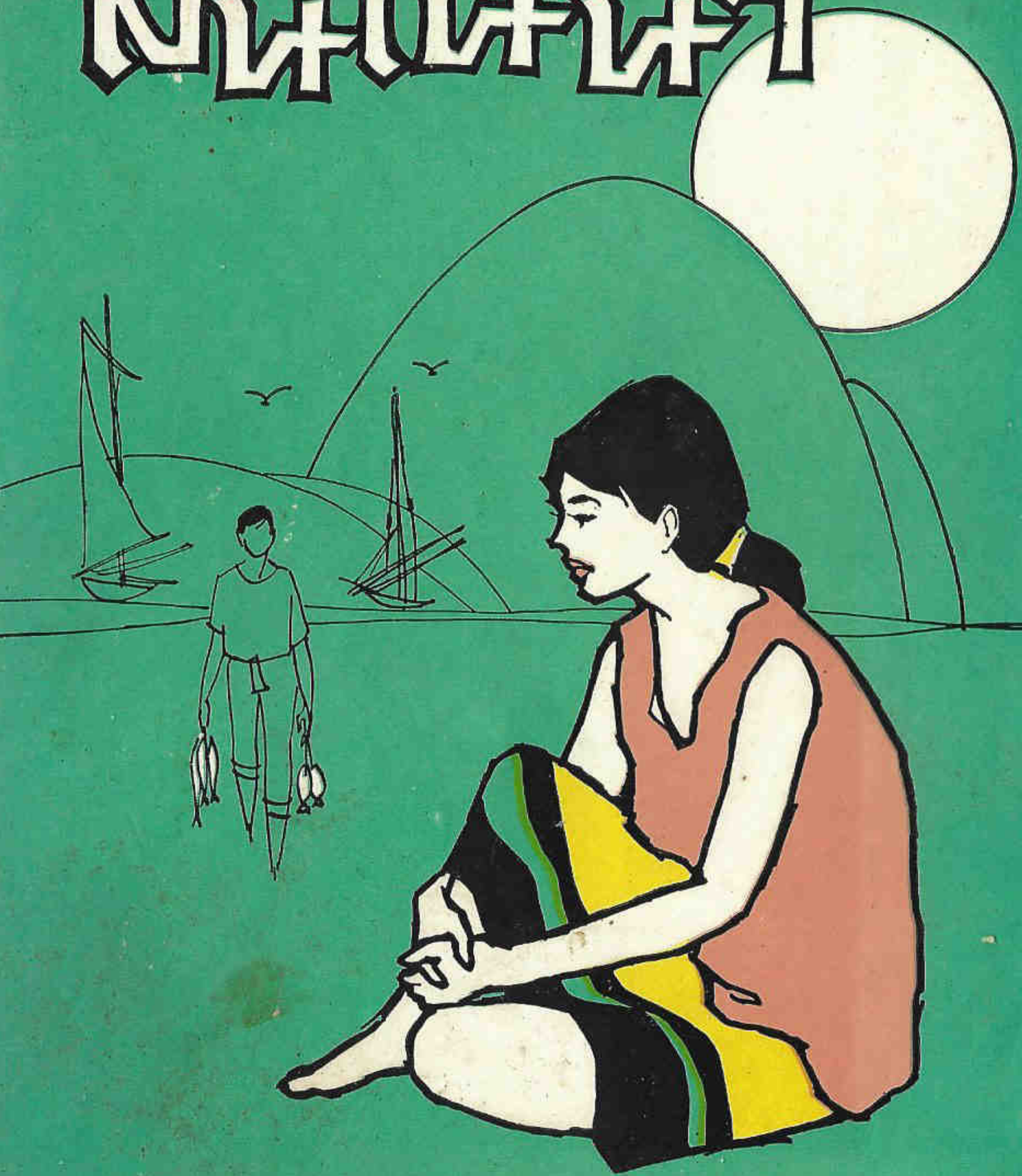
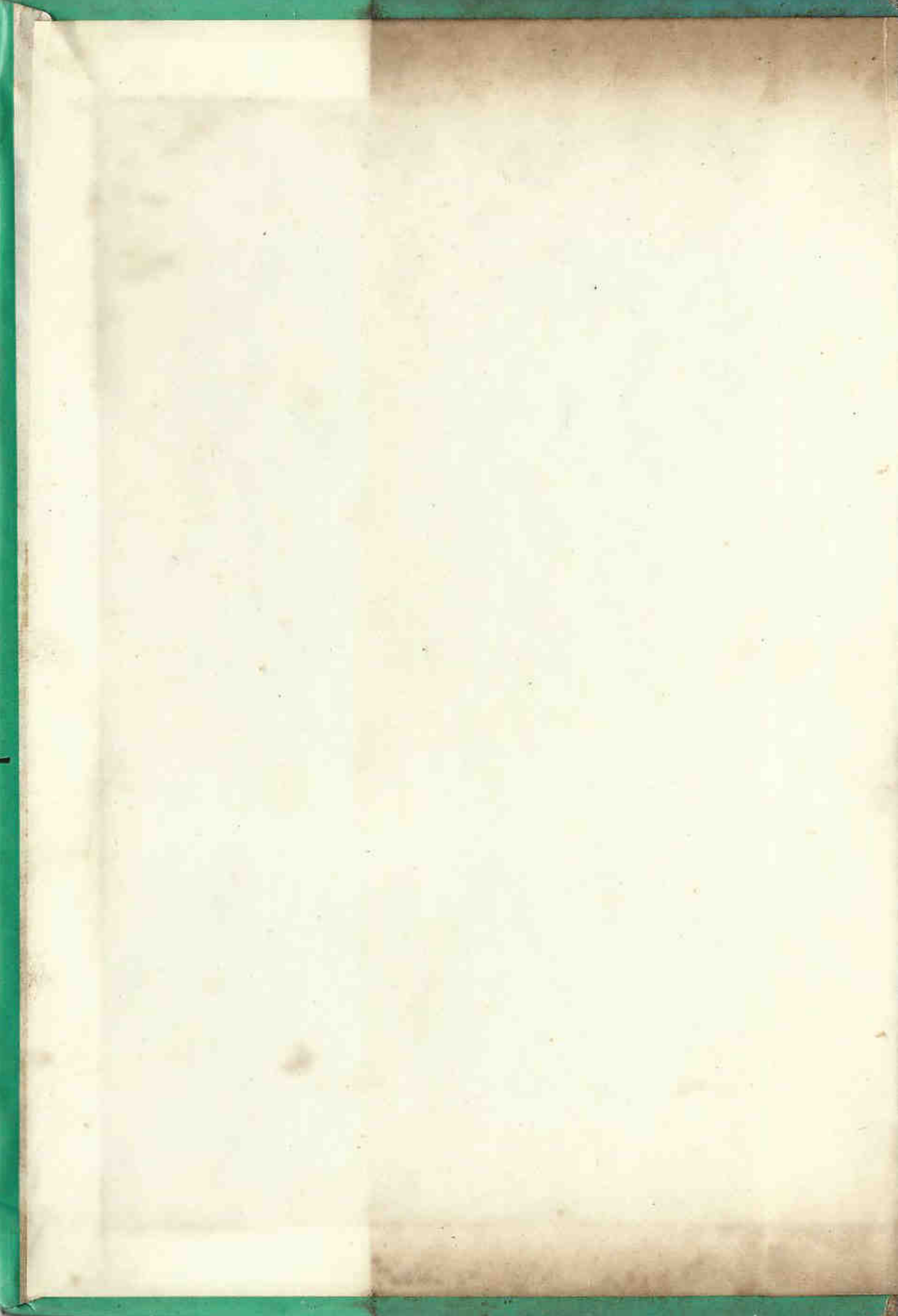

ตลอดมาตั้งแต่บัดนี้ ขอบใจ แม่ แม่ของแม่

แม่ของแม่

อมตนิยายของ ไม้เมืองเดิม

สินในน้ำ

สำนักพิมพ์ บรรณาการ

๒๓๖ เวียงนครเขษม พระนคร

โทร. ๒๗๗๔๖

จัดพิมพ์จำหน่าย

ราคา ๓๕ บาท

พิมพ์ที่ อมรการพิมพ์ 900/15 — 16 ถนนเจริญรัตน์ คลองสาน ธนบุรี
นายอมร เจียรสุพัฒน์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2512

๑ ...

แดดเที่ยงกลางเดือน ๕ กำลังร้อน แสงตะวัน
ลอยอยู่ตรงหัวจนแทบจะแหงนมองมิได้ ตาลสูงคู้ที่
เห็นโน้น ทังหมุ่มะพร้าวเรียงและรายต้นไปตามคันหาด
และต้นเกาะล้วนใบหม่นบ้างก็คล้าเหลืองด้วยแดดเผา
มาแต่อย่างฤดูร้อน ผงทมองไม่เห็นนอกจากพากับ
น้ำเขียวลิบ ๆ ไปสุดตานั่นเท่านั้น ซึ่งพอจะได้อยู่เป็น
เพื่อนคู่เหงากับ เกาะระย้าอันผูกมาสน์โศษอยู่กลาง
ทะเลกว้างตลอดไป

น้ำท่วมหาดแล้ว ท่วมปะการังอันแหลมระกะและ
 กรวดสีต่างขนาดที่เชิงผาเป็นชะวาก ๆ ว่างน้ำตื้นนวลไหลลึก
 ชิง เหมือนจะลอคเลี้ยวไปออกทางอื่นอีกทั้งส่งต้วด้วยคลื่น
 ลม เพราะปากชะวากเป็นโหวตใหญ่มีแก่งหินกันตึงลับแลที่
 ซ่อนถ้ำน้ำไหลให้พ้นตา หากเหนือเกาะจะกำลังระอุด้วย
 แสงตะวันเที่ยง แต่ชะเงอมผาข้างบนก็บังไว้เป็นที่เงาร่ม

เรือแม่ตะเคียนขุดคงลอยลำอยู่เหนือน้ำเจิ่งปากถ้ำ
 เข้าแฝงอยู่ใต้ร่มผา เจ้าของเรือเป็นสาวรุ่น ๑๘ ชาวบ้าน
 เกาะ เจ้าเหงาอยู่คนเดียว มองรอบตัวแล้วเพ่งตาไปใน
 ถ้ำลึกบ้องปากก็เห็นเสียงลมซัดกิ่งหนักแล้ว ทำเสียงนก
 ยามร้องบอกเวลานาชนกแล้ว เสียงตอบคงกระทอนมาเป็น
 เสียงของเจ้าเองคนเดียว

แล้วก็เศร้าหัวใจ เวลาอันสั้นที่ปลื้มมาเป็นเวลา
 คอย บัดนี้ทำให้หญิงเกิดความกระวนกระวายหนักขึ้น
 พะว้าพะวังใจว่าเขาจะเรียกหาอยู่ทางโน้น ครั้นจะกลับเสีย
 เล่า ก็หวังว่าจะต้องคลาตันทักกับทางนอก

ชุดไม้เมืองเดิม

๓

จนเสียงเหมือนเป่าเขาแว่วมาแต่ไกล ๆ แล้วก็สูญ
ชนหว่างฟ้าจึงบองหูฟัง และเสียงนั้นก็ลอยลมวิเวกมาอีก
เจ้าจึงถอยเรือมาเกาะอยู่ท้ายโขด แหงนมองไปบนคันหาศ
สูงก็อ้างว้างแลเปล่า คลื่นทะเลที่ซู่มาชนโขดหินลับแล
กระจายเป็นฟอง พอสิ้นกระแสคลื่นนั้น หญิงงามเกาะ
ระย้าจึงชะเง้อมองเปลี่ยนไปอีกทางหนึ่ง และที่ทางนั้นเอง
โน้นมนุษย์กำลังแหวกอยู่กลางแถวคลื่น ว่ายปราศตั้งฉลาม
ตัวกล้าตัดเข้าฝั่ง

เจ้าก็ไปเต็มเสียง เพราะจำได้ถนัดแน่นว่าเป็นพริ้ง
ที่เฝ้าคอยมา เสียงสาวนั้นแหลมไปตั้งชาวฉลอมเป่าเขา
จะออกลากอวนและก็เพียงสุดเสียงก็ เจ้าคนที่รับมาให้ทัน
นั้นก็สาวแขนว่ายเร็วยิ่งขั้นอีก ดำหายเมื่อถึงที่แจ้ง โผล่
เมื่อเข้าชะงอกผา หลีกเลียวปะการังและหินก้อน กระทั่ง
ถึงกรากมาเกาะกราบเรือ

มันเป็นผู้ชายผิวคล้ำบ้านเกาะแข็งแรงด้วยวัยหนุ่ม
หอบและหัวเราะเศร้า ๆ ถามหญิงว่า

“กระถิน เอ็งคอยพีนานรี”

“ครูใหญ่” สาวกระถินตอบ ตานันเหม่อระวังตัว

“จะกลับอยู่แล้วเพราะคิดว่าพี่รุ่งจะไม่มา”

“ซำจะลืมนัด” รุ่งถอนใจจ้องหน้าสาวรัก “โธ

เอ็งเอ๋ย ซำแทบจะก้าวจากยอดตาลมาคืนให้ที่เดียวถึง พอ
ตะวันตรงหัวซำก็ร้อนหัวใจเป็นจะตาย แต่กว่าจะมาได้

มันช่างแสนเชื่องจริง ๆ เพราะอาพยอมกะเจ้าจ่าปีและคน

อื่นเขานั่งถกเฟือกกันอยู่ให้ระกะ ใครต่อใครแยะจนพี่ต้อง

หลบลงน้ำ จะวายเลยบฝังก็กลัวเขาเห็น ต้องตัดออกไป

กลางโน่น”

กระถินค่อยหายใจตึงตึงที่ตอกคอยนาน แต่สาว

กระถินก็เหลือจะคับแค้นเศร้าใจ เห็นหน้ารุ่งก็เหมือน

ตะวันเย็นที่ชวนร้องไห้ รักกันจะค่อนข้างอยู่แล้ว พบกันก็

หลายหน แต่แสนลำบากกว่าพี่รุ่งจะได้มาพบ

“ฉันก็ต้องรีบกลับเหมือนกัน จะอยู่ชานักไม่ได้

หรอก” กระถินบอกไม่ค่อยเต็มปากเพราะเกรงรุ่งจะเสียใจ

“ฉันหลบมาได้ นี่ ก็บอกกับพ่อแก่ว่าจะไปดูหลักหน่อย เพราะเมื่อคืนพายุกล้านักเกรงหอยจะไปน้ำหมด ”

รุ่งระคองหัวเรือ หน้ามันหงอยเหม่อมองดูปากถ้ำ

“หลบไปโน่นเถอะ น้ำค่อยเย็นและเงียบลับตา หน่อย ”

กระถินพยักหน้าไม่ชัดใจมัน รุ่งจูงหัวเรือมาจน ปากถ้ำตน น้ำเงียบเกือบเป็นหนังผืนกลองกระเพื่อมผายอยู่ เพียงเอว เมื่อแอบเรือเข้าซอกหินแล้ว รุ่งก็ดำหัวลง คว้าอืดใจและโผล่เสยผม

“เย็นดีจริงกระถิน เอ็งไม่ลงอาบกับพี่ ”

“มายละ ถ้าฟ้าเบี่ยงอีกครึ่งนีกคงเกิดความแน่น ฉันเป็นถูกพ่อต๊ะบ ”

รุ่งรับคำอ้อส่ง ๆ ไปแล้วก็บ่นว่า “เสียดายจริง แต่ อาพย้อมแกก็แปลก ห้ามคนบ้านเกาะไม่ให้ฟ้าเบี่ยง นี่มัน ประหลาดเหลือ ”

คำรุ่งทำให้คิดอายุถึงเหตุหลังที่เกิดขึ้นแล้วมา กระถิน จึงประซดมันไปอายุ ๆ

“ก็เพราะใครล่ะ ไม่ใช่พี่รุ่งวันนั้นรึที่ชะล่าจนเกิน-
การไม่ฟังฉันห้าม”

เจ้าผู้ชายกรากเข้ามาเกาะเรืออีก ใจเศร้าค้อยแจ่ม
ใส ลืมทุกข้อนไปชั่วขณะ มองสาวเห็นหลบ ๆ ก็นึกเดา
ว่ากระถินคงกระตาคใจ ชะโงกไปสุดตัวแห่งนจะมองให้
เห็นหน้า

“เหลียวฟังพี่หน่อยเถอะกระถิน เอ็งว่าพี่เป็นคน
ก้อความก็จริงหรือก แต่ใครเล่ามันเห็น — เฮ้อะ เราคุยกัน
ถึงริมถ้ำ และพักกอด”

กระถินวักน้ำใส่หน้าไม่ทันให้พุดจบ รุ่งสาลักด้วย
กำลังเปลอ แล้วเจ้าก็หัวเราะสนุกไปได้ชั่วครู่

“สมน้ำหน้า ปากพี่รุ่งนะเฉยอยู่แต่บนเกาะเป็นคน
เหงา แต่พอใกล้ฉันที่ไรค้ออยากจะพุดเสียเป็นที่สุด”

“จริงนี่นะกระถิน พี่จুবเอ็งอยู่ที่นั่นแล้ว อาพยอม
กะเจ้าจำบิเขาจะรู้ไคยงเง”

“อีกหละ” กระถินทำเสียงเขี้ยว “พูดไม่รู้จบมั่ง
เลย ห้ามแล้วว่ายว่ายน้ำเคียงเรือไป ก็ขึ้นต้อไปจน
เขาเห็น”

รุ่งหัวเราะก๊าก “ก็เห็นแต่พี่ว่ายน้ำนะซี ตาใคร
มันจะทักพี่ยะลุถ้ามาเห็นพี่จูบเองเล่าอี รีเองบอกเขา”

“บ้านะซี” กระถินค้อนให้แล้วเมินหน้าไปหัวเราะ
“คนบ้าเท่านั้นที่จะบอก”

“ถึงว่าเถอะ” รุ่งเย้าต้อไป “พี่ก็ว่าจูบเองมิดชิด
ไม่มีใครเห็นอีกแล้วที่เดียว ถ้างานอาพยอมแกล้งเตาไป
เอง”

กระถินเหลืออาย เหลือขันที่มันช่างยาวเข้าให้พอ
คล้ายทุกข์ไปได้มั่ง จึงหันขวับมาหยิกแก้มชู

“ปากนี้สำคัญนัก ปากนี้มันพูดเตาไปเอง มันช่าง
ปล่ามจาระไนแห่หัวใจคน ที่นอดเถอะอย่าได้พบอีกเลย”

“อูย - กระถิน ปล่อยพี่เถอะ ที่นจะไม่พูดเรื่องจูบ
กอดกระถินอีกแล้ว”

“ก็ใครมันพูด”

รุ่งแก่งครางเมื่อกระถินปล่อยจากหยิก มือคลำ
แก้มบ่นเปรย “หยิกให้พี่ตายเสียดีกว่าจะให้อด” แล้วก็
จับกราบเรือโคลงเขย่าจนแทบจะล้มและกระถินต้องตัวเอน
ชะมำจากเรือมากอดคอเลยอ้อมออกจากเรือ

“กอดพี่เองหรือกั้นะ” รุ่งพากระถินพ้นจากเรือมา
ยืนอยู่กลางน้ำ “ว่าไงล่ะ เอ้า—อย่าตื่นซี เดี่ยวพลัดมือ
ไปผ้าเปียกเกิดความเข้าไม่รับรู้ด้วยหรือ”

“ก็แล้วอ้อมเข้ามาทำไม”

“เอ็งมากอดพี่แล้วจะให้ปล่อยตกน้ำไปงั้นหรือ—ไม่ได้
หรือ” กระถินโผกอดเพราะรักพี่แล้วจะผละหนีไปอย่างไร
ไหว”

สินหันทางที่สาวกระถินจะหาถ้อยคำมาเถียงได้อีก
ถ้ารุ่งพลอไปเพราะความสุข ปล่อยให้เจ้าลงน้ำด้วย
คะนองใจก็ต้องเป็นเรื่องแน่หนักหนาที่จะเกิดความเมือกกลับ
ไปถึงพ่อ แต่จะทนนิ่งไปอีกก็เหลือจะหวั่นไหวเพราะรุ่ง

คะนองรัก . สารพัดที่ปากมันจะพร่ำพูดส่งเสียด้วยน้ำคำรัก
 หงกอดแน่นชูให้พินนา . และก็นาวไปจดหัวใจเมื่อรุ่ง
 จุบ . ทิวหน้าและคอแขนทั้งตลอดลำอกลำตัวอันเป็นเนื้อ
 ของกระถินทรวงรัก

หัวใจรุ่งมันเปลวไปแล้ว มันเพลิงไปตั้งถ้านานเป็น
 เมืองไต่บาดาลอันอ้อมด้วยทิพย์ . เสียงลมทะเลคลื่นซัดหาด
 กระท้อนมาได้ยินคงแว่วเป็นเสียงต่าง ๆ . เป็นเพลงเป็น
 จ้องหนองเสียงแจ้วของพวกบ้านเกาะและลมสือไปต่าง ๆ
 เหมือนจะเห่ให้กระถินหลับและใจของรุ่งนั้นยอมไปจากโลก
 ทุกชั้นเสียชั่วคราวกับนางกระถิน

สาวเกาะต้องเหนื่อยอ่อนระอาใจ . เพราะรักไม้เบือ
 ของมัน . เนอร่อนอยู่ฝ่าว ๆ . เมื่อต้องลมจุมุก . เป็นลม
 ปราณพัดกล้าไปด้วยความรักที่คายจากหัวใจแท้มันเอง
 เมื่อถ่ายทอดไปทุก ๆ จมูกจตุ . แล้วสุดกลิ่นเนื้อกระถิน
 เหลืองหนักกลากลับไปอีกแล้ว . พิษหนักก็กระเทือนหัวใจสาว
 ยิง

เจ้าก็ร้องขอตัวว่า “พอเพียงมั่งเถอะพรวงฉันเมื่อย
ตัวไปหมดและเหนื่อยเสียจริง”

“พิกได้เห็นแต่หน้าเอ็งเท่านั้นแหละกระถินเอ๋ย”

พรวงม่นวอน มือจับกางเขยให้หน้าเห็นกันถนัด “ทั้งเกาะ
ระย้านี้ ก็มีอยู่แต่ครอบครัวว่าอาพยอมกะเจ้าแปลงเท่านั้น
แต่ทุกคนเขาก็คงไม่คิดจะอยากคบหากับพี่เสียเลย วันหนึ่ง
ถ้าไม่เห็นหน้าเอ็ง พิกไม่ได้พูดกับใครอีกนอกไปกว่าแม่”

“ปล่อยให้ฉันนั่งเรือเถอะเมื่อยจริง ๆ” กระถิน

ยังยืนอยู่คำเดิม “และอีกครูก็จจะต้องรีบกลับ”

“มิเร็วไปนักร ตั้ง ๗ วันแล้วเพิ่งจะได้มาพบกัน”

“ทุกวันซำกัเย่” สาวบ่นเหมิน ๆ หน้า “ปล่อย
ลงเรือเถอะเมื่อยนักร”

“หน้าถ้าโน่นปะไร นั้งโชดหินโน่นยังจะสบาย
เสียกว่า”

กระถินมิได้ค้ำ เพราะเห็นอกว่าพรวงม่นคิดถึงเจ้า
จริง จะโชดหินหรือเรือตะเคียนก็แล้วแต่ ขอให้ได้พ้น

แขนไป พอไต่กิ่งอิสระหายเมื่อยและจิตใจอยู่กับตัวมั่ง
เท่านั้น

รุ่งลยหน้าอุ้มสาวชูกระทงถึงหินแท่น หากจะขรุขระ
บ้างก็แลสะอาดเป็นเลื่อมลาย เป็นเว้าเฉพาะนั่งเหมือนคน
มาสร้างสำรองเตรียมไว้ให้เจ้ากระถิน เมื่อวางเจ้าแล้ว
มันก็ถอยไปยืนแลอยู่ห่าง ๆ ยิ้มแย้มกล่าวคำชม

“สุดตาพินักกระถินเอ๋ย เออ — ถ้าหากว่าพิศพินเป็น
ใครอื่นเขามาเห็น ก็คงจะคิดว่าเอ็งเป็นแม่ทะเลขนมาชม
เกาะระย้าหรือไมก็เป็นแม่ถ้ามานั่งโชดชมทะเล”

“อย่ายอให้เหลิงนักเลย” กระถินซัดคอ “จบ
เกาะนกมีหญิงแต่ชาคนเดียว กมีทสวยที่ชมคนเดียว ถ้า
พรุงไต่เห็นอีกสกร้อยก็จะสวยเกินอีกกระถินอีกทั้งร้อย”

“ไม่จริงหรอก, น้องอายแปลงนั้นไม่ใช่สาวเกาะ
นร”

กระถินนึกไต่ถึงสาวเพื่อนตามคำรูง นางสำภา
หน้าสะอาดเป็นสาวทวมสวย และกรักใคร่กันเหมือนพี่จ่าบี

กับเจ้าแปลงเพื่อนสนิท แต่ก็ยอมแพ้หยุดเถียงมันเสีย
มิได้ จึงพูดกั๊ก ๆ หัวใจมันเล่น

“สำเภามันก็ไม่มานั่งให้พี่รุ่งชมง่าย ๆ ปากหอรอก
แต่หน้าเขาเห็นก็เมินแล้ว จะมาพูดอวดตัวยกยอให้หลงคำ
ไปเปล่า ๆ ทำไม”

“เฮ้ออะ” รุ่งแค้นหัวเราะ หัวใจนั้นคิดเย้ยไปน้อง
สาวเจ้าแปลง “อ๊อภานะรจะเมิน ถ้าพี่มอง แต่เดี๋ยวนี้
ไม่อยากจะผิดใจกับจำป๋มนี้เท่านนหอรอก ข้าผิดใจกะอ้าย
แปลงเสียดีกว่า เพราะมันก็รักเอ็ง”

กระถินนี่กละอาย เจ้าเอียวตัวหันข้างให้เหมือนจะ
เกลียดหน้าหน้าชังหน้าคำเจ้าคนรัก ที่พูดเป็นเล่นไปเสียหมด
เลยไม่ทันรู้ว่ารุ่งเข้ามายื่นชิตข้างอยู่เมื่อไหร่

“ฉิวข้าเรอะ” รุ่งกระชิบไกล่ ๆ “เข้าเล่นหอรอก
กระถินเอ๋ย พี่นะรูชิตทงสนว่าเขาเกลียดพิตลอบบ้านเกาะ
ก็ช่วยว่าเอ็งมารักสนิทกับพี่เท่านน ถึงยังชอบใจเอ็งไม่หาย

ถ้าผิดตัวเป็นอย่างอื่นสำเภาแล้ว ไหนเลยเขาจะเยี่ยมหน้า
มาให้เห็น พักคงตายแน่ไปเพราะเหงาถ้าสิ้นเองเสียอีก
คน ”

กระถินอ่อนหัวใจที่จะเหลียวมาพบหน้า ถ้าหากเจ้า
เหลียวก็คงจะต้องกลืนสะอั้น ปากรุงมันเกิดสังหรณ์บอก
ลงไปเอง ชาวระแคะระกายที่เจ้ารู้มาก่อนและตรงกับคำ
มันนั้นหากให้รู้แล้วเพลาน้ำมันจะเกิดยากใจ จะเกิดทุกข์
เกินควร จะสิ้นแรงชนตาลหรือคำหอยแลกล้ำไปสู่มแม่กิน
ถ้าหากแม่ของรุงอดกินแต่เพียงมือเดียว ไช้ที่เจ็บหนกอยู่
นั้นเล่าก็คงจะไม่รอชีวิตแก่ให้ไปได้อีก

แต่ก็เหลือจะนั่งจำความไว้เสียทีเดียว เพราะคิด
บอกเพื่อน ๆ ไปครั้งละน้อยนั้น ก็ค่อยรู้ค่อยไป ทุกข์ร้อน
ก็สู้จะกระไร จึงถามอ้อม ๆ ว่า

“ ฟรุ้งรักขาแน่แล้วหรือ ”

มันอ้อมมายืนให้ตรงหน้ากระถิน อิงโขดนั้นแล้ว

เอนตัวไปเกือบชิด

“กระถิน เอ็งถามพี่อย่างอื่นปะไร” เจ้ารุ่งพ้อ
 ตามความคิดมันเองที่เข้าใจเสียว่า กระถินยั้งนี้กระแวง
 ไปในเหตุไม่ควร ซ้ำกล่าวถึงจะให้คำมั่นสัญญาหนักเป็นคำ
 สาปไว้ต่อหน้ากระถินด้วยความน้อยใจว่า “พี่ก็เป็นคน
 ขัดพรอกเอ็งเอ๊ย ทรัพย์สินที่อยู่ยอดตาลสูงต้องปีนมาเลี้ยง
 ปากเป็นมือเข้า สินที่จะแลกให้อิมท้องในมือเย็นนั้น ก็
 ต้องดำไปหาเอาในน้ำเขียวโน้น — — แต่ก็ทิ้งตาลงอกเป็น
 ทรัพย์สินแผ่นดินเนื้อหอยหรือต้นไม้กลบงหา สมบัติทะเลนั้น
 ก็แทบจะไม่พอเลี้ยงปากทั้งสองมือก็เมื่อเอ็งยังสงสัยลมปาก
 ที่ว่ามันจะบินเท็จจนลวงเอ็งเล่า ก็ขออย่าให้ข้ามาพ้อ
 ปากพ้อท้องเลยทุก ๆ มือ ให้มันขัดไปเสียยิ่งกว่าขัดอยู่
 เดียวนี้แหละเฮ้ยกระถิน ถ้ายังไม่เป็นที่เชื่อใจเอ็งอยู่อีก
 ตัวของอายรุ่งนี้จะล้นปากไว้อีกกว่า มือเข้าเมื่อชนตาลก็ขอ
 ให้แม่ลมแม่พายุหัวเขาศีให้พลัดลงมาตาย น้ำเมื่อมีดและ
 คลื่นทะเลจงตัดอายุข้าเสียเถอะ ฉลามและปลาทั้งสัตว์น้ำ
 อื่นก็ให้มันเป็นศัตรูอายรุ่งเสียทุก ๆ ตัว นี่แหละสมบัติปาก
 ของข้าเองจำใส่หัวใจไว้เถอะกระถิน”

“ เชื้อแล้ว ” กระถินร้องห้าม “ ฟรุ้งต้องหากิน
ทุกวันทำไมพูดอย่างงงเล่า ”

“ กลัวเองจะสงสัยพ่อยุ่อกซ ”

กระถินถอนใจ รุ่งคิดเขวเป็นอื่นไปเองอย่างยาก
จะบอกให้รู้ตัว คำรักที่พราสาบานนั้น น่าจะสลักกับหิน
ปากถ่านไว้มากกว่าอื่น เมื่อเกาะร่างมนุษย์ไปแล้วเหลือ
แต่รุ่งอยู่เย้นอกแต่ผู้เดียวเล่า หรือตายไปแล้วเพราะความ
เหงาหัวใจเล่า ถึงอีกร้อยปีคนจะย้อนมาอยู่อาศัยบ้านระย้า
อีก ใครจะเว้นเศร้าเว้นนับถือคำมั่นได้ เมื่อเห็นหนังสือ
จารึกคำมั่น

จนจะย่างบ้าย น่านองสูงท่วมเกือบจะไม่เห็นทาง
ถ้า เวลาร่วมชั่วโมงที่มาได้พบปะกันอีกและหวังจะสุข
สำราญใจกันตามประสา นั้น คงกลายเป็นทุกข์ร้อนของ
ฝ่ายผู้หญิงที่รู้ความข้างหน้าแต่ผู้เดียวในใจ ส่วนรุ่งเจ้าหนุ่ม
ผู้ยากก็คร่ำครวญแต่ความรักแท้ ซึ่งกำลังไผ่หาทางสำเร็จ

แต่ก็ทงคู้เขานันคองตองกอดคอกันใฝ่น้ำต่ายิ่งกว่าอื่น เพราะ
 มองไม่เห็นทางใดอีก นอกจากจะให้ยถากรรมพาไปเอง
 เมื่อนตณะกันเป็นที่แน่ รุ่งก็อุ้มสาวกระถินมาใส่เรือ
 แล้วจงออกส่งจนพ้นชะวากน้ำ

กลางตาลห่มุและมะพร้าวใบเหลือง ซึ่งปลุกขัน
 พอประทังเวลาพายูรายหรือลมหัวเขาตะวันตกพัดมา ทัง
 โรงและกระท่อมมุงด้วยตาลและทางมะพร้าว ปลุกเรียงอยู่
 ๓ - ๔ หลัง ถัดไปเป็นลานดินกว้าง เมื่อถึงหว่างห่มุตาล
 อีกหน้ากระท่อมหว่างห่มุตาลนั้น สองชายซึ่งยืนแลท้าย
 เกาะลิบ ๆ แล้วก็ปรึกษากัน

“ถ้าจับได้คาหลังคาเขานันะริ” เจ้าคนหนึ่งพูดด้วย
 โม่โห “คอยดูเถอะแปลง ถ้าอายรุ่งหน้านวลอยู่ได้แล้ว
 แกก็อย่าหนีถือช้ออกเลย”

คนที่ช้อแปลงไม่ออกปากห้าม แต่กลับพูดแหยม
 หัวใจต่อไปอีก

“กระถินมันก็ช่างไม่รู้เซ็ดเสียมั่งเลย ข้าไม่มีที่จะ
 กัดเกรงใครเสียด้วย หากเป็นอ้อสำเภายงแล้ว ข้าจะขาย
 มันขึ้นฝั่งไปเป็นขี้ข้าเขาเสียให้เซ็ดทีเดียว แต่ก็พูดยากวะ
 จำปี” แปลงแสรังท้อหัวใจ “หน้าอาบแกรั๊กของแก แต่
 หน้าพยอมฆ่าชอบหัวใจนัก”

“อ้อ นี่พ่อไม่รู้ซีแปลง” จำปีว่า “ข้า นะคิดสงสัย
 อยู่ตงแต่อกระถินขึ้นเรือออกแล้ว แต่แม่แกเกิดเห็นงาม
 กะมันนึกว่าจะได้ธูระแล้ว ทุรบ้านนยงไม่กลับ”

“ไปนะ ไปดูกันที่โรงอายรุ่งสักทีเถอะ” แปลง
 ออกปากชวน หัวใจหึงหนั้นแทบจะซื้อเป็นไฟเผาอกตัวเอง
 “เมื่อพบแล้วอย่ากลัวเลยวะบี เมื่อเอ็งลงมอก่อนแล้วข้า
 นะไม่หนีหรือก แต่ถ้าหากข้าจะทำเสียเอง มันจะพูดได้ว่า
 ไม่ใช่ธูระของข้า”

“ดีเหมือนกัน” จำปีเห็นงามแต่ใจแท้นั้นไม่อยากจะ
 จะให้พบน้องสาวตัวกับเจ้ารุ่ง ไม่ว่าจะไปร่วมกันแห่งหน

โต “หากไม่พบก็ไปตามที่อื่นอีก เดี่ยวคอยข้าครูเถอะ
จะเอามือตบกดติดไปสักเล่ม”

“เพื่อข้าสักเล่มปะไรเพราะขี้เกียจไปเอา อ้ายติด
มือมานมนมตอกไม่เหมาะมือเลย”

“ในทับเองนี่ไม่มีมั่งรึ”

“พอกะอีเภาเอาติดมือไปหมดนะซี” แปลงบอก

“จะยื้อนไปเอาเดี๋ยวกก็เกิดถามกันมากความเปล่า ๆ”

พี่ชายกระถินเลยหมุนออกวิ่ง ตัดลานดินหายเข้า
หมู่ตาลทางโน้นชั่วคราวเดี๋ยวกก็เห็นบมิตพกมา อีกเล่มหนึ่ง
ส่งให้แปลง แล้วพากันมุ่งไปทางคันหาตสูงเป็นป่ามะพร้าว
และหมู่ตาล

กระท่อมนนแ่งมอยู่ แคร่หนังหน้ากระท่อมยังว่าง
ไม่มีใคร ถึงจะรู้ว่าแม่เจ้ารุ่งเจ็บอยู่ในกระท่อมเล็กนนั้น
แต่ประตูที่แ่งม กระถินที่หายมานานเกินควรรก็ทำให้แปลง
ซึ่งมีใจหึ่งหวงกล้าคิดไปต่าง ๆ

“เปิดดูเถอะ” แปลงสะกิดบอกเพื่อน “รืข้าเปิด
ก็ได้หากหน้าสายแกตั้นเอ็งเถลถามก็แล้วกัน”

จำปีพยักหน้า แต่ใจคอนั้นระทึกตื่นไปต่าง ๆ ทั้ง
คิดแน่ไม้แน่ควรไม้ควรที่จะทำเช่นนั้น

“กลับรีลุ๊ก” เสียงคนถามแห้ง ๆ มาจากที่นอน
“เอ็งกินข้าวแล้วรึ”

“ฉันเองแหละนี่” จำปีขานรับค่อยโล่งอกไป
ตอนหนึ่ง “รุ่งมันไม่อยู่รึ”

แม่สายของเจ้ารุ่งชะเง้อดู “อ้อ นึกว่าเจ้ารุ่งไป
ไหนมาด้วยรึจำปี”

“ไปขับกระรอกผ่านมากี่เลยแวะเยี่ยม เป็นไง
มั่งนี่”

“โอยแยะ หลานเอ๋ย นั่นมากะใครล่ะไม่นั่งก่อนรึ
เดี๋ยวรุ่งมันก็กลับ มีธุระอะไรส่งไว้ก็ได้”

“ไม่มีอะไรหรอกนี่” แปลงตอบแทนเพื่อน “ฉัน
เองย่ะนี่ เจ้าแปลงไงล่ะ”

แกร้อง “อ้อ - ขอบใจนะแปลง เอ็งอุตส่าห์มา
เยี่ยมหน้า พี่เขาอยู่สบายดี”

ทั้งสองชายโต้ตอบเป็นอันดี แก่ไม่เกิดสงสัยเลย
แล้วต่างก็กล่าวคำลาปิดประตูบับไว้ดังเดิม

แต่รุ่งไต้โชคและชะง่อนหินโผล่ต้อยู่ครึ่งตัวอยู่ก่อน
คลำมีดปาดตาลที่ติดเอว เห็นอยู่เรียบร้อยก้นกุ่มใจ
เพราะรุ่งมันคิดประหลาด ที่เห็นเจ้าสองคนที่ต่างไม่รักจะ
แลกน้องสาวกันนั้นมาเยี่ยมไซ้แม่ แต่ไหนเล่า มือที่ไพล่
หลังจึงกำมีดทงคู้

มันย่องมายืนอยู่ในร่มมะขามหวานต้นตำหน้าเพิงจะ
เข้ากระท่อม พอแปลงซึ่งย่นหลังหันกลับก่อนแล้วจำบจะ
ออกเดินตาม รุ่งกยก็มีอห้ามพูดยิ้มแย้ม

“อ้าว — จะไปไหนกันเสียล่ะ ข้าขอบใจจริง ๆ ที่
อุตส่าห์มาเยี่ยมแม่ หนึ่งคุยก้นก่อนเถอะจำปี — เออ แปลง
เอ็งพักสูบบุหรืเสียก่อนเถอะค่อยไป”

ทั้งสองชายนั้นเกิดอึดออดแลตากัน มีอรบเห็นบมีด
ซ่อนกับเอว แปลงนั้นนึกตอบไต้ก่อนจึงหัวเราะพูดขอบ
น้ำใจรุ่งเหมือนเพื่อนสนิท

“ขบใจเอ็งละรุ่งอย่าเคอคร้อนเลย ข้าผ่านมาคิด
ซนได้ก็แวะเยี่ยมหน้าแกเท่านั้น”

รุ่งคงไม่ยอมฟังคำ แสร้งตีโพยตีพายที่เพื่อนจะรีบ
กลับ เพราะหวังเรียกไว้ทำให้ได้สำนึก

“ถ้างั้นเอ็งก็เกลียดข้าซี ไม่เอานะ ทั้งสองคนนะ
แหละ ต้องพักสุมยาเสียก่อนคนละมวน จำก็เหมือนกัน
หมั้นเอ็งทำเฉยจนข้าน้อยใจตัวว่าผิดเพื่อนไป ข้อไรก็ไม่
รู้ — เกอะ — ไปนั่งคุยกันแคร์โน้นก่อน”

รุ่งกว่าขอมือคนละข้างจูงมาให้นั่งแคร์โน้เพียง ใบ
ตองแห้งและยาฉุนห่อด้วยใบตาลซึ่งเหน็บไว้ชายเพิงก็หยิบ
มาเลี้ยง มีอนนมวนแจก ส่วนปากก็พูดเล่นตามสนุกใจ

“เอ้าวะแปลง ยานหอมและฉุนดินะ ข้าเอา
กลับบึงหาแดงแลกพวกฉลอมเขามาจากฝั่งเมือวานซิ่นนี้เอง
อย่างกลัวเลย ยาเบือยาเมาบ้านข้าไม่มีเหมือนที่อื่นหรอก”

แปลงมองพบตาจำปีจึงยกคิ้วเป็นที่เตือนให้รู้ว่าถูก

แหวะ

“อ้อ – ช้านะ หัวใจราบเป็นผืนกลองทีเดียว อ้าย
เรื่องพนัน” แปลงตอบไปตามลู่ทางของนักเลง “ข้าไม่
ใช้คนเกาะระย้านก็จริงหรือก แต่ก็มาอยู่นานเหมือนกัน
ตั้งแต่ป้ามะพร้าวนี้เพิ่งจะปลุกด้วยซ้ำ”

“บ๊ะ งนเองก็นักเลงเก่าคนหนึ่งชวะฮี้” รุ่งพยัก
หน้าด้วยชื่อ ๆ ไม่ซัดที่แลจากชาวเรือก็จุดบุหรี่ส่งให้
แปลง “เอาสูบเถอะ ช้าก็คนเกิดเกาะระย้านเมื่อไหร่ละ
แต่เดี๋ยวนแม่แกหอบขามาตั้งแต่อายุสัก ๔ – ๕ ขวบ อ้าย
ป้ามะพร้าวที่เองอวดนะยังเปนชต่นช้าเหยียบเล่นวิ่งเล่นมา
กระทั่งโต พุดแล้วจะว่าคุยโผง ๆ วะแปลง อ้ายพวกเอ็ง
ที่ย้ายขนผ่งไปเมื่อบีกลายนะ ข้าไม่เห็นจะสู้กะหมาได้
สักคน ถ้าจะมกเห็นจะเป็นเอ็งนี่กระมัง”

“อ้าวรุ่ง” แปลงลุกจากแคร่อย่างแนในใจว่ารุ่ง
น่าจะเอาจริง “นี่เอ็งเชิญขามาแขวะรี้ว่าไง ข้าไม่เคยมี
เรื่องผิดใจอะไรกะเอ็งแต่สักนิด”

จำป๋ลุกจากแคว่นงอื่กคนหนึ่งไปยืนอยู่เคียงหน้าเจ้า
แปลง แต่รุ่งมันกลับเค้นเสียงหัวเราะร่วนไม่เอาธุระอื่น
และก็พูดเรื่อยตามอารมณ์

“บ๊ยะ - แปลง หูเอ็งมันอยู่ข้างจะหนักเลงจัดไปเสีย
หน่อยละซีเว้ยแปลง อ้ายปากข้านนี่ก็พูดไปตามประสา
หัวใจซื่อโดยแท้คนรีจะแหวะจนเล่นได้ง่ายแน่ะเฮ้ย - แปลง
เอ็งก็อยู่มาเก่าแก่นานนัก ว่ากระไรเอ็งจะนิ่งให้ข้าแหวะ
เล่นอย่างหมุหมายิ่งงั้นนะจะผิดไปกระมัง”

“อย่าให้แรงนักซีเว้ยรุ่ง” แปลงเหลือออก ถึงจะ
เคยคิดครั้นใจคร้ามรุ่งอยู่ก่อนบ้าง แต่ก็จำต้องตอบโต้
เพราะละอายเจ้าป๋ “ข้านะไม่อยากจะก่อเรื่องก่อความ
หรอก แต่เอ็งมันหยามกันเกินไปนักแล้ว มันจะผิดใจกัน
เสียเปล่า”

“อ้าว - ก็เอ็งมันตั้งใจจะคิดให้ผิดไปแล้ว ข้ามัน
ก็ต้อผิดอยู่ยงค้ำนะแหละ” รุ่งคงตอบย้อนตามคำของเจ้า
เพื่อนอรินุ่ม ซ้ำถามเจ้าสองคนซนตอ ๆ อย่างไม่มีใคร
นึกอีกว่า “เอ็งมาเยือนข้าถึงบ้านข้าก็รีบแขกเอ็งเพราะ

ชอบใจ แต่ว่า—เพื่อนข้าเอ๋ย เอ็งจะสาบานให้อ้ายรุ่งมันฟัง
พอชื่นใจสักคำได้ใหม่ว่า ไม่ได้ชวนไอ้ปีมาตามกระถิน
พอไปเป็นกำนัลปากอาพยอม”

คำรุ่งแทงหัวใจจำปีให้สะตุง คิตรงแวงไปเองต่างๆ
ว่าที่พูดที่ปรึกษากันกับแปลง เมื่อก่อนมานั้นมันน่าจะรู้มั่ง
เป็นแท้ เลยรีบออกตัวไปก่อน

“ขอทีเถอะวะรุ่ง สิ่งไร ๆ มันก็เกินกันมาแล้ว
เรื่องอีกระถินนั้น ไม่ใช่มันจะมากมายเกินความอย่างที่เอ็ง
คิดก็เปล่าหรอก จริงอยู่มั่งเหมือนกันที่พ่อแกดำ่ว่ากระถิน
มันก็เพราะเป็นลูกผู้หญิงเกรงคนอื่นจะนินทาหรอก แต่ก็
ใช้ว่าจะห้ามเลยไปถึงไม่ให้คบหรือพูดจากับเพื่อนบ้านงั้นนะ
มันไม่จริงไปได้เลย”

“ชอบใจเอ็งหนักแล้วจำปี” รุ่งตอบซื่อ ๆ แต่กลับ
เห็นแปลงนั้นเป็นยุ่งระยำขึ้นไปอีกหนัก “ข้าฟังเอ็งแล้ว
ชื่นใจจริงและจะจำใส่หัวใจตัวว่า ใครอื่นจะมาห้ามปาก
ใครมิได้ และก็บางที่ข้าจะไปเยี่ยมอาพยอมแกมั่ง ถ้าคำ
นี้ว่าง”

แปลงจ้องหน้าถ่มทิ้ง คำกล่าวของเจ้ารุ่งแต่ละคำ
ล้วนเสียตีสันทายอยู่เสมอ แต่ก็อดเคืองเจ้าเพื่อนจำปีไม่
ได้ ที่หลวมตัวจนเป็นช่องให้มันวนเวียนไปอีกได้

เสียงประตูเปิด แม่สายของรุ่งแกค้อยคืบมาที่ประตู
เพราะได้ยินคำเถียงเหล่านั้น จำปีค้อยโล่งอกหนักที่เห็น
หน้าผู้ใหญ่อันเป็นที่ว่าเกรง ส่วนเจ้าแปลงกลับทำที่อดอึด
ซึ้งกว่าเก่า

“เอ็งกลับเร็วอะรุ่ง เอ้อ — เถียงทะเลาะอะไรกันล่ะ
ลูกเอ๋ย” แม่สายแกพูดเป็นทุกข์เพราะรู้นิสัยพาลของเจ้า
ลูกเพื่อนบ้านดี

รุ่งมันได้คิดเพราะอายุแม่มันก็สิ้นเจ็บหนักอยู่แล้ว
ตัวกลับจะมาหาเรื่องก่อความทุกข์ใจทอนอายุแกให้น้อยลง
ไปอีก จึงปลอบเอาใจแกว่า

“เปล่าหรือแม่ เรื่องร้ายอะไร ไม่มีหรือ
อ้ายแปลงกะซ่าเถียงกัน ก็เพราะต่างเข้าใจกันเขวผิดไป
เท่านั้น”

“อย่าห่วงเลยนะ” จำปีช่วยพูดอีกคน “ไม่เป็นไร
หรือเพราะซำก็ห้ามปรามให้มันเลิกกันแล้วทั้งคู

เจ้าแปลงแสนจะเดือดคำเพื่อนที่คบคิดมาด้วยกันแต่
กลับพูดเอาทีเสียคนเดียว เลยพูดชนฟังห้วน ๆ

“กลับละเว้ย ข้าลาก่อนละรุง”

“เชิญเอ็งไปตีเถอะแปลง” รุ่งตอบข่มเสียงมิให้
ผิดไปเพราะเกรงแม่จะไม่สิ้นกังวลอีก “เออ—นางที่ข้าจะ
ไปหาลุงแปรแกสั๊กหน้อยด้วยมีธุระ แกจะชนฝังเร็ววันนี้
ไม่ใช่เร็วอะ”

“ข้าก็ไม่ค่อยรู้แน่เลย” แปลงตอบเรียบ ๆ แต่ใจ
เคืองหนักาคิดไว้ว่า หากมันชนไปที่กระท่อมจริงแล้ว ก็
คำแก้ตัวเสียมันให้สมแค่นั้น “เอ็งลองไปถามแกดูอีกทีก็
แล้วกัน”

รุ่งรับคำ “เออ แล้วบอกสำเภามันด้วยว่า ของ
แปลกขำมีจะไปกำนัลมัน”

จำปีคงรำลึกลาสนิทสนมทั้งแม่สายและเจ้ารุ่งและตลอด
ทางกลับนั้น ถึงหากจำปีจะพูดกลบเกลื่อนเอาใจอย่างไร
แปลงก็เฉย ๆ ไม่เคยร่วมคำจะเอ้อออด้วยเหมือนก่อน

เจ้าสองคนนั้นจากไปแล้ว ตะวันบ่ายก็ชายลงหาเย็น
แล้ว ข้าวปลาอาหารในทับอาศัยของเจ้ารุ่งที่แลกพวก
ฉลอมไว้เหลือเพียงพรวง^๑น^๒เข้าอก^๓มือ^๔เดียว ถ้าหากพวกบน
เมือง^๕ฝั่ง^๖ตราดหรือ^๗จันทบูร^๘ณ^๙ไม่^{๑๐}มา หรือพวกเรือฉลอมอวน
และแลกของไม่^{๑๑}มาจาก^{๑๒}เกาะ^{๑๓}ช้าง^{๑๔}แลบน^{๑๕}ฝั่ง ^{๑๖}มือ^{๑๗}มะ^{๑๘}ริน^{๑๙}แล^{๒๐}เย็น
พรวง^{๒๑}น^{๒๒}กิง^{๒๓}ค^{๒๔}แน่

รุ่ง^๑นั้น^๒คิด^๓ไป^๔คน^๕เดียว^๖ระ^๗หว่า^๘ง^๙หุ^{๑๐}ระ^{๑๑}หว่า^{๑๒}ง^{๑๓}ต้ม หัว^{๑๔}ใจ^{๑๕}
ต^{๑๖}น^{๑๗}ด^{๑๘}ง^{๑๙}บ้าน^{๒๐}ระ^{๒๑}ย^{๒๒}าน^{๒๓} เป็น^{๒๔}เกาะ^{๒๕}กลาง^{๒๖}ส^{๒๗}วรร^{๒๘}ค^{๒๙}เม^{๓๐}ือง^{๓๑}ฟ้า^{๓๒}เม^{๓๓}ือ^{๓๔}น^{๓๕}ก^{๓๖}ถึง^{๓๗}
กระ^{๓๘}ถิน^{๓๙} แต่^{๔๐}ชั่ว^{๔๑}คร^{๔๒}ู่^{๔๓}ก็^{๔๔}ห^{๔๕}วน^{๔๖}มา^{๔๗}คิด^{๔๘}เศ^{๔๙}ร^{๕๐}ว^{๕๑}า^{๕๒}ไป^{๕๓}เ^{๕๔}อง^{๕๕}อ^{๕๖}ีก^{๕๗}เม^{๕๘}ือ^{๕๙}น^{๖๐}ก^{๖๑}ถึง^{๖๒}ม^{๖๓}ือ^{๖๔}
มะ^{๖๕}ริน^{๖๖}ของ^{๖๗}แม่^{๖๘} ใจ^{๖๙}ก็^{๗๐}ส^{๗๑}ง^{๗๒}ห^{๗๓}ร^{๗๔}ณ^{๗๕}เป็น^{๗๖}ไป^{๗๗}ต^{๗๘}่าง^{๗๙} ๆ^{๘๐} น^{๘๑}าน^{๘๒}า^{๘๓}ถึง^{๘๔}เร^{๘๕}ือ^{๘๖}ง^{๘๗}อ^{๘๘}ื่น^{๘๙}
ร^{๙๐}้อย^{๙๑}แป^{๙๒}ด^{๙๓} ก^{๙๔}าก^{๙๕}ล^{๙๖}าง^{๙๗}เกาะ^{๙๘}ม^{๙๙}ัน^{๑๐๐}ร^{๑๐๑}้อง^{๑๐๒}อยู่^{๑๐๓}ย^{๑๐๔}อด^{๑๐๕}ต^{๑๐๖}าล^{๑๐๗}ฟ^{๑๐๘}ัง^{๑๐๙}แ^{๑๑๐}ว^{๑๑๑}ว^{๑๑๒}ไป^{๑๑๓}ตาม^{๑๑๔}
อา^{๑๑๕}าร^{๑๑๖}ม^{๑๑๗}ณ^{๑๑๘}์^{๑๑๙}น^{๑๒๐}ีก^{๑๒๑}ห^{๑๒๒}ล^{๑๒๓}าย^{๑๒๔}ส^{๑๒๕}ถ^{๑๒๖}าน^{๑๒๗}เหม^{๑๒๘}ือ^{๑๒๙}น^{๑๓๐}เส^{๑๓๑}ียง^{๑๓๒}กระ^{๑๓๓}ถิน^{๑๓๔}เร^{๑๓๕}ีย^{๑๓๖}ก^{๑๓๗}แล^{๑๓๘}ะ^{๑๓๙}กระ^{๑๔๐}ถิน^{๑๔๑}
ล^{๑๔๒}า^{๑๔๓}จะ^{๑๔๔}ช^{๑๔๕}น^{๑๔๖}จ^{๑๔๗}าก^{๑๔๘}ฝ^{๑๔๙}ง^{๑๕๐}ล^{๑๕๑}้วน^{๑๕๒}แต่^{๑๕๓}ห^{๑๕๔}ู^{๑๕๕}ฟ^{๑๕๖}ัง^{๑๕๗}ผ^{๑๕๘}ิด^{๑๕๙}แล^{๑๖๐}ะ^{๑๖๑}ใจ^{๑๖๒}ล^{๑๖๓}อย^{๑๖๔} พ^{๑๖๕}ล^{๑๖๖}อย^{๑๖๗}ดี^{๑๖๘}ความ^{๑๖๙}
ไป^{๑๗๐}เ^{๑๗๑}อง^{๑๗๒}กระ^{๑๗๓}ท^{๑๗๔}ัง^{๑๗๕}ห^{๑๗๖}ง^{๑๗๗}ห^{๑๗๘}า^{๑๗๙}เส^{๑๘๐}ร^{๑๘๑}จ^{๑๘๒}ยก^{๑๘๓}ไป^{๑๘๔}ต^{๑๘๕}ัง^{๑๘๖}ปล^{๑๘๗}ุก^{๑๘๘}แม่^{๑๘๙}ส^{๑๙๐}าย^{๑๙๑}เก^{๑๙๒}ะ^{๑๙๓}ช^{๑๙๔}น^{๑๙๕}ก^{๑๙๖}ิน

แม่^๑ส^๒าย^๓ของ^๔รุ่ง^๕ยัง^๖ไม่^๗แก่^๘กระ^๙ไร^{๑๐}น^{๑๑}ัก อายุ^{๑๒}เพียง^{๑๓} ๔๐
เล^{๑๔}ย และ^{๑๕}เจ้า^{๑๖}รุ่ง^{๑๗}จะ^{๑๘}คร^{๑๙}บ ๒๕ ใน^{๒๐}ส^{๒๑}ัน^{๒๒}ปี หาก^{๒๓}แต่^{๒๔}ความ^{๒๕}ต^{๒๖}ร^{๒๗}าก
ต^{๒๘}ร^{๒๙}าง^{๓๐}าน^{๓๑}แล^{๓๒}ะ^{๓๓}พ^{๓๔}ลา^{๓๕}ด^{๓๖}จ^{๓๗}าก^{๓๘}พะ^{๓๙}อง^{๔๐}สูง^{๔๑}มา^{๔๒}แต่^{๔๓}ปี^{๔๔}กล^{๔๕}าย แก^{๔๖}ก็^{๔๗}เจ็บ

ออกแอดซุบผอมเพราะไม่ได้เยียวยา เพราะขาดแคลน
 อาหารบางมื้อทรงค้นหาไม่เพียงพอ แต่ประการร้ายที่สุด
 ที่ทำให้แม่สายอดจะคิดไม่ได้ จนเหมือนกับช่วยซ้ำให้ไขน
 หนักขึ้นทุกวันก็ค้อ เจ้ารุ่งเห็นจะต้องกำพร้าแม่ในเร็ววัน
 ลูกที่มีพ่อจะเหมือนเกิดมาคนเดียวเมื่อสิ้นอายุแก่ไปแล้ว

ทุกซ່อนที่ลูกชายนั่งบ่อนจนใกล้จะอีม แม่ยอม
 สังกะตเห็นรุ่งมอมมันสนั่นจนหลากใจ

“เมื่อยมือเรอะรุ่ง” แกลมตาเหลือบจับดูหน้าลูก
 “แม่เห็นมือเอ็งสนั่นก็ พอทีก็ได้เดี๋ยวจะอีมกินไปนั้”

“เปล่า” รุ่งตอบกลับเกลื่อน “ข้าดีใจที่แม่กินได้
 มากผิดเคย”

“เอ็งดีใจทุกคร้งแม่ไม่เคยเห็นเช่นนั้น เอ็งเกิดอะไร
 ก็เล่าให้แม่ฟังหายห่วงใจหน่อยเถอะ ริวาทกับเจ้าเปลง
 ก่อนขาดนมาเห็น”

“ใช่เช่นนั้นหรือแม่เอ๋ย รุ่งก็มลงปลอบ คิดจะ
 บังความจริงไว้ ก็เกรงแจะพลอยได้ทุกข์เลยตอบให้รู้แต่

เพียงครึ่งเพียงกลางตามที่มันกำลังคิดเมื่อหุงข้าว “วิวาท
กะเจ้าแปลงหรือทุกข์ใจอย่างใดนั้นข้าไม่มีหอรอกแม่ นอก
จากนี้ก็ถึงว่าพรุ่งนี้เย็นหากพวกฉลอมเขาไม่มา ข้าเราจะ
ไม่มีกิน

ที่จริงแม่สายก็เป็นทุกข์ชอนเหมื่อนกัน สงสารลูก
ที่มันอาบเหงื่อเอาร่างเข้าแลกเหนื่อยมาเลี้ยงอยู่ตลอดปีเต็ม
จนบ้านนี้แกยงไม่หาย ลางมือหากขาดเสียจริง ๆ แล้วรุ่ง
ก็เคยอดมานับไม่ถ้วนครึ่งอย่างมันเต็มอกเต็มใจ

แล้วแม่สายก็พูดปลอบโยนลูกชายต่าง ๆ ให้สิ้นข้อ
กังวลนี้ แก่อ้างคำหวังที่พวกแลกข้าวบนเมืองจะข้ามมา
ตามกำหนดเวลา แก่อ้างเพื่อนบ้านที่พอจะออกมากหยิบยืม
กันได้บ้างไปก่อน โดยไม่รู้ว่เกือบทุกคนแล้วที่เจ้ารุ่งจะ
ออกปากอีกมิได้เพราะยังไม่ได้ใช้เก่า แต่เมื่อเห็นแม่แก
เป็นคนปลอบ ก็เลยคิดเอาเองว่า แก่สิ้นหนักใจแล้วจึงสู้
เฉยเสีย จึงเป็นอันว่าสองแม่ลูกต่างคนต่างปิดความ และ
ก็คิดทุกข์คิดเศร้ากันไปเองกระทั่งได้เพลาพลบ

ดาวหัวค้ำขนประดับฟ้าแสงเกลื่อนจับยอดหมาก

ไม้ทงมะพร้าวและหมูตาลเป็นเงาเลื่อม เกาะระย้าอันผูกมา
อยู่เงียบ ทุกหนแห่งเหงาสงัดไปด้วยพงไพรโปร่ง ทั้ง
ละเมาะเตี้ยและซุงเชิงของละเมาะไม้ เชิงแซ่ด้วยเสียง
สัตว์เล็กอันตนเผือกกลางคืน ทั้งกระต่ายร้องและกวางค่อม
อยู่ชายแอ่งน้ำจืดท้ายเกาะ

เว้นแต่หมู่กระท่อม ๔-๕ หลัง ซึ่งเจ้าของยังง่วน
อยู่กับงานที่ค้างมาแต่กลางวัน ยังประชุมพร้อมกันอยู่
ลานดิน คบก็จุดสว่าง ๓-๔ ดวง บ้างเกาะเหนือหอยเตรียม
ฝั่งแดดพรุ่งนี้ บ้างรับจ้างขนอวนขาดของชาวฉลอม แต่
พ่อเฒ่าแปรหัวหน้าบ้านนั้นเร่งมือถักเผือกที่ค้าง ปากก็
เพลिनถึงนิยายเก่าของบ้านระย้า ซึ่งรู้เห็นเพราะแก่เคยข้าม
ไปมาบ่อยแต่ยังรุ่น แล้วผลสุดท้ายเลยอพยพมาอยู่ที่นี่

นิยายนั้นจบลงอย่างน่าตื่นหัวใจ ทุกคนฟังเงียบไม่
ปริปาก และงานนั้นก็วางมือกันชั่วคราว ผู้หญิงหัวใจพรั่น
ในเกาะระย้า ส่วนผู้ชายที่เพิ่งข้ามมาอยู่หรือค้างเกาะอยู่

นานบียังไม่ชนฝั่งเล่า ต่างกึ่งงวยเพราะไม่รู้เลยว่า บ้าน
อันเป็นอุ้นอนนั้นเคยเป็นอย่างไรมาตามคำยืนยันของพ่อเฒ่า
ทั้งชีวิตของพยานที่แกอังกยงมัตวตนอยู่

เหลือที่จะสะกดใจฟังสิ่งที่ยังสงสัยนั้นอีกต่อไปได้
เจ้าหนุ่มหลานข้างเมียของแกก็ชักไซ้ขึ้นว่า

“ ถ้าน้ำดินเกาะเรานี่นะเรือจะลูงที่ว่า — มี ”

“ เออ—หลังโขดลับแลนั้นแหละ ” พ่อเฒ่ายืนยันคำ
แล้วชี้แจงต่อไปอีก “ ทั้งศพและสมบัติเหลือหลายที่เคียว
เพลานนั้นชายงอยู่ฝั่งเมือง ถึงรู้ว่าเขาเบื่อกบ่อใหม่ ที่เขา
พลอยมีแหวน และชุดใต้พลอยแท้ตังนั้นหลายหีบ เจ้า
ของจิ้งจางฉลอมเอาลงบรรทุกจะส่งไปชายที่กรุง แต่พอ
พินมาแก่นมสาวก็ถูกสลัดตีปล้นและ พ่อเจ้ารุ่งมันนี่แหละ
ยังเป็นพวกตระเวนกองส่วยอยู่อำเภอ ถูกเกณฑ์ให้มาจับ
สูกันล้มตายไปข้างละมาก ๆ เพราะสลัดมันเรือมาแตก
เพราะเกยหินท้ายเกาะเรานี่ เลยหนีขึ้นสู้อย่างจนตรอก
ก็ตายหมดอยู่ในถ้ำ แลพวกมาจับก็ได้เม้มได้ซ่อนร่ำรวย

ไปตามกัน แต่เจ้าของเขายืนยันว่า ของที่ได้คินนั้นยังไม่
ถึงครึ่ง ”

“ ลุงเคยเข้าคินมั่งหรือเปล่า ” เจ้าหนุ่มนั้นซักอีก
“ ฉันทลอดถ่านก็ ๓-๔ หนแล้วเห็นมันตัน อีกทางที่
เดียวได้ก็ทะเลาะไปตะวันออก เป็นทางน้ำแคบเดินเรียงตัว
กมกนแทบตาย ”

“ ลูกของเอ็ง ” พ่อแปรรับ “ ชานะเข้าคินสัก ๑๐
กว่าหนแล้ว เมื่อก่อนเข้าทำหลอมอยู่เกาะนมสาวโน่น หา
เรื่องข้ามมาตากอวนที่ไรก็คินทุกที กระทั่งลงมือชุดก็ไม่
พบ ”

“ มันคงเอาไปกินกันเสียหมดแล้ว ” เจ้าสอนหลาน
ชายออกปากเสียตาย

แต่สำเภาลูกสาวพ่อเฒ่าแปร ถ้ามชนผิดคนอื่น
เพราะตัวเองเพิ่งจะรูเรื่องเก่า

“ แล้วทำไมหน้าสายกับพี่รุ่ง ถึงมาลำบากอยู่ยงงละ
พ่อ ”

“นั่นผิวเมียมันเกิดยกย่อนกันยิ่งเงงซำกก็ไม่ค่อยจะรู้
 เรื่องของเขา เพราะอายรุ่งมันลุกเมียเก่าตงเดิมเป็นคนใน
 บ้าน เมียที่เพิ่งได้ใหม่เขาจะคิดหรือเจ้าเวญมันจะคิดของ
 มันเองก็รู้ไม่ได้ เลยลอกกันว่าอายรุ่งเป็นลูกชู้ แต่แม่สาย
 แก้วความเรื่องสมบัตินั้นแหละ ถึงได้เพียรหอบลูกมาอยู่
 จนกระทั่งตายอยู่ที่นี้ เพราะไม่หวังจะงอผิว”

แทบทุกคนที่เพิ่งรู้ความเก่าในคืนนี้เอง เลยคิดไป
 ต่าง ๆ แปลกไปอีก ทั้งสงสัยสมบัติว่าจะชุกช่อนฝังอยู่
 และเจ้าหนุ่มอายุเกินเพื่อนอื่น ซึ่งมีประวัติเป็นลูกชู้หนีถิ่น
 ฐานบ้านเดิมอยู่ฝัง มิใช่ถือกำเนิดเป็นคนเกาะระย้าน

เสียงสุนัขหอนแต่ไกล และกรับหอนกันเป็นธรรมดา
 กระทั่งสุนัขของพ่อเฒ่าแปร ที่หมอบอยู่โคนตาลมืดห้าชั้น
 หึ่งซู่คำราม จึงพากันชะเง้อมองบ้างก็ชุกบสอง ครุ่น
 ต่างก็ได้ยินเสียงจุกปากและเรียกชื่อสุนัข พัวพันมากับชื่อ
 เจ้าของ

“ข้าอายแต่้ม เฮี้ยแปลงอยู่หรือเปล่า”

“ใคร” เจ้าสำเภาทะโกนถามแทนพ่อและคนอื่น

“ใครเล่านั่น เรียกชอกคนปนชอกหมาที่เดียว พี่แปลง
ไม่อยู่จะธุระอะไร”

“ข้าเอง—” เสียงนั้นตอบ “นั่นสำเภา—ชะ อ้าย
แต่้มเอาอีก—เออ สำเภาเฮี้ย—บ้ายายแต่้ม”

“บ้ายปริยคน”

“อ้าว” แล้วก็เสียงหัวเราะและโผล่กายที่พระรูง
พระรังควยของแบกมาเข้าแสงไฟคบ “พอข้าเรียกชอกเอง
จะพูดด้วย อ้ายแต่้มมันกึ่งบหวัด ๆ มายังงแล้วเองจะให้
ข้าทำยังไง”

สำเภาก็ขันตัวเองทิ้งอนเกินไปและนึกชอกนึกชอน
ไปเอง แต่ยังไม่ประหลาดเหมือนเมื่อรุ่งม่นกลามาเขื่อน
สมคำพี่ชายที่เล่าให้ฟังเมื่อพลบ จึงออกปากชวนไปอย่าง
เสียไม่ได้ เพราะเห็นมันตั้งใจมาทั้งที่

“เชิญมานั่งก่อนซีพี่รูง รี้จะเลยไปแวะบ้านอื่น”

รุ่งมองหน้าอย่างเท่าทัน อีสาววานขึ้นเฟิงจะปริ
 เนื้อเต็มตัวมันพูดกระทบกระเทียบไปอื่น เมื่อปลงของลง
 จากบ่าแล้วก็ตอบไม้เอารูเอาช

“ข้าจะไปไหนจนบ้านนี้แล้ว ก็ตั้งใจมานี้นะแหละ
 อ้อลุงยังไม่นอนเหมาะจริง”

พ่อเฒ่าแปรพยักหน้ารับรอง “เข้ามาสิรุ่ง เออเอ็ง
 มีธุระอะไร เข้าของหอบพระรุ่งพระรังจะไปไหนกัน”

“ตั้งใจมาหาลุงแท้ทีเดียว” รุ่งพูดพลางกระเถิบ
 เข้ามาร่วมวงที่สำเภากับเด็กเพื่อนหญิง กำลังชุนตาอวน
 ชาติตรงข้ามกับพ่อเฒ่าแปร และแกก็ย้อนถามอีกว่า

“เอ็งคงจะมีธุระร้อนกระมัง ถึงรับมาแต่กลางคำ
 กลางคืนบ้าน”

“กมอยมั่งไม่สู้จะร้อนนักหรอก เบนแต่แม่แกส่งมา
 ถึงลุง ๓-๔ คำ เดียวค่อยพูดกันก็ได้”

พ่อแปรเหลือบดูหน้า ทุกคนก็ซ้ำเลื่องสבתากัน
 ยิ้ม ๆ ทงเจ้าสำเภาเองนึกเตาไม่ผิดว่า อ้ายรุ่งคงมายิ้ม
 ข่าวสารอีกเป็นแน่หากแสรังถามไปช้ออื่น

“พี่หอบอะไรมาควยเล่นน” เจ้าชอผาข้างหลัง

รุ่ง “มีน้ำเล่า—อ้ายแต่มาถึงจำไม่ค่อยได้”

“เขากวาง” มันตอบ “ข้าได้มาสองกิ่งเหมาะๆคู่กัน
ที่เดียว เลยหอบมาที่นี้”

พ่อแปรเบิ่งตามอง ใจคอที่ยังบ่วนบั่นกังวลเพราะ
เกรงจะต้องถูกยืมข้าวตังนึ่งไม่ค่อยคลายลงถนัด สำเภาที่
ระลึกไปในคำที่พี่ชายบอกว่า อ้ายรุ่งอวดเศรษฐีจะเอาของ
มากำหนด

“จะกำหนดข้างนร” เจ้าถามทงเล่นทงจริง “รของ
กำหนดของบ้านอื่นเขา”

“อ้าว—อ๊ะตะเภา” รุ่งหัวเราะ “เอ็งแหวะซ้ำมากับ
แล้วน”

“อ้าว—หว่าแหวะ ให้ไม่ให้ก็บอกซีทำไมจะหว่า
เขาแหวะพรุงควยละ”

“ให้ชวะ แต่ของเอ็งมีตะหากไม่ใช่เขากวางคุณ”

“งั้นเขานั่นเองคงคิดให้ข้าแน่” พ่อเฒ่าซำรอยไม่
 ไซ้จะคิดให้เป็นทีเล่น “ข้าหามาหนักเที่ยวเพราะเก้าแก่ที่
 จันทบูรณ์แก่อยากได้และสั่งข้าไว้จนจะร่วมปี เอ็งค้นหา
 มาจากไหนเล่านั่น เพราะบ้านเราข้าไม่เห็นมันจะมีกว้าง
 ถึงกะจะทำหัก”

“ข้าดำกลับบงหาเลยว้ายไปซ้นหาด แล้วต่อไปจนถึง
 รังนกใต้ที่เกาะโน้น”

“อ้อ แก่ตุทร”

“แล้วของข้าอะไร” สำเภากระยันทามมาอีกคน
 “ไหนล่ะที่คุยอยู่เมื่อกี้จะกำนัลของนี่”

“ทีละคนเถอะวะอีสำเภาทอง” รุ่งทำเสียงตุล่อ ๆ
 แต่ใจนั้นคิดไม่หายว่า พ่อลูกมันช่างสมกันหนักที่เกิดมา
 สำหรับบอยอยากได้ของคนอื่น จนเสียงขอสอดมาอีกจากข้าง
 หลังตาแปร

“แล้วข้าเนะเอ็งจะไม่ให้อะไรเสียมั่งเลยเชียวร”

“อีกคนหนึ่งแล้ว ครบ ๓ ทังแม่อีสำเภายังขาดอยู่
 แต่เจ้าแปรลงคนเดียวที่ไม่อยู่”

จึงล่อแกอยากจะให้หนีกรูเอาเองบ้างจึงว่า “ของ
 บ้าเรอะ—เป็นโรมีไปละ เอาเกาะระย้านี่เป็นไง ซ้ายกให้
 หมด”

หัวเราะกันทั่วทุกคนแม่แต่ลูกสาว ยายพัดถอนดู
 ตามสันดานโกรธง่ายของแกเลยต่าย้อนมาให้

“ไวยกให้อีสายมันเถอะ อีกหน้อยมันก็นอนอยู่
 หลุมคอยสมบัติมึงหอรอก”

“เอานั่น—เห็นทจะเคือง”

“เคืองชิวะ” แกร็บ “กูพูดจริงมึงพูดเล่นทำไม
 จะไม่เคือง”

รุ่งเลยแสนขันยายพัด และก็เข้าตอไปอีกเมื่อแก้
 ห่อแล้ว

“งั้นให้จริง ๆ เอ้า ผ่าหอนี่เอาไม่ละ”

“มึงเก็บไว้ห่อกระดูกอีสายเถอะ” ยายพัดตอบด้วย
 คำของผู้เกิดก่อน “แล้วอะไรอีกล่ะที่มึงจะให้กู”

“ก็เห็นแต่ทะเลเท่านั้น”

“มึงเก็บไว้ขายไปหาพ่อมึงที่ฝั่งแม่น้ำ—หมครยั้ง”

รุ่งกลับหัวเราะงอ ชอบบอกชอบใจที่ยายแก่แสนงอน
เมื่อขอของไม้ได้เหมือนเด็ก

“หมคแล้วบ้า ถ้าชนสมบัติชายังเหลือจะแบ่งให้
กะบ่าอีก ปู่ย่าอื่นหรือตายายก็คงพลอยลำบาก”

“เถอะนะ—เงียบกันเสียทีเถอะ” พ่อแปรออกปาก
ห้าม มือก็รับเขากวางกิ่งใหญ่คู่หนึ่งไปชมใกล้แสงไฟและ
พูดรวบหัวรวบหางเหมือนตกลงปากคำกันแล้วและพูดเสีย
คนเดียว

“ชอบใจมึงจริงวะรุ่ง เงินสัก ๓ บาทซำก็ไม่น้อย
จะอยากได้เหมือนอ้ายเขานี่เลย เออ—ถ้าแก่คงดีใจนักเดียว
หากเหมาะะเงฟรังนี้ ซำจะไปกะพวกหลอมแล้วไปให้แก่เสีย
เลย”

“ซำตั้งใจมาเพราะจะฝากลุงไปแลกซำที่ฝั่ง” รุ่ง
ตอบเอาตามใจบ้าง และพูดเรื่อยเปื่อยเอาอย่างตาแปร

“ที่จริงเขาคู่นงามหาไม้ได้ทีเดียว ปลายเขากวางอื่นซำเห็น

แต่ชาวอ่อนหรือเหมือนงาช้างเท่านั้นถ้าอย่างจะดี แต่เห็น
ไม้ละนี้ เขาไฟใช้ใหม่ละ แขนงนี้เขี้ยวขึ้นเงายังพลอย
โตคู่กันเสียด้วยซี สิบบาททั้งจน ๆ ึงแหละเอา ข้ายังไม่คิด
จะขายใครเลยให้ฆ่าตาย”

“ข้าเดี๋ยวอายุรุ่ง” พ่อเฒ่ายกมือห้ามออกจุน ๆ
“อย่าเพิ่งสบถสาบานเลย ข้าคิดว่าเอ็งจะเอามาให้ ถึงได้
อุตส่าห์มากกลางค้ำกลางคืน นี่เอ็งจะฝากข้าไปแลกข้าว
หรือกรร แล้วข้าจะได้ค่าจ้างค่าคอนถ้ออายนี้ไป อะโรมัง
ไหนบอกมาคู้”

รุ่งยังไม่ตอบทันใดเพราะรูสีหน้าพ่อเฒ่าคิดว่า เคือง
จตที่ ไม่สมคิด แต่วิสัยคนโลกนั้นหากจะได้อะไรไม่หมดถึงเพียง
น้อยก็พอจะเป็นสินน้ำใจได้บ้าง

แล้วเจ้ารุ่งก็พนหัวเราะตอบแกอย่างสนิท “ก็ไม
เชิงจะยั้งนหรือกโธ่ลุง ข้าพูดให้ฟังนั้นใช้ว่าจะหวงแหน
ลุงไว้ก็เปล่า ๆ แต่บอกให้รู้ว่ามันเป็นของรักเท่านั้นเถอะ
เมื่อลุงอยากได้เดี๋ยวค่อยพูดกันอีก”

“อ้อ” พ่อแปรพยักหน้าค่อยคลายโทโส “จริงวะ
 รุ่ง ชำรکمั้นจริง ๆ แต่มาคิดเสียว่าถ้าแก่แกมีคุณอยู่มาก
 ก็คิดจะให้ของรักตอบแทนแก อ้อ—ข้าก็กำลังจนไม่แล้ว
 จะสงเคราะห์ให้สัก ๕-๖ บาท”

พวกลูกหลานที่นั่งทำงานต่างชำเลื่องแลตากัน ที่
 ลางคนเสร็จงานก็ลุกไปก่อน แล้วที่ยังทำค้างก็พลอยตาม
 เพราะพากันรู้กริยาพ่อแปรดีว่า อยากจะพูดให้เต็มปาก
 กว่านี้ จึงไม่มีใครจะสมัครนั่งอยู่เป็นก้างขวางคอเหลือแต่
 ลูก ๆ เมีย ๆ กับเจ้ารุ่งเท่านั้น

สมคะเน—พ่อเฒ่าแปรจึงพูดเลียบเคียงต่อไปอีก

“เอาเถอะ ถ้าว่าถ้าแก่เขาตกรางวัลมา ข้าก็จะแบ่ง
 ให้เอ็งใช้มั่งตามมากตามน้อย แต่ที่เอ็งจะตั้งราคาเอา
 เท่านั้นเท่านั้นนะ บอกตรง ๆ ว่าจะรุ่ง ข้าพูดกะเขาไม่ออก
 หรือ”

“แล้วพวกฉลอมจะมาพรังนใหม่ละ” เจ้าหนุ่ม

แกล้งถามขู่ใจแกเล่น

พ่อแปรสีหน้าเพื่อน แต่ก็ยอสรอยเจ้ารุ่งว่า “ไป
 คิดเอาแน่กะพวกฉลอมจะมาจากฝั่งละก้อท้องแห้งแน่เที่ยว
 เหวयरุง และก็เอ็งจะรู้รว่ามันจะรับแลกกับซอร์ไม่ เพราะ
 อายของพรรคนี้ มันจะต้องเหมาะต่อเมื่อมีคนรักอยากได้
 ตะหาก แล้วใจเอ็งน่าจะแลกกะอะไรเขา”

“ใครบอก ถ้าข้าจะคิดแลกกะพวกฉลอมละก้อ
 ทำไม่จะต้องแบกมานี้กลางค้ำกลางคืน ที่เอามากก็เพราะ
 ตั้งใจมาให้ลุงหรรอก เอาเถอะข้าให้เปล่า ๆ ไม่คิดเป็นค่า
 เงินราคาทองสิ่งไร แต่จะขอพึ่งลุงมั่งเท่านั้น”

พ่อเฒ่าแปรตะลิตะตานรวบเขาคุ้งามขึ้นวางบนตัก
 ทั่ว “เอ็งพูดจริง ๆ ร้ออ แล้วเอ็งจะออกปากอะไรข้า”

“ข้า” รุ่งตอบคำห้วนซ้ำเลื่องพบตาจ้องของสำเภา
 ให้นึกละอาย “ข้าขอพึ่งชาวลุงอย่างเดียวเป็นพอ แต่ต้อง
 หลาย ๆ มื่อหน่อย เพราะว่ามีแม่—อ้อแล้วยาไซ้อีก ลุงพอ
 จะมีไม่ไซร์”

พ่อแปรหัวเราะเป็นกันเองก้ากใหญ่ ข้าวสารแกมี
 เป็นลุง ๆ เหลือเพื่อ ทังยารักษาโรคที่เก่าแก่ส่งมาจากฝั่ง

“อุบ่าอายรุ่ง ความเท่านั้นเองก็ไม่พูดเสียแต่แรก
 เลย เรามั่นใครอื่นที่ไหนมาวะ ทั้งบ้านระยาก็เห็นกันอยู่
 เท่านั้นแหละ เออ—ข้าให้ถุงหนึ่ง ถ้าเสมอ ๒ ปาก ๒ ท้อง
 ละก้อ ๑๐ มือ ๒๐ มือก็แทบไม่หมด เดี่ยว เอ็งคอยสัก
 ประเดี๋ยว”

อึดใจนั้นพ่อแปรงก็ลุกเข้าทับไป เขากวางคูก็ติดตาม
 ไปโดยไม่ยอมทิ้งไว้อีก

รุ่งกำลังนั่งกอดเข้าคิดและเพิ่งนึกขึ้นได้ จึงหันมา
 หาสำเภา

“เจ้าแปรงเขาบอกอะไรเอ็งมั่งรึเปล่า”

“บอกว่าพี่รุ่งจะเอาของมากำหนดชานะซี” สำเภา
 ตอบตรง ๆ แล้วก็แกล้งเสียตล “แต่ข้าสนอยากจะได้เสีย
 แล้ว เพราะพี่รุ่งจะตั้งหัวใจไปอื่น”

“ไปไหน”

สำเภากลับย้อนถามทงค่อนให้ “ก็เคยไปที่ไหนล่ะ
 อย่างมาทำซ้อมสีปากกับข้าหน่อยเลย”

“แต่ของกำนัลข้าตั้งใจมาจำเพาะเอง—นี่ไง” รุ่งชู
ก่อนพลอยเขียวที่แกจากชายผ้าชอคช่นอวด

ยายพิศซึ่งนั่งเฉยอยู่ทางคบไฟก็กรากเข้ามา “ใช่
พลอยรืหินอะไรก็ไม่วู ไหนขอข้าดูเร็วอะ”

รุ่งส่งให้ยายพิศแล้วหยิบคบชูส่อง “ทำไมไม่ใช่
พลอย หินกะพลอยน่ะมันผิดกันน่ะปะ”

ยายพิศคงพลิกก่อนพลอยกลับไปกลับมาและส่อง
กับแสงไฟคบเห็นรุ่งแล่น ถึงจะก่อนเล็กก็เป็นพลอยมีราคา
สำเภาก็กระเถิบมาจ้องแล้วรีบไปชมเซยมองเจ้ารุ่งสีหน้าอึม
คิดประหลาดว่า ช่างหลากใจเหลือแล้วคนที่เคยก่อนเคยซึ่ง
แต่กิมของกำนัลมาสู ้เจ้ารุ่งมันพบหีบพลอยสมบัติที่พอ
เล่าให้ฟังเมื่อสักครู่แล้วกระมัง

“พี่รุ่งได้มาจากไหน” เจ้าถามและมองพลอยที่อยู่
ในกำมืออีก “ถ้าทำเป็นหัวแหวนแล้วคงน่าเอ็นดูมาก
ว่าแต่ให้ข้าเน้อ”

หนุ่มเจ้าของพลอยหัวเราะอย่างบอกน้ำใจเป็นนัก-
เลง แล้วผลกมือสำเภากินเป็นการมอบพลอยนั้นให้

“ก็ให้ชะชี่ เอาไปเถอะ” แล้วหันบอกยายพัต่ว่า
“จริงชะ ถ้าข้าพ้อมมี ๆ อย่างเขาอยู่มั่งแล้ว ข้าจะหาทอง
ทำเรือนแหวนให้สำเภามันเลยเสียด้วยข้า”

สองแม่ลูกพากันเห็นแปลกในนิสัยมัน สำเภเอง
ก็รู้สึกว่เมอฟังมันหัวใจเหมือนถูกเตอนตันระแวงว่กำนัล
มันเห็นจะมึนย

เสียงพ่อเต่าแปรตะโกนเรียกเมียมาจากในทับ ให้
ไปช่วยแกดวงข้าว เพราะสองมือแกติดอุ้มเขากวางซึ่งไม่
ยอมวางและจะหาที่ไว้ก็ยังไม่ได้ พอยายพัตลุกไปเหลือ
แต่เพียงสอง เจ้ารุ่งจึงสัพยอกน้องสาวศัตรูว่

“เอ็งรักไหม พลอยหัวแหวนนี้นะ”

“ไม่รู้”

รุ่งยมเมอเห็นสาวมันงอนไปเอง หรือจะคิดไปเอง
ก็คะเนใจมันยาก และก็เข้าต่อไปอีก

“อะไรไม่รู้ ใจรักใจช้งของเอ็ง เอ็งก็ไม่รู้ เอ็งมัน
จะบ้า”

“พี่รุ่งชบา ลามอะไรก็บ้า”

“เอ็งนั่นแหละมันตอบบ้า” เจ้าคนที่นำลามาสู่
สาวกลางคืนว่า “ใจของตัวเอ็งจะรักไม่รักแล้วบอกไม่ได้
นี่มันจะเป็นคนที่มีสติใจได้วะเกา”

สำเภาอายุที่มันพูดลึกล้ำมาทุกที แล้วตอบงอน ๆ

“ซาร์กพลอย แต่พี่รุ่งบ้า”

“อายบ้านะช่างเถอะ” รุ่งพูดเสียงค่อยไปกว่าเดิม

“เอ็งว่ารักพลอย แล้วจะเกลียดเจ้าของคนไหนนรี”

“เกลียด”

รุ่งหัวเราะชอบใจที่สำเภามันแน่นถ้อยแน่นคำ จึง
แกล้งตอบชะงักจะให้พบหน้าเจ้าสำเภาที่เบือนหนี แล้ว
ก็ว่า

“เอ็งรักพลอยเกลียดคน เอะไม่เป็นไรหรอก ยิ่ง
เกลียดข้าจะยิ่งหาของกำนัลเอ็งให้รำไป แน่ะเฮ้ยสำเภา
ข้าจะบอกให้รู้ อะไร ๆ ข้ายังมีอีกหลายสิ่งมากอย่างนัก
กะบั้งหาแดงเอ๋ย ขาวเอ๋ย แล้วก็อ”

“โอ๊ยพอกที่เถอะ” สำเภาขึ้นเสียงแหวและก้อคหัวเราะไม่ค่อยได้ “สมบัติของฝรั่งข้าพงมันเยอะเยอะเกินไปนักแล้ว”

“ก็เยอะนั่นสิ” เจ้ารุ่งหัวเราะก๊ากใหญ่ “ทั้งทะเลนี้แหละมันเป็นของข้าทงนน”

“เออเจ้าเศรษฐี จะมาประจบอะไรกะข้ามังล่ะ”

“ข้าว ถ้าเอ็งให้ข้าวข้าสกก้ามือเดียวเท่านั้นแหละข้าจะรักข้าวก้ามือน”

“เออ—พูดจนเป็นบ้าไปแล้ว”

“อ้าว—นี่ชายยังไม่บ้าหรือกร—ถ้างนักหันมาพูดกะข้าสิ ๆ สิ”

ถึงจะเป็นคำคิน แต่แสงไฟส่องนั้นก็พอจะให้รุ่งสังเกตถนัดว่า เจ้าสำเภาอายุสีหน้าเรอ และก้แน่นกทว่า หากเจ้าจำบได้รูเรื่องแล้วศตรูอายุรุ่งก้จะเกิดเป็น ๒ ในเกาะระยา

เจ้าสำเภานนแม่จะสำนักทวอยู่ว่า เจ้าจำบรักใคร่มานานหลายเดือนก้จริง แต่ก้เพียงนึ่ง ๆ นัย ๆ หาอุกอาจที่

จะพูดเหมือนรู้งไม่ เจ้ารู้งที่เคยต่างลงเห็นว่าจะเป็นศัตรู
 นันเกิดเป็นคนพิสดารมาอย่างไม่รู้สีก ทงอายุสาวและการ
 ที่ไม่เคยใครจะพูดเกี่ยวหัวใจ ก็เลยทำให้สำเภาประหม่า
 สะเทือนเมืงหนึแล้วสุดท้ายทำท่าจะลุกเปิด

“อ้าว—เดี๋ยวก่อน” รู้งรีบท้วง “จะรีบไปไหนละ
 หนึ่งคุยเป็นเพื่อนพลาาง ๆ ก่อนปะไร”

“ข้าไม่มีเรื่องอะไรจะคุยกะพี่รู้งนี้” สำเภาตอบ
 อย่างเกรง ๆ พิกุล “แหม—ร้อน เวียนหัวไม่ค่อยสบายเลย”

“บ๊ะโรคเอ็งมากจริง—เดอะร้อนข้าจะพุดให้ เรื่อง
 คุยไม่มีกนังฟัง เพราะขามเรื่องเยอะแยะหลายเรื่องที่จะคุย
 สุกนังฟัง ได้ใหม่ละข้าวสกก้ามือเดียวเท่านั้น และนี่กว่า
 ตอบเป็นสินน้ำใจขามังซี ข้าวก้ามือของเอ็งนั่นแหลละข้า
 เก็บหุงให้แม่แกกนังพรังนี้”

สำเภาตัวร้อนผ่าว แม้มลมเตือนห้าจะพุดแรงอย่าง
 ไรก็ไม่วายที่เหงื่อจะไหล ลมหึ่งลมหวานฟังเป็นเสียงขอข้าว
 ก้ามือของเจ้ารู้งไปหมด

เคราะห์ดีหนักหนา แม่พัดแบกถุงข้าวออกมาจาก
 ทัพแล้วพร้อมทั้งห้อยา พ่อแปรคงกลายเป็นพระทรมาน
 อ้อมเข่าออกมาอีก แกร์เรื่องลูกสาวได้กำนัลพลอยจากเจ้ารุ่ง
 ที่เมียแสบอกตลอดหมด ส่วนข้อที่จะคิดเป็นทางอื่นของแก
 ไม่มีเลยนอกจากเจ้ารุ่งมันได้พลอยนี้มาจากไหน

แต่เคราะห์ร้ายสำหรับเจ้ารุ่ง มันพูดมันคุยกับลูก
 สาวพ่อแปรจนไม่รู้วาลูกชายตาแปรกับเพื่อนหนุ่ม ซึ่งมา
 เป็นเพื่อนหวังจะคุยสำเภาหนั้น ยินชุ่มฟังการมสังเกตพิรุณ
 และแค้นเคืองต่าง ๆ ที่สำเภาถูกเกี่ยวในชายคา

เจ้าสองหนุ่มบ้านระยาอันเป็นเกลอสนิท จึงกราก
 มาถึงก่อนที่พ่อแปรและนางพัดจะทันรู้ความ

เออ—” รุ่งหันไปรับคำในเมื่อรูเป็นใครแต่ก็นึกว่า
 เลยตามเลยทักทายเจ้าเพื่อน “ไปไหนกันมาละหน้ออ—
 จ้าบก็มา”

“ขำมานานแล้ว” ชูเจ้าสำเภาตอบให้รูเป็นนัย

“เห็นเอ็งนานแล้ว”

“อ้อ—เห็นข้าทำอะไร” รุ่งย่อนถามอย่างรู้ทัน
 สีนน้ำหงของพี่ชายกระถิน

แต่พ่อเฒ่ากับภรรยาแกมาถึงเสียก่อน ที่ลูกผู้ชาย
 จะต้องตอบปัญหาทัน และแกก็ไม่ยอมจะเอาวิชาในเรื่องลูก
 สาวได้ของกำนัล เพราะเกรงเจ้ารุ่งจะเรียกข้าเพิ่มชั้นอีก
 เป็น ๒-๓ ถุง

ลำภาสั้งเกตกริยาไม่งามของพี่ชายและซุรัก จึง
 เลียงไปยื่นเสียอีกทาง ข้างภรรยาพ่อแปรก็วางถุงข้าวกับ
 ห้อยยาให้เจ้ารุ่ง แต่ปากแกกลับไปพูดเสียกับผู้อื่น

“เอ็งไปไหนกันมาละนั่น”

เมื่อเป็นที่จะได้แก้ตัว ลูกชายจึงตอบกับแม่ว่า

“เมื่อแรกคิดจะชวนจำปีมันไปไล่กระต่าย แต่เดือน
 มันยังไม่ขึ้นก็เลยแวะไปคุยไปเกี้ยวผู้หญิงพอเพลีน ๗”

“ฟังมึงพูดเข้า” แม่พึดตลกชายเพราะรู้ที่ “มึงจะ
 พูดจากให้เข้าหูคนมึงปะไรวะ อ้ายแปลง”

เจ้าหนุ่มจำปีนั้นจ้องจะพูดอยู่แล้ว ขอสบช่องก็เลย
 แกล้งหัวเราะก๊ากเอาเจ้าเพื่อนเป็นโล่ให้ปาก

“หมูน้อยแปลงมันจะเล่นใบละบ้า มีกินไม่มีกิน
ก็ขอให้โตแอบทำเจ้าชู้พออิมปาก แล้วท้องก็อิมไปเอง”

อายเพื่อนรุ่งซึ่งนั่งแลดูตากงูเท่าทันลมปาก มัน
ถูกคำถูกหยามก็เพราะความยากมันเอง แต่ใครเล่าจะถือ
เป็นขอเคอตรอนในเมื่อถึงที่เขื่อน เมื่อแหลมมากเสียม
ไปนั้นแหล่รู้แล้วรู้รอด

“เออ—บ๊ะแปลงเว้ย” รุ่งแสรังหัวเราะประสมรอย
“เพิ่งจะรู้เดี๋ยวนี้เองแหล่ว่าจะคิดหาลูกหาเมีย แต่ทั้งบ้าน
ระยาน ถ้าจะพูดถึงผู้หญิงสวยมันก็มีสักกคนเชียว มัน
พอจะมองเห็นอยู่แท้ ๆ แล้วเอ็งละจำปี ริริเหมือนกัน—เออ
อายข้าเสียตายว่ามันเกิดมาเป็นลูกโตนตัวคนเดียว ถ้าว่า
พอมันองสาวแลกกะเขามัง แล้วก็ชู้เมียคงพอจะหาได้มัง”

พี่ชายกระถินหน้าบึงทันใด ถึงจะเคยเกรงกัน
เรื่องอื่น แต่ใครเล่าจะขอให้ว่าเล่น

“เอ็งพูดงี้วะรุ่ง”

แปลงก็สอดเข้ามาว่า “นั่นซี คำเอ็งข้าพงนาเกลียด”

“โอเอ๋ย เพื่อนเรา” รุ่งเปล่งเสียงปลงอนิจจัง
 “ข้าเห็นเองพูดสนุกก็พลอยดีใจ ร่วมสนุกไปด้วยเท่านั้น
 นี้กลับมากลิตถอสา”

“ก็พูดให้มันเข้าหูคนมั่งปะไร” จำปีตอบอย่างรัก
 จะเป็นคนจริงและเจ้าโทโส “นี่ให้เขาแขวะเล่นนะ มา
 แต่บายแล้วนะ”

รุ่งยืนพรอดขึ้นชหน้า “อ้าว—อ้ายจำปี ถ้างั้นก็เป็น
 อันแน่ละชีว่าเองผูกใจเจ็บข้า”

“ข้าไม่ได้ผูกไม่ได้มัดอะไรทั้งนั้น แต่ถามแบ่ลง
 มันดูที่รู้ว่า เมื่อบายนะข้าไปเยี่ยมแม่เองแล้ว ก็ถูกแขวะ
 ในชายคาบ้านไซ้ใหม่ละ”

“เองก็คิดงั้นรึแบ่ลง” เจ้าชายคนเดียวหันถามและ
 เห็นหน้าเจ้าแบ่ลงมันพยักหน้ารับ — ชะมันพยักหน้ารับราว
 กับนัดกันไว้ จึงต้องพูดกับเจ้าจำปีอีกเสียให้สิ้นสงสัย
 “อ้อ ถ้างั้นก็ถือว่าเองจะคิดแก้ตัว เกอะจำปีในวันพรุ่งนี้
 แหละ ข้าจะไปให้เองแขวะเล่นสนุก ๆ ปาก ในชายคา

บ้านเอ็งมั่ง แต่หน้าใจเกรงใจเพราะมันเป็นบ้านลุงแปร จะ
ทู่มเถียงกันให้ชาวบ้านต้องพลอยร้อนหูไปทำไม”

“งั้นแล้วแต่ใจเอ็งสมักร” พี่ชายของกระถินพยัก
รับเลยตามเลย

พ่อเฒ่าซึ่งยืนฟัง เห็นการจะไปกันใหญ่ เกินล้อ
เกินสนุก จึงกรากเข้ากลางวงตามไปทั่ว ๆ หน้าที่ว่า

“มันเรื่องอะไรกันเว้ยเฮ้ย ข้าฟัง ๆ เมื่อแรกคิดว่า
จะพูดจาเอาสนุก แล้วทำไมจะกลายเป็นอย่างนี้ ไม่เอาเล็ก
กันเล็กทะเลาะเบาะแว้งกัน อ้ายรุ่งก็กลับทบมึง ข้าवल
ข้าก็ให้พร้อมแล้ว จำกับอ้ายแปรง ก็หยุดปากต่อล้อ
ต่อเถียงกันเสียที”

แม่เฒ่าพุดก็ยงเห็นบุญคุณ เม็ดพลอยของกำนัล
ที่ลูกสาวจึงปราบเจ้าลูกชายสำหรับไว้อีก

“อ้ายแปรงก็อย่าริเป็นพาลข้าไม่ชอบ เห็นกันอยู่
เท่านี้มันก็น้อยเท่านี้ มันควรจะรักกันดีกว่า เออ รุ่งเอ็งก็
กลับเสียทีเถอะสายมันจะคอย หยุยกยาพร้อมแล้ว”

เจ้าเปล่ง คางนึ่งเพราะเกรงเสียงห้ามของจำปี ก็มี
 ใต้ใต้ตอบ เพราะชำเลื่องไปหน้าประตูทับครึ่งไร แสงตา
 ค้อนและสีหน้าบ่งของเจ้าสำเภา พอจะให้รู้ว่าเกลียดคน
 หาเรื่องจึงสงบอยู่ เรื่องจึงเป็นการระงับ

แล้วคนที่มาค้าคนมีทั้งของกำนัลฝาก และเขากวาง
 แลกจึงคว่าถูกข้าวขึ้นไหล ซึ่งรวมทั้งห่อยารักษาโรคกล่าว
 คำลาเจ้าของทับ

“ข้าลาลุงก่อน—ลาละบ้า แต่มันยังไม่ลืมจะเย้า
 สำเภาให้กระทบใจคนอื่นจึงพยักหน้า “สำเภา ข้ากลับ
 ละนะ แหม หัวใจเอ็งมันเหนียวแท้ ข้าวที่เอ็งซุ่มไว้
 เมื่อกามขอสักกำมือเดียว จะหุงให้แม่แกพรุ่งนี้ก็ไม่เห็น
 ให้”

สองชายที่เป็นเพื่อนอรุมนั้นคงชายตาพบ แล้วพยัก
 หน้าให้กัน สำเภาคนงามก็อดอดที่ จะตอบได้แต่ยิ้มรับเยี่ยง
 เจ้าของบ้าน เมื่อแขกกล่าวคำอำลา ครุ่นนอายุรุ่งก็หันหลัง
 ให้หวนออกจากชายคาลานดินหน้าทับ พ้นจากแสงคบลับ

ตัวคุมเข้าหมุ่ตาลมด เสียงค่างคาวบินหนีสัตว์โผนจากต้น
ไม้รักและสุนัขหอนตลอดทางที่มันเดินกลับ

เข้^๑มด-ค^๒ลินและลมทะเลสงัด ละลอกน้ำเขียว

แลเลื่อมเป็นเงาเพราะชอบฟ้าโน้น เห็นตะวันขึ้นเรื่อง ๓
แล้วเรือเบ็ดที่ไปถูรอบเพิงกลับ แล่นเสียดจะเข้าฝั่งระย้า
พวกบ้านเกาะ ไม้^๑มีใครจะอยู่เหยาตงแต่ก่อนเข้^๒มด จน
ถึงม^๓อน เด็กผู้หญิงและแม่เฒ่า^๔นั้นถือค้อนไปต้อยหยอย
นางลมอยู่ตามตีนโขด ผู้ชายอายหนุ่มก็ลงเล่นทะเลหาขุ่น
เพียงเหต็ดมือไปปากเดียว ก็พากันเข้^๕นเรือลงแจวเข้า
ชายน้ำลึกสัก ๓-๔ วาแล้วเหวี่ยงทอด และก็แน่นักที่เจ้า
ปลาในน้ำมัวหลงเพลินกินน้ำขุ่นขดินทะเล จะต้องติดมา
เป็นสมบตเป็นอาหารสดม^๖อเข้าตลอดเย็น เหลือเพือกก็ตาก
แห้งไว้แลกข้าวจากฉลอม หรือเป็นผ้าเป็นเงินสำหรับ
ชน^๗ผ^๘ง

แต่อายรุ่งมีเพียงสองมือเปล่าเครื่องม^๑อใดอื่นสำหรับ
จะทำกินในน้ำเขียวไม่มีเลย แต่มันก็ทำกินได้ไปพอปาก

พอท้องสว่างวันไม่มีเหลือเก็บ ปลา มันได้จากลอบเล็กถักไป
 เสียบไว้ที่หินตอกังน้ำลึก เรือแพไม่มีที่จะไปก็หรือทิ้งลอบ
 เหมือนเขาอื่น แต่มันมีหัวใจดวงเดียว อีกดวงหนึ่งเป็น
 หัวใจแม่รูปหุ้เหมือนดาวใกล้รุ่ง และก็มีแม่ที่คอยกินน้ำ
 มือคนเดียวเท่านั้น เจ้ารุ่งก็คิดว่าตัวมันนั้นประเสริฐแล้วยัง
 กว่าชายอื่นซึ่งมีเครื่องมือทำกินพร้อม

มันว่ายกลับจากงมกุ่มลอบปราดมาจนเข้าแหล่งน้ำตื้น
 ลอยตามหาดและหินแหลมกระทั่งถึงหมู่โขด อันพวก
 เพื่อนบ้านกำลังสาละวนต้อยหอยและหยุดร้องเพลงหงิง ๆ
 ซึ่งไม่ได้ประสาเพราะเห็นยายอาบหยุดงานก่อนตามาที่มัน

“เข้าลงหาดเร็วนะ” เจ้ารุ่งออกปากทักแล้ว
 ชะเง้อไปทางหลังแก “อ้อ—กระถิน ได้แยะไม้ เขาว่า
 เกาะเรานี้อิลมมีไข่แกเก็อบจะเป็นमुखชายได้มาจับแยะแล้ว
 นะ”

กระถินคงก่อนขยับพินหลังให้ แต่แม่อาบของ
 กระถินแกกลับชักไข่และถามเอาเป็นประโยชน์

“ใครว่า ที่ไหนจะมีกัน” แล้วชำเลืองไปที่ไหน

เจ้ารุ่ง “๘๖๖๕—๘๗๖๖ | ๖๖๕๘”
ขตววนน—เอ็งโตขตวแบ่งชาสกมอช

มันปลดลอบลงวางที่พื้นหาด ฉงนเจ้ากระถินก็ฉงน
หากคิดเสียว่าสาวมันแก่งทำเกลียดหน้าพอพรางผู้ใหญ่

“๖๗๖๘ เลยเตียวตุ๊กก่อน” รุ่งเปิดลอบเอียงไป
ตะแคงมาแล้วกล้วงจากช่องชู

“แม่เวย—อีนี่ใหญ่ถนัด”

“อะไร—ปลาอะไร”

รุ่งตอบแม่อาบไปตามชื่อตามจริง “แก้มซ่า ปลา
แก้มซ่านี้เขาวามันปลาน้ำจืดไม่ใช่รีน้ำ”

“๖๘๖๙ ๘๗๖๘ ๘๖๖๗ ๘๕๖๖ ๘๔๖๕ ๘๓๖๔ ๘๒๖๓ ๘๑๖๒ ๘๐๖๑ ๗๙๖๐ ๗๘๖๐ ๗๗๖๐ ๗๖๖๐ ๗๕๖๐ ๗๔๖๐ ๗๓๖๐ ๗๒๖๐ ๗๑๖๐ ๗๐๖๐ ๖๙๖๐ ๖๘๖๐ ๖๗๖๐ ๖๖๖๐ ๖๕๖๐ ๖๔๖๐ ๖๓๖๐ ๖๒๖๐ ๖๑๖๐ ๖๐๖๐ ๕๙๖๐ ๕๘๖๐ ๕๗๖๐ ๕๖๖๐ ๕๕๖๐ ๕๔๖๐ ๕๓๖๐ ๕๒๖๐ ๕๑๖๐ ๕๐๖๐ ๔๙๖๐ ๔๘๖๐ ๔๗๖๐ ๔๖๖๐ ๔๕๖๐ ๔๔๖๐ ๔๓๖๐ ๔๒๖๐ ๔๑๖๐ ๔๐๖๐ ๓๙๖๐ ๓๘๖๐ ๓๗๖๐ ๓๖๖๐ ๓๕๖๐ ๓๔๖๐ ๓๓๖๐ ๓๒๖๐ ๓๑๖๐ ๓๐๖๐ ๒๙๖๐ ๒๘๖๐ ๒๗๖๐ ๒๖๖๐ ๒๕๖๐ ๒๔๖๐ ๒๓๖๐ ๒๒๖๐ ๒๑๖๐ ๒๐๖๐ ๑๙๖๐ ๑๘๖๐ ๑๗๖๐ ๑๖๖๐ ๑๕๖๐ ๑๔๖๐ ๑๓๖๐ ๑๒๖๐ ๑๑๖๐ ๑๐๖๐ ๐๙๖๐ ๐๘๖๐ ๐๗๖๐ ๐๖๖๐ ๐๕๖๐ ๐๔๖๐ ๐๓๖๐ ๐๒๖๐ ๐๑๖๐ ๐๐๖๐”
นี่เอ็งให้ช่างนเรอะ”

รุ่งพยัก มือส่งปลานั้นให้ก็จริงหากตาชำเลืองไปดู
สาวชู เอ—นั่นอีกกระถินร้องให้ทำไม มันช่านเซ็ดหน้าตา
ชำเลืองดูแล้วก็เม้มปากแน่น

“กระถิน” รุ่งฝันเรียกกลบเกลื่อน ทั้งที่^๕ไม่รู้เรื่อง^๖
รู้ความ “ไม่มาเลือกปลาไปกินมั่งเรอะ”

เสียงขากก่อนแล้วถูลงน้ำทะเล และคำตอบของ
สาวก็หัวน ๆ ว่า

“อ้ายปลารามีสองหน้าเข้าไม่ต้องการ”

“เอ๊ะ” รุ่งปลงกับตัวเองหัวใจความหัวนคิดไป
ต่าง ๆ นานา ครั้นจะซักเอาความเวลานี้ก็คิดแม่อาบของ
กระถินจะสงสัยมากไปอีก เลยจำต้องนิ่งอื่น

พอดีตะวันแจ่ม เรือเข้าฝั่งมาไล่ ๆ กันทั้งเด็กและ
ผู้ใหญ่หมู่โน้นลุดน้ำไปช่วยเซ็น ยายอาบเอาแก้มเข้าตัวใหญ่
ที่รุ่งก้านไล่กระสอบหอยเหวียงขึ้นไหล่

“กลับกันแล้ว” แก้วและหันเตือนลูกสาว “เร็ว
เถอะอีหนูจะได้ช่วยเขาถือของ”

แม่อาบแก่ออกจำเดินไปก่อน ๕-๖ ก้าว กระถิน
จึงหวกระสอบเล็กตาม จะผ่านมันก็นึกแค่นแทบจะก้าวขา
ไม่ออก รุ่งก็เรียกค่อย ๆ

“กระถิน—หยุดสักประเดี๋ยว”

“เลิกคบกันที” แล้วชูอายุรุ่งกรุดไปจนทันแม่อาบ
ไม้เหลียวหลัง

รุ่งถอนใจฮือกับตัวเอง ใจมันเองปั่นป่วนคิดไป
ต่าง ๆ เหลือหลาย อันทะเลบ้าและมรสุมจะเกิดก็มีเมฆ
ปลายฟ้าบอกเป็นเค้า จะแล้งฝนกรูเพราะลมร้อนนั่นน้อย
ขึ้นนกปูดทะเลก็เบ็นยามบอก แต่เออทุกซ่หนึ่งสุขหนึ่ง
และรักของอีกกระถินนี่ช่างไม่มีทางเสียเลย และก็อยากจะ
ค้นคิดให้รู้ว่า รักของกระถินมันแปรไปเพราะเรื่องอะไร
หรือแปรไปเพราะอายุแปลงมันเปลี่ยน

มันควาลอบซึนแบก คุ่มไปตามรอยก้าวของกระถิน
และก็ถึงไล่ ๆ กันที่ท้ายหาดสำหรับเกยเรือ จำปีแบกแจว
กับเจ้าสอน อายุแปลงเจ้าของแบกผืนอวนหน้าตนส่งจาก
เรือมันชะม้อยยิ้มกับกระถินก็พอสบตาเจ้ารุ่ง

“กระถิน ข้าไม่มีอินจะก้านล่หรือก มีแต่ราหูมัน
ติดอวน” แปลงพูดคำแหลมเข้าหัวใจ

กระถินรู้ว่ารุ่งมันตามมาถึงข้างหลังใกล้ ๆ จึงตอบ
ให้สมแก่นว่า

“หน้ามันเป็นปลา เหมือนราหูอันละก็อยากจะได้
หรือก แต่ถาเป็นคนหรือมีมากหน้าก็ต้องปล่อยคืนทะเล”

รุ่งมันสลับอยู่ทุกคำ ออแน่หัวใจแล้วว่าหน้าอายรุ่ง
มันเป็นปลายักษ์ แต่อีกหน้าหนึ่งหนักไปซุกไว้ที่ไหนแล้ว
จึงถูกมันอ้างว่าเป็นสอง

จำบึกกระทุ้งคำเพื่อนทำเป็นพูดกับน้องสาวว่า

“กระถิน ข้าจะขึ้นฝั่งในวันสองวันนี้ แล้วจะหา
พลอยงามมาฝากเอ็งเอาไม่ล่ะ”

“พี่จะให้ข้ามาทำไม” กระถินตอบตรง ๆ “พี่
แปลงเขากรูอยู่เต็มหัวอกไม่ต้องปิดบัง ก็ฝากเขาไปกำนัล
ปะไร ริจะงมมือออกสำห้ไปเองกลางคืนก็ยิ่งดี”

ลอบบนไหลซู่แทบจะพลัดจากมือหล่น ถ้าว่าความ
เรื่องนั้นพูดกันเปิดไปได้อย่างเรื่องอื่นแล้ว กระถินเอ๋ย
อกข้าเอ็งถึงจะรู้อันนี้ข้าตั้งใจไปแลกข้าว หากแต่

พ่อแปรแกกคือเขากวางที่ปลอมเสียเป็นดินหนัก่อน พลอย
หนักมันจึงเป็นของแถมไว้เพื่อมือหลังที่จะต้องยาก

เหลือที่จะทนต้านหยุดฟัง เพราะไม่รู้จะพูดกับใคร
ได้ และหากฟังกันนานไปอีก หัวใจเจ้ารุ่งริจะอดได้ ยิ่ง
ต้องแปรแพค่า มันก็ต้องเบนแน่งที่จะต้องลองกันให้รู้ว่า
อายรุ่งนจะต้องนอนเหยียดราบสิ้นชีวิตอยู่เชิงหาด เพราะ
แพ้เขาต่อหน้าอกระถินก็ยากจะรู้

แล้วมันยกแม่ขึ้นมาหักหัวใจ ทังโลกระย้านและพื้น
ทะเลกว้างอันมีปลาเป็นสมบัติกหาเป็นเครื่องชื่นชมหัวใจ
เหมือนแม่ไม้ มีมือบอนและปากแม่ที่อาร์บซ้อนขาวนั้นแล
คือปรารถนาของอายรุ่ง อ้ออายทงหลายเพลานั้นมันจะคิด
จะพูดอย่างไรก็เชิญไปก่อน แล้วอายรุ่งก็สาวก้าวมุ่งจะ
กลับ

ไม้ทันถึงไหนมันก็ถูกปะทะ เพราะผู้เฒ่าแปรกับ
เมียที่จะมาช่วยชนหอยชนปลา แก่เรียกมันหยุดและพูด
เสียงซุ่น ๆ

“อายรุ่ง เขากวางมึงเอาข้าวกูไปกินสนิทนัก”

“ฮือ—เป็นไงลง”

“อ้าวอายหลานชาย” แก่แก่นหัวเราะ “กูน่ะ
เฉลียวใจอยู่แล้วว่า ทำไมถึงถึงอุตสำหรับแบกไปกลางค้ำ
กลางคืน ชะช้าอายรุ่ง มึนรู้ว่าตากูแก่คูอะไรกลางคืนไม่ชัด
ก็อายเขาเขี้ยวเขาไฟของมึงนะมันปลอมทั้งเพ มันแดง
เพราะมึงหมกกับทรายร้อน มันเขี้ยวแซ่ให้ตะไคร่จับและ
มึงก็ชัดทั้งไวกินข้าวกู—แพงนักเว้ย ถูหนึ่งและหยุกยาอีก
แยะหลายห่อ”

“ฮือ—ฉันไม่รู้เลยเพราะได้มายังงั้น”

“มึงอย่ามามตเท็จ” แก่โบกมืออย่างสุดโมโห
“มือเตียวเถอะมึง และนี่พลอยอีเกามันคงหินกรวดที่เอา
ดินเดินเหยียบเล่นอยู่ทุก ๆ วันนี่แหละ—ถุย”

แล้วแกก็เดินเลยไป ยายพิศก็ช่วยค้อนเอาราวกับ
สาว ๆ ทั้งถ่มน้ำหมาหน้าลายรดหัวไปตลอดทาง แต่เจ้ารุ่ง
คิดเสียว่าเขาวนมนเป็นผุ้อเคราะหัจจึงไม่เอาเป็นอารมณ์
แล้วก็คุ่มต่อไปอีกกระทั่งถึงชายฝั่งหน้าทับ

มันทั้งลอบเพื่อรับหญิงสาวให้สุกก่อน และไม่ทันจะ
 ได้ก่อไฟตากก็ชำเลื่องไปพบสิ่งประหลาด หญิงสาวอยู่ใต้แคร่
 หนึ่งครึ่งถุงเมื่อแกดู ก็เห็นชาวเมล็ดงามไม่หักเหมือนที่พ่อ
 แปรแสนกลให้มาเมื่อคืน ไครหนอมาซุกใครเล่ามาให้
 อยากจะถามอายนกกถึงหากจะแสนรู้ก็เป็นหมา นึกไปอีกเล่า
 นึกไปต่าง ๆ นานาหลายอย่าง แล้วรุ่งก็ต้องวางมือจาก
 หลุมก่อไฟ ออกเตือนตั้งใครเตือนตนจากหลับ แม่เอ๋ย—เฝ้า
 ขอมันแต่เพียงกำมือเดียว อีส้าภาก็ให้มาก่ายกองตั้งครึ่ง
 ถุง มันแอบมาวางไว้เป็นปริศนา และก็เป็นกุศลปากแม่
 กุแล้ว ชาวดีชาวดีพยมันลอยมาเอง ขอให้ชูกำลังแกจน
 โรคหายด้วยเถิด

แล้วก็เริ่มก่อไฟอีกต่อไป ชาวของกำนัลที่ซอมด้วย
 ฝีมือสำเภาก็ตักออกหุงเต็มชาม กล้องไม้ก็เป่าแรงไฟลุก
 ฮือ แล้วก็นั่งกอดเข้าหองยคิดเห็นว่าเปลวเพลิงร้อนนี้ ยัง
 ไม่เหมือนคำกระถินที่เผาอกมันอยู่ทุกขณะ และหากจะตาย
 เสียก็ตามเถิดแต่จะต้องพบกระถินให้จงได้ พอชี้แจงให้
 เข้าใจกันก่อน

เพียงครึ่งคนนน เกาะระย้าอันเหงาอยู่แต่ไหน
 แต่ไรก็เหมือนหลับอยู่กลางห้วยน้ำสงัด ป่าและพงไม้เล็ก
 ทงหาดและโขดหินชะวากถ้ำเงียบตลอดทุกแห่ง แต่ลม
 ปลายฤดูมรสุมจกสั่งหน้า และทะเลหลวงตั้งเค้ามืดอยู่
 ปลายฟ้าก่อนมาและอยู่กึ่งฟ้าเหนือหัวแล้ว พายุก็โหมซ้อ
 หึ่งไปทั่วเกาะไม้ไร้โคน ตาลก็ล้มคะเน

กระถินเพิ่งจะม่อยหลับ ถึงหากเพื่อนบ้านที่มา
 ประชุมจะกลับไปแล้วนมนานด้วยสิ้นหวังจะคอยฉลอมของ
 พวกนายจ้างบนฝั่งเมือง และเจ้าแปดงจะกลับไปหลาย
 ทุ่มหลายโมงแล้วกิต การล้มตัวนอนของกระถินแต่ยาม
 ต้นจนบ้านนี้ยากจะให้วังได้ ผ้าปูซึ่งเคยเป็นที่นอนอุ่น
 เมื่อหนาวและเย็นคราร้อนครันหายไปหมด เพราะแก่น
 คำอายุรุ่งที่มันเอาช้อปลาเกล็งประจานเมื่อเช้าไม่หาย ยิ่ง
 พังเจ้าแปดงว่ามันประจบรักอตะเกาเพื่อน กระทั่งให้พลอย
 ก้านล้มมือแล้วเล่าไซ้ให้ฟังหมด กิตแล้วจะได้หักใจสิ้นหวัง
 แล้วกระถินก็หลับไปกับน้ำตา

ตนรู้สึกตัวว่ายิ่งสะอื้นออกถึงเรื่องเจ้ารุ่ง ตนฟัง
 พายُون้ำที่ตระหนกที่หลายปีมาแล้วไม่เคยมี มันครางราว
 กับจะหอบน้ำทะเลมารดลมบ้านระย้าให้จม แต่อีกเสียง
 หนึ่งก็ตามหลังพายุลมเข้าหัวใจ หนาวเยือกจนกระถิน
 ต้องนั่งซนฟัง เสียงเขาถอนสุดเสียงเขาก็ก็นั่งสมาตงมัน
 หอนตามแล้วก็พาย้อ

เมื่อตนฟังอีกไม่ไหวกระถินก็คว้าผ้าห่ม แล้วลุกยืน
 อย่างหมดรู้สึกเพราะมันผิดเขาฉลอมเขาอนทงสน เจ้าเคย
 รู้เคยเห็นว่าเขานมหนักได้ในถ้ำ กระถินเคยฟังเสียง
 แหลมเสียงครวญมันเศร้าอย่างไร จะร้องให้หาอย่างไร
 สบปากมันหัวใจมัน ก็เป่าไว้ในเขาฝาก เสียงให้มันมา
 กับเขาตามลม มันบอกไว้ว่าเสียงแหลมนั่นคือเรียก—กระถิน
 ของพี่เอ๋ย

แล้วเสียงแหลม—เสียงหาย กรรมเอ๋ยอายรุ่งเรียก
 อีกแล้ว แค้นเคืองใดก็เหลือจะยั้งให้ตนฟังต่อไปอีก เจ้า

ก็ผลุนจะออก หากแต่แสงสว่างชนที่จำบและพอกกำลังจุด
โคมหัว

“ฉลอมตองพายเร็วแฮยอายุบ” ตาพยอมพอบับ
หลังนเรงลูกชาย “คงจะมิดไม่เห็นทางบ้านระยาเคียวก็
แตกตายหมด”

จำบค้อยหายงวเงยบ่นพม “ทำไมถึงได้มาคลาด
จนบ้านนกไม่วู”

“มิงอย่าพูดเป็นเด็กอายุบ” แกดลูกชาย “เขาออก
จากฝั่งคองพายเมอคำก็หลบทางไปอื่นก่อน—เร็วซี”

พี่ชายกระถินหัวโคม แล้วความมิดขอติดมือไปเป็น
เพื่อน ส่วนกระถินรู้ความใจคอไม่ดี พ้อพยอมลากหอก
ยาวตามหลังลูกชาย นอกจากแกสองคนพ้อลูกแล้วคร้ว
พ้อแปรและเพื่อนบ้านก็หัวโคมมาสมทบกัน

จำบแกว่งโคมให้แสงส่ายไป ๆ มา ๆ เป็นเครื่อง
สังเกตเช่นเคย แต่ก็นานจนเมื่อยและต้องเปลี่ยนเป็น
เจ้าสอนเจ้าแปลง กลางทะเลก็คงเงยบมิดไม่มีแสงไฟตอบ
หรือเขาเรียกมาอีก

“นิมนต์ยังงั้น” พ่อแปรหันถามอย่างอัศจรรย์

“พ่อหลับสนิทเท่านั้น ก็ พายุมา แผลกหวายที่ข้ามึง
เปิดหมดแล้ว ก็ได้ยินเสียงอุตุเขา รึกว่าเงาพยอม”

“อ้อ—ข้าก็ว่าได้ยินกะแก้วหูทีเดียว ถ้ามอัยบอิก
คนซี”

“ข้าจะว่ามนถึงหาดแล้ว ข้าไป” แปลว่า “ได้ยิน
เหมือนอย่างกะจะเป่าอยู่ซุกแคตุนหาคนเท่านั้น”

จำพูดหน้าตน ๆ “แล้วก็หมาหอน”

ต่างครางฮือและแลตากัน เจ้าสอนหวนนึกไปถึง
นิยายที่ฟังเมื่อคนวานซึ่งพ่อแปรเล่าว่า ศพสลัดนั้นแทบ
ไม่มีที่ฝัง ถึงพ่อเฒ่าแปรก็คิดไปเช่นนั้น

“ข้าฟังมันผิดเสียงเขาฉลอมที่เคย ๆ มานะสูง” เจ้า
สอนแย้งให้สติ “มันแหลมหรือเกินนั้นก็ ยิ่งกะคนร้องให้
แล้วก็หมาหอน”

“ประเดี๋ยวคบที่มปาก” พ่อเฒ่าแปรเงือกคบเพลิงที่
แกเพลิงต่อจากตาพยอมแล้วทำตาเขี้ยว “พูดหาพ่ออะไร
มึงงั้น”

ตาพยอม^๒รู้ความ^{๕๗๗}นต^๗เยยงตาแปร^๗ และ^{๕๒}ก็^{๕๖}รู้^๗หัว^๗ใจ^๗คิด^๗

ของตาแปรตลอดหมด จึงมองไปมองไปทางท้ายแหลมซึ่ง

เป็นชะวากถ้ำ^๕ แล้ว^๕ก็^๕ทัน^๕ใด^๕ที่^๕พาย^๕ฮ้อม^๕มา^๕อีก^๕แทบ^๕จะ^๕พัด^๕ตัว^๕

กระเด็น จน^๕ต้อง^๕นั่ง^๕ลง^๕เกาะ^๕พน^๕ทิม^๕ชะง่อน^๕ คบ^๕ทั้ง^๕ ๓-๔

ดวง^๕ก็^๕ดับ^๕วูบ^๕ลง^๕เหลือ^๕แต่^๕แสง^๕โคม

เสียง^๕ที่^๕กาล^๕ส่ง^๕กล่ว^๕ลอค^๕มา^๕อีก^๕ตาม^๕หลัง^๕พาย^๕หวน^๕ และ

สน^๕ดัง^๕ภูต^๕เกาะ^๕หรือ^๕ผี^๕ให้^๕ จน^๕สน^๕เสียง^๕จึง^๕เงย^๕บ

“ตาพยอม” พ่อ^๕เฒ่า^๕แปร^๕ควาน^๕มือ^๕เพื่อน^๕ “ใจ^๕แก่
นะ^๕ว่า^๕ใจ”

“ข้า^๕ว่า^๕กลับ^๕หละ^๕ดี^๕ แก^๕ว่า^๕อะ^๕ไร^๕ล่ะ^๕เพ^๕ราะ^๕เสียง^๕มัน^๕อยู่^๕
ตีน^๕เกาะ^๕นี้^๕เอง^๕ ถ้า^๕ฉลอม^๕ก็^๕เห็น^๕เสีย^๕แล้ว”

สองชะงอกหน้าพรวดเข้าหว่างกลาง พ่อแปรก็ถาม
หาลูกชาย “ถ้า^๕จะ^๕-อ้าย^๕แปลง^๕อยู่^๕ไหน”

“นี่^๕-หลัง^๕พอน^๕” เจ้า^๕แปลง^๕ตอบ^๕และ^๕สะ^๕กิด^๕ตอบ^๕หวัง

ให้^๕รู้^๕แต่^๕เฒ่า^๕สะ^๕ดั่ง^๕สุด^๕ตัว^๕

“อายลูกฉิบ—เอ๊ย พุดเฉย ๆ ไม่ได้ ทำไงกันทีล่ะ
ตาพยอมมันตันทางกลับซ้ำเสียด้วย”

เสียงหมาหอนยังหลงอยู่อีกถัดเสียงเขา เหมือน
เสียงสุนัขตงนั้นจะรู้จักคนกลุ่มนี้ตลอดหมด

“ฉิบหายอย่าได้พูดเกิดเลยมึง” พ่อแปรดำโดย
เหลอระงับสติกลัว กายแกสั่นเต็มเมื่อใครถูกหรือแกถูก
เขาเองเบ็นสะตุง เจ้าสอนนั้นก็เอาปากเบ็นเพื่อนตะโกน
แข่งตะโกนดำไม่ยั้ง ที่นับว่าพอมีสติคือเจ้าแปลง ซึ่ง
เบ็นผู้จุดคบแล้วต่อไปทุก ๆ ดวงสว่างจ้า

“กลับเถอะพ่อ—ช่างหัวมันปะไร เหนอะ ชินมาเป็น
พินคอกชาดหมด”

“อย่าปากกล้าลูกเอ๊ย” แกให้สติลูกชาย แล้วคว้า
มือตาพยอม “งี้ล่ะแก”

“ไปสิ”

เจ้าสอนพุดไถ่ ๆ ร้องให้ “โธ—ให้เข้าอยู่หลัง”

“อาย—เออเตี้ยวกว่าแหลกกะปาก” แล้วพ่อเต้า
 แปรก็ออกก้าวขาสั้น ทุกคนเดินเป็นกลุ่มแข่งกันเอง
 เมื่อใกล้ชะงอกผาที่เขาหอน แทบจะล้มสิ้นแรงตามกัน
 เมื่อกล้อยหลังพายุกว้างใหญ่ก็ซัดอู่ พ้าแลบไล่หลัง เสียงเขา
 ก็หอนขับคนผลสุดท้ายคนทงกลุ่มก็ยกมือกันวิ่ง จะหนุ่ม
 แก่ไม่มีใครยอมอยู่หลัง และกริ่งไว้มือยอมให้ใครชน
 หน้าไปก่อน กว่าจะถึงทับฝนปลายมรสุมก็โหมลงส่งเกาะ
 ระย้า

ฝนคงตกหนักมาอีกครู่ใหญ่ ดาวและพ้ามืดมัวจน
 แทบไม่เห็นทางนอกจากไม้ครม เบ็นเงาตะคุ่มอยู่เหนือ
 บ้านระย้า กระถินผ่นงสดับเสียงเขาอยู่แต่ผู้เดียว และ
 มั่นก็เงยบไปนานแล้ว พ่อกับจ่าบซึ่งวิ่งมาเต็มหอบ อ่าง
 ว่าหนีพายุกว้างก็พากันหลับไหลไปแล้ว กระถินรูสึกง่วง
 แต่จะนอนก็คงไม่หลับจึงซบหน้าลงกับขอบหน้าต่างเตี้ยใน
 ทับที่เจ้านอนและงับไว้พอบังฝนสาด แล้วจิตกระถินที่
 กำลังม่อยก็คร่ำครวญกับตัวเอง คิดถึงรักที่ยากเย็นต้อง

แอบซ่อน คิดถึงความยากเข็ญลำบากของมัน ทั้งคำ
 สัญญาก็ไม่อยากจะเชื่อคำเจ้าแปลงและพี่ชาย แต่คำนั้น
 เป็นคำจริงทั้งของกำนันสักประจักษ์ตาที่นางสาวภาพักพี่ชาย
 จะให้ไปทำที่ฝังเป็นหัวแหวน และมันก็ประจักษ์ใจร้อย
 แปลว่า ซอกซำกับมันเสียหมดแล้วทั้งปลาแกมซ่าเยยมา
 จากปากมันเองต่อหน้าแม่

หนาวเยือกเย็นทุกหนแห่งทั้งเกาะ แต่กระถินผู้
 คร่ำครวญร้อนถึงสละผ้าห่ม ปลายฝนเพิ่งซำค้อยเย็นผิว
 เนื้อสบาย อารมณ์อ่อนและใจอ่อนก็หันข้างวงแล้ว
 ผลอยไป

มารู้สึกต่อเมื่อตัวเย็นซัด กายเนื้ออ่อนสละผ้าแถบ
 ห่มมาเซ็ดหน้าตาตั้งงูตะหวัด ฝนนั้นเทศ้ามาอีกหนกหนา
 กระถินจึงสลัดเต็มแรงและร้องตกใจ

“อะไรนี่—ใครนี่”

“อายรุ่ง” เสียงของผู้กอดซึ่งยังอยู่นอกหน้าต่าง
 เพียงครึ่งตัว “โอ้ กระถินพี่หนาว กว่าเขาจะนอนกัน

หมด และเข้ามาบงร่วมไต่ก็แทบจะหนาวตายเสียในถ้ำน้ำ
ของเรา”

“ปล่อยซี—มาทำไมกัน” กระถินแกะมือแกะแขน
จะคว้าผ้าห่มห่ม “ไปเสียให้พ้น ไม่ช้าจะร้องขึ้นให้เอ็ด
บ้าน”

รุ่งกลับก้าวข้ามหน้าตาต่างเข้ามาในทับ หยิบผ้าพัน
ใหญ่ของกระถินห่มให้ “พสนหมดแล้ว” มันออกและกอด
หญิงไว้ เสียงพันกระทบพ่นถี่ “ถ้าไปก็หนาวตาย แน่ะ
ฟัง ผ้าผ้า โอยขออาศัยพักหน่อยเถอะกระถิน”

เสียงซอปรี่เรียง ๆ และแสง ฟ้าแลบ น่าสยของ
ทั้งเสียงฝนคะนองลบสิ่งใดอื่นหมด แต่หวนคิดแล้วก็หมด
ปรานีตามคำขอของรุ่งนอกจากจะคิดไปว่า อ้ายมายา
สาไถมันแฝงเล่ห์ไว้เต็มอก มันชะลาล้าเข้ามาข่มเหง
เพราะเป็นช่องเหมาะเมื่อแม่ฝนแม่ลมกำลังคะนองเหมือน
เป็นใจ

“สันตทานใจคตแล้วมันก็เกรงไปต่าง ๆ” เจ้าผละ
 จากตักกลงมานั่งที่พื้นแคร่ “ไปตายเสียด้วยพ้านั้นแหละ
 ข้ายังจะร้องไห้ถึงบ้าง แต่ถามชีวิตเป็นอายุปากโกหกอยู่
 แล้ว มีหน้าเป็นสองไม้อายใจมันคงหมดราคาคอน”

รุ่งถอนใจใหญ่ น้ำฝนหยดตามเส้นผมที่ปรกหน้า
 เสอใส่ไม้ตคทงผ้าม่อนเปียกชุ่ม หากมันหนาวเมื่อก่อน
 เช่นนี้ต่อหน้ากระถินคงจะเป็นเครื่องอุ่นให้หายหนาว ฝน
 นี้จะเป็นน้ำพรหมมงคลเข้าหอเหลือจะสุขใจ

มันกระเถิบเข้ามาติดชิดวางมือไว้เหนือตัก กระถิน
 พุดถึงน้ำใจมันให้ฟังว่า

“กระถิน เอ็งเล่าความนไห้แจ่งหน้อยเถิด พี่พบ
 เอ็งเมื่อเช้ามันสนสดีไปเพราะท่วงที่เอ็ง ข้าไม่ผิด ถึงข้า
 ไกลจะสนลมและมีแรงพุดได้อีกเพียงคำ คำท้ายของข้า
 ก็ต้องย่นว่าไม่ผิด ข้ารู้อยู่ม่งหรือกกระถินว่า ความนมัน
 เกิดมาเพราะอะไร”

“ออ—เมื่อเต็มอกอยู่แล้วจะย่นมาถามอะไร”

“ข้าถามเพราะจะให้ถามพมิ่ง” รุ่งพูดอย่างโอนอ่อน
 แล้วชเขาเผือกแซมคำให้ดู “ถ้าข้าบอกเองได้ด้วยเขา
 แทนปากพูดก็จะไม่กวนเวลานอนเองหรือก แต่เมื่อเรียก
 แล้วหวังจะพบเองกลับไม่มาหาข้าก็ต้องมาถามจริง ๆ เกอะ
 เชื่อกำอ้ายแปลงมากกว่าเชื่อกำพิหรือ”

“ข้าเชื่อใจเอง” กระถินตอบเสียงไปอีกอย่าง
 “และเมื่อข้าเป็นคนเสียคน ข้าไม่เป็นที่ต้องการก็ไม่ควร
 เก็บไปเล่าประจานประจบคนอื่น”

“เอ๊ะ กระถิน” รุ่งร้องตั้ง มันสงสัยถ้อยคำของ
 สาวชที่พูดประหลาดไป “ประจาน—อ้อ เอ็งว่าพิกล่าวไว้
 กะใคร ไ้กระถินเอ็งอย่าเชื่อเขาง่ายดายไปนักซี”

“ทำไมจะไม่ให้ข้าเชื่อเพราะสิ่งไรที่เป็นลับ สำเภา
 มั่นกรูหมด พิแปลงกรูหมดจนเลยมาถึงพิจำบี”

“แยชวะกระถินถ้างนละก้อ ข้าสาบานได้แน่ว่า
 อีสำเภาไม่เคยจะไ้หนึ่งพูดกะพิแต่เพียงสองคนเลย” รุ่งช
 แจงต่อไป มือก็เออมผลักบานหน้ากางให้เบ็ด แต่พาลัน

ครันมาจากสวรรค์ แสงสายแลบเข้าตาแล้วก็เปรียงลง
เฉียดไม้พุ่มใหญ่ท้ายทับ

กระถินกำลังจะวางใจแน่น พังค้ำหนักไผ่พรวดก้ม
ตาหลบแสงฟ้า ยิ่งเปรียงลงอีกซอห์น ๆ ทังทางโน้นทางนี้ก็
สนเต็มจนลมอ่อน รุ่งกอดไว้แน่นเป็นเพื่อนขวัญเจ้ากระถิน
แล้วเออมมือหีบหน้าต่างบานลมสนิท

“ขวัญกระถินอย่าตกใจเลย” อ้ายชายที่ถูกหาว่าผิด
สาวผิดชู้รักกระถินแน่น ผ่าผืนใหญ่ที่ห่มกระถินกียอกาง
ออกห่มตัวมันเขาร่วมอีกคนและก็ปลอบไปอีกว่า “ฟ้าผ่าน
ผ่าไม้พุ่มแต่เมื่อครู่พุกยิบบังหนาวอยู่โคนพุ่มนั้น ถ้า
อ้ายรุ่งผิดแล้ว ฟาท่านก็คงจะลงเสียตงแต่เมื่อพยนเอาไหม
ละ กระถินที่เอ็งว่าพินเป็นคนผิดถึงได้เกรงไปต่าง ๆ พิก
จะข้ามหน้าต่างบานลมหนีไปยืนอยู่อีก พิกจะกล่าวประกาศ
ผีเกาะ ผีนารักษาทะเล ผีประจำไม้บ้านระยาทงผอนและ
เทวดาเดินหนให้เรียกฟ้ามาผ่าหัว แล้วจะเข้าเขาเรียกชื่อ
กระถินจนสนลมพ”

“อย่า” กระถินพลึงห้ามด้วยสยงใจในคำกล่าว

คำทำชู้ “อย่าพูดถึงฟ้าถึงผอึกเพราะกำลังกะนองหนัก”

“แต่สัจจะของพี่แรงกว่า ใจอธิษฐานของพี่ก็เป็น
ลมเบาเขาหอนไปในเมื่อจริงแล้วทั้งฟ้าผและเทวดาอื่นก็
ไม่อาจ”

กระถินชดชชน “ถ้าปากพี่ตอแหลแล้ว”

“พี่ตายอวดเอง” มารับอย่างเต็มใจ “คนปากคด
หัวใจมันเองมิใช่โกหกคนอื่น หากปากมันนั่นแหละไป
โก่งตัวโก่งสัจจของมัน เทวดาท่านเห็นนะกระถิน ถึงผี
มันกรูไม่เข้าตัวด้วยเลย แน่ะพี่จะเล่าให้ฟัง เมื่อแยกจาก
เอ็งเมื่อเข้าแน่ะ ลุงแปรแกยังต่อว่าพี่ ที่เอาเขาเลวปลอม
ไปแลกข้าว และอันแท่นนพลอยที่พี่ให้สาเกามันก็เป็น
พลอยแม่แก่ให้พี่ไปแลกข้าวของพ่อแปร ก็เมื่อว่าพ่อเฒ่า
แก่ตนเขากวาง พลอยพี่จึงจ้างเป็นก้านัลเพราะคิดไปถึง
มืออื่นที่จะต้องฟังเขากินอีก”

กระถินตรงไปตลอดเวลามันพูดเท็จที่เชื่ออยู่แต่
 แรกค่อยคลาย แคนอนกกกำลังถอยแต่ทั้งจริงและเท็จที่เจ้า
 กำลังฟังอยู่เป็นคนกลางน นานหนักเชอมันยังพอ ๆ กันและ
 เมื่อยกกันแต่เพียงสองทางมด ไม่เห็นหน้าก็ถามเสียไม่
 เกรงใจ

“แล้วกอดอัสวกายงมกรเปล่า”

“ตายโหง—” ชูชายเมื่อตกล้นสาบานแต่โศกเศร้า
 มันเกือบจะปลิดทิ้งแล้วเพียงฟังสาวถาม แล้วอุ้มกระถิน
 ชนมาอีก จนหน้าเสมอหน้า “กระถินเอ๋ยอย่าว่าแต่พี่จะ
 ได้เข้ากอดอัสวกายงมเลย เหนอมันเพียงพินชอเมื่อไป
 รมแขนก็ยังไม่เคยจะได้ถูกสักนิด—ฮือกระถิน ถ้าเอ็งจะ
 ชับพี่จากเสียคนนแล้ว ก็ขอให้ฟ้าลงพิเสียดกลางทางกลับ
 เถอะ”

กระถินฟังรู้ความชัดและการรักการใคร่มาแต่เมื่อ
 เริ่มนั้น ก็หันใจเล่าจะได้สนิทและเร้นตาคนเหมือนม่อน
 หากจะเป็นในเขตทับของพ่อ แต่แยกห้องกันต่างอยู่
 ทุ่งฝนฟ้าก็กระหน่ำเหมือนอยู่ห่างคนละบ้าน นอกฟ้าหม่น

ก็ละอองเย็นจับใจ แต่ในอ้อมแขนแลผ้าห่มคลุม เทพ
 ทงหลายอันอยู่เขาและสิ่งเกาะระย้า อ้ายรุ่งหรือจะคลาย
 แขนให้เจ้าหนี มั่นรักมั่นรวบด้วยสองแขนอันเรียวแรง
 ออกเย็นอ้ายรุ่งที่กรำฝนเมื่อครูนั่นแปรเป็นอื่น อุ่นจนเป็น
 ไอตัวเสียงใจมั่นเต็มรัญจวน

สาวกำลังละลานใจ และก็หาช่องจะพ้นจากอ้อมผ้า
 ห่ม รุ่งจึงถามว่า

“จะไปไหนล่ะกระถิน”

“เสื่อ—ข้าหนาวเหลือเกินจะหีบเสื่อใส่”

“อย่าเลย” รุ่งกลับรัดแน่นกว่าเดิม “เสื่อพริกไม่
 ได้ใส่และเอ็งก็อยู่ในโปงผ้า ไอตัวเอ็งอุ่นพริกอุ่นเอง
 หากง่วงก็นอนตักเถิดจะเห็นให้ เขาหอนนนั้นเอ็งฟังรู้แต่เสียง
 มันแหลมกะเสียงมันแหบกะเรียกกระถินเอ๋ย แต่คงจะฟัง
 เอาเป็นคำพิพุดมได้ฟังเถิดพิกจะกล่อมให้เจ้าจำ เมื่อเรา
 ต้องพรากกันอยู่ห่างพิกจะได้พุดกับเอ็งเสียงออกเขา และ
 เมื่อกูบอกเป็นเสียงแม่ลมครวญพิกก็ไทรูว่าเอ็งนั่งฟัง”

แล้วกระถินก็แทบจะไร้สมประติ กายกระถินที่เอน
 อยู่เหนือตักมันก็อ้อมชนเชิดชู แรงแขนนั้นเหลือหลายที่
 แกว่งกระถินให้โยกไปตามเสียงกล่อมโอนเคลิ้มไปตามระยะ
 เสียงสนและเสียงแจ้วจ้อมตั้งหยดน้ำตกถ้า ฮือหวนหายไป
 มันเปรียบความตัวร้องให้ครวญพายุ ระเริงใจเมื่อพบ
 และได้สุขกับกระถินเยี่ยงมอนเฒ่า หัวเราะคังลมหึ่งลม
 ทะเลซัดหาดและเสียงนกจอล้วนแต่เป็นเรื่องของเจ้า และ
 มันเองคิดถึงกันพรรณนาสุขและให้หากัน แล้วอายุผู้กล่อม
 ก็อ้อมกายกระถินซึ่งเคลิบเคลิ้มลงวาง และทอดแขนตน
 ต่างหมอนหนุนแก้วสาว ส่วนฝนคงกระหน่ำอยู่เรื่อยเหมือน
 เจาะจงใจให้แห้งฟ้า

ดาวร่วงเกือบตลอดฟ้า คงเหลือแต่ประกายพริก
 ไกลรุ่งที่อยู่ประจำ และดาวไถอันเป็นที่ศสังเกตของชาว
 ฉลอม ถึงฝนจะขาดเม็ดสนิทแลกลางหาวสะอาดหมดเมฆ
 ก็ ส่วนพวกบ้านระย้าทุกทั่บทุกคร้วยังคงหลับไหลแทบจะ
 ลืมเวลาตื่น เพราะละอองเย็นของกระแสฝนที่เพิ่งจะขาด
 เม็ดสนิท

บานที่บ้นหน้าต่างกระถินเพิ่งเปิดแง้ม แสงดาวพอ
จะเป็นตะเกียงส่องทางมาจากฟ้าสูง ไก่ตงก็ขันเร่เร่อยู่
ทุกขณะ ซ้ำเสียงไก่นนยังเร่อายรุ่งที่เป็นคนให้รบคินเหี้ย
จึงปลุกกระถิน

“ตื่นเถอะกระถิน” รุ่งกระซิบข้างหูเพราะเวลาสงัด
และฝนอันเป็นที่พึ่งหยุดไปแล้ว

เมื่อถูกเขย่าปลุกกระถินก็ตะลึงตะลันนิกเสียตายฝัน
ในหลับนั้นนิก

“พจจะกลับบร” เจ้ากระซิบถาม รู้สึกใจคอเหงา
เปลี่ยนไปรวดเร็ว “ฝนคงจะไม่มีตกอีกแล้ว ฟ้ารุ่งคงจะ
ยากมาหาซ้ำอีก และที่เล่าให้ฟังนนิกก็กลัววันเหลือเกิน”

รุ่งถอนใจ “ตามที่มันเถอะกระถิน ถ้ามั่นยังมีคนมี
มคอยู่แล้วพกตองมาจนได้ แต่ความที่เจ้าเล่าให้ฟังนะ
บางที่มันจะไม่แน่นอนนนิกหรอก”

“แน่—” กระถินยืนยันคำและก็อยากจะร้องไห้ “พ่อ
จะขันฝิ่งแน่ และครวอื่น ๆ เขาก็จะขันเหมือนกันเพราะพ่อ
เฒ่าแกจะทิ้งไร้ตาลนี้หมดแล้วจะให้พ่อไปปลุกไ้ปะ”

ไม้ทันทันคำกระถิน เสียงกุกกักทางทับพีชายนอน
เสียงซัดไฟและสว่างแลบ

“พีจ่าบตัน—” กระถินบอกตาตีतालาน “ไปเร็ว
แล้วบาย ๆ ข้าจะไปซั้บกระรอก”

รุ่งจูบแก้มซ้ายแลขวา “เมียรักอายรุ่ง พิจะคอย
เอ็งกระทงถึงคำ”

พอมนก้าวข้ามบานลมลงยืนคินเสียงเจ้าจ่าบก็เรียก
มา

“กระถิน—เอ็งตันร”

น้องสาวกระแอมเสียงย้อนถาม “ใคร—พีจ่าบเรียก
ซาร์”

“เออ—นั่นเอ็งพูดกับใคร”

“เปล่านี้”

แล้วแสงโคมก็กระจ่าง และเจ้ารุ่งก็หวนชะงอกตัว
เออมมาหยิบเขาและพวงมิตพกที่วางลิม พอหับหน้าต่าง
พีชายกระถินก็ผลักเข้ามา

ชูโคมส่องไปทั่ว ๆ อย่างกิตสังหรณ์ใจ และ
ประหลาดใจจนทึ่งเห็นผืนสอและทับเบี่ยงก แล้วก็แหงนต
หลังคาถามด้วยเสียงสงสัย”

“รว รว รว”

“รว” กระถินตอบตามรอยพิชาย แต่ก็ห้วน ๆ ที่
พื้นเบี่ยงก เพราะผ้าชุ่มฝนของเจ้ารุ่งมันนั่งและเอนหลับมา
เกือบตลอดคืน “เมื่อใกล้จะหยุดแล้วมันตกลงมาอีก นัน
ฉนั้นเพิ่งแซมเข้าไวใหม่”

“อ้อ—แล้วเสียงเอ็งพิมพ์่าอะไรเมื่อกันะ ชานอนฟัง
อยู่นานแล้วจึงต้องจุดไฟขึ้นดู”

“เปล่าเลยฉนั้นเพิ่งตนแท้ ๆ”

ถึงกระถินจะมีคำแก้ อย่างไรก็ตามพอจะประสมว่าเจ้าหลับ
ละเมอไปเองแต่จำปีกระแวงพิกล และที่ทันใจเสียงเขา
แว่วออกจนจำบุหว่าตเสียงเขาอยู่ก่อนนั้น สะดุ้งแว่วมา
และแซ่ประดังมามากมายหลายเสียงและผิดกับเมื่อตอนครึ่ง
คืนที่ฝนจะตก

“เอ๊ะ—ฉลอม” จำปีบอกกับน้องสาว “เสียงมัน
มากบอกฉลอมหลายลำ” แล้วก็ผลักบานหน้าต่าง “อ้อ—
ร่วมสว่างเห็นจะใช้พวกฉลอม”

แต่เสียงเขาเรียกมาจากทะเลนั้น กลับเศร้าหัวใจ
กระถิน—ไอ้แวร มือแวรกำลังจะชนเหยียบหาดพรากกระถิน
ไปจากผิว และก็ครุ่นนึกจำปีสะตุงสุดตัวเพราะเสียงแหลม
ที่ตัวต้องวิ่งหนีกันเมื่อตกนอนนอนไปจากต้นหาดใกล้ๆ เป็น
เขาเข้ารับพวกที่มาจากฝั่งแล้วก็เงยไป

เสียงกุกกักและตึงตึงตะโกนมาจากอีกห้องทับหนึ่ง

“อายปี—ตนเรอะ”

“ตน” จำปีรับคำ “พ่อ—ไต่ยีนใหม่”

“เออ” ตาพยอมตอบ “ที่แรกนะมันพวกฉลอมแน่
แต่เสียงที่หลัง—บา—ปีเว้ยเอ็งจะออกไปริสว่างหรือยัง”

“ร่วมแล้ว อีกสักครู่ก็คงจะสว่างถ้าพ่อไปก็ไปสิ”

พอจำปีออกจากห้องกระถินก็ค่อยโล่งสบายใจ และ
ก็ล้มตัวคิดไปอีกถึงวาสนาเจ้าที่ไต่ร่วมรัก คิดถึงเมื่อจาก
เมื่อพรากและบ้าน ระวังจะเป็นเกาะร้างมือหน้าแล้วก็สลัดใจ

ถัดไม้พยูงสูงไปท้ายหม้อตาลโน้นแล้ว พ่อแปรที่เป็น
 คนขลาดฝึกกับลูกชายก็ตันทาอยู่เช่นกัน หากครึ่งนแกฟง
 จนตระหนกแล้วว่ามิใช่เสียงเขาอปรีย์ ที่ต้องพากันวิ่งร่วม
 ตายเมื่อกลางคึก และพายุฝนก็สงบแล้วจึงพร้อมด้วยลูก
 ชายและเจ้าสอนแถมอ้ายสังกระท่อมโน้นร่วมไปด้วยอีก มี
 ทังคบและโคมไฟมีคพราครบมือ

มาได้ถึงทางแลเห็นทับตาพยอมตะกุ่ม ๆ ๒ พ่อลูก
 และเจ้าสอนคนขลาดก็ชะงักใจหวามไปชั่วขณะ

“ใคร” เจ้าแปลงตะโกนถามเสียงขรม พ่อเฒ่า
 ก็เงื่อหอกส้าทับไปอีกว่า

“เฮีย—ใครบอกเร็ว ผิดคนกูไม่รู้ด้วย บอกซี”

“ผี” เสียงตอบมาจากโคนต้นไม้มืดและหัวเราะ

คึก ๆ “ไม่ชอบเขากวางมาด้วยเร็วอะลุง”

“ฉิบหายอ้ายรุ่ง” แกดำสวนเพียงจำเสียงได้ และ

มันกลับมาเยยเรื่องเขากวาง “มึงแตกแต่หนเดียวเถอะ”

“เขาแท้จริงนะลุง เขากวางแท้ ๆ เทียวแล้วทำไม
 ลุงจึงจะดำ่ว่าชำโกงละฮี้” เจ้าคนที่เพิ่งจากขุมาใต้ครึ่งทาง
 เถียงโดยสนุก “แล้วพลอยซำก็ให้สำเภามันเปล่า ๆ ถ้า
 หากจะคิดราคาพลอยแล้ว ต้องอีกสัก ๓-๔ ถูงนั่นแหละ
 จะคุ้ม”

“นี่เอาไหมอายุรุ่ง”

“โอย—” มันหัวเราะ “อย่าพุ่งชำเลย เรื่องนี้คิด
 เรื่องหน้อยลุงก็เก็บมาโทษชำเปล่า ๆ”

เจ้าแปลงผู้ย่นพั้งนั้นคิดไปอีกอย่างหนึ่ง คิดไป
 อย่างที่หากม่นรุ่มนก็ตองใจหาย เมื่อเหลียวดูท้ายเกาะอัน
 ไกลสงเห็นขอบฟ้าขาวขึ้นเรื่อง ๆ แล้วมาหวนคะเนทาง
 ที่อายุรุ่งจะมาถึงก็ไกลเหลือ ไกลกระทั่งเจ้าแปลงจะกลับ
 กระท่อมได้สัก ๓-๔ กลับหนทางที่อายุรุ่งจะเดินนั้นก็ยังมา
 ไม่ได้ครึ่งแต่หม่นมาก่อน ส่วนทางฉลอมจะเข้าเทียบก็อยู่
 ท้ายโน้นที่อายุรุ่งเลยมาก่อนทางใกล้ทับกระถิน มันจะมา
 หาจ้าวอะไรของมันในใกล้รุ่งตรงนี้

และก็สนใจคิดของลูกชาย เพราะพ่อเฒ่าแปรรแก
ถามมันชน

“มึงไปไหนมาละนั่น”

“มาหาลุงนะซี”

“อปรีย์-ถุย” พ่อเฒ่าแปรรแสนเคือง “กูถามจริง
มึงพูดเล่น-ไป-ให้พ้นกู”

“ก็แล้วลุงจะไปไหนเล่า”

“ข้างกู”

แสงโคมสว่างดูบวาบอยู่ข้างหน้า แปลงจึงสะกิด
บอกพ่อ

“เห็นจะอาพยอมกะจำบมาอีก”

“อ้อ” แยกมือบ้องแสงโคมและเงาเดินตะคุ่ม ๆ
แล้วส่งเสียงตะโกน “ตาพยอม”

เมื่อเสียงรับ พ่อแปรรก็ไม่ปรารถนาคบคุยกับอายรุ่ง
คนหมดประโยชน์อีกต่อไป แล้วชั่วคราวสองพ่อเฒ่าและลูก

ชายเกลอสนิทก็ไปร่วมกลุ่มกันทั้งแกว่งโคมถาม และแสง
โคมตอบอยู่ลิบ ๆ กลางน้ำมีตตะวันตก

เมื่อแรกมันจะไปร่วมหมู่มกอยฉลอม หากแต่คิดถึง
เพลาสางว่าคนเหล่านี้จะแลเห็นเขาที่เห็นบช่อนหลัง แล้ว
ความเมื่อตักก็จะไม่เป็นลับ หน้าซำเจ้าแปลงก็มาพบเมื่อ
กลับ มันน่าจะบอกความนี้แก่ยายเกลอที่หลงน้องสาวมัน
จึงออกเดินย้อนทางพ่อแปรเพื่อลัดตงกลับบ้าน

เลยวละเมาะไม้ออกที่แจ้ง ประกายพริกดาวรุ่ง
เหมือนช่อมันกำลังรูปหู่ คิดเป็นกลางอะไรต่ออะไรเลอะ
เทอะว่า ตัวมันอายุรุ่งที่เพิ่งจากกระถินมาน มันจักลบแสง
ร่วงไปเหมือนดาวก่อนสว่างนหรือ กระถินจะขึ้นฝั่งและ
ใครต่อใครมันจะพากันอพยพทั้งบ้านระยาให้เป็นของอายุรุ่ง
แต่ผู้เดียวหรือไร แต่มันก็อดคิดไม่ได้ทั้งจริงทั้งเท็จทั้งจะ
เลยวเข้าอกตงหนึ่งก็ชนกันเต็มแรง

“ตาย—ใคร” ผู้หญิงร้องเต็มเสียงแล้วทำท่าจะหัน

“สำเภา—อีเกอรนน” รุ่งก็เพิ่งคุมสติอยู่และจำเสียง
ร้องของสำเภา “สำเภา นีข้านี้ะ อายรุ่ง อายรุ่ง”

“แหม พรุ่งนี้ป่า”

“อ้าว—กูป้าแต่หวมตเทยวรี—เออเว้ย”

“ก็เดินไม่ต้องคุมังเลยนี่” สำเภาแก้ไปข้าง ๆ
เพราะตกใจ “คนทั้งคนโคนเอาแทบล้ม”

“แน่ะแน่” รุ่งว่า “ก็อายรุ่งมันเดินมาทางคนนั้นนะ
มึงเห็นมึงรเปล่าหรือกวีงโคนเอาเต็มแรง ถ้าหลักไม้ค้ำ
ต้องเค้แล้วรุมย”

“ไม่รู้ นีพรุ่งไปไหนมา”

“เสียงเขาฉลอมซำก็มาคุมังนะซี เออสำเภา” รุ่ง
นึกไปถึงข้าวเมื่อพูดถึงฉลอมจึงค่อย ๆ ถามว่า “เอ็งเอา
ข้าวไปให้พร”

“ไม่รู้” สำเภาตอบก้มหน้าและจะหลบมันตามพ่อ
กับพี่ชายไป

แต่เจ้าคนคะนองปากจุกปากห้าม “โอ้ยอีเกา มึงจะ
วอนเคราะห์เสียละซี”

“ทำไม”

“อ้าว ทางที่จะไปนี่แหละซ้ำถึงแทบตาย เพิ่งจะ
มาหยุดเดินเมื่อชนกะเอ็งเมื่อกี้

“เอ๊ะ อะไร”

“ผี” รุ่งทำเสียงอย่างมันเองก็เสือกแล้ว “เดินตัว
เปล่าหัวก็ไม่มี”

สำเภาผีเสื้อสายที่กลัวผีมาตั้งแต่พ่อ ก็กระโดด
เข้าซัด

“พูดบ้างจริง หลอกกันเปล่า ๆ นี่”

“อ้าว—ว่าหลอกก็เชิญมึงไปสิ ข้าจะกลับบ้านข้า”

พอรุ่งก้าวเดินก็เสียงสำเภาเรียก

“พี่รุ่งไปส่งตัวยซี”

“อ๊บบ้า เอ็งให้ข้าไปส่งนะรู้หรือเปล่าว่า อ้ายจำปี
มันจะตะเซาะข้าเข้า”

“กงการอะไรของพี่จำปีจะมาเกี่ยว”

“อ้าว—ก็มันรักเอ็งไม่ไซร์”

สำเภายกแขนมันที่อยู่มือไว้ “อย่าพูดเป็นบ้า
 หน่อยเลย เกอะข้าจะกลับบ้านไปส่งหน่อยซี”

“เอ็งมาได้แต่กลับไม่ได้ ซะ อีสำเภานี้มันจะแปลก
 เสียใหญ่” รุ่งหัวเราะไม่เอารูไม่เอาชและก็เย้าต่อไปอีก
 “ผีสงทไหนดมันจะมีวะ ริเมือกแล้วจะต้องเห็นก็เดินหลับตา
 ไปซี”

“ไต่ลมปากแตกปะไรล่ะ”

“งั้นเอ็งต้องบอกก่อนว่า เอาข้าวไปให้ข้าวเปล่า”

“ก็ขำไม่รู้นนา ไปถามอ้ายนกที่มันนอนเฝ้าทับ

ดูซี”

“อะแน่อีสำเภา” รุ่งจ้องหัวเราะด้วยคำเจ้าสำเภา
 นนเสียงสำคัญ เอ็งจะให้ข้าไปตามอ้ายนก อูบ๊ะ แต่ยื่น
 ตามยื่นพูดอยู่กะคนนั้นมันยังไม่ได้เรื่องใดความ แล้วจะให้
 ข้าไปตามหมา งั้นเอ็งก็กลับคนเดียวเกอะ—เออมีงเดี่ยวพ่อ
 ก็เดินโง่ง ๆ สูงเทียมตาลมาสะก้อจับใช้ตายโหงไปเทียว”

สำเภากระเถิบเข้าชิดอีก “พูดบ้าอยู่เสมอ—ให้”

“ให้อะไรล่ะ”

“ให้ข้าวนะซีไม่รู้จะชักเอาวิมานอะไร ไปซีไปส่ง
ข้าหน่อย”

“ส่งนะได้หรอก” มั่นว่า “แต่ข้าจะต้องเตือนเอ็ง
ไว้สักหน่อยว่า ขออย่าให้เสือกไปพูดให้ใครรู้แล้วกันว่า
ข้ามาส่ง เพราะหน่อยเจ้าแปลงหรือจำบมันจะเคืองข้าแยะ
เพราะมันกลัวข้าจะ—เออ แยะเว้ยเภา”

“กลัวอะไรกัน”

“กลัวว่าข้าจะเกี่ยวเอ็งนะซี”

สาวที่งามคู้กระถินอีกอก ทงทุบทงหยิกแล้วเลย
ใส่หน้ามันซึ่ง ๆ

“แล้วนี่ไม่เกี่ยวกันรี—เฮ้อะ เกี่ยวไม่เสือกกว่าเต็ก
เล็ก”

“ตายโหงซี นี่ข้าเกี่ยวเอ็งแล้วรี” รุ่งทำตกใจ

“ผาเถอะวะอีสาเกามิงนะรีเต็ก เอามา เมอว่าเป็นเต็กกู
จะยอมอ้อมไปส่งถึงทับ”

“ไปอ้อมกระถินเถอะ”

รุ่งแสงทำเกิดโมโห “เคื่องเสียแล้วเว้ยอเภา—กู
 เคื่องมึงเสียแล้ว แต่ไม่ใช่เรื่องกระถินหรือก หน้อยหาว่า
 กูเกี่ยวมึงแล่มึงก็เบ็นเด็ก ถ้างนกกลับคนเดียว”

“เอออีก” สำเภาบ่นสนศรทธาแล้วก็ตองเอาใจดี
 เข้าต่อ “ซี....ไหว้ละเอาไปส่งหน้อยเถอะ”

“มึงตองบอกก่อนว่าเบ็นสาวรเบ็นเด็ก”

สำเภาจนหัวใจ เพราะมันพูดฟังได้ทงเล่นทงจริง
 และทุกๆ อย่างล้วนแต่หน้าคินหน้าอายทงสนและกัไม่มีทางใด
 จะสะตวกกว่าเมื่อมันพูดง่ายมากก็ตองง่ายไป

“สาวจ๊ะ—ข้าเบ็นสาว”

เสียงมันครางฮือ มองตงแต่หัวตลอลงไปถึงตีน
 แลวกยม

“เออละ ถ้ายงนมึงใช่ได้เพราะกูจะได้พินินทาว่า
 เกี่ยวเด็ก แต่เกี่ยวสาวนะคงไม่ใช่ข้าเสียมิใช่รี เออไปขึ้น
 หน้าซี”

สำเภาค้อยโล่งอกถนคทที่เสริจธระจะพูดกับมันเสียที่
 จึงออกเดินขึ้นหน้าตามคำ แต่ด้วยความขลาดกลัวเมื่อเสียง

ลมชื่อซุมไม้หรือแกรกรากข้างทาง ก็มักชงักและถูกมัน
ชนหลังทุกครั้งทุกทีแล้วก็อ้างคำไปต่างๆ ว่ายังไม่ทันอะไร
ต่อมืออะไรตลอดทางจนถึงทับ

ตั้งแต่สว่างมาจนถึงแดดกล้า ดวงตะวันสูง

เราร้อน เพราะฝนเมื่อคืนตกหนักกลางหาวและขอบฟ้า
สะอาดหมดเมฆ ฝนเกาะอันมากด้วยทรายปนหินและขี้ดิน
น้ำฝนที่ค้างก็เซาะซึมไปหมด บ้านระย้าจึงคงแห้งแล้งอยู่
ตามฤดูเช่นวันก่อนนอกจากต้นไม้เขียวค้อยสดชื่นเพราะได้
ฝน ผิดอยู่ที่แต่บ้านระย้ามอไม่เงียบเหงาเหมือนก่อน ๆ
เพราะชายหาดเตยนั้น ฉลอมซึ่งผ้าฝนแลพายุมาแต่เมื่อตรู
ใกล้รุ่งได้ลดใบทั้งสมออยู่ชายหาด ๓ ลำแล้วก็พากันขึ้นฝั่ง
บ้านเกาะ

หน้าทับพ่อเฒ่าแปร ซึ่งนับว่าเป็นผู้ใหญ่ที่นับถือ

ของพวกบ้านระย้ามาครั้งก่อนมีผู้คนมากหลายกำลังประชุม
กันอยู่แน่น และส่วนมากพวกชาวฉลอมที่บ้านระย้าครั้งนั้น

ต่างก็เคยอยู่บ้านเกาะมาคนละหลาย ๆ ปี บ้างก็เป็นลูก
หลานเครือญาติของพ่อแปรและตาพยอมที่เพิ่งข้ามไปอยู่ฝั่ง
เมืองท่งสน และการมาครองนิกเป็นการฉุกสะหุกไม่รู้ตัวผิด
กับเมื่อเดือนที่แล้ว เพราะมิใช่พวกฉลอมที่มาแลกข้าวและ
เสื่อผากับเนื่อหอยของทะเลเช่นธรรมดา

และกวางหนึ่งที่หลงลอมกันสนุกกระเรงใจอยู่ด้วยของ
เมาที่เจ้าแปรงัดออกมาเลี้ยงพวกลูกเรือและไต่กั้งหัวหน้า
นั้น ก็มีใช้ใครอื่นเป็นกันเองที่อยู่รวมพินบ้าน เมื่อยังรู้
ว่าต่อไปจะได้อยู่ร่วมฝั่งท่ามาหากินกันอีกแล้ว คำสนุกที่
พูดคุยกันก็มีป่นงานไปด้วยบ้าง

ลูกชายพ่อเต่าแปรกำลังจะสนทุกซั๊กกังวลใจ ด้วย
เรื่องหญิงรักจะพินเงอมมอศัตรุ จึงหันเข้าถามคำแน่กับ
ไต่กั้งนำชายว่า

“ทำไมมันถึงรวดเร็วนักล่ะน้ำไม่ทันบอกให้รู้พอได้
เตรียมเนื่อเตรียมตัวเสียมั่งเลย เพราะอายทับอยู่นี่นะ ถ้า
หากจะรื้อไปวันเดียวคงไม่สำเร็จแน่”

“ทำไมจะไม่สำเร็จ” นายเสอซึ่งเป็นที่กังฉลอม
ค่าน้ำ “มุงแฝกมุงหวายทงนั้นจะยากเย็นอะไร รือชัว
แต่พื้นที่เหลือก็เอาไฟชิวะแปลง”

“จริงของน้ำเสอ” จำป๋ชมความคิดแต่เสียงนนชก
จะออแอ้วน้ำมา “ถ้ายังเสียดายหวายอยู่ก็ทำยเกาะ
นั้นแน่ะไปตัดไว้เสียดๆ ปรทุกเรือไปเพราะที่ฝั่งคงจะหา
ยาก”

“ไม่ยากหรอก” เจ้าฟักลูกเรือแถมชน “ทงหวาย
ทงระกำมีแยะเชียว แต่ว่าเป็นอัฐที่จะต้องช้อหาเขาทง
นน”

เจ้าแปลงจึงยุติเรื่องทงเสียดายกระท่อม แล้วเลย
พูดเรื่องอื่นข้างหน้า

“เฒ่าแก่จะทำเอาใหญ่โตงั้นเชียวรี ถึงได้ยอมเล็ก
บ่าตาล”

“อ้อ” แกว่าโสหุยมันไม่สู้คุ้มกันกะที่ต้องส่งข้าว
ส่งน้ำมาบ้านระย้า อีกประการหนึ่งลูกจ้างที่บ้านหาไว้มันก็

ออกกันหมด เพราะเกิดมีเรื่องยุหนุ่กันมาจากนายจ้าง
 อื่น ๆ ไต่กังผู้รู้ความดีเล่าชัดเจน “ถ้าจะไปจ้างคนอื่นมา
 ใหม่ก็เกรงมันจะเกิดจ้องห้องชั้นอีก และพวกเราก็คงนัด
 ชำนาญมาแล้วทั้งสินไม่ว่าไปะว่าอวน”

“แน่ละอายเรื่องพินหน” จำรับถูกใจ “ถึงทุก
 วันเราต้องอาศัยอวนออกหากินอยู่เองแล้ว และมานึกๆ
 ก็เบื่อบ้านเกาะเสียเต็มประดา อยู่มา ๘-๙ ปีแล้วเพิ่งจะได้
 ข้ามฝั่งสัก ๕ หนได้กระมังพอคำเหมือนอยู่นรก”

“จริงเว้ยปี ถ้าเกาะบ้านอันนั้นก็พอค้อยยังชว่มัง
 หรอก ถึงนถาหากมันมีคนพวกเราเหมือนอย่างแต่ก่อน
 ซากไม่วิตกเลย” พี่ชายสำเภาว่าพินถึงความเบื่อหน่าย
 ของพินบ้าน “นึกเห็นกันอยู่เพียงเท่านี้แหละเพราะข้าม
 กันไปเสียหมด ข้างพอกก็มวกลงเชอสมบัติบ้าของอายสลัด
 แต่ครึ่งไหนก็ไมรู้ แต่เดี๋ยวนี้ดูออกจะเอื่อมขึ้นมากแล้วไม่
 เห็นพูดถึง”

“พ่อช้ออกคนช” พชายกระถินรับขันตรง ๆ “ฝัน
แล้วฝันอีกฝันที่ไหนซดทนนซากเห็นได้แต่เห็นกะกรวด”

“ว่า ไม่เป็นเรื่อง” นายเสื่อสายหน้าหัวเราะ “ถ้า
เอาเวลาที่มาจมอยู่เกาะหาสมบัติไปรับจ้างทำไปะบิละหน
เท่านั้น บ้านนแกกตงตัวได้เสียแล้ว”

“ถึงว่าเถอะพ่อช้อตงไปะสำคัญนัก เส้นสรวงแก
เก่งทีเดียวในเรื่องพรรคนี้” เจ้าแปลงคงโอ้อวดคุณสมบัติ
พ่อแปรต่อไป และกี้ยกตัวอย่างมาชี้ให้เห็น “โน่นไงต้น
ตำราจะตายโหงอยู่ท้ายเกาะโน่นอีกคนยังงิง ทั้งที่ผวมัน
เคยมีคำลอกกันว่าได้สมบัตินั้นแหละ แล้วทำไมอีนางเมีย
ไม่เห็นสำเร็จ ผลที่สุดก็หันเข้าพงตาลกลับปลัดพะองตาล
ลงมานอนแหวอยู่หน้าบปี ต้องให้อายลูกเทียวมุสาแลกข้าว
เขากิน นั้นไม่ใช่เพราะมาหลงสมบัติสายแทงหรือ”

เจ้าพิกถามเพราะลิมสนิท “ใครพี่แปลงพูดถึงใคร”

“อ้าว—เอ็งนึกไม่ออกหรือหรือ ก็แม่อายรุ่งงิง”

“อ้อ ถูกละ เออแล้วมันหายหัวไปเสียไหนละ”

จำปีเลยบอกความแทนเกลอสนิท “มันก็อยู่ทะเลแต่
เข้าหน้าใครเขาไม่ได้หรือทงเกาะนี้ โทหกตอแหลของ
ห้องก็เป็นทีเยี่ยม” แล้วพูดกับเจ้าแปลงซึ่งรู้จักกัน

“เออ—จริงนะ เมื่อเช้าที่แกพบนะชายังนึกหัวน ๆ
อยู่ว่า อ้ายนี่คงจะย่องไปขโมยแน่แท้ยว”

“นี่ข้าก็โดน ข้าวหายไปอีกครึ่งถุงเสียงพ่อแกด่า
ขรม”

“อ้อ” นายเสือเงยหน้าจากไหหน้าเมาที่กำลังใช้
หลอดดูดอูดูด “ก็ถ้าพวกเราไปอยู่ฝั่งกันหมดมิตายเพราะ
อดหรือ”

“ถามนึกเบงงนแหละ แต่ว่าครึ่งเดือนก่อนเดือนก่อน
มีพวกฉลอมมาจากนมสาวเห็นพอจะแลกกินได้มึงกระมัง”

“ก็เห็นเดียวเท่านั้นเอง” เจ้าแปลงว่า “พอเขามา
เห็นเกาะมันร้างเหลือแต่อายรุ่งคนเดียว จะหาจะทำอะไร
ไปแลกเขากัน และไปมาเที่ยวหนึ่งมันเสียเวลาเขาใช้น้อย
อยู่เมื่อไหร่”

“แนช” ใต้กึ่งเห็นจริง และเสียงทางวงอื่นก็เฮฮา
 ขนเพราะเกิดเพิ่มความสุข เพราะตาพยอมกับพ่อเต่า
 แปรเล่าถึงความที่เกศเมอคนให้ฟังว่า วังหนีเขาหอนกัน
 ร่วมตาย แต่กระถินซึ่งมาร่วมด้วยกับแม่ฟังปรึกษาตกลง
 ที่จะอพยพขนผงนนใจคอไม่สบาย ถึงสำเภออเพื่อนที่นั่ง
 อยู่เคียงก็กังวลใจ เพราะต่างคนก็อดคิดมิได้ว่า อีกคนหนึ่ง
 ที่ไม่อาจมาร่วมรู้กับเขาได้มันจะต้องรับเคราะห์ จะต้องจม
 อยู่บ้านระยานตายเปล่าสนิทฟัง จะหาฉลอมหรือเล่นใบ
 ล้ออันข้ามไปอยู่ผงนนเห็นจะไม่สำเร็จแน่

ตะวันตรงอยู่ยอดตาลสูง ตะวันซังหดไวกับชู้ผัว
 แต่เมอคนว่าจะเพทุบายไปขับกระรอกนั้นกำลังบอกกำหนด
 ออกกระถิน หากเป็นมื่ออนเวลาใดก็คงจะไม่กระวนกระวาย
 เหมือนเวลานั้นแน่ ยังจำได้ว่ามันจะเฝ้าคอยจนค่ำ แต่ก็ไม่
 สำคัญเหมือนที่ผวรกมันไม่รู้ตัว อ้ายรุ่งมันคงจะมัวฝัน
 ถึงแต่สุขเมอคนฝนตกแลคนต่อ ๆ ตลอดไป แต่หากว่ามัน
 รุเลาก็คงออกเย็นตายเสียเพราะเหงาเป็นแน่ เมอขนผง

เงาตาลสนบอกเพลาท้ายและคล้อยไปตามตะวันตก
จะเข้าหาบ่าย ผู้อื่นกำลังเพลินคุยถึงการอพยพมิ่งมีศรีสุข
ข้างหน้าทางพ่อและพี่ก็สนุกไปด้วยน้ำเมา ก็เป็นอันเหมาะ
ช่องนักที่กระถินจะหลีกเลี้ยงไปเสียก่อน จึงหันหาเพื่อน
หญิงเพทุบายว่า

“สำเภابخำหนาว ๆ ร้อน ๆ เหมือนจะเป็นไขพิกล”

สำเภาทอบเตา ๆ คล้อยตาม “ถ้าเอ็งคงจะเป็นหวัด
เพราะกรำฝนกระมั่ง”

“เห็นจะแน่ ถ้าไฉนแม่หรือพ่อแกถามบอกว่า
ข้าไม่สบายด้วยนี้ะ เพราะจะรีบกลับไปนอนสักครู่ก่อน”

“เออ—ถ้าถามข้าจะบอกว่า เอ็งได้ไขไม่สบาย”

สำเภารับด้วยเต็มใจเพราะเจ้าคิดอยู่ว่า หากกระถินมันไป
แล้วถึงอย่างไรเจ้าก็นึกสงสารอยากจะเลี้ยงไปทับเจ้ารุ่ง เพื่อ
เล่าความนี้ให้ฟังโดยยังเข้าใจว่า ผิดเจ้าแล้วมันก็คงจะไม่
รู้ตัว เพราะเจ้ากระถินก็รู้อ่าวว่าผิดใจจนโกรธกันไปแล้ว

ถึงจะดีใจที่กลของเจ้าสนิท ไม่เป็นที่สงสัยแก่นาง
สำเภาเพื่อน สาวกระถินก็มีได้แสดงกิริยาให้เป็นที่น่าอก

หน้าผิวดังเกตเลย แล้วถอยไปหลังทับหลบหลีกออกท้าย
 พุ่มไต้เตี้ยและตงรก ป่าตาลของตาแปรยังคงน้อยอีกมาก
 หลายนกว่าจะสุดแล้วจึงจะถึงตงไม้กลางเกาะอันเป็นเขต จะ
 ถึงป่าตาลอายุรุ่งโน้น

แต่กระถินได้เปลี่ยนทางอ้อมนั้นมาทางโชดหินและ
 ไต้หลีกชะง่อนผาท้ายเกาะเพื่อให้เร็วเวลาขึ้น ตะวันสูงยิ่ง
 คล้อยไปออกกระถินก็ยิ่งร้อนแรงผไท้วง เมื่อลงพื้นราบก็ได้
 แฝงตัวไปตามไม้พุ่มเตี้ยด้วยระมัดระวังพอพ้นเขตพ่อแปร
 จะตัดเข้าตงก็หยุดชะงัก

เสียงกู่ตงนกโฌงบอกเพลาน้ำ เจ้าบองหูฟังและก็
 แหงนไปรอบ ยอดไม้ไทรอันตรงสาขาอยู่โน้นเองที่เห็น
 ชายผ้าใบกเจ้าก็กู่ตอบพอสุดเสียง ร่างอายุรุ่งก็ได้ลิ้วมา
 ตามคบไม้ หน่วงเถาววัลย์ โหนข้ามมาด้วยหัวใจรีบลดลง
 ถึงดิน

เมื่อปราศถึงก่อนอื่นประการใด มันจับตัวสาวอุม
 นอนอยู่หว่างช่วงแขนที่ทอดอยู่เสมอก จวบถนอมขวัญ
 เมียรักเมือคน

“กระถิน พี่นึกว่าเอ็งจะล้มค่าเสียแล้ว เพราะที่มา
เมื่อคืนกำลังตกอกตกใจ”

“ไม่ล้มเลย” เจ้าว่า “นี่กริบเหมือนจะตายและ
ต้องโกหกหนีเขามาอีก เพราะผู้คนแย่มากมายที่บ้าน
ลุงแปร”

“จริงและพิกพิศวงอยู่นักแล้ว” รุ่งตอบคำ “พี่รุ่ง
ตั้งแต่เมื่อกลับจากเอ็งก็กลัวว่าพวกฉลอมมา แต่มานึก
ประหลาดที่ทำไมเห็นไปประชุมกันอยู่ที่บ้านแปรทั้งหมด พี่
ด้อมดูอยู่ยอดตาลตาแปรหนหนึ่งแล้ว กลับคล้ายคล้ายคลา
ว่า อ้ายพวกฉลอมนี้เคยอยู่บ้านเราทั้งนั้น จะเข้าไปดู
ทำไถลก็หวังว่าเอ็งจะมาไม่พบ เพราะเห็นนั่งอยู่กะอี
ลำภา”

กระถินแอบหน้าลงกับอกชู หน้าตาคลอไหลมาเอง
ไม่รู้สีก

“พี่รุ่ง มันกรรมเราเสียแล้วเป็นแท้” สาวเมียที่
ตั้งใจมาบอกความพูดร้องให้

รุ่งน^๑น^๒ใจหาย คำ^๑เม^๒อ^๓ค^๔ิน^๕ของ^๖กระ^๗ถิ^๘น^๙ที่^{๑๐}บ^{๑๑}อ^{๑๒}ก^{๑๓}ไว้^{๑๔}ว่า
อย่าง^๑ไร^๒รำ^๓ล^๔ึก^๕อ^๖อก^๗ห^๘ม^๙ค^{๑๐}ท^{๑๑}ง^{๑๒}ส^{๑๓}น^{๑๔} หาก^๑ย^๒ัง^๓ไม่^๔แน^๕่^๖ใจ^๗จ^๘ึง^๙ถ^{๑๐}าม^{๑๑}ซ^{๑๒}้อ^{๑๓}ม^{๑๔}
คำ^๑ค^๒อ^๓อ^๔ีก^๕

“ที่^๑เ^๒อ^๓ง^๔บ^๕อ^๖ก^๗พ^๘ี^๙เม^{๑๐}อ^{๑๑}ค^{๑๒}ิน^{๑๓}ไซ^{๑๔}ไ^{๑๕}หม^{๑๖}ละ^{๑๗} ที่^๑บ^๒อ^๓ก^๔ว^๕่า^๖อา^๗พ^๘ย^๙อ^{๑๐}ม^{๑๑}
แก^๑จะ^๒พา^๓เ^๔อ^๕ง^๖ซ^๗ำ^๘ม^๙ไป^{๑๐}ฝ^{๑๑}ง^{๑๒}น^{๑๓}ะ”

“เล^๑ย^๒ก^๓ว^๔่า^๕น^๖น^๗ไป^๘อ^๙ีก^{๑๐}” เจ^๑ำ^๒ว^๓่า^๔ “เ^๑เ^๒มา^๓เก^๔ำ^๕ให้^๖พ^๗ว^๘ก^๙จ^{๑๐}ล^{๑๑}อ^{๑๒}ม^{๑๓}
ที่^๑บ^๒ำ^๓น^๔ซ^๕ำ^๖ม^๗มา^๘ค^๙ร^{๑๐}ง^{๑๑}น^{๑๒}เพ^{๑๓}ร^{๑๔}า^{๑๕}จะ^{๑๖}อ^{๑๗}พ^{๑๘}ย^{๑๙}พ^{๒๐}ไป^{๒๑}เล^{๒๒}ย^{๒๓}ไม่^{๒๔}ก^{๒๕}ล^{๒๖}ับ^{๒๗}มา^{๒๘}อ^{๒๙}ีก^{๓๐}”

“ไม่^๑ก^๒ล^๓ับ^๔มา^๕อ^๖ีก^๗ง^๘น^๙รี^{๑๐}—โ^๑ธ^๒เ^๓อ^๔ย^๕กระ^๖ถิ^๗น^๘” ร^๑ุง^๒คร^๓ว^๔ำ^๕ค^๖ร^๗ว^๘ณ^๙
เพ^๑ร^๒า^๓ะ^๔มัน^๕น^๖ึก^๗แล^๘ว^๙ใจ^{๑๐}ห^{๑๑}าย “ไป^๑ก^๒ัน^๓ห^๔ม^๕ค^๖บ^๗ำ^๘น^๙เ^{๑๐}อ^{๑๑}ง^{๑๒}เช^{๑๓}ย^{๑๔}ว^{๑๕}รี”

“บ^๑ำ^๒น^๓ล^๔ุง^๕แ^๖ป^๗ร^๘ด^๙ว^{๑๐}ย^{๑๑} และ^๑ก^๒็^๓ท^๔ุ^๕ก^๖ ๆ^๗ ที่^๑บ^๒น^๓น^๔แ^๕ห^๖ล^๗ะ^๘ต^๙อ^{๑๐}ง^{๑๑}
อ^๑พ^๒ย^๓พ^๔ก^๕ัน^๖ช^๗น^๘อ^๙ย^{๑๐}ู^{๑๑}บ^{๑๒}น^{๑๓}ฝ^{๑๔}ง^{๑๕}ห^{๑๖}ม^{๑๗}ค^{๑๘} เพ^๑ร^๒า^๓ะ^๔เ^๕เ^๖มา^๗เก^๘ำ^๙ค^{๑๐}ิ^{๑๑}ต^{๑๒}จะ^{๑๓}ต^{๑๔}ง^{๑๕}ท^{๑๖}ำ^{๑๗}ไป^{๑๘}ะ^{๑๙}
เ^๑อ^๒ง^๓ ไม่^๔ร^๕ับ^๖ซ^๗อ^๘ร^๙ับ^{๑๐}แล^{๑๑}ก^{๑๒}เ^{๑๓}า^{๑๔}ห^{๑๕}เ^{๑๖}ม^{๑๗}เ^{๑๘}อ^{๑๙}น^{๒๐}ก^{๒๑}อ^{๒๒}น^{๒๓}”

“พ^๑ค^๒ง^๓ต^๔าย^๕แน^๖ใน^๗ร^๘็^๙ว^{๑๐}น^{๑๑}” ร^๑ุง^๒ป^๓ร^๔ับ^๕ท^๖ุ^๗ก^๘ซ์^๙และ^๑ค^๒ร^๓ู^๔น^๕น^๖
แ^๑ม^๒เ^๓ว^๔ำ^๕ร^๖ุง^๗จะ^๘เบ^๙็น^{๑๐}ช^{๑๑}า^{๑๒}ย^{๑๓}ที่^{๑๔}เค^{๑๕}ย^{๑๖}ท^{๑๗}น^{๑๘}ท^{๑๙}ุ^{๒๐}ก^{๒๑}ซ์^{๒๒}และ^{๒๓}ล^{๒๔}ำ^{๒๕}บ^{๒๖}า^{๒๗}ก^{๒๘}มา^{๒๙}แ^{๓๐}ส^{๓๑}น^{๓๒}เช^{๓๓}ย^{๓๔}ญ^{๓๕} ก^{๓๖}
อ^๑ค^๒เศ^๓ร^๔ำ^๕มี^๖ไ^๗ต^๘ี^๙ น^๑้ำ^๒ต^๓า^๔เศ^๕ร^๖ำ^๗มี^๘น^๙ไ^{๑๐}ห^{๑๑}ล^{๑๒}อ^{๑๓}า^{๑๔}บ^{๑๕}ล^{๑๖}ง^{๑๗}ต^{๑๘}อ^{๑๙}ง^{๒๐}น^{๒๑}้ำ^{๒๒}ส^{๒๓}า^{๒๔}ว^{๒๕}

“ก^๑ร^๒ร^๓ม^๔พ^๕ี^๖และ^๗กระ^๘ถิ^๙น^{๑๐}เ^{๑๑}อ^{๑๒}ง^{๑๓}ที่^{๑๔}ม^{๑๕}ม^{๑๖}าก^{๑๗}ก^{๑๘}ว^{๑๙}ำ^{๒๐}ไ^{๒๑}ค^{๒๒}ร^{๒๓}อ^{๒๔}น^{๒๕} เ^๑ก^๒า^๓ะ^๔ระ^๕ย^๖ำ^๗ไม่^๘มี^๙

ข้าว หากพี่คนเดียวแล้วก็พอจะขุดเผือกหามันมากินพออิ่ม
 ได้ แต่แม่แก่คงอายุสั้น อายุแม่เห็นสั้นเสียเพียงนี้ เมื่อ
 สิ้นแม่แล้วและกระถินของพี่ข้ามทะเลไปแล้ว เออเกาะนี้
 ก็เหลือแต่ตัวคนเดียว พี่เห็นจะเหงาตายไปเอง”

แล้วรุ่งก็ชบหน้าสู่สาว สองแขนอันเรียวแรงนั้น
 แทบจะหมดประโยชน์ล่วงพลอยลง หากไม่ติดอุ้มกระถิน
 บ่ายหน้าเข้าดงไม้ทึบเข้าแฝงกายอยู่ข้างสุ่มทุมไม้เตี้ย แล้ว
 ทరుกลงงอกอกเข้า

กระถินชบหน้าลงสู่ตักผัวพักหนึ่ง แล้วก็สะกดใจตัว
 หันเข้าปลอบมัน

“อย่าเพิ่งคิดท้อให้ปัญญาสั้นไปเลย” เจ้ากอดคอ
 เอียงหัวนอนกับไหล่พูดยั้งสติเจ้าผัว “ถึงหากว่าฉันจะ
 ต้องชนอนอยู่ฝั่งเพราะจำเบนบังคบก็จริงอยู่ แต่ที่จะล้มพี่รุ่ง
 เสียมันไม่เป็นไปได้เลย และส่วนข้าวปลาน้ำของพี่ก็
 เหลืออยู่อีกมากหลายถุงที่เดียว และแก่คงจะไม่เอาเป็นธูระ
 ห่วงโยนก็เพราะกำลังปลมจะชนอนฝั่ง เอาเถิดแล้วฉันจะเอา
 ไปชุกไว้ให้ในถังก่อนจะไป”

“อายอย่างหนเองก็ทำคุณกับพี่และแม่มาหลายอยู่
แล้ว แต่ที่ว่าเอ็งกับพี่เล้าจะทำยังไง มีต้องจากกันอยู่คน
ละฟากทะเลตลอดไปหรือเจ้า”

กระถินตันใจ คำพรรณนาของรุ่งทงหลายแหล่เจ้า
ก็มองเห็นอยู่ตามคำทงสิน ทะเลกว้างซึ่งแม่ว่าชลอมใหญ่
ก็เหลือแรงที่จะมาได้ในครู่เดียว แลบางครั้งเมื่อมรสุมกล้า
ก็ย้งต้องลมอับปาง ก็แล้วเพียงสองแขนอายรุ่งเล้าจะแหวก
ว่ายไปถึงฝั่งเมืองได้หรือ ข้าชีวิตแม่ก็ต้องหวังอยู่อีก
ทงคน

แล้วอายอนเป็นคุกรักสองนั้น ก็กอดกันร้องไห้
กระถินจะต้องจากอ้อลาและทงให้รุ่งมันเหงาอยู่ เปลี่ยวอยู่
กับเกาะได้เห็นแต่ซากเสาและกระท่อมร้าง บานหันบานลม
ที่มันไปสูทบสุขเมื่อคืนนั้นจกอ้างว่างไม่เห็นกระถิน

“เอาเถิดพี่รุ่ง” สาวกระถินหักใจตอบด้วยคำกล้า
“เมือว่าชีวิตข้าจะตายเสียก่อนทผงนั้น ก็เป็นกรรมไปอย่าง
แต่หากว่าอีกกระถินไม่ตายเมียเพียงมีชีวิตอยู่ ตราบหนึ่งมอ

โตก็ดี หากพี่รุ่งไม่มีวาสนาจะข้ามไปถึงฝั่งข้าก็จะกลับ
 หนีมา ข้าจะกลับมาอยู่บ้านเกาะของเราร่วมสุขกันชั่ว
 ชีวิต”

“ชนใจนักกระตืนของพี่” รุ่งกล่าวหงอย ๆ แต่
 คำเมียนั้น ถึงจะกล่าวเป็นการไกลก็ยังฟังได้ว่า พอปลอบ
 ให้ใจมันชุ่มชื่นชุ่มมัน “คำเอ็งถึงห่างจะยังเห็นกาลไกล
 ข้าก็มันในคำเอ็งนี่ แต่ก็ยากนักที่จะคิดว่ามันเป็นผลสำเร็จ
 ได้สมคำ เกอะ—สำหรับพินนเอ็งจงสิ้นหวังเสียในเรื่องนี้
 ที่เดียว เพราะเมื่อเขาข้ามฝั่งกันสิ้นแล้วเกาะระยาก็มีคนอยู่
 เฉพาะแต่อายุรุ่งเท่านั้น”

“ผวรกของข้า” กระตืนปลอบต่อไปอีก “ที่ข้าพูด
 นั้นหากมันจะลำบากเหลือเชือกก็จริง แต่ข้าก็พูดจริง ๆ ถ้า
 ผิดสัจย์ผิดคำแล้วข้าก็จะโจนทะเลตายเสียดีกว่า”

มันสวมกอดเจ้า “เมียเดียวของอายุรุ่งอย่าว่าแต่
 ใจเอ็งเลย ถึงหากพิกเกอะเพียงรู้ว่าเอ็งตายพิกจะดำทะเล
 เขียวตายเสียกลางคลื่นให้สิ้นเป็นทุกข”

กระถินคงสะอื้นให้ และสิ้นคำจะกล่าวอย่างไรอีก
 ความเศร้าที่จะต้องต่างคนต่างอยู่เปลี่ยวคน ละฟากขอบฟ้า
 ไม่อาจทำให้ใจเกิดปลื้มได้เมื่อพบปะกันครั้งน แล้วต่างก็
 ต้องผละจากกัน ผละจากด้วยความตระหนกตกใจจนล้ม
 เหตุทุกชั้นน เพราะคนวิ่งผ่านเงาไม้เห็นไว ๆ มาจากข้าง
 หลัง แต่ก็เป็นเคราะห์คราวดีของเจ้าหนุ่มเมียสาวที่คนวิ่ง
 นั้นเสียไปเสียอีกทางเหมือนจะแอบหาที่บังตัว

“ดูไม่ถนัดเลย” กระถินพูดขึ้นก่อน “แต่คล้ายจะ
 เป็นสำเภา เอ๊ะแล้วมันจะไปทำไมของมันทางนั้น”

รุ่งพลอยร้อน ๆ หนาว ๆ เพราะถึงหากมันจะใจซื่อ
 ต่อกระถินเพียงไร แต่ส่วนปากล้อของมันที่พูดเข้านอง
 เจ้าเปล่งก็มักจะเกิดพิรุณบ่อย ๆ กระทั่งจะเสียเรื่องก็หน
 หนึ่ง

“ไม่รู้มัน” รุ่งตอบไม่เอาใจใส่ “แต่โอ้เกามันวิ่ง
 กระหืดกระหอบพิกล—เอ๊ะฟังซิกระถิน”

สาวกระถินตะแคงหูสดับฟังตามคำ ตกใจเมื่อแรก
 ยังไม่ถึงกิ่งของที่อยู่เดียวกัน และก็ทรงรู้และเจ้าเองที่เกิด

ประหม่าหัวนหัวใจ แล้วเสียงที่ต่างหนึ่งต่างกล้วก็ไกล้วมา
กระทั่งไกล้วและด้วยความเกรงในเหตุจะเกิด—ทั้งรุ่งและสาว
กระดินก็ออกจากที่ซอและสุ่มทุมไม่จะหลบไป

แต่เสียงพ่นไม้กลับปรากฏขึ้นตักหน้า สวบสาบ
ของชาวฉลอมซึ่งแยกกันไปตัดหวายและโค่นไม้ เจ้ารุ่ง
จึงพากระดินหวนกลับทางเคออีก แล้วความจำเป็นอันจะ
หลีกเสียงเสียมไม้ไต่ก็ทำให้รุ่งต้องตกตะลึง กระดินก็มิ่งขวัญ
ไม่อยู่กับตัวเลย ร่างกายห้วนไหวแทบทรงไม่อยู่ถึงกับ
ต้องเกาะแขนรุ่ง แล้วอายรุ่งก็ยื่นประจันหน้าให้สติแก่
กระดิน

“เอ็งอย่าตกใจเกินไปนักพี่ยังอยู่—เออนะ อายรุ่ง
ถึงว่าจะมีคนเดียวก็กรว่าจะนิ่งตาย”

พอดีเขาปราตมาถึง ทั้งศัตรูเก่าที่จากบ้านระย้าไป
แล้วนานแล้วกลับมาร่วมมอกกับศัตรูใหม่ ๕-๖ คน ยืนกำ
ขวางเต็มทาง

“ออกนิกมานทเดียว” จำบชหนานองสาว “อิตวดี
ไม่รักหน้าพ่อแม่”

สาวกระถินร้องไห้ คงตอบพิมพ์แทบไม่ได้ภาษา
เจ้าแปลงก็ยื่นกอดตอกถมึง เจ้าอางเจ้าพุกหน้าเสือกคนเคยหน้า
กนทงสนกยนพยกยม

“ไปไหนกันมา” จำปีคาดคั้นถามเพราะเชื่อแล้วว่า
เป็นข้างใต้เปรียบ “รุ่งเว้ย ตอบูกคำเถอะว่ามึงตั้งใจจะ
ล้างกันหรือ”

“เออ้ายบ” รุ่งกนกระถินลงไปข้างหลัง “เอ็งที่
ถามข้ายงงนะซากตองยอนถามเอ็งมั่งว่า มายันตักทางอยู่
ยงงนะ กิตตั้งใจจะล้างข้างนหรือ”

แต่พี่ชายของสำเภากลับพุดรับหน้าเสียเอง “รุ่งเว้ย
พุดให้เป็นคน ๆ ไปมั่งเหอะ เพราะอ้ายการมายันตักทาง
ทมนมากคนนักใคร ๆ ก็ยื่นอยู่ด้วยกนสนทงน”

“อูบะอ้ายแปลง มึงเป็นจำวชีวิตบนเกาะระย้าน
งนรทพุดนนะ เถอะกุกพุดไปแล้วจะว่ายังไงก็ตามเรื่อง
ใครเถอะ”

“แต่อกระถินตองมาน” เจ้าพี่ชายของกระถินกวก
เรียกแล้วชเป็นคำขาด “มาเที่ยว มาเสียดี ๆ จองหองไป
หลบหน้าออยงนนะพนร

น้องสาวนั้นเหลือกลัว เพราะความผิดที่ปรากฏขึ้น
ต่อหน้าก็อ่อนวอนพี่ชาย

“พี่อย่าให้มีเรื่องเลย พุตก็นตี ๆ ถึกซ้ำไซ้จะมา
ประพาศผิดชั่วไปก็เปล่า ๆ”

“งั้นมันทำไม ไปไหนกันมา”

“ข้าพบกระถินมันจะกลับบ้านก็พอเอ็งมา” รุ่ง
ตอบไปเร็ว “เอ็งมันควรถามกันเสียก่อนมันงำสองงำ
ปะไร”

“กรออยู่แกลใจแล้วจะถามอะไรอีกเล่า” จำปีส่งเสียง
เย้ย “อ้ายคำคิดที่พุตก็นไว้เก๋าก่อน ไม่งั้นนะมันงำก็เกิดจริง
ซนมาแล้ว แต่ว่าเอ็งอย่างงั้นเลยข้าพี่น้องกันและเอ็งมัน
คนอื่นก็ขออย่าได้เกี่ยวของเสียดีกว่า อีกระถินมาซีกูบอก
ให้มาแล้วก็มาเสียดี ๆ”

น้องสาวมันสังเกตหน้าพี่ชายรู้ว่ามิใช่พุตก็นไปด้วยโท
โสอย่างเดียว หากแต่เจ้าจำปีกำลังกล้าไปด้วยน้ำเมา
และก็คงจะกล้าใช้อำนาจอวดเพื่อน แล้วกระถินก็ตอ้งได้
รับเจ็บอายแน่จึงได้แต่ประณมมือไหว้ขอตัว

“พี่กลับไปก่อนเถอะ ข้าจะไปเที่ยววันไหนแหละ”

“ก็มาซิมาไปกะข้ามาเชียวมาอีตัวดี มึงประจาน
หน้าพ่อแม่ให้เสียหมด เอ้าไม่มาเป็นจุดใครจะกิตติมศักดิ์”

“ฮะอายบ๊จะกล้าปากเกินไปละคระมึง” รุ่งเหลือ
จะอดใจ “เสียงเอ็งซุ่มนกกกล้วยซี—เถอะข้าจะไปส่งมันแล้ว
พูดกะหน้าพยอมแกลเอง”

ไตกึ่งผู้ใหญ่ซึ่งยืนฟังความมานานกลับตัดลิ้นว่า

“เขาพี่น้องกันแล้วจะหวงไว้ทำไมละ น้องเขาก็กส่ง
เขาไปซี”

“กระถินมันกล้วย” รุ่งตอบตรงๆ และฝันจะให้พูด
กันไปเป็นทางตั้งมากกว่าให้เกิดวิวาท “น่าเสือกก็ฟังอยู่
นานไม่เห็นรู้ว่าอายบ๊เฒ่มาก”

“ใครเฒ่า” จำปีตะโกนแล้วกรากมา” ถ้าอกระถิน
ไม่ผิด แลเม็งไม่มีระย้าอยู่แล้วก็จะยืนกันไว้ทำไมรู้ว่า อี
กระถินเป็นอะไรกะมึงก็บอกมา”

“จุดให้โตช” เจ้าแปลงบอกเพื่อนให้ใช้อ่านาจ

“น้องเอ็งแล้วเอ็งจะหมดอ่านาจมันก็แล้วคนนะชเวีย”

“อะอายแปลง” เหลือที่รุ่งจะระงับเคองไว้ได้อีก
ชวคิกระถินก็ไต่รวมรักเป็นชุ่มนแล้ว ชายไหนอีกเล่าที่จะ
หนีพอรอดตกตายให้สาวถูกข่มเหง

“ทำไม เอ็งจะทำไม” พี่ชายสำเภาซึ่งไม่ค่อยจะ
ปรากฏอีกหาญขึ้น “ข้าพูดกะเจ้าบเอ็งก็มักจะทำหน้าใหญ่
เข้ามาเกี่ยว”

“เออ—เกี่ยวละ แนะเฮ้ยอายแปลงอายคำจุดของ
มึงนะข่มเหงใจกันมากนั้ เอ้าจุด ปากลั่นว่าจุดแล้วมอก็
ต้องจุดฉวยตามปากมันถึงจะเรียกว่าคนพูด” สิ้นคำเจ้าช
ผู้รักของกระถินก็กระซอกมีตจากเอว เป็นมีตพกยาวค้ำ
กลบงหาขอเลียมเงินที่เก็บได้จากถ่านาไว้เป็นสมบัติตัวแล้ว
ก็กวักมือเรียกอีก

“มาเที่ยวเพื่อนเฮ้ย เกาะนกุตองเหลือคนเดียวแล้ว
ก็จะขอเป็นผีเฝ้าเกาะเสียดีกว่า”

นายเสือโตกึ่งเพ่งหน้ามัน มีดไม้ของเพื่อนก็มีอยู่
 ครอบมือทงสนและต่างกกล้าอยู่ตวยนาเมากน ล่นสติ ลมกน
 เสียว่าอายรุ่งเมื่อโน้น ๓ ปีกอน ได้เฉือนเนื้อใครแหวะไป
 แล้วบ้างจึงพูดตามอย่างผู้ใหญ่ที่จะกล้าให้สมชอ

“ทำใคร—เอ็งทำใครอายรุ่ง”

“ทำทงนน รุ่งตอบ ยิงเห็นอายุของโตกึ่งเกินมัน
 ทำกำออกรับแทนผู้อื่นก็แค่นใจ “เข้าทำไปนี่นะไม่ใช่จะทำ
 วิวาทกับใครหรือก แต่ทำอายคนที่จะหลบหน้าอายรุ่งกำว
 มาจุดอีกกระถินก็ขอเชิญทงนนไม่ว่าใคร”

คนอื่น ๆ เจียบเพียงแต่ชยบมีดไม้แล้วก็แลตากันแต่
 โตกึ่งก็เป็นชาวฉลอมทะเลและเป็นคนใหญ่แก่ลูก เรือ หาก
 จะนั่งหน้าหน้าผู้ชายก็จะล่นคนนับถือจึงกระชากมีดพกจาก
 เอวบ้าง

“กูเอง—เมื่อมิ่งทำทั่วๆ ไปมิ่งก็ต้องทำมาถึงอายเสือ
 ตวยอีก”

“บาปประเสริฐนัก” รุ่งหัวเราะอย่างตอ้งหัวใจ “เออ
ใจน้ำนี้แหละมันถูกใจข้า แพ้ชนะตายเบ็นก็ยังมีคนชม
ด้วยกันทั้งคู่ เอาตัวออกไปมาเถิดเอาจะได้ปล้ำกอดกัณฑ์
กันให้เขาชม”

พวกเหล่านนตอ้งปราศเข้าล้อม กระถินผู้เบ็นกลาง
เล่าความกลัวความเสียวไสที่จะดูเขาประหารกันต่อหน้าก็
ลืมนอะไรไปชั่วขณะ ลืมว่าพี่และเจ้าแปดงผู้เฝ้ารักกียนอย
นอกจากจะหวังรุ่งสินชีวิตเพราะพนนสูจิงเฝือกอดไว้ทั้ง
สงเสียงสะอนห้ามพัว

“อย่าพี่รุ่ง แพ้เขายกให้กระถินเถิด”

มันยกมือให้คู่ขนคอยอยู่ก่อนแล้วก็พุดกับกระถิน

“เอ็งจะขออะไรนะข้าซัดไม่ได้หรอก ถึงจะให้ข้าแพ้
ข้ากราบดินเขาเสียเดียนักได้ แต่ข้าจะสู้เพราะเขาจะจุด
เอ็ง กระถินเอ๋ยอย่าว่าแต่ตอ้งสู้กันเพียงคนละคนเลย
ถ้าว่ามันลงได้ถืออำนาจข่มใจกันจะจุดกระถินล้างอำนาจ
พี่แล้วสูหมด อ้ายรุ่งตอ้งสู้ทั้งนั้นไม่ว่าใคร ให้ยกกันมา

จากฝั่งอีก ๗ ลำภาเรือพีกจะให้มันเหยียบเสียให้ละเอียด
เอ็งหลกเถิดกระถินพี

เจ้าแปลงกับเกลอสนิทพี่ชายกระถินเหลือจะหมั้นใส่
หมั้นใจ ที่น้องสาวพนอชีวิตอายุรุ่งก็กรากไปจะกระชากตัว
แต่รุ่งหันผลึกเต็มแรงจนกระเด็นไปล้ม

พอจำปล้มเจ้าแปลงก็กรากเข้าใส่ และเจ้ารุ่งก็ปลด
แขนกระถินและกันไปแล้วทางอื่น ชะช้าอายุแปลงเหิมหนัก
วันนี้จะจ้วงเสียด้วยมดก็จะสิ้นชีวิตตายเปล่าแล้วก็เพียงแต่
ตบเจ้าแปลงถลาไป

“อย่ารุ่ม” รุ่งประกาศเอ็ดอึงมีดคมก็กำง้างคอยที่
“ชายชาติแล้วอย่าเล่นหมูรุ่มกัน ไหนน้ำเสื่ออยู่ที่ไหนที่จะ
สูกะข้าคนต่อคน”

“นี่ไงวะ” ไต่ก้งตบอกผางและหันห้ามสมุนลูกเรือ
“อย่ารุ่มเขา เถอะอายุรุ่งเชื่อใจกูเถอะเมื่อใครรุ่มมึงกูจะ
แทงเอง”

“งั้นซิหน้า” รุ่งชมหน้าใจ “เอาตัวไปอย่างเดิมซิ”

“เอาตัว” นายเสือพูดง่ายอย่างนักเลงและพวกลูก
เรือกก็ไม่มีผู้ใดจะบังอาจขึ้นคำ

นายเสือคงถอยไปยืนอยู่หน้าพวกพ้อง จำปีกับเกลอ
สนิทเจ้าแปลงก็กระเหียนที่จะโดดเข้าแกมมือ หากเกรงหน้าผู้
ใหญ่ แล้วรุ่งมหนักกวมมือ

“มาโดดมาเร็ว” เมื่อซ้ำแพ้ก่อนก็ตายไปถ่าน้ำแพ้
ก็จะไต่เปลี่ยนตัวเป็นคนอื่น”

นายเสือไม่ให้ถูกทำเป็นคำสองวิ่งปราดเข้าหาแทงไป
อย่างเหวี่ยงแหเต็มมือ รุ่งมิใช่ผู้กำลังหลงอยู่กับน้ำเมา
และจับตาคอยอยู่ก่อนจึงคว้าข้อมือไว้มั่นแล้วเข้าซีตรวบคอ
อ้ายคนหาญมืดพกหมายจ่านายท้ายฉลอมให้เต็มรักแผลเดียว
ตายแต่พลาดไถลไป เพราะหัวหน้าฉลอมก็คงจะหาญสนาม
มากอยู่และแผลพลาดนั้นถากยาวเป็นหางเลือด แล้วก็แทง
ตอบ

พวกล้อมวงถึงหากจะไม่ช่วยได้หนทางอื่นแต่ปากก็
ยังตะโกนเป็นหนทางบอกให้ไต่กิ่งรู้ มันจะจ้องคอมักพลิก

ชนแล้วระวังตัวและอะไรต่อมิอะไร เพราะคู่ต่อสู้โหดมาก
 กอดแทงกัน เลือดคงเลอะกายไปทั่วกันทั้งคู่ กระถินวิ่ง
 หลบเข้าไม้รกเปิดไปก่อนเพราะเหลือจะทนดู ถึงอายุรุ่งจะ
 ไม่ตายก็คงไม่รอดไปจากมืออื่นที่เขาจะช่วย จึงมีหนทาง
 เดียวเท่านั้นที่จะต้องไปก่อบอกผู้ใหญ่ให้พากันมาช่วยห้าม

รุ่งคงเป็น อายุ คน ที่ เจ็บ ใจ บ้า เลือดสองแผล หลัง
 กะเขนนั้นช่างมันเถอะ แต่อายุเสอนจะสิ้นแรงอยู่แล้ว
 ชายโคร่งที่เพิ่งถูกอยู่นี้เมื่อไม่ตายก็จะต้องครวญไปอีกหลาย
 วัน แล้วก็พลิกหัวหน้าฉลอมลงไปอยู่ล่าง มือเปล่าก็
 ตะกรุมมีดกดติดดินคอกอหอยละมิง

เจ้าแปลงตะลึง แต่พวกสมุนลูกเรือที่สติคุณอยู่กว่า
 หากชนเชื่อคำแล้วไตก๊งก็จะต้องเอาศพมาทิ้งไว้เกาะนั้น แล้ว
 ทงมตทงชวานที่ตงใจมาตัดหวายและไม้ต้นก็ช่วยกันประ-
 เคนหลังหัวและอื่น ๆ ตามแต่จะได้ที่เหมาะสมหากแต่ไม้เต็ม
 เหนียวเต็มมอกก็เพราะเกรงจะพลาดไปถูกผู้นอนเป็นเบยล่าง

แล้วอายรุ่งก็ผลอยไป ร้างอายรุ่งเอนลงนอนดิน
และก่อนจะสิ้นสติมันก็ร้องเรียกชื่อ แม่เรียก กระถิน ซึ่งยัง
เข้าใจว่าคงจะอยู่ใต้เห็นมันผู้จะเป็นผีอยู่เฝ้าบ้านระย้า

ลูกเรือช่วยกันประคองนายฉลอมขึ้นเลือด โชกโซม
ตัวและก็สิ้นสติไปตามเจ้ารุ่งในหว่างแขนสมุนเจ้าแปลงนั้น
ไม่สิ้นแค้นไปได้ก็ปราศไปที่ร้างอันไม่สมประดีเท่าก็เขียนหน้า
และเหยียบไปบนหน้าพร้อมกับจำปผู้มีหัวใจตรงกันที่กราก
เข้ามาเหยียบ

ครู่ต่อมา ร้างของนายเสือกก็ถูกห้ามหัวห้ามเท้าคน
ไปทางเดินเพื่อกลับทับพ่อเฒ่าแปร ตลอดทางที่ห้ามลัด
ดงผ่านพุ่มไม้ใบหนากลับไปนั้น แม่ต่างจะรู้กันว่าหากรุ่ง
จะตายเปล่าแต่ก็ไม่วายจะคิดว่าคนถูกฆ่าไปแล้วทั้งคนจึงพา
กันเร่งฝีเท้าแทบจะเป็นวิ่งเพื่อให้ถึงทับ

แล้วก็ปะทะสวนกัน กับ กระถินผู้ไปเที่ยวกู่ตะโกนผู้
ใหญ่และเพื่อนบ้าน พ่อแปรนั้นชนหน้าตาพยอมซึ่งเกาะมือ
กระถินมา

แกชะโงกหน้าคุณ้องเมีย

“ตายเซียวเรอะอายเสือ

ตายเรอะแล้วอายรุ่ง”

“เปล่า”

ลูกชายตอบ

“นาเสือเป็นลมแต่อายรุ่ง

เห็นจะแน่”

“แน่ช”

เจ้าอ้างผู้ถอชวานยาวพัน ไม้อวดฝีมือ

“หัวชวานชานจำได้เที่ยวว่าลงไปหัวก่อนคนอื่นถึงไม้แรง เพราะเกรงจะไปถูกหน้าเสือก็เถอะ”

แล้วใคร ๆ ก็รับว่าตายเป็นเสียงเดียวกันหมด และ ก็ได้ยินกระถินร้องสุดเสียงลุ่มลง

“ไธ-พีรุ่ง ฟีตายแล้วเพราะกระถิน” ถ้ากระถินไม่ เป็นลมหรือกิดตาพยาม สาวกระถินก็คงจะถูกพี่ชายตบแน่

“ยังอ้อสาเกาอีกคนหนึ่งหายไปข้างไหน” พ่อเฒ่า แปรนึกถึงลูกสาว “หายมานานแล้วหละ”

เจ้าแปลงก็นึกสงสัย เพราะเมื่อก่อนจะมีเรื่องพบ กระถินก็เห็นคนวิ่งไว ๆ หากไปพบรุ่งอยู่กับกระถินเสียก่อน จึงเข้าใจเชวไป

“อสาเกาไม่อยู่หรือกร๊อ”

“ไม่อยู่” แกตอบและก็นำไปตามความสงสัยของ

แก “เอ—มันยังงៃกันเสี่ยเว้ยอายเกาะผืน เมอคนก้ออ
แล้ววนนกกยง—แยเว้ย”

“ต้องตามอเกา” พี่ชายพูดขึ้นหัวน ๆ “ข้านะงៃก็
ไม่รู้ละมันนี้กระแวงอยู่พิกลว่ ทงอสาเกากะกระถินนี้จะ
ต้องมีลบอัยกับอายรุ่งเสี่ยแน”

ถึงจะเป็นปากพี่ชายพูด แต่จำบักนี้ก็ไม่ชอบใจที่จะ
ให้สาเกาคนรักเป็นไปได้อีกคน

“คงไม่งไนหรือว่ะแปลง สาเกาคงไม่ระยำเหมือน
อกระถินหรือกแต่ไปตามกนก็ค”

แล้วพวกลูกเรือก็ห้ามหัวหน้าฉลอมกลับทับก่อนกับ
ตาพยอมและกระถินผู้เดินครวญไปตลอดทาง ส่วนพ่อเฒ่า
แปรกับลูกชายและจำบักนเดินย้อนทางเพื่อไปทับเจ้ารุ่ง

พอผ่านดงหนและชวจะจากดง เพราะใจยังคิตยัง
ระแวงอยู่ทงแปลงและจำบักชำเลื่องไปที่อายรุ่งนอนตาย
และก็เห็นไร ๆ เพราะพุ่มไม้บัง

“เอ๊ะใคร” แปลงชื่อใจคอหาย “ใครหนึ่ง—ใคร
หนึ่งหนึ่ง”

พ่อเฒ่าแปรชะงักกึก นิสัยกลัวของแกเอนไปข้าง
ผีตายใหม่สดของเจ้ารุ่ง ก็แทรกตัวเข้าอยู่กลางวง จำปีก็
ก้ม ๆ มอง ๆ แล้วกระซิบบว่า

“ดำเภา—เอ็งหนึ่งทำไมที่ศพอ้ายรุ่ง”

“งั้นเรอะ” แปลงว่าและก็เกิดโทโสขึ้นติด ๆ ทั่น
พูดกะพ่อแปร “พ่อข้าว่าอีเภาหนึ่งจะยังงิงเสียแล้วต้องไปจิก
หัวมาตีเสียให้เข็ด”

“เอ็งดูให้แนก่อนนะเว้ยอ้ายแปร” แกให้สติลูก
ชาย และนิสัยขยาตผีเชือกกลางก็คิดไปอื่น “ถ้าเป็นอีเภา
หนึ่งอยู่นะมันก็ไม่แปลกหรอก ถ้าเป็นอ้ายรุ่งหนึ่งละก็
เออ....”

“แล้วกินพ่อ” ลูกชายพูดเคือง ๆ “กินนอเภาเห็น
อยู่ชัด ๆ นีนาไปเถอะ”

จำปหนึ่งองไม่รู้จะกล่าวคำใด นึกภาวนาอยู่แต่ว่า
 ขออย่าให้สำเภาไปหลงอ้ายรุ่ง เหมือนเจ้ากระถินน้องสาว
 ของตัวเลย แล้วคนทั้ง ๓ ก็พากันด้อมไปเงียบ ๆ

รุ่งยังนอนจมกองเลือดไร้สติ มีคนเดียวเท่านั้นที่
 รู้แก้ไขดีว่ารุ่งมิได้สิ้นชีวิต แต่ถึงกระนั้นสาวสำเภาก็ยังไม
 วายจะวิตกอาลัยอาวรณ์ในชีวิตของรุ่งที่จะต้องนอนไปอีก
 คนเดียวคอยกำหนดเวลาตาย และก็พรุ่งนี้แล้วที่บ้านระย้า
 จะร่างด้วยผู้คน หรือหากจะอย่างชาก็คงเป็นวันมะรืน

จนเสียงย่าไปไม่มาข้างหลังสำเภาก็ต้องสะทึงตันใจ
 พ่อและพี่ชายทั้งเจาคนชूरกกำลังย่นจ้องถมิ่ง

“อเภา” พ่อแปรตะโกนอยู่ห่าง ๆ ไม่อาจเข้าใกล้
 ร่างเจ้ารุ่งและกึ่งบญหาถามลูกสาวว่า “มิ่งมาทำไมนี่มานั่ง
 ตูพ่อมิ่งรี”

“เข้าไม่รู้ว่าเป็นใคร” สำเภาแก้ตัว “เมื่อแรก
 เทียวตามหาพี่แปง แล้วเห็นคนนอนอยู่นี้ไม่รู้ว่าเป็นใครก็เข้า
 มาดูนะซี”

“ตอแหล—จะเสือกแก้ตัวว่าตามข้า ตามทำไมกัน”

“ฮึพกล” น้องสาวค่อนข้างวบชนเสียง “ข้าเห็น

เม้าออกหง่าก็ตามมาดูนะซี ชำนิ๊กห่วงแล้วกลับไม่มีคุณ

เสียอีก”

“เออ—งั้นกริบกลับเถอะ” พ่อแปรเร่งตัดความ

และกำชับว่า “แล้วมึงก็อย่าทำปากเป็นบอนไปล่ะ”

“บอนอะไรกัน”

“กัณหนะซี” ผีอายุรุ่ง นินแหละอย่าทำเทียวได้

พูดพล่อย ๆ ไปจะพากันเดือตร้อน”

“เฮ้อะ คนอื่น ๆ รู้กันจนทั่วหมดแล้วข้าจะต้องไป

บอกใครอีก”

พี่ชายมองหน้าเกลอสนิท เจ้าเพื่อนพยักตอบอย่าง

ไม้นี้ก็จะไว้ใจปากสำเภา แล้วพากันออกเดินมุ่งกลับ

แต่ถึงจะต้องจำใจตามพ่อมาอย่างไร สำเภาก็อดเหลียว

ดูร่างเจ้ารุ่งไม่ได้ และทุก ๆ คนก็พากันเหลียวดู ระวัง

ระไวเหมือนเกรงว่า มันจะตามหลังเป็นผีมาพยาบาท พอ
 จะเลี้ยวเท่านั้นพอแปรกริ่งฮือ พลงแก่ตัวเอง สำเภา
 ยมอยู่ในหน้า แต่ส่วนสองเกลอสนิทนน แลตากัน
 เพราะเจ้ารุ่งพลิกกายกลับ เจ้ารุ่งที่เขาชาดกันว่าคงจะ
 สิ้นชีพเสียแล้วส่งเสียงครางควยพิชแผล แล้วต่างก็ทงมัน
 ลับตาไป

เกาะใกล้คำ ทิวสาระทิศทั้งเบองพาสุงและพน
 ทะเลอันราบคลื่นเป็นเวลาอันสงบตะวันก็โพล่เพล็ดขมุกขมัว
 นอกจากเสียงคลื่นซัดหาด แลวกก็ได้ยินแต่เสียงนกร้องเมื่อ
 คินรัง และกิเมื่อยามทันทกคินรังนั้น แม่สายผู้ชราและปวย
 หนัก แกกัทรมานกายคลานจากในทับออกสู่ข้างนอกตั้งตา
 แลคอยลูกชาย คอยข้าวอันเป็นอาหารมอเย็นที่ลูกรุ่งมันเคย
 หุงหาเสร็จแล้วทุก ๆ วัน เมื่อก่อนนี้

แมย้งหมอบกายชะเง้ออยู่ที่แคร่หน้าทับ นก
 กลับรังสิ้นแล้ว ตะวันเย็น อันน่าห้วง ไปถึงเจ้าลูกผู้

หายไปจนผิดสังเกตนั้น ทำให้แม่สายเกิดกระวนกระวาย
 คิดห้วงไปต่าง ๆ และก็ในชั่วครู่ทันใดนั้น เจ้านกที่
 ห่วงแม่มากินรัง มันคลานกะปลกกะเปลี่ย คินมาสู่ที่บ
 แม่ตั้งนกกบักหัก เมื่อยนกายยืนไต่ก็ไซเซแล้วล้ม เมื่อ
 ยืนนกายยืนไต่อก ก็แลเห็นหน้าแม่คอย แยกคอยเพราะคง
 จะสุตทหนักวไต่แล้ว รุ่งก็มานะทนเจ็บทรงกายเดินตรงมุ่ง
 เข้าหาล้มอยู่แทบเท้าแม่

แยกตนะตละรังกายชรา และบ้วยไซเกือบจะเหมือน
 ผู้ไม่บ้วยเพราะเหตุที่แก่เห็นนั้น เจ้ารุ่งมีกายไซมเลือด
 ตั้งอาบน้ำ จึงก้มลงประคอง

“ลูกเอ๋ย—ไชรุ่งของแม่”

ลูกก็มานะกตพนพุงตัวเองชนหนึ่งแคร์ ผนเจ็บปวด
 แล้วเล่าความ

“แม่, ข้าเสียทีเขาแล้ว พวกฉลอมที่มานั้นมัน
 รุ่มข่มเหงเพราะเป็นพวกอายแปลง”

แกร้องให้ตากัดนตะลึงดูแผลใหญ่หน่อยตามร่างลูก
ชายและพูดด้วยใจวิตก

“โอ้รุ่ง แล้วแม่จะเห็นใครเล่าถ้าหากเอ็งตายด้วย
แผลนี้ เออรุ่ง, นี่แม่จะทำยังไงดีเล่าแม่จะทำยังไงหยุดยา
ก็ไม่มีเตรียมไว้”

ถึงจะต้องเจ็บปวด แต่ทุกข์ของแม่ที่เกิดนั้นก็เท่า
กับเพิ่มทุกข์ตัวเอง รุ่งก็พูดจาปลอบโยนให้แตกคลายใจ

“แม่อย่าทุกข์เลย แผลนี้ไม่หนักหนาอะไรเท่าไร
ข้าไม่ตายหรอก หากแต่เลือดมันออกมากและเดินมาไกล
ก็เหนื่อยมากไปหน่อย แม่อย่าทุกข์ แม่นอนเสียเถิด
ข้าจะก่อไฟหุงข้าวให้แม่เอง ไปเถิด เข้าทับเถิดเพราะแผล
นี้เลือดมันก็หยุดสิ้นแล้ว”

แม่สายคงไม่ยอมเชื่อปฏิบัติตามมัน เพราะผู้เกิด
ก่อนและเบนแม่ที่เลี้ยงมากับมือ สั่งสอนมันมาแต่เล็กและ
บ้านระยานแมนก็เป็นทาสหนักของรุ่งที่ตามมาหากันรู้หนังสือ
พอจะอ่านได้มั่ง ก็เพราะแม่สายบังเกิดหัวผู้เดียว

แต่ก็^{๑๕๑}เป็นอัน^{๑๖}แปลกประหลาด^{๑๗}ด้วยการ^{๑๘}ตระหนกตกใจ^{๑๙}
 เมื่อ^{๒๐}เห็นเหตุ^{๒๑}ที่^{๒๒}เกินคาดหมาย^{๒๓}บังเกิด^{๒๔}ขึ้น^{๒๕} กิริยา^{๒๖}ใช้^{๒๗}และความ^{๒๘}
 ป่วย^{๒๙}ของ^{๓๐}ผู้^{๓๑}เป็น^{๓๒}แม่^{๓๓}ก็^{๓๔}เกือบ^{๓๕}จะ^{๓๖}ล้ม^{๓๗}ไป^{๓๘}ชั่ว^{๓๙}ขณะ^{๔๐}แกลบ^{๔๑}ลงไป^{๔๒}และ^{๔๓}พิศ-
 วัง^{๔๔}ไป^{๔๕}ใน^{๔๖}ความ^{๔๗}อด^{๔๘}ทน^{๔๙}ทรหด^{๕๐}ของ^{๕๑}ลูก^{๕๒}ชาย^{๕๓} ตั้ง^{๕๔}แต่^{๕๕}เดิน^{๕๖}ซวด^{๕๗}เซ^{๕๘}
 เข้า^{๕๙}ทับ^{๖๐}และ^{๖๑}หัว^{๖๒}ถุง^{๖๓}ข้าว^{๖๔}ออก^{๖๕}มา^{๖๖}เริ่ม^{๖๗}ก่อ^{๖๘}ไฟ^{๖๙}จน^{๗๐}ตั้ง^{๗๑}ข้าว^{๗๒}หุง^{๗๓} น้อย^{๗๔}
 หนึ่ง^{๗๕}และ^{๗๖}คำ^{๗๗}เดียว^{๗๘}มิ^{๗๙}ได้^{๘๐}บ่น^{๘๑}เจ็บ^{๘๒}บ่น^{๘๓}ปวด^{๘๔}ให้^{๘๕}ไต่^{๘๖}ย็น^{๘๗}เลย^{๘๘} เมื่อ^{๘๙}
 ตะ^{๙๐}วัน^{๙๑}มี^{๙๒}ตสนิท^{๙๓}เป็น^{๙๔}คำ^{๙๕}คน^{๙๖}เจ้า^{๙๗}รุ่ง^{๙๘}ก็^{๙๙}ตาม^{๑๐๐}คบ^{๑๐๑}สว่าง^{๑๐๒}โพลง^{๑๐๓}แล้ว^{๑๐๔}เชิญ^{๑๐๕}
 แม่^{๑๐๖}กิน^{๑๐๗}อาหาร^{๑๐๘}

แม่^{๑๐๙}สาย^{๑๑๐}นั่ง^{๑๑๑}ชน^{๑๑๒}เกือบ^{๑๑๓}เป็น^{๑๑๔}คน^{๑๑๕}หาย^{๑๑๖}ปกติ^{๑๑๗}ดี^{๑๑๘} ซาม^{๑๑๙}ข้าว^{๑๒๐}ที่^{๑๒๑}
 ตั้ง^{๑๒๒}ตรง^{๑๒๓}หน้า^{๑๒๔}แก^{๑๒๕}กลา^{๑๒๖}มา^{๑๒๗}เอง^{๑๒๘}

“^{๑๒๙}รุ่ง^{๑๓๐} เอ็ง^{๑๓๑}มา^{๑๓๒}ใกล้^{๑๓๓}นี้^{๑๓๔}เถิด^{๑๓๕}แม่^{๑๓๖}จะ^{๑๓๗}บ่น^{๑๓๘}”

เจ้า^{๑๓๙}ลูก^{๑๔๐}ก็^{๑๔๑}ช้า^{๑๔๒}เลื่อง^{๑๔๓}ตาม^{๑๔๔}อง^{๑๔๕} มัน^{๑๔๖}สลัด^{๑๔๗}ใจ^{๑๔๘}ที่^{๑๔๙}วัน^{๑๕๐}นี้^{๑๕๑}จะ^{๑๕๒}ขาด^{๑๕๓}
 จด^{๑๕๔}อง^{๑๕๕}คุณ^{๑๕๖}แม่^{๑๕๗} มี^{๑๕๘}อบ^{๑๕๙}บ่น^{๑๖๐}ข้าว^{๑๖๑}ของ^{๑๖๒}ตัว^{๑๖๓}เอง^{๑๖๔}ตลอด^{๑๖๕}จะ^{๑๖๖}อย่าง^{๑๖๗}เกือบ^{๑๖๘}
 ๒-๓^{๑๖๙} ขวบ^{๑๗๐}ปี^{๑๗๑}จะ^{๑๗๒}สิ้น^{๑๗๓}กตัญญู^{๑๗๔}เสีย^{๑๗๕}แล้ว^{๑๗๖}วัน^{๑๗๗}นี้^{๑๗๘}—ก็^{๑๗๙}กราบ^{๑๘๐}แก^{๑๘๑}ลง^{๑๘๒}

“^{๑๘๓}แม่^{๑๘๔}เอ๊ย—^{๑๘๕}อาย^{๑๘๖}รุ่ง^{๑๘๗}เคย^{๑๘๘}บ่น^{๑๘๙}ข้าว^{๑๙๐}บ่น^{๑๙๑}หน้า^{๑๙๒}ก็^{๑๙๓}ขอ^{๑๙๔}ให้^{๑๙๕}ได้^{๑๙๖}บ่น^{๑๙๗}
 ต่อ^{๑๙๘}ไป^{๑๙๙}อีก^{๒๐๐}เถิด^{๒๐๑}”

“ลูก” แม่สายประคองตัว “เอ็งจะถอกตุณู
ให้ตรงเกินไปนั้นจะลำบาก ถ้าเอ็งตีไม่เจ็บไข้แล้วแม่ก็
จะให้เอ็งฉลองคุณ แต่เมื่อเจ็บอยู่เช่นนี้แม่ก็ต้องคิดว่า
เอ็งเป็นเหมือนลูกแดงเมื่อเล็ก ตักแม่เอ็งเคยนอนนมแม่
นักเคยบ่อนข้าวบ่อนน้ำเอ็งมาแล้วจนเติบโตใหญ่ แต่เมื่อ
เกิดจำเป็นขนเยียงวานแล้ว มือแม่ที่จะบ่อนเอ็งถึงหากจะ
เป็นข้าวสักเพียงคำโรคไข้ก็คงจะทุเลา ศัตรูก็จะแพ้พินาศ
เพราะใจแม่ตั้ง เอ็งเงยมาเถิดแม่จะบ่อน”

คงได้ยินแต่สะท้อน ลูกรักที่เกิดมาไม่เห็นใครนับแต่
รู้ความ ผิงเมืองโน้นเป็นแต่ได้ฟังเขาเล่าเรียกชื่อแต่จะ
เป็นอย่างไรรู้ไม่ได้ คงเห็นแต่ฟ้ากับทะเลเขียว แม่ลม
และมรสุมทรูจกว่าตองเช่นสรวงนับถือ และถัดที่สูงสุด
ขึ้นไปก็คือแม่ผู้ให้กำเนิดนี้ เพียงพรคำเดียวก็ต้องถือว่า
เป็นมหาประเสริฐ ใครจะร้ายแก่อายรุ่งด้วยความคิดหรือ
ผูกใจเจ็บก็ต้องแพ้ไปเอง

รุ่งคงเป็นดังลูกนกที่อาปากรับข้าวบ่อน ด้วยใจ
เชื่อและเคารพ ปลื้ม ไปเอง พิชแผลที่เจ็บมากนั้นก็ดู

เหมือนว่าจะเป็นเหมือนแผ่นดินอยุธยา ปากที่เคยขำว
 กลืนก็ดำตัวซึ่งเหลือไปจนล้มห้วงแม่ แต่แม่ก็ใช้จะว่ากล่าว
 ซ้ำเติมมันเลย ยังพูดจาปลอบโยนไปอีกให้รุ่งสิ้นทุกข์
 คลายกังวล และเมื่อเป็นที่แน่แล้วว่าแม่มิได้ถือสาความ
 วิตกหนักเป็นที่เบาใจ

คงจะล่วงทุ่มล่วงยามมาแล้วนานหลาย การบ่อน
 การกินของสองแม่ลูกเสร็จไปแล้วนานทั้งโอวาทและคำรัก
 ต่าง ๆ สาเหตุและประวัติเดิมซึ่งรุ่งไม่เคยฟังแม่ก็เล่าให้
 ฟัง พืชพันธุ์กำเนิดของรุ่งและจนต้องซัดเซมา พ่อผู้ให้
 กำเนิดอยู่ฝั่งน้ำโน้น ฝั่งเมืองที่รุ่งไม่เคยรู้จักเห็นหนเลยนั้น
 และเป็นสถานอันปรารถนาที่แม่ต้องการกลับ ในเมื่อรุ่งจาก
 รุ่งว่า ครอบครัวทั้งหลายเขาจะรีบอพยพทั้งบ้านระย้านไป
 ทิ้งให้เป็นบ้านระย้าที่ร้างมนุษย์ เปล่าเปลี่ยวอยู่กลางทะเล
 กว้าง และใครซนหลงอยู่ก็จะต้องติดตายเพราะอดอาหาร
 ขำวแลกและผ้าผ่อนที่เคยได้จากพวกฉลอมก็อย่าหมายคอย
 อีกต่อไปเลย

แผลต่าง ๆ ของเจ้ารุ่งคงจะมีฉกาจหนักหนาอยู่แผล
 เดียวที่ถูกตี่ข้างหลังและท้ายทอยและก็ใช้เขม่าไฟอันเป็นยา
 ฝนบ้านที่ตกกว่าจะหาไม่ได้กับขี้รูป และก็ปวดเมื่อยตลอด
 ไปหมดทั้งตัว แต่ด้วยน้ำใจกล้าและหวังที่จะบีบบังความ
 หนักของอาการนั้นเพื่อให้แม่หายทุกข์ สักค่าน้อยรุ่งก็มีได้
 ครางหรือบ่นเจ็บปวดให้รู้ และกระทั่งสงัดเขายามแม่รัก
 ก็หลับสนิทไปแล้ว เกาะมืดก็มีแต่ความวิเวกเย็นเยียบไป
 ตลอดตัวเล็ก กลางคืนทั้งจกกระजनคบไม่ก็ส่งเสียงแซ่
 กวางลงกินน้ำจืดและแมลงอื่นต่างส่งเสียงขรม

เจ้าคนเจ็บป่วยกำลังนอนลำนึกตัว ลำนึกชีวิตที่จะ
 ต้องอยู่เหงาว่าเหวและหวังแม่ พรุ่งนี้แล้วเพียงลมรุ่งพรุ่งนี้
 จลอมก็จะกางใบแล่นเข้าสู่ฝั่ง และพราภกระถินเมียรักทั้ง
 เพื่อนบ้านให้พ้นไป ยิ่งคิดยิ่งเหงาจนไม่เป็นอันจะข่มตาให้
 หลับลงได้

เสียงอายนกขู่ ตะกุกปรืดทุบและขู่ซ่าขู่เต็มยิ่งขึ้น
 ไปอีก กระทั่งได้ยินเสียงจูปากห้ามและเรียกชื่ออายนก

รุ่งลมเจ็บพิษแผลไปชั่วขณะ มือก็ควานหาไม้คเพราะหากว่า
เจ้าพวกฉลอมยังไม่สิ้นความอาฆาตจะตามมาจองล่างกันอีก
ก็จะสู้จนสิ้นลมอยู่ในทับ

จนได้ยินเคาะประตูทับ “พืรุง-พืรุง”

“ฮือ-โคร” รุงขานรับ เสียงที่แว่วกระซิบเรียกมา

นั้นยังเกรงว่าจะเป็นเสียงลวง

“ตนอยู่เรือะ เปิดทับหน่อยเถอะนี่ข้าเอง กระถิน”

เมื่อแห่หุงกลิ่นมเจ็บ ยันกายโซเซมาก่อเปิดประตู

ทับมิได้เกิดเสียงดัง พอผลักบานทับแยมออกสาวก็โผมา
กอดสะอื้น

“เขาลอว่าพตายแล้ว” เจ้าว่า “เคราะห์ที่ตะเกา

มันไปหาและเล่าความให้ฟัง”

“อ้อ-แต่ทำไมสำเภามันถึงรู”

“รูช ตะเกาไปนั่งดูพี่เมื่อสลบจนพี่ชายมันกะลูง

แปรย่อนไปพบ”

ทุกครั้งเมื่อพบกระถินก็มักจะถูกลองมือ อุ่มชื่นกอด
 เชย แต่ครั้นกลับเป็นผู้ต้องช่วย ประคองออกมาจนพ้น
 หน้าทับนั่งที่แคร่

“แล้วนี่เจ้ามาไงได้เล่ากระถิน” รุ่งยังวิตกเพราะ
 เกรงพวกบ้านจะสะกดรอยตามกระถินมา “แล้วพวกนั้น
 เขาไปไหนกันหมดล่ะถึงได้มานี้ได้”

“หลับกันสนิททั้งนันทงพและพ่อ แต่พวกฉลอม
 ที่พักบ้านลุงแปรเขาไปนอนเร็วกันหมด ก็เพราะนาง
 เกาไปเจ็บอยู่นั่น และที่ขาตึงใจจะมานี้ก็เพื่อจะดูให้แน่
 เพราะเขาลือว่าพี่ตายและอยากจะส่งความอะไรสักอย่าง”

“ส่งเสียเถอะกระถิน” เจ้ารุ่งเราเสียงแหบแห้ง
 และเครือไปเหมือนจะร้อง “มีอะไรก็ส่งเถิดเพราะชั่วพรุ่ง
 นี้เองก็จะพินบ้านระยำไปแล้วและพักเจ็บอยู่มาก”

ยากที่กระถินจะอดเคราะห์ได้ก็สะอื้นและก็พุดปลอบใจ
 ตามควร “พอย่าเพิ่งทอจิตใจทอตุระนั้ก็ พรุ่งนี้นะเห็น
 จะยังไม่ไต่ย้ายกันหรอกเพราะน่าเสียดายเจ็บอยู่มาก จะมี

ออกมังกิสกล่าหนึ่งก่อน ที่จะชนของไปลวงหน้าเท่านั้น
 และที่ซาจะส่งพรุ่งก็เรื่องที่เกิดเมื่อวานนี้แหละว่า หากข้า
 ต้องย้ายไปก่อนคร่าวลุงแปร แล้วชาวปลาซาจะส่งสำเภา
 ให้มันเอามาเอง และพรุ่งก็อย่าได้ออกจากทับไปให้เขา
 เห็นอีกเลย”

“โอ้กระถิน เอ็งก็เบนเมียรกพแล้ว” รุ่งปรับทุกข์
 ความในใจ “ที่เอ็งห้ามนะพีกูรูละว่าเอ็งกลัวเขาจะฆ่า
 พิตาย แต่เจ็บของพิมันจะอยู่หรือรอดได้คอยเห็นเอ็งอีก
 กูไม่ได้เลย ถึงยังไรก็ขอให้ได้เห็นเอ็งเมื่อลงจากบ้าน
 ระย้าเท่านั้นเป็นพอการ และพีกูมีธุระจะส่งอยู่เหมือนกัน
 เพราะแม่แกทุกข์ไม่น้อยเมื่อรู้ว่าจะถูกเขาทิ้งไปเสีย” แล้ว
 เจ้าคนเคราะห์ก็พรรณนาถึงคำแม่ที่ปรารภจะข้ามไปอยู่ฝั่ง
 เมือง ฝั่งที่แกหอบเจ้ารุ่งจากมาแต่เล็ก อันเป็นที่ฐาน
 บ้านเกิด

แต่คำปรารภนั้นเหลือที่จะยากใจกระถิน หากแต่
 ไม่มีสิ่งอะไรจะดีกว่ารับปากรุ่งไปพลาง ๆ ก่อน เมื่อปลอด

ให้มีทางหวังอยู่ว่า เมื่อเจ้าชนถึงฝั่งแล้วจะช่วยสืบสาว
 ความจนเต็มศกกำลังจะพบพ่อเจ้าชู้ผิวและเอาเรือมารับ

เจ้าคนนั่งฟังนั้นเล่า แม่ค้าเมียที่รับรองจะแน่นหนา
 เพียงไรก็ไม่คลายวิตกไปได้ พ่อตัวอยู่ไหนและกระถินจะ
 ไปอยู่ไหนดีเป็นคนละเมืองละทิศก็เห็นได้ ยิ่งนึกกลับจะยิ่ง
 เห็นว่าวันตายนั้นแน่กว่าวันอยู่อีกหลายส่วนนัก จนเงา
 ตะกุ่ม่วงลตเลี้ยวและปราศตรงมา ออกมาจากซุ้มไม้ที่ซุ้ม
 อยู่ข้างหน้านั่นเอง

ทั้งสองผละจากกัน สาวกระถินตะลึงสนั่นดังลูกนก
 เพราะหากจะเห็นเป็นผีสาวมาหลอกเสียยิ่งจะดีกว่าที่เห็นคน
 เหล่านมายนอนอยู่เบื้องหน้า เจ้ารุ่งเล่าแม่แสนเจ็บปวดด้วย
 พิษไข่ออกเสบแผลสั๊กเท่าไรก็ระงับไปชั่วขณะ

“อูลูกชู้ นี่หากเจ้าแปลงเขาไม่มาปลุกอายบไปแล้ว
 ก็คงไม่รู้ว่ามีงหายมาริชัวร์ระยำ” พ่อพยอมชี้หน้าลูกสาว
 ที่แกออกสำหมาตามเพื่อให้รู้เท็จจริง “มานี่—มาช้อย่นั่น
 จะพนักหรือ”

จำนนชนบัพนกรอด แต่เจ้าเกลอแปลงที่หลงรูป
 กระถินหนอนสะอื้น เสียแรงรักแต่กระถินกลับมาก่อแค้น
 ไว้ให้หลงลับหลังและต่อหน้าตำตา ข้างฝ่ายเจ้าชู้ผวนนเห็น
 ว่าไหน ๆ เรื่องมันก็เลยมาถึงเพียงนี้แล้ว จะนิ่งให้กระถิน
 ลำบากอยู่ทำไมจึงพูดลุกะโทษแต่โดยดี

“นำ ขอข้าพูดสักคำเถอะ ก็ถูกละที่นำมาแอบเห็น
 นะ ใช้กระถินมันจะชั่วช้าเลยเถิดไปก็เปล่าหรือก มันเข้าใจ
 ว่าข้าตายและก็ยังไม่ว่าข้าจะตายจะเป็นจึงมาเยี่ยมดู ผิด
 มันเป็นของตัวเอง”

“เสือก” พี่ชายกระถินตวาดมาหมดแรง “มาเยี่ยม
 ดูแล้วทำไมจะต้องกอดกัน”

“ซาร์กกันเว้ยจำบ” รุ่งตอบตรง ๆ “ถ้าว่ากระถิน
 กะซาร์กใครกันแล้วต้องเป็นผิดคนทั้งบ้านระยาและฝั่งเมือง
 มันก็พลอยผิดไปด้วยกันทั้งนั้น”

เหลือแค้นแล้วเจ้าแปลงก็ปลั่งขึ้นด้วยโทโส “ปาก
 อย่าแหวะกันเว้ยรุ่ง เอ็งก็ใจ ซ้ำก็ใจ แต่ชอบบอกให้

รู้ว่า ถ้าเคยวนเบนนอเภาแล้วก็ไม่ยอมให้ลอยหน้าพูดได้
เลย”

“อย่าทะเลาะกันเพราะขำเลย” สาวซึ่งแอบหลัง
รุ่งพูดตัดความแล้วตรงมาใกล้พ่อ “ขำยอมทุกอย่าง
หรือเขียนตีหรือฆ่าเสียให้ตายทั้งไว้เกาะนี้ก็ตามแต่พ่อเถิด
เพราะมันผิดไปแล้ว”

พ่อเฒ่าพยอมถึงจะเป็นคนจนเฉียวแต่ก็มองการไกล
และรักลูกสาวมาก ทั้งคิดแต่เพียงว่า เมื่อแอบดูเห็นหนุ่ม
สาวมันกอดรัดสังสารกันมากกว่าที่จะก่อการชั่ว และหากจะ
ยั้งอั้งให้ลูกสาวเสียขึ้นไปหนัก แยกเลยห้ามตัดบพตัดความ
ที่จะทะเลาะกันไปอีก

“อายรุ่ง” แยกเรียกเสียงห้วน ๆ “ขำนะไม่ขอจะ
พูดมากหรอก เพราะเรื่องนมมันลูกขำชั่ว แต่ก็เสียใจนัก
ที่ได้ขอกันหลายครั้งหลายหนแล้ว เอ็งก็รับปากหลอกขำ
ให้มาลงคำเอ็ง—ขำนะยังคิดสังสารพิสัยอยู่หรอก เอา
หละ พอกันทีเอ็งกะขำ—ไป อีกระถินไปบ้าน”

สาวหันมาแลมัน หากไม้กรัดเกรงหรือกระดากอาย
ใจแล้ว ทั้งเจ้าและพวกก็คงต้องซบหน้าให้รำลាក់น้มนิ่ง จน
พ่อเรียกเตือนชนอึกกระถินจึงสะอื้นลา

“พ่รุ้ง ขาลาพีก่อน”

“ไปดีเถอะกระถิน เราผิดแล้วก็อย่าได้เถียงผู้ใหญ่
เลยก้มหน้าไปเถิด”

จำบหม่นไส้อยู่แล้วครนพ่รุ้งพูด และเห็นน้องสาว
ยกมือไหว้ก็กรากเข้าตบ กระถินร้องสุดเสียงและตาพยอม
กิดาเอ็ดทีเบนเสมอพแล้วทำไว้อ่านาจข้ามหน้าแก แล้ว
เสียงเอ็ดอึ่งนนั้นก็ทำให้คนไซในทับต้นตกใจ เมื่อชะเง้อ
เห็นการเป็นอลหม่านเข้าใจว่าลูกกรกอายุรุ่งจะถูกเขาตามมา
ฆ่าอีก

แกจุดคบส่องแล้วตะโกนมา “ใครนั่น—ใครมารุม
ข่มเหงลูกข้า รุ่งแม่อยู่นี่”

“ข้าเองพี่สาย” พ่อพยอมตะโกนตอบ “เรื่อง

ความอะไรก็เลิกกันไปแล้วละ ให้อายรุ่งมันเล่าเถอะข้าจะ
กลับ”

เจ้าแปลงกลับย้อนคำให้ก่อนจะจากไป “จะตาย
โหงกก็ไม่ตาย”

“อายแปลงปากมึงจะวอน” รุ่งเหลืออดจึงผนกาย
เจ็บเค็นรเข้ามา “นั่นแม่กูทั้งคนดำเอาได้ ปากสัตว์ปาก
หมา”

ขาดคำรุ่งตาเป็นเมือกก่อน เจ้าแปลงก็คงจะกระเด็น
ไป แต่เพียงจะทรงยมอนกทงยาก แล้วความแค้นกระถิน
และหึงสาในใจ ทงคิดถึงเวลาที่จะไม่ได้อยู่บ้านระย้าให้มัน
แก้ม้ออก เจ้าแปลงก็ชกรุ่งหงายทงย่น กระถินแค้นสุดที่
จะทนดูผิวล้มเจ็บแต่ผู้เดียว ก็ผละจากพ่อเล่นเข้าชกต้อย
เจ้าแปลงปล้วน พี่ชายกระถินเล่าทงเคองทงหมั้นใส่กจก
ผมน้องสาวกระชากมา และกกลับเป็นเรื่องกาหลกนไปอีก
เพราะพ่อพยอมกรากเข้าเตะลูกชายช่วยลูกสาว แล้วกแซ่
ไปด้วยเสียงดำของแม่สายช่วยลูกไม่รู้ใครเป็นใคร หมารู้
อายนกกก็โตคใส่เจ้าแปลงที่หวนมาจะซ่าเจ้าของมัน ซึ่งโงเง
จะเสียงชีวิตเข้ามากะเจ้าแปลง

กระทั่งคบเพลิงของพวกฉลอมที่ออกตามสว่างจ้า
 และกระถินกับคนอื่นก็จากไปแล้วในครุ่นั้น กระถินจาก
 ไปต่อหน้าทั้ง ๆ ที่เจ้าผัวเพียงจะหายงงลูกได้ แสงเพลิง
 คบก็เปลี่ยนเปลวไปตามลม น้อยแสงห่างไปทุกขณะจนเห็น
 เพียงสลัว และอายนุกที่วิ่งติดตามไล่กัดและเห่าส่งก็วิ่ง
 กลับมาหอบนั่งตะค่อมอยู่ข้างเจ้าของ ต่อไปก็คงเห็นแต่
 อายนุกเท่านั้นที่จะเป็นเพื่อนเมอลงหาดหรือเผาศพมันแล้ว
 ก็ส่งเสียงหอนคิดถึงเจ้าของไปกว่าจะสิ้นชีพ อายนุกและ
 บ้านระยานเล่า จะเหลือแต่เพียงเป็นเกาะทมดวงใจของเจ้า
 รุ่งเป็นผืนเผาคอยกระถิน คอยไปกว่าจะถึงกาลน้ำทะเลท่วม
 หรือมรสุมเข้าลมเกาะระย้าสูญไปพร้อมด้วยดวงใจ

ใกล้รุ่งแล้ว ประกายพฤษ์ดาวรุ่งเหลือแต่แสงเพียง
 น้อยจะหนึ่ยามปลายเหมือนดาวนับโกฏิดวงอื่นที่สว่างตลอด
 ไปสุดปลายฟ้าโน้น

ลมเข้ามิดหวลอยู่ปลายไม้ หาดน้ำชนก็ซัดซ่าด้วย
 ละลอกทะเล ฉลอมก็สาวใบเทียบตื้นหาดชนข้าวของลง

บรรทุก ถึงหากชาวฉลอมที่จะออกคั้นไปฝั่งเมืองแต่เพียง
 ชั่วโมง ๒ ล้ำก่อน เพราะอีกลำหนึ่งหนักคองยไต่กิ่งและเพื่อ
 จะรอกที่บอพยพเข้าของสิ่งอื่น ๆ ก็ดี แต่ ๒ ลำ ฉลอม
 เหล่านเหมือนเรือตายเรือมารที่คองเวลาจะพรากสาวเกาะ
 ไปเสียในเวลากะทันหัน เพราะเกรงจะอยู่สร้างควม
 ขายหน้าให้ยดเยื่อต่อไปอีก

ทั้งของและไม้ไร่หวายป่าที่ตัด ก็ชนกันใกล้จะหมด
 แล้ว ดาวรุ่งที่เห็นอยู่ก็ลับลวงไปแล้ว ล่องไปเหมือน
 เจ้ารุ่ง ซอกคล่องกับดวงดาวที่จะไม่รู้ไม่เห็นกันต่อไปอีก
 แล้วสาวกระถินนั่งคองเวลาอยู่สันหาดก็ซบหน้าให้ สำเภา
 เพื่อนที่แสวงเป็นที่มาส่งก็พลอยเศร้าไปกับกระถิน แต่ก็
 จำต้องปลอบโยนไปตามที่

“อย่าทุกข์ไปนักเลยกระถิน” นางแม่เพื่อนกระถิน
 ไปโอบแขนกอด “พี่รุ่งคงจะไม่เจ็บหนักหนาถึงตายหรือ
 แลข่าวที่แจ้งฝากข้าจะรับอาสาไปให้เองแล้วจะเล่าควมให้
 เขารู

“ถ้ารักคงจะใช้หนักไปอีก โธ่ตะเภา เมื่อเอ็งอยู่
ฝรั่งก็ยังคงจะมีคนช่วยไม่ตาย แต่ว่ามารินนั้นหลอมลำเอ็ง
ไปแล้วเล่า”

“ก็ไม่ว่าหรอกกระถิน” นางเพื่อนปลอบใจอีก
“น้ำยังเจ็บหนักจะออกยังไง และข้าก็คิดว่าฝรั่งเสียอีก
บางที่หายก่อนหน้าเสีย อีกประการหนึ่งพี่ข้าก็จะไปพร้อม
ในเที่ยววันยังเหลือแต่พวกหลอม คงจะไม่มีใครมาขัดขาได้
ข้าวปลาก็คงจะส่งไว้ให้จนพอลัง หากข้าจะต้องขึ้นฝั่งใน
เร็ววันก็คงพอตักกะพวกหลอมที่ไม่ว่าเราย้าย เขาคงจะ
ข้ามมาแลกของอีก”

กระถินคงไม่วายเศร้าวายนวญ เพราะกาลข้างหน้า
ที่แลเห็นอยู่แล้วนั้น มีหนทางเดียวที่มันจะต้องเป็นผี
เฝ้าเกาะอด้อยากตายไปเอง หาไม้ก็เหงาใจตายเสียก่อนที่
เกาะนร่างคน

“ถึงจะแลกได้ข้าวปลากายกองอย่างไรก็ตาม” กระ-
ถินยื่นคำ “เอ็งคิดเถอะตะเภาเอ๋ย ข้าณะก็คิดหนักแล้วเพราะ

เมื่อฉลอมเขารู้ว่าพวกเราไปกันหมด ก็คงจะไม่มาอีก แล้ว
 ชาวที่หมดกับที่หมดจะไม่ตายหรือ ถึงจะคิดขึ้นฝั่งก็คงไม่
 ว่ายน้ำข้ามน้ำพาแม่ไปได้”

สำเภาแม่เพื่อนถอนใจใหญ่ เพราะคำกระตืนจริง
 ตลอดหมดทั้งนั้น และก็เพียงแต่เจ้าสำเภารู้ว่ารุ่งกับกระตืน
 ได้รักกันมากไม่รู้เลย ไปถึงเชิงชู้ผู้ชู้เมีย ถึงกระนั้นก็ไม่
 ว่ายน้ำจะเศร้าแทนเมื่อหวนมาคิดถึงอกเจ้าเอง

ลงท้ายก็ได้แต่ตอบไปตามเพลง “คิดให้แล้วแต่
 เวรกรรมของเขาเถอะกระตืน เมื่อไม่ตายพี่รุ่งก็คงจะได้พบ
 หน้าเอ็ง แต่ส่วนขานะเมื่อรับปากไว้แล้วก็จะช่วยจนกว่า
 ถึงกำหนดวันข้ามที่เดียว แล้วเอ็งก็คงจะรู้ข่าวหรือ”

“ก็ยังเป็นคนแก่ข่าและพี่รุ่งนี่” กระตืนทอด
 อาลัยมองเพื่อนสาวที่เคยระแวงเชิงชู้มาก่อนอย่างหวังฟัง
 “เถอะตะเภา—ข่าก็ไม่เห็นใครอีกแล้วขอฝากพี่รุ่งด้วยเถอะ
 เอ็งช่วยเขาไปตามมีตามเกิด จนกว่าเอ็งจะขึ้นไปฝั่งก็แล้ว
 กัน”

สาวเพื่อนผู้รับฝากซุกก็อ่อนใจ “ข้อนี้ไม่อยากแล้วเลย
ข้าอยู่แล้วเขาก็คงยังไม่ตายก่อนไปได้ และหากเมื่อข้าจะ
ต้องข้ามในเร็ววันข้าวปลาที่มีอยู่ก็จะให้เขาไว้หมด เอ็งอย่า
ห่วงเลย”

เมียรักของรุ่งคงสะอื้นและรำพันไปอีกหน้กหนาทัง
สนอายุในถ้อยคำที่กล่าวไว้กับเพื่อน

“ข้ามนบาศเสียแล้วตะเภา” กระถินไขความในใจ
ที่ทุกซทวมอยู่ต่อไปอีก “เมื่อแรกข้าโกหกเอ็งแต่เขารักข้า
มากและข้ากรกพรุงมาก แล้วเวรมันก็มาเกิดขึ้นเช่นนั้นและ
เอ็งเอ๋ย ออกเอ็งกะซาก็เป็นหญิงเหมือนกัน คิดดูเถิดอยู่ ๆ
จะจากกันรวดเร็วไม่เห็นหน้า เมื่อเห็นเขาเจ็บหนักจะสนใจ
นับโมงยามได้แล้วใครมั่งเล่าจะไม่คิด”

“อ้อ” สำเภาครางตัวเองไม่รู้สึก “ข้า รุกเอ็ง
เห็นใจเอ็งนักใครเล่าจะอดคิดเสียมิได้ เพราะมันปลัดกัน
ไปกะทันหันเอ็งยังใจหาย”

แล้วสำเภาที่พลอยสะอื้นและมีข้าสองสาวก็กอดคอ
กันร้องไห้ ฟากสว่างเป็นแสงเงินเลยรุ่งไปแล้ว ยิ่งเห็น
ฟ้ารุ่งตะวันเรืองก็เหมือนสายใจกระถินจะต้องขาด ไป
ฉลอมกักทางชาวตลุม ผู้คนพร้อมคอยแต่ครัวของพ่อเจ้า
ครุ่นนไตกึ่งทงสองลำเรือก็แหงนชนฟ้า แหงนเขา
ชนสังเสียงวิเวกเร่งเวลาเรือ เรือกลือกเรือที่ไปช่วยพ่อเฒ่า
พยอมและชนของที่เหลือที่ทับพ่อแปร กระถินนั้นกายสน
ตลอดจนสำเภาต้องรัดไว้

“ตะเภาเอ๋ย ข้าต้องจากลาเอ็งแล้วส่งไปถึงเขาด้วย
ข้าฝากพี่รุ่งด้วย”

เพียงสนคำกระถินเขาก็หอนล่องลมมา กระถินก็
ร้องไห้โฮร้องหวีดแทบจะสิ้นใจ กระถินหวานกอดเพื่อน
สาวสนสนทั้งกาย

“อะไรกันนี้กระถิน” สำเภาหลาใจเพราะเสียง
แหลมของเขาหอนประหลาดมาหลายคืนแล้ว และกระถิน
ก็มีกิริยาแปลกดังคนจะบ้าคลั่งเพื่อพูดต่าง ๆ “อะไรกระถิน
เอ็งเป็นอะไร”

“^{๗ ๒}พรง^{๗ ๒}ร้อง^{๗ ๒}ให้” กระถิน^{๗ ๒}ตอบ^{๗ ๒}ตั้ง “ไอ^{๗ ๒}-พรง^{๗ ๒} เอ็ง^{๗ ๒}ฟัง^{๗ ๒}
ช^{๗ ๒}ตะ^{๗ ๒}เกา^{๗ ๒}-เอ็ง^{๗ ๒}ฟัง^{๗ ๒}หน^{๗ ๒}พรง^{๗ ๒}เรียก^{๗ ๒}ชอ^{๗ ๒}ข้า^{๗ ๒} ไช^{๗ ๒}ร้อง^{๗ ๒}ให้^{๗ ๒}อีก”

“^{๗ ๒}กระ^{๗ ๒}ถิน^{๗ ๒}-^{๗ ๒}กระ^{๗ ๒}ถิน^{๗ ๒}” สำ^{๗ ๒}เภา^{๗ ๒}ก^{๗ ๒}ง^{๗ ๒}เรียก^{๗ ๒}ไม^{๗ ๒}ร^{๗ ๒}ู^{๗ ๒}เร^{๗ ๒}อง^{๗ ๒}ร^{๗ ๒}ู^{๗ ๒}คว^{๗ ๒}าม^{๗ ๒}
“^{๗ ๒}ไค^{๗ ๒}ร^{๗ ๒}้อง^{๗ ๒}ให้^{๗ ๒}-^{๗ ๒}พรง^{๗ ๒}ที่^{๗ ๒}ไท^{๗ ๒}หม^{๗ ๒}ม^{๗ ๒}-^{๗ ๒}เอ็ง^{๗ ๒}เพ^{๗ ๒}อ^{๗ ๒}แล^{๗ ๒}ว^{๗ ๒}”

“^{๗ ๒}เป^{๗ ๒}ลา^{๗ ๒}, ^{๗ ๒}ข้า^{๗ ๒}ไม^{๗ ๒}เพ^{๗ ๒}อ^{๗ ๒} เอ็ง^{๗ ๒}ฟัง^{๗ ๒}ช^{๗ ๒}ฟัง^{๗ ๒}ไป^{๗ ๒}อีก^{๗ ๒}-^{๗ ๒}ไช^{๗ ๒}เรียก^{๗ ๒}แต่^{๗ ๒}
ช^{๗ ๒}อ^{๗ ๒}ข้า^{๗ ๒}จน^{๗ ๒}เต็ม^{๗ ๒}เส^{๗ ๒}ียง^{๗ ๒}เขา^{๗ ๒}-^{๗ ๒}หน^{๗ ๒}น^{๗ ๒}แห^{๗ ๒}ละ^{๗ ๒}เอ็ง^{๗ ๒}ฟัง^{๗ ๒}-^{๗ ๒}หน^{๗ ๒}น^{๗ ๒}แห^{๗ ๒}ละ^{๗ ๒}คำ^{๗ ๒}กระ^{๗ ๒}ถิน^{๗ ๒}
เอ^{๗ ๒}ย^{๗ ๒}ของ^{๗ ๒}พรง^{๗ ๒}-^{๗ ๒}ข้า^{๗ ๒}อ^{๗ ๒}ย^{๗ ๒}าก^{๗ ๒}ตะ^{๗ ๒}โก^{๗ ๒}น^{๗ ๒}ลา^{๗ ๒}พรง^{๗ ๒}”

สำ^{๗ ๒}เภา^{๗ ๒}ก็^{๗ ๒}ต^{๗ ๒}น^{๗ ๒}ห^{๗ ๒}ว^{๗ ๒}ใจ^{๗ ๒} เพราะ^{๗ ๒}กระ^{๗ ๒}ถิน^{๗ ๒}ย^{๗ ๒}ิง^{๗ ๒}ช^{๗ ๒}ให้^{๗ ๒}ฟัง^{๗ ๒}ตาม^{๗ ๒}เส^{๗ ๒}ียง^{๗ ๒}
แล^{๗ ๒}ว^{๗ ๒}อธิบาย^{๗ ๒}คว^{๗ ๒}าม^{๗ ๒}เส^{๗ ๒}ียง^{๗ ๒}เขา^{๗ ๒}หน^{๗ ๒}น^{๗ ๒} ก^{๗ ๒}ย^{๗ ๒}ง^{๗ ๒}ฟ^{๗ ๒}ง^{๗ ๒}ถ^{๗ ๒}น^{๗ ๒}ด^{๗ ๒}ต^{๗ ๒}ง^{๗ ๒}ปาก^{๗ ๒}พ^{๗ ๒}ุด^{๗ ๒}ย^{๗ ๒}ิง^{๗ ๒}
ฟ^{๗ ๒}ง^{๗ ๒}ออก^{๗ ๒}ต^{๗ ๒}ง^{๗ ๒}ค^{๗ ๒}น^{๗ ๒}ม^{๗ ๒}ัน^{๗ ๒}พ^{๗ ๒}ุด^{๗ ๒}ฟ^{๗ ๒}าก^{๗ ๒}แม่^{๗ ๒}ล^{๗ ๒}ม^{๗ ๒}มา^{๗ ๒} แล^{๗ ๒}ะ^{๗ ๒}ก็^{๗ ๒}เพ^{๗ ๒}ิง^{๗ ๒}ประ^{๗ ๒}จ^{๗ ๒}ัก^{๗ ๒}ษ^{๗ ๒}เ^{๗ ๒}ี้ย^{๗ ๒}
น^{๗ ๒}เ^{๗ ๒}อง^{๗ ๒}ว^{๗ ๒}า^{๗ ๒} เส^{๗ ๒}ียง^{๗ ๒}แบ^{๗ ๒}ล^{๗ ๒}ก^{๗ ๒}ของ^{๗ ๒}เขา^{๗ ๒}ห^{๗ ๒}อน^{๗ ๒}น^{๗ ๒}เ^{๗ ๒}อง^{๗ ๒}ที่^{๗ ๒}เก^{๗ ๒}ิด^{๗ ๒}ช^{๗ ๒}น^{๗ ๒}ก^{๗ ๒}ลา^{๗ ๒}ง^{๗ ๒}ต^{๗ ๒}ก^{๗ ๒}ก็^{๗ ๒}
ก็^{๗ ๒}ค^{๗ ๒}อ^{๗ ๒}เส^{๗ ๒}ียง^{๗ ๒}ส^{๗ ๒}ง^{๗ ๒}เส^{๗ ๒}ียง^{๗ ๒}เร^{๗ ๒}ีย^{๗ ๒}ก^{๗ ๒}ของ^{๗ ๒}เจ^{๗ ๒}า^{๗ ๒}ร^{๗ ๒}ุง^{๗ ๒}ม^{๗ ๒}น^{๗ ๒}เ^{๗ ๒}อง^{๗ ๒}

พ^{๗ ๒}ว^{๗ ๒}ก^{๗ ๒}ฉ^{๗ ๒}ล^{๗ ๒}อ^{๗ ๒}ม^{๗ ๒}ค^{๗ ๒}ง^{๗ ๒}ตะ^{๗ ๒}ล^{๗ ๒}ิง^{๗ ๒}ง^{๗ ๒}ัน^{๗ ๒} ไ^{๗ ๒}่^{๗ ๒}ก^{๗ ๒}ึง^{๗ ๒}ผู้^{๗ ๒}แห^{๗ ๒}ง^{๗ ๒}น^{๗ ๒}ห^{๗ ๒}น^{๗ ๒}า^{๗ ๒}เ^{๗ ๒}า^{๗ ๒}เขา^{๗ ๒}
เร^{๗ ๒}ีย^{๗ ๒}ก^{๗ ๒}ก็^{๗ ๒}ห^{๗ ๒}ย^{๗ ๒}ุด^{๗ ๒}ฟ^{๗ ๒}ง^{๗ ๒}เส^{๗ ๒}ียง^{๗ ๒}น^{๗ ๒}น^{๗ ๒}จ^{๗ ๒}น^{๗ ๒}ข^{๗ ๒}า^{๗ ๒}ด^{๗ ๒}ห^{๗ ๒}าย^{๗ ๒}ไป^{๗ ๒}ห^{๗ ๒}ว^{๗ ๒}าง^{๗ ๒}ฟ^{๗ ๒}า^{๗ ๒}คร^{๗ ๒}ุ^{๗ ๒}เ^{๗ ๒}ี้ย^{๗ ๒}ว^{๗ ๒}คร^{๗ ๒}ุ^{๗ ๒}น^{๗ ๒}น^{๗ ๒}
ท^{๗ ๒}ง^{๗ ๒}ล^{๗ ๒}ูก^{๗ ๒}เร^{๗ ๒}ือ^{๗ ๒}แ^{๗ ๒}ล^{๗ ๒}ะ^{๗ ๒}พ^{๗ ๒}้อ^{๗ ๒}เ^{๗ ๒}ม^{๗ ๒}า^{๗ ๒}พ^{๗ ๒}ย^{๗ ๒}อ^{๗ ๒}ม^{๗ ๒} ก^{๗ ๒}ับ^{๗ ๒}ล^{๗ ๒}ูก^{๗ ๒}ช^{๗ ๒}าย^{๗ ๒} แล^{๗ ๒}ะ^{๗ ๒}เพ^{๗ ๒}อ^{๗ ๒}น^{๗ ๒}เก^{๗ ๒}ล^{๗ ๒}อ^{๗ ๒}
ฟ^{๗ ๒}ล^{๗ ๒}่า^{๗ ๒}เภา^{๗ ๒}ก็^{๗ ๒}มา^{๗ ๒}ถ^{๗ ๒}ิง^{๗ ๒}ส^{๗ ๒}ัน^{๗ ๒}ห^{๗ ๒}าด^{๗ ๒}

“กระถิน ... อีกระถินมาเร็วซี” พ่อพยอมตะโกน
แล้วกวักเรียก

จำบักกรากเขามาคว่าหอผ้าที่วางอยู่ข้าง “อ้าว,
โง่งละ มึงมัวร้องให้ทำไมยังหวงร้อบ้า”

“อย่าพูด ช่มเหง ให้เจ็บใจ หน่อย เลย” กระถิน
เถียงเอาตอ ๆ หมดเกรง “ข้าชวกูรูละว่าชั่ว แต่ไม่ควร
จะมาพูดกันบ่อยไปนั้ก”

“ยังปากแข็งยังหน้าดำนรื่องให้ แน่ะมึงอายตะเกา
มันมั่งปะไร”

“ข้างซา”

แต่สำเภาผู้เป็นคนกลางและคิดว่า เจ้าคนที่กำลัง
หลงรูปตัวคงจะเชื่อคำมัจฉารื่องห้าม

“ขอทีเถอะพี่จำบัก กระถินมันรื่องให้กะข้าหรอก”

“ช่วยกันตอแหล” เจ้าแปลงหันปราบน้องตัวเอง

“ยังมึงอีกคนหนึ่งขนอยุ่ไปก็คงจะไม่แคล้วชั่ว”

“อะไรกันไวย” เสียงตะโกนมาจากพ่อแปรรผู้มา
ส่ง “มีวทะเลาะกันอยู่เถอะ เชายกสมอขึ้นแล้วเร็วช”

ตาพยอมที่ไปยื่นคอยข้างล่างหาด ก็ตะโกนเร่งมา
อีกคน

“ยังช้าอยู่อีกละอีกระถิน จุกมาเร็วชี่วะอายบี
จุกมันมามัวไปอ้อยสร้อยอยู่ได้”

พอรบคำส่งพ่อ จำบกกกรากเขารังแขนน้องสาว
ให้ลุกยืน

“ไปชี่—เร็วเขาจะออกกันแล้ว”

“ตะเภ่า—ช้าลาเอ็ง” กระถินหันมาส่งไว้อีกเป็นนัย
“แล้วช้าคงพบเอ็งอีก”

สำเภาร้องให้เพราะแสนสงสาร

“เออ—เอ็งไปก่อนเถอะกระถิน ช้าคงพบเอ็งอยู่ดี
เมื่อชนฝั่ง อย่าหวังช้าเลย”

“ชี่” เจ้าพี่ชายสำเภาหันมาก่อน “เมื่อก่อน
ช้าไม่เห็นรักใคร่กันเท่าไหนเลย . หนอยจะห่างกันเพียงครู่
๓-๔ วันก็เกิดมาร้องให้หวัง”

“อย่ายุ่งกะข้าเลย” ลำเภาทวาดเอากระบี่ฟาดและ
 กระทบไปจ่าบี ไม่ว่าเขาจะพุดจาอะไรกันมังก็มายุ่งเอา
 เป็นธุระหมด ทนต่างคนต่างอยู่ใครอย่าได้มาพุดกะข้า
 อีกเลยเป็นอันขาด “ไม่ว่าใครทั้งนั้นอายพวกหัวใจดำ
 ใจยักษ์”

จ่าบีหน้าเสียเลยร้องเพื่อนเกลอ “ไปเถอะแปลง
 เขาเร่งมาอีกแล้ว อ้าตะเภา, ข้าไปก่อนนะแล้วเอ็งคง
 ได้ตามไปพบกันเร็ว ๆ”

“เชิญ—ไม่ต้องมาทำห่วงทำดี”

เป็นอันว่าสองชายต้องนั่งอัน กระถินก็ส่งเสียงโธ
 ไปตลอดทาง ลำเภาก็ประกองไปส่งจนตีนหาดและทูนคน
 กิชนเรือขาวของพร้อมหมดแล้ว สมอก็พ่นน้ำทอดอยู่
 ปากเรือ สายเสียวที่ผ่อนนั้นชักตั้งลม และเสียงเขา
 แหวกชนฟ้าเห็นตามลม ลำเภาสะอื้นติด ๆ เพราะ
 กระถินชুমือสองตะโกนให้มาพอได้ยินว่า ข้าฝากคำฝากลา
 ไปด้วย

แต่พ่อเฒ่าแปรผู้มาส่งและยืนอยู่เคียงลูกสาวนั้น พอ
จำเสียงเบาเขาได้ก็ตัวสั่นกระโดดเข้าชิดลำภา

“อเภากลับ—กลับเสียเดี๋ยวนี้ทีเดียว”

“อะไรพ่อ, อะไร” ลำภาพลอยตกใจถามละล้า

ละล้าเมื่อเห็นกิริยาพ่อ “ดูรี—หน้าตาซีด”

“อย่ามัวพูด — กลับเถอะ มึงได้ยินเสียงเมื่อครู่
ไหมล่ะ”

“เขาเป็นอะไร”

พ่อพยักหน้าแต่ห้าม “อย่าพูด, อีลูกคนนี้ปาก
เปราะนัก เดี่ยวมึงก็หวโกธรนเท่านั้นเอง”

ลำภาฟังนักเรื่องออกที่พ่อวังคินนั้นและยังนึกเลย
ถึงว่าเขาน้ำจืดคงจะเก็บได้เป็นเขาเรือของพวกเขาใจจริง ๆ
พ่อถึงรู้จักจำเสียงได้ และก็เสียงนี้เองเมื่อคืนพายุกกล้า
มันคงจะเบาเรียกเป็นันต์กับกระถิน แต่ส่วนหัวใจของพ่อ
นั้นกลับเข้าใจผิดเชวไปว่า มันเห็นพวกเรือเจ้าพวกศพ
ในถ้ำและตายตื่นหากก็ออกมาเบ้ารับ

จลอมบ่ตท้ายชนตะวันออก ไบแจลบลมแสง
 ฟาเข้าตรูฉายกระทอนเบนเงา จลอมลืบท่างฝั่งไปจนเห็น
 ไบจลอมเพียงผืนผ้าเล็ก ถึงหากกระถินที่จากไปฝั่งจะต้อง
 ได้พบกันอีกก็จริง แต่สำเภาที่ยืนแลอยู่นั้นพลอยใจหาย
 คิดไปถึงว่า ถ้าเป็นรุ่งมันได้มาเห็นแล้วก็คงจะต้องซุกหนึ่ง
 ลงกับพื้นหาดแล่นาเขี้ยวตังตาไปจนเย็น เหมือนสงสัยอยู่ว่า
 จลอมนั้นคงจะกลับมาบ้านระย้าอีก แล้วสำเภาเพื่อนผู้รบ
 ฝากฝั่งดูเจ้าคนกรรมทวนกลับแทบไม่ได้เดิน เพราะพ่อเฒ่า
 แปรรังแขนออกจำไปราวกับหนีพายุฝน

เขายังร้องมาจนตะวันแจ่มเป็นพักเป็นคราว เจ้าคน
 กรรมที่ป่าเขานั้นแน่ใจกว่ากระถินคงพ้นฝั่งไปแล้ว ชาว
 ปลาไม้เป็นอันกินอย่างจะผืนกินก็เพราะแม่มาปลอบโยน
 แม่สายคนเดียวเท่านั้นพรูจากคำเจ้ารุ่งว่ากระถินได้เสียเป็น
 เมียลูกชาย เมื่อแม่กินเข้าทบแล้วรุ่งก็อุตสาห์ทรงกายมานั่ง
 ส่งเสียงเหมือนจะฝากคำรักนั้นไปกับแม่ลมทะเลให้ก้องไป
 ตีตไบจลอมเมื่อเหนือยกก็พัก แล้วก็พรวดไปอีกตั้งสติ
 บ้าและสุดท้ายก็เอนตัวลงบนแคร่ไม้หลับไปหว่างน้ำตานอง

ฝั้นเมือสายของคนหลับนั้น วนเวียนอยู่กับเรื่อง
 กระถินเมียรัก ในฝั้นว่ากระถินกลับมาอยู่บ้านระย้าอีก ฝั้น
 และพายุใหญ่โหมลงบ้านระย้าอีกเหมือนคนนั้น แต่แล้ว
 กลางฝั้นของรุ่งก็เปลี่ยนไปอีกอย่าง เป็นกอดกระถินอยู่
 กลางลำฉลอมที่อยู่กันเพียงสองคน ลมทะเลอ่อนทงฉลอม
 ฉนากและปลาอินหุดตงฝูงมาล้อมเรือ และอะไรร้อยแปด
 กระทั่งตกใจตื่นล้มตา

รุ่งผงะหงษนชยตาแล ฝั้นกุกจากเบนนทพยหรือทกระถิน
 จะคินมาบ้านระย้าอีก มายนยชมเศราอยู่ต่อหน้า

“พี่รุ่ง—ทำไมมาหลับข้างนอกเล่า”

“เออแน่ะ—อีตะเกา” รุ่งใจหายที่เกือบจะพลั้งปาก
 เป็นเรียกกระถิน “นี่จะไปไหน หรือไปไหนมา”

“เสียงเขาของพี่รุ่ง” สำเกาตอบไปคนละทาง “ข้า
 นั่งฟังเห็นหายเงียบก็มาดู”

“เอ๊ะ” รุ่งประหลาดใจที่สำเการู้เรื่อง “ใครบอก

“เสียงถึงรูนั่งฟัง”

“เพื่อนที่รับฝากใช้ผ้ากระถินยั้งเศร้าลงไปอีกจนต้อง
 เหม็นหน้าไปทางอื่นก่อนแล้วจึงตอบคำร้อง

“กระถินมันบอกข้า มนชให้ข้าฟังเสียงเขาพรั่ง
 จนรู้หมดและมันก็ลงฉลอมไปแล้ว”

“ข้าหนักไม่ผิดเลย” รุ่งตอบ “นชายังหนักว่าเอ็งคง
 ไปพร้อม ๆ กันกะกระถินเสียอีก... เออ กู”

ลำเภาสั่งเกตสีหน้ารุ่งแล้วความตั้งใจที่มากก็แทบไม่
 กล้าจะบอกให้รู้ได้ สงสารมันอย่างหนึ่งและละอายใจเอง
 อย่างหนึ่งที่จะอ้างว่ารับฝากกระถินไว้ เมื่อเข้าของพรั่งถาม
 มาอีก

“เออ—ตะเภาก่อนเมื่อกระถินจะไปเอ็งพบกับมันมั่ง
 รีเปล่า”

“พบ, ข้ายังไปส่งและมันชให้ข้าฟังเสียงเขาเบา
 ของพรั่งไงล่ะ”

“เออ, จริงซข้ากล่ม” รุ่งว่าและกระเถิบทีให้สาว
 “เอ็งนั่งก่อนซกระถินส่งความอะไรถึงข้ามั่ง”

สำเภานั่งสงไกล ๆ แล้วบอกไม้มองหน้า

“มันสั่งให้ข้าเอาข้าวมาให้พรุ่ง” แล้วชี้ไปโคนไม้

มะขาม “โน้นไงข้าวของกระถินมันแอบไว้แต่เมื่อคืนและ
ถ้าหมกของข้าก็ยังม

“โอ้กระถินยังหวังข้า” รุ่งรำพันสิ้นอายุทงอยาก
จะรู้ความแท้ความจริงต่อไปอีกจึงถามไม้แน่ใจ

“ส่งเท่านั้นละหรือ กระถินมันไม่พูดอะไรถึงข้า
อีกมั่งเลยเชียววี”

“ก็พูด” สำเภาตอบอ้อมแอ้ม “มันก็ร้องให้
เกรงพรุ่งจะตองตาย ต้องลำบากเมื่อชาติตองขามฝังเสียอีก
คนแล้ว”

“มันหัวใจประเสริฐนัก โอ้กู-ถ้าเรียวแรงมีพอ
เกินไคแล้วเมื่อเช้าข้าก็จะออกไปส่งมัน จะว่ายน้าไปส่งเรือ
สินแรงข้า ออหนักจะเห็นแต่เองกะเข้าไปอีกสักกวันก็ไมรู”

เลยชวนให้สาวเศร้า ฟังรุ่งพรวดถึงกระถินแล้วสำเภา
ก็ยิ่งใจหาย ทุกข์ของคนอื่นก็กลับมาเป็นทุกข์ถมอกตัวเอง
แล้วสำเภาก็เล่าความจริง

“กระถินร้องให้จนสิ้นแรง มันส่งฝากเข้าไว้—ฝาก
 ฝรุ๊ง”

“ฝากเข้า—โอ ฝากเข้ากะเอ็ง”

สำเภาพยักกรับอายๆ “มันเห็นฝรุ๊งกำลังจับหนักข้าว
 ปลาไม่มีใครหุงหาเกรงลำบาก”

“โอกระถินเอ๋ย—เออ, เอ็งก็เหมือนกันหัวใจตึกะเข้า
 แท้ อ้ายแปลงกะเข้าก็เบ็นศัตรูกันเหมือนจ่าบี แต่ทั้งเอ็ง
 และกระถินก็ตึกันเกินมิตร ตึกะเข้าเกินญาติและสหายอื่น
 แต่ตะเภาเอ๋ยเข้าก็คงได้ฟังเอ็งไปอีกไม่สักกิมออกรอก เมื่อ
 เอ็งไปแล้วเข้าก็คงจะอยู่ลำบากไปคนเดียว เออ, น่าจะตาย
 เสียสมคำกระถินกรูไม่ได้”

“อย่าเพิ่งคิดท้อเช่นนั้นไปเลย” สำเภาค่อยปลอบ
 หงทตัวเองก็ไม่ว่าจะช่วยเหลืออย่างไร “เข้ากะพ่อและพวกฉลอม
 ที่เหลือกว่าจะได้เข้าก็คงอีกนานวันเพราะน้ำจับอยู่มาก
 ฝรุ๊งก็คงจะหายก่อนพอดคิดทางอื่นไปได้”

“ ข้า^๑นะ^๑สิน^๑จะ^๑คิด^๑แล้ว^๑ตะ^๑เกา^๑ ” รุ่ง^๑รับ^๑ตรง^๑ๆ^๑ เจ้า^๑รุ่ง^๑ที่^๑
 กล^๑น^๑กล^๑า^๑แต่^๑ก^๑อน^๑ เ^๑ย^๑ว^๑น^๑เบ^๑น^๑ค^๑น^๑ห^๑ง^๑อ^๑ย^๑ค^๑น^๑เศ^๑ร^๑า^๑ท^๑อ^๑เท^๑า^๑ต^๑าง^๑ๆ^๑
 “ ค^๑ว^๑า^๑ม^๑ค^๑ิ^๑ด^๑ข^๑อง^๑ข^๑ำ^๑น^๑ะ^๑ม^๑ัน^๑ห^๑ล^๑ือ^๑อ^๑ย^๑ู่^๑ด^๑ั้^๑ค^๑อ^๑ย^๑ว^๑่า^๑เม^๑ื่อ^๑ไ^๑ห^๑ร^๑จะ^๑ต^๑า^๑ย^๑
 เ^๑ท^๑ำ^๑น^๑ัน^๑ อ^๑เอ^๑, ต^๑ะ^๑เก^๑า^๑เม^๑ื่อ^๑เ^๑อ^๑ง^๑ไ^๑ด^๑ี^๑ซ^๑ึ^๑น^๑ฝ^๑ัง^๑ล^๑ะ^๑ก^๑็^๑อ^๑บ^๑อ^๑ก^๑ก^๑ระ^๑ถ^๑ิ^๑น^๑
 ม^๑ัน^๑ท^๑ว^๑ย^๑เ^๑ถ^๑ี^๑ว^๑่า^๑อ^๑ย^๑ำ^๑ค^๑ิ^๑ด^๑ห^๑ว^๑ง^๑ข^๑ำ^๑ล^๑ะ^๑ย^๑ แต่^๑ข^๑ำ^๑น^๑ัน^๑จะ^๑ไม่^๑ล^๑ิ^๑ม^๑ท^๑ง^๑ค^๑ุ^๑ณ^๑
 ม^๑ัน^๑แ^๑ล^๑ะ^๑ค^๑ุ^๑ณ^๑เ^๑็^๑ง^๑ก^๑ว^๑่า^๑จะ^๑ส^๑ิ^๑น^๑ใจ^๑ต^๑า^๑ย^๑ ”

ส^๑ุ^๑ต^๑ที่^๑ส^๑ำ^๑เ^๑า^๑จะ^๑ป^๑ล^๑อ^๑บ^๑โ^๑ย^๑น^๑ไป^๑ไ^๑ด้^๑อ^๑ี^๑ก^๑ ส^๑่ว^๑น^๑ธ^๑ร^๑ะ^๑ที่^๑ต^๑ัง^๑ใจ^๑
 ม^๑าก^๑ส^๑ิ^๑น^๑เส^๑ร^๑ี^๑จ^๑ก^๑ัน^๑ไป^๑ แ^๑ล^๑ว^๑จ^๑ิ^๑ง^๑ล^๑ุ^๑ก^๑ซ^๑ึ^๑น^๑ไป^๑ห^๑ั^๑ว^๑ถ^๑ุง^๑ข^๑ำ^๑ว^๑มา^๑จ^๑า^๑ก^๑โ^๑ค^๑น^๑ไ^๑ม^๑
 ม^๑ะ^๑ข^๑ำ^๑ม^๑ว^๑าง^๑บ^๑น^๑แ^๑ค^๑ร^๑

“ น^๑ี้^๑ก^๑ระ^๑ถ^๑ิ^๑น^๑ม^๑ัน^๑ฝ^๑าก^๑ไ^๑ว^๑่^๑ถ^๑ุง^๑ห^๑น^๑ึง^๑ให้^๑พ^๑ี^๑ร^๑ุง^๑ น^๑ี้^๑ก^๑ิ^๑น^๑ข^๑ำ^๑ว^๑แล^๑ว^๑
 ร^๑ิ^๑ย^๑ง^๑ข^๑ำ^๑จะ^๑ไ^๑ด^๑ี^๑ช^๑ว^๑ย^๑ห^๑ุง^๑ ”

“ เ^๑สร^๑ี^๑จ^๑แล^๑ว^๑ด^๑ั้^๑เ^๑ช^๑ำ^๑ ” ฝ^๑่ว^๑ก^๑ระ^๑ถ^๑ิ^๑น^๑ท^๑อ^๑บ^๑ค^๑ำ^๑แ^๑ล^๑ะ^๑ย^๑ง^๑น^๑ี้^๑ก^๑
 ช^๑อ^๑บ^๑น^๑ำ^๑ค^๑ำ^๑ที่^๑ส^๑าว^๑เพ^๑ื่อ^๑น^๑อ^๑ุ^๑ต^๑ส^๑ำ^๑ห^๑ือ^๑อ^๑ก^๑ป^๑า^๑ก^๑ช^๑ว^๑ย^๑ “ ไ^๑ว^๑ม^๑ือ^๑เ^๑ย^๑เ^๑น^๑
 เ^๑ถ^๑อะ^๑ ถ^๑ำ^๑เ^๑็^๑ง^๑จะ^๑เม^๑ต^๑ต^๑า^๑ช^๑ว^๑ย^๑ข^๑ำ^๑ก^๑ม^๑ือ^๑เ^๑ย^๑เ^๑น^๑เ^๑ถ^๑อะ^๑ แ^๑ล^๑ว^๑เ^๑็^๑ง^๑ม^๑ำ^๑น^๑
 น^๑ะ^๑เ^๑า^๑ไ^๑ม^๑ร^๑ู^๑ก^๑ิ^๑น^๑ห^๑ร^๑ือ^๑ ”

“ไม่มีใครทรอก” สำเภาตอบ “พี่แปลงเขาก็ไป
แล้วเหลือแต่พอกะพวกฉลอมและแม่อีกคนเท่านั้น”

“เออ—ข้าก็พันทุกซั้หนักใจไปที่ เมื่อคนมันกะอาย
บักช่วยกันชกซ้ำ”

สำเภาตั้งใจ เพราะพมหารายค้อย่างไรก็ยอมรัชค้อย
แกใจทงสนกได้แต่พูดบายเบียงไปเฉพาะตัว แล้วห่อผ้า
ห้อยาที่เตรียมมาก็แก้ออก

“ไ่ยาเสียเถอะ” ผู้รับฝากผ้าเพื่อนชแผลที่แขน
“นี้ไ่ยาไ่ม้งรเปล่านี้นะ”

“ไ่หนเคียวยากันหด เอ็งมยาเรอะตจรงน้ำร้อน
เคื่อนอยู่ข้างประตูในทับนั้นแหละ”

สาวสำเภา ลุกไปยกหม้อน้ำเคือดออกมายังอุ่น ๆ
ล้างแผลแขนสีข้างที่ถูกแทงและหัว ผันความเสียวไ่ที่
เห็นแผลนนเมื่อชำระเสร็จแล้วก็ไ่ยา แล้วกคลผนผ้าห่ม
ออกจะฉีก

ไม่ทันฉีกรุ่งก็ถามว่า “จะทำไ่มนั้นตะเภา”

“ พันผ้าเสียซี ”

“ จกกเสียผ้าหมดเท่านั้น ผ้าห่มใคร ”

“ ของข้าเอง ” สาวตอบอาย ๆ ผ้าแถบที่เคยห่ม
เวลานอนต่างเสื้อเมอรอนนนจะต้องมาเป็นผ้าพันให้ “ พัน
เสียแหละก็จะได้ไม่หลุดจะไปเสียตายทำไม ”

“ อ้อ—ชานิกเสียตาย ”

ลำภาคองเจย จกผ้าเป็นสองส่วนยาวพันรอบตัว
ตรงชายเอวและแผลหัว เสร็จแล้วมาแผลแขน แต่การ
ปฏิบัติของลำภาคนั้นมือไม่วายสน จึงไปปักแผลเจ้ารุ่งก็
สุดปากร้อง

“ โอยตะเภา—แหมทนเจ็บจริง ”

ลำภาคก็แผลอสำคัญไปเหมือนรุ่งเป็นเด็ก จึงทิ้งเป้า
แผลและประคองมือ

“ ขอโทษเสียทีเถอะ ข้าไม้แกล้งเลยเจ็บมากเรอะ ”

“ อ้อ—พอทน ” รุ่งยังมองดูลำภาคที่ประคองแผลจะ
เป้าอีก เสร้าถึงกระถินก็พอรสงบไปชั่วขณะ ที่สาวเพื่อน

มันมาอยู่ปฏิบัติและยังนึกอาย ๆ คำเพื่อตัวเองถึงกระถิน

เมื่อสักครูจึงออกตัวถาม

“ข้าเมื่อกับารเปล่าวะเกา ”

เจ้าเกาเงยมองไม่รู้เรื่อง “อะไร ”

“ที่ข้าเพื่อถึงกระถินเอ็งได้ฟังนะข้าบารเปล่า ”

“จะรู้ตัวร ” สำเภานักชนหน้าตามันหนองตั้งเต็กให้

รำพันต่าง ๆ เพิ่งจะมารู้ตัว

“ข้าอายเอ็งจริง ” รุ่งพูดเรียบ ๆ และตะเภาก็เพิ่ง

เห็นรุ่งเป็นครั้งแรกที่หัวเราะออกมาได้ แล้วก็เลยพูด

ไถลสนุกพอเกลื่อนอายตัวเอง “แล้วเอ็งอย่าเก็บมาล้อข้า

เล่นล่ะ เพราะเหนื่อยเห็นสนุกจะจำมาล้อ ข้าก็จะต้อง

ล้อเอ็งมั่ง ”

“ข้าไม่มีเรื่องอะไรจะเอาอะไรมาล้อกัน ”

“อายจำบนะซี ”

“ฮึ—ทำไม, แน่พิลึก ” สำเภายายไปเอง

แต่ที่จริงเจ้ารุ่งมันเตาตักคอกไปเท่านั้นที่ถามว่า

“ที่ว่าปลิกนั้นะ เมื่อคนอายุบ่เขาไม่ร้องให้ตัวเองมั่ง
หรือกรี่-ฮิตะเกา ”

ที่รุ่งตักคอกไปนั้นเฉียดหัวใจจนสำเกาเกิดพิรุณพัน
แผลท่วยมือสนลนลานและยังไต่พงถามอีก

“ไเง-จริงไม้ละตะเกา จำบ่มันจะจากจะลานั้นมีฝาก
คำอะไรกันมั่งรึเปล่า ”

สำเกาค่อนขวบ ชาติผู้ชายที่กะนองปากนั้นถึงจะ
เป็นยามทุกข์ครายากอย่างไรมนักชั่วพิก ๆ หนึ่ง ไม้แน่
นานนัก

“อย่าเข้าชาก่อนนะ ” เจ้าว่าและกลับย้อนให้ “ก็
เพราะไม่ได้พบไม่ได้ลากันนะฮี้ถึง เป้าเขาไป จนหลับหน้า
ตานอง ”

“เอาแล้วฮิตะเกา ห้ามอยู่หยก ๆ จลอมไปไม้ทัน
จะถึงครึ่งทะเลเองก็เข้าซาเข้าแล้ว ”

“ก็เข้าก่อนทำไม ”

“ช่าถาม ” รุ่งบอกและแผล แชนกัพอพันเสร์จ

หวนนึกถึกคำสาปภาที่ว่ามันฟังเสียงเขารูเลยสงสัยว่ากระถิน
จะพูดเกินความเพราะกำลังทุกข์

แต่สาปภากลับเย้ยที่ชนะเป็นต่อ “เมื่อว่าถาม
ข้าก็ตอบให้ฟังนะแหละ” แนะฟังซีเสียงเขามันบอกว่า
กระถินเอ๋ย ข้าชานเขามานักก็เพราะคิดถึงนัก—กระถินเอ๋ย”

“บา—อเภา” รุ่งรีบข้คนก็อายว่าจะเข้มันพอเกลื่อน
ทุกข์เกลื่อนอายก็กลับเสียทีหญิง จึงมีหนทางเดียวจะเลี้ยง
ล่อมันจนได้ “ข้ายังห้ามก็เหมือนนึ่งยุดีวณกระถินมันก็พิน
บ้านระย้าไปแล้วแต่มันยังตีที่บอกเองให้ฟังเสียงเขารูทนชา
จะเปลี่ยน เรียกเป็นตะเภาเอ๋ยเมื่อทุกข์ยากข้าก็บอกเอง
เหมือนบอกกระถิน”

“แนพลกแล้ว” สาปภาร้องเอ็ด “ข้าไม่ใช่กระถิน
ทุกข์ยากใครจะไปรูใคร”

“แต่เองก็เป็นเพื่อนทุกข์ทำไมจะไม่รู”

“ข้าไม่รู้”

รุ่งมองงอนของสาวแล้วกรูว่าสาปภาอายนัก มัน
อายหน้าจนส้เลือดขึ้นกำไปหมด

“เอ็งรับฝากก็ต้องรับรื้อนด้วยซี”

“กงการอะไรของข้าเล่า ฟรุ้งนี่พลิกใหญ่” สำเภา

ยิ่งอายยิ่งรู้สึกเมื่อนั้นอ้างคำฝากขึ้นมาพูด เจ้าคิดอยู่ว่า

ผู้ชายนี้จะไว้ใจกันลำบากเสียแล้ว เพราะอีเพื่อนเพิ่งไป

จากเมื่อเพียงตะวันขึ้น ทุกข์ไม่น้อยเหมือนกันแต่เพียง

สุดเสียงเขาที่จะไต่ย็น สุดแสงตะวันรุ่งมาเป็นสายและฉลอม

ก็กลับไปสุดตาแล้วเท่านั้น เจ้าคนทุกข์เกาะระยาก็ทำที่จะ

เปลี่ยนไปเป็นอื่น

ยิ่งเห็นสาวอายุสาวเม็นใส่องนต่าง ๆ เหมือนเป็นสิ่ง

บ้าเรอใจให้ทุกข์แก่ระงับไปชั่วครู่ชั่วขณะ กิริยานาง

สำเภาตรงนกับคนที่เอาเขาไปแลกและก้านลพลอยไม่ผิดกัน

และเข้ามิตก่อนสว่างที่พบ เมื่อกลับจากกระถินก็ไม่ผิดกัน

แต่ถ้าจะพูดให้ล้าหัวใจมากเกินไปอีก สำเภาก็จะเห็นห่าง

ละอายจนไม่กล้าใกล้

“เอ็งว่าข้าพลิก แน่เอ็งจะคิดถือข้าละซี” รุ่งพูด
 เป็นจริงให้สติ “เอ็งกรูแล้วว่าข้าเป็นยังไง เวลานักเห็น
 แต่เอ็งกะข้าเท่านั้น ถ้าจะพูดกันแต่เรื่องทุกอย่างเดี๋ยว
 ไม่มีสนุกข้าก็คงกลุ่มตาย แหมส่าเภาเอ๊ย ข้าเห็นเอ็งเห็น
 หาดและไม้ไร่แล้วช่างคิดถึงมันเสียจริง ๆ แต่ก่อนเพล
 บานนี้หรือก่อนไปเที่ยง ข้าไม่อายหรือจะเล่าให้เอ็งฟัง
 กระดินกับข้าเคยไปแอบไปอาบน้ำกันที่ชะวาก ทงเขาทง
 มีคทขาไซ้อยู่ก็เก็บได้ในถ้ำนั่นแหละ เพราะงนถึงเก็บ
 ไว้เบาเรียกบอกมันให้รู้”

“ย่ะ ข้ารู้แล้วละ” ส่าเภากลับย่อนให้เพราะคำคุย
 ของรุ่งนั้นบอกแอบบอกแฝงเมื่อซุ่มนอยู่ “จะไปแอบคุย
 แอบอาบน้ำเย็นกันที่ไหน ทำไมจะต้องมาเล่าให้ข้าฟัง
 ก็ไม่รู้”

“อ้าว—คนรับฝากมันต้องรับรู้ด้วยซิว่า ข้าทุกซัดถึง
 กระดินนะมันมีเหตุมีมูล เพราะหน้อยมันจะเป็น ข้าหนีเพื่อ
 ไม่เข้าเรื่อง”

สำเภานั้น ๆ อาย ๆ เจอมือเร่เข้ามาแต่หนักได้ว่ามัน
เจ็บก็ยิ่งไว้

“นี่แหละยิ่งจะเพื่อใหญ่เสียไม่รู้ไม้อ้อ ถ้าคนไม่เพื่อแล้ว
เขาไม่พูดเบื้อยไปยั้งหรือ”

“อ้อ—ถ้าเขาไม่พูดเรื่องนี้ แล้วก็ไม่มเื่องอะไรจะ
เล่าให้เองฟังเลย”

“เรื่องอนถมถืด” สำเภานั้นสีหน้าแก่งเฉยของ
เจ้าคนเจ็บทริบฝาก “นี่ถ้าไม่เห็นว่าเจ็บแล้วข้าเป็นไม้อยอม
ให้พูดยั้งแน”

“อ้อ—เอ็งดูมากเทียววะเกา ปากว่ามือถึงยั้งงไม่ผิด
กระถินเลย”

“เอาอีก ยกเข้าไปเปรียบกับนังกระถินอีก” สำเภา
ดักคอรู้เท่าแล้วก้มมองจากใต้เพิงหน้าทับไปตุตะวัน “คุย
กันไม่เป็นเรื่อง ข้ากลับละสายแล้ว”

“ข้าก็เหงาแยะ” รุ่งพูดจริงหน้าหมดสนุกลงทันที
“เอ็งอยู่ก็พอลมทุกซไปโตม่ง”

“เอ๊ะ—” แล้วสาวก็หัวเราะเยาะ “ถ้างั้นขามต้อง
มากอยติตตัวอยู่ด้วย—พลิก ทำยังกะเต็ก ๆ ต้องคอยปลอบ
บ่อนขาวบ่อนน้ำ”

“อ้าวอะไรเสียอีกล่ะ เมื่อก่อนเมื่อเช้า แม่แกบ่อน
ซาทางสองมอนะแหละ”

สาวพยักหน้า “ซาไม่ไซ้แม่”

“โอยอีเกา อ้ายบ่มั่นสอนพูดให้รู้ใจ เออมึงจัดสิน
ดีไม่แพ้...”

“กระถินอีก” สำเภาต่อคำและก็พร้อมกับคำรุ่งที่
เอ๋ยกระถิน แล้วก็หัวเราะพร้อมกัน ต่างฝ่ายต่างมีคำเย้ย
กัน หากเมื่อจะคิดถึงนัยหนกอนหลังโน้น สำเภาก็เคยจะรู้
แล้วในคำรุ่ง เคยรู้กิริยาของเพื่อนกระถินที่ทำเฉยเมย
เหมือนจะเป็นคนอื่นที่ไม่ชอบหน้า เพราะรุ่งมาสนิทชาย
เจ้าหนุ่มนั่นแล้ว ปากชายอันคะนองทงพูดตรงพูดอ้อมถาก
หัวใจและถูกหัวใจแล้วแต่มันจะเหมาะจะพูด จนเกือบรู้ ๆ
กัน แต่ที่เกรงเพราะกางขวางหนนมากมายนักมามอนสนิท

ได้เห็นหน้ากันเป็นเพื่อนทุกซُرหัวใจ และทุกซُرนั้นก็มิใช่
 ทุกซُرใด เหตุอันเพราะชายมันจากพรากหญิงรักซُرเมียหญิง
 ทุกรับรู้เห็นหัวใจ พี่หญิงเจ้าจำบ่ที่จากจะซُرฝั่งโน้นมิได้
 พรากเอารักไปด้วย และความสะดวกสบายใจของเกาะ
 ระย้า เหมือนเหมือนสนั่นโดยอยู่เมืองลับแลอันเป็นที่พิศใคร
 ไม่เห็น

แต่สายไปเที่ยงความรื้อของสำเภาก็ว่าจะกลับได้ก็
 เพราะรุ่งชวันพุดชวันคุดชวันทั้งกล่าวคำชมน้ำใจสาวที่ให้ปราณี
 แก่ตัว ยอโฉมสำเภาก็งามแข่งกระถินแล้วพร้าคำเสียตาย
 ว่า ในมิช้ำสำเภาก็จากทั้งมันไปเสียอีกแล้ว จะฝากใครไว้
 เป็นคนสามให้อยู่เพื่อนทุกซُر และอันแท้จริงนั้นสาวสำเภา
 ก็กลับพลอยเป็นทุกซُرอันไปด้วย เพราะฟังพรรณนาของ
 รุ่งแล้วคิดไปเอง และเมื่อจะจากลากลับไปนั้น ความหวัง
 สำเภากลับเพิ่มมากขึ้นกว่าเมื่อแรกมาอีกสักร้อยเท่า

คำคนนนเพียงค่อนมาจะสนยามต้น หน้ทับ
 พ่อแปรอันเป็นลานกว้างมีเพียงอาศัย ถึงเมียจะเข้าทับ

นอนไปแล้ว แต่ตัวของพ่อเฒ่าเองยังนั่งสนทนาอยู่ระหว่าง
 หุ่น ซึ่ง^๕เป็นชาวเรือ^๖ที่มาอยู่^๗เป็นเพื่อน^๘และปฏิบัติ^๙ใต้^{๑๐}กึ่ง
 ๒-๓ คน

สาวสำเภาคงนั่งอยู่ห่างต่างหาก คำเล่าของพ่อที่
 ซ้ำซากเรื่องเก่าอัน^๑เป็น^๒นิยาย^๓ตลก^๔นิน^๕สัย^๖ และยิ่ง^๗ใกล้^๘วัน^๙จะ
 อพยพหนี^๑เกาะ^๒ระยา^๓ด้วย^๔แล้ว คำ^๕ของ^๖พ่อ^๗แปร^๘ก็^๙เกิน^{๑๐}กว่า^{๑๑}ที่
 เคย^๑เล่า^๒มา^๓ทุก^๔ครั้ง^๕คราว^๖ แปร^๗ก็^๘ปร่า^๙ว่า^{๑๐}บ้าน^{๑๑}ระยา^{๑๒}เป็น^{๑๓}เกาะ
 มี^๑ผี^๒ประจำ^๓สิ่ง^๔สู่^๕มา^๖นาน^๗นัก^๘และ^๙จะ^{๑๐}นาน^{๑๑}ต่อ^{๑๒}ไป เพราะ^{๑๓}เสียง^{๑๔}เขา
 ยัง^๑หอน^๒อยู่^๓เสมอ ส่วน^๔พวก^๕ที่^๖นั่ง^๗ฟัง^๘และ^๙ได้^{๑๐}ยิน^{๑๑}เป็น^{๑๒}ความ
 จริง^๑ ก็^๒พากัน^๓ประ^๔หวั่น^๕ใจ^๖เห็น^๗สม^๘ไป^๙หมด ยิ่ง^{๑๐}มืด^{๑๑}และ^{๑๒}คำ^{๑๓}คิน
 ของ^๑บ้าน^๒ระยา^๓และ^๔พายุก^๕ระ^๖หิม ความ^๗น่า^๘กลัว^๙ของ^{๑๐}คน^{๑๑}ที่^{๑๒}เคย
 อยู่^๑แต่^๒ฝั่ง^๓เมือง^๔ก็^๕แทบ^๖ว่า^๗ไม่^๘อาจ^๙นั่ง^{๑๐}ห่าง^{๑๑}กัน^{๑๒}ได้ เว้น^{๑๓}แต่^{๑๔}สาว
 แม่^๑เพื่อน^๒ที่^๓รับ^๔ฝาก^๕ผิว^๖แม่^๗กระ^๘ถิน^๙เท่านั้น^{๑๐}จะ^{๑๑}รู้^{๑๒}ความ^{๑๓}จริง^{๑๔} รู้^{๑๕}ชัด^{๑๖}
 จน^๑น่า^๒ขัน^๓ว่า^๔เขา^๕อัน^๖ส่ง^๗เสียง^๘ว่า^๙พิน^{๑๐}ร้อง^{๑๑}เรียก^{๑๒}และ^{๑๓}คร่ำ^{๑๔}ครวญ^{๑๕}ถึง
 ใจ^๑รัก^๒ของ^๓คน^๔ท้าย^๕เกาะ^๖ มัน^๗ก็^๘คิด^๙สัท^{๑๐}หล^{๑๑}อน^{๑๒}ม^{๑๓}นุ^{๑๔}ษย์^{๑๕}ให้^{๑๖}เกรง^{๑๗}ไป
 หมด ยิ่ง^๑คิด^๒ถึง^๓ชาว^๔มือ^๕เย็น^๖ที่^๗เจ้า^๘แอบ^๙ไป^{๑๐}หุง^{๑๑}ทิ้ง^{๑๒}ไว้^{๑๓}เมื่อ^{๑๔}รุ่ง^{๑๕}หลับ

คิดถึงมันจะเปลี่ยนเรียกกระถินเป็นสำเภาของพี่เอ๋ย ตามคำ
 เย้า หากจะจริงเท็จอย่างไรก็ยังไม่ได้ออกอายุไม่ได้

ไต๋กึ่งนายเสือนอนนอนอยู่หว่างลูกเรือ ฟังนิยายอัน
 น่าเชื่อของพ่อแปร และยิ่งรู้ตัวที่กำลังอยู่กับผืนเกาะ
 อันเป็นสถานที่ของนิยาย อันเย็นเยือกไปด้วยความน่ากลัว
 แล้วถึงหากจะแสนกลัวก็อดซักถามมิได้ เพราะความโลภ
 ยิ่งสูงกว่าที่จะกลัว

“อ้อ—พลอยพยานนั้น พี่แปรได้เห็นแล้ววงนร”

น้องเมียพ่อแปรถามเพื่อจะให้แน่ แล้วปรารภไปอีกด้วย
 ว่า “แหมช้ำอยากเห็นเสียจริง อยากดูเป็นขวัญตาแท้ ๆ”

“มันจะเป็นไหม” แกว่าแล้วช้ำอ้างตัวพยานชี้ไป
 ลูกสาว “แน่ะ เอ็งถามอีเกามันดูซิเพราะมันเป็นเจ้าของ
 และกระทั่งเคยวนชายังคิดสงสัยอยู่เลยว่า อ้ายรุ่งที่เอา
 พลอยมากำหนัลือเกาคงจะพบแล้วไม่มากก็น้อย”

ทุก ๆ คนมองไปทางลูกสาวพ่อทับบ้านเกาะ ผู้ถือ
 ลากไวเป็นเจ้าของ แล้วไต๋กึ่งก็ขำกมอเรียก

“ตะเภา—เอ็งมาหาหน้าชอกุพลอยสักหน่อยเถอะ”

สำเภาไต่ย่นความตลอดดหมด แต่สำหรับเรื่องพลอย
ที่เจ้าไต่ก้านลั่นนั้น สำเภาเองก็ไม่วูรู้เรื่องราวไปมากมายเลย
จึงเข้าไปในทับหีบเม็ดพลอยเขียวออกมาส่งให้น้ำชาย

คนอื่นที่เห็นสีพลอยและไต่ก้างเพียงรับเม็ดพลอยไป
ถือหัวใจก็หนาวเยือก ยิ่งส่งแสงไฟเห็นรู้งเขียวเป็นพลอย
สีพลอยเก่า ความสงสัยที่จะว่าปากพ่อเฒ่าจะเป็นเท็จนั้น
ก็จริงตลอดหน้าเชื่อหมด แล้วอายรู้งศักรูที่กอดคอกจะฆ่ากัน
ก็ผูกขึ้นในหัวใจเป็นสองประการ อย่างหนึ่งประการแรกก็
ว่า หากหีบสมบัติอันมีพลอยเต็มทีเจ้ารู้งพบก็จะต้องคุม
พวกเข้าปล้นแย่งเอาเสียคอ ๆ แต่เมื่อตรองไปอีกทีเล่าถ้า
ว่าเจ้ารู้งได้สมบัติไว้ทั้งหีบนั้น ไหนเลยมันจะมาจมชีวิต
อยู่กับเกาะเปลี่ยวคงจะคิดอ่านพาแม่ขึ้นฝั่งไปเสียแล้ว แต่
ประการที่มันได้พลอยมาจนเหลือก้านลั่นสำเภา นั้น ก็คงเก็บ
ไต่ที่ตกเรียรายหรือน้ำซัดหาดชนมาจากทะเลแล้วก็พดทราย

ลบไปจนพลอยกระจัดกระจาย และแห่งหนหนักใครเล่าจะรู้
ว่าอายรุ่งพบที่ไหน

“งามที่เดียว” นายเสื่อออกปากชมต่อหน้าหลาน
สาว เอ็งรู้ใหม่ว่าอายรุ่งมันเอามาจากไหน”

“เปล่า” สำเภาสั้นหัว “ได้ยินเขาพูดว่าเป็นพลอย
ของนางสายแม่พรั่ง”

“ไม่จริงหรอก พี่สายแกว่าราคาพลอยที่ไหนจะปล่อย
ให้อายรุ่งมาเที่ยวก้านลแลกข้าวกิน นอกจากว่ามันพบของ
มันเองแล้วไม่รู้ถูกรูปร่าง”

ตั้งแต่พ่อเฒ่าตลอดไปจนลูกเรือ และสาวสำเภา
เอง เมื่อฟังอธิบายของนางเสื่อแล้วเห็นสมจริง และก็เหลือ
อีกคนเดียวคือสำเภาเท่านั้น ที่พอจะเป็นกันเองพูดจาได้
ถามรุ่งได้

ตัวของไต่กังคิดเสียดายที่ตัวนไปก่อศัตรูเสียกับรุ่ง
ถึงกับปรารภว่า

“อายเราก็คงเป็นอริกับมันเสียแล้ว หากไม่ก็คงจะพูด
จาหลอกเอาความรู้สึกมาได้”

พ่อเฒ่าแปรครางส่อ นึกถึงโง่ของแกเองแล้วก็ไม่
วายเสียตายเช่นน้องเมียจึงหันปรึกษาลูก

“เอ็งยังพูดกะมันอยู่ไม่ใช่รึเภา”

“ข้าไม่มีเรื่องเคืองอะไรกะเขานี้” สำเภาตอบเป็น
กลาง แต่ใจรู้สึกนั้นเพ่งประโยชน์ไปทางเจ้ารุ่งว่า ประ
โยชน์ของนิยายพลอยนี้คงจะทำให้รุ่งไม่ต้องติดตายอยู่ระย้า
นแน่

“เอ็งไถลทำหลอกถามมันดูที่ไม่ได้รู้ตะเภา” น้ำ
ชายออกความคิด “เวลานั้นก็คงจะยังทำเจ็บทำที่ไถลไป
เยียมแล้วหลอกถามมันดูถึงเรื่องพลอยเป็นไง”

“จริงซ้” พ่อทาบเห็นอีกตามค่าน้องเมีย “เอ็ง
เรียบเคียงให้ตีเถอะวะเภา เพราะพลอยที่มันกำนลเอ็งนะ
ข้าดูแล้วว่ามันพลอยเการุ่นนนท์เดียว รุ่นที่เขาเบิกบ่อ
และถูกตีปลนนั่นแหละ แต่ถ้ายรุ่งคงจะไม่รู้เรื่องรู้ความก็
เป็นได้”

สำเนาเหลือจะดีใจ เหตุร้ายที่จะมาเปลี่ยนเป็นดีใน
กะทันหัน ไม้ที่กันเหมือนซุบซิปเจ้ารุ่งที่รับฝาก เพราะ
การไปหุงหาเยียมเยื่อนนั้นจะสะดวกกายไม้เหมือนก่อน จึง
ทำรับค่าเสียไม่ได้

“จะเป็นไรไป” เจ้าว่าและรับพลอยคืนซ้ำอ้างอิง
ว่ารู้เห็นไปอีก “ถ้าข้าจะถามแล้วเขาคงไม่ปิดซ้ำเพราะที่
เห็น ๆ นั้น พี่รุ่งเคยเอาอวดและให้กระถินมันไปก็มาก
หลายเม็ดพลอย”

“บ๊ะ งั้นก็พิเศษซี” ไต่กิ่งดีใจ “ถามนเป็นจริง
รู้ความชด้อย่างมาแล้ว ถึงหากจะคืนไม่ได้ขอแรกขอช้อ
อายรุ่งมันก็ยงดี”

ความกลัวของลูกเรือและพ่อแปรรค์ย่อยหายไป เมื่อ
เห็นไต่กิ่งชชองรวย ราคาพลอยเก๋หัวมือแรกเบิกบ่อนั้น
เดี่ยวหนักพลอยมีราคาถึงผู้ทไต่อย่างเดียวกัน - และรีบขาย
ไปเสียเมื่อแรกก็ราคาไม่ถึงที่เก็บไว้ได้จนบ้านนั้น เพราะ

รุ่นนั้นเจียรระโนขายสูญหรือชอกช้าเป็นพลอยแล้วไปหมดสิ้น
แล้วเป็นเวลานับหลายสิบปี

แต่เพราะความเป็นผู้รู้ผู้ใหญ่ที่จะมียอมให้ผู้เกิดที่
หลังจะรู้มากไปกว่า ผู้เฒ่าแปรก็ยังคงพรั้าคำในนิยายเก่า
เรื่องผีสาบกลางสลัดนนให้เหนือกว่าสิ่งอื่นอยู่รำไป เพราะ
นิยายของพลอยเป็นเรื่องเกิดที่หลัง และก็เพราะแก่ผู้เดียว
เป็นผู้จดจำไว้แล้ว ฉะนั้นสิ่งที่แก่คำนึงอยู่มากจึงต้องพูด
ให้มีฤทธิ์มากเหนือสิ่งอื่น และถึงแม้ใครจะพูดแต่เรื่อง
พลอยไม่พูดถึงเรื่องผีเรื่องสลัด พ่อเฒ่าแปรก็พูดขวางขึ้น
เสียเองอันเป็นธรรมดาของผู้กลัวผี ถึงไม่ชอบพูดก็ต้อง
ชอบฟังเขาเล่า

ลมทะเลยิ่งตักยิ่งพัดแรงจนหนาวและผู้ที่มาประชุม
อยู่หน้าทับนั้นหัวใจก็แยกคิดไปต่าง ๆ กัน บ้างคิดถึงลาภ
อันน่าค้นหาเพราะเกือบจะเรียกได้ว่าอยู่ไม่ไกลมีอนันต์ และ
ที่คิดเห็นว่า บ้านระย้านมหัศจรรย์เกินมนุษย์จะอาศัยตาม
คำพ่อแปรก็พากันหวาด ๆ แต่อีกผู้หนึ่งคือสาวสำเภากลับ

คิดแยกไปคนเดียว ซึ่งมีใช้เป็นที่พำนักในน้ำทะเลเหลือ
แอบแฝงอยู่ในพื้นเกาะน้เลย นอกจากจะมองเห็นทางหลวง
และห้วงของเจ้าคนทรบฝากไว้

แล้วต่างก็หนึ่งปีดับความคิดของตนไว้ ใต้กิ่งผู้ป่วย
ก็อ้างไม่ค่อยสบาย ให้ลูกเรือห้ามเข้าทับเจ้าสอนเพื่อจะอยู่
เงียบคิดอะไรคนเดียว และพ่อเฒ่าแปรเจ้าของนิยายก็
เหงาลงเพราะผู้จะฟังหรือเป็นเพื่อนคุยต่างพากันเลี้ยงนอน
หมดแล้ว นิยายที่ออกจากปากแกเองก็หลอกตัวแกขึ้น
อย่างไม่นึก

เมื่อแรกพ่อเฒ่าก็ลมนึกว่าลมซ้อ แล้วเปลี่ยนมา
เป็นสงสัยว่า ลูกเรือที่กลับไปเมื่อครู่จะเป่าเขาเล่นสนุก ๆ
ลือผีตามฤทธิ์คะนองแต่ในสุดท้ายของเสียงที่แกพิจารณาฟัง
นั้นพ่อเฒ่าก็ทะเลงถลันย่น

“อเภา” แกยงหันห้วงลูกสาว “เร็ว เข้าทับเถอะ
ติกแล้ว”

“เอะ—พ่อ”

“อย่ามัวเอ๊ะ” แก่ขลุ่ยสาวถลึงตาแต่ครันจะพูด

ตามรู้ตามเข้าใจของแกย้งละอาย “ย้งจะซำอยู่อีกว่าไง”

“เพื่อนอนก่อนเถอะ” สำเภาโบกมือเพราะเสียงที่
 ฟอกถ้วนหนักกลับเตือนตนมิให้สำเภาว่าง “ไปเถอะเดี่ยว
 ซำถึงจะนอน”

แกยากหัวใจจะพูดให้มากความไปได้ นอกจากคำ
 อุบอิบ ๒-๓ คำแล้วก็ก้าวยาวผลุนเข้าทับ อีกคนหนึ่ง
 เป็นลูกเรืออยู่เป็นเพื่อน ไต่กิ่งกี้ย่อมจะทราบ หูตาและท้วง
 ที่ของพ่อเต๋าได้ชัด และที่ตระหนกยิ่งไปอื่นก็คือเสียงนั้น
 ผิดเขาหลอมซึ่งตัวคุ่นและฟังเล่าอยู่หยก ๆ คำพ่อแปรจึง
 เป็นคำจริง จะทนนิ่งอยู่ไม่ได้จึงลุกลงลานเข้าทับที่ไต่กิ่ง
 นอน

เสียงมันเปลี่ยนไปจริง เปลี่ยนชื่อสาวที่ฝากมันไว้
 เป็นสาวผู้รับฝาก คราวนี้มันคิดถึงทั้งเชิญชวนและเชิญ
 ชื่อสำเภาเอ๋ยใกล้มา ใกล้จนได้ยินถนัด ๆ ดูเหมือนจะเพียง
 แค่วะท่อมกระถินที่ร่างแล้วและก็เงียบไป

เสียงแซงอันก็ไต่ยืนอยู่ตามเดิม ทังแมลงและสัตว์
 เล็กที่ตนกลางคืนคงร้องแซ่ สาวผู้ฟังนั้นเล่าหัวใจยิ่งอึก
 กระตึกแซ่ ไปกว่าเสียงสัตว์เล็กหลายส่วน มันกล้ากระษ
 เอง มันแกล้งหัวใจคนที่อยู่สงบให้รู้ตน ให้ห้วงให้ระแวง
 ไปต่าง ๆ จนนางฝากที่ชนฝั่งไป แล้วโน้นต้องเป็นนางให้
 แล้วสำเภาก็เฉยเสีย เจ้าแกล้งทำเฉยเพราะเห็นหมดธุระ
 และสิ้นเวลาที่จะหุงหาอาหารหรือรับฝากธุระอื่น แต่มีกล้า
 จะตัดห่างไปเข้าที่บนอนได้ง่าย ๆ

มันคงจะเหนื่อยมากจึงได้พักเงียบหายเสียง และ
 การเงียบหายนั้นเองทำให้สาวสำเภาเกิดวิตก เมื่อแรกก็ซ้ง
 หน้าหน้ามันที่เสามาไม่เข้าเรื่อง และรำคาญใจที่มันจะผูกมัด
 ให้เป็นธุระไปเสียหมด แต่เมื่อสำเภานั้นก็เห็นว่ากำลังเจ็บอยู่
 หนึ่งและทรงกายเดินมามัดมาไกลและน่าจะสิ้นแรงไปแล้ว
 เพราะป่าเขานั่นก็กระวนกระวาย

สุดท้ายสำเภาก็ตัดห้วงคิดให้แล้วแต่เวรกรรมของมัน
 เองที่เป็นคนค้อคนหาญไม่เข้าเรื่องจึงลุกไปดับคบตั้งใจจะ

เข้านอนและหน้าทับก็มดแล้ว สนิทเสียงพ่อแปรยังตะโกน
 ถามและตอบแก่ไปว่าจะเข้านอนแล้วสำเภาก็ถูกผีเรียกตาม
 เสียงลมมาอีก เรียกช้าย่าอยู่แต่ชอบอกย่าแต่ว่าม่น้อยู่เหงา
 ม่นคิดถึงสารพันอย่างแล้ว สำเภาก็กลุ้มใจยืนรอรออยู่หน้า
 เฝิงไม่อาจเข้าทับนอนได้ แล้วก็วนคิดไปถึงธุระที่หน้าส่ง
 ถามเรื่องพลอยจึงค่อยสิ้นกังวลใจ เพราะอยากจะพบเพื่อ
 บอกเพื่อนให้กลับเสียก่อนแล้วจึงจะเล่าให้ฟังในเพลารุ่ง

เสียงเขาที่เงยไปครั้งนั้นแน่น จนสำเภาผู้ยืน
หัวใจวนรืออยู่หน้าทับ คาดว่ามันคงจะสิ้นคิดกลับไป
แล้วหรือหาไม่เหนื่อยจนสิ้นแรงจะเรียกได้อีก แต่สาว
มันผู้รับฝากกลับหมดน้ำใจที่จะเข้าหลับนอน ถ้าลำพัง
อยู่เปล่าไม่มีเหตุ ก็พอจะฝันให้หลับได้ไม่ยากเย็นนัก
แต่เสียงที่ปรากฏนี้ มันจะเรียกเล่นเรียกจริงหรือถูระ
ร้อนสิ่งใดยากจะพูด แล้วสำเภาก็นึกไปเองให้เป็น
เหมือนหนึ่งว่าน ออกเดินไปแล้วตามหนทางมืดอันมี

หม่อมตาลเรียงทมิฬมาส่งเขาวนหนนเลี้ยวไปอีกคั้งไม้หนึ่ง และ
 พบอีกคั้งไม้หนึ่งก็เห็นมนนงเจ้าอยู่หน้าทับร้างของกระถิน
 และดีเนอดใจเมื่อเห็นหน้าสำเภา

แต่เพียงหลับตาคิดไปเองและซันตัวเอง แม้แต่
 ชั่วคิดเห็นลู่ทางชัดเจนไปหมดตั้งกลางวัน แล้วสำเภาก็
 เกิดอารมณ์เหมือนคิดเพลาน ตัวตนอยู่กลางวันเลยถอย
 ออกจากทับมายืนอยู่นอกเพิง เมื่อแรกก็เห็นแต่เพียงตาล
 สาวแถวที่ชนเรียงเป็นทางเค็ม และอีกครู่หนึ่งเมื่อเพลอ
 และขณะไปค้อนแล้วเหลืออบมาโดนไม้ตาลนนก็แยกต้นออก
 มาเป็นอายรุ่ง

มันกวักมือเห็นห่างสัก ๖-๗ วา หากสำเภาไม่รู้
 แก่มือเจ้าเองว่า ผ่าที่พนแผลแขนและหัวก็จะไม่รู้ว่ามี
 แต่อย่างไรก็หน้าเกรงที่มันมาในเพลาวิกาลไปเช่นนั้น

“ตะเภา” มันเรียกเพื่อให้จำเสียงมันได้และกัก
 มือเรียก จึงเป็นการยากที่สำเภาจะยั้งให้รุ่งเรียกซ้ำซาก
 บ่อย ๆ จนคนในทับตื่นหรือได้ยินเกิดความเปล่า ๆ ก็ยกมือ
 โบกห้ามแล้วรีบตรงไปหา

เจ้าถามให้เห็นว่าแสนจะรำคาญ “มาทำไมกันพิลึก
แต่ละรู้ง”

“ข้าคิดถึงกระถิน”

“แล้วทำไมมาหาข้า-บ้า” เสียงทุของสาวแม่ผู้รับ
ฝากที่ชอบหัวใจรู้งนัก “ถ้างั้นอะไร ๆ มิต้องเป็นข้าไป
หมตร”

รู้งกลับโบกมือห้าม “อย่าเพิ่งโกรธอีเกาเอ็งฟังพ
ก่อนซีเหวย มาเที่ยวกับกระถินก็เห็นมันร้างคนไปแล้วก็
เลยเหงาหัวใจ แต่เมื่อคิดไปอีกทีนั้นกระถินมันยังไม่ขึ้น
ผงหรือก อยู่เ็นเอง มันถอดรูปและหัวใจไว้กะอีเกานี้
แหละ”

“แน—”

“ก็แนนะซี” รู้งตอบหัวเราะแปลคำเอาเอง แต่
กรูชคอยู่วานีเย็นคำคนทีสาเกาจะต้องคิดไปมากเกรงไปมาก
จึงทำพูดเป็นจริงมากกว่าเล่น “เอ็งอย่าถือสาพนักเลย

ตะเภา เมื่อพบกันก็พูดล้อพูดเล่นไปยั้งงั้นเอง คนเราถ้า
 จะพูดกันจริงเอาแต่งงานอย่างเดียว อย่างอื่นไม่ต้องพูด
 แล้วยันหนึ่งคนกะคนก็คงไม่ได้พูดกันสักคำหรือ”

เหมือนล่องรู้ใจสำเภา เพราะถึงจะผิดเวลาเป็นที่
 สงสัยทงทวงทกจริง แต่เมื่อมันวางกิริยาเป็นธรรมา
 ระวางในสิ่งอื่น แต่สำเภายังไม่ยอมที่จะไม่รู้ที่มันเสียจึง
 ไล่เลี้ยงเอาซึ่ง ๆ

“ก็แล้วนี่พรมมีธรรงันริ ธรรอะไรกันจนจะครึ่งคืน
 ค่อนคืน ริแกลิ่งคนไม่ให้มันได้หลับได้นอนเล่นอย่างงั้นเอง
 แล้วอายุเขาผ่นนั้นเอาไปเรียกชื่อทำไม”

“อ้าว—เอ็งฟังออกด้วยรึ”

“ออกซี—เรียกชื่อเขา”

รุ่งกเลยถือคำลาของสำเภาที่ตอบเขาคว “ถ้าฟังชื่อ
 ออกก็เห็นจะฟังอื่นออกหมด”

“เอ๊ะ” แม่เพื่อนที่รับฝากภูตและเมอรูตว่าพลึง

คำก็อายเกดงอน “อะไร ๆ ก็จะถูกเป็นเล่นไปเสียหมด

พิลึกคนเสียเหลือเกิน เอ้า ธุระอะไรก็พูดไปเถอะข้างวัง
แล้วจะรีบไปนอน”

“เอ็งเอาแต่โมโหเกินไปนักแล้วตะเภา” รุ่งพูด
อ่อนหัวใจ “ขำมานี้เพราะธุระจริง ๆ ยามแม่หมดและกินน
ข้าก็ดูอาการแจะเพียบหนักเพราะชอบมาก ถ้าเอ็งพอจะ
คินยาได้ก็ขอสักหน่อยเถอะ”

สำเภาเลยใส่หน้าเอาว่า “ก็มัวไปนั่งครวญเขาอยู่
ที่ทับแม่กระถินอยู่นะแกมิตายเสียแล้วรี-บักคน”

รุ่งตอบตั้งคนครางเพราะพิชใช้ “ข้าก็ครวญถึง
เอ็งหอรอกเพราะนึกว่าหลับแล้วจะไม่ได้ยิน แต่เมื่อเอ็งตื่น
ได้ยินข้าก็อาย อายที่เอ็งรู้ว่าข้าแอบมาเรียกเอ็ง”

“โอยหยุดเสียที จะเอายาหรือเอาอะไรกันนี่”

“ยากี่เอา-อะไร ๆ-ข้าก็-”

“พอที” สำเภาเออมไปปิดปาก “เพราะยังงม
ถึงต้องอยู่คนเดียว”

“ข้าไม่ยอมจะอยู่คนเดียวหอรอก เอ็งต้องอยู่กะข้า
ด้วย”

สำเภาหยิกให้ “นี่แน่ะ”

“อ้าว—อันนี้มือไวแท้” รุ่งชอบใจและสำเภาผู้หยิก

นิ้วมือทั้ง ๕ ให้ก็ชอบใจแล้ววิ่งกลับไปทับ เพราะเจ้า

เตรียมไว้ล่วงหน้าก่อนอย่างรอบคอบ เมื่อรับปากกระดิน

จึงครูเดียวก็คลำมัจจนได้ยารักษาโรคที่ห่อไว้ต่างหาก แต่

เมื่อกลับมาครั้งนี้เจ้ารุ่งที่ยืนคอยกลับหายตัวไปแล้ว คิด

เคืองอยู่ว่ามันเป็นเล่นเป็นงานไม่ค้อยแน่ไปเสียหมด

เที่ยวค้นหาชะงอกตามโคนตาลมาได้สัก ๑๐ ต้นก็
พบมันนั่งอิงอยู่อย่างสบาย

“มาแกล้งแอบอยู่ได้” สำเภาเอ็ดเสียงเขี้ยว “ทำ
ให้คนเที่ยวตามหาเห็นเป็นสนุกสนาน”

รุ่งทรงกายขึ้นจากที่อิงตาล “เอ็งมันเจ้าโมโหหนัก
เว้ยเภา คิดทีไรเพื่อเอ็งเข้าไปค้นยาแล้วใครค้นมาและซ้ำ

กำลังเจ็บยั้งจะหลบเขาที่นร—ออ เอ้าจุดเข้าชนด้วยช”

“บะ—แล้วกัน ทำเป็นเด็กเสียเกินไปแล้ว”

“เปล่าหรอก ข้าไม้ค่อยสบายจริง ๆ และมันก็ชัก
หนาวจะเป็นไขเสียให้ได้”

สำเภาเลยเกิดวิตกแทนจะคิดอื่น “เอ๊ะ แล้วจะทำ
ไฉนล่ะ”

“เอ็งรีบเอายาไปให้แม่ก่อนได้ไหมล่ะ สักครูพอ
ยังชั่วข้าตามไป”

“ฮึ—ไม่ไหวหรอก ทางมียังงั้นข้าจะไปยังงั้น”

“งั้นก็จุดข้าวเร็วเถอะ” รุ่งชูแขนที่ไม่เจ็บและเขา
เป่าสั่งให้ “ไม่ต้องจุดจะถึงออกเรือออกแรงหรือพอให้
ช้ายดไว้เป็นหลักเท่านั้น”

สำเภาทำตามคำเพื่อให้ธุระนั้นเสร็จ ๆ ไป แต่พอ
รุ่งลุกขึ้นก็กางแขนเกาะไหล่สำเภา

“เอ็งไปส่งหน่อยซี งั้นใครจะถอยาไปให้ล่ะ”

“แล้วข้าจะกลับยังงั้น”

“ไม่เป็นไร เมื่อฟ้าสว่างแล้วย้อนมาส่งเอ็งก็ได้”

เจ้ารุ่งตอบเป็นเรื่องไม่สำคัญและถามตัดพ้อต่อว่า

“เอ็งแปลกข้าเสียจริงเชียวตะเภา เมื่อเช้าเมื่อบ่าย
เอ็งเต็มใจช่วยอยู่จนข้าปลมแทบจะตาย พอมาพบกลาง
คืนเอ็งทำเหมือนเกลียดข้า”

“ไปก็ไปอย่าพูดเลย” สำเภาลุ่มใจห่วงทางทับนี้
ก็ห่วง และยังคิดเป็นคำคนก็เลยลุ่มใจใหญ่ แต่เขนและ
ไอตัวมันร้อนจัต เมื่อคิดถึงพิษไข้หนาวก็เลยสิ้นจะคิดไป
เรื่องอื่น นอกจากประคองรุ่งไปจนถึงทับ

เวลานเกือบจะครึ่งคืน บนฟ้ามีแต่แสงและดวงดาว
กับลมพายุพัดเมฆ ไต่ฟ้าก็มีแต่รุ่งกับสำเภาเท่านั้นทมชีวิต
เกิดมาด้วยกันแต่เพียงสองคน สำเภาหนักกำลังรู้สึกตัวเอง
ว่าการรับฝากจากเพื่อนกระถินดูเหมือนเกือบจะต้องรับฝาก
ไปเสียทั้งหมดไม่ว่าสิ่งไร บางครั้งนึกดีเจ้ารุ่งแต่แล้วกลิม
จะตีเทียนมัน และเพิ่งจะรู้สึกในการที่ต้องมาส่งเดี่ยวตนเอง
ถึงจะเพียงนั่งพักอยู่ที่แคร่ไม้ด้วยกัน ยิ่งนานยิ่งเห็นว่า
แสนกลของหญิงยังไม่ลึกเหมือนกลเดี่ยวของชาย

จะกระเถิบหนีสักเท่าไร รุ่งก็คงยึดเจ้าเป็นที่พึ่งอยู่นั่น
เอง มันเหยียดกายเฉยเมยนอนหนุนตักหลับตานิ่ง

“อะไรเล่า—จะเล่นหลับทรมาณกันยุ่งกักแย่งกัน
สำเภาจับเขย่าอึดอึดใจเป็นที่สุด “ตึกแล้วข้างวังจะรีบกลับ
ไปนอนมั่ง”

“แหม—ข้ากำลังสบายจะหลับอยู่แล้วเทียว อีกครู่
เถอะวะตะเภา”

แต่สำเภาไม่ยอมจะให้มันหลับตาได้อีก ก็เขย่าตัว
ต่อไป

“เมืองวังก็เข้าทับซีไม่ต้องไปส่งหอรอกข้ากลับได้”

รุ่งกลับพลิกตัวตะแคงแอบหน้าหัวเราะ และตัวย
การหัวเราะนั่นเองแม่รับฝากก็แน่ใจว่า ถูกเหนี่ยวตัวไว้
ซัด ๆ จะจับตัวปลักใส่ให้พ้นตัวเจ้ารุ่งก็ไม่ใช่จะเลิกน้อย
หรือเบาพออ้อมได้อย่างเด็ด และแผลมันก็มีอยู่ออกกระกะ
และก็ไม่เคยเสียเลยตั้งแต่เกิดมาเป็นสำเภา ตักนัยยังไม่เคย
จะมีใครเอนค้อมนอนเลย

“ถ้างนลูกนึ่งเถอะ” สำเภาปกครองจะยกมันขึ้น
 “อะไรพิลึกแท้เทียว โทหกกันก็ไควว่าอาแกเจ็บจะเอายา
 ทงเป็นไขร่อยสัพนอย่างที่จะมาไม่ได้”

รุ่งกลับพลิกตัวมองดูหน้าสาว มืออ้อมเอวสาวแล้ว
 กลับหัวเราะร่วน

“ตะเภา ชานะเหมือนเกิดใหม่ จริงนะ เมื่อก่อนนี้
 เอ็งมันร้ายกะชาเสียเหลือเกิน แต่เชื่อว่าอายคนทมนเกลียด
 กันมาก ๆ นี่แหละไม่ค่อยจะพันกันไปได้”

“ลูกนึ่งเถอะอย่าพูดมาก” สำเภาเมินหน้าหนี
 “เดี๋ยวนี้ชาเกลียดชหน้าที่สุดใหญ่ทีเดียว คนปากตอแหล
 ยั้งไม่เคยพบ”

แต่รุ่งกลับถามย้อนไปความหลัง “อายบีเขาเคย
 นอนหนุนตักยงเห็นจะบ่อยชนี้ะ

“เขาไม่ห้ามยั้งหรือก”

“ถึงไม่ห้ามมันก็ง” รุ่งเถียงข้าง ๆ “ชานับวัน
 แต่จะต้องอยู่คนเดียวและตายคนเดียว เมื่อจะผิดถูกอย่างไร
 หนักตามที บอกตรง ๆ ะเภาตักมึงหนุนสบาย”

ลำเภาแกะมือจากที่โอบเอว หนาวร้อนของฤดูกาล
 หรือลมตีก้อย่างไรคูปะปนอิงคะนึ่งกันไปหมด ความเป็น
 เจ้าเนื้อจนได้ชื่อมาแต่เล็กกว่า ตะเภานั้นเพียงจะวันนี้องเองที่ได้
 สำนึกตัวว่าคนที่เห็น ๆ กันอยู่ทุกวันด้วยสายตานี้ยังไม่ร้าย
 แสงเหมือนเมื่อเข้าใกล้ปากแก่ง ทั้งเคยทะเลาะทุ่มเถียง
 ก็เหมือนจะเป็นปากคนอื่นที่เอื่อยอะไรยาก หากจะพูดจะเอื่อย
 ก็ผิดเลอะเทอะไปเสียหมด

มันขยับตัวแต่ละครั้ง หรือพลิกกลับแต่ละครั้งนั้น
 เหมือนมันยักจะคิดให้เป็นแกลิ่ง จนสุดท้ายรุ่งก็กอดลำเภา
 ไว้ครึ่งตัวทั้งสองแขน

“อะไรกันล่ะนี่” สาวอเพื่อนผู้รับฝากบ่นเอะอะ
 มือแกะมือที่มันโอบเอวไว้ “ปล่อยกันนะไม่เอา เล่นพรรค
 นี้จะแกลิ่งกันชัด ๆ”

“ใครเล่าจะแกลิ่งเอ็ง แหมตะเภา เอ็งนี่มันคนอ้วน
 เจ้าเนื้อสมช่อเทียวล่ะ”

“ดีแต่พูดไม่เป็นเรื่อง ปากข้างต่อแหลยงงนี่เอง”
 สำเภាប់นท้อหัวใจ “ดูรีอะไรกันนี่มาทักทักกันเฉย ๆ นี่รับปากรักใคร่อีกกระถินหนักหนา”

“เพราะรักกระถินคิดถึงมันนะซีเกาเอ๋ย” รุ่งถือใจ
 ดื้อต่อไป แม่ดาวเดือนจะตีกเดือนง่วงเดือนนอน แต่ชาย
 ทุ่มนึ่งห่างเศราก็คิดว่า เมื่อมีสาวพะนอใจอยู่จะนั่นแล้ว
 อักสิบรุ่งมันก็จะตื่นตาอยู่ได้ “ข้าเห็นเองแล้วก็คิดถึง
 กระถินไม่วาย แต่ถ้าคิดถึงกระถินมันแล้วเห็นเองมอไต
 ก็ยากจะอดเป็นคนเสียเช่นนี้ได้”

“ซี—จะเอาข้าไปเป็นคนเปลี่ยนคนแทนตามสนุกใจ
 จะไ้หรือ”

รุ่งกลับอ้อนวอนว่า “ตะเกาเอ๋ย เอ็งพูดของเอ็ง
 นะมันถูกนักแล้วแต่ขอให้คิดถึงอกข้าเถอะ เอ็งก็รับฝาก
 รับดูไว้กะกระถินก็ลองคิดดูที่เรอะว่า อายุข้านจะอยู่ได้สุข
 ไปสักก็มีอกวัน พอเอ็งซนผิงจากไปแล้วข้าก็ตาย ความ
 ทรูกันเพียงสองนมมันก็จะตายไปกะข้าด้วยจริงนะตะเกา ข้า

อายปากจะบอกว่ารักเองเอามาก ๆ ก็เพราะกลัวเองจะว่า
 ข้าณะต่อแหล เพราะกระถินข้ากรักแต่เองก็คิดซาเสียอีกที่
 ว่า ถ้ามีกระถินแล้วข้าก็จะไม่รุ่มยั้งเลย และนั่นแหละข้า
 ก็ไม่มีทางที่จะได้พบเห็นกันอีก ถ้าจะเปรียบอย่างคนมีเมีย
 ก็เหมือนว่าเมียนั้นตายไปแล้ว หัวอกอย่างข้ามันก็จะต้อง
 อยู่โสดเหมือนชายหม้าย แล้วข้าจะรักเองอีกไม่ได้หรือ
 เอละ ข้าจะรักเองเหมือนรักกระถิน เมื่อเองไปแล้วข้าก็
 จะหลับตาตายไปคนเดียว”

“โอ๊ยแย” สำเภาเอนกายไปข้างหลังตกใจที่ฟังคำ
 รุ่งมันพูดรวบหัวรวบหางเป็นคำเดียว เล่ห์เหลี่ยมที่พูดล่อเลียน
 ไว้เมื่อก่อนแต่คันท่านลพลอยนั้น ก็ปรากฏแน่เดี๋ยวนี้เอง
 สองมือที่โอบเอวก็ลามสูงขึ้นชะเง้อชะงอกตัวขึ้นถือตามลำ-
 พองใจ และสาววัย ๑๗ ของสำเภาผู้อ่อนอายุกว่ากระถิน
 ก็เผลอไปด้วยความประหม่า

แล้วผู้นั่งก็กลับเป็นผู้นอน ผู้บวยที่เอนตัวก็
 กลับลุกนั่งตั้งคนปกติเปลี่ยนตัวให้สาวเอน

“เกาเอ๋ย” รุ่งประกองและซ้อन्हัวให้สำเภานอน
 สบาย ยิงตัวสั้นยิงประหม่าสองมือปิดหน้าก็ดูสำเภามัน
 ยิ่งงามนัก ย้อมมือมันให้เปิดห้ามมอมมันที่ปิดบ้องไปต่าง ๆ
 แล้วพะเนอใจว่า “เกา ตัวของข้าจะมีชีวิตได้อยู่เป็นคน
 ไปอีกไม่เท่าไรหรอก และความทั้งหลายที่เราจะรักใคร่
 กันมันก็ร่อยแต่เฉพาเราเท่านั้น และก็นับวันความมัน
 จะต้องสูญตายไปกะช้า เอ็งก็จะขึ้นฝั่งอยู่ในวันพรุ่งและ
 ต้องทิ้งข้าไปเป็นอันแน่แท้ ก็ส่งสารเข้าไปให้มันตลอดไม่
 ได้หรือ”

แล้วสำเภาก็มีงขวัญหายไม่อยู่กับตัว เกือบไม่รู้ตัว
 ว่าเป็นคำคินกลางตึก นอกจากความอึกกะทักในหัวใจ
 ตัวเอง ตื่นตาไปด้วยของใหม่และอำนาจอันน่าฉงนอัศจรรย์
 ซึ่งเพียงแต่สองแขนเจ้ารุ่งที่กอดไว้เท่านั้น อยากรจะ
 คินรอนหนีไปให้พ้นหน้า แต่อำนาจหนึ่งนั้นช่างมีฤทธิ์
 เรียวแรงอย่างน่าท้อใจ แล้วก็ต้องเปลี่ยนเป็นคนหัวเราะ
 ระรื่นพลอยสุขไปกะมัน

เจ้าพลิกตัวชนต่อว่าม่นอายุ ๆ “พลิกแท้เที่ยวพริ้ง
อยู่ ๆ จะมากะเกณฑ์ให้เข้าตามใจอย่างกระถิน ข้าไม่สวย
เหมือนเขา ไม่งามหน้างามใจเหมือนเขาแล้วจะมาบังคับ
อะไรกัน”

“ใครว่าเอ็งไม่งามซะ อีเก่านะรีจะไม่งาม” รุ่งอิง
กายเบียดสาวสำเภา “คนเราจะงามเหมือนเป็นอย่างไร
กันไม่ได้หรอก คนหนึ่งมันก็สวยกันไปรูปหนึ่งต่างหาก
อย่างเอ็งนะมันงามเป็นคนเจ้าเนื้อ เออ ข้าจะได้อยู่ชมไป
อีกสักกวันก็मतเที่ยว แล้วเอ็งก็จะทิ้งข้าไปอีก เมื่อถึงฝั่ง
แล้วก็ขอให้รำลึกถึงข้ามั่งก็แล้วกัน”

“ปากก็พูดไปยั้งนั่นแหละ” เจ้าว่าตักคอ “นี่ถ้า
หากบ้านระยามอยู่อกสัก ๒-๓ สาว กว่าจะขึ้นฝั่งได้ก็คง
ต้องเข้าไปตาม ๆ กันหมด”

“เอ็งนะแหละจะต้องชามากกว่าคนอื่น เพราะเนื้อ
มันมากเต็มมือซำรก็มาก” แล้วแขนก็โอบเอาตัวไว้
อารมณ์รุ่งเมื่อนถึงหากจะเพลิดเพลिनอยู่บ้าง แต่เวลาตึก
และแสงดาวเด่นอยู่กลางฟ้านน ก็เตือนให้ใจระลึกไปถึง

กระถิน โื้อ้ กระถินที่จากไปด้วยความหวัง และหาก
 กระถินเจ้าจะมีใจที่พยรู้ว่ มันผู้อยู่หลังนี้ไม่ช้อแล้วก็คงจะ
 เศร้าใจตาย และเพียงชั่วคิดไปขณะเดียวถึงกระถิน รุ่งก็
 อ่อนใจเป็นคนเศร้าไปอีก

แต่สำเภากลบคิดไปด้วยเล่ห์ว่า สันดานชายไม่มี
 อิม สักแต่ว่าให้เป็นทีลบแล้วใจชายก็ปรารถนาจะให้รัก
 ของมันหวานไปตลอดเวลา ชวนคนอื่นให้มีความลับสอน
 คนอื่นให้รับรู้เรื่องของมันเองทั้งสิน และสาวเพื่อนที่จาก
 ไปโน่นก็คงจะเข้าทำนองที่ถูกมันสอน

พอเกิดใจคิดตรงกัน สำเภาก็ผละกายห่างและกึ่งาย
 ตาย เพราะเจ้ารุ่งมิได้ซัดขึ้นเหนียวรังแต่ก็อดสงสัยถาม
 มิได้

“อะไรตะเภา อะไรเอ็งถึงสะบัดหนีข้ายังงแล้ว”

“ข้าคิดถึงกระถิน” สำเภาตอบตรง ๆ และเศร้าไป
 ด้วยน้ำเสียงทรูสगतว ข้าสงสารกระถินมันนั่นก็ กระถินมัน
 รักพี่รุ่งมาก และเพราะมันรักมันหวังถึงได้ฝากข้าไว้ไม่คิด
 ระวังจะเป็นอน ทนพี่รุ่งก็อย่าประพฤตยงงกะข้าอีกเลย

คนเกาะเพื่อนหนุ่มจ้องสำเภาอย่างตื้นตา ใจช่างคิด
กันตรงใจนัก และอันที่แท้ที่จริงความเคลิบเคลิ้มที่เป็นไป
นั้นก็เพราะครู่เพราะยามที่มันมุ่งครวญมากไปทางคนหนึ่ง
อย่างคับไม้ได้และหากมันจะรักชอบกับสำเภาแต่เพียงพอดี
แล้วก็คงไม่กระไร แต่ครั้นเกิดแรงเกินพอดีไปเหมือนไป
ตรงกับกระถินก็เลยคิดไปถึงกระถินอีก

มันยังคงจ้องแม่เพื่อนผู้อุปการะรับฝากนิกชมหัวใจ
ที่คำสำเภาทำให้ได้สติคิด สำเภาเป็นคนกลางแต่สำเภามัน
มิใช่ของกลางที่จะหยิบฉวยมาชมเล่นแก่ทุกซ์

“ถูกของเอ็งสำเภา” รุ่งตอบอย่างที่ว่าสำเภาก็ไม่หนัก
ว่ามันจะหมดคอง่าย ๆ “เอ็งพูดเนือความนั้นมันก็น้อย
นิกไม่มาก แต่เข้าได้คิดไปมากไปไกลจริง ๆ มันฝากเอ็ง
ไม่คิดระแวงไปอื่นก็เพราะกระถินห่วงเข้ามาจริงของเอ็ง
นิกที่น่าสงสารมันไม่รู้ เออ เข้าคิดถึงกระถินเสียเหลือเกิน
ทำไมเข้าจะได้ขนฝงได้เห็นกระถินมันก็ไม่รู้”

ลูกสาวพ่อแปรก็คิดขึ้นมาได้ถึงค่าน้ำชาย คือใจที่จะ
ช่วยมันและบอกให้มันรู้ตัว

“พี่รุ้ง ช่างตั้งใจอยู่เหมือนกันที่จะบอกให้รู้ ทาง
รอดของพี่รุ้งกะอาสาหย่างง้อจะมีอยู่ แต่พี่รุ้งจะต้องคิด
ดีทำดีให้สนิทแนบแน่นแหละจะเห็นทางรอด”

“ฮึ” รุ่งหงนและใจร้อนที่จะฟัง “บอกเร็วเถอะ
สำเภาก็เอ็งมีเรื่องยังงี้ก็เล่าไปเร็วอย่าคลุมเครือให้สงสัย
เลย ข้าเดียงวันจะให้คิดให้ทำง้อเอาทงนั้นขอให้ได้พาแม่แก
ข้ามไปให้ถึงฝั่งรอดตายเถอะ”

สำเภาก็เริ่มความ เล่าความแต่ต้นที่พลอยกำนัล
ของรุ่งเป็นสาเหตุให้น้ำเสื่อ เกิดใจโลภจนให้สำเภากะลิ่ง
ไถลถ้ามและยิ่งไปกว่าก็คือถึงแม้ว่ารุ่งจะเป็นศัตรูวิวาทกัน
แต่เมื่อรู้ขยายพลอยแล้วความคิดเห็นที่จะ ไถลถ้ามมิ่งมันนั้นก็
ทำให้น้ำชายจะกลับหันมาผูกมิตร

รุ่งหนึ่งฟัง ใจที่จะฝันสงบนั้นไม่อาจจะระงับไว้อีกได้
และรุ่งก็เพิ่งรู้ว่าพ่อเฒ่าแปรก็เป็นคนหนึ่ง ที่รู้ความน

ละเอียดยเหมือนแม่สาย และช่องทางที่มันหอบแม่ข้ามผิงน้ำ
อันเปล่าเปลี่ยวหนไปถึงเมือง ไต่ก็มีอยู่ทางเดียวที่จะคืนคักกับ
ไต่ก้งแล้วขออาศัยเรือไป

จึงพูดกับสำเภาด้วยคำจริงแล้วฝากคำไปถึงน้ำชาย

“เอ็งไปบอกเขาเถอะว่า ชำนะไม่คิดจะประสงค่อน
ไต่หรือกขอแต่ให้พาแม่แกพั้นนี้ไปเสียก่อน แล้วข้าจะ
สัญญาบอกทีให้”

สำเภาตาคัน “หือ ฟุ่งพูดคำจริงหรือนี่ ฟัพบ
หีบพลอยนั้นไต่แล้วจริงรึ”

“เปล่า-ยังหรือก” รุ่งสนหัวไม่เอาธุระนัก “หีบ
ที่ว่านั้นเขายังไม่พบไม่เห็น แต่พลอยอย่างทีให้เอ็งนั้นข้า
ไต่เมื่อไปงมหอยน้ำลึก และซำก็เห็นแยะ ๆ ดียงอีก
หลาย”

สำเภาถึงต้นเต็น นึกถึงว่าสมบัติที่รุ่งพบไต่หน้านั้น
เมื่อถึงผิง แล้วก็จะเกิดราคามากมายพอให้มันคิดตั้งตัวไต่
และถ้าปากคงจะหายไปหมดสิ้น

“^{๑๑๑}ถ้าพรุ่งจะบอกเขาทำไมเล่า แอบไปงมค้นให้
สินเสียก่อนไม่ดีหรือ”

“^{๑๑๒}ข้าเจ็บบยั้งอะไรจะงมไหว ^{๑๑๓}เชื่อข้าเถอะสำเภา
อายหีบสมบัติพะมันไม่อยู่ใกล้ตานักหรือ ^{๑๑๔}ข้าเองกรูเพราะ
แม่แก่เล่าให้ฟังหรือแต่หานักแล้วไม่พบที่ ^{๑๑๕}และการที่พบ
นี้ก็ผิดัญเปลี่ยนที่ไปงมหอยจะเอาไขนางลมมาแลกมาขาย
หรือ ^{๑๑๖}นี่ๆ ไว้เถอะวะสำเภา แล้วข้าจะอวดไข้อลอเอง
ที่ดีๆ เป็นราคาเงินได้อีก ^{๑๑๗}แต่ข้าเวลานี้ไม่อยากจะคิดอื่น
นอกจากจะขอให้ชนผงเท่านั้นเป็นพอกการ ^{๑๑๘}เองบอกน้ำเสือ
เขาก็แล้วกันว่าข้าก็อยากจะสนทนาด้วย ^{๑๑๙}แค้นเคืองอันทมิ
ต่อกันนะไม่ใช่น้ำเสือกะข้าเป็นต้นเหตุหรือ

สำเภาจิตใจเบบที่ยิ่งที่สุด ^{๑๒๐}เจ้ามิได้คิดว่าที่จะช่วยมัน
สำเร็จเป็นกุศลที่จะได้ ^{๑๒๑}นอกจากคิดว่าเป็นคุณและปลื้มใจ
สินเหลือ ^{๑๒๒}ทั้งชีวิตแม่สายและชีวิตรุ่งจะรอดก็เพราะฝีมือ
สำเภาคนกลางที่รับฝากอุปการะอันเป็นคุณที่ทำให้ ^{๑๒๓}สาว
ปลื้มเหลือหลาย

จนตึกล่วงมาครึ่งคืน คนที่มองเห็นความตายของตัวเอง
เองข้างหน้าอย่างแจ่มแจ้ง ก็กลับเป็นคนที่เกิดมีหวังหลับตา
เห็นสุขเมืองที่เกิิตมาไม่เคยเห็น หลับตาคิดว่า เมื่อไ้ได้อยู่
เมืองมีผู้คนมากมายได้เห็นกระถิน แลลำบากยากใจ
ต่าง ๆ ก็จะมีหมดสิ้น แม่จะมีหมอยู่รักษาไข้ แล้วชีวิต
แม่จะยืนยงให้มันได้หาเลี้ยงแกไปอีกตลอด ส่วนสำเภา
เพียงจะรู้ความว่านิยายที่ออกจากปากเพื่อนั้น เป็นของจริง
และตัวจริงที่พบสมบัติเกลอนนั้น ก็นั่งเป็นพยานอยู่และ
เจ้ากัทำคุณแก่มันนั้นก็พอจะหวังได้กำนัลอีกราคามาก แล้ว
สองหัวใจของรุ่งและสำเภาก็คิดถึงสุขเป็นอันหนึ่งอันเดียว
กระทั่งรุ่งเดินไปส่งจนใกล้จะถึงทับ

๒...

ตะวันรุ่งแล้ว แสงเงินที่ผุดพ่นน้ำเห็นอันอยู่
ปลายฟ้าที่จดกันโน้น ผืนทะเลกว้างแลขาวไปด้วยใบ
ฉลอมและเรือปลาอันที่เร่งล่ากลับ บ้างแข่งกันด้วย
ความคะนองใจสนุกสนาน แต่บ้างก็แข่งกันด้วยความ
เป็นคู่ขันหยันเย้ยกันในที่ ลำขนานล่าแล้วก็เสียดขน
ตัดหน้าทางเสียงเขาเบาแหลมไปหว่างฟ้า แต่ทุก ๆ ลำก็
มุ่งมาฝั่ง

ผู้คนตาแม่เมื่อยงมดไม้สว่างนั้น กระทบถึงสว่าง
 สาวกระถิน ที่จากบ้านระย้ามาแล้วสิบห้าวันเต็ม ก็ตั้งตา
 แลเหมือนจะนับหน้าตรวจดูพวกฉลอมที่กลับทุกคน และ
 ประพฤติของเจ้าก็จะเป็นอยู่เยี่ยงนทุกวันตั้งแต่มาถึงเมือง
 บ้านปากน้ำ บ้านช่องที่อาศัยอยู่นหากจะหนาแน่นด้วยผู้คน
 สุกสบายด้วยเป็นเมืองแปลกสารพัดจะมีก็จริง แต่เมือง
 ที่เขาเห็นกันแสนสุขนกลับเหมือนจะต้องเตือนใจให้คิดถึง
 บ้านระย้าเมืองเหงาเมืองกลางนาที่เร้นจากผู้คน จะได้เห็น
 เมืองที่มีถ้ำน้ำ ชะวากหินและหาดเปลี่ยวไปตลอดลึบๆ เมื่อ
 ใครอื่นได้อยู่แล้วก็ไม่อยากจะจากมาเสียได้ ยิ่งมีรักผูก
 เกิดอยู่บ้านเกาะเหงาหนด้วย บ้านระย้าก็มแต่ดวงใจผาสุก
 ทงกังวลใจอื่นที่จะต้องยุ่งเกี่ยวหรือพลุกพล่านกับฝูงคนนับ
 ร้อยก็ไม่เหมือนที่ปากน้ำผิงเมืองนี้

จนฉลอมเข้าเทียบแล้ว ถึงหาดเรียงรายกันไปแทบ
 บ้านปากน้ำหัวแหลมม่อนจะเป็นบ้านฉลอม ชาวเรือที่อยู่
 บ้านต่างก็พากันไปรอรับอยู่ที่หาดหมด หมึงแข่งงาน

หรือพ่อเฒ่าแม่นางทุกบ้านและพ่อค้าก็ไปอยู่กันแน่นแล้ว
ครูนั่นพ่อเฒ่าพยอมก็ชะโงกมาในห้องลูกสาวผู้หนึ่งหงอย

“กระถิน ลงไปช่วยไปเขารับมังสี เจ้าบ่ก็มาแล้ว
ผู้คนในบ้านนี้เขาก็ไปกันหมด เอ็งจะมานั่งชคร้านอยู่คน
เดียวทำไม”

นางอาบแม่ก็มาถึงอีกคน “อ้าวยังอยู่ในนี้เอง ช้าน
นี้กว่าเอ็งลงไปแล้ว ใกล้เคียง เพื่อน ๆ เขาไปอยู่กันโน้นหมด
ะ ะ ”
ทงนน

กระถินก็จำใจลุกจากหน้าต่างที่นั่ง แลเห็นหาดและ
ฉลอม เพื่อนสาวที่เพิ่งรู้จักเพราะอยู่เขตบ้านเดียว และ
เป็นเครือญาติเจ้าของบ้านก็พากันไปรับปลาหมด ถ้าหาก
กระถินไม่มีเรื่องหมองหัวใจแล้ว ก็คงจะสนุกสนานไป
ด้วยเพื่อนมาก และถึงว่าเจ้าจะไม่ต้องโอ้อวดตัวเองทุก ๆ ปาก
ของคนในบ้านก็ชมว่า กระถินสวยกระถินงามและเป็นที
ชอบอัธยาศัยของเพื่อน

เพียงพันเรือเล็กออกมาลานจะลงหาด นางหนึ่ง
เพียงเหลือบเห็นก็กรากตรงมารั้งแขน

“แน่ะ กระถินไปรียงละพร้อม ๆ กัน”

พ่อเฒ่าพยอมและแม่อาบย่อตัวต่ำ กระถินก็ผัน
หัวเราะเกรง ๆ

“วันนั้นนายหลงหาด” เจ้าว่า แต่การจะพูดต่อไปอีก
ของกระถินกับลูกสาวนายก็เอ๋ยปากไม่ออก เพราะชนบ
ธรรมเนียน เพราะความตื่นและเกรงแก้คำวานาย

สาวทิมแม่เป็นไทยและตัวลูกครึ่ง มิใช่คนถือสาหรือ
จ่ายศกกลับเพิ่มเวทนานางหญิงเกาะที่เจียมตัว

“ไปเถอะ ไปด้วยกัน” สาวนายผู้ซื่อเสียงรังแขน
ให้ออกเดิน “ไปดูเขาชนปลากัน อีกหน่อยพอหน้าโปะ
แล้วจะสนุกกว่านี้อีก”

กระถินคงได้แต่เป็นคนหัวเราะไม่มีเสียง ถึงจะเป็น
สาวเป็นนางด้วยกันแต่เสื้อผ้าแต่งกายและสง่าของสาวเสียง
ก็ทำให้เจ้าระย่อจะเดินลดลงอยู่หลังรำไป จนต้องเดินจูงมือ
กัน

“กระถิน เมื่ออยู่ที่บ้านนะเข้าๆทำอะไร” สาวนาย
ชวนคุยต่อไปอีก “แล้วเคยข้ามมาฝั่งม้งหรือเปล่า”

“ยังเลย” เจ้าตอบประสาซื่อ และเพิ่งจะรู้ว่าคำ
เข้าเป็นคำฉันเมื่อพูดกับนาย “อยู่โน้นเข้าๆ ก็ลงหาด
เหมือนกัน พี่เขาเอาเรือเบ็ดไปหย่อนปลา ฉันก็มหอย
ริมน้ำ”

เสียงหันมองสาวเกาะในบ้านเปรียบสีหน้ากับความ
ลำบากหากินแล้วแทบไม่เชื่อว่า หญิงงามจะบังอาจถึง
เพียงนั้นแล้วก็ซักถามต่อไปอีก

“หายังงั้นจะพอกินหรือ คนที่โน้นคงตำนางมหอย
เก่งทุกคน”

“ก็ไม่มีคนนัก ที่หากินในน้ำมเล็ก ๆ ก็มีอยู่แต่
คนเดียว”

“มีคนเดียว ทำอะไร”

“งมกะบังหา ลางที่กว้างลอบแล้วพวกฉลอมก็ไป
แลกมา”

สาวเสียงรับคำเหมือนจะนึกออกอะไรสักสิ่งแล้ว
 ซ้อมมือตัวเองอวดกระถิน “ถ้าหากว่าไหนก็คงได้ที่ระย้าน
 เอง ฉันขอพวกหลอมไว้อีกต่อหนึ่งสี่ขวานหายากหนักถึงจะ
 ซอกก็ไม่ค่อยจะมีขาย”

กระถินจ้องต้นไม้นาทเลยมทองคำกำไลสวมมีอนาย
 แล้วความจำหนหลังก็กลับมามาปรากฏ

“ฉันก็มี เของและชาวสะอากงามกว่านี้อีก”

“จริงรึกระถิน สาวเสียงเหลียวตามคาดคน มีสีขาว
 ยงเงระไร ได้มาจากไหน”

“เขางมให้” เจ้าตอบล่อย ๆ และชี้แจงถึงเรื่อง

กลับงหา “หายากนะจริงเพราะอยู่น้ำลึกมากหลายวา และ
 ไกลฝั่งนักไม่มีใครกล้าออกไปงมเลยเพราะกลัวฉลาม”

เลยกลายเป็นเรื่องตลก อัจฉริยะสำหรับผู้ที่เขานาย

มั่งมีเงิน

“แล้วใครละเป็นคนกล้าออกไปงม”

เพียงได้เอ่ยชื่อนกกล้าของคนทีคิดถึงกัน แต่ดวงใจ

สาวกระถินก็เลือดซนสีหน้า

“พ่รุ้ง เขาซอรุ่งขาวของพรรคนี้เขาหาได้มากทุก
วัน คนอื่นไม่มีใครจะคิดทำกินเพราะไปหากินกันเสีย
หมด”

ลูกสาวนายพยายามที่จะหลับตาคิดว่าอายหนุ่มในคำ
ของกระถินนั้นมีร่างกายดำมะเมอม สองแขนเนอกงเป็น
กลามล้ำัน คงจะอาจหาญเหมือนหนุ่มในนิยายที่เล่าสู่กัน
ฟัง แล้วมือก็ลูบคลำกำไลอันมาจากบ้านระย้ากลางทะเล
ก่อนไปตระวันออกโน้นจนกระทั่งถึงหาด

กระถินคงเดินล้ำเรื่อยไม่อาจขึ้นเคียงคู่ด้วยความ
เกรง แต่เสียงก็หันมาไขว่คว้ารังตัวให้เดินคู่กันไปและชัก
ถามเรื่องเกาะระย้า ถ้ามถึงความหาญและรูปโฉมเจ้ารุ่ง
ชาวเกาะซึ่งมีชีวิตตั้งหนุ่มในนิยายตลอดทางจนใกล้จะถึง
เรือฉลอมเทียบลำ

แต่สาวบ้านเกาะไม่รู้ตัวว่า สองชายเพื่อนซี้กับพี่
 ตัวเองที่ยืนอยู่กราบฉลอม ทั้งคุณนพกมอจากงานจ้างมา
 ทางเจ้าพากันคิดไปต่าง ๆ พี่ชายเกรงไปว่านางน้องกระถิน
 นั้นไม่รู้จักสูงต่ำเดินตีไหล่มาเสนอนาย แต่ครั้นเห็นเสียง
 พุดจากทงหัวเราะด้วยสนิทสนม หัวใจซังของจำบักเกิดเป็น
 ริษยาไปเองว่า สักหน่อยนางกระถินก็คงทำหัวสูงเพราะนาย
 มาคบ และอีกคนหนึ่งนั้นซึ่งยังไม่ทันจะคิดพุดกัน ได้สนิท
 สนมเหมือนก่อน นับแต่เกิดเรื่องเจ้ารุ่งก็กลับยิ่งเพิ่มความ
 ไม่สบายหัวใจ

จึงสะกิดแนะเพื่อนพุดให้ใจขึ้น “เอ็งดูเถอะจำบักดู
 กระถินมันวางกิริยาสูงของมันเอง”

เพื่อนไม่ชอบใจแล้วอยู่ก่อนก็เลยคล้อยตาม “ออมมัน
 พิกลของมันอยู่นักละ นี่เดี๋ยวนายผู้ชายเห็นก็คงจะพลอย
 ให้เข้าถูกเอ็ด

“ปราม ๆ ไว้ก่อนแหละดี” แปลงยุเลยเพราะความ
 คิดของเจ้าหนุ่มแปลงนั้นมากไปต่าง ๆ ที่ว่าเพราะกระนั้นเอง
 ที่กระถินกล้าทำหยิ่งทำดื้อ ไม่ยอมสนิทกับตัวเช่นก่อน

และหากจะทิ้งไว้เช่นนั้นตลอดไป ยิ่งวันกระถินก็ยิ่งจะเป็น
คนสูงอวดดีหนักมือจนจะล้มเจ้าแปดง

ก็พอสาวใกล้เข้ามา จำปีเจ้าคนที่หัวใจแปลกที่ริษยา
น้องแท้ตัวเองก็ตะโกนขึ้นทงกวกมือ

“กระถิน มาซิ มาช่วยกัน หนอยจะเดินทำนายอยู่
ว่าไง งานออกเป็นกายเป็นกอง”

สาวเสียงเหลียวเงยขึ้นไปบนกราบฉลอม เค้าหน้า
จำปีก็พอจะให้เตารูทงกิริยาที่กวกมือตะโกนนั้นบอกอยู่ว่า
คงเป็นพี่กระถินแต่อกชายหนึ่งจ้องตาเจอแล้วก็หลบ

เมื่อจำปีตะโกนเร่งเร้ามาอีก กระถินจึงพูดกับนาย
สาวว่า

“ฉันจะต้องไปช่วยพี่ทำงาน”

“อย่าเลย” เสียงห้ามรังขอมือสาวไว้ “อยู่เป็น
เพื่อนคุยกันดีกว่า ไปทำเหม็นคาวมือเปล่าๆ”

แต่พี่ชายซึ่งเห็นชกชาก็เกิดโทโส “เอ๊ะ—กระถิน
จะว่าไง อ้าว.... บอกให้มาช่วยยังจะมัวช้าทำกระบวน
อยู่อีก”

“นายไม้ให้ข้าทำ” น้องสาวแห่งหน้าตอบ และ
 ก็พอบตากับเจ้าแปลงพีนางแม่เพื่อนที่เจ้าฝากชู้ไว้
 เขาท้ายมเจื่อน ๆ แต่สีหน้าเจ้าแปลงม่อนแทบจะ
 แปลไม่ถูกเพราะมีพริกพะเย็ดซ่าตอบมาด้วยคำพิกล

“งานออกกายกองทำไมนายเขาจะห้าม เอ้อะ เขา
 ปราณั้นแหละมันควรจะต้องทำละ”

“นั่นชิมมั้นเอาแต่ครานมาอ้างเป็นใหญ่อยู่เสมอ”
 จำปีซ่าเลยและกชไปทางหาดพันท้ายฉลอม “โน้นพ่ออยู่
 โน้นเดียวก็เจ็บหรือก”

กระถินหน้าสลดแต่นายสาวผู้ขึ้นฟังเป็นคนกลางนั้น
 รู้สึกสมเพศหญิงงามจึงพูดขึ้น

“ฉันห้ามเขาไม่ให้ทำเอง ไม่เป็นไรหรือกเดียวฉัน
 จะพูดกะตาพยอมเอง”

จึงเป็นอันว่าทั้งพี่ชายและเจ้าแปลงศัตรูของชู้ซึ่งคร่ำ
 ครวญอยู่บ้านระย้าบ้านเกาะโน้นต้องจำนึ่งแต่ไม่วายจะบ่น

และคือนถลึงตาเอา ครุ่นนอกชายหนึ่งสวมเสื้อผ้าสะอาด

เดินจากข้างท้ายตรงมาแล้วกระโดดจากเรือลงยืนที่หาด

เขาชมอ “แน่ เสียงมากดีแล้ว ช่วยฟังซิ”

สาวเสียงเดินมาใกล้ “จะให้ฉันช่วยอะไรพี่สำเนียง”

“คุมให้พวกนี้ขนปลานะซี” สำเนียงพี่ชายชี้ไปบน

เรือ ทั้งแปลงและจำบซึ่งยืนจ้องต่างก็พากันหลบแล้ว

สำเนียงก็บ่นตัวเองกับน้องสาว “ฟังวางเหลือเกินเมื่อคืน

ไปโป๊ะคอยรูกปลาและอยากจะคอยจับพวกฉลามขโมยด้วย

เลยอดนอนแทบตาย นีว่าจะนอนสักครู่เพราะสายจะต้อง

ไปตีราคาในตลาดไปกะพีใหม่ละเพราะวันนี้สนุกนัก”

เป็นความตั้งใจของน้องสาวอยู่ก่อนตั้งแต่เย็นวานนี้

จึงตรงกัน และไม่ทันตอบพี่ชายก็ชะเง้อไปดูสาวข้างหลัง

จึงวินนเองที่สำเนียงได้เห็นสาวเต็มตา เต็มร่างของกระถิน

ซึ่งยืนสูแสงอาทิตย์รุ่งที่จับใบหน้า เนื้อละเอียดขำยิ่งพิศก็

งามตลอดตัวอย่างประหลาด

เขากระซิบด้วยนิสัยเคยตามน้องสาวว่า “มากะ
เสียงรลुकใคร”

น้องสาวยิ้มเหลียวมองกระถินผู้^{๒๒}น^{๒๓}หม่อแล้วตอบพี่
ชายเสียงค่อย

“ลูกตาพยอม น่าเอ็นดูและน่าสงสารมากฉันจะเอา
ไปเลี้ยงบนเรือน”

สำเนียงคงพูดตาหม่อไปที่กระถิน “กิตินเสียงพี่
ว่าเด็กคนนี้หน้าตาไม่อาภัพเลย ถ้าเสียงเลี้ยงคงจะได้คนไว้
ใช้ดีถูกใจทีเดียว แล้วสำเนียงก็ชวนน้องสาวตรงมาที่
กระถินซึ่งยืนเมียง ๆ หน้า

“ลูกตาพยอมไซ้ใหม่จ๊ะ” เขาถามซึ่ง ๆ และเอียง
หน้ายิ้ม “เพิ่งรู้จักกันตัวนั้นเอง”

กระถินอันเกือบจะว่าเป็นสาวมาแต่ป่าอีกอก ก็
มากกว่าจะคิดเป็นอันกลิ้ง

“ใช่...ฉันลูกพ่อพยอม”

“อ้าวทำไมหนึ่ง ไม่ต้องหนึ่ง ยืนพูดกะฉันก็ได้”

สาวเสียงก็จับแขนรวงชน “ยืนก็ได้กระถิน” แล้ว

ก็พูดกับพี่ชาย “ลูกตาพยอมที่ให้ไปทำตาลเกาะระย้านั้น
แหละ”

พี่ชายพยักหน้าแต่กิริยาของพี่ชายนั้น สาวเสียง
ประหลาดเพราะไม่เคยเห็นจ้องใครเหมือนจ้องกระถินสาว
ที่ขำม่นามาจากเกาะเลย

และก่อนที่จะจากไปก็หันมาบอกน้องสาวเหมือนกำ
ชับอีก

“สาย ๆ พาไปเที่ยวตลาดซีเสียง—เออชื่ออะไรนี่”

“กระถิน”

“อ้อ—กระถิน” พี่หนุ่มหัวเราะอารมณ์ดี “พา

ไปเดินตลาดเสียมั้ง เพราะวันนี้จะเอาปลาขึ้นตลาด บางที
ถ้าพี่ต้นต้นจะตามไปที่หลัง”

แล้วเขาก็เลี้ยงไป หลีกเลยไปแล้วก็ยังหวนกลับ
 มามองและก็เหมือนใจตรงใจที่เพอญให้สาวเหลียวไปพบตา
 เขายิ้มให้และสาวกระต๊อนก็สันทัดตัวได้คิดว่า สิ่งนี้ไม่เคยรู้
 เคยเห็นเมื่ออยู่บ้านระย้า ผู้ชายสะอาดสวมเสื้อสวย ผมเผ้า
 เรียบเยี่ยงนี้ เพิ่งจะเคยพบเคยเห็น

สาวผู้เป็นนาย ก็พากระต๊อนเดินเลียบหาดไปจนซิด
 จลอมลำที่เจ้าแปลงอยู่กับพี่ชาย เห็นหน้าเจ้าแปลงที่ว่าเป็น
 คนหนุ่มเคยใกล้ชิดสนิทกันแต่อยู่บ้านระย้าโน้น แลเจ้า
 แปลงที่ผมปรกหน้า เหงือกไหลเป็นทางย่อย ทงเสอผ้า
 ซาคและปะไว้หนา หนุ่มเกาะที่เคยเป็นลูกพ่อแปรผู้รารวย
 ของแลกทงข้าวปลาอาหารที่ทุกคนต้องหวังพึ่ง แต่เมื่อ
 กระต๊อนจะหลับตานึกเทียบกับผู้เป็นนายหนุ่มสะอาดที่ผ่านไป
 เมื่อครู่แล้วเจ้าแปลงก็เหมือนชายสนราคา แต่แล้วเจ้ารุ่ง
 เล่า หากว่าได้ข้ามมาอยู่ร่วมฟากน่าน ราคาตัวของเจ้ารุ่ง
 ก็ยิ่งซำรายไม่มีเลยเท่ากับสัตว์เลี้ยงอาศัยเศษข้าวและอาหาร
 อื่นที่หลอมมนุษย์เท่านั้น

พ่อพยอมกำลังวิ่งกับงานนับปลาแบ่งแจกจ่ายแก่
 พวกลูกเรือตามธรรมเนียมเมื่อถึงฝั่ง นอกไปจากคำจ้าง
 เป็นปลาหัวมอกก็พอจะพบหน้าลูกสาว

“กระถิน เอ็งจะมัวเดินทำสวยอยู่ว้ายังไง” แยกพูด
 ไม่ทันเห็นลูกสาวนาย “มาช่วยกันนับปลาฝั่งนี้จะได้เสร็จ
 เร็ว ๆ”

“ไม่ต้องหอรอกอย่าเลย” สาวเสียงออกปากห้าม
 “ฉันชวนกระถินมาเดินเป็นเพื่อน แล้วเดี๋ยวจะไปตลาดกัน
 อีกอย่าต้องให้เหม็นคาวเลย”

“อ๋อ นาย” พ่อเฒ่าของกระถินหัวเราะไม่สนิท “แต่
 มันจะเคยตัวจ้านาย เพราะอู่ลูกคนนั้นมันชอบจะอยู่เฉย
 ครานงานมาแต่ไหนแต่ไร”

“นายอย่าให้ท้ายมันนัก” จำปีซึ่งลงมาแล้วจาก
 จลอมกำลังจะยกแข่งปลาแบก “อีกกระถินเคยชอบอยู่เฉย
 เสมอและมันไม่ค่อยสำนึกตัว ดูเอาริไปยืนเคียงอยู่กับนาย
 อีนจะระยำเสียใหญ่”

“ฉันชวนมาเองจะเป็นอะไรไป กะยื่นอยู่เป็นเพื่อน
กันเท่านั้น” บุตรสาวนายบ้านพูดเสียงไม่พอใจและนึก
ประหลาดว่า โฉนกระถินจึงไม่เป็นที่รักของพี่น้องพ่อแม่
เหมือนลูกสาวชาวบ้านอื่นที่เคยเห็น

และพี่ชายสำเภาซึ่งยืนเงยบอยู่ทางหนึ่ง ยืนเงยบ
จับตาดูอยู่ก่อน ตังแต่เห็นผู้เป็นนายหนุ่มพี่ของสาวเสียง
หยุดพักหยุดพูดและเหลียวมองอย่างประหลาดตา และก็
ยิ่งซ้ำที่เห็นกระถินได้พะเนอไม่ต้องทำงาน ใจตัวก็ระแวง
ไปอีก กระวนกระวายยิ่งไปกว่ากระถินจะอยู่ใกล้เจ้ารุ่ง
บ้านระย้าโน้น เพราะย่อมรู้ช้ดอยู่ว่าหนุ่มลูกเจ้าของนาย
บ้านนั้น หากเพียงเอ่ยปากแล้วคำเดียวกระถินก็จะไม่พ้น
เป็นของเขา

จนแสงแดดกล้า ชายหาดก็บางด้วยผู้คนทีเสร็จ
งานขนแข่งปลากลับไปหมดเหลือแต่ฉลอม ทอดอยู่เรียง
ราย สาวกระถินก็กลับไปแล้วแต่มีได้กลับไปกระท่อมที่
ปลูกขนอาศัย เพราะสาวผู้เป็นนายเกิดเมตตาก็จชวนไป

เรือนหลังใหญ่ เปิดตู้ผ้าซึ่งกระถินไม่เคยเห็นมาแต่ก่อน
สารพัดสีทงเสื่อและเครื่องนุ่งห่มอื่น

“เลือกเอาสีกระถินจะชอบตัวไหน สีไหน” สาว
เสียงยกตงผ้าและโยนเสื่อมากองตรงหน้า

สาวบ้านระย้าแห่งนมอง หัวใจเกิดขึ้นอย่างไม่เคย
เป็นเลยนับแต่เกิดจำความได้ สาวรู้ว่าเขาเมตตาก็เลยเจียม
ตัวหนักแล้วก็กราบผู้เป็นนาย

“นายเลือกให้ฉันเองเถิด เพราะไม่เคยมีเลย ไม่รู้
จะเลือกไปใช้อย่างไร”

ลูกนายบ้านตื่นหัวใจ ความยากของคนและวิเวก
อยู่แต่เกาะกลางน้ำถึงกับไม่รู้จะใช้เสื่อผ้าถูก เพียงเห็นสีผ้า
แปลก ๆ ก็เกิดกิริยาตื่นจึงนั่งลงประคอง

“งั้นจะเลือกให้ นั่งเถอะ ไปตลาดผู้คนมากกว่านี้
นักต้องแต่งตัวเสียใหม่ของเราถมไป เอาเถอะฉันจะให้
หมกตงนี้ถ้าหากใส่ได้”

กระถินปลืมน้ำตาคลอ ถอดเสื่อที่ติดตัวมาแต่บ้าน
ระย้าออกกอง เสื่อซึ่งเช็ดหน้าตาเจ้าและตัวออกวางไว้

ทางหนึ่งแล้ว เสืออินตรงหน้าก็สวมหัว เหมาะราวกับ
ว่าวัดไว้จะตัดสำหรับกระถิน

“สวยเหลือเกิน” นายออกปากชม และร่างกระถิน
สาวเกาะที่สวมเสือแพรสิงามเป็นหนึ่ง เมื่อหญิงชมหญิง
ตัวด้วยกันว่างาม แล้วชายเห็นก็ยากจะไม่เหลียวมอง

“กระถินสวยมากนี่” นายเสียงยังชมเชยต่อไปอีก
“อยู่ไปสักหน่อยก่อน พอรู้จักแต่่งตัวจะยิ่งสวยมากกว่านี้
ไปดูตัวเองเสียหน่อยซี”

แล้วกระถินก็ถูกจูงมือมายืนอยู่หน้ากระจกเงาบาน
ใหญ่ เพิ่งจะเห็นตัวเองวันนี้ เพิ่งรู้จักตัวเองวันนี้ ใจก็
ถามใจว่านี่กระถินตัวเราหรือ เคยเห็นแต่เงาหน้าไม้ถนัด
เมื่อบ้านระยาก็เพิ่งจะแน่วันนี้เอง แม่นายที่ยืนเคียงจัดเสือ
ตั้งให้เหมาะก็สวยเพียงกระถิน

แล้วออกเงาหนึ่งก็เกิดขนข้างหลังเห็นในกระจกของ
สาวก็เหลียวไป เขาแลแต่สิ่งอยู่เพียงประตุนั้น

“พี่สาเหียง” น้องสาวจับกายกระถินอวด “กระถิน
ของฉันสวยไหม”

“สวยมากทีเดียว” เสียงพี่ชายรับคำแต่ยังไม่อดที่
จะชมประจบน้อง “ถ้าเดินคู่กับเสียงแล้วก็สมกันนัก”

“ไม่จริงเลย ฉันว่ากระถินสวยกว่าใคร ๆ ทั้งนั้น
ทั้งบ้านปากน้ำ”

พี่ชายหัวเราะ ตาเพ่งกระถินจนต้องหลบอายุไปเอง

“ช้อกระถิน” นายเสียงพูดลอย ๆ “สวยเหมือน
ช้อ เออ แล้วทำไมไม่เคยข้ามฟากเมืองนมม้งเลยหรือ”

กระถินตอบก้มหน้าและนั่งลง “ฉันไม่เคยเลยจ๊ะ
นาย ฉันไปอยู่บ้านระย้าตั้งแต่ยังเด็กไม่จำความได้”

“โธ” สาวเสียงพูดด้วยเมตตา” ไปเกิดอยู่กลางป่า
เรานี้ดี ๆ หนังสือก็คงจะอ่านไม่ออก”

“เปล่า—แต่พี่แปลงเขารู้เพราะพ่อแกสอนให้”

นายสาเหียงถึงคราวกับตัวเอง สาวที่มาแต่เกาะ
ถึงหากจะรู้เห็นแต่ป่าเถื่อนพาจดน้ำ แต่ถ้าผู้ใดได้พบ

กระถินเมื่อโลดระเริงอยู่บนเกาะ หรือนั่งเหนือโชดหินบ้าน
ระย้าก็คงจะฉงนนัก

“ฉันว่าจะให้กระถินมาอยู่ด้วยกัน เพราะตั้งใจจะ
เลี้ยงไว้ใช้สักคน” น้องสาวบอกความตั้งใจและอวดไปอีก
“ฉันจะสอนหนังสือและให้หัดคัดเสื่อและอื่น ๆ สัก ๒-๓
เดือนกระถินของฉันจะต้องเก่งเป็นแน่”

พี่ชายหัวเราะถูกใจ “แน่ซี ถ้าเสียงลงมือเองแล้ว
ก็ต้องเก่งทีเดียว ดีแล้ว เลี้ยงไว้อวดเขาสักคนเถอะ”

ถึงพี่น้องพอจะเตาใจกันออก แต่ผู้ฟังเป็นคนกลาง
เจ้าตัวกระถินเองก็หารู้เรื่องไม่ เพราะนอกจากความตั้งใจ
ที่ไม่นึกฝันว่าจะได้มาสุขถึงเพียงนี้ เสื่อผ้าเครื่องนุ่งห่ม
ที่เจ้าคิดว่าประมาณราคาคงจะมากมาย ถ้าจะหาเองหรือ
คอยเจ้ารุ่งเจ้าแปลงให้ช่วยกันหาจนสิ้นชาติแล้วเกิดอีกก็คง
จะไม่ได้แน่

กระทั่งนายสำเนียงออกพ้นห้องไปแล้ว อีกครู่ใหญ่
ต่อมาคนใช้ก็แบกที่นอนหมอนมุ้งใหม่เอี่ยมมา เป็นของ

กระถิน พงศ์และเสื่อผ้าใหม่ก็จัดเป็นระเบียบบอกร่วมห้อง
กับลูกสาวนายบ้านเช่นคนใช้สนิทของเสียง แล้วบ้านระย้า
โน้นเจ้าก็ตัดขาดสัมพันธ์ถึง เพราะการเปลี่ยนแปลงไป
กะทันหัน ลมเสียสนิทตั้งหนึ่งว่าถ่านาและชะเง้อมผาสูงนั้น
จมทะเลสูญไปแล้ว เสียงเขาเป่าฝากพายแม่ลมก็เบ็น
เรื่องหลับนอนฝัน สำเภาแม่เพื่อนผู้รับฝากก็ยงลมหนักถึง
เสียสนิท

เบนเพลางางขน เมื่อดวงตะวันจมทะเลตกไป

แล้ว เพียงคำก็เห็นพระจันทร์ลอย เตือนเตือนและแสง
พระจันทร์นั้นส่องจ้าไปตลอดหาด ตลอดทางเดินแลกระ-
จ่างไปทุกสิ่งในเขตบ้านนายเซียงผู้เฒ่าเศรษฐีทั้งเรือนใหญ่
น้อยและกระท่อมลูกเรือทุกหลัง

และก็เป็นเวลาประชุมนัดลูกเรือที่เคยไปบ้านระย้า

ให้มากันพร้อม พ่อเฒ่าพยอมทั้งจำบและเจ้าแปลงก็ต้อง

มาร่วม ชานเรือนนั้นสว่างไสวด้วยแสงตะเกียง แล้วลูก
 เจ้าของบ้านก็แข็งแรงให้ฟังทั่ว ๆ กันว่า จะให้ออกเรือใน
 วันรุ่งไปบ้านระย้าอีก เพื่อรับครัวพ่อแม่แปรและลูกเรือ
 กับฉลอมลำนันกลับ เพราะไปทอดเสียเวลาขาดประโยชน์
 อยู่

ผุดใจนอกหน้าคือพี่ชายกระถิน แม่ครัวพ่อตา
 พยอมจะอพยพมาแล้วก็จริง แต่อกสาวหนึ่งยังอยู่บ้านระย้า
 โนน และก็พรุ่งนี้แล้ว ที่จำบจะนับหวังน้ำได้ใกล้สำเภ
 ไปทุกขณะ จะได้เห็นสำเภก่อนรุ่งมะรึนนและจะรับมา
 อยู่ร่วม

จนเป็นที่ตกลงกัน พ่อพยอมไม่ต้องติดเรือไปกับ
 คนหนุ่มอื่นอีก แต่แก่แปลกในวาสนาลูกสาวแปลกกระถิน
 ที่นายขอมมาเลี้ยงแต่งตัวสวยจนจำไม่ได้ นั่งเคียงลูกสาว
 นายอยู่ระเบียงฟากเรือนโน้นก็กลานไปหา

“กระถิน” แก่เรียกลูกสาวหวังส่งสอนให้รู้จักฟาก
 ตัว “เอ็งอยู่กะนายท่านละก็ไม่ต้องหมั่นให้หนักกว่าก่อน

เพราะเอ็งมันชอบจะเป็นคนคร้านอยู่แล้ว นายก็เขียนตี
ได้ทีเดียว”

เสียงหัวเราะเข้าใจ กระถินโตเกินสาวรุ่นและอายุ
ก็เท่ากัน แต่พ่อพยอมจะให้เขียนตีเสียอย่างเด็ด จึงตอบ
ให้แกเข้าใจที่ว่า

“อย่าห่วงเลยตาพยอม กระถินนี่ฉันตั้งใจจะเลี้ยง
ให้ตีสมหน้าสมตาจริง ๆ เพราะฉันกับเขาชะตามันต้องกัน
ตั้งแต่แรกเมื่อมาเห็นแล้ว”

“นั่นแหละนาย เมื่อรักมันจริงแล้วฉันยกให้เป็น
ลูกกิ๊กได้”

“ตาย” เสียงร้องเอ็ด “กระถินอายุก็รุ่น ๆ กัน
แล้วพ่อรุ่นตาพยอมต้องไปกับเขาหรือเปล่า”

“เปล่า—แต่เจ้าบ่มนไป” แกตอบตามชื่อแล้วหัน
ถามลูกสาวว่า “เอ็งมีลิมอะไรอยู่ โหน่มั่งล่ะจะได้ส่งจำปี
มันไป”

ไม่ทันตอบสาวเสียงก็ถามเข้ากระถินเล่น

“คิดถึงบ้านใหม่กระถิน แหม ฉันอยากไปเที่ยว
มั่งเหลือเกิน อยากเห็นบ้านระย้า ไปกันไหมล่ะ”

เหมือนกระถินใหม่ตายไปแล้วฉบับปล้น และสาว
บ้านระย้าฟันซี่พม่าอีก เสียงเขาเสียงลมแหว่งมาได้ยิน
เพราะนายถามตรงใจนักก็ก้มหน้าหนึ่งหน้าตาคลอ เมื่อนึกไป
อีกก็คิดได้จึงส่งพ่อว่า

“บอกพี่จำปีด้วยเถอะ ที่ชายคาในทับฉันนอนมี
กัลบังหาขาวเสียบลิมไว้ บอกเขาอย่าให้ลิมเพราะนายชอบ
อยากจะได้”

“จริงซี” เสียงนี้ก็ออกและดีใจ “ฉันอยากได้มา
นานนักแล้วเพราะหายากนัก”

แต่ครูนั่นก็มีเสียงร้องเชิญของนายสำเนียง เพราะมี
แขกมาเยี่ยม

“อ้อเชิญ ไปไหนมาด้วยล่ะนั่น รีตังใจมาเยี่ยม”

“ตรงมาเยี่ยมทีเดียว” ผู้เป็นแขกตอบยิ้มช้าเลื่อง
ไปคูน้องเพื่อนซึ่งชอบพอกันอยู่ก่อน “และตังใจมาเยี่ยม
แม่เสียงด้วยจริง ๆ”

“ขอบใจพี่อรุณหละ”

แล้วกระถินก็เหลือบตาตุ๋นแขกเพื่อนของนาย แทบ
จะร้องหวัดสิ้นชีวิตไปเดี๋ยวนั้น เพราะผุยนตังหนึ่งปีศาจ
อ้ายรุ่งมาสำแดง เจ้ารุ่งมันก้าวจากบ้านระยาข้ามน้ำมา
แล้วหรือ โฉมชายที่ยืนอยู่นั้นจึงเหมือนเจ้ารุ่งเสียเป็นคน
เดี๋ยวไม่ผิด หากแต่เสื้อผ้าสะอาดและผิวขาวท่งท่วงที่เป็น
ผู้ร่ายเวทมนต์ผิดกัน

และผู้เป็นแขกก็ลานหัวใจ สาวเสียงซุรักที่จิดว่า
สวยอยู่แล้วก็ยิ่งเป็นสาวแปลกหน้า สาวซึ่งไม่เคยเห็นหน้า
เลย แต่เมื่อปรากฏแก่ตาเมื่อนี้ ก็แทบจะล้างสาวอันเสีย
หมด

“เชิญพ่ออรุณนั่งก่อนซี” บุตรสาวนายบ้านร้อง
เชิญ และพ่อเต่าพยอมก็เลี้ยงไปแล้ว พร้อมด้วยใจสนเท่ห์
เลี้ยงเดียวกับกระถิน

เขาเดินจูงมือสำเนียงเพื่อนรักบ้านใกล้คู่กันมา และ
นั่งอยู่ตรงกันข้าม ยิ่งมองใกล้กระถินก็แทบจะปิดพิรุณของ

ตัวเองไม่ได้ซำยังคิดว่า หากคำคล้ำเสียอีกนิตและไม่มีเสื่อ
สวม และสำเนียงพูดแปร่งไปหรือเรียกเจ้าว่ากระถินของ
พี่สักเพียงคำ เจ้าก็เห็นจะต้องโผหา

เพื่ออวดและก็เพื่อที่จะบอกให้เพื่อนรู้เป็นนัยกันไว้
สำแดงการเป็นเจ้าของ นายสำเนียงก็เข้าไปสาวกระถิน

“เสียงไต่เพื่อนแล้วถูกใจเขานัก ฉันทเลยให้เขารับ
มาอยู่เรือนนี้เสียด้วยกัน”

“อ้อ” อรุณเพื่อนหนุ่มรับคำตาจับหน้าสาวที่ก้ม
แล้วชำเลื่องไปหูเสียง “ก่อนอยู่ไหนฉันถึงไม่เคยเห็น”

“อยู่บ้านระย้าเกาะนิตเดียว เพิ่งมาได้สักครึ่งกว่า
เดือนนี่เอง”

“เอ๊ะ บ้านระย้า” อรุณบ่นเหมือนจะเคยได้ยินและ
นึกอะไรออกบ้าง “อ้อ เคยได้ยินเล่า ๆ กันแต่ช้ออ้อ นี่
มาแต่บ้านระย้า”

กระถินรับคำ ถึงมิใช่ปากพูดของเจ้ารุ่งแต่เมื่อร่าง
เหมือนทั้งคนเดียวกันก็ไม่วายประหม่าตกใจ

“อยู่มาแต่เล็กยังจำความไม่ได้ และไม่เคยเข้ามา
 เลย” เสียง^๗ เป็น^๘ ^๙ผู้ชาย^{๑๐} ^{๑๑}แจ่ม^{๑๒} แล้ว^{๑๓} ก็^{๑๔} อวด^{๑๕} กัน^{๑๖} ซ้ำ^{๑๗} หน้า^{๑๘} “นี่^{๑๙} แหะ^{๒๐}
 สาว^{๒๑} บ้าน^{๒๒} เกาะ^{๒๓} ^{๒๔}หน้า^{๒๕} ^{๒๖}เขียว^{๒๗} สวย^{๒๘} เหมือน^{๒๙} ดอก^{๓๐} ไม้^{๓๑} ที่^{๓๒} บ้าน^{๓๓} และ^{๓๔} งาม^{๓๕} เอง^{๓๖}
 ทุก^{๓๗} ^{๓๘}เช้า^{๓๙}”

กระต๊อ^๑ นึก^๒ ยาก^๓ ที่^๔ หัว^๕ ใจ^๖ ที่^๗ ถูก^๘ ^๙ชม^{๑๐} ^{๑๑} ซึ่ง^{๑๒} ^{๑๓} ซ้ำ^{๑๔} ๆ^{๑๕} ^{๑๖} อวด^{๑๗} ต่อ^{๑๘} ^{๑๙} หน้า^{๒๐} ^{๒๑} ชาย^{๒๒} ^{๒๓} ^{๒๔} ก็^{๒๕} ^{๒๖} ^{๒๗} ^{๒๘} ^{๒๙} ^{๓๐} ^{๓๑} ^{๓๒} ^{๓๓} ^{๓๔} ^{๓๕} ^{๓๖} ^{๓๗} ^{๓๘} ^{๓๙} ^{๔๐} ^{๔๑} ^{๔๒} ^{๔๓} ^{๔๔} ^{๔๕} ^{๔๖} ^{๔๗} ^{๔๘} ^{๔๙} ^{๕๐} ^{๕๑} ^{๕๒} ^{๕๓} ^{๕๔} ^{๕๕} ^{๕๖} ^{๕๗} ^{๕๘} ^{๕๙} ^{๖๐} ^{๖๑} ^{๖๒} ^{๖๓} ^{๖๔} ^{๖๕} ^{๖๖} ^{๖๗} ^{๖๘} ^{๖๙} ^{๗๐} ^{๗๑} ^{๗๒} ^{๗๓} ^{๗๔} ^{๗๕} ^{๗๖} ^{๗๗} ^{๗๘} ^{๗๙} ^{๘๐} ^{๘๑} ^{๘๒} ^{๘๓} ^{๘๔} ^{๘๕} ^{๘๖} ^{๘๗} ^{๘๘} ^{๘๙} ^{๙๐} ^{๙๑} ^{๙๒} ^{๙๓} ^{๙๔} ^{๙๕} ^{๙๖} ^{๙๗} ^{๙๘} ^{๙๙} ^{๑๐๐}

และ^๑ ก็^๒ เป็น^๓ ความ^๔ ^๕ ^๖ ^๗ ^๘ ^๙ ^{๑๐} ^{๑๑} ^{๑๒} ^{๑๓} ^{๑๔} ^{๑๕} ^{๑๖} ^{๑๗} ^{๑๘} ^{๑๙} ^{๒๐} ^{๒๑} ^{๒๒} ^{๒๓} ^{๒๔} ^{๒๕} ^{๒๖} ^{๒๗} ^{๒๘} ^{๒๙} ^{๓๐} ^{๓๑} ^{๓๒} ^{๓๓} ^{๓๔} ^{๓๕} ^{๓๖} ^{๓๗} ^{๓๘} ^{๓๙} ^{๔๐} ^{๔๑} ^{๔๒} ^{๔๓} ^{๔๔} ^{๔๕} ^{๔๖} ^{๔๗} ^{๔๘} ^{๔๙} ^{๕๐} ^{๕๑} ^{๕๒} ^{๕๓} ^{๕๔} ^{๕๕} ^{๕๖} ^{๕๗} ^{๕๘} ^{๕๙} ^{๖๐} ^{๖๑} ^{๖๒} ^{๖๓} ^{๖๔} ^{๖๕} ^{๖๖} ^{๖๗} ^{๖๘} ^{๖๙} ^{๗๐} ^{๗๑} ^{๗๒} ^{๗๓} ^{๗๔} ^{๗๕} ^{๗๖} ^{๗๗} ^{๗๘} ^{๗๙} ^{๘๐} ^{๘๑} ^{๘๒} ^{๘๓} ^{๘๔} ^{๘๕} ^{๘๖} ^{๘๗} ^{๘๘} ^{๘๙} ^{๙๐} ^{๙๑} ^{๙๒} ^{๙๓} ^{๙๔} ^{๙๕} ^{๙๖} ^{๙๗} ^{๙๘} ^{๙๙} ^{๑๐๐}

หนิงามและกรวดก้อนขนาดต่างสี ของบ้านระย้า

เมื่อรุ่งจนตะวันแจ่มเห็นถนัด น้ำนิ่งชายหาดกระเพื่อม
 แต่ละลอกกลมต้องแสงตะวัน ต้องสีกรวดไต้หน้าและเหนือ
 หาดตั้งหนิงบ้านระย้าหวานาชนจะเป็นเกาะเพชรจินดาเพราะ
 แสงตะวันส่อง สีกรวดและน้ำเงียบพราวไปตลอดหาด
 สุดตา

หากเป็นเมื่อเกาก่อน มอขณะนั้นจะเห็นชาวระย้าลง
 หาดคอยอาหารที่จะมาจากเรือเล็กไป กุลอบหรือถอนหลัก
 ที่หอยเกาะ เรือเบ็ดจะกลับแล้วจากทะเลหน้าดิน พ่อเฒ่า
 จะงกเงินตะโกนเมียและลูกสาว เมื่อไต้ลามทั้งปลาหอย
 มาพอกินและเหลือเก็บตากแห้งไว้แลกกจลอม แต่เดี๋ยวนี้
 ปราศจากไปสิ้นแล้ว คงเห็นแต่หาดเปล่าเสียงคนคงไต้ยิน
 แต้น้ำกระเพื่อมและลมทะเลแทน นกเล็กร้องแจ้วเป็นเพลง
 อยู่ตามซุ้มไม้แล้วคนซึ่งหลงอยู่บ้านระย้าก็เงียบเหงาหัวใจ
 เสียงเป่าไม้ตามเพลงของนกต่าง ๆ ที่จำจากมันไต้
 เพลงนกอย่างหนึ่ง และอีกอย่างหนึ่งหลาย ๆ ชนิดก็รวม

อยู่ในใจ และในใบไม้ที่เป่าไปเป็นเสียง ทังลมครวญลม
 ร้ายหรือหัวใจมันจักครวญไปเอง นันเมื่อบอกเป็นเสียงสูง
 และกลางต่ำได้ ก็รวบประสมเสียงกันออกมาทังเสียงเขา
 ที่เคยเปล่งเรียกกระถิน เจ้าไปแล้วห่างทังบ้านระย้าไปแล้ว
 เสียงใบไม้أيรุ่งจะฝากลมข้ามทะเลไปให้ฟัง กระถินเอง
 หน้าเอ็งที่จำได้เดียนั้นหลับตาก็เลื่อน มันลางไปเหมือนฝัน
 และที่ฝากเมืองนั้น คงจะมีชายอีกเหลือหลายอายุแปลงมัน
 คงจะเปลี่ยนใจกระถินให้เพลินไปเสีย ลืมหาดหินโขดที่เคย
 ให้พุ่มนงถ่านาเมือกกลางเที่ยงแสนสบายก็น่าจะพลอยถูก
 เอ็งลืมสนิท แล้วเสียงใบไม้เป่าก็แห่งตึงเสียงคนสะออน
 เจียบไปทันใด

ชายเกาะคองนั่งแลตาไปกลางน้ำทางทิศเมืองที่กระถิน
 ต้องจากพรากไปแล้วนาน ลอบทุกได้ปลาเต็มก็ไม่สู้จะโย
 คั่นกจนเสียงร้องเพลงมาแต่ไกล เสียงสาวเสียงนางเพราะ
 ดึงนกร้อง เจ้าชมน้ำทะเลชมฟ้าที่หมดเมฆทังหมากไม้บน
 เกาะและกวอดสังามแล้วรำพันเป็นทำนองว่า เมืองอันนั้น
 จะสวยแล้วหรือเหมือนบ้านระย้า

เจ้าคนตะแคงหูฟังลมคิดทุกซไปชั่วขณะ นึกอยู่แต่
 ว่าอเภามันช่างร้องช่างจาระในความ เสียงมันเหมือนการระ-
 เวกที่บินร่อนอยู่กลางฟ้าเมื่อเช้าแล้วกรบหลบชนหาดเข้า
 ชุ่มไม้บังตัวอยู่ใกล้ทาง

นางการะเวกนกอ่อนคงเดินร้องเพลงมาเต็มเสียงตา
 มัวกวาดไปตีนหาดที่มันนัด เพียงคล้อยพวงไม้พ่นพุ่มเตี้ยก็
 ตกกรรโชกเต็มแรงดังเสียงเสือกตกใจพลั้งปากเรียกชื่อเสือก
 เองให้ช่วย

“พริ้งช่วย—เร็วพริ้ง”

มันกรากเข้าประคองหัวเราะชอบปากสำเภา “พี่เอง
 เนรมิตรมาเร็วมยละเพียงเรียกคำเดียวก็เล่นถึง”

เมื่อเสียวรุก็อาย หากแต่งอนของสำเภามิใช่กระถิน
 ก็เพียงแต่ค้อนและหยิกให้

“ชอบเล่นแปลกอยู่เสมอ อีกระถินมันถึงหนีไปเสีย
 ดูซิจะรังไวทำไมอีก”

“เสื่อจะกัดเอ็งตายเมื่อแรก ให้ช่วยก็ช่วยออกทันใจ
แล้วกำนลของชาละ”

“นี่แน่กำนล”

“โอย—เล็บม็งยาวจริง ข้าจะเอากำนลอื่น”

เจ้าเภาคันใหญ่ เพราะกำนลอื่นทมิฬเรียกกันต้อง
เสียแถมเสียกอดมั้นดี อจวบอย่างถอดตัวแรงชายมาก

“อีกแล้ว ห้ามเท่าไรไม่เชือกนึ่งเลย” เจ้าต่อ
ว่าและพ้อไปอีก “จะให้ข้าเดือตรอนไปถึงไหนกัน”

“เดือตรอนอะไรเอ็งกับพิกนบวันแต่จะห่างเพราะ
น้ำเสื่อเขาก็หายแล้วสนิทดี ก็มันจะอีกสักกิมอกก็เมื่อเล่าที่
เอ็งกับพ้อจะได้อยู่เห็นกัน”

“ออ—ฮะฟังพูดเข้าแน่ะ” เจ้าเภาสาวหัวเราะเย้ย

“ถ้างนี้ใครจะจากบ้านระย้าก็ไปเที่ยวจวบเที่ยวพูด
ยั้งงเสียให้เหมือนกันหมดทุกคนไปนะซี ในอกพึ้งนี้แน่ะข้า
อยากจะรูนกว่าม่นมอยู่ก็หัวใจกัน ลินมันถึงโตมมากนั้
ยั้งคำปลายลนกันบไม่ถวนทีเดียว”

“ช่างว่า” รุ่งพูดเสียงอ่อยแต่หน้าใจมันก็เรรวนตอบ
 ตัวเองไม่ถูกว่าสำเภามันตามมานั้นใจสำเภาจะคิดไปยังไง
 เสน่ห์อภิปาเพื่อนเมื่อมันห่างไม่เห็นกระถิน ก็ใช้จะน้อยไป
 กว่ากระถิน มันเลยนึกว่าโลกกระยานไม่ควรจะสร้างหญิง
 ให้เป็นสองมาแข่งกันทำให้ใจดวงเดียวของรุ่งมันเกิดเป็น
 สองห้องเหมือนทับนอน ถ้าแบ่งกันเสียเป็นสองแล้วจะรอ
 ทงก็เสียตายหนึ่งที่จะรออยู่รำไป

“หนึ่งเสียทำไมเล่า จนคำช้าแล้วซี—เฮ้ออะ” เจ้า
 สำเภาค่อนต่อไปอีก เมื่อแพ้คำก็ปล่อยช้าซี ปล่อยอย่า
 แกล้งให้กินออกคอตเหนื่อยเลย”

รุ่งทรุดกายนั่ง แต่กลับอ้อมสำเภาหนึ่งไปด้วยทงจ้อง
 ตามมันและหน้าที่เมินอาย จะยมด้วยมันก็เอนหน้าหนี

“ช้าไม่แพ้หรือถึงยังไม่ปล่อย หนีมาฟังซีจะได้พูด
 ให้ฟังว่าไม่แพ้”

“อย่าเลย ปล่อยให้เสียก่อนเถอะเจ้าคนมากกลนมาก
 ใจ”

“ใจอายรุ่งก็อยู่ระย้านแหละสำเภา” เจ้าคนหาสิน
 ฟ้าเลี้ยงชีวิตตอบเลี้ยง

“มันปลิวลมติดใบฉลอมไปนานแล้ว พอยามาแก้
 ตัวเลย”

“ก็จริงหรือก่อน ถึงเดี๋ยวนี้ก็ยังมั่งถ้าพไม่
 เห็นเอง แต่ถ้าเองอยู่ไกลอยู่ตกนอนนั้นมันก็ไม่ไปอื่นได้”

“อ้อ—อายลนใบเรือ” สาวเพื่อนนางอุปการะเห็น
 สำเนียง “อายลนทมนชกชนลตลงได้เหมือนใบเรือถ้า
 ทวนลมมันก็สาวใบขึ้นแล่นอ่าว ถ้าลมกลางลำมันก็เหใบ
 วนแล่นตามสบายไม่มีใครขัด อีกระถินมันลมกลางลำ
 หรือ”

“เออนะ” ชายหัวร่อ “เมื่อเองช่างว่าช่างเปรียบ
 ก็ทำไม่ถึงลมชอกเกิดของเองเสียละ เมื่อพเป็นใบเองมันก็
 เป็นตะเกาพาพแล่นข้ามน้ำไปเถอะ”

“ไปหาใคร”

“เปล่าเว้ยตะเกา” รุ่งชอบใจที่สำเภาขัดแต่เพียง
 มันชั่วเพลอ “พาพแล่นชมทะเลหรือกตะเกาเอ๋ย”

“ใจมันสองสายยังงใครจะไปคบได้”

“๘ ก็นลอมและเรืออื่นหรือตะเกาหมั้นก็มีใบอยู่หลาย
ไม้ไซ้รี สายเร็วสายลคมมันก็มีมาก แต่หัวใจพินมันสาย
สมอทจะทอดอยู่บ้านระยาเสมอ เขาก็ไปแล้วตะเกาเอ๋ย
กระถินมันคงจะไปไต่สุขแล้ว ผังเมืองไหนหากเขาจะไม่รู้
เห็นหรือเคยข้าม แต่แม่แกก็เล่าบอกให้ฟังว่าเหมือนเมือง
ฟ้าแสนสนุก หญิงหลายชายร้อยเขาไม่นั่งแต่ผ้าสนผืนเดียว
เดียวติดตัวอย่างช้า เขาสวยเขางามทั้งมือเขาก็กไม่ตองดำ
ทะเลเหมือนอายรุ่ง ทับก็ไม้ไม้และเฟิงหนามี่ฟูกนอนสบาย
เออ กระถินมันไปสวรรค์แล้วข้าสนทางแล้วที่จะตามมัน
ไปถึง ก็เหมือนมันตายจากกันยังงแหละแล้วเอ็งจะว่าใจ
ข้าเป็นสองไต่ยังงใจ”

“แต่ข้าจะไปสู่หน้ากระถินเล่าคำสมันเมื่อตามไต่ยัง
ง” สำเภาอื่นเป็นปัญหา “มันหวังฟุ้งฟากฟุ้งแล้ว
อเภาจะแบกหน้าไปสู่ตามันไต่หรือ เพราะเป็นไปเสียเอง
เหมือนกะใจขารอยเล่หท่ากล่าวรับฟาก”

“นนมันส่วนฝากเมื่อข้าเจ็บหรือกตเวทียาเอ็งมันช่าง
 คึดมากไปนั้เอง” แล้วก็อุมสำเภาชนเข็ดสูงเสมอหน้า
 เกาะเปลี่ยวไม่มีคน สุตตาไปโน้นก็หน้ากับฟ้า

แล้วหัวใจคอและใจรู้สึกที่อยู่เพียงสอง ก็สงัดในสิ่ง
 อื่นมาพลุกพล่านอยู่แต่รัก สำเภาเจ้าเนื้อสำเภาที่รุ่นจะ
 อ่อนกว่ากระถินสักเพียงปี หากสวยจะไม่เทียบกระถิน
 ไปคนละทางแต่เสน่ห์จะน้อยกว่าก็เปล่า ไซ้เชิงที่เดียวกระ-
 ถินฝากน้ำโน้นมันสวยประหลาดดั่งแม่ทะเล มันระหงไป
 ด้วยรูป แต่สำเภามันงามเหมือนเกาะเกิดกลางน้ำมีกรวด
 และหมากไม้ประดับ ยิ่งพิศก็ยิ่งงามใจดูไม่สิ้นสิ่งเหมือน
 เกาะบ้านระย้าเอง

เลยชวนกันเพลินใจ ลำเภาที่เคยล่งเล็กก็เปลอเพลิน
 ไปเพราะรุ่นกำคึดของตัวเองที่วยสาวอยู่ในมือชายนึกห่วง
 บ้านระย้าที่จะต้องจากพราก ห่วงรสรักกรัดกอดของสอง
 แขนเจ้ารุ่งแล้วก็นึกว่า ออ—รักมันกระหนเองต้องรัญจวนใจ

กระนั้นเองและก็เพียงแต่รักใกล้ชาย ตาจึงพบกันและกอด
 ตอบหัวใจก็ปลิวสั้นไปถึงเพียงนั้น

พอเงยหน้าจากเจ้าเนื้อแม่อกของลำเภา รุ่งก็แสน
 เสียตายเพราะน้ำเสื่อเดินคุ่มมาแต่ใกล้ที่หาด จึงบอกให้
 สาวรู

“นำมาโน่น”

“เวอะ ตายจริงเห็นมย”

รุ่งสนหน้า “เปล่าหรือกแต่หากพี่ไม่เงยก็เห็นจะ
 เสียทีแน่”

ลำเภาค่อนอาย “ก็มัวแต่จะเอาเปรียบอยู่นะซีอะไร
 ก็ไม่รู้ชวนหัวใจคนเขวอยู่รำไร”

รุ่งกลับซุกซบหน้าอกแล้วยกลำเภาซ้อนขึ้นจากตัก
 นอน “ถ้าได้ตายเสียเดี๋ยวนี้ข้าคงไปสวรรค์แน่ เพราะ
 หัวใจมันสุขนัก”

“ยังจะปากดีอยู่อีก” ลำเภาเลื่อนตัวหนีแล้วผลัก
 เจ้าใจตอหงายเอนไป “ชวนคนให้เสียละข้างเป็นหนึ่ง
 นักเที่ยว ยังงั้นเล่ากระถินมันถึงได้ครวญนัก”

“แต่เอ็งนี่แหละจะทำ อ้ายรุ่ง ให้คราวญู เกินกว่ากระ
ถิน”

“ต่อแหล”

มันหัวเราะก๊กซ่าเลื่องเห็นหน้าเสอมมุ่งไกลเข้ามาแล้ว
ก็เออมมือไปแตะที่เนื้อแขนกระซิบจ้องหน้าสาว

“เออ ๆ ตะเภาเอ๋ย เอ็งมันช่างเจ้าเนื้อเสียจริง
๑๗ แล้วไม่ใช่”

“อะไรกัน” สาวอายแต่ก็ยากจะกลืนเสียงหัวเราะ
เสียได้ “อยู่ ๆ มากะเตาเอางนี่เอง”

แล้วผิดเสียเมื่อไหร่ ชำรู่ว่ากระถินมัน ๑๘ แก่กว่า
เอ็งบ่หนึ่ง แต่คน ๑๘ กลับเนื้อน่อยกว่าเว่ยตะเภา”

“พลอยอยู่ลบหลังเขานะซี”

“เออ—จะพลอยร้ออะไรก็ช่างเถอะ ว่าแต่คนนี่เอ็ง
ว่างไหม”

“นะ” เจ้าทำเสียงจงนแล้วนวกยันชจนถูกหน้า

“จะมาถามเวลาว่างทำไถล จะมานัดมาแนะแล้วสอนให้
เข้าใจว”

รุ่งกลับชะงอกไก่อล “เอ็งรู บัญญาไวเสียเบนแท้
แล้ว—กว้างไหมล่ะ”

สำเภาเลยหลบหน้าหนี นำชายซึ่งหายเจ็บสนิทแล้ว
และหวนมาเบนมิตรเจ้ารุ่งก็พอมมาถึง

“อยู่กับที่เอง” ไต่กิ่งผู้มาตามนัดทักทาย เจ้ารุ่ง
ยืนเหยียดสลดแขน

“เพิ่งมารู้ว่า ข้าก็กลอบมาถึงไตสีกครุ่นเอง”

“เห็นจะได้มาก” แก้วว่า

รุ่งชไปลอบเล็กตีนหาด “ก็พอกินหรือก ๒-๓ มือ”

แต่นำชายสำเภามุ่งมาอย่างหนึ่งก็ไม่คิดเอาใจใส่กับ
ปลาติดลอบนอกจากจะแลไปกลางน้ำ เกาะเล็กต่อระย้า
ไปเป็นทั้งโขดและแก่งระกะซึ่งเจ้ารุ่งบอกว่าเป็นที่มพลอย
ได้มากมายและมันก้นตเพลาชวนให้มาดูแน่แท้ตา

แตกชนพื้นปลายไม้ลมก็พัดปลายไม้รวไหว เจ้ารุ่ง
ผู้สุขแต่ยามเช้าลมเห็นตเห็นอยเพราะถึงจะว่าน้ำไปก็ลอบ

มาแล้วและจะต้องว่ายกกลับไปค้าพลอยมาอวดอีกตามสัญญา
ก็ไม่ใช่ประหลาดสำหรับรุ่งผู้เคยจึงออกเดินหน้าน้ำชายและเจ้า
สำเภาก็เดินเงียบตามมากระทั่งถึงตันทาด

แล้วก็ชมอไปกลางน้ำบอกที่สังเกต

“โน้นแน่หน้า แก่งน้ำลึบโน้นแหละ ที่ข้าคิดว่า
ฉลอมมันคงจะไปเกยล้มเพราะมีตพราและของอื่น ข้าเคย
ไปงมใต้นกต่อนักแต่ไม่รู้จะเป็นของใครและพลอยก็เกลื่อน
กระจายอยู่ทั่วหลายแห่ง ข้าไม่รู้จะเอาไปแลกไปขายใคร
ได้ก็เลยช้เกยจะไปตำมัน”

น้ำสำเภาเบ็งตา แม่เกาะเล็กโน้นจะเหลือกำลังคน
ว่ายไปถึงแต่เมื่อพังค้ำแล้ว แล้วก็แทบจะเห็นว่าใกล้พอกำ-
ลัง ทรัพย์ในสำเภาที่ล้มเกยแก่งนั้นถึงจะได้สักเพียงไม่ถึง
ครึ่งก็น่าจะร่ำรวยเป็นเศรษฐีอยู่ในเมืองปากน้ำแหลมสิงห์
เป็นแน่

“อุตสาห์หน้อยเกาะวะรุ่ง” ใต้กบปลอบใจ “เมื่อ
เอ็งกะข้ามาร่วมคิดกันแล้ว เอ็งเป็นแรงข้าเป็นปัญญา

เที่ยวแรกเที่ยวขายเราก็พอจะเป็นคนมีอัฐได้นอนกินรับสุข
ตลอดไปที่เดียว”

“อายค่างมนะข้าเห็นไม่ยากนักหรอก” รุ่งพูดสีหน้า
เฉย “แต่สองมือต้องวายนากลับนี้แหละมันจะเอามา
ได้สักเที่ยวละเท่าไร่หรืกะมัน และต้องคอยเพลลาให้เหมาะ
เสียด้วยซี”

“เพลลาอะไร”

ปลาเล็กมันว้ายซี ถ้าน้ำจืดปลาเล็กมันเข้าฝั่ง อาย
ฉลามก็ลองมากวนแล้วข้าก็ลำบากต้องระวังมัน”

“หือ” ไต่กังกาตั้น “ฉลามชุมรี”

“โธ” เจ้าคนเกาะที่คลองชานาญหัวเราะหิแล้วซีไป
ทางตะวันตกสุดตา “หาฉลามอยู่ทางโน้น แล้วกะอี่แค่นี้
ทำไมมันจะไม่ชนล่องตามสนุกสบายละ ข้าคิดว่าเมื่อมีฉลาม
รีหรือเบ็ดเป็นของเราเองก็เอาไปทอดไว้แล้ว ข้าคงจะลง
คำเองคงสำเร็จแน่”

อายนนไวเมื่อชาถึงผังก่อนก็พอจะหาเช่ารัหีบขี้ม
จากเฒ่าแก่นายบ้านไค้มิ่ง

สำเภาผุยนพงเงียบ ก็เพิ่งจะรู้ความซัดจริงว่าเกาะ
เรียงเป็นรังนกโหนดเป็นที่สำเภาล่มคนละแห่งและบ้านระย้า
นกเป็นเพียงบ้านอาศัยของสลัดตามพ่อแล้ว แต่เมื่อพงถึง
เจ้าสัวร้ายฉลาดและหนทางไกลเหลือแรงมนุษย์นั้นก็เกิด
ห้วงกังวลใจ

“พี่รุ่งจะไปอีกกร”

“ไปไหน” รุ่งหันมาไม่เข้าใจความ “เอ็งถามข้า
ยังงัยกัน”

“โน่นนะซี” หลานโตกั้งชไปทางแก่งรังนกที่เห็น
ไม่เกิดเป็นหมู่เขี้ยว

“อ้าว—กั้นหน้าเสือแก้วแล้วทำไมจะไม่ไป เอ็งคอย
ที่น้สกกกรูก่อนซี ข้ากลับก็คงจะมีกานลัดคมอมามั่งหรือก”

เจ้าท้อใจ กลางน้ำอันไกลฝั่งและพร้อมด้วยสัตว์
ฉลาดและปลารายอื่นเหมือนจะอยู่เฝ้าสมบัติใต้น้ำนั้นน่าห้วง

ชีวิตเจ้ารุ่งนั้ก แต่ครันจะออกปากห้ามก็เกรงใจหน้าชายผู้
มุงอยู่แต่โลกถ่ายเดียวก็จำต้องนิ่งจนสักครู่เมื่อรุ่งรัตเดี่ยว
คาดผ้ากระทรัดและมีดเหน็บติดเอวแล้ว เจ้าปุ่นคนสนิท
ของไต่ก้งก็ตามมาถึง

“ไหน” เจ้าปุ่นไม่รู้เรื่อง “ไปไหนกัน”

“เกาะโน้นสิ”

เจ้าลูกเรือเอกบ้องหน้าดู “โอย วายไปครึ่งเดียว
ข้าก็เห็นจะหมดแรงจมน้ำตาย”

มันมองเจ้าปุ่นประหลาดเพราะนึกอยู่ว่าเจ้าปุ่นก็คน
เช่นกันซ้าอยู่เรือเคยน้ำใจจะเกรงหน้าไม่กล้าว่าย แต่เจ้า
รุ่งก็ไม่คิดถึงความเคยตัวเองที่ไปเปรียบกับคนอื่น

แล้วมันก็ลุยลงหาดหิน ลิกไปทุกก้าวที่ห่างฝั่งจน
ถึงเอวและพอท่วมอกมิดหัวอายรุ่งก็หายไปแล้วไต่หน้า อิก
ไพล่หนึ่งท่งเจ้าปุ่นและไต่ก้งกระทั้งสำเภาที่ชำนาญกับน้ำ
มาตักพากันถอนใจที่เพียงไพล่เดียวก็เห็นแต่เพียงลิบ ๆ มัน
สาวแขนก้มหน้าก้มตา เมื่อคลื่นและระลอกใหญ่ซัดโหม

ร่างเจ้ารุ่งก็กำหลบลองไต่ภูเขาคลับ อีกโผล่หนึ่งนั้นเห็นกัน
ทั่ว ๆ เพียงผลกะลาลอยและสีผมดำแล้วก็สูญ

จนล่วงชั่วโมงที่กะเนแตกสูงชันฟ้า ปลายตาลและ
ไม้มะพร้าวต้องแสงแดดเป็นเงาจนผู้คอยทั้งสามต้องหนี
จากหาดชนพ้อมบนสันเกาะ ต้นทางที่เดินมาโน้นคือตา
แปรพ่อเกาะบ้านระย้าซึ่งมาเที่ยวตามลูกสาวและน้องเมีย

“เอ๊ะ มาอยู่กันเสียทั้งหมด” แกถามไปทั่วหน้าเมื่อ
ถึง และพ่อแปรก็ยิงประหลาดใจหนักที่ทั้งลูกทั้งน้อง และ
เจ้าปุ่นพากันมานั่งเจ้าอยู่ “ทำไมมานั่งเฉยกันอยู่ล่ะ”

ไต่กิ่งน้องเมียมก็ไม่ปิดบังความ “คอยอายรุ่งมัน”

“ฮึ-คอยอายรุ่ง มันไปไหนทำไมจะต้องมาคอย
อายรุ่ง”

สำเภาเป็นมุขแจ้งความ “ก็เรื่องที่พ่อเล่าให้หน้าฟัง
นั้นแหละ ข้าก็บอกกะพี่รุ่งเขาเลยว่ายน้ำจะไปงมมาให้ดู
เป็นพยาน”

“วะ ถึงไหนกัน นี่มันไปนานแล้ว”

“สักชั่วโมงเห็นจะได้” ลูกสาวตอบแล้วชี้หนทาง
 “โน่น—ที่เห็นใบไม้เขียวอยู่โน่นแหละ”

พ่อแปรมองไปตามทิศที่ชี้ แกฉงนว่านิยายของแก
 ทำไมจึงคลาดเคลื่อนกับที่รู้จักและก็นึกคิดว่า ๑๐ กว่าปีซึ่ง
 แกมาอยู่จนลูกเข้าโตก็ยังหลงมเชื่อที่บ้านระย้าจะมีสมบัติ
 ถึงแม่เจ้ารุ่งก็โง่จนเกือบจะหลับตาตายเสียทีตัวเอง แต่อายุ
 เด็กที่โตอยู่กับบ้านระย้าชำนาญน้ำ มันเที่ยวไปเพราะความ
 ชนและหาสินน้ำมาเลี้ยงแม่กลับได้พบตำแหน่งนั้น พ่อแปร
 ก็เลยสนใจนั่งเรียบลงเพื่อหวังจะคอยดูเอาความแน่

คอยกันจนขเกียจบันเมื่อย แต่ผู้ทหวนไปอื่นนั้น
 เป็นใจคิดของสาวสำเภา

“ทำไมถึงนานนักแล้ว” เจ้าพูดเปรย ๆ “จนสาย
 ตะวันก่อนไปโน่นยังไม่เห็นมาเลย”

“น่ากลัวจะ—เอ” เจ้าปุ่นยังคำไว้เพราะนึกได้ แต่
 ถึงกระนั้นพ่อแปรก็มองชำเลืองเจ้าปุ่น

“อย่าปากมาก” แกล้งห้าม “ทั้งบ้านระย้านี้แหละใคร
จะไปว่ายไปคำเกินมันไม่มีละ อย่าเอาถึงเรือเลยพายสัก
เล่มก็ไม่เคยมี แต่งนมมันยังเอาลอบไปวางปลาได้ทุกวัน”

“เดี๋ยวก็คงจะมา” ใต้ก้นบ่นปลอบใจเองมากกว่า
คนอื่นแล้วก็เดาส่ง ๆ ไป “คงจะพบและเอามาอวดมาก ๆ
เพราะข้าบอกแล้วว่า ถ้ามันมีมาให้จริงจะอนุญาตให้มัน
ขึ้นฉลามขามไปฝั่งตัวด้วยกัน ไม่ก็จะรับพี่สายไปเสียก่อน
ให้มันอยู่มพลาจ ๆ”

สำเภาฟังนัยนัยตาเหม่อและเพราะมองเหมินไปทางทิศ
นั้นเองก็สะดุ้งใจและลุกพรวดพราดขึ้น

“อะไรวะอีสำเภา” พ่อแปรผู้ขวัญไม่ตีเอ็ดเสียง
เขี้ยว “มึงยืนแต่ละที่กุกใจคอกหายหมด อายรุงมาแล้วงันร”

สำเภากลับขมอเอะอะ “โน่น กระตองน้ำ”

เลยยืนพร้อมกันหมด หัวใจเต้นตึกโตยขึ้นแก่ตัว

เพราะน้ำสูงเป็นกระตองเป็นฝอยเรียงแข่งกันมา ฝอยน้ำ

ขาวขยับแสงตะวันเล่นฟุ้งปราดกันแสนสนุก พ่อแปรเป็นผู้

ที่เคารพในเรื่องศกตสัทธของประเพณีก็ถึงกับล้นปาก

“ท่านคงโกรธแล้วเป็นแน่ ทรัพย์สินสมบัติทะเล
ไม้ควรจะล่วงเกิน ฮือ อ้ายรุ่ง”

เจ้าปูนหกนิ้วมันเองตั้งกรอบใหญ่ สำเภามือสั้น
พนมมืออธิษฐานไปร้อยแปด ส่วนใต้กึ่งก็ลงใจเพราะ
ชาวทะเลแลบ้านเกาะก็ยอมจะไม่วายคิดว่าหมู่ฉลามอันแข่ง
เรียงกันมานั้น ไม่ผิดเป็นอื่นไปกว่าแม่นางจะนั่งเรือชม
ทะเลหรือเล่นคลื่น หากไม่มีผู้ล่วงเกินจึงไม่อาจละไว้ได้

แล้วคลื่นใหญ่ก็โหมตามหลังหมู่จ้าวน้ำไปอีก เร็ว
ปราดทวนขึ้นตะวันตกเป็นทิศที่เรียกหาจดลอมจนสุดตาไม่
เห็นกระโดงน้ำหรือสิ่งใดอีก และก็สำเภาคนเดียวนั้นที่
ย่อนทิศมามองแล้วก็โผล่ขึ้น หัวใจก็ร้อนแรง ตะโกนตั้ง
ผู้อื่นอยู่ไกล

“มาแล้วโน่น”

“อะไรยังไม่สิ้นฝูงอีกรึ” พ่อแปรผู้ใจมันอยู่แต่
ฉลาม “ไหนด เอ็งว่ามาไหนดอีก”

“โน่นไงเล่า—ฉลามรุ่ง”

หายใจโล่งไปตามกัน เจ้าปุ่นถึงสายหน้าท้อชีวิต
 เจ้าคนทีสาวแขนจำไม่รู้เห็นตเห็นอย พ่อแปรนั้นคิดว่า
 อายเด็กไม่รู้สงท่าของทะเล เพราะฝูงเจ้าไปอยู่หยก ๆ
 เที่ยวนเองอายรุ่งก็วายตามฝูงมากับคลื่นเหมื่อนจะล่อลองดี

และทุกคนก็เห็นกันถนัดว่ารุ่งเข้าถงหน้าตน เดินลุย
 โซเซบอกกิริยาเห็นอย ในกำม้อมีตขาวปลาบกกำลังเห็นบ
 เออ สำเภาก็ลมพ่อสนิทกลับคว้ามอน้ำชายแล่นลงไปรับ

“เป็นไง” เจ้ากรากเข้าเกาะแขนชายซักถาม “ผ่าน
 ไปเมื่อกันะเห็นมัย”

ม่นิยมเห็นอยกับสำเภา “อะไรผ่าน” แล้วก็นึกได้
 “อ้อ อายหลามนัระรี บะมันใหญ่และมากพอกการ ชายน
 ดุมนั้นจนสิ้นสงสัยถึงได้มา”

พ่อแปรเจ้าปุ่นที่เพิ่งมาถึงก็มองมันแต่หน้าตลอดตต้น
 แล้วปากพ่อแปรซึ่งห้ามไม่ได้ก็ปรารภขึ้น

“กูเสียวไส้จริงเชียวอายรุ่ง เออ มิ่งนมั้นชอบบอตุริ
 คนอยู่เสมอ”

“เป็นไงลุง”

“อ้าว—ที่ท่านผ่านไปเมื่อครูนะซี”

“โอ๊ย” รุ่งกลับหัวร่อรวน “ก็ท่านมานั้นแยะ

นักนะซี กาสักตัวเดียวเล็ก ๆ หน่อยซำก็จะซึ่มทะเลเสีย
หรือก”

“ปากกระยา” แกดำเอ็ด “อยู่กะหน้าแล้วซึนปากกล้า
ยั้งงนะมึงจะไม่แคล้ว”

ส่วนนายเลือกกลับไม้เอาธุระกับเรื่องปลาจ้าวหรือคำ
ต่อล่อต่อเถียงเขามุ่งตาอยู่แต่ที่ในกำมือและตามผ้าเคียนเอว
แล้วก็ตามว่า

“เป็นผลสำเร็จมั่งไหม”

“อ้อ—ไปเบนนานก็ต้องไต่มั่งแหละ” รุ่งพูดหน้า
เฉย แล้วพยักหน้าไปบนหาด “ไปตุ๊กันบนโน้นปะไร”

ไต่กั้งเข้าใจความและหัวใจก็ตื่นอยากให้เห็นสมบัติ
ประหลาดไต่หน้าเป็นที่สุด ก็หันชวนพ่อแบรพีเมียให้ขึ้นจาก
หาด รุ่งก็คว่ำลอบแบกออกตามเคียงไปกับสำเภาและเจ้า
ปุ่นกระทั่งถึง

แล้วทั้งสามก็มุ่งล้อมกายเจ้ารุ่งซึ่งคล้ายผ้าเคียนเอว
และขมวดไว้ตามชายผ้าแก้ออก พ่อแปรเบิ่งตาจ้องเขม็ง
ส่วนไต๋กั้งนั้นเออมือไปรับขอกุทงสินและงกเงิน

“อ้อ—ไต๋เท่าไหรอ อ้อ ๗ เมตร” แล้วก็ยกส่องสู่แสง
ตะวันแล้วส่งชมกันต่อ ๆ ไป ส่วนมากเป็นพลอยดีหินแท้
ทั้งสิน มีบุศน์หน้าทองงามอยู่ถึง ๓ เมตร และกลิ้งหาขาว
รอยตัดใหม่ ๆ อีก ๔-๕ ตัน และเจ้ารุ่งมอจนถึงมันจะเป็น
คนยากก็จริง แต่ผู้หอมล้อมก็พากันจ้องมองเหมื่อนว่ามัน
เป็นเจ้าทรัพย์ทะเลที่แสนประหลาด ชีวิตมันประเสริฐเกิน
ชายอื่นผู้จะหาญใจวายไปงมสินใต้น้ำแล้ว กลับตามฝูงจ้าว
ปลามาอย่างสนุกคะนอง

พ่อเฒ่าก็แบมือพูดเป็นเล่นเป็นจริง “เอ็งคงแบ่ง
ขามงละซี เออขอให้เข้าไต๋ไว๋ดูสักเม็ดเถอะ”

แล้วทุกคนก็ออกปากขอเช่นเดียวกับพ่อเฒ่า และก็
ได้แจกจ่ายกันทั่ว ๆ ตามมากตามน้อย สำหรับน้ำชาย
สำเภานั้นคิดร่ำรวยไปไกลเกินกว่าคนอื่น คิดอยู่ตลอด

เวลาจะรีบออกฉลุอมให้พ้นจากบ้านระย้านี้ไปให้เร็วที่สุดใน
วันรุ่ง เพราะถ้าหากขึ้นจะอยู่ซ้ำต่อไปอีก พ่อเฒ่าพี่เขย
และคนอื่น ๆ ก็จะเคี่ยวเข็ญเจ้ารุ่งให้ลงความพลอยทุกวัน
จึงตั้งใจว่าจะหอบพวกบ้านระย้าข้ามไปฝั่งเสียให้หมด แล้ว
ตัวจะย้อนมาอีกต่อทีหลัง

เมื่อเสร็จสิ้นการจำแนกแจกจ่ายเม็ดพลอยอันเปรียบ
ดังสมบัติตัวอย่างแล้วถึงผู้นั้นจะคิดเห็นไป ในทำนองโลก
ประการใด หรือเห็นเป็นค่าเป็นราคาจะมากพอการเช่นไร
แต่เจ้าคนที่ลงแรงงานว่ายนํ้าไปงมมาแจกเขานั่นกลับเฉย-
เมยไม่เห็นสำคัญน่าจะหวงแหน ซ้ำกลับเห็นเสียว่าสินใน
น้ำอันแท้และมากมายนั้นคือ ปลาในลอบที่จะเลี้ยงชีพได้ดี
กว่าพลอย ในเมื่อตกอยู่บ้านระย้านแล้วเขาต่างก็แยกกัน
ไป ต่างคนที่แยกนั้นล้วนแต่จะคิดแอบมาหาเจ้ารุ่งและบัง
คนอื่นมิให้รู้กันทั้งสิ้น

จนถึงลมบ่าย พายุกลางวันซึ่งพัดออกมาจากตะวันออก
ออกเฉียงเหนือมาจากฝั่งเมืองท่งแดดและลมพายุ เมื่อพายุ

ตอนเที่ยงเป็นลมล่องพดจัต และเมื่อเป็นยามร้อนยามเที่ยง
 เป็นลมล่องพดจัต และเมื่อเป็นยามร้อนยามเที่ยงยากจะอยู่
 ในบ้านได้เจ้ารุ่งก็ประกองแม่ผู้เป็นไข้กำลังจะฝืนออกมาหนึ่ง
 รับลมอยู่หน้าทับ

สิ่งไรที่เป็นร้ายแล้วกลายเป็นดี เจ้ารุ่งก็เล่าความ
 นนแก่แม่สายพอเป็นเครื่องปลอบน้ำใจ และชีวิตแม่สาย
 ที่ไม่คิดหวังรอดมาแต่ก่อนเพราะถูกทิ้งไว้บ้านระยำ แต่
 สองแม่ลูกก็กลับเห็นช่องทางนั้นเหมือนได้ตายแล้วเกิดอีก
 เพราะค่าเล่าของลูกชาย

“ถ้าเจ้าเสือเขารับค้ำมั่นเช่นว่า มันก็เป็นกุศลของ
 เอ็งละแม่” แกปรารภกับลูกชายยังไม่เชื่อสนิท “แต่เขา
 จะตรงกะเราแน่หรื”

“เห็นจะแน่” รุ่ง—ยื่นค้ำเต็ม แล้วก็เล่าถึงสัญญา
 ที่ตกลงกัน “นำเสือเขาว่าพลอยที่ค้ำให้เขานั่นจะคิดแลก
 ฉลอมที่อาศัยกลับเมือง เมื่อถึงแล้วเขาจะหาเรือย่อนมา
 คว้ายกน้ออีก”

แม่ก็หลากใจ เพราะตัวของแกที่หอบหัวเจ้ารุ่งข้าม
หน้ามานกรูเรื่องผิด ๆ ไปเช่นเดียวกับพ่อแปร จนต้องเอา
ชีวิตมาทิ้ง

“รุ่ง—แต่อย่าตำหน่งที่เอ็งมพลอยนะ พบแล้ว
แน่จริงร” แม่สายถามกระซิบเหมือนเกรงจะได้ยินไปหูอื่น
แล้วความจริงของแกที่เก็บงำไว้แรมปี ก็บอกให้ลูกฟัง
“เรื่องนั้นะคนที่ผงเมืองเขาสืบกันหนาแล้ว พ่อของเอ็งก็
จดไว้เป็นหนังสือและซำกเอาหนังสือนั้นมา แต่จะพบจริง
เหมือนหนังสือก็เปล่า”

“แมกรูว่ามีพลอยที่นร” รุ่งกลับย้อนถามเพราะ
การนี้แม่สายเพียงแต่พูดให้ฟังเลา ๆ เมื่อก่อน แต่ตัวมัน
เองหากคิดจะเอาเป็นอารมณ์ไม้

“แม่อาศัยฉลอมหอบเอ็งข้ามหน้ามานี้ ก็เพราะเรื่อง
พลอย” แกรับตรง ๆ “พ่อเจ้าเขาตั้งตัวได้ไปแล้วร่ำรวย
ไปแล้วก็ล้มค่าเก่าเสีย ซำกเลยคิดว่าเมื่อเขาล้มลูกและเมีย
เมื่อเราได้หนังสืออยู่ในมือก็จะต้องไปมัวนั่งรอเขาอยู่ทำไม

อีก ถึงได้หอบเอ็งมาเพราะไหน ๆ เขาก็ไม่รับเอ็งแล้วว่า
เป็นลูก”

มันเศร้าหัวใจ “โธ—พ่อข้าไม่มี”

“ม—แต่เขาแกล่งพูด ก็หวังจะอ้างเราชนเป็นผิด
เพราะนางเมียใหม่นั้น ว่าแต่แห่งที่เอ็งพบนะในระย้านี่
หรือไหน”

“หมูรงนกที่เรียงอยู่กลางน้ำโน้นหรือแม่” จ้าว
ทรพยมนชแจจ “นาพดเกลื่อนอยู่ตามซอกหิน เมื่อแรก
ก็หารู้ไม่หรือกว่าอะไร แต่เห็นไม้ทองสำเภามันเสียบหิน
อยู่ ทงมดพราและตาบค่างอยู่ข้างเตาว่าสำเภามาเกยแตก
แต่อายพลอยเหล่านจะมีอยู่อีก หรือหมดสิ้นไปตามน้ำพัด
แล้วกรูไม่ได้ เพราะแก่งและปะการังมันแยะนักหนา
ฉลามมันก็เที่ยวอยู่บ่อย”

แม่ครางอ้อ “ถ้างนเองก็อย่าเพิ่งเปิดความหนักับ
ใครไปนัก ถึงเจ้าเสือและพีแปรก็เถอะเขาก็คิดจะหลอก
แบ่งให้เอ็ง แต่เพียงน้อยพอรู้ตำแหน่งที่เท่านั้น

“เช่นนั้นช่างเขาเถิด” รุ่งกลับเห็นไม่สำคัญ “ข้า
ขอแต่ได้อาศัยฉลอมเขาพาแม่กลับไปฝั่งเมืองมีข้าว มียา
รักษาแล้วก็เปนพอกการ แต่เมื่อใครจะย้อนมาค้าพลอยนะ
เห็นจะยากสำเร็จเพราะน้ำนั้นลึกแรงนัก ท้องสำเภาทหาก
จะไม่เสียบหินเกยแก่งก็คงจะพัดไปตามน้ำแน่”

แล้วรุ่งก็ราพันถึงแต่ฝั่งเมือง ใจตนจะได้เห็นเมือง
ที่เขาว่ามีผู้คนมากมาย ข้าวปลาอาหารสะดวกไม่อัดคึดตั้ง
บ้านระย้า แต่ส่วนที่มิได้ราพันคงเก็บแอบไว้ในใจก็คือ
เรื่องกระถิน เรื่องสาวซึ่งเสียตัวเป็นเมียรุ่งและจากไปรับ
สุขแล้ว กระถินจากนรkb้านระย้าไปอยู่ฝั่งเมืองสวรรค์
แล้ว ถ้าหากได้ข้ามไปอยู่พบกระถินดวงใจของรุ่งที่คิดว่า
จะคอยไว้พบกันในชาติที่เกิดเมื่อหน้านั้น ก็จะได้ใกล้เข้ามา
เพียงแค่นี้

ส่วนที่สำคัญไปอีกซึ่งเจ้ารุ่งปกปิดอยู่นัก ก็เรื่องพ่อ
หน้าพ่อซึ่งตัวเองจำไม่ได้เลย ระวังไม่ออกเลยว่าจะมีส่วน
โหมเป็นประการไร เพราะว่ารุ่งไร้พ่อจึงคิดว่าลูกสนพ่อน
เองที่ทำให้คนหยัน ตาพยอมพ่อสาวกระถินหรือคนอื่นคง

จะเห็นมันเช่นนั้นจึงได้เหยียบพยายามดูแคลน แต่เมื่อหากว่า
 อายรุ่งมันพอเป็นคนเมืองมีหน้า สัญชาติกำเนิดของเจ้ารุ่ง
 นึกคงจะเสมอหน้ากับกระถินสาวที่พราวจากบ้านระย้า และ
 ผัวรักที่จะจากเกาะเปลี่ยวไปตามเมีย เมื่อพบแล้วมันพอจะ
 เห็นช่องทางสำเร็จ

แล้วสองแม่ลูกก็เกิดหน่ายเกาะระย้าขึ้นในหัวใจเช่น
 กัน เบื่อตาลสูงอันเป็นคงและน้ำเขียวสุดตาซึ่งเคยสำราญ
 เมื่อก่อน และก็ด้วยความบีบคั้นได้ข้ามไปรับสุขสบายจาก
 บ้านเดิมมัน กิริยาใช้ของแม่เจ้ารุ่งก็แทบจะร่วมหายเหมือน
 ไม่เจ็บป่วย

กระทั่งได้ยินเสียงแว่ว ๆ และถนัดมาทุกขณะ จน
 สองแม่ลูกจงใจ

“เอ๊ะ นนมมันเสียงพวกเรือจะเข้าฝั่งระย้า” รุ่ง

ตะแคงหูบองฟัง “แน่แล้ว—เอ รีพวกมาแรกเอง”

ชั่วคราวต่อมา หน้าทับเลยไปโน้นก็เห็นสาววิ่งมา
 ตามทางรก สำเภาลดเลี้ยวกระโจนโชดดินลัดทางมาถึง

“พี่รุ่ง พ่อจำปีกะพี่แปลงเอาฉลอมมา” สาวสำเภา
บอกหน้าตน “กำลังใกล้จะเข้าเทียบหาด น้ำเสือบอกให้
ขามาส่งพี่รุ่งเตรียมของไว้”

“เอ๊ะ ทำไมจะเร็วอย่างงั้น” รุ่งฉงน ใจคอไม่
ค่อยดี “มันจะยอมให้เข้าอาศัยไปรี”

“น้ำเสือบอก” สำเภายังหอบ “เขาว่านาย
คงจะให้มาตามหรือฟังข่าวและน่าจะอพยพกันในเย็น หรือ
คืนนี้แหละ”

แม่สายก็ปรารภวิตกว่า “เมื่อข้ามแล้วจะไปอยู่
ที่ไหนล่ะ บ้านช่องไม่มี”

“ก็อยู่กะเขาซี—บ้านน้ำเสือบอกคงจะมีให้อยู่หรือ
แต่ที่เขาให้ขามาส่งก็เพราะไม่อยากจะให้พี่แปลงกะจำปี
เพราะจะพาไปเจียบ ๆ—เร็วเข้าเถอะ ข่าจะต้องรีบกลับไป
พบเขาทางโน้นอีก”

รุ่งพยักหน้ารับคำ ส่วนใจคอไม่สู้จะดีในเมื่อรู้ว่า
เจ้าศัตรูสองนั้นคิดเรือมาด้วย อ้ายแปลงก็ใจร้ายเลวคน

เจ้าบ่กคงอยากจะทำงให้มันอยู่ตายกับบ้านระย้า ไหนเลยจะ
 ยอมรับให้อาศัยเรือข้ามไป แต่ส่วนสมบัติของรุ่งและแม่
 ที่จะขนไปนั้นก็ไม่มีอะไรมาก อายนกอกชีวิตหนึ่งที่เป็น
 หมารู ซึ่งอยากจะทำงมันได้เพราะคู่ทุกข์กันมา

เพียงสำเภาไปแล้ว ถึงหัวใจจะรุ่งเรอยู่เจ้ารุ่งก็หวน
 เข้าทับ รวมของที่ควรและสิ่งอันอันเป็นสินน้ำทั้งมได้ และ
 หามายังมได้แตกเป็นข้าว เมื่อพร้อมมูลเสร็จ มันก็เอา
 ไม้สอดเป็นคอนอยู่พร้อมและนั่งใจระทิกอยู่กับแม่ นั่งคิด
 ใจคอบหายว่าหากหน้าเสื่อสมคำหรือกลับเป็นอื่น เจ้าแปลง
 และจำปีจะยุหนุนให้ไต่กัทรยศรีบหนั้นทั้งมันไปแล้ว ก็ตาย
 แนนอยู่กับบ้านระย้าน และเจ้ารุ่งก็ไม่เป็นอันจะนั่งอยู่ติด
 พล่านไปเดินไปคอยจะพบหน้าไต่กัด้วยหัวใจร้อน หนัก
 เขาก็อยู่ไม่ได้ เลยบอกกับแม่ให้คอย แล้วตัวเจ้ารุ่งเอง
 ก็ออกวิ่งแทบจะเร่งฝีตีนให้ถึงเสียเร็ว ๆ เพื่อไต่แอบเห็น
 พบปะเอาสัญญาและค่านัดแนะที่แน่จากไต่กั

และทางเบื้องโน้น ฉลอมก็เข้าเทียบหาดสดใบแล้ว
 เสริจสรรพ ลูกเรืออื่นรวมทั้งเจ้าปลงและจำปีผู้ยอมมา
 บ้านเดิมอีก ก็ทำตัวมีหน้าทเป็นผู้นานาญคุ้นเคยกับหนทาง
 ขนและลัดหาดไปกับพ่อแปร ด้วยตะวันบ่ายปลายไม้และ
 แสงแดดกล้าและกรำร้อนมาตลอด พวกฉลอมทั้งที่ค้างอยู่
 เก้าและเพ็งจะมาถึงก็ไปร่วมประชุมอยู่ยังที่บ่พ่อเต้า

แล้วคำสั่งของนายที่ให้อาจารย์ผู้เป็นไตกิงถือมา ก็
 บอกเล่ากับพ่อแปรจริงทั้งนายเสือกาคไว้ทุกอย่าง ส่วนที่
 นานพบนานเห็นและต้องห่างเห็นกันไปเช่นจำปีนั้น เมื่อ
 เห็นหน้าสำเภาก็ปลมเสียสิ้นเหลือ แล้วจำปีก็กรากมา สิ่ง
 ที่พบเห็นอันหน้าตบบนผิงเมืองนั้นก็เริ่มความเป็นเชิงอวด

“ข้าคิดถึงตะเภาก็จริง ๆ” จำปีเอ่ยความ “พ่อชน
 เมืองและได้เหยียบตลาดโน้นแล้ว ผู้คนมันมากราวกะมด
 เคียวนกระถินมันก็สบายสุขมากแล้ว”

สาวผู้ฟังเอนหลังฟังประทุที่บ่ประหลาดว่า เมื่อ
 กระถินจากไปนั้นเป็นคนแบกทุกข้ราวกับจะต้องจากไปตาย
 แต่เมื่อข่าวของกระถินยอมมาว่า ได้สุขสบายก็อดตามไม่ได้

“อ้อ—กระถินมันได้สุข เอ๊ะก็ไปด้วยกันแล้ว ทำไม
กระถินมันจะสุขคนเดียว”

จำปีหวอแล้วก็นึกเทียบเอาเรื่องน้องสาวนั้นขึ้นมา
ตักคอก

“ตะเกาเอ็งยังไม่รู้อะไร” เขาพูดซ้ำเลื่องขี้ม ๆ

“ชะตาหญิงบ้านเรานั้นตีนัก พอกกระถินไปถึงฝั่งอยู่ได้สัก

๑๐ วันกว่า นายเขาเห็นเกิดสมเพช—เออ พิกัด” และ

จำปีพูดเสียงกระซิบเบาลงอีก “วาสนากระถินมันดีเกินจน
ข้านี้พลอยระแวงมาถึงตะเกา”

“เอ—ทำไม” สำเภาฉงนในท่าทางของพี่เพื่อนที่
เจ้ารับปากฝาก “ส่วนสุขของกระถินทำไมจะต้องมาเกี่ยว
ถึงข้าด้วยละนั่น”

จำปีหัวเราะสีหน้าเจื่อน อยากจะพูดตรง แต่ความ
ห้วนเกรงนั้นมากมาย ก็เลยเสียง ๆ เสียว่า

“ข้าเข้าใจเล่นหรือก แต่กระถินนั้นมันได้สุขจริง
และถ้าเอ็งได้ไปถึงเมืองและได้สุขอย่างมันเช่นนั้น ก็เห็น
จะลืมจำปีเสียแล้วเป็นแน่ ถ้ามเจ้าแปลงเขาตุ๊กแล้วกัน”

สำเภาคงไม่^๑รู้ความอะไร^๒ระจ่าง^๓ไป^๔อีก^๕กว่า^๖เดิม^๗ นอก
จาก^๘คิด^๙เสีย^{๑๐}ว่า^{๑๑}เป็น^{๑๒}คำ^{๑๓}เกี้ยว^{๑๔}คำ^{๑๕}เข้า^{๑๖}เช่น^{๑๗}เคย^{๑๘} ของ^{๑๙}คน^{๒๐}ที่^{๒๑}คิด^{๒๒}รัก^{๒๓}
ใคร^{๒๔}เจ้า^{๒๕}มาก^{๒๖}ก่อน^{๒๗}เท่า^{๒๘}น^{๒๙}น^{๓๐}เอง^{๓๑}

จึง^๑เปลี่ยน^๒เรื่อง^๓ไป^๔ตาม^๕ความ^๖อื่น^๗อัน^๘เป็น^๙ประโยชน์^{๑๐}ที่^{๑๑}
ใจ^{๑๒}เจ้า^{๑๓}ร้อน^{๑๔}และ^{๑๕}แอบ^{๑๖}ไว้^{๑๗}

“นี่^๑เขา^๒ให้^๓มา^๔ตาม^๕ง^๖น^๗ริ^๘ แล้ว^๙จะ^{๑๐}ออก^{๑๑}เรือ^{๑๒}กัน^{๑๓}เมื่อ^{๑๔}ไหน^{๑๕}”

“นาย^๑ให้^๒กลับ^๓เร็ว^๔ถึง^๕ค^๖อน^๗คน^๘น^๙ก^{๑๐}ย^{๑๑}ง^{๑๒}ค^{๑๓}” ช^{๑๔}พ^{๑๕}ก^{๑๖}ระ^{๑๗}ถ^{๑๘}น^{๑๙}

ช^๑แจ^๒ง “เพ^๓ล^๔าน^๕ฉ^๖ล^๗อม^๘ทุ^๙ก^{๑๐}ล^{๑๑}ำ^{๑๒}ได้^{๑๓}ป^{๑๔}ระ^{๑๕}ย^{๑๖}อ^{๑๗}น^{๑๘}ที่^{๑๙}ง^{๒๐}น^{๒๑}น^{๒๒}ถึง^{๒๓}ได้^{๒๔}มา^{๒๕}เร^{๒๖}ง^{๒๗}
น^{๒๘}ำ^{๒๙}เส^{๓๐}อ^{๓๑}และ^{๓๒}ข^{๓๓}ำ^{๓๔}ว^{๓๕}ของ^{๓๖}ก^{๓๗}ิ^{๓๘}ไม่^{๓๙}มี^{๔๐}อะ^{๔๑}ไร^{๔๒}แล้ว^{๔๓} เม^{๔๔}ื่อ^{๔๕}ล^{๔๖}ม^{๔๗}ค^{๔๘}ก็^{๔๙}จะ^{๕๐}ออก^{๕๑}ใน^{๕๒}
ค^{๕๓}ำ^{๕๔}น^{๕๕}”

“เร^๑็^๒ว^๓เหล^๔ือ^๕เก^๖ิน^๗” เจ^๘ำ^๙ว^{๑๐}ำ “แล้ว^{๑๑}ท^{๑๒}าง^{๑๓}โน^{๑๔}้น^{๑๕}พ^{๑๖}ว^{๑๗}ก^{๑๘}บ^{๑๙}ำ^{๒๐}น^{๒๑}
เร^{๒๒}า^{๒๓}อยู่^{๒๔}ร^{๒๕}วม^{๒๖}ก^{๒๗}ัน^{๒๘}ห^{๒๙}ร^{๓๐}ือ^{๓๑}”

เพ^๑ื่อ^๒น^๓พ^๔ิ^๕ย^๖ก^๗ห^๘น^๙ำ “ปล^{๑๐}ก^{๑๑}ท^{๑๒}บ^{๑๓}อยู่^{๑๔}ค^{๑๕}ึ่ง^{๑๖}ก^{๑๗}ัน^{๑๘}ไป^{๑๙}ท^{๒๐}ง^{๒๑}น^{๒๒}น^{๒๓}
เว^{๒๔}ัน^{๒๕}แ^{๒๖}่^{๒๗}ก^{๒๘}ระ^{๒๙}ถ^{๓๐}น^{๓๑}น^{๓๒}ั้น^{๓๓}แ^{๓๔}ล^{๓๕}ะ นาย^{๓๖}เขา^{๓๗}เอา^{๓๘}ข^{๓๙}น^{๔๐}ไป^{๔๑}เล^{๔๒}ย^{๔๓}ง^{๔๔}ให้^{๔๕}ม^{๔๖}ัน^{๔๗}อยู่^{๔๘}
เร^{๔๙}ือ^{๕๐}น^{๕๑}ไ^{๕๒}หญ^{๕๓}่ แ^{๕๔}่^{๕๕}ง^{๕๖}ท^{๕๗}ัว^{๕๘}ส^{๕๙}ว^{๖๐}ย^{๖๑}และ^{๖๒}ไม่^{๖๓}ได้^{๖๔}มา^{๖๕}ย^{๖๖}่ง^{๖๗}เก^{๖๘}ี้ยว^{๖๙}กะ^{๗๐}พ^{๗๑}ว^{๗๒}ก^{๗๓}บ^{๗๔}ำ^{๗๕}น^{๗๖}

เราเลย สมบัติผ้าผ่อนเขาก็หามาให้มันมาก—” จำบ่เล่า
 ตลอดตามพรผู้เห็น และเมื่อนักชนโตก็ถามสาว “อายุรุ่ง
 เป็นไบบ้าง—ตายแล้วหรือยัง”

สำเภานั้นมอง หัวใจซึ่งมีพิรุณกับเจ้ารุ่งก็เลยซัง
 หน้าหนักคำของพี่กระถิน แต่ก็จำต้องผันไวเพ่อมให้ชูสังเกต
 รู้ได้จึงตอบไปตามรู้ตามจริงว่า เจ้ารุ่งนั้นหายแล้วสนิทแล้ว
 คินตกับน้ำเสื่อ แต่มิได้บอกเล่าไปถึงเรื่องพลอย และการ
 ที่รุ่งจะอพยพพลอยอาศัยเรือไปด้วยในครั้งนั้น

เจ้าแปงพี่ชายผู้กำลังรวบรวมเข้าของกับพ่ออยู่นั้น
 พอเสร็จเรียบร้อยเพราะไม่มีอะไรจะเก็บอีกด้วย ขนลวง
 หิน้ำไปแต่ครั้งก่อนมาก ก็มาร่วมอยู่กับน้องสาวเพื่อชักใช้
 ไล่เลี้ยงที่ได้ยินคำพ่อเปรย ๆ อยู่โดยอดไม่ได้ว่า เจ้ารุ่ง
 กับน้ำเสื่อนั้นหวนมารักใคร่กันอย่างไรประหลาด

ระหว่างที่ม้วยงกาหลกันอยู่ ไต่กึ่งผู้มีความร้อนรน
 ลับอยู่ในใจก็เลี้ยงออกจากหมู่คนอ้างว่าจะไปที่เรือ แต่แล้ว
 ก็เปลี่ยนทางเข้าตงเลียบไปตามโขดดินสันเกาะ เพียงคล้อย
 ไม้กว้างต้นสูงก็ได้ยินกู่ตะโกน

“น้ำ—หยุดก่อน หยุดเดี๋ยว”

นายเสือกยงที่จะก้าวต่อไป เพราะเสียงร้องนั้นจำได้
เป็นแม่นยำว่าเป็นเสียงของเจ้ารุ่ง และเมื่อแหงนมองก็เห็น
มันโบกมืออยู่บนคบไม้สูงแล้วก็ได้มารวดเร็วกระโดดลงดิน

“จะออกค่านี้นะหรือ” รุ่งถามรื้อนรณ “และน้ำ
สัญญาจะชำนะหรือ”

“ก็กำลังจะไปบอกเดี๋ยวนี้แหละ” ใต้กิ่งอ้อเพื่อให้
เห็นสุจริต “แต่แนะนำเว่ยรุ่ง ที่ซำริบจะไปบอกนี่แหละเพราะ
มีเรื่องหนักใจอยู่ คือว่าทั้งเจ้าแปงและอ้ายปมั้นรู้ว่าเอ็ง
กะชำนะรักใคร่กันแล้วอย่างไม่น่าจะเป็นไป ซ้ำถึงเกรงว่า
ความนี้แพร่แจะพูดอึงจนรู้กันทั่ว ๆ กระทั่งถึงฝั่งเมือง
แล้วอ้ายเรือแพก็จะหาได้ยากนัก เพราะคนมันคงจะอิจฉา
แล้วเราจะทำอย่างไร”

รุ่งคงไม่มีความคิดอะไรที่จะตอบ จึงเป็นความคิด
ของน้ำเสือกที่พูดไปคนเดี๋ยวนี้อีกมากกว่า

“ขอรายยังมีอยู่อีกก็คือ ถ้าเอ็งไปเรือด้วยทำไงเสีย
ความคิดหนักต้องแตกกระจายไปแน่”

“เอ๊ะ” รุ่งตกใจ “แล้วนี่จะไม่ให้เข้าไปด้วยงั้นหรือ”

นายเสือโบกมือ “เดี๋ยว—ฟังข้าก่อนให้เข้าใจซี

เพราะอายุพลอยนี้ เมื่อเข้าทางอายุปุ่นพีแปรก็ได้แบ่งคงจะ
ไปอวดกันออกฉาวแล้วเป็นแท้ และเมื่อถึงฝั่งอายุพวกทรู
ความนี้ เพราะเอ็งไปด้วยก็คงจะแห่กันไปใหญ่ เอาเถอะ
ข้าจะสัญญาให้เอาจ้าใหม่ละ คือจะรับพี่สายแกไปก่อนให้
ไปอยู่บ้านข้า เมื่อใครมันซักถามข้าก็พอจะแก้ได้ว่าจะพา
แกไปส่งหมอ แต่เอ็งต้องอยู่ทางนคอยข้า ๓ คืนเท่านั้น
แหละวะ เป็นอย่างข้าข้าก็จะยอมมารับเอ็ง แล้วก็รับคำ
ความกันเสียให้หมดเลยที่เดียว”

รุ่งถอนใจยาว มองใต้กึ่งว่าจะพูดเป็นเล่ห์หรือความ
จริงใจ ๆ ก็ยากจะรู้ แต่เกิดจนจำความได้จนบ้านนั้นมาไม่
เคยจะทิ้งแม่ให้ห่าง แต่หากจะไม่ตกลงด้วยก็วิตกไปว่า
แม่สายนั้นเวลานี้หน้าบ้านระยาเต็มทนแล้ว ส่วนตัวมันเอง

ก็คะเนใจอยู่ว่า ทำไมอย่างใดเสียไต๋กงน้ำเจ้าสำเภาก็ต้อง
 ย้อนมารับ เพราะห่วงสมบัติและรุ่งกรูว่าทรัพย์ทะเลนั้น
 มีราคามากตามแม่บอก ก็ควรอยู่เพื่อจะรับค่ายกที่ซ่อนเสีย
 ก่อน

“ลองไปปรึกษาแม่ด้วยกันปะไร” มันพูดเรื่อย ๆ
 ทำสีหน้าสนครทธา “เมื่อแม่ตกลงชาก็ยอม เมื่อแก่ไม่ไป
 ถึงน้ำจะย้อนมารับชาก็ไม่ไป”

“เอ็งอย่าเพิ่งใจร้อนโกรธไปเสียก่อนชะวะรุ่ง” น้ำ
 เสือปลอบใจ “คนอย่างชานะคำไหนก็คำนั้นจริง ๆ เกอะ
 พี่สายนะเอ็งอย่าคิดห่วงเลย เมื่อถึงบ้านชมาแล้วมดหมอ
 กิมพร้อม ถ้าไม่ทำอย่างช่าว่าพวกเราก็ต้องอดแน่ เพราะ
 ไไหนเลยจะสู้คนมีเรือมีทุนจ้างคนมาทำได้—จริงไหม”

มันคงพยักรับไปเรื่อย ๆ แล้วสองศัตรูที่หวนมาคบ
 กันก็เดินออกไปฝ่ายหนึ่ง ฟังไปฝ่ายหนึ่งกระทั่งถึงทับอาศัย
 ที่เห็นเจ้านกหงแห่งนเฝ้าอยู่ และแม่สายก็ชะเง้อหน้าคอย
 ลุกด้วยใจรวนเร แล้วทั้งสามก็หันหน้าปรึกษากัน และ

กว่าจะปรองคองตกลงกันได้ แม่เจ้ารุ่งก็เบนฝ้ายชัดเจน
เพราะมันไม่สู้จะยอมเข้าใจความอะไรกันนัก

เมื่อแสงตะวันมัว แดดโพล้เพล้ใกล้ค่ำจะเข้าไฟ
แล้ว ฉลอมสองลำก็จุดรูปเทียนกรุ่นอยู่ท้ายเรือเคารพแม่
ทะเลแล้วตามวิสัย กิ่งไม้และไม้ดอกบักบุชเป็นประเพณี
แล้วใบฉลอมก็กางขึ้นรับลม ลำหนึ่งพร้อมด้วยเจ้าแปลง
และจำปาทรวรรณา ส่วนอีกลำหนึ่งที่ตกค้างก็มีแม่สายเพิ่มไป
อีกเพียงคนโดยนายเสื่ออนุญาตซึ่งเป็นที่เกรงใจแก่คนอื่น

และสิ่งซึ่งแข่งกับแสงตะวัน พลบนั้นเล่าทุกคนยอม
ใจหาย เพราะเพลิงที่เผาทัບอาศัยของพ่อแปร และตา
พยอมอยู่เพื่อให้สนทราท แสงเพลิงชืดอยู่ชั่วขณะที่ลมตี
แดงจับพ่าจับร่างเจ้าคนที่ขึ้นแหว่งอยู่ชายหาคระย้า เหลือ
เพียงหนึ่งแต่อายุรุ่งเท่านั้น อายนกที่พอจะอยู่เป็นเพื่อน
เหงาก็ได้เพียงฟังจะพูดคุยด้วยมิได้

ถึงรุ่งจะรู้ว่ามิวันใดก็วันหนึ่งในเร็ววัน มันก็จะได้
ข้ามไปฝั่งตามสัญญา แต่เมื่อจะเป็นชายเดี่ยวที่เผาเกาะ

และสมบัติกลางมาแล้วก็สุดจะฝืนใจสลทได้ จึงลุยลงน้ำ
ว่ายบีนชนกราบฉลอมล้าแม่

“ข้าคงต้องร้องไห้ถึงแม่” มันพูดด้วยน้ำใจจริง

“แต่ชาติไหนก็แม่จะได้ให้หมอรักษาหาย”

“เอ็งอยู่ตเถอะรุ่ง” แกให้พร “อย่าห่วงเลยและที่
พูดไว้ก็อย่าลืมเลย”

มันกระพริบตา รู้ค่านั้น เพราะของที่ได้จากน้ำเตียว
ก้านลพูนแต่ก่อนรุ่งรราคาสูงของมันแล้ว เมื่อฝากฝังกับ
ใต้กิ่งเรียบร่อยมันก็หันหาแม่เพื่อนสำเภา แม่นางผู้เคย
อุปการะซึ่งหงนำตาคลอ

“เภาเอ็งไปแล้วข้าคงเหงาแยะ อย่าลืมฝากคิดถึงไป
ให้เขารูด้วย”

ถึงจะเป็นชู้เอบสำเภา ก็หัวใจรอน แสงเพลิงที่เผา
กระท่อมก็มอดไปแล้ว ทับบ้านระย้าที่เคยอาศัยจะไม่ได้
กลับมาพบเห็นอีก จะจากบ้านระย้าและอ้ายคนที่จะต้อง
อยู่เฝ้าเกาะระย้าไปอีกนานไม่มีกำหนด

ก็พอเสียงเขาชน ฅลอมล้าหน้าเช่นสมอพ่นน้ำ
 ไบเรือกักางรับลม แล้วก็ก้าวจากชายหาดออกหน้าลึก พระ
 จันทรลอยท่ายข้ามชนเห็นเต็มดวงสนิท

ครูนั่นนายเสือกแห่งนชนฟ้า พอสนเสียงเขาไต่กั้ง
 สมอทอดกพ่นน้ำ ลมฮือตติไบเต้เจ้ารุงกยงนงตติกราบ
 เหมือนหนึ่งจะไปควัย

“เอะรุง” น้ำเสือกตะโกน “ไวกันเว้ยเตียวก็กลับ
 ไม้ไค้”

“ไม้เป็นไร” รุงตะโกนตอบและมันก็ชานไปกอด
 เท้าแม่ “ให้หายเถิดแม่เอ๋ย ข้าจะลากลับไปทับแล้วเตียว
 น”

แกได้แต่ลือบหัวพิมพ้าพูดไม่ออกแล้วสะอื้นและรุงก็
 รับลาสาว

“เภา—บ้านระย้าเป็นของข้าคนเดียว เออ เอ็งไป
 สุขเถอะ เมื่อเข้าเรายัง...”

สำเภาเลยร้องไห้ แลฟากหน้าบ้านระย้าและตงताल
 กำลังจะห่างมาไกล

“พี่คงเหงาอยู่คนเดียว—โธ”

“อ้อ” มันรับเสียงคราง น้ำทะเลก็มืดแล้วห่างมา
แล้วเห็นแต่อายนกกางคอกยตะคุ่มเหมือนนกอินทรีเล็ก มันแล
แม่แลใบเรือตลอดจนสาวที่สองซึ่งกำลังถูกพรวด แล้วก็หัก
หัวใจโผนจากกราบฉลอมตุมลงน้ำหาย เมื่อโผล่ก็เห็นเบน
บินเป็นคลื่นตามที่รู้งว่ายกกลับตลอดสองลำฉลอมที่เล่นแข่ง
ขนานพากันตะลึงจ้องไม่วางตา จ้องอายเจ้าทรัพย์ทะเล
ซึ่งว่ายน้ำไปปราศเปรี้ยวกลางมีดกระทั่งลับตาหาย

๓...

แรมแล้ว ๕ ค่ำ พาผิงเมืองมดสนิทเมื่อล่อง
กลางคืน นอกจากแสงวูบแวมทบุชาแม่นางเรือ แล้ว
สูงขึ้นไปในัน ก็เลื่อนด้วยแสงดาวส่องพร่างทะเล
แสงรूपกับใบเรือก็ห่างผิงไปตามทิศ ดาวที่สังเกตมุ่ง
ไปโปะเพื่อรูกปลา อุดเขาควายแซ่ขนานแข่งกันเช่น
ฉลอมแข่งลมตะโก้เฉียงเหนือ ซึ่งพัดจากผิงตมากราบ
ซ้าย หลังใบเสียงเขาสุญน้ำซ่าหัวเรือหรือจุดประทัด
เส้นแม่กระทิงใบเรือก็สูญตาหายไปแล้วกลางทะเลมืด

หากจึงเงียบสนิท ชาวหาดและเจ้าของเรือจะย่อน
 มาอีกก็ต่อเพลารุ่ง เพื่อดูจำนวนและราคาที่จะได้จากพันธุ์สิ่ง
 สิ้นซึ่งได้จากน้ำเขี้ยวหนน แต่ทรายสะอาดใต้แสงดาวส่อง
 ซึ่งฉลอมจากไปหยก ๆ ยังมีลูกเจ้าของนายบ้านนั่งเพลีน
 อยู่

เมื่อน้องสาวผู้อ่างธุระแล้วจากไปก่อน จึงเป็นเหตุ
 ให้สำเนียงพืหนุ่มยบยงคอย และเพื่อนคุยซึ่งฝากตัวแก่น้อง
 เช่นทาสก็คงนั่งอยู่ใกล้ ๆ

“ฉันมีเรื่องจะถามกระถินสักหน่อย” ผู้เป็นนายพูด
 ชนลอย ๆ “เรื่องที่เสียงเพิงจะบอกเมื่อเช้าตนเอง”

กระถินไม่รู้เรื่องเข้าใจความจึงได้แต่หันมอง ใจคอ
 กระถินนหมความแต่เรื่องเดียวกันเฉพาะว่า ตงแต่ฉลอม
 กลับมาแล้ว สำเภากลับบ้านระย้ามาถึงแล้ว ๗-๘ วัน ทั้ง
 แอบเอาข่าวเจ้ารุ่งและแม่มาบอก จะก่อเป็นเรื่องเป็นความ
 ชนเพราะปากพี่ชายสำเภาเท่านั้น

นายสำเนียงก็เล่าต่อไปอีก “พ่อให้ฉันไล่เจ้าเสือ
 ออกไปแล้วรู้ไหมล่ะ เพราะตาแปรกับลูกชายไปฟ้องว่า

แกเป็นคนเสียนงานเสียการ มัวแต่เอาผลอมไปทอดเสียเกาะ
 ระยำ นัยว่าคบคิดกะคนที่นั่นคนนั้นหาสมบัติบ้าในทะเลอะไร
 ไม่รู้ และอีกอย่างหนึ่งที่ลูกชายตาแปรฟ้องก็คือว่าเจ้าเสือ
 ทำเจ้าหน้าเจ้าตาจะแอบเอาเรือที่นี้ไปรับอายุคนอยู่เกาะให้
 มาหากระถิน—จริงหรือ”

กระถินใจหาย เพียงแต่รู้ว่าผู้จะรับเจ้ารุ่งข้ามมา
 เมืองถูกไล่ออกสิ้นหนทางไปแล้วเท่านั้น ก็เหมือนรุ่งต้อง
 สิ้นชีวิตแน่ และอีกประการหนึ่งความหลังกับเจ้ารุ่งนั้น
 เห็นจะกระจำงหมตมามากก็น้อย เพราะปากเจ้าแปรง

จึงรับไปกลาง ๆ “เรื่องนี้ไม่รู้เลย แต่กรูจกกัน
 เขาชื่อพัวร์”

“เป็นญาติกันหรือ”

“เปล่า”

ผู้เป็นนายหน้าจ้องกระถิน เหมือนจะสังเกตพิรุณ
 อะไรสักอย่าง แต่เสน่หังามและท่วงทีเหงาเจียมตัวนั้น
 ทำให้เกิดสงสารและหลังความสงสาร ซึ่งแอบอยู่ในใจนั้น

กคค^{๕๕} กระทบเป็นดอกไม้งาม แล้วก็ริยาซึ่งเขาแสดงปกปิด
หรือเผยไว้แต่เบื้องน้อยก็กล่าวมาตรง ๆ

“กระทบ รู้ตัวใหม่ว่ากระทบนี้ไม่ควรไปยุ่งไปรัก
กับคนที่ชอบเจ้ารุ่งอย่างที่ถูกชายตาแปรเขาฟ้องมา ฉนั้นให้
น้องสาวรบมาเลี้ยงก็เพราะเห็นว่าเป็นคนเจียมตัว น่ารัก
และควรจะได้ผัวดีกว่านั้น กระทบเคยรักใคร่กับเจ้ารุ่งนั้น
หรือ”

“เปล่า” หญิงบ้านเกาะระย้าพล่งพลอยตอบไป
เพราะความอายที่จะรับและความกลัวผิดโดยนึกเสียว่า อัน
นายเหนือนนก็มีอำนาจเขี่ยนตีได้ดังพ่อแม่ด้วย ส่วนอีก
ประการก็เห็นสินจะหวังคอยเจ้ารุ่งแล้ว จึงไม่ควรจะให้
ความนี้เกิดเป็นที่ยากแก่ตัวซึ่งกำลังจะได้รับสุข

เขาหัวเราะได้ทันทีและกระเถิบกายมาซิด “ยงงั้นซี
ฉนั้นกนกไม่เชื่ออยู่แล้วว่าจะเป็นไปยงงั้น นี้แน่ะกระทบ
ถึงเพื่อนสาวที่มาแต่บ้านระย้านนนะก็สวยสู้เราไม่ได้ รู้ตัว
หรือยัง”

กระถินไม้กล้ากระถินหนึ่ ถึงการอันเป็นธรรมดา
ซึ่งใครจะแสนโง่หรือฉลาดก็ย่อมจะต้องรู้ทั่วกัน ในเมื่อ
ชายเกาะมือหญิง เขาบีบและโอบแขนมาทำนองเดียวกับ
เจ้ารุ่ง

“กระถินถนอมตัวไว้เถอะ ทั้งพ่อแม่ฉันจะคิดเลี้ยง
ให้ได้รับความสุขมาก ๆ ที่เดียว”

กระถินประหม่าและเกรงไปต่าง ๆ นายกอดแต่
เพียงประคองและก๊วตไปจนชิดกาย

“นายอย่า...” สาวบ้านเกาะเสียงสั่นห้ามได้แต่ปาก
ตลอดกายทั่วไปนั้น ถึงจะชินมือชายอายุรุ่งเมื่ออยู่ระย้าโน้น
ก็ไม่วายจะห้วนไหว คนละเลห์ของชายยากกับผู้มั่งมีซึ่ง
ไกลกันราวฟ้ากับน้ำนั้น กระถินเหมือนแรกต้องมือชาย
ความคิดและรู้สึกเหมือนตัวได้วิ่งมาแล้วเต็มผืนจนเห็นอย
ล้่มลงก็ยังไม้อ่อนใจเหมือนเพลานี้

จึงตัวยสาเหตุตนเอง ความเข้าใจในกิริยาสาวของ
ผู้เป็นนายอายุหนุ่มตนบัดนี้ ขนบธรรมเนียมสิ่งไรกระถินก็

พอจะรู้มั่งแล้ว แต่ยั้งขาดอกเพียงน้อยนิดหนึ่งก็คอยังเร็ว
 วันนักรทสาวไต่ขามมาเป็นคนอยู่เมือง กระถินยั้งขาดอุป-
 การระเต็มที แต่ถาหากจะตกเป็นคนรักคนใครอย่างเต็มใจ
 หรือตบแต่งกันสำเนียงก็จะเหมือนหนึ่ง ชายผู้ชนะในย่าน
 ตลอดปากน้ำแหลมสิงห์ชายที่มีเมียสวยเป็นเลิศเป็นหนึ่ง

“รักษาตัวให้ดีเถิด” เขากระซิบ - แสงดาวและ
 ทรายสะอาดก็ชวนใจเคลิ้มไปทำนองรัก เมื่อได้กอดและ
 สาวประหม่าก็ได้จูบ “ฉันจะไม่คิดรักใครเลย ฉันจะรัก
 กระถินไว้เป็นเมียคนเดียว”

เจ้าสะตุงวาบหัวใจคำผวนนี้ แสลงใจไปถึงเจ้ารุ่งโน้น
 ให้อายุไปเอง ฝนตกหนักเมื่อโน้นและฟ้าคะนองชู่บ้าน
 ระย้าทงพายุกอบกักร้าลิกได้ ผัวหนึ่งนั้นแม่จะลอบเมื่อยาม
 ไร้จากพรากรมายังไม่ล้ม แต่คำผวนของนายที่กล่าวก็เป็นอีก
 คำหนึ่งผัวหนึ่ง

กระถินจึงตอบไม่ได้ จะบีดเพราะเหตุอื่นหรือจะรับ
 คำนั้น ถึงจะเกี่ยวเชิญตัวเองอย่างไร ก็ยากจะพูดออกมา

ได้สำเร็จจึงต้องนั่งออกไป ทนหัวใจฝืนให้เขาจูบถนอมอย่าง
ผู้ชายเป็นยากจะชินให้ช้หน้าใจ

“เอ—เสียงไปซ้ำจริง ๆ” หนุ่มพรอยู่แล้วแสวงทำ

ไถล “จะกลับหรือยังล่ะเพราะนี่ก็ตกจะ ๓ ทุ่มอยู่แล้ว
เสียงคงจะมีธุระอะไรลืมเสียก็ไม่รู้”

“ฉันอยากจะกลับ” สาวว่า “เพราะนายเคยเข้านอน
แล้วบ้านนี่คงจะคอยฉัน”

“จริงซี” สำเนียงคล้อยตามแล้วประกองกระถิน
ให้ยื่น “ไปเถอะฉันจะตามไปส่งให้ถึงเรือน เออ พรุ่งนี้
สาย ๆ เมื่อฉลอมเขากลับเสร็จธุระกันแล้วไปหาที่เรือน
หน่อยได้ไหม”

“กลัวจะไม่ว่าง”

“ออจริง—ต้องเรียนหนังสือ เถอะฉันไปหาเองก็ได้
จะช้ออะไรให้สั๊กอย่างหนึ่ง”

แล้วก็เดินคู่กันไป ตลอดหนทางกลับนั้นสำเนียง
เป็นผู้อารมณ์ดีตลอดเวลา ผิดกับเมื่อได้ฟังข่าวพ้องจาก

เจ้าแปงและไล่นายเสือไต่กิ่งออกจากหน้าต่างไปแล้ว ผ่าน
 ทัพผ่านกระท่อมมืดของชาวบ้านชาวเรือนและผู้อาศัย ทั้ง
 ลูกจ้างในบ้าน โดยไม่ทันจะสังเกตเห็นว่าคนหลบเข้าที่มืด
 แอบตัว และพอเลยไปแล้วก็ออกจากที่สะกดรอยตามไป
 กระทั่งเห็นนายสำเนียงแยกไปเรือนอีกหลัง ซึ่งปลูกอยู่ต่าง
 หาก

กระถินซึ่งเดินเปลือยอกเลอะเลือนมาตลอดทาง จน
 นายสำเนียงจากไปแล้วจึงมีสติครบถ้วน จะก้าวขึ้นบันได
 เรือน

“กระถิน” เสียงคนเรียกเบาใกล้ ๆ จนต้องชะงัก
 “กระถิน—เอ็งมานี่เดี๋ยว”

มือหวอย ๆ ที่เห็นกัวก็อยู่ในเงามืดถัดเรือนไปนั้น
 กระถินใจหายเพราะรู้ดี ถ้าการกระทำของผู้เป็นนายเมื่อ
 ครู่ไม่พ้นตาแล้ว ถึงจะเป็นเรื่องมิแพร์หลายไปอีก ก็เป็น
 ความที่ควรอธิบาย และยังมีนสองจิตสองใจ

“มาซี—เอ็งมานี่หน่อย” เสียงใส่นั่นเราเตือนมาอีก
 “ข้าคอยพบอยู่นานหลายเพลมาแล้ว”

เสียงคุยของคนบนเรือนและแสงไฟยังสว่าง ก็รู้ว่า
 นายสาวคงจะยังไม่หลับนอน และมือกวักนั้นก็มิอาจ
 ชวนใจนักสาวจึงเดินไปหาตามมือกวัก

“อเภา—เอ็งมันพลิกแล้ว กลางวันก็มีไม่มาหา”
 กระถินทำเสียงตุ “ธูระร้อนอะไรนักร”

สาวสำเภาออกจากมัต ถึงกระถินจะมีเสื้อผ้าสวยตบ
 แต่งและเปลี่ยนจริตไปบ้างหัวใจสำเภาก็ยังถือสนิทว่าตัวเคย
 เป็นเพื่อน เป็นแม่สาวฝากรับไว้ทำคุณแก่ตัวเคยเป็น
 เพื่อนสาวสนิท

“ข้าจะมายังไง พ่อห้ามไม่ให้มายุ่งท่งพบก็ห้าม
 บอกว่าเรือนนายชนไม้ไผ่จะพลอยกันผิดหมด คอยเอ็งก็
 ไม่เห็นก้าวมาจากเรือนเลย ไปซี, ไปหน้าทับข้าหน่อย”

แล้วสาวซึ่งรับคำและรู้เรื่องความอนเมอจากระยะ
 มา ๗ - ๘ วันก่อนจึงคว้าแขนอเพื่อน แขนอกระถินที่สำ
 เภาต้องเล่าความทั้งต่อว่าหัวใจทรยศมันที่เห็นอยู่เต็มตา

ชาวบ้านเกาะซึ่งเคยนอนกันแต่เมื่อยังค้าหลับสนิท
หมดแล้ว หน้าทับไม้ไฟเลียบซึ่งเคยสะอาดเห็นสบาย แต่
ก่อนถึงจะตบเป็นพื้นสกปรกไม่แน่นหนาเคียวนี้ สาวกระถิน
ก็จำต้องนั่งเมอถูกรังแขนจุด

“ข้าเห็นแต่หน้าเอ็ง เห็นเดินอยู่กะนาย” สำเภา
เอ่ยขึ้นหน้าเสียงไม่สู้ดี “แต่เอ็งช่างไม่เห็นขามงเลยริ”

สาวเพื่อนออกเคือง เพราะตงแต่วันสำเภามาถึงฝั่ง
และได้พูดกันเพียงนิตหน้อยคำสองคำนั้น นางเภากลับมา
ต่อว่าใช้การอันควร

“ทำไม—ข้าก็พูดกะเอ็งอยู่เสมอ แต่ทำไมได้ลงมา
หากก็เพราะเหตุเอ็งรู้เห็นอยู่แล้ว ข้าเป็นบ่าวเขาเป็นนาย
จะทำยังใจเหมือนอยู่บ้านเราตามใจยังงี้ แล้วนี่เอ็งธุระ
อะไรถึงจะร้อนตามมาแต่ตึก”

“กม นะซี” สำเภา ก็ถองอนเคืองใจที่เสียงอเพื่อน
นั้นผิดแปลกหูเป็นคนละคนกับเมื่อวันมา “แม่พริ้งขามมา
เมืองแล้วเคียวนอยู่กะนาเสอ ข้าก็เคยกระซิบบอกเอ็งว่า
แล้วพริ้งก็ตามมา”

“แล้วเข้าไปว่าไร”

“เอ็งนะไม่ว่าไรหรอก แต่เดี๋ยวหน้าชาถูกไล่ขับ
จากบ้านนี้ไปแล้ว พี่รุ่งก็มาไม่ได้แล้วเพราะไม่มีเรือ ข้าราชการ
คอยจะพบปรึกษาเอ็งเหมือนจะตาย เอ็งรู้ไหมว่าตัวผิด”

“เอะอ๊เอภา” กระถินเหลือออก “พอมึงมาถึงมาพบ
กิตติงขอจะจับผิดอะไรกัน ระวังจะเข็นแม่กู”

สำเภาหัวเราะที่สาวมันผิดเพื่อน มันกระนั้นเองถึงได้
ผิดเพื่อนชู้ เลยรำลึกถึงคำเจ้าคนทรักษาเกาะระยาอยู่
เดี๋ยวว่า กระถินมันสุขได้สบายตั้งเหยียบเมืองสวรรค์แล้ว
ก็สงสารนาคำมัน

“กระถิน” สำเภาถือว่าเพื่อนอยู่เช่นเดิมก็ตบเข้า
ผัวะ “ไซ้ข้าจะตังเป็นแม่อย่างเอ็งพูดหรอก แต่ข้าแปลก
ที่เอ็งแปลกข้าเพราะเอ็งให้เขาจูบเมือกกระมัง”

“เอะ...” กระถินสะทุ้งใจ “เอ็งจะพูดเกินไปเสีย
แล้ว ข้าถามจริงเถอะว่าเอ็งมีผิดอะไรกะข้าถึงได้เรียกมา
ตังแ่งเอาอย่างงี้”

“ไม่ใช่จะเรียกเอ็งมาชวนทะเลาะหรือกระถิน”

สำเภาตอบสะบัดหน้าทั้งแค้นและเสียใจ “เพราะธุระเอ็ง
 ส่งไว้หรือกระถิน ธุระเอ็งเมื่อจะจากระย้าร้องให้ฝาก
 ร้องให้ส่งไว้หรือ - ข้าก็ถอเอ็งว่าเหมือนพี่น้องอกหญิง
 ค่ายกัน ข้าคอยจะพูดกะเอ็งปรึกษาเอ็งให้รู้ว่าพี่รุ่งนะเห็น
 จะตายอยู่ระย้าแน่ และอย่าโกหกเลยกระถิน ข้าเห็นถนัด
 ตาที่เดียวว่าเอ็งล้มพี่รุ่งและข้าตามมานี้ เอ็งยังกลับมานอน
 มาถอกกะข้าที่พลอยทุกซ์ไปกะเอ็งเมื่อก่อน เมื่อยังงั้นเอ็งก็
 ไม่ต้องมายุ่งคบบกะข้า ธุระโน้นข้าก็สิ้นหวังแล้วเพราะเห็น
 แก่ตาไต่ยืนอยู่เดียวหน้าวังมันล้มบ้านระย้า”

กระถินอึ้ง คิดจะเถียงและอธิบายความต่าง ๆ อัน
 จำเป็นนั้นให้เพื่อนเข้าใจ แต่ความเข้าใจของสำเภากับตัว
 เวลานั้นมันแตกต่างกันนัก ความรู้สึกผิดชอบในเรื่องของ
 ตน นางตะเภาเกือบจะไม่รู้อะไรเลยคงเป็นชาวบ้านระย้า
 ชึ่งโง่งง่าอยู่เช่นเดิม

“เคียวก่อนเภา” นางเพื่อนผู้ใดดีหันปलอบ “เอ็ง
 อย่าเอาแต่โมโหเอ็งต้องฟังคำข้าก่อน ชุระข้าที่ฝากเอ็ง
 และก็อุตสาห์ห้วงชุระนนข้าขอบหน้าใจนักแล้ว แต่เอ็งมัน
 ยังไม่รู้หัวใจจำเป็นของข้า ก็อย่าเพิ่งพูดง่ายส่งไปข้ารู้แน่
 ว่าพี่แปลงสอนให้เอ็งมาคิดอิฉาข้า เพราะมันไม่ใช่หน
 เคียวแต่หมอน มันมากนั้นก็หลายเรื่องแต่คร้งอยู่บ้านระย้ามา
 แล้ว”

“ใครบอกเอ็งกระถิน ข้าไม่ใช่จะเคืองเอ็งเพราะ
 อิฉาคิดได้สุขของเอ็ง แต่ข้าจะพูดด้วยดี ๆ ก็ขึ้นเสียงเอา
 ก่อน ข้ารับปากทำคุณกะเอ็งทั้งแอบทั้งซ่อนพี่แปลงแล้ว
 เอ็งมาเอาพี่แปลงชนตงหน้าว่าสอนอย่างไร แต่พี่รู้งเอ็งยัง
 ลมง่าย แล้วข้าเอ็งทำไมจะไม่ขึ้นเสียง”

ค่านางเพื่อนคล้ายเข็มแทงใจ จะบีตบั้งหรือปฏิสเธ
 นัน ถ้าเภา ก็ยอมตามรู้เห็นเสียหมด

“อเภา ข้าจะขออะไรเอ็งสักอย่างหนึ่ง” กระถิน
 พูดเสียงอ่อนเสียงวอนผิดกับเมื่อแรก “ข้าเวลานี้เหมือน
 ชนตาลเมื่อพายุ จะลงก็เกรงหักเกรงพลัด จะขึ้นไปอีกก็สิ้น

ทางถึงยอดจะชนแล้ว ข้าไม่รักนายเขาเลย ข้ากลัวเขา
 เพราะพ่อแม่และตัวเองอยู่เป็นบ่าวในบ้าน แต่พี่แปลงฟ้อง
 ว่าข้ารักใคร่กับพี่รุ่งเขาก็งเคืองไปหลายวัน เมื่อข้าได้สุข
 แล้วใครเล่าจะลืมเอ็ง และไม่มีวันไหนก็วันหนึ่งเขาจะต้อง
 เรียกเอ็งไปถาม ก็ขอให้เอ็งบอกบ่ตออย่ารับรู้เห็นเสียเลย
 นึกว่าสงสารข้ากะพ่อ และพวกเราที่ได้อาศัยให้ยึดต่อไป
 เถอะ”

สำเภาครางชื่อแก่ตัวเอง มองเพื่อนซึ่งมันทำที่ทุกข์
 เหมือนจะตายเมื่อวันจากบ้านระย้า แต่เดี๋ยวมันกลับสอน
 ให้ช่วยบ่ตอความนั้น คิดแล้วก็หมองใจตัวเอง เสียความ
 ความหลังที่ใจสำเภาอุตสำหรับถอนามิตร เมื่อรุ่งมันพรรณนา
 และเจ้ากัศุระลกกถึงแต่เพื่อนพอหักหัวใจ และก็เมื่อเห็นว่า
 กระถินมาเปลี่ยนไปเสียเช่นนั้น สาวผู้รับฝากคำก็อยากจะ
 รู้สึกให้กายของเจ้าเองเป็นฉลอมหรือสำเภาเล่นใบคั้นไป
 อยู่ระย้า บ้านโน้นบอกกับมันกระซิบกับมัน ว่าหัวใจเจ้า
 นั้นเป็นโสดแล้วแก่ตัวไม่ผิดคำผิดเพื่อน หรือเกียงงอนได้

แล้วก็อยู่เสียบ้านระย้า เริงไปตามหาดและโลดไปคอยรับ
 เมอรุ่งกลับจากกัลอบเพลลาเช้า ทับที่เหลือเฉพาะของมัน
 จะอยู่เป็นสุขร่วมกันไปตลอดชีวิตชาตินี้

และสองสาวก็มีได้พูดจา หรือโต้เถียงกันสิ่งไรอีก
 กระถินนึกเกรงว่าผู้เป็นนายจะย้อนไปอีกที่เรือนจึงไถลชว่น
 สำเภาไปส่งเป็นการแก้ตัวและเอาใจเพื่อน เพียงถึงบันได
 ไม่ทันจะย่างขึ้นก็ใจหาย เพราะสิ่งนั้นเป็นจริงทุก
 ประการ

นายสำเนียงจากเรือนย้อนมาหาน้องสาวอีก โดยไม่
 คิดว่าจะเกิดธุระขึ้นเพราะคนไปตาม จึงพอดีกับกระถิน
 และเพื่อนซึ่งมาถึง

เขารูสึกแปลก ทั้งระแวงไปต่าง ๆ นานา จึงถาม
 “เอ๊ะ กระถินมาเป็นนานแล้วยังไม่ขึ้นเรือนอีกกร”

เคราะห์ที่ชว่นสำเภามาจึงแก้ตัวชี้ไปทางสาวเพื่อน

“พบสำเภาที่เหมือนนายไปแล้วเลยคุยกันอยู่ เขาคิด
 ถึงเพราะตั้งแต่มาจากบ้านระย้ายังไม่ค่อยพบกันเลย”

“อ้อ—ขึ้นไปคุยบนเรือนซี” สำเนียงหันมาทางสาว
ใหม่บ้านระย้า และตะเภาก็แอบ ๆ เลียง ๆ ด้วยความกลัว
ตามกิตติศัพท์และคำห้ามของพี่ชาย

“อ้าว—ขึ้นไปเถอะ ซื่ออะไร”

กระถินจึงตอบ “ตะเภา ลูกลุงแปร”

เขาก็ขึ้นไปถึงเจ้าคนพ่อง ซึ่งเป็นพี่ชายของหญิง
เพื่อนกระถิน แต่เหตุอันเป็นธุระของเพื่อนทำให้ไปตามมา
กะทันหันจึงลืมเรื่องของเจ้าแปรง

“อ้อลูกตาแปรร” เขาหันมาทางสำเภาแล้วพยัก
หน้าให้ตามไป “งั้นขึ้นมาบนเรือนก่อน กระถินพาขึ้น
มาซี”

สำเภาเห็นลอบชำเลื่องท่วงทีของลูกนายบ้าน รัลิก
ไปถึงกิริยาเมือกซึ่งเจ้าแอบค้อมเห็นมาถนัดตา เขากอด
อเพื่อน จูบอสาวระย้าของพี่รุ่งจนเหลือหัวใจลืมเก่า ลืม
เกาะตำที่ผูกอยู่กลางน้ำเปลียวก็ช่วยว่า กระถินมันได้ข้าม
มาอยู่เมืองตลิ่งสูง มันเห็นสิ่งจำเริญตาและตัวเองก็มี
ผ้าสวยแต่งทงพงคำเพราะ

กระทั่งเพื่อนจุดข้อมือเพราะนายชั้นเรือนไปแล้วจึง

รู้สึก

“ชั้นไปช้ตะเภา” กระถินเตือนและร้องเพราะสำเภา
ยังอีกเอื่อน “ชั้นไปกะข้าพร้อม ๆ กันจะได้คุยอีกนานๆ”

แต่สำเภายังล้งเลเพราะห่วงทางบ้าน “ข้าจะกลับ
ทับ เคียวพ่อตนไม่เห็นก็จะเอะอะใหญ่ แลพี่แปลงกับจำปี
เขาก็กห้ามข้า”

“ห้าม เอ๊ะใครจะห้าม” กระถินเสียงไม่พอใจ

“เมื่อก่อนเคยชินไม่ใช่รว่านายสั่งให้ชั้นเรือน พี่จำปีกะพี่
แปลงจะมีอำนาจเกินนายไปยั้งไง ไปเถอะ ชั้นไปถึงลุง
แปรจะตั้นมาตามก็ไม่กล้าว่า แต่ถาเอ็งไม่ชั้นไปตามเขาสั่ง
นนแหละจะมีผิด”

แล้วคำชูนนก็เห็นจำเป็นแก่สำเภาซึ่งเกรงผิดจึงต้อง
ประพฤติตามเพื่อน ก้าวกระโดดสูงมาจนหมดชนชั้นถึงชาน
เรือนแล้วไม่อาจก้าวตามต่อไปอีก จนกระถินต้องหวนมา

ควาซ้อมือจูงไป . ยิ่งเห็นฟากเรือนกว้างทั้งทาสชายหญิง
นั่งคุยกันซุบซิบเป็นหมู่ และที่ระเบียงโน้นก็สว่างไสวราว
กลางวัน ยิ่งทำให้สาวตะเกาตื่นใจประหม่าหนักขึ้น นึก
เคืองตัวเองและเพื่อนที่ไม่ควรจจะรงมาด้วยเลย

เสียงซึ่งกลับจากหาคมาก่อนพี่ชาย เพื่อจะหลีกเลี้ยง
ให้โอกาสแก่สำเนียงที่หวังจะอยู่สองกับกระถินนั้น พอมา
ถึงก็พบนายอรุณเพื่อนบ้านมาคอยอยู่ จึงมิได้กลับไปอีก
ทั้งแปลกใจคิดระแวงเมื่อรู้ว่าพี่ชายกลับเรือนแล้ว จนต้อง
ให้คนไปตาม แต่กระถินยังไม่กลับก็พอสำเนียงมาถึงแล้ว
ความให้ฟังถึงนางรับใช้ต้นห้องกับเพื่อนยืนคุยกัน

ทุกคนจึงเหลียวมอง กลางนอกชานโล่งนั้นกระถิน
กำลังจูงแขนสาวบ้านระย้าเดิน หลบเสียงบังหลังมาด้วยกัน
กระทั่งถึง

“นรลุกตาแปร” เสียงถามกระถินลอย ๆ แล้วบอก
เจ้าตัวสำเกาเองให้รู้ “ไเหนกระเถิบมาสว่างนี้หน้อยซิชอดดู
หน้าสักหน้อย”

แทบสำเภาจะสิ้นสติ จะอายหรือกลัวเกรงอันก็ตอบ
 ตัวเองไม่ได้ และเมื่อถูกเตือนมาอีกก็คลานกระเถิบจากหลัง
 กระถินออกสู่อสงไฟสว่าง แล้วนายหญิงก็จับคางให้เงย
 สหน้าอ่อนสะอาดของอีกสาวหนึ่งที่มาแต่เกาะบ้านระย้านน
 ทำให้เสียงอิงชนด้วยความประหลาดหัวใจ

“แน่ะ—สวยเสียด้วย สวยมากเหมือนกระถินทีเดียว
 ชื่อไหนนะ”

ลำเภาหลบอายตอบเมิน ๆ “ข้าชื่อตะเภา”

“ชอกก็เพราะเหมาะอีกนั่นแหละ—ตายจริง” เสียง

ลูกนายบ้านพูดอ้อจรรยา “พิกลเหลือเกิน คนมาจากบ้าน
 ระย้าสวย ๆ ทงนนเบนงิ่งนะ แหม ฉันทอยากไปอยู่บ้าน
 ระย้าเสียมั่งแล้วละพอรุณ”

เพื่อนหนุ่มของเสียงหัวเราะ คำว่าเกาะระย้านน
 สะกิดใจเขาอยู่ทุกขณะ เพราะสิ่งนั้นก็จะเป็นเท็จนั้น
 กลับมาเป็นจริง และที่ตัวย้อนมาในคำคินนี้ก็เพราะ ด้วย
 เรื่องของบ้านระย้าเกาะเปลี่ยว ซึ่งแวดล้อมไปด้วยนิยาย
 เหมือนความฝัน

แต่สองสาวผู้มาจากบ้านระย้าแลตะลิ่ง สำเภาก็จาก
 อ้อมแขนมาหยก ๆ ถ้าหลับตานึกก็จะยังเห็นมันกำลังโผน
 จากกราบฉลอมลงทะเลล่องทวนเรือตะกุ่ม ๆ เข้าหาฝั่งเมื่อ
 ข้างขึ้นโน้น เมื่อบ้านระย้ากำลังเกิดแสงเพลิงที่พี่ชายเผา
 กระท่อมที่บึงเห็นอยู่ติดตา แต่ชายนั้นทำให้สำเภางงหนัก
 แล้ว อัจฉริยะโฉมซึ่งละม้ายพริ้ง ไม่สู้จะผิดเป็นคนเดียว
 กันเว้นเสียแต่ที่ท่าแสงยามกว่าเขาไม่ทะนงและล่าสนับถึง ทั้ง
 ผิวและเสื้อผ้านุ่งหมวกก็เรียบร้อยสวยสะอาด แล้วก็แลเจอะ
 ตากระถินซึ่งเง็งใจรู้ว่า สำเภาคงจะคิดเช่นเจ้าเมื่อแรกพบ
 หน้าอรุณเพื่อนของนาย

เรื่องโฉมของสำเภาทิ้งามประหลาดคงพูดกันอีกบ้าง
 พอควรแล้ว นายอรุณก็ควักพลอยจากกระเป๋าเสื้อแบขึ้น
 กลางวงพูดกับเพื่อน

“คุณนี่แน่ะสำเนียง พลอยเก่าไม่รู้เจ้าเสื้อไปได้มา
 จากไหน เขาเอาไปขายฉันแล้วจะขอเข้าฉลอม แต่ว่าฉัน

แปลกใจที่ว่าเจ้าเสือก็เป็นคนหมู่บ้านนั้นแสนสบาย ทำไมถึง
จะลาออกไปเช่าฉลอมคิดทำกินเองจึงได้ย่อนมาถาม”

“ที่ไหนได้” สำเนียงหัวเราะชำเลืองไปทางสองสาว
ที่เลี้ยงไปนั่งอยู่ห่าง “ไม่ได้ลาหรือก ฉันทันใจออกเอง เพราะ
พ่อให้ไล่ออกเรื่องเอาฉลอมไปทอดเสียเวลาอยู่ที่เกาะระย้า
จนกินสมบัติพัสถานอะไรก็ไม่รู้”

สำเนาจำได้ดีเพราะ ๓ เม็ดพลอยกลางฝ่ามือชายซึ่ง
เหมือนรุ่งนนเจ้าเคยเห็นมาก่อน เห็นกิริยานซึ่งเจ้ารุ่งแบ
พลอยอวดกลางฝ่ามือมัน และก็แบ่งให้น้ำเสือจึงประหม่า
ใจนัก

และอรุณยังไม่ทันคิดถึงเรื่องสาวบ้านระย้ากับเรื่อง
พลอยยิ่งไปกว่าคำเท็จของไต่กึ่งก็ออกปากว่า

“งั้นเจ้าเสือก็โกหกฉันนะซีว่าลาออก อ้อ ที่หายไป
นานและถูกไล่ออกนะเรื่องนหรือกร”

“จะอะไรเสียอีก” สำเนียงรับคำและหัวใจซึ่งกำลัง
ฝักฝงอยู่ทงเกี่ยวพันกับเรื่องไต่กึ่งที่ถูกไล่ออกก็เวียนมาถึง

สาวกระถินและผู้พองจึงพยักหน้าไปที่สำเภา “แม่นั้นนะ
ชื่อไรก็ไม่รู้ เพิ่งมาจากบ้านระย้าไม้ไซร์”

“ไซ” สำเภาตอบคำเดียวเสียงสั้น

“เออ ได้พยานเหมาะทีเดียว เจ้าเสือเขาไปอยู่ที่
นั้นทำไมเป็นนานสองนาน”

“น้ำเสือเขาเจ็บ” สำเภาตอบตามชื่อ แต่เพื่อนซึ่ง
นั่งเคียงใจหาย เพราะถ้าสำเภาถูกซักถามถึงเรื่องเจ็บของ
ไต่กั้งแล้วก็คงจะให้การเปิดใหญ่ถึงต้นเรื่องจึงสะกิดไว้

แต่สำเภาเียงกลับถามไปถึงเรื่องความผิด “เจ็บนะ
ช่างเถอะเพราะรู้แล้ว แต่เมื่อเจ้าเสือหายแล้วนะเขาไปค้น
หาสมบัติอะไร”

สำเภาก็อดใจ จะไม่พูดบอกตามตรงเจ้ากรูแล้วว่า
ความเรื่องนทงพ่อและพี่ชายก็เล่าพองไว้ทงสน ยิ่งถูก
สำทับชนเสียงดังสาวก็ยิ่งเกิดความกลัวเลยเล่าความหมด

“น้ำเสือไม่ได้เป็นคนค้นหรอก แต่เขาให้พรงเป็นคน
คนไปงมพลอยนี้แหละ”

เมื่อสำเภาฯ^๕ ทุกคนก็มองเห็นพลอยกลางฝ่ามือของ
อรุณอย่างตันทา และเสียงเบนผู้พิศวงไฟใจอยู่ตงแต่เรื่อง
กิลบงหาของกระถินที่เล่าแล้วก็ตามว่า

“พลอยของตาเสือนะรทคนหนึ่งมได้ ตะเภาเห็น
เขางมร^๕”

สำเภาพยักหน้า ถึงอย่างไรสมบัติหน้าที่เจ้ารุ่งได้มา
สะดวกชั่วประเดี๋ยวเดียวดูเหมือนไม่มีราคา แล้วก็อ้างตัว
เจ้า—น้ำเสื่อไตกั้งและพ่อแปรกับเจ้าปุ่น ซึ่งต่างยืนคอยเป็น
พยาน

“พวกเหล่านี้แลเห็นกะตาด้วยกันทั้งนั้นทุกคนพ่ออีก
ได้แบ่งและของข้าก็มี”

อรุณเพิ่งเม็ดพลอยแล้วเพิ่งหน้าสาว อารมณ์ก็
เปลี่ยนไปต่าง ๆ อีกเรื่องหนึ่งในเมื่อมีตัวพยานยืนยันนิยาย
ซึ่งเขารู้เห็นนั้นมิใช่เป็นเท็จกลับสมจริงตั้งคำแม่เล่าทุกอย่าง
ทุกประการ แต่ที่ไม่แน่ลงไปไต่เวลานักเพราะบิดาผู้^๕เร่เรื่อง
ยังไม่กลับจากธรรตต่างเมือง

เขาเลยตัดสินใจว่า “ถ้าฉันเจ้าเสือคงจะคิดเช่า
ฉลอมย้อมไปอีกเป็นแน่” แล้วหันถามนางหญิงสาวเกาะ
ซึ่งรู้เห็น “ที่ซอรุ่งนะเดี๋ยวนี้ยังอยู่ที่เกาะระย้าหรือ”

“ยังอยู่” สำเภาตอบนึกแปลกขี้ใจคนเดียว ที่
คนเหมือนเจ้ารุ่งถามหาตัวมันเอง ข้าแกล้งจะพูดลองดูใจ
อเพื่อนกระถิน “แต่ก็เห็นจะไม่ค่อยแน่เพราะถ้าไม่มีฉลอม
ไปแลกข้าวก็น่าจะอดตาย”

สะตุงกันทุกคนไม่ช้าแต่กระถินเท่านั้น ถึงแม่สาว
ผู้เป็นนายก็ต้องชะโงกมาถามเอาใจใส่

“ถึงยังงั้นเขี้ยววิระเภา แหมหน้าสงสารเพราะชีวิต
คนทั้งคน”

“น่าเสียดายด้วย” อรุณปรารภขึ้นเปรยๆ “ถ้า
เป็นคนรู้จักทั้งมพลอยก็ไม่น่าจะปล่อยให้ตายเลย เพราะจะ
ทำให้เรื่องสูญไปเปล่าๆ”

ทั้งสองสาวหัวใจระริกเต็มแรง กระถินเหมือนกับ
ฝันทั้งคและร้ายปนกัน แต่ตะเภาผู้มุ่งมาต่อว่าเพื่อนกลับ

มีอารมณ์^{๔๗}ตื่น มองชีวิตอันเป็นประโยชน์^๕ของหนุ่ม^๖ชั้นนั้น
และกิริยาของนายอรุณผู้ละเมอสมบัติ^๗ เห็นไม่ผิดกับกับหน้า
เสื่อที่เฝ้าพิศพลอย ทั้งสองแสงไปแล้วปรารถนาคำต่างๆ

แสงสว่างโพล่งขึ้นทางบันไดเรือน แล้วเสียงดับพับ
ลงจนเหลียวมองกันทุกคน พ่อเฒ่าถือไม้โตถนัดเดินนำลูก
ชายชั้นมาถึงชาน

“เอ้อลุง—” กระถิน^๘ชให้เพื่อนดูแล้วพูดกับนายบ้าน
“ลุงแปรพ่อตะเภา”

สำเนียงจึงตะโกนลื้อ “ตาแปรมาตามลูกสาวแก้ว”

“ยะ—ฮี่หนึ่เที่ยวสำคัญนั้ก” พ่อเฒ่าแปรตอบ
และนั่งลงราบกลางชานเรือน “หายไปไหนก็ไม่วู้ มานี้มั่ง
รีเปล้าก็ไม่วร่าบ”

“เห็นเดินไปกะหนุ่ม ๆ นีตาแปร” เสียงช่วยซ้ำ
ต่อไปอีก แล้วหัวเราะพร้อมกันทุกคนจนสำเภาหลบหน้า
อาย

เจ้าแปลงสะกิดพ่อข้างหลังให้รู้ตัว พ่อเฒ่าจึง
หัวเราะขัน แต่ก็ไม่วายกระหนาบลูกสาว

“เอ็งมันพิกลหนักจะมากก็ไม่บอกให้รู้กลางค้ำกลางคืน
มันชะล่าเสียใหญ่”

ไม้ทันแก่ได้พูดจบ อรุณกับสำเนียงก็เรียกตัวสอง
พ่อลูกเข้าไปใกล้ แล้วพ่อแปรเลยถูกซักถามถึงเรื่องพลอย
อย่างละเอียด ทั้งตำแหน่งแห่งที่ ทั้งชีวิตคนอายุรุ่งซึ่ง
พ่อเฒ่าแข็งแรงเลยเตลิดไปถึงเรื่องมันล่อฝูงฉลาม และลวน
ไปด้วยการชมอุทิศของพวกบ้านระย้าด้วยกันเป็นส่วนมาก

นับว่าพ่อแปรเป็นพยานปากสุดท้ายที่ยืนยันและเล่า
ละเอียดกว่าลูกสาว ทั้งความเห็นของแก่นนึ่งมีวิตกว่า
เมื่อเจ้าน้องเมียแก่ที่ถูกไล่ ออกแล้ว หากหาหลอมได้ก็จะคุม
พวกยกไป เมื่อหลอกให้เจ้ารุ่งมมาสำเร็จไม่มีเหลืออยู่อีก
มันก็คงจะถูกฆ่าตายเพราะความโลภของพวกเรือ ซึ่งจะ
ไม่คิดแบ่งปัน และคำนกลสมจริงของพ่อเฒ่าเพราะแก่เคย
ฟังไต๋กังมาปรึกษาได้ยินกันทั่ว ๆ แม้สำเภาเองก็เพิ่งจะ
นึกถึง

อรุณเป็นคนใจร้อนและรูดกักพูดขึ้น “คำตาแปร
ฉันก็รู้สึกหนัก ๆ ใจ เพราะเจ้าเสือคนนั้นสำคัญอยู่และพรงุน
มันนี่จะมาเอาเงินค่าพลอย”

นายสำเนียงเพิ่งมองเห็นประโยชน์และต้นลาภก็ห้าม
เด็ดขาด “ถ้างั้นอย่าเพิ่งให้เงินผลัดเลื่อนไปวันอื่น ให้
ฉลอมเราออกเสียก่อนดีกว่าจะได้ทันการ”

“ของฉันไม่อยู่สักลำเดียว ออกไปหมด” อรุณ
ปรับทุกข์หนักใจ “ถ้าคอยก็คงจะถึงเย็นพรงุน”

“ทันถมไป” สำเนียงพูดอารมณ์เย็น “เจ้าเสือ
ไม่ได้เงินก็คงหาเรือไม่ได้ ของเราออกคนพรงุนก็ทันถม
อีกประการเวลานี้เรือเขาทำประโยชน์ได้ทุกลำ ใครจะให้
มัน”

“แต่เจ้าเสือเป็นไต๋กังมานาน” เสียงผู้นองเตอน
ขึ้น “พวกเฒ่าแก่เจ้าของเรอรูจักทงนน และก็ไม่ค่อยจะ
ถูกกับบ้านเรานัก”

“มันคงไม่เร็วถึงงั้นหรอกนะ” พี่ชายเถียงอยู่ตาม
 เดิม “ว่าแต่พวกเราอย่าพูดให้เจ้าเสือรู้ตัวก็แล้วกันว่า
 เราจะไป”

การศึกษา การตกลงซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่าง
 รวดเร็วเหมือนคืนหลับมาตื่นในชั่วรุ่งคงแบ่งหัวใจของคน
 เหล่านั้นเป็นฝ่ายละสอง กระถินครั้นคร้ามไปเองต่าง ๆ
 และเจ้าแปลงก็ครั้นคร้ามเกินกว่ากระถินหลายส่วนนัก
 เพราะรู้ว่า อ้ายรุ่งจะเหยียบมาเมืองด้วยนายตนสมบัติ
 ถ้าฟังกระถินได้สุขมือนั้นเจ้าแปลงก็ยากหัวใจหนักแล้วสำหรับ
 ผู้ที่เขาเป็นนาย และเมื่อเจ้ารุ่งยังจะช้อนมาเป็นศัตรูอีก
 ก็ยิ่งเพิ่มความไม่สบายใจ

อีกครู่หนึ่งนั้นยินดีไปด้วยลาภและความมั่งคั่งซึ่งจะ
 มาสู่อย่างง่ายดาย และมากยิ่งขึ้นกว่าจะได้กำไรจากปลาโปิยะ
 สักร้อยเท่า ทั้งสำเนียงและอรุณพากันคิดฝันในความ
 ถ้าเสร็จซึ่งคิดแล้วว่าอย่างช้าก็เพียงชั่ววันมะรืน และความ
 ตีใจนั้นก็เปลี่ยนแปลงไปยังสาวอีกคู่หนึ่ง คือสำเภาและเสียงลูก

นายบ้าน ซึ่งมีความปรารถนาจะไปกับฉลอม จะได้เหยียบ
 หาดชมความงาม และเรื่องมหัศจรรย์ของระย้าที่ไต่ขึ้นแต่
 คำเล่า เสียงกำลังหลับตาเห็นโฉมเจ้ารุ่งผเฝ้าเกาะแล้วใคร
 จะดูฤทธิ์เจ้าหนุ่มในนิยาย แต่สาวสำเภารู้ใจกำลังลอย
 ล่องหน้าไปก่อนแล้ว ล่องหน้าไปเหมือนจะกระชิบบอกที่
 ไกลหุ้มนั้นว่า พี่เอ๋ย—สำเภาจะผาคลื่นข้ามมาระย้าบ้านน้อย
 ของเรานี้ก็ จะพบเห็นกันอีกพร้อมด้วยกระถินซึ่งหัวใจมัน
 คดเป็นอื่น ผิงเมืองมันปลอมหัวใจนางกระถินเสียแล้ว พี่
 ยังไม่รู้

จนล่องเข้ายามดึก ความปรึกษาและที่กะการกันได้
 จะข้ามไปบ้านระย้าของพวกนาย ก็ยังแน่เป็นกำหนดชั้น
 กระทั่งพ่อแปรทั้งลูกสาวลูกชายอำลากลับไปกระท่อมแล้ว
 เป็นนาน กระถินและสาวนายก็เสียงขออนุญาตเข้าเรือน
 นอน แต่สองชายเพื่อนเกลอยังคงปรึกษากันต่อไป และ
 บิตหลับตาเห็นกันตลอดไปถึงความที่จะเป็นผู้มั่งคั่งเพิ่มขึ้น

อีกแต่ยังหนุ่ม ความคิดเขาจะเป็นพ่อค้าพลอย เอาทุนมา
สร้างเป็นจ้าวโปะในทะเล

วันรุ่งขึ้นเบนต้นเดือน ๘ ลมกลางพัดเรอทยตลอด

แต่บ่ายมาเย็น ฟ้าฟากโน้นเห็นตะวันจะจมน้ำแสงกระท้อน
สาตชนฟ้าแดงจัด หาดหัวแหลมบ้านด่านระกะไปด้วย
ลำลอมและเรือเบ็ดที่เตรียมจะออกโปะน้ำลิกหรือตระเวน
อวนไปตามชุมนุมที่อุคมปลา ยังเทียบทั้งสมอและบ้าง
ยกสมอพ้นน้ำแล้ว สาวเดินมาคู่หนุ่มผู้จะจากไปหาสินน้ำ
มาครองชีวิตมาแลกมาชายหรือรับจ้าง ถึงแม่จะจากกัน
เพียงชั่วคืน เขาเจ้าก็มักจะเดินคู่กันมาแล้วแยกกันเมื่อ
เสียงเป่าเขาของใต้กังตะโกนไปสุดท้าย แม่เหยาเฝ้าเรือน
นางแม่ผู้กังวลใจต่อหนุ่มก็จกชুমือแกว่งไกว แล้วประณม
ฝากแม่ทะเล รัลลิกคุณแม่นางเรือให้เขากลับมาอีกพรุ่งนี้
รัรววยพร้อมด้วยสินในน้ำ

แต่อีกนางหนึ่งเป็นแม่เฒ่า ซึ่งนั่งแลตะวันใกล้พลบ
อยู่ที่บันไดเรือนด้วยหัวใจเศร้า พระอาทิตย์จมน้ำแล้ว

ครึ่งดวง และทะเลฟากโน้นยังกระจ่างยิ่งจับตา ความคิด
ก็ฝันเหมือนจะเห็นเกาะระย้า เห็นหาดและลูกชายมันกอด
เข้าเหงา มันคอยดูใบฉลอม มันก้มหน้าให้กับฝ่ามือ
เพราะคอยผิดกำหนดแล้ว ๗ วัน แล้วแม่เฒ่าก็นับหว
ทวนคู่มืออาหารที่ลูกชายจะเหลือไว้เลี้ยงชีวิตมันเอง ก็เกิด
วิตกทุกข์ใจยิ่งขึ้น—โอ้ววันมะรินจะสิ้นแล้ว เมื่อสิ้นวัน
มะรินอาหารก็สิ้นไม่เหลือเลย แล้วชีพเจ้ารุ่งก็จะสิ้นไปตาม
มืออาหาร

เสียงกุกกักในเรือ นมุกนมัวและครู่ต่อมาแสง
ตะเกียงก็ค่อยสว่างขึ้น หญิงอายุอ่อนกว่าแม่สายที่เพิ่งเสร็จ
งานก็เดินมาข้างหลัง

“รับอาหารเถอะพี่สาย” เมื่อเจ้าของเรือมานั่ง
บอกข้าง ๆ แก “ข้าวปลาก็สุกแล้วเชิญไปรับเสียก่อน
สักครู่เพื่อเสือกก็คงจะกลับ”

แกถอนใจใหญ่มองเมียไต๋กั้งแล้วบ้รับทุกข์ในใจไม่
พูดถึงมืออาหารที่ถูกเชิญ

“ขอบใจหนอมเอ๋ย แต่ข้าเบนทุกซ์เหลือเกิน พ่อ
 เสือเขาไปวันนี้จะสำเร็จหรือเปล่านั้นยังไม่รู้ไม่ได้—ฮือ” เสียง
 แม่เฒ่าครางแก่ตัวเองคร่ำครวญไปถึงลูก “โธบ้านนั้นคง
 หนึ่งคอย คงนับวันคอยแน่เทียว”

“พี่สายอย่าเพิ่งทุกซ์ให้เกินไปนัก เพราะพี่จะค้อย
 ยิ่งชว” ภรรยาเจ้าของเรือนปลอบใจอีก “เรื่องพลอยนี้
 คงไม่สำเร็จหรอก เพราะพ่อเสือเขาก็บอกว่าพี่แปรเป็นคน
 อคปากไม่ได้ น่าจะพูดขึ้น และที่ต้องออกมานี้ก็เพราะปาก
 พี่แปร แต่ว่าอีกรายหนึ่งเขารับรองว่าสำเร็จ”

“รายไหน” แม่สายถามค้อยมีแกใจ “รายที่ไปใหม่
 เซารเมอวาน”

“เมื่อเช้านี้ เจ้าของฉลอมเป็นเงินเหมือนกัน แต่
 ไม่ถูกกะเฒ่าแก่เซ่งนายเก่า” แม่หนอมอธิบายความ “ข้า
 คิดว่าบ้านนั้นคงกลับจากบ้านขุนเจริญนานแล้วและเลยไปรับ
 ฉลอมบ้านเฒ่าแก่”

ถึงจะฟังความเล่านั้น แม่สายก็ไม่วายกังวลใจว่า
 ธุระจะสำเร็จเพราะชีวิตหนึ่งใกล้จะดับสูญ คอยความดับสูญ
 อยู่ปากน้ำเขี้ยวโน้น ผูกใจให้แกห่วงมากหลายนัก ควง
 ตะวันก็ตำมน้ำไปแล้ว หมดไปแล้วอีกวันหนึ่งที่แกคิดว่า
 ป่านนี้ระย้าคงมีคสนิท และมีคนเป็นเจ้าของนั่งทุกซ่เฝ้า
 เกาะระย้าอยู่แต่เพียงเจ้ารุ่งคนเดียว

เสียงเขาลอยลมมาใกล้มากกระทั่งหยุดหายใจ แล้วแม่
 หนอมก็ส่งเสียงยินดี

“คงสำเร็จแล้ว”

แม่สายก็พลอยดีใจทั้งที่ไม่รู้ “สำเร็จอะไร—ฮืหนอม
 เอ็งพูดว่าอะไร”

เมียไต่ก็งบอกว่า “พ่อเสือนะซี เอาฉลอมมาถึง
 หาดแล้วเขาเบาเมื่อครูชาจำเสียงไต่”

ความเชื่อของแม่ที่ห่วงลูกถึงจะมันอีกเท่าตัว แต่ก็
 เกิดไม่มันได้เช่นกัน ในเมื่อรู้อยู่ว่าเขาเบาหนมอยู่ทุกฉ
 ฉลอมนับควยร้อยซึ่งอาจเป็นลาอื่น กระทั่งเสียงร้องว่า

ทำเพลงกันมาเอะอะเสียงตลกเฮฮา และในบัดใจครุ่น
 คนทงหมุกเลยวปากทาง ผู้ชนหน้าคอไตก้งบ้านดำนทมุง
 มาเรื่อน

เพราะแม่เจ้ารุ่งเคยนั่งประจำบันได เมื่อตะวันเย็น
 เสมอ ไตก้งจิงจำไตทงที่ตะวันพลบ จิงตะโกนส่งเสียงมา
 “พี่สายเรอะ สิ้นทุกข์เถอะพี่สาย ธุระเราสำเร็จ
 แล้ว”

ถ้อยคำไตก้งแกไตยินถนัต จิงไตบันไตลงจากเรื่อน
 คว้าความคใจลันเหลือ

“สำเร็จรีเสื่อ—เออ” แยกมือไหวฟ้าสูง “สาธุ
 สำเร็จรายไหน ที่นัตรับเงินค่าพลอยไซ้ใหม่”

นายเสื่อหัวเราะแค้น ๆ สิ้นหน้า “ไม่ใช่หอรอกพี่สาย
 ที่จิงรายนนั้นก็เกือบจะสำเร็จอยู่เหมือนกัน แต่พี่แปรเกิด
 อดปากไม้ไตไปพูดขึ้น เจ้าอรุณเลยทำบิตพลัวไปอีกว่า
 ท่านขุนยังไม่กลับจากต่างเมือง ซ้ำก็เลยขอพลอยคืนมา
 ประจำเสียทางเก่าแก่ใหม่ บ้า เรื่องราวมันซักจะยกย่อน
 กันสนุกละพี่สาย”

“แล้วเรื่องเรือจะสำเร็จสักเมื่อไหร่เล่า” เมียไต่กั้ง
 ชักขึ้นบ้าง “พี่สายแกยิงร้อนใจเรื่องลูกชายอยู่อยากจะ
 ให้เร็วสักหน่อย”

ผัวกลับหัวเราะก๊าก “สักเมื่อไหร่—อ้า หนอมเอ๋ย
 อุดเขาเข้าบอกอยู่เมื่อครูนะไม่ได้ยินหรือกรี้ ต้องออกเดี่ยว
 นในค้ำนแหละ เพราะเจ้าพวกลูกนาย ๆ เขาเกิดจะไปบ้าน
 ระย้าอีก คิดเอาผู้คนไปดำเอาเสียเอง อ้ายรุ่งก็คนเดียวหน้า
 กลัวจะแย่ห้ามปรามไม่ไหว พี่แปรกะอีตะเภาก็รู้ดีเสียด้วย
 เพราะเซ้าวนนนก็อยู่ทงคู้”

เสียงเจ้าปุ่นครางซัดขึ้นมา “โอย—ให้อีก ๑๐ จลอม
 ก็อย่าไปดำเลยไม่ไหวหรือ”

“ทำไม—เอ็งจะประมาทงั้นไม่ได้นะวะปุ่น” ไต่กั้ง
 หันมาทางลูกเรือ “มันหาคนน้ำเตรียมไปมาก ๆ แล้วเอา
 จลอมไปทอด ทำไมจะไม่สำเร็จมัน”

เจ้าปุ่นก็เห็นจริง กิริยาเจ้าปุ่นเลยลุกลงนคล้ายกับ
 สมบัตินนกำลังจะหลุดมือ อย่างน่าเสียดายจึงถามว่า

“แล้วจะไปทันการรึหน้า”

ไต่กิ่งหัวเราะชอบใจ “อ้อทันที เพราะออกค้ำ
ก็จะตรงไปรับรุ่งมันทีเดียว”

แม่สายร้องอ้อ “จะตรงไประย้าเลยเทียวรี แล้ว
ฉลอมเขาคิดเป็นเข้าหรือไง”

“ถ้าเก็ตราคาเป็นปลา” นายเสือขี้แจจ “แต่ถ้าจะ
ตีปลาก่อนเราจะเสียที ข้างถึงจะไปรับเจ้ารุ่งมันเสียก่อน
เมื่อสำเร็จ ก็จะออกควานโปะมันตลอดบ้านปากน้ำเลย
เทียวเดียว ก็คงคุ้มพอกัน

ทุกคนนั่งฟังความคิด ไต่กิ่งผู้จัดการลวงหน้าอย่าง
ใจตรงกันหมด เพราะถึงจะล่องลงทะเลลึกก็ไต่เต็มอวน
ตลอดคืนทุกครั้ง จำนวนปลาอันมากหลายนั้น ก็จะไม่ไต่
เพียงครึ่งราคาพลอยถึงกำมือ ที่ไต่ถึงรับจะให้บันแจกจ่าย
เป็นกำนัลพิเศษต่างหาก และลูกเรือเหล่านั้นส่วนมากเคย
อยู่ร่วมลำบากมาเก่าก่อน และต้องถูกออกตามนายมา
ทงสน

จนเข้าค่ำไฟ และตามตะเกียงสว่างทั่วทุกเรือน
บ้านท่านข้างแรม ถึงจะรวมกันอยู่หลายหลังคาเรือน แต่
ก็เป็นฤดูโปะฤดูฉลอม จะออกอวนกันเจียบเจียบ ผู้ชาย
อายหนุ่มอายุฉกรรจ์ที่เคยอยู่เหย้ารับสุข ก็จากเรือนไปแล้ว
เพื่อสมมาชิวะ เพื่อสินจ้างอันจะได้จากน้ำแรง ในกลาง
ทะเลลึกกลางคลื่นและน้ำค้างหนาว ฟาเว็งที่ครอบทะเล
โกฏิตาวที่ส่องแสงระยิบอยู่เป็นเพื่อน เป็นโมงทุ่มที่จะบอก
เวลาตึกของดาวเหนือและดาวรุ่งเตือนสว่าง

เพียงเกือบ ๒ ทุ่ม ดาวข้างแรมขึ้นกระจางและลม
เต็มใบ ก็พัดมาแล้วจากหนตะวันตก ซึ่งฉลอมเฝ้าคอย
และอีกชั่วครู่ประเดี๋ยวเดียว อวนน้ำลิกทั้งแจวและสายส่ง
กับขอเกี่ยวเครื่องมือนอกก็อยู่พร้อม บนเรือเสียงสนุกและ
เฮฮาของฉลอมลำท้ายที่จะออกตระเวนหาสินน้ำทุกประการ
เป็นฉลอม ๙ วากับเพื่อนหนุ่มประมงทะเลเกือบ ๑๐ คน
กำลังสาวใบ ถึงคนน้ำและขาดหาไม่ได้ แต่คนน้ำที่จะได้
อย่างประเสริฐก็คอยอยู่เกาะระย้าโน้นแล้ว

พอดูเขาแหงนขึ้นตะโกนเสียงสั่งหาที่บ้านท่านแม่
 สายผู้อยู่เรือนก็สะดุ้งด้วยความปลื้ม พ่อรุ่งของแม่จะย่างสู่
 ฉลอมแล้วเพียงรุ่งพรุ่งนี้ ๗ รุ่งที่ให้หาและเหงาอยู่คนเดียว
 นนก็เพียงพรุ่งนี้ หรืออย่างช้าเพียงรุ่งมะรินลูกที่ไม่เคยรู้
 จักบ้านคนและฝั่งเมือง จะถึงฝั่งเมืองรอดชีวิตมาเกิดใหม่
 แล้วแม่ผู้รำลึกก็สวดพิมพ์ภาคว่ามนต์วอนในความสวัสดิ
 ของฉลอมซึ่งเปรียบด้วยบารมีหลังของเจ้ารุ่งได้สร้างไว้จน
 สุดเสียงเขา

ไม้เมื่อสว่างทั้งพุ่มเตยและสูงกรมเบนเงาระยับ

น้ำค้างรับแสงแดดส่องตามพงและสาขา ไม้ยอดควาวไหว
 ตามทางลม บ้านระย้าสว่างแล้ว กรวดชายหาดต่าง ๆ สี
 โขดหินและชะงอกถ้ำที่ประดับบ้านระย้ากำลังเป็นสถานต้น
 ตะลิงของพวกนายฉลอมที่กาลังก้าวชนหาด หอยงามสาร
 พันกรวดเกิดเองเป็นรูปเป็นสีต่าง ๆ สลับไม่เหมือนกัน ยิ่ง
 ก้มเก็บก็ยิ่งพบแปลกข้างหน้าชนอีกทุกฝัก้าว แล้วก็ทิ้งที่
 เก็บก่อนมาเลือกใหม่ และใหม่ก็เบนเก่าไปอีก

จนสาวที่มาเหยียบบ้านระย้าในเมืองฝั้นอ่อนหัวใจ
ถึงต้องบ่นกับอีกสาวนางหนึ่ง

“อยากได้หมดหาครระย้าเสียแล้วละกระถิน ยิ่งเดิน
ก็ยิ่งพบสวยขึ้นทุกที จนไม่รู้จะเลือกเอาไหน”

แต่อีกสาวหนึ่งกลับหัวเราะเห็นขื่น ถึงแม้ใจดี
ของเจ้าแทบจะโลดล่องหน้าไปทับท้ายเกาะก่อน ก็ไม่อด
ขื่นไวได้ ที่สาวฝั้นเมืองมาหลงหาด ซึ่งเจ้าเดินอยู่ทุกวัน

จึงแซงตอบขื่นว่า “พอขื่นบนโน้นนายก็คงอยาก
จะได้ขื่นไม่หมดป่า”

“อ๊อปากยุ่งใหญ่” แม่เพื่อนหันมาเอ็ดตะโรเตือน
“พูดจาไม่ค่อยจะรู้บ่าวรู้นายเลย”

“บอกว่าเถอะวะ” พ่อเฒ่าแปร ผู้นำทางเห็นสม
แล้วหันปรามลูกสาวอีกต่อ “ปากมึงนะมันเสียเหมือนแม่
ละร่มย เออ อีลูกคนขื่นยังสอนก็ขื่นชั่ว”

แต่เสียงผู้เป็นนายกลับขื่นตาแปร เพราะมิได้คิดถือ
ในกิริยาและคำของตะเภาจึงห้ามตักบพ

“ช่างเถอะตาแปร สำเภาไม่รู้อะไรก็พูดมั่งนะซที่
จริงหนักพิลึกเสียด้วย พูดก็พูดเถอะ ถ้าเกาะระยานยกได้
ก็จะยกเอาไปเสียหรือก หรือใกล้ ๆ ก็จะมาเที่ยวให้
ทุกวัน”

ลูกสาวพ่อแปรเลยเยยเป็นสนุก “จริงใหม่ล่ะพ่อ
ข้าพูดนะจริงใหม่ล่ะว่า เดียวนายก็คงชอบตลอดหมดใจวะ
กระถิน”

นางต้นห้องผู้ใจคอไม่ดีหันมาค้อนขวับ “หยุดเสีย
ที่เถอะวะเภา ปากเอ็งมันจะเกินสนุกอยู่เสมอรำไป”

แต่ผู้เดินขึ้นหน้าไปทางโน้นทั้งสองชายถึงจะมีปืน
ยาวก็ยบยงคอยอยู่แต่เพียงสนหาดแค่นั้น เพราะไม่รู้หน
ทางพงไม้รกข้างบนที่จะชนเกาะก็ทำให้หวาดไปถึงเสือหรือ
สัตว์ร้ายอื่น ๆ

“เร็วซีตาแปร” นายอรุณตะโกนกวักมือ รูปร่าง
ของอรุณซึ่งเหยียบหาตราเยว่นข้างแสงใจกระถินเป็น
ที่สุด และก็เสียงตะโกนของเขานั้น ที่เหลียวและ

กวกก็มือนั้น สาวสำเภาซึ่งปากอดไม่ได้เหมือนพ่อ แต่ตา
แปรซัดไปให้เหมือนเมียแก่นั้น ก็สะกิดเพื่อนเปรยขึ้นด้วย
คำกระซิบ

“เหมือนนั้นก็กระดิน ยิ่งไกลและอยู่บ้านระยากยิ่ง
เหมือน เออ—ถ่านุงผ้าคาดเดี่ยวอยู่กลางน้ำแล้วเอ็งจะนึก
ว่าใคร”

เหมือนสำเภาแทงด้วยปลายหนามถูกหัวใจคำแหลม
ของสำเภาจนถึงเพียงพุด แต่ก็นับก้าวไต่แล้วที่จะไต่เห็น
มันอีก ยิ่งไปกว่านั้นหากผู้เป็นนายหนุ่มจะพะนอมาใกล้
เมืออยู่ต่อหน้ามัน ก็เหมือนการหวนมาสู่บ้านระยาครวงน
เท่ากับบมาเยียบพื้นเกาะอันร้อนยิ่งเพลิง

ยิ่งใกล้ยิ่งถามของสาวเพื่อน จนกระดินรู้ตัวว่า
สำเภามันจงใจยั่วเข้าก็เกิดโทสะ

“ตะเภา—เอ็งจะล้อขำว่าจะรักเขาจริง ๆ” กระดิน
ย่อนถามจะให้สะใจ “ข้าฟังคำเอ็งมันเอ๋ยพริ้งไปเสียทุก
หายใจที่เดียว คอยครู่เถอะเดี๋ยวก็จะได้พบหรอก”

ถูกใจสำเภาเหมือนกันแต่แม่เพื่อนกลับชิงหัวเราะ
เยาะย่อนใส่หน้า

“ซาร์กผู้ชายฝั่งเมืองมิดิกวาร์—เฮ้อะนั่งกระถินหาด
ระย้ากะฝั่งเมืองมันสุขมันจำเวญตาผัดกันเป็นกองเสียงเขา
มันก็เป้าไปเป็นธรรมดา ไม่เรียกร่องขานชื่อได้จริงไหม
ละ”

“เดี๋ยวแม่จะตบ” กระถินง่ามมือ เคืองและชันก็
ปนกันไปหมดและที่สุดเขาก็กอตัวเล็ก “หยุดที่เถอะเข้า
แพ่เอ็งเพราะเอ็งมันอยู่ปฏิบัติรับฝากใต้ใกล้ชิด ฝปากที่
ซ้อมก็ต้องดีกว่าซา”

ลูกสาวพ่อแปรพยักหน้ารับ จะจริงใจหรือเท็จใจ
เจ้าก็แสวงรบเสียดังสน พอพันหาดชนถึงทางเดินบนเกาะ
สูงพ่อแปรก็นำทางนายไปแล้วข้างหน้าเพื่อตรงไปทับและ
ตามทางที่ผ่านไปในนั้นสองฝากเป็นพุ่มพงไม้เตยและไม้ดอก
ต่างชนิดสำเภาจึงโน้มมาเด็ดดอกขึ้นแซมผมตัวเองที่เหลือ
ก็สูดกลิ่นดมแล้วชูอวดเพื่อน

“กระถินเหลืองนมน์หอมเข้าที่จริงซ้ำว่ามันควรจะ
หอมนาน ๆ เพราะเป็นกระถินป่าเกิดบนเกาะ แต่ทำไม
พอเด็ดพืชน้ำครุเดี่ยวก็ดูไม่ค่อยจะหอม พริกจริง ๆ”

ฟังแม่เพื่อนและที่ท่าซ้ำเลื่องแล้วกระถินก็ค้อนให้
ควยรู้ท่า แค้นวาสนาตัวเองที่ต้องยอมมาระยาอีกเพราะ
ความจำเป็น และส่วนสำเภานั้นยังคิดก็ดูเหมือนจะยิ่งรู้
กระจางซนที่ว่ามันจะคิดแกล้งมากกว่าอื่น ที่มันจะให้ความ
เรื่อนนแตกซน

“ตะเภา—เอ็งกะซ้ำขอให้เลิกพูดกันเสียที” นางต้น
ห้องพูดน้ำตาคลอ “ซ้ำไม่คิดหรอกว่าเอ็งจะเป็นคนยง”

ลำเภาร้องฮ้แล้วหัวเราะก๊าก ส่วนนายสาวผู้ไปข้าง
หน้าก็เก็บดอกไม้แซมผมบ้างตามวิสัยหญิง และข้างถัดไป
โน้นพวกประจำฉลอมพากันซนผิง ตามมาเป็นแถวและ
เพราะบ้านระยาร่างคนไปแล้วหลายวัน กวางที่ชุ่มตง ทัง
กระต่ายนางแก้งจึงออกเที่ยวเพลินตามสบาย แต่พอพบคน
พวกฉลอมเข้าหนัก โผนหันเป็นอลหม่านเพราะเสียงตะเพิด
ของพวกลูกเรือ ตบมือตะโกนกันเอะอะตลอดทาง

พ่อเฒ่าแปรนำผู้เป็นนายทั้งสองเลี้ยว โชดหินท้าย
 เกาะอันเป็นที่สังเกตทับเจ้ารุ่ง พันตาลหมู่และมะพร้าว
 รายและอีกเลี้ยวหนึ่งก็เห็นมะขามหวานต้นเตย หน้าเพิงทับ
 พ่อเฒ่าจึงชมอ

“ถึงแล้ว—นี่แหละทับมัน เอ๊ะทำไมถึงเจียบ”

ทั้งอรุณและสำเนียงหวาด ๆ รอบตัวล้วนเป็นตง
 ทาลและป่าพงไม้สูงค้ำซึ่งไม่น่าคิดจะมีคนอยู่อาศัยแต่เพียง
 คนเดียวได้

“ตาแปรเรียกเขาชื่อ รู้จักกันไม่ใช่” สำเนียง
 หันมาถามแล้วพยักหน้าให้พ่อแปรเรียก “ไปสิ จันจะคอย
 อยู่หน้าเพิงกะอรุณ”

พ่อเฒ่าเป็นผู้คุ้นกับบ้านระย้าดี ถึงแกจะเป็นคน
 ขลาดอื่น ๆ แต่ก็เป็นคนเคยอยู่จึงกรากเข้าไปแต่ผู้เดียว
 ข้างแคว้นที่แกผ่านไปนั้นไม่ได้สังเกตเลยกระทั่งผลักบาน
 ประตุ

“รุ่งไว” แยกตะโกนมองรอบ ๆ แต่ถึงจะกวาดตามองอย่างไรตลอดที่บนนั้นก็เห็นมืดทึบแล้ว พ่อเฒ่าจึงตะโกนซ้ำอีก “อายรุ่ง—อยู่รึเปล่า”

คงเงียบไม่ได้ยินตอบเช่นเดิม พ่อบ้านระย้าเก่าจึงคิดไปเองว่าเจ้ารุ่งคงยังไม่กลับจากกัลอบทะเลจึงหับประตูตามเดิมแล้วจะย้อนมาบอกนายที่คอยข้างนอกเพียงผ่านถึงแคลงผู้เฒ่าก็ตะลึงพ่วงไปที่ผืนดินหน้าแคร่หนึ่งแล้วแผ่นถลาออกข้างนอกสหน้าดิน

เสียงก็พอมาถึง ถัดไปกระถินกับสำเภาซึ่งเดินเคียงกันมาด้วยเสียงพิมพ์ไม่ลงรอย และลูกเรือตามอยู่ข้างหลัง ๔-๕ คนนั้น กิริยาแผ่นมาเร็วและหน้าดินของพ่อแปรทำให้พลอยตกใจกันหมด

“อะไรตาแปร—ฮิ” สำเนียงถามถอยหลังหวาดไปกับพ่อเฒ่า “อะไรกัน”

ทั้งสามสาวพลอยหัวใจตื่นต่างคนคิดไปแปลก ๆ พ่อบ้านระย้าเองก็พูดแทบไม่ได้ภาษาใต้แต่ชี้ให้ดู

“โน่น—หลุมฝังอะไร อ้ายรุ่งก็ไม่อยู่”

ทุกคนก็มองลอดเพ็งไปข้างแควหนึ่งซึ่งพ่อแปรช
ผืนดินที่นั่นสูงเกือบเกินศอกยาวไปชานคนนอนบน
หลังหลุมดินมีดอกไว้โปรยทั่วกิ่งไม้บักยังสด แต่ที่พ่อแปร
ไม้ต้นเห็นเมื่อแรกเพราะข้างในเพิงนั้นมีตสนิทเมืออย่าง

สำเนียงถอนใจมองดูหน้าเพื่อน พ่อเฒ่าก็ถอยมา
ยืนรวมกับลูกสาวและกระถินที่ไม่ห่างนาย อีกชั่วครู่เดียว
ที่เงียบหัวใจคิดต่างก็ตรงเหมือนกัน เมื่อนึกถึงคำเล่าของ
พ่อแปรได้

“เจ้าเสือกงฆ่าเสียแล้ว” อรุณบ่นกับเพื่อนตายังจับ
อยู่ที่หลุมดินด้วยความสังเวชเสียตาย

“เห็นจะแน่” ชายเพื่อนพยักเห็นจริง “เจ้าเสือก
คงจะได้ฉลอมมาถึงก่อนเรา มันแย่งพลอยหมดแล้วก็ฆ่า
ฝังไว้”

เสียงครางฮือจากพ่อเฒ่าข้างหลังเสียงสะท้อนของสอง
สาวบ้านเกาะ ซึ่งได้ยินความและก็คิดวิตกอยู่แน่แล้ว

เจ้ารุ่งผู้เฒ่าเฒ่าเมื่อก่อน เคยวนเหลื่อแต่ดวงใจและช่อ
 เท้านั้นที่ฝากอยู่บ้านระย้า เกาะนั้นวันจะร้างเงียบเป็น
 เกาะบิศาจ เป็นแก่งระย้ากลางน้ำที่ซ่อนชีวิตและนิยายก่อน
 ไม้ลับตาคน ถึงแม้ว่าใครจะลืมนเกาะสวยบ้านระย้าเสียแล้ว
 ก็ตามเถิด แต่สองสาวนั้นถึงอกรอยบหากชีวิตยังอยู่แล้ว
 ก็ยากจะลืมนได้ บ้านระย้าอันแสนสุขแก่สาวยังจำฝังใจอยู่
 ว่า ช่อเจ้ารุ่ง

สำเภาเป็นผู้ไม่เกรงทั้งผีทั้งพ่อ และก็ไม่ใช้ผีใครอื่น
 ที่เจ้าจะนำเกรง จึงก้าวเข้าเพียงไปก่อนแต่ผู้เดียวทรุดกาย
 ลงข้างหลุม ดอกกระถินแซมผมก็ปลดใส่กำมือน้ำใจเจ้า
 นั้นเพ่งอธิษฐานเหมือนจะพูดกับผู้อยู่ใต้หลุมดิน “พี่รุ่งตาย
 แล้ว ดวงใจพี่รุ่งที่เฝ้าระย้าคอยตะเภาก่อนเถิดอย่าเพิ่ง
 ไปสวรรค์ คอยข้ามเมื่อสิ้นใจแล้วตะเภาก็จะข้ามมาระย้า
 อยู่ร่วมสุขกับพี่เมื่อเราเป็นคน พี่รุ่งเอยเมื่อชากตงใจหนัก
 แล้วจะไม่เป็นอื่น ยิ่งนานยิ่งแน่เพราะคนอื่นมันคดแล้ว
 คอพี่รุ่ง”

ในทันสิ้นความในใจ สำเภาก็ได้ยื่นสะอื้นของแม่
เพื่อนมานั่งอยู่ข้าง ๆ จึงรีบไปรอยดอกไม้ทางหัวหลุม
ตะวันตก และอีกกำมือที่เก็บไว้คมไม้ทันจะไปรยนางต้น
ห้องก็แย่งไว้

“ขอฆ่าเถอะเภา เมื่อกว่าจะเก็บมั่งเองก็ยวเสียจน
แทบไม่มีสติ”

นางเพื่อนยังมอคิดจะไม่ให้เพราะชังหน้าหน้า แต่
เมื่อตรองไปอีกทีก็นึกเกรงว่าจะเป็นที่สงสยระวางแก่เพื่อน
จึงปล่อยให้สนทังก้ามอแล้วสาวกระถินก็ไปรอยดอกไม้ตลอด
ตามยาวจนหมดสิ้นน้ำใจก็รำลึกไปในเชิงรุกแก้โทษตัวเอง

“สิ้นชีวิตพื้งแล้ว ดอกไม้กระถินชื้อชานขอให้
เป็นเครื่องหอมดวงใจพื้ง พื้งเอ๋ย—ชานเสียมันในใจให้
เขาจุกอดก็เพราะจำเบนนัก—พื้งเบนผี ผัวชานเบนผีคน
ที่พื้งยอมจะรู้จักเห็นหัวใจจำเบน แต่ถึงเกาะระยานจะ
ล้มจมทะเลสูญไป ชีวิตชานจะสุขทุกข์ไปอีกข้างหน้า ก็
จะระลึกไม่ลืมว่ากระถินเป็นเมียเดียวของพื้ง ไปสวรรค์
เถิดไปคอยชานอยู่ก่อนสวรรค์นั้น”

แล้วสาวเหลียวมองหน้าพร้อมกัน ถึงใจจะแยกคิด
คนละต่างหาก แต่ก็มีหน้าตานองสนหวังที่จะได้กลับมา
เหยียบบระย้าอีก ยิ่งนานเกาะระย้าถึงจะยั้งยั้งคุกโลกก็เหมือน
ถูกทะเลล่มกลืนเสียแล้ว และก็ในชั่วครู่ทันใดเสียงฟ่อ
แปรกตะโกนมาจากข้างนอกเพียงเสียงแหบ ๆ

“ตะเภา—เฮ้ยออกมาเถอะ ฮี้ออเต็กพวกนี้มันไม่รู้
จักถือสาอะไรเลย ผิดถูกฆ่ามันเป็นบิศาจตายโหง”

จนนายสาวเรียกมาอีกคนหนึ่ง สำเภากับกระถินจึง
ลุกเดินมาพร้อมกัน แสงตะวันเพียงฉายอ่อน ๆ สับมะขาม
เคี้ยว โคนมะขามเคยเป็นที่อิงอุ้งข้าวของกระถินแต่ได้แคร์
นั่งซิคหลุมระย้านั้น สำเภาเจ้าเคยแอบอุ้งข้าวไว้ให้หลายมือ
และแต่นั้นต่อไปกังวลนั้น ๆ ก็จะมีสินแล้วทั้งสองสาว

มีผู้พลอยเศร้าสลดใจด้วยก็แต่เสียงคนเดียวเท่านั้น
ส่วนพ่อเฒ่าบ้านระย้าคิดอยู่สิ่งเดียวคือผีเจ้ารุ่ง บิศาจเจ้า
คนหนุ่มซึ่งไม่ค่อยจะถูกโรคหลงรอยกับแกก็พรรณใจส่วนสอง

หนุ่มเพื่อนที่มุ่งมาอีกอย่างเมื่อปรากฏเห็นว่าเจ้าทรัพย์มัน
สิ้นชีพเสียแล้ว ตำแหน่งพลอยจมน้ำก็เห็นอยู่แต่สำเภาทู
ตึกว่าพ่อแปรถึงตำแหน่งงมพลอย

จึงอีกครู่ต่อมาบนเกาะเปลี่ยวและที่บนนั้นก็ส่งตไป
เช่นเมื่อคืน แต่ที่หาดชายน้ำเขียวกลับพร้อมหน้าด้วย
ลูกเรือกำลังยืนจับตาดูแห่งพลอยจมน้ำที่สำเภากำลังชบออก

“แก่งเรียงเป็นรังนกทรายเป็นทางโน้นแหละที่เขาไป
ดำ” สำเภาชบออกแก่ผู้เป็นนายซึ่งมีร่างและเค้าหน้าเป็น
คนเดียวกับเจ้าหลุมระย้า

“เกาะออกเรียงเป็นนวมอแทบจะนับไม่ถ้วน แล้ว
ใครจะไปรู้ว่าตรงไหนเล่า” อรุณบ่นพึมและนายสำเนียง
ก็ชักสำเภาว่า

“แล้วเขาไม่ได้บอกได้ว่าที่แก่งไหน”

“เปล่าจะนาย”

“ฮือยากจริง” อรุณบ่นอีกซำยังมีความเห็นว่

“ถึงรูก็คงไม่เหลือมาถึงเราหรอก เพราะเจ้าเสือมันคงจะ

หรือทำให้งมเสียจนหมด และมันเห็นได้มากมายก็เกิดโลก
ถึงได้มาเสีย”

คำของนายอรุณทำให้ผู้อื่นได้เกิดได้คิดมองเห็น
อย่างเดียวกันทั้งสิ้น แล้วความท้อใจซึ่งไม่รู้ตำแหน่งแน่
นอนคล้ายจะสุมไปหาเข็ม ใต้น้ำซึ่งถูกผู้อื่นนึกเลงตีคว่าไป
เสียแล้วก็สิ้นศรัทธา ตกลงการมาบ้านระยาครังนคงกลายเป็น
เป็นเรื่องเที่ยวสนุกและมาในสถานที่อศจรรยไม่เคยได้พบ
เห็นหรือนึกว่าจะมีเท่านั้น แต่สองหญิงผู้อยู่มาก่อนและได้
กลับมาเยือนบ้านระยาเป็นครั้งหลังสุดคงมีแต่สิ่งเดียวที่ได้
ติดหัวใจไปคือเศร้าว่า แต่ต่อไปเกาะระยาจะไม่มีคนอื่นอีก
และก้อกอย่างหนึ่งสำหรับสาวกระถินนางต้นห้องที่คิดแยก
ไปจากสาวเพื่อนก็คือเจ้าพนกระไรแล้วที่จะประจัญหน้า
กับพี่ เจ้าสินกรรมแล้วที่เสียงเขาหอนและคืนฝนตกอัน
เป็นความหลังจะไม่พบเห็นหรือได้ยินตลอดไป

พอตะวันสายขนฉลอมของพวกนายโปะก็ยกสมอ
พิน้ำ แต่สัญญาเขาเป่าอันเป็นธรรมเนียมไม่วายจะ

เตือนความหลังของสาวเลย ยิ่งเห็นแสงแดดจับไม้จับมะ
 พรวัวและตงตาล จลอมก็ลาหาคผ่านชะงอกผาและถ่าน้ำ
 เย็นนนแทบจะหลับตาเห็นจำวน้ำมันดำตมลงลึกมันผูกขึ้น
 สลัดน้ำจากผมยืมละไมแล้ววายเคียงลำจลอม แต่อีกส่วน
 หนึ่งยังตตตาแต่้วนนน เมื่อเจ้าจากระยาเป็นคราวหลังสุด
 เจ้าเห็นตะวันมืดและแสงเพลิงที่เผาทับอาศัยแล้วกลับเห็น
 ชายวายหลิบ ๆ ไปขึ้นหาด

แต่เมื่อลมหลังใบเพลาเข้าพัดอุมาอีก ใบจลอม
 อิ่มลม ไต่กั้งหันตะกุกถือท้ายเบนทั้งหาด แล้วหลับตาเห็น
 ของสาวทั้งสองนนก็เป็นธรรมดา เป็นนาเขียวและคลื่นลม
 กลึงเป็นแถวไล่กันสูญลงที่หาดระยาเหมือนความผันที่สูญ
 และจลอมซึ่งมุงมากันลาก จากพลอยจมน้ำก็ส่อง ออกน้ำ
 ลึก ชั่วครู่ที่ห่างฝั่งมานานรูปเกาะระยาลิบ ๆ นนเห็นตั้ง
 ค่อยทรุดจมน้ำกระทั่งสุดตาไม่เห็นอีก

๕...

ลมบนกำลังพัดจัดเมื่อเกินยาม พระจันทร์ล่า
ข้างแรมครึ่งเสี้ยวตกไปแล้ว ดาวหลังเมฆที่แอบฟ้า
ก็กระจ่างสทไส โป๊ะปลาซึ่งพินผังมาน้ำลิกเห็นไม้
เรียงระกะโอบไปโน้น ละลอกน้ำยังไหลกล้าจน
ฉลอมเล็กที่เฒ่าแก่ซึ่งบ้านส่งมาจากฝั่ง และกำลังลด
ใบแล้วไม่อาจเข้ารุกปลาได้

ไต่กิ่งหนุ่มยังแกว่งโคมท้ายแล้วตะโกนบ้องปากไป
ทางหัวฉลอม

“ม้วนใบเก็บเร็วซีเว้ย” เจ้าอางตัวไต่กิ่งเตอนไป
อีก” เจ้าแปลงกะเจ้าบ่ทอดเชือกกลางหยิ่งคูน้าทร—เป็นไง
อ้ายพร้อม—เออ เจ้าแปลงช่วยอ้ายพร้อมเอาขอเกี่ยวเสา
เถอะจะไต่ผูกเรือ”

คำสั่งของเจ้าอางที่สับสนกันมาพร้อม ๆ นั้น ในชั่ว
ครู่ฉลอมก็ม้วนใบแล้วเรียบร้อย คนหัวฉลอมเจ้าแปลง
ลูกพ่อบ้านระยากับเจ้าพร้อมก็ลากขอเกี่ยวทิ้งสมอให้เกาะ
ดินและผูกเชือกเสร็จ จำปีหนุ่มผู้สงสัยใจก็ลานเช็ดเชือก
มาที่ไต่กิ่ง

“จะทอดทำไมพี่อาง คูน้าลิกน้าตนร”

“บ่อายบ่” ไต่กิ่งบ่หนักแต่เจ้าบ่ไม่เคยจะมาโปะ
จิ้งรังเชือกไปจากมือทอดสมอสายลงน้า

“บะยังพดลวเทียว” เจ้าอางชี้แจงด้วยความชำนาญ
ที่เคยฝึกจากไต่กิ่งแก่นายเสื่อ “นอนเสี้ยก่อนเถอะ นี่เพิ่ง

ยามเห็นจะได้หน้าออกจดยังงัก พักเอาแรงไว้เข้ามิตถึงค่อย
เข้าไปปะ”

แต่เสียงตะโกนมาจากหัวเรือของเจ้ากึ่งคนหน้า

“เอ้า—ว่าไงกันพี่อ่าง”

“นอนไว๊ พี่อ่างบอกว่าให้นอนพักเอาแรง” จำปี
ต่อปากย้อนไปหัวเรือ

เสียงบันจากปากทั้งพลายเหล่านนั้นเป็นทำนองเดียว

“บะนอน—เพิ่งจะดำไปเมื่อครุ่นแหละนอน”

เจ้าพร้อมควาเสือนอนปุ่ท่องเรือกลับตะโกนว่า

“ลูกเต้าตักว่านอน พรุ่งนี้แจ่งอสูริกไต”

“ซ้าที่อายพร้อม” ไต่ก้งออาจร้องห้าม โยนสมอ

ท้ายลงอีกแล้วโตคมาท่องเรือ “คุยไปพลาจ ๆ ตักว่าเตียว

กึ่งวังเอง ซ้าจะอยากจรรูเรื่อง ที่นายเขาพากันไปบ้าน

ระย้าจริง ๆ”

สองหนุ่มพินบ้านระย้าต่างรำลึกได้ เจ้าแปลงทรุด

นั่งลงใกล้เพื่อนพี่กระถินถอนใจใหญ่ เรื่องของบ้านระย้ายัง

เตือนให้เห็นถึงความหลังหนก่อนนั้นจะเป็นเหมือนเรื่องผ่านไป
ไปแล้วเพราะสาวกระถินได้ดี แต่น้ำใจเจ้าแปลงนั้นยากจะ
อดรำลึกได้

และก็เหมือนจะนัดความคิดกัน หน่อมจำบักหน้า
เศร้าคิดไปคนเดียวว่าตะเภามันจากบ้านระย้าแล้วสุขกับพวก
นายและเพื่อนนายที่มั่งมีนั้นพิรุณอยู่หนักหนา เมื่อเพ่งสาว
สำเภา และคงจะไม่อีกสักก็มอกี้วันนางเพาก็คงจะทำสูง
เป็นผู้ตเยียงกระถินน้องสาวจึงยากหัวใจหนักแล้ว ใต้กิ่งหน่อม
กึ่งเคียงลงใกล้ ๆ ตามเจ้าเพื่อนแปลงว่า

“เอ็งรู้ไม่ไหวแปลง ว่านายเขาไปบ้านระย้าทำไม
อีก”

ลูกพ่อบ้านพยักหน้า “เขาจะย้อนไปรับอ้ายรุ่งให้
งมพลอย แต่ อ้อ ช้านะมองไม่เห็นช่องจะสำเร็จเลยพี่อาง”

“ทำไมละ” เจ้าหน่อมบังคับลูกเรือทั้งหมดถามแปลก
กิริยาเจ้าแปลง “นายเขาไปทำไมจะไม่สำเร็จ และลูกก็ไป
ด้วยไม่ไหว”

“ถูกละ” เจ้าแปลงว่าและออกความเห็นต่อไปอีก
 “มันจะมีจริงอย่างลึกกันหรือเปล่าข้าก็ยากจะเชื่อนัก อีก
 ประการอายรุ่งนะมันคนตลบแต่ลง จนในบ้านระยำไม่มีใคร
 คบเลย ข้ากลัวว่ามันจะหลอกอาศัยเรือมาก็คงส่ง ๆ ไป
 เถานัน”

“ว่าไม่ได้นะเว้ยแปลง” จำปีเพื่อนกันเองขัดขึ้น
 “พลอยมันยังเป็นพยานอยู่นี้ ถ้าหากไม่มีจริงแล้ว อายรุ่ง
 จะไปได้ของมีราคาจากไหนมาเที่ยวแจกเขาได้ละ อายปุ่น
 ที่ออกไปกะหน้าเสือทั้งสูงแปรกะตะเกากก็ยังได้ไว้ทุกคน

“ถึงว่าเถอะ” เจ้าอ้างเห็นคล้อยตามความคิดของ
 จำปี “ลุงแปรคงจะรู้อยู่ดีและอีกประการ ไหนเลยนายเขา
 จะโง่งมเชื่อไปง่าย ๆ ถ้าไม่เห็นพยานจริง ๆ”

เสียงเจ้าแปลงจึงอ้อยลง เพราะอันที่จริงตัวของเจ้า
 แปลงซึ่งไม่พอใจนายหนุ่ม เรื่องเคล้าเคลียอยู่ใกล้กระถินที่
 ตนไม่รักนั้นเป็นเหตุให้แกลังไม่เชื่อ แล้วปรักปรำเรื่อง
 พลอยว่าเหลวไหลโกหกต่าง ๆ และด้วยความเกรงไต่กัง
 และเสียงตัวคนเดียวจึงเลยเป็นแบ่งรับแบ่งสู้ว่า

“อายงั้นนะถูกละ แต่ข้าไม่เชื่ออายรุ่งมันจะรู้ที่
พลอยจริง ไม่มีรอยเสียแล้วหรือจะไปทนติดอยู่ที่ระย้าให้
ลำบากทำไม”

เจ้าอางสะบัดหน้าไม่ค่อยถูกอารมณ์ในเสียงของเจ้า
แปลง เพราะความคิดของเจ้าอางไม่มีในเรื่องผู้หญิง แต่
หากเมื่อรู้ระแคะระคายในเรื่องนี้แล้ว ทั้งตัวก็มีอำนาจขึ้น
ในเรื่องकुมลอม จึงเกิดใจโลภอยากรำรวยในสมบัติทะเล
เยี่ยงคนอื่น ๆ และลูกเรืออื่น ๆ ผู้ยากจนด้วยกันทั้งสน
ต่างก็มีความเห็นพ้องต้องกันว่า เจ้าลูกชายพ่อบ้านระย้า
เป็นคนหัวตออวดดีอย่างบัดซบ ซึ่งขัดลามกที่เขากำลังพูด
ถึงนั้น

เจ้าก๊วคนหัวและประจำเรือเป็นคนหน้า ที่คิดเห็น
ช่องในเรื่องลงคำทะเลจึงออกปากบ่น

“ไปนอนเถอะวะแปลง” เสียงเจ้าก๊วคน ๆ และ
ตบไหล่ “เอ็งมันคนความคิดดีก็หลบไปนอนเสียเถอะ
เขาจะได้ด้วยกันให้สนุกมั่งจะเจอมานั่งขัดลามกอยู่ทำไมไป”

เจ้าแปลงมองหน้าไม่พอใจ แต่ความกลั่นกลำใน
เรือ เมื่อถดไต่ก้งมาแล้วเจ้ากลั่นก็สำคัญอยู่ที่จะต้องเชื่อจึง
ออกตัวว่า

“ก็คุยกันไปแล้วซี ข้าจะไปซัดคอกอะไร”

“ซนซัดก็โดน” กลั่นพูดต้อ ๆ “ไปเถอะไปนอน
เสีย มันจะได้หายกิดแข่งกิดชาซัสกหน้อย ไม่เดี้ยวจะ
เหยียดเหยียบไปถูกเข้า ไปซี-ท้ายเรือโน่นก็ได้”

ผู้นเลยช่วยกันสมน้ำหน้าเจ้าแปลง ที่มีนิสัยเสีย
เพราะลิมคำผู้ใหญ่ที่ว่าลงเรือลำเดียวกัน และนี่ก็กลาง
ทะเลลึกไม่เห็นฝั่ง จะผิดถูกเมื่อตัวคนเดียวแล้ว ทั้งเจ้า
กลั่นเจ้าอางไต่ก้งที่โมโหร้อนอาจบังคับให้โจนทะเลว่ายนน้ำ
ตัดนิสัยเสียก็เป็นได้ จึงหวนคว่าเสื่อเล็กกับไม้ขอนตรงไป
ท้ายเรือ บูเอนหลังลงคิดไปต่าง ๆ นานา ถึงสาวกระถินอีก
ตรองไปถึงเจ้าเพื่อนที่จากบ้านระย้าด้วยกัน และกำลังเล่า
อธิบายถึงสาเหตุพลอยงาม และเจ้ากลั่นก็ทำอำนาจ

หนักหนาเพียงจะชะเง้อศีรษะคุ่มนึ่งเอิ้นสำหรับขว้างเกล้า
ปลาขึ้นทำที่จะเหวี่ยงบังคับให้นอน

ยิ่งตีก นินายพลอยของจำบซึ่งรุเห็นอยู่บ้างฟังพ่อ
เฒ่าแปรเล่ามาบ้างก็ยงยยาวความขึ้นทุกขณะ เพิ่มความ
กระหายร่ำรวยแก่ผู้ฟังยงชน ทั้งไต่กั้งและคนอื่น ๆ ก็มี
จิตใจเคลมกับสมบัติอันหาเจ้าของมิได้ เป็นทรัพย์สินทะเล
และต่างก็ปลงใจเชื่อนิท เพราะมีเหตุที่ควรเชือกก็ด้วยว่า
มีพลอยเป็นพยาน ซึ่งเคยเห็นจากเจ้าปู่และพ่อเฒ่าแปร
และหากว่าคราวนี้เป็นเท็จแล้ว ไฉนเล่านายเสือไต่กั้งจะ
หลับตาเชื่อไปได้ ทำไมเล่านายหนุ่มทั้งสองก็มั่งมีสินเหลือ
ยังจะโลภย้อไปอีก ถ้าหากสมบัติไต่นั้นไม่มีจริงหรือมี
แต่เพียงน้อยไม่คุ่มกัน

จนย่างครึ่งคน ท้องฟ้าทลกลและมืดเมอแรกอยู่ตรง
หัวกลับมีดาวกระจ่าง ดาวเล็กดวงไกลก็เห็นแสงแล้วเป็น
หมู่ในกลางดึกคลื่นลมค่อยสงบ แต่สายน้ำยงชนเขียว
นินายของบ้านระย้าค่อยเปลี่ยนเป็นนินายอื่นของฉลอม แต่

ล้วนด้วยเรื่องสมบัติใต้ทะเล เรื่องสลัดตีปลิ้นและบ้างก็เพื่อ
 อยากริเป็นชาวเรือเสียงภัยเป็นการสนุกปาก แต่ความ
 คึกคะเนของเจ้าอางไต๋กึ่งนั้นกะไว้ว่า เมื่อกลับจากโปะแล้ว
 จะลอบฟังข่าวจากนายซึ่งกลับจากบ้านระย้า โดยหลอกถาม
 พ่อเฒ่าแปรเพื่อคิดอ่านย้อนไปค้นสมบัติทะเลเหล่านั้นบ้าง
 จึงข้อความนี้กรูกันแต่สองกับคนน้ำ เจ้ากลิ่นร่วมใจซึ่งพา
 กันแอบเสื่อหมอนไปทางหัวเรือปรึกษากันจนตึกตื่น แล้ว
 พลอยหลับไปด้วยกันทั้งคู่พร้อมด้วยลูกเรือ

กลิ่นสังัด แม่ลมทะเลเมื่อหัวค่ำคะนองอยู่ชั่ว
 พักเพียงหัวน้ำขึ้นและไหลแรง พอครึ่งคืนลามาแล้วขอบ
 น้ำขอบฟ้าพร่างพราวแล้วด้วยแสงดาว ลมทะเลก็ค่อยสงบ
 กลิ่นใหญ่ที่หนุนท้องฉลอมให้สูงลิบขึ้น แล้วกลับส่งลึกลง
 ตามร่องคลื่นนั้นคงเหลือเพียงเป็นก้อนระลอก ลมตึกพัด
 รวออ่อน ๆ ไม่ฉิวกลิ่นลมสดสะอาดข้ามทะเลพัดเข้าฝั่งเมือง

แต่ฉลอมเร่ล่าใหญ่ยังเสกคัดคลื่นอยู่ ทั้งทำยให้ฝั่ง
น้ำฝั่งเมืองที่เสียบมาแต่บ้านค่าน โฉมออกน้ำลึกตรงบ้าน
ปากน้ำฝั่งเมือง เพิ่มใบที่ลดแล้วให้กินลมขึ้นอีกจนขึ้นหน้า
ลำอื่น แม้จะได้ยินเขาชานจากลำอื่นแสงโคมสายเรียกให้
ช่วยเข้าล้อมปลา เพราะเหลืออวนเขาแต่ฉลอมเร่ล่าใหญ่นี้
ก็คงเฉยเมย ผ่าคลื่นที่มุ่งอยู่แต่ทิศทางใต้ของดาวกลางฟ้า
ที่สังเกต

ฉลอมคงติดลมอยู่เต็มใบ หัวเรือฟาดคลื่นซัดซ่าสนั่น
ลูกเรือ ๑๑ ทั้งได้ก่ง ซึ่งเพ่งตาไปข้างหน้าไหนกำลังมุ่งใจ
ต่อสมบัติน้ำ อันเป็นสินจ้างที่จะต้องได้มากุมแก่ค่าฉลอม
และตั้งแต่จากบ้านระย้ารับบ้ายโฉมมาแล้วท่องเที่ยวมาแล้ว
ตามลำทะเลตลอดวัน จะหาฝูงปลาพอเพียงแก่ค่าฉลอม
แต่เพียงครึ่งก็ทงยาก ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้บังคับฉลอมเกิดหงุด
หงิดขุ่นหัวใจ

และที่เพลาล่างบนกระโถงเสาท้ายนั้น ร่างหนึ่งของ
ชายล่ำสันที่เพิ่งถ่ายจากเสาใบลงยืนอยู่หัวเพลาช้างลูกทะเลง

ถึงจะมีใช้ชาวเรือชำนาญลอมแต่คลื่นลม หรือฝูงปลาที่จะ
 เห็นแต่ไกลนั้น ชายเจ้าหนุ่มที่เพิ่งจากบ้านระย้าเกาะเปลี่ยว
 แต่เมื่อก่อนตรู่เช้ามืดก็ชำนาญ ยิ่งคลื่นหัวเรือและประกาย
 น้ำสาดซำสีขาวซัดหัวเรือ เสียงน้ำเสียงคลื่นทำให้มันฟังไป
 แปลก ทงหวนไปแปลกถึงความแล้วมาหลัง ๆ ก็ชวนมัน
 เสร้าแลไปอื่นเหม่อไปฝั่งเมือง อันเห็นแต่ดาวประจำทิศ
 เท่านั้นเป็นที่สังเกตแก่ใจว่า ใต้แสงดาวกลุ่มอันเป็นต้น
 คั่นไถโน้น กระถินเจ้าคงหลับไหลแสนสบาย มิ่งขวัญ
 กระถินคงจะยังเพ้อละเมออยู่ว่า เจ้าผัวรักยังหลงอยู่บ้าน
 ระย้าเกาะมืด เมื่อระลึกถึงระย้า คำนึงถึงทัບอาศัยที่จากมา
 และเคยสุขหัวใจเมื่อก่อนก็เกิดว่าเหว

มันซุกลงกอดเสาะใบชบหน้า และอิงศิระชะคิตอีก
 วิตกอีกร้อยอย่างสารพัด กระถินเงียบสุญและตะเภาแม่
 เพื่อนยามทุกข์เล่าก็กลับสุญไปแล้วอีกคนหนึ่ง เมื่อแลทาง
 ขอบฟ้ามืดลึบ ๆ เห็นดาวกลุ่มอยู่ไกลคะเนว่าเหมือนบ้าน
 ระย้านั้นก็เปลี่ยวหัวใจตัวเอง อายนกหมากรู้เพื่อนยาก

ซึ่งตายเสียก่อน แต่หลุมฝังอายุนกก็ยังเป็นประโยชน์ที่มัน
ได้เผาผลอยทิ้งมัยก็เปลี่ยนที่มาจากไต้หน้าทะเล ปลอดภัยมาก
ปลอดภัยามที่หมดประโยชน์แก่คนบ้านระย้า แต่ก็จำต้อง
แฝงซ่อนไว้รวมกับหลุมอายุนก

ครันจิตตระหวัดคิดไปถึงแม่ซึ่งจะได้พบในพรุ่งนี้แล้ว
หัวใจเปลี่ยวของชายบ้านเกาะก็พลิกผัน ปลื้มปีติใจจนลืม
สิ่งอื่นมีแต่คิดที่หวังจะเห็นแม่เท่านั้น โอ พรุ่งนี้ ผังเมือง
และแม่จะเป็นของใหม่ทันตาสำหรับเจ้ารุ่ง

ห่างไปหน้าเรือ ๒๐ กว่าเส้นโน้น หน้าทะเลมืด
กระจายเป็นสีขาว เป็นพรายน้ำสีเงินพร่างพรายเห็นถนัด
ตา เจ้าคนที่นั่งกอดเสาใบบ้องแล้วลุกยืนสังเกตอย่างแม่น
ยำก็เหลือใจ หันหน้าบ้องตะโกนไปท้ายเรือบอกไต้ก๋ง

“หน้า-ขนมาคูชี ข้างหน้าโน้น”

ไต้ก๋งกำลังตรึกตรองการเพลिनพอได้ยินเรียก จึง
ย้อนถามไปเพราะฟังไม่ถนัด

“อะไร-รุ่งเอ็งว่าอะไร”

“ปลาแย้มให้เห็นแล้ว วึ่งกระจายขึ้นตะวันออก
และไปรวมกันโน้น ชนมาคูช”

ตั้งแต่ออกเรือเฟิงเป็นหนแรกที่ได้ข่าวปลา ผุง
ไต่กึ่งก็ค่อยมีใจจึงบ่อดูไปข้างหน้าตามบอก ผุงอ้ายหมง
วึ่งขึ้นถึงจะแย้มเห็นช่นาไกล ๆ ก็โตกว่าผีนกระแซงเรือ
และไปรวคเร็ว ทังวึ่งหลบทยางเรือขึ้นตะวันออกเฉียง
ไปน้ำลึก ลมตักยามน้ก้ออนน้กไม่ค้อยจะติดใบทั้นปลา จึง
สั่งให้เพิ่มใบหลังชักขึ้น

ยั้งลงน้ำลึกถึงลมจะค้อยกล้ำติดใบ แต่ผุงอ้ายหมง
ปลาทะเลก็วึ่งหลบทยางลมยากจะตีได้ ลูกเรือก็เตรียมมือ
ประจำอวน บ้างเตรียมหินจะขว้างเคล้าให้งในเมื่อเข้าถึง
ไ้ระยะ เจ้าคนน้ำซึ่งมาจากเกาะบ้านระย้าก็ไ้จากเสาใบ
ลงมาที่ท้ายยื่นค้อยอยู่กับไต่กึ่ง

เรือยั้งกระช่นเข้าทุกขณะเพราะผุงอ้ายหมงถูกกวด
จนเห็นอ้อยอ่อน ๖๐-๗๐ และเกือบจะ ๑๐๐ เส้น แล้วที่
ฉลอมเรวึ่งแซงเกือบจะช่นาบผุงอ้ายหมงจนเห็นถนัด เจ้า
คนเคียงไต่กึ่งมันเคยเห็นแต่ลาภพลอย แต่ส่วนปลามากมาย
ช่นน้ไม่ค้อยได้พบก็ตื้นดีใจ

“ตัดไต่หรือยังละหน้าเสือ” รุ่งหันมาถาม “หมตนี้
จะสักเท่าไร”

“เห็นจะไม่ถึงครึ่งลำเรือหรอก” ไต่ก้งคะเนด้วย
ความชำนาญชำนาญ “บ๊ะ มันวิ่งหลบเรือไปยั้งลำบากจริง
ตีก้งเขินหมด อ้าว ลมส่งมันทแยงไปเสียอีกแล้ว”

ลมทะเลชื่อโกรกเป็นคลื่นใหญ่ซัวพัก อ้ายหมงก็
ห่างตาไปเป็นแถวยาววิ่งซึกเส้นลำบากแก่อวนอีก มานะใจ
ของพวกเขาเรือไต่ก้ง ที่จะหวังสมบัติปลาอันเป็นสินน้ำทรัพย์
ทะเล ไปตีราคากับเจ้าของเรือก็เกือบจะท้อแท้กันหมด
เพราะจำนวนปลานี้เท่านั้นที่จะไปหักค่าเรือคืนเจ้าของ แต่
ส่วนพลอยที่เจ้ารุ่งงมได้ให้ดู ก็มีแต่เพียงน้อยแล้วต่างก็รีบ
ลงลานออกฉลอมรีบหนีมา เพราะเห็นใบเรือของพวกเขา
นายเก่าบากหน้าเข้าฝั่งระย้าเสียก่อน

และสิ่งที่ประจักษ์ขึ้นอีกให้ตึกใจก็คือ ผุงสมบัติทะเล
ที่เขาฉลอมกวตมานั้นไปวิ่งรวมเป็นก้อนข้างหน้า ผิวน้ำ

เป็นเงาวาวเพราะพรายและแจลบตัวของฝูงอ้ายหมง นาย
เสือกก็ใจ

“ครั้นต้องสำเร็จ อ่อนเต็มทนแล้ว” ใต้กิ่งบอก
เปรย ๆ แล้วพรรณนาถึงลาภที่จะได้ “ฝูงมากโขที่เดียว
ดูไกลเมื่อแรกมันไม่วิ่งขึ้นนึกว่าจะไม่เท่าไร เอ แต่ลมมัน
ฉิวเหลือเกิน ถ้าตาก็จะไม่ทันมันคงได้ไม่เท่าไร”

เจ้ารุ่งก็ใจเต้นระทึก กลางทะเลและฝูงปลาจำนวน
มากนับไม่ถ้วนที่เห็นวิ่งคะนองแยมเป็นหมู่ที่ลระร่อยสะพั้น
หลบทางลมและดำหายแล้วโผล่อีกหนาแน่น พอฉลม
จะใกล้มันก็วิ่งเหยียดเป็นแถวยาวไม่ให้อวนตีได้จนน่ารำ-
คาญ

“เรามัวกวดยังงักเพื่อต้อนมันไปเข้าโปะอื่นเขาเสีย
ละน้ำมือคหรือ” เจ้าคนน้ำประจำเรือที่มาแต่บ้านระย้า
ถามจงใจ “หน้อยมันเข้าโปะเขาหมดเราก็กเสียแรง
เปล่า”

“จะทำไงได้ล่ะ จลอมเราวิ่งไม่ค่อยจะทันมันเพราะ
ลมมันมาเฉียง” นายเสือชแจงความจำเป็นและด้วยใจคอ
หงุดหงิดที่เห็นลาภใกล้มือไว ๆ นี้เลยทำให้พูดง่าย “เข้า
โป๊ะใครก็ช่างหัวปะไรวะ ถ้าโป๊ะเปล่าไม่มีคนเผ่าก็จะได้
ประสมรอยเสียเลย”

รุ่งครางกับตัวเอง ขณะที่ไต่กิ่งมัวเพ่งอยู่แต่ฝูงปลา
นั้นแทบไม่ดูทิศดูทางพอเงยไปตะวันเฉียงก็สะกิดใจ และ
อ้ายหมงก็วิ่งเฉียงหลบไปทางที่มอง เจ้าปุ่นเจ้าแยมที่
ประจำใบและแจวกุ่หัวก็วิ่งปราดมา

“นา” เจ้าปุ่นหน้าตันทนแห่งนมองฟ้าและฝั่งเมือง
แล้วชี้ไปที่เห็นเฉียงลิบ ๆ หน้าตันทน “โป๊ะตาเซ็ง—โน่น
จลอมมันมาจอดเผ่าอยู่เห็นนึกเดียว “โอ้ย อ้ายหมงก็วิ่งไป
ทางโป๊ะมัน”

ไต่กิ่งมองฟ้าสังเกตดาว โป๊ะนี้แกเคยมาตั้งพิธีปลุก
เมื่อก่อนจะไปบ้านระย้าก็จำที่ได้ แล้วก็เพ่งไปลำเรือที่
จอดผูก แต่กลับหัวเราะขื่นแค้น ๆ มองหน้าเจ้ารุ่งผู้ไม่รู้
เรื่องและตรวจดูคนในลำ

“งั้นเหมาะะเว้ย” แกพูดซนลอย ๆ “เจออายค์ตรู
เก่าดีกว่าไปปะคนอื่น”

รุ่งก็แลเห็นปลายไม้ไปะเป็นแถวเช่นกัน และปลา
ที่กำลังกวดกก็แย้มไปทิศไปะจึงถามว่า

“เอะหน้า นีมันจะเข้าไปะใครล่ะ เรามิสูญแรง
เปล้าร”

“เข้าไปะนายตาแปรกะอายแปลงนะซี”

มันร้องโหยเต็มเสียง นีใกล้ข่าวเข้ามาแล้วหรือ
ใกล้กระถินและสำเภาแม่เพื่อนทุกข์ของมันมาแล้วเพียงเห็น
ลำฉลอมจอด และเจ้ารุ่งผู้ไม่รู้ธรรมเนียมนิยมก็ถอมาณะตาม
หัวใจตัวพูดซนตั้ง ๆ

“เรากวดมานีนะ จะเข้าไปะใครก็ต้องตามละ ยิง
อายแปลงกะอายปีมาอยู่รักษากวีเศษใหญ่”

ลูกเรือมองหน้ากันเองแล้วมองเจ้ารุ่ง ใต้ก่งเสื่อ
พยักยม ๆ หน้าใจอายรุ่งมันจากเกาะมาเหมือนจะเป็นคู่คิด
ตลอดลำฉลอมมันจะหาจะเลือกก็ล้วนแต่ขลาดเป็นส่วนมาก
เช่นเจ้าปุ่น

“แล้วเอ็งคิดว่าทำไมถึงจะดี” นายเสือแสสร้งลงใจ
ถามมันดู “เราควบคุมมาก่อนแล้วก็เพื่อนเข้าโปะตาแข็ง
เสียล่ะ”

“เข้าไปตีมันเอาคืนจากในโปะนะซี” รุ่งตอบง่าย
คาย “ควบคุมน้อยไปอยู่รี แล้วคนมีโปะมันจะสร้างตัก
ปลาที่เราควบคุมเป็นชุกบ่อล่อปลายังงี้ ถ้าเป็นชานะไม่ขอ
ยอมละ”

“อ้อ” ไต่กึ่งพยักหน้า แต่อันแท้นคำเจ้ารุ่งต้อง
หัวใจนักสำหรับโปะตาแข็ง จึงย่อนเอาความเก่าขึ้นมาพูด
“มันยังรู้จักคิดจะแย่งเรา ตุแต่เมื่อเข้ามิดเถอะชานะว่า
ฉลอมเจ้าสำเนียงแน่เทียวเพราะจำไปได้ ตุว่ามันคิดย่อนไป
ที่ระย้าอีกหวังจะแย่งลาภพลอยจากเรา และอายุที่เราต้อง
หลบมาไม่ให้มันรู้เค้านะจะว่ายังไง บานมันคงความ
หมด”

“เซอช่าเถอะหน้า” เจ้ารุ่งพูดชิงชิง “อย่าเอาถึงลง
ความหมดเลย เพียงคำให้ไต่เกาะไต่คล้ำท้องตะเกาที่เสียบ

หินอยู่ก็ประเสริฐลละ น้ำแรงเป็นที่สุด ข้าเคยอยู่ทงวันยัง
 เหลือจะทนแรงน้ำได้เลย อ้ายหลามก็เที่ยวเสียบ่อย ๆ
 ค้วย”

เจ้าปุ่นเป็นคนแรกที่เชื่อ แล้วต่อ ๆ ไปก็เชื่อทุกคน
 เพราะได้ประจักษ์ตามาแล้วเมื่อเช้ามีดก่อนสว่าง ถึงจำนวน
 พลอยลาภที่มั่งงมได้มาเป็นส่วนน้อยไม่ถึงร่ำรวย ก็ยังเป็น
 ส่วนได้พิเศษกำไรอีกคุ้มค่าเหลือเกินเห็น้อยทั่วทุกคน

ฉลอมก้าวเข้าไปอีก ผุงปลานันหลบแจลบวิ่งชัก
 เส้นขาวไปข้างหน้าเป็นทาง พรายเงินกับแสงน้ำทะเลเป็น
 ฝอยฟองเสียงซ่า สลับกับหัวฉลอมที่สับน้ำใกล้เข้าไปอีก
 นายเสือกก็เบนตะกูดเหเรือตามทางที่ปลาแย้ม หัวใจระทึก
 ฉลอมทอดล้าผูกติดเสาไม้ไผ่เห็นถนัดข้างหน้าขนาดย่อม
 และจำได้เป็นแน่หนักว่าลำนอ้ายเจ้าหนุ่มอาจ ซึ่งฝักเรือไป
 จากแกจนได้เป็นได้กั้งแล้วพาไปบ้านระย้า

อ้ายหมงหลบทางพายุชักเส้นยาวกว่าเดิม ไม่วิ่งเป็น
 ก้อน แต่สินในน้ำที่ฉลอมเร่งองไว้และติดตามมาเป็นเวลา

นานนั้นก็ย้ายเข้าปากชนาง ปากโປ้ะของเศรษฐี ซึ่งปัก
ไว้เรียงราย ครึ่งฝูงแล้วอายหมงก็หนีเข้าจนหมดสิ้นทั้งฝูง
ไปเป็นสมบัติโປ้ะของเขาคือ

“จบกัน” นายเสื่อพูดขึ้นดัง “เข้าโປ้ะตาซึ่งไม้
เหลือเลยทำไงดี ข้าเสียตายแรงเหลือเกิน”

“ข้าตเอาคน-ตองเอาคน” เจ้าคนบ้านเกาะพูดฮึด
ฮึดเอาตอ ๆ “กวตมาเป็นนานสองนานจะให้มันชูปมือนอน
เบ็บสบายทำไม”

“เขาเผื่ออยู่นี่พุง” เจ้าปุ่นแยงใจคอไม้ค้อยดี “มัน
จอตนอนอยู่นั้นทงถ้าเราชนเขาก็น่าจะเป็นความกินแน่”

รุ่งมอหน้าเจ้าปุ่นก่อน ๆ ใต้ตงเองถึงจะเห็นคล้อย
ถูกหัวใจตอคำเจ้าคนนากลาแกล่วนั้น แต่มองเห็นทาง
ตันไปหมด จะย่องเข้าตีในโປ้ะทำไงเสียเจ้าฉลอมล่าเจ้า
ของกักจะตันทาชนเอะอะ และความนี้จะฉาวไปถึงเมือง
เป็นคดีขอหา

ยั้งไกลออกไปเพียง ๗-๘ เส้น ลูกเรือซึ่งยังไม่รู้ความ
 กิจของไต๋ก๋งต่างก็วิ่งมาคอยคำสั่งอยู่รวมกัน แล้วสติปัญญา
 เจ้าคนบ้านเกาะก็ผูกขันในเชิงร้าย กระชับความกับไต๋ก๋ง
 แล้วนายเสือก็พยักหน้าตบไหล่มัน

“เอ็งคิดแยบคายชอบกล แต่ใครละเหวี่ยงจะกล้าเข้าไป
 ไปยังเอ็งว่า”

“ข้าเองนี่” เจ้ารุ่งรับคำอาสา “แค่นี้ว่ายประเดี๋ยว
 ก็ถึง ส่งเร็วซีเดี๋ยวมันจะตื่นรู้ตัว”

“เฮ้ยลตใบ” ไต๋ก๋งเก๋าชำนาญทะเลโบกมือส่งเร็ว
 ทันควัน “อายปุ่นลตใบเร็ว เจ้าแยมเสากลางนาคเอ็ง
 กะเจ้าอิมเซ็นสมอทั้ง”

พริบตานัน จลอมเร็วกางใบลตผีตื่นความเร็ว
 เสียงรอกเล่นปราดตามสายลต เสาหน้าเพียงแต่ชลอลมลง
 ครึ่งเสาข้างหลังเป็นใบใหญ่ เจ้าหนุ่มนาคลูกชายไต๋ก๋งเอง
 ก็ลตแต่เพียงครึ่งให้ตะแคงหลบลม หัวใจระทึกคอยดูการ
 อันไม่เคยดูต่อไปอีก

เสียงพิมพ์้าเมื่อฉลอมเว้ทั้งสมอกระเพอมน้ำอยู่ เจ้า
ปุ่นเป็นผู้ฉลาดดัดไม้ไต่กักระชับถาม

“จะเล่นหม้อแบบไหน—ฮินา”

“ฮือ, มึงเงียบ ๆ เกอะอ้ายปุ่น” นายเสือปลักหน้า
เจ้าลูกเรือฉลาดเบนไป “คอยคูกอยฟังกัแล้วกัน ระวัง
สายลศให้ต๊พอข้าสงชั้นใบตองให้เร็วทีเดียว เอ้าเร็วเอา
เชือกโยงมา อ้ายนาค”

“เอ๊ะ—เชือกโยง” ลูกชายสงสัย “ไม่มั้นพ้อ เชือก
โยงทีไหนม”

“เชือกสายส่งหรืออะไรกัได้ ทั้งขดม้วนใหญ่ นั้น
แหละ”

ในเรืออลหม่านกันเงียบ ๆ วิ่งวุ่นประจําหน้าทีและ
แบกขดเชือกมากองที่ตรงหน้าไต่กั เจ้ารุ่งรุชนอาสาด้วย
มานะใจกัคาดเตี่ยวอกชนรดกายมัน มีดตามกลบ้งหายาว
เหน็บติดเอว มีดบ้านระย้าทีเคยรู้จักกันทงสนแม่ นายเสือ
ไต่กัก็เสยงคมมดเล่มนมาแล้วเมอครึ่งหลังกระโน้น

ผู้^{๒๒}อินคกงกระชิบกระซาบกันเสียงสั้น แต่เจ้า^{๒๑}รุ่ง^{๒๓}คง
น้ำใจสั้นไปอีกอย่าง มั่น^{๒๔}นึก^{๒๕}ไป^{๒๖}ตาม^{๒๗}ประ^{๒๘}สา^{๒๙}น้ำ^{๓๐}ใจ^{๓๑}โง่^{๓๒}เสีย^{๓๓}ตาย^{๓๔}
ฝูงปลาที่^{๓๕}จ^{๓๖}อง^{๓๗}ไว้^{๓๘}จะ^{๓๙}เป็น^{๔๐}ของ^{๔๑}เขา^{๔๒}อื่น^{๔๓}ที่^{๔๔}มา^{๔๕}นอน^{๔๖}ค^{๔๗}อย^{๔๘}กิน^{๔๙}ตั้ง^{๕๐}เสื่อ
ฉลาด นึก^{๕๑}ถึง^{๕๒}ฉ^{๕๓}ล^{๕๔}อม^{๕๕}ล^{๕๖}ำ^{๕๗}น^{๕๘}ซึ่ง^{๕๙}จำ^{๖๐}ได้^{๖๑}เพิ^{๖๒}ง^{๖๓}เห็น^{๖๔}รูป^{๖๕}และ^{๖๖}ขนาด^{๖๗}ทั้ง^{๖๘}
สี่^{๖๙}คล^{๗๐}ำ^{๗๑}ของ^{๗๒}ใบ^{๗๓}เรือ^{๗๔} ม^{๗๕}ิ่ง^{๗๖}พา^{๗๗}กระ^{๗๘}ถิน^{๗๙}ของ^{๘๐}กู^{๘๑}มา^{๘๒} เจ้า^{๘๓}แย^{๘๔}ก^{๘๕}ผ^{๘๖}ัว^{๘๗}แย^{๘๘}ก^{๘๙}
เม^{๙๐}ีย^{๙๑}ที่^{๙๒}เขา^{๙๓}เคย^{๙๔}ร^{๙๕}ว^{๙๖}ม^{๙๗}สุข^{๙๘} ถ้า^{๙๙}อ^{๑๐๐}าย^{๑๐๑}แบ^{๑๐๒}ล^{๑๐๓}ง^{๑๐๔}ปาก^{๑๐๕}ร^{๑๐๖}าย^{๑๐๗} หรือ^{๑๐๘}เจ้า^{๑๐๙}บี^{๑๑๐}ศ^{๑๑๑}ต^{๑๑๒}ร^{๑๑๓}
ไ^{๑๑๔}ด้^{๑๑๕}ร^{๑๑๖}ว^{๑๑๗}ม^{๑๑๘}อยู่^{๑๑๙}ใน^{๑๒๐}ล^{๑๒๑}ำ^{๑๒๒}ฉ^{๑๒๓}ล^{๑๒๔}อม^{๑๒๕}ก็^{๑๒๖}จะ^{๑๒๗}ย^{๑๒๘}ิ่ง^{๑๒๙}ประ^{๑๓๐}เส^{๑๓๑}ริ^{๑๓๒}ฐ^{๑๓๓}ใ^{๑๓๔}หญ^{๑๓๕}
ก^{๑๓๖}ัน^{๑๓๗}ประ^{๑๓๘}มา^{๑๓๙}ท^{๑๔๐}ถ^{๑๔๑}ท^{๑๔๒}ธ^{๑๔๓}อ^{๑๔๔}าย^{๑๔๕}ร^{๑๔๖}ุง^{๑๔๗}เพ^{๑๔๘}ิง^{๑๔๙}ข^{๑๕๐}ำ^{๑๕๑}ว^{๑๕๒}ม^{๑๕๓}อ^{๑๕๔}หน^{๑๕๕}ง^{๑๕๖}ท^{๑๕๗}ง^{๑๕๘}ท^{๑๕๙}ม^{๑๖๐}ของ^{๑๖๑}แล^{๑๖๒}ก^{๑๖๓}เม^{๑๖๔}ื่อ
อยู่^{๑๖๕}บ^{๑๖๖}ำ^{๑๖๗}น^{๑๖๘}ระ^{๑๖๙}ย^{๑๗๐}ำ^{๑๗๑}ก^{๑๗๒}ย^{๑๗๓}ิ่ง^{๑๗๔}ห^{๑๗๕}ย^{๑๗๖}ำ^{๑๗๗}ม^{๑๗๘}ไม่^{๑๗๙}ค^{๑๘๐}บ^{๑๘๑}ก^{๑๘๒}ัน^{๑๘๓} ห^{๑๘๔}ญ^{๑๘๕}ิง^{๑๘๖}ร^{๑๘๗}ัก^{๑๘๘}ที่^{๑๘๙}เคย^{๑๙๐}ร^{๑๙๑}ว^{๑๙๒}ม^{๑๙๓}หม^{๑๙๔}อน^{๑๙๕}ก็
ถู^{๑๙๖}ก^{๑๙๗}ป^{๑๙๘}า^{๑๙๙}ก^{๒๐๐}ร^{๒๐๑}าย^{๒๐๒}อ^{๒๐๓}าย^{๒๐๔}แบ^{๒๐๕}ล^{๒๐๖}ง^{๒๐๗}ย^{๒๐๘}ุ^{๒๐๙}ห^{๒๑๐}น^{๒๑๑}ุ^{๒๑๒}น^{๒๑๓}เส^{๒๑๔}ีย^{๒๑๕}ต^{๒๑๖}อง^{๒๑๗}จ^{๒๑๘}า^{๒๑๙}ก^{๒๒๐}พ^{๒๒๑}ร^{๒๒๒}า^{๒๒๓}ก^{๒๒๔}มา^{๒๒๕}แล^{๒๒๖}ว^{๒๒๗} อ^{๒๒๘}ีก
ค^{๒๒๙}ร^{๒๓๐}ู^{๒๓๑}เ^{๒๓๒}ื^{๒๓๓}ด^{๒๓๔}จะ^{๒๓๕}ไ^{๒๓๖}ด้^{๒๓๗}ช^{๒๓๘}ม^{๒๓๙}ถ^{๒๔๐}ท^{๒๔๑}ธ^{๒๔๒}อ^{๒๔๓}าย^{๒๔๔}ผู้^{๒๔๕}ย^{๒๔๖}าก^{๒๔๗}ต^{๒๔๘}ัว^{๒๔๙}ค^{๒๕๐}น^{๒๕๑}เด^{๒๕๒}ีย^{๒๕๓}ว^{๒๕๔}ที่^{๒๕๕}เคย^{๒๕๖}ประ^{๒๕๗}มา^{๒๕๘}ท

รุ่ง^{๒๕๙}คว^{๒๖๐}ำ^{๒๖๑}ช^{๒๖๒}า^{๒๖๓}ย^{๒๖๔}เข^{๒๖๕}็ด^{๒๖๖}เข^{๒๖๗}ื่อ^{๒๖๘}ก^{๒๖๙} ค^{๒๗๐}ะ^{๒๗๑}เน^{๒๗๒}ฉ^{๒๗๓}ล^{๒๗๔}อม^{๒๗๕}ที่^{๒๗๖}ห^{๒๗๗}ำ^{๒๗๘}ง^{๒๗๙}ก^{๒๘๐}ัน^{๒๘๑}เพ^{๒๘๒}ีย^{๒๘๓}
ระ^{๒๘๔}ย^{๒๘๕}ะ ๑๐ ว^{๒๘๖}า^{๒๘๗}ที่^{๒๘๘}แจ^{๒๘๙}ว^{๒๙๐}กระ^{๒๙๑}ถ^{๒๙๒}เ^{๒๙๓}ิบ^{๒๙๔}ข^{๒๙๕}น^{๒๙๖}ไป^{๒๙๗}เม^{๒๙๘}ื่อ^{๒๙๙}แร^{๓๐๐}ก^{๓๐๑} จ^{๓๐๒}ิง^{๓๐๓}ห^{๓๐๔}ัน^{๓๐๕}ม^{๓๐๖}า^{๓๐๗}กระ^{๓๐๘}ช^{๓๐๙}ิบ
ไ^{๓๑๐}ด้^{๓๑๑}ก^{๓๑๒}ง

“ข^{๓๑๓}ำ^{๓๑๔}จะ^{๓๑๕}ต^{๓๑๖}ัด^{๓๑๗}ให้^{๓๑๘}หม^{๓๑๙}ด^{๓๒๐}ท^{๓๒๑}ง^{๓๒๒}ส^{๓๒๓}าย^{๓๒๔}ท^{๓๒๕}ง^{๓๒๖}ใบ^{๓๒๗} และ^{๓๒๘}อ^{๓๒๙}ย^{๓๓๐}ำ^{๓๓๑}ไ^{๓๓๒}ด้^{๓๓๓}ร^{๓๓๔}อ^{๓๓๕}เลย
พ^{๓๓๖}อ^{๓๓๗}ผ^{๓๓๘}ก^{๓๓๙}พ^{๓๔๐}ว^{๓๔๑}ง^{๓๔๒}แล^{๓๔๓}ว^{๓๔๔}เป็น^{๓๔๕}ล^{๓๔๖}า^{๓๔๗}ก^{๓๔๘}เลย^{๓๔๙}ที่^{๓๕๐}เด^{๓๕๑}ีย^{๓๕๒}ว^{๓๕๓}”

“เออ นะ” ไต่ก้งพยักกรับ ใจก็ชมเจ้าเพื่อนคู่คิดที่เกิน
กล้าและเตือนให้สติ “ระวังตัวหน่อยเถอะ รุ่ง เออ, ระวังตัว
ของพวกมันหน่อย เพราะเอ็งตัวคนเดียว จลอมเรานั้นใหญ่
อึดอาดกว่าจะแจวเข้าไปช่วยกันได้ก็ช้านัก”

“อย่าห่วงขำเลยซื่อนัน” รุ่งรับคำ “ว่าแต่คอยระวัง
เชือกก็แล้วกัน เมื่อกระตุกแล้วก็รีบออกทีเดียว”

ไต่ก้งจึงสั่งให้ลูกเรือประจำใบและคอยเซ็นสมอขึ้น
แล้วรุ่งก็หย่อนกายลงน้ำ ปลายเชือกผูกติดตัวไปรอบเอว
ลูกเรือต่างหัวใจเต็มมองประกายน้ำที่เจ้าคนเกาะแหวกว่าย
ไป ท่วงทีปราดเปรียวราวกับมนุษย์นั้นแปลงกายแล้วไป
เป็นปลา ทวนคลื่นและสายน้ำเขียวอูเห็นตะกุ่มกระเพื่อม
น้ำแล้วก็สูญไปท้ายจลอม

เสาไม้โปะยังสนไหวตามน้ำพัด จลอมลำนึงหลับ
ไหลสนิทอยู่หว่างน้ำกับฟ้า หลบอยู่ใต้แสงดาวกระจ่างซึ่ง
ไม้สำนักถึงภยรายที่กระเพื่อมอยู่เคียงเรือ และก็พริบตานัน
เชือกหัวสมอที่โยงไซ้ก็ถูกตัดขาด คนทะเลซึ่งจากจลอม

มาแต่ลำโนนกับบนชนกราบโผล่มาครึ่งตัว คลานตะค่อมปาก
คาบมีดเหล็กคนหลับข้างท้ายซึ่งกรนอนอยู่สนั่น

มันก็มีหน้ามองอย่างพิลึกแก๊เซือกที่เอวผูกไว้ท้าย
เรือ แสงดาวสลัวส่องเห็นหน้าที่หลับสนิท อ้อ, อ้ายแปลง
จะฆ่าเสียทั้งหลับแล้วเหวี่ยงศพลงน้ำ อ้ายแปลงก็จะเป็นผี
ทะเลเปล่า บาบนักที่ฆ่ามันเมื่อหลับมิได้สู้แล้วเจ้ารุ่งซึ่ง
พวกฝั่งเมืองและกระถิ่นเมียรัก ทั้งแม่เพื่อนตะเกาที่เข้าใจ
ว่ามันตายไปแล้วก็สะกตแก่นกสนไว้

มันคาบมีดคลานหลีกลูกเรือไปอย่างทะนงใจ หาก
ใครอื่นมิว่าใครเพียงพลิกกลมตาตั้นก็จะจ้วงเสียไม่ให้ทันโวย
วาย ปลาในน้ำที่เบ็นทรพยีสินจองไว้ เจ้าพวกนั้นมาจาก
นายที่ไล่ไตกึ่งผู้มีคุณออก และนายมันก็หวนไปบ้านระย้า
มันครอบครองกระถิ่นไว้ในอำนาจและก็เพราะอ้ายฉลอมล่า
นแททพรากสาว

สายเรือขาดแล้ว สายลตก็ถูกตัดขาดเป็นท่อน ๆ
ใช้ไม้ไต่อกทั้งสายส่งที่เตรียมมาก็โยนลงทะเลหมดสิ้นใบเรือ
ที่มวนนนถูกมีดควานกรัดเป็นทาง และอีกชั่วคราวต่อมาเจ้า

คนนำฉลอมลำแรกก็ย้อนไต่ตามกราบมาท้ายเรือปลัดคันตะกูด
ถอยท้ายค้อยหย่อนลงน้ำ และเชือกที่ผูกไว้เก่ากรัดแน่นอีก
เงื่อนหนึ่ง แล้วก็เตอนกระตุกไปเป็นสัญญาณ

ฉลอมลำโน้นกางใบขึ้นพริบเต็มลำเจ้าผู้คิดไต่กิ่งจึง
รีบหย่อบกายลงน้ำไต่เชือกโยงและก็เล่นอ้าวไปแล้วลมติด
ใบลำหน้าแล้ว เพียงสาวขึ้นท้ายเรือลำพ่วงไต่ก็ห่างไปปะ
มาลิบ ๆ

เสียงหัวเราะก๊ากใหญ่ตะโกนมาจากไต่กิ่งข้างบน

“สนิทเหว่ยรุ่ง เออ, ความคิดและฝีมือเอ็งมันน่า
เป็นอายฉลอมสลัดแท้”

มันไต่ขึ้นท้ายนั่งหอบเห็นคเห็น้อย ลูกเรืออื่นก็วาง
มือฉลอมถาม เจ้าปุ่นเป็นคนเอ่ยก่อน

“เป็นไง—พ็รุ่งไปทำยังงัยมั่ง”

“ตัดหมดทุกสาย, ใบนะอย่างางขึ้นไปแล้วอีกเลย”

รุ่งตอบสนุก ๆ “ข้าผ่าเสียตลอดหมด สายสมอกะตะกูด
ก็ตกอยู่ที่โปะนั่นแหละ”

นายเสื่อจับท้ายเชือกพ่วง “มีน้ำละ มันแกว่งเหลือ
เกิน บ๊ะ นั้นเองพ่วงยังงี้”

“เข้าผูกกะข้างท้าย”

เลยหัวร่อพร้อมกันสนุกสนาน เจ้านาคลุกไต่กิ่งนี้
ข้อขาชนมาไต่ก็พูดทง ๆ หัวเราะ

“บ๊ะ นั้นมันก็เอาท้ายเล่นซี”

“จริงซี” เจ้าปุ่นหัวเราะงอ “ฉลอมอ้ายอางพิศตาร
นักเอาท้ายเล่น”

“เจ้าอางเขาไต่กิ่งใหม่ ก็ต้องคิดเล่นใบแบบใหม่
ซีวะปุ่น” นายเสื่อออกไม่ได้ “อ้อ—อ้ายรุ่งมึงคิดดี—สนุกดี”

เจ้าคนอาสาคงพลอยไปด้วยแล้วย่อนถาม “เราจะ
เอามันไปปล่อยเสียไหนดี ว่างั้นเถอะ”

“สุตตาไม่เห็นโป๊ะนะแหละ ล่องไปตามน้ำนี้เร็ว ๆ
ดีหน่อย” ไต่กิ่งบ้านด่านบอกความคิด “แล้วเราถึงค่อย
ย่อนกลับมาเข้าควานโป๊ะที่หลัง อ้ายอางกว่าจะแจวมมาถึง
ก็ปะรินน้แหละ”

“ตะกุกตะกักทำไม้มี คว่าตายเสียกลางทะเลละนะ
ไม่ว่า”

ไม้ทันท้กั้งตอบคำเจ้าปุ่น ก็เสียงโวยวายของคนตื่น
เสียงสังเสียงตะโกน แต่ฉลอมเร่งคงลากกระหน่ำเพียงเพียง
เงาโปะและหว่งน้ำที่ตงปากชนางก็แลไม่เห็น ซ้ำถูกลาก
เปลี่ยนทิศดาวสับฟันปลาเป็นวงก้าว ลีบไปทุกขณะจนสิ้น
ที่จะสังเกตว่าแห่งหนใดเพราะความมืดในค่อนตึกจะใกล้รุ่ง

จนสว่างจ้าเจ้าของโปะและนายบ้านอันกลับไป

หมด ราคาปลาก็ตีแก่ผู้เหมาซื้อไปหมดและบรรดาฉลอม
ถ่ายไปเมืองที่ไกลเคียงกันดาร จนพวกเรือซึ่งเสร็จธุระนั้น
ชนจากฉลอมแบกอวนออกตากแล้ว บ้างกลับกันไปที่สิน
แล้วจนหาดฝั่งเมืองเกือบจะวาย

คงมีฉลอมอีกลำหนึ่งที่เพิ่งกลับจากบ้านระย้า มาถึง
เมื่อคืนจึงมิได้ออกโปะหรือตีปลาตามชายฝั่ง พวกบน
เรือนที่เป็นเจ้าของและลูกบ้านกำลังมาคอยกันอยู่ด้วยความ

รำคาญใจเพราะความซ้ำของไต๋กิ่งเรือเจ้าอาง ซึ่งยังไม่เห็น
แววเลยว่าจะกลับ

พ่อแปรกับแม่พยอมทั้งสองยังยืนเคียงคู่ นึกสงสัย
ใจ เพราะลูกชายแก่ทั้งสองต่างก็ไปโปะตัวด้วยกัน กระถิน
กับสำเภา เสียงกับพี่ชายก็ขึ้นกระวนกระวายใจจ้องแต่น้ำ
เขียวเพื่อตรวจใบเรือที่จะเบนมุ่งเข้าฝั่ง

พ่อแปรเมื่อเหลืออดหนักเข้าก็พลุ่งออกมา “มัน
ไปของมันยังงักันเว้ยบ้านนี้ยังไม่เห็นหน ตายเสียหมดก็
ไม่รู้”

“ฮือ แก่อย่าพูดร้ายยงงซ” พ่อพยอมเพื่อนห้ามใจ
ห้วน ๆ “เด็กเล็กมันไปทะเลแก่อย่าเพิ่งพูดยงงงั้น ลางที่
เกิดจำเป็นอะไรสักอย่างก็ได้ ริ่งไม้ก็คงจะปลาเข้าโปะะมาก
กระมัง”

พ่อแม่บ้านเกาะค่อยได้สติคิด แต่ความเจ้าโทโส
ของแก่ที่เป็นอยู่เดิมประจำตัวนั้นก็ไม่วายจะบ่นอีกต่อไป

“จริงนี่นะตาพยอม แก่ดูเอาเถอะเห็นมยละ จนสาย
บ้านนี้แล้วมันยังไม่กลับกันเลย อายชาก็ร้อนหรือร้อนใจจริงๆ
เพราะนายเขาบ่นนี่”

พ่อเฒ่าของกระถินเหลียวไปทางลูกสาว ซึ่งกำลัง
ยืนเหม่อ ช่างเคียงก็นางตะเกาที่อ้วนท้วมมาตังแต่เล็ก
กระทั่งสาว ซึ่งไม่ค่อยจะรู้ประเพณีและกิริยาอันควรยืน
ไขว่มือกำไปข้างหลัง แต่สำเนียงลูกนายพอเหลือบพบตา
พ่อเฒ่าก็เดินตรงมา

“เอ๊ะ นี่มันยังงัยกันนะตาแปร” เขาถามอย่างกลุ้ม
ใจ “ฉลอมไม่เคยจะผิดกำหนดถึงยั้งงเลยที่เดียว โป๊ะเราก็
แค่นี้ไม่ใช่จะไปปลุกสักอะไรนั้กหนา”

พ่อเฒ่าทั้งสองถอนใจใหญ่วิตกทั้งความผิดและอื่นๆ
สารพัด ตาแปรที่พูดซ้ำเติมเมื่อแรกนั้นเดี๋ยวนี้ก็กลับกลายเป็น
ไปแล้วเป็นแก้ตัวแทนลูกและคนอื่น ๆ โดยยึดคำคะเนของ
พ่อพยอมขึ้นมาอ้าง

“คงจะจำเป็นกรรมัง หาไม้เมื่อคืนปลาคงจะเข้าโป๊ะ
ตึกและมามากเอาชาก็มัวตักกันเพลินไปเท่านั้น”

“ถึงงนกต้องรีบกลับแล้ว” สำเนียงพูดห้วน ๆ

“แกเห็นมยเล่า จนเขาจะชนตลาดกันจนหมด ยังไม่เห็นใบ
อายางเลย”

เสียงซึ่งตามมาพร้อมกับพี่ชายก็บ่นขึ้นตามรู้สึก “หมู
นี่เป็นไงนะ ไปบ้านระยาก็เหลวไม่สำเร็จ พอกลับมาทาง
นั้นก็ทำเสียธุระอีก จนสายป่านนี้ถึงกลับก็ไม่ได้ราคาดี นี่
พ่อรู้คงจะกลุ้มใจนัก”

“นั่นสิเสียง” พี่ชายเห็นจริง “พ่อรู้คงจะเอ็ดพี่แน่
ที่ไม่อยู่ดู ริเจ้าพวกนั้นเห็นไม่อยู่ก็เลยทำช้เกยจขคร้านเฉย ๆ
เสีย อ้อ—อายางเรื่องเช่นนั้นตาเสือที่ออก ถึงยังงี้ก็ไม่เคย
ประพฤติเลย ลงไปไ้ปะแล้วเป็นซึ่งมาถึงก่อนได้ราคาดีอยู่
เสมอ”

พอเอ่ยชื่อไต่กั้งคนเก่า ความคิดก็เตือนใจผู้ที่เพิ่ง
กลับจากบ้านระยาไปตามกัน แล้วสาวกระถินก็บ่ายหน้า
มองไปทางทิศระยาอยู่ เขาสิ้นชีพไปเสียแล้ว สิ้นอายุฟุ้ง
ไม่อยู่คอยให้เห็นหน้าอีกเลย เหลืออยู่ก็แต่ซากกระท่อม

เป็นพยานตา เหลือหลุมฝังอยู่ใต้เพิงทับกระท่อมร้างจะไม่
เห็นหน้าอีกแล้วตลอดไป แต่ความลับที่เจ้าคร้ามอยู่หนัก
หนา ก็นับวันสูญไปกับชื่อเจ้ารุ่งเช่นกัน

อีกสาวหนึ่งทถอนนสยพอ เมื่อได้ยินนายเอ๋ยชื่อใต้กิ่ง
ผู้สำคัญว่าฆ่าเจ้ารุ่งเพื่อหวังสมบัตินั้นจึงอดพูดไม่ได้

“กระถิน—ข้าพขอได้ยินเอ๋ยชื่อน้ำเสื่อเท่านั้นเคืองใจ
จริง ๆ” สำเภาสะกิดแซน “แต่ยังไงก็ยากจะรู้ออกได้
ข้ายังนึกว่าเขาคงไม่ตาย”

“ฮือ—ฮือเอภา” กระถินถูกสะกิดทั้งเนื้อทั้งใจก็หันมา
มอง “เอ็งนี่มันจะเป็นคนแปลกละฮือเอภา เห็นอยู่กะตาแล้ว
ทำไมเล่าเอ็งจะว่าไม่ตาย”

นางเพื่อนกลับค้อนให้ “ก็ใจเอ็งมันอยากจะให้เขา
ตายนะซี เพลานนั้นข้ากำลังทะเล็งก็ผลอเชื่อไป แต่เดี๋ยวนี้
ข้าไม่ค่อยจะเชื่อเหมือนใจเอ็งหรอก”

“แน่อเอภา” นางต้นห้องทำเสียงคุนิกเคืองคำแสลง
หูหนั้น จ้องถามอย่างไม่ชอบหน้าเสียง “นี่ใจเอ็งคิดยังไงฮือ

ใจเอ็งคิดยังไงถึงพูดบ้าออกมาอย่างนี้ ข้าณะฟังแต่แรกเอ็งมา แล้วคุณันจะยังไงเสียพิกล”

“เออ ข้าณะมันเป็นคนขี้ขลาดแหละ แต่เอ็งก็เป็นคนขี้ขลาดแล้วจะ—ฮิ” แม่เพื่อนเข้าใส่หน้า “เคียวแม่พูดเสียให้หมดก็จะเดือดร้อน อะไร ๆ ก็ตงหน้าเอาแต่โมโห ขำรพูดกะเอ็งดี ๆ บอกว่าข้าไม่เชื่อว่าพี่รุ่งจะตาย แต่เอ็งสิกลับจะมาบังคับให้เชื่อถือว่าใจเอ็งไม่เหมือนข้า”

เสียงขู่ และเคืองของลูกพ่อแปรทำให้กระต๊อนขี้ใจคิด นางตะเกานันปากมากเหมือนพ่อ ถ้าขึ้นปล่อยให้พูดได้ด้วยโมโห แล้วความทั้งหลายก็ต้องเปิดอกหมด และความเสียนั้นจะตกแก่เจ้าเอง

“ข้าก็พูดเถียงไปตามที่เห็นมาด้วยกัน แล้วจะมาถืออะไรกะข้าเล่าตะเกา” เสียงของนางหญิงสวยต้นห้องอ่อนลงเป็นพุงอ “ไหนที่เอ็งคิดเห็นว่าเขาจะไม่ตายนะ ลองว่าให้ฟังไปที่เรอะ”

สาวท่อมกล่าวหัวเราะอย่างแสรัง เผยอฝีปากเห็นรายฟันเรียบ ๆ มองเพื่อนแต่หัวตลอดคเท่า

“ฮึ—ฮึคนสวย ช้านะเคยรู้ว่าตัวของอีเกานี่มันโง่กว่าเอ็ง รู้คิดรู้อ่านก็น้อยและอายุย่อมกว่า แน่ะยะ แม่ นางกระถิน” สำเภาพยักพุดด้วยกิริยายั่วโมโหและตัวก็ สำแดงที่ท่าว่าเกิดโมโหถึงออกท่าทางมือตบอกเรียกตัวเอง “ใจอย่างอีเกานี่นะมันนึกไม่ยากให้เขาตาย เพราะยังงั้น หัวใจก็คิดไปต่าง ๆ ที่จะหาทางคิดว่าไม่ตาย บ้านระย้านั้น มีแต่เพียงสอง เพียงหมาอายนกกะพ็รุงของเอ็งนะแหละ มันไม่ตายพร้อมกันทีเดียวทั้งสองไปได้หรอก หมามันเกิด มากตัญญูเจ้าของ เมื่อตายจริงมันก็คงจะนอนเฝ้าหลุมหอน ให้เห็นมั่ง อีเกาคิดยั้ง”

กระถินกลับหน้าตาคลอ ซ้ำคำตะเภาเหมือนจะเกิด มาเป็นคู่คอยกระหนาบให้กระถินเป็นคนผิด แต่ยั้งฟัง น้ำเสียงลึกลับก็อยากจะอ่านน้ำใจมันออกมาเป็นตัวหนังสือที่ เจ้าได้เรียนว่า เมื่อนางตะเภาอยู่หลังร่วมรุ่ง ณ เกาะระย้า หนนั้น มันคงจะปลั่งสาวไปมั่งเช่นเจ้า มันคงจะได้พนอก จากหนุ่มทะเลนางอายรุ่งที่เจ้ารู้หน้าใจดีเสียหนักต่อนัก ก็คงเหตุ กระนั้นเองนางเพื่อนถึงกับมาย้อนไผ่ผน หากแต่คิดว่าผิด ของเจ้าชนเช็ดบังหน้าสาวของมัน

แล้วก็สะบัดหน้า “จะคนตายหมาตายข้าก็ยอมแพ้
ไม่เถียงกะเอ็ง ข้าแพ้เพราะเอ็งมันต้องรู้ดีกว่าข้า เอ็งมัน
คนอยู่ชานาเอ็งกับนบ่อน เชิญเถอะ”

“อย่าอ่อนเลย เอ็งและมันรุ่มนบ่อนมาก่อน” ลูก
สาวพ่อแปรชกชนเสียงอึง

แต่กระถินไม่ยอมฟังเพราะเกรงความจะมากไปรูถึง
นายก็จะออกเดินหนีจะตามไปขึ้นที่เสียง แต่พวกนายทายน
อยู่ทงพ่อเฒ่าทงสอง ซึ่งกำลังเป็นทุกข์ถึงลูกและเกรงความ
ผิดหนักกลับบ้ายหน้าชะเง้อออกไปกลางทะเลลิบ ถึงสาว
กระถินและตะเภาผู้ย่นเฉยจ้องมองไปทางทิศเดียวกันนั้น
เพราะต่างได้ยินอยู่ด้วยกัน

เสียงเขาเบาแว่วๆ มาตามฟ้า ตามลมทะเลเร็วๆ
ฟังเขาดังเห็นทิวคลื่นไปเสมอเรียบหู เห็นใบลิบๆ
แล้ว กระโดงเสาดลอมก็ปรากฏแก่สายตา ผู้คอยทั้ง
นายและข้าคนในบ้านพากันตั้งใจที่คิดว่าคงเป็นฉลอม
ของเจ้าอางจะกลับจากโปะะ หัวฉลอมยังสับคลื่นบ้าย
เข้ามา ยิ่งใกล้ยิ่งทำให้ผู้เห็นกังวลใจที่เชื่อกว่าและ
เสาคู่ฝัดฉลอมเจ้าอาง แต่ถึงจะเห็นแน่ว่าฝัดผู้คอย
เหล่านั้นก็ยังประหลาดใจที่เห็นฉลอมบ้ายหน้าเข้ามา

ห่างฝั่งเมืองไปกลางน้ำที่ฉลอมเว้งตั้งแต่บ้ายหัวเข้า
 ฝั่งลึบ ๆ เห็นทิวเมือง หลังคาเป็นพืดย้อม ๆ ไปตามหมู่
 บ้าน แม่น้ำที่เข้าแหวกโปะกว่านคืนมาได้อย่างมากเหลือ
 เพื่อ จะเป็นสมบัติจิตใจแก่คนอื่นและไต่ก้งบ้านด่านก็จริง
 อยู่แต่ส่วนเจ้าคนหนุ่มหัวแรงซึ่งคิดการนเป็นไปชั่วพักเดียว
 เมื่อเหลือบเห็นฝูงอ้ายหมงในโปะที่ตคอรนถายลงเกือบเต็ม
 ลำเรือทั้งปลาอินที่คางโปะอยู่ก่อน ครนเมื่อสว่างและ
 จากโปะทะเลล็กมาพ้นแล้วเล่า ทางที่จะกลับบ้านด่านแชน
 หนูนนั้นก็ผ่านไคเห็นฝั่งเมืองที่ตัวเคยหลับตาผัน เคยไคยิน
 คำสาวปลอบน้ำใจเมื่อจะจากมาฝั่งเมืองว่า จะคอยข่าวและ
 ครองชีพคอยพืรุง แต่อีกสาวหนึ่งแม่ตะเภาคนหลังก็จากมา
 ทำนองเดียวไม่รู้ข่าว

คนอื่นว่าเรื่งกันตลอด เจ้าแยมเจ้าปุ่นยังพราปาก
 สนุกถึงเรื่องฉลอมเมื่อคนเอาท่ายแล่น เจ้านาคลูกไต่ก้งก็
 มารักใคร่สนิทชอบกล้าและน้ำใจชมไปต่าง ๆ แต่ว่าฝั่งเมือง

ที่เห็นโน้น จลอมก้าวเขยิบไปทุกขณะจนเห็นหมู่บ้านซัด
 ตา กลับทำให้เจ้าคนที่เพิ่งเคยเห็นยุ่งหัวใจ เพียงหลังคา
 เรือนก็มากมายเหลือแล้ว ผู้คนในหลังคาทับที่เขาอาศัยก็
 คงจะยิ่งเบียดเสียดหนาแน่น หญิงคงจะหลาหลากชายก็
 นับหน้าไม่ถ้วน ที่สวยงามและร่ารวยผิดชายบ้านระย้า
 เสียงเพลงเพราะซึ่งเป็นเครื่องเพลิดเพลินอื่นคงจะแทน
 เสียงเขาเบา จ้องหนองไม้ไผ่หรือป่าใบไม้อ่อนกระถินจะ
 เพลินหลับอยู่กลางเสียงชาย กระถินเอ๋ยในเสียงเขาที่รำพัน
 ไวเมือก่อนคงจะกลายเป็นที่เบื่อหู และลืมเสียแล้วเหมือน

ใต้กิ่งกะความให้มันฟังว่า จะเฉียดขาดไปสังเกต
 ท่วงที่เขา เพื่อจะให้ประจักษ์ตาเห็นว่าจลอมที่ถูกตัดใบและ
 ปล่อยเป็นเรือแทงเสียดเมือก่อนรุ่งนหนมาถึงหรือยัง จึงบอก
 รุ่งให้ช่วยสังเกตตาเมื่อบายโคมเล่นใบเฉียด

“เอ็งต้องช่วยตรวจด้วยนะรุ่ง เพราะตาแม่นดีกว่า
 ข้า” ใต้กิ่งเกาทพงเมืองนี้เตือนให้เตรียมและชวนบอก

หย่อมบ้าน บอกสี่หลังคาทรงรูปจำนวนเรือน “เอ็งจำใบ
 ฉลอมได้ไม่ใช่หรื นั่นแหละ ถ้าหากมันจอตเทียบตรงหาด
 แหลมนั่น ทับหลังคาสี่จากมุงใหญ่กว่าเพื่อน ๔-๕ หลัง
 ถัดเด่นขึ้นไปนั่นแหละก็ใช่ โน่นไง สี่จากใหม่นั่นแหละทับ
 ฟ้าแปรกะตาพยอมอยู่เรือนใหญ่กลางข้างขวานะเห็นไหม
 หลังคากระเบื้องแดงนั่นละตาเซ็งเจ้าของที่ซาอยู่”

หัวใจรุ่งวับเมื่อไตกั้งชทับพ่อแปร จหลังคาพ่อเต่า
 พยอมเหมือนจถูกหัวใจ มันอยากจะหลับตาให้เห็นกระถิน
 ทงร้างอยู่ในทับนั้น แต่เสียดายที่จะดูจนไม่กล้ากะพริบ
 ใจก็รำลึกไปแรงนักหนา ถ้าหลับก็จะเตือนตนปลุกเจ้าด้วย
 แรงใจรำลึกว่า กระถินเอ๋ย ต้นตามารับเกิด ต้นมาคูดัวร์ก
 อ้ายรุ่งข้ามทะเลมาแล้วทั้งระยากับอายนกให้เฝ้า ทงหาด
 และถ้าเห็นที่เคยอาบน้ำเย็นเมื่อเที่ยง กระถินเอ๋ยอ้ายรุ่งก้าว
 ใบจะเฉียดหาดมาเยือนแล้ว ตะเภาแม่เพื่อนทุกซ้อยู่เสีย
 หนไหนเล่าต้นรับเกิดแม่หญิงระย้า

นายเสือเห็นมันไม่ตอบ เห็นรุ่งนึ่งเอาแต่เฟ่งตาจับ
ไปฟังและก็นึกถึงความเก่าที่แกรุจนเกิดวิวาทกัน จึงคะเน
น้ำใจถูก

“เอ็งคงคิดเพลนไปถึงนั่งลูกตาพยอมละซี” แกพูด
เข้าหัวใจหนุ่ม “มันได้สุขแล้ว เมื่อเข้ามาถึงเห็นมันแต่งตัว
สวยยังกะสาวฝั่งเมือง โน่น นายเขารับมันขึ้นไปอยู่เรือน
ใหญ่หลังคากระเบือองแดงโน่น”

มันสะดุ้งเปลี่ยนตาเฟ่งไปจับที่หลังคากระเบือองแดง
ถึงจะหัวเราะกับไต่กิ่งไต่ผืน ๆ เสียงตอบของรุ่งก็ยังเป็น
เศร้า

“น้ำพุดยังกะรู้หัวใจข้า—” รุ่งรับตรงเป็นเล่น
เป็นจริงให้คล้ายสนุกและถามเหมือนสงสัย “เอ๊ะ—ก็แล้ว
ตาพยอมกะบ้าอาบละทำไง”

“ก็อยู่ที่ทบเตยนั่นแหละ อ้ายบักจมอาศัยอยู่นั่น
เหมือนกัน แต่นางกระถินของเอ็งนะมันเกิดมีเสน่ห์ไป
ต้องตานายเสียงเขาเข้า ก็เลยรับขึ้นไปเสียงไว้บนเรือนให้

ข้าวให้ของ เคยวนมนั้สสะสวยซนนักถ้าเอ็งเห็นก็จำแทบ
ไม่ได้”

“ไครมันซอนายเสียง” เจ้ารุ่งถามระแวงใจ ยิ่งฟัง
ยิ่งใจคอป่วนซนทุกที

“ลูกสาวของนายบ้านนั้นแหละ” นายเสียดตอบ
ตามจริง และก็นึกไต่ถึงคนรักของนายที่ตัวเอาพลอยไปขาย
“เออข้าพึ่งจะนึกไต่เว่ยรุ่ง มีเจ้าเพื่อนนายข้าเขาคคนหนึ่ง
เหมือนเอ็งเสียเบ็นที่สุด เหมือนตลอดหน้าตลอดตวยังกะ
พี่น้องลูกแฝดที่เดียว แต่ดูร่างก็เล็กกว่าเอ็งอยู่สักหน่อย
เท่านนซ้ออรุณ มันเคยมาที่บ้านบ่อย ๆ และอายทريبจะ
ซ้อพลอยข้า แล้วตอแหละซาเรื่องเงินนินั้นแหละ”

รุ่งคงไม่เอาธุระกับการเล่าถึงเรื่องคนอื่นของไต่กิ่ง
หัวใจมันจ้อยอยู่แต่เมืองที่ฉลอมก้าวมุ่งไป ทุกขณะหัวใจ
มันจ้อยเรือ่นใหญ่หลังคากระเบองแดง ส่วนหูฟังก็ได้ยิน
ไปครึ่ง ๆ กลาง ๆ กระทั่งเลยเข้าเขตจะถึงหน้าตม ฉลอมเร
จึงเบนหัวขนานแล่นเรียบไปตามยาวหาด

ทุกสิ่งทุกอย่างที่เห็นประจักษ์แก่ตา คือ หมูเรือนและทิว
 ทับของบ้านประมง ถัดสูงขึ้นไปบนฝั่งพันชายหาดผ่าน
 แล้ว ผ่านไปทุกระยะของหมู่บ้านและหลังคาบ้านฝั่งเมือง
 กระทั่งเห็นคนหมู่มากหญิงชายทยอยชะเง้อหน้า จิตเจ้ารุ่งก็
 กระหวัดคิดไปว่าช่างที่หากกระถินจะได้ยินหัวใจ มันเรียก
 จะแว่วเป็นลางรำลึกลงเมื่อนกอยู่เมือครู่แล้วจะทันตามารับ
 ใต้กิ่งกลับทะเลิ่งย่นเมื่อฉลอมใกล้ “เอ๊ะ—เฮ้ยรุ่งนั่น
 พี่แปรกะตาพยอมไซ้ใหม่นั้น อ้อ อีภากะกระถินของเอ็ง—
 แนะตุที่เรอะ”

“เฮ้ย—” รุ่งร้องเต็มเสียง กิริยาของรุ่งนั้น
 พรวดพราดไม่รู้สีก สองมือบองหน้ากันแสงแดดส่อง เพื่อ
 ให้ดูถนัดแล้วก็ส่งเสียงอึง “ไซ้—กระถินไซ้แล้ว—กระถิน”
 เพียงเสียงตะโกนสิ้นไป ฉลอมก็ก้าวปราดผ่าน
 หน้ากลุ่มคน เจ้าปูนที่เคยอยู่บ้านนั้นและลูกเรือซึ่งจำได้ก็
 ยกมือโบก พวกนั้นก็ยกมือโบกกลับโดยไม่รู้ความ แต่เจ้า

คนจากบ้านระย้ากลับกรากขึ้นบันกระโตง ชั้นเพลาล่าง
 บ้องปากกุ่มเต็มเสียง

“กระถิน—อายรุ่งอยู่นี่กระถินเอ๋ย—ตะเกาเข้าอยู่บน
 กระโตงนี่”

สองหญิงที่ชายฝั่งคงหาได้ยินเสียงเรียกตะโกนนั้น
 ไม่ แต่ร่างชายบนกระโตงที่เพลาล่างแกว่งมือและกวัก
 เรียก ถึงจะยังไกลสุดจะจำหน้าได้แต่เค้ารูปนั้นเหมือนนาย
 อรุณนัย เหมือนเป็นคนเดียวแต่ร่างและผิวกายคล้ายังคาด
 เตียวลงน้ำ แล้วกระถินกับแม่เพื่อนก็เกาะมอยึดเกาะกัน
 แน่น จ้าวหลุมระย้าจกไซหรือโหมอายรุ่งที่คาดเตียวเหมือน
 ชั้นจากน้ำกลับจากกุ่มลอบ ผิดจากคนเรือจะใช้หลอกตาหรือ
 อย่างไร

แล้วโหมฉายนั้นก็ก้าวขึ้นกระโตงสูงยื่นตระง่าน
 แน่ใจอายรุ่งแล้วว่า เป็นสาวระย้าที่จากอ้อมแขนมาเมื่อ
 เดือน ส่วนใต้กึ่งกำลังคิดถึงเรื่องฉลอมเจ้าอางและหวาดๆ
 ก็ระวังไปอีกอย่าง ลุกเรื่อนั้นเสียดาคิดสนุกแต่เจ้าคนที่เกาะ

กระโตงยันทันแทบจะสิ้นแรง ทงกระถินและตะเภาแม่
เพื่อนมายืนอยู่หาตนเอง หาตซึ่งสูงไปเป็นทับหลังคาบ้าน
แทนโชดหินและหมูไม้ ผิดบ้านระย้าเปลี่ยวที่กระเพ็อมอยู่
กลางน้ำก็เศร้าใจ เขาเคยเสียดแหลมทรูกันแต่เก๋าก่อน
ทงสองสาวและตักมือมา พอฉลอมผ่านจะคล้อยก็ส่งเสียง
ขานบอกภาษา บอกหัวใจอ้ายรุ่งลอยไปหาตอ้างชื่อกระถิน
อ้างรักเก๋าทงความหลังและเอ๋ยเมื่อคืนฝนตกต่าง ๆ นานา
ลงท่ายเสียงเขาก็มีชื่อแม่เพื่อนทุกช้สาวทหลัง ตะเภาเอ๋ย
เราจะได้พบกันอีกแล้ว ฉลอมเร่ล่านนกฟุ้งหัวบ้ายจะออก
นาลกเพื่อตตชนบ้านท่าน

แต่ทิศข้างหน้าเสียงเขาขานรบกองฟ้า ผู้ทยนหาต
กำลังพริ้งเพริดไปด้วยกิริยาต่าง ๆ กัน ทงนายและคนใน
บ้าน พ่อเฒ่าแบรจำเสียงเขาเมื่อแรกได้ก็หวนสะท้านไป
ทงตัวทงตาพยอมแต่กระถินแทบจะชวนไปล้ม แม่เพื่อน
ตะเภาส่งเสียงอึงคะนึงมีกิริยาตรงข้ามกับกระถิน ทงสอง
เจ้าตระหนักแน้วามันยังทรงชีวิตอยู่ มันจากบ้านระย้ามา

เมืองแล้วควายอุบายเป็นเสียชีวิต และส่วนเสียงลูกสาวนาย
บ้านก็ประหลาดในรูปโฉมของมันนักที่คล้ายคล้ายคล้า
กับอรุณเพื่อนพี่ชาย เสียงไต่ฟังเขาหลอมที่เป่าแปลกอย่าง
อัศจรรย์เหมือนจะมีความหมายสักอย่าง กำลังที่ตื่นใจกัน
อยู่ที่พอลำใหม่โผล่มา พ่วงโยงเรือเล็กที่ลัดใบและเป่าเขา
รับและในหมุ่นนั้นก็เห็นสวนกันห่าง ๆ เห็นคนทั้งสองลำเรือ
ชะโงกกราบต่างจ้องมองจนเฉียดหลักกันไป ยังเห็นกับตา
ว่า ชายทั้งสองที่เหมือนนั้นจ้องกันไม่วางตา

ลัวหลักบ้ายหัวออกน้ำลิกไปแล้ว แต่สองลำที่พ่วง
โยงที่สวนทางมาเข้าหาดไต่ย็นเสียงเอะอะโกลาหลกั้นในลำ
หลังที่ลัดใบให้พ่วง เมื่อเทียบหาดทั้งสมอเรียบร้อย นาย
อรุณก็ลงจากหลอมลำหน้าตรงมา เจ้าอางและลูกเรือพร้อม
ด้วยเจ้าแปลงและจำบักก็ตามมาถึง

“นิมนยังงักัน สำเนียง” นายอรุณซึ่งเอาเรือเจ้า
อางโยงมา “เมื่อคืนพอกลับมาถึงฉันพอดี ไม่ได้นอน
เพราะต้องเอาเรือออกไปโป๊ะพอกใกล้สว่าง—ดูซิโน่น”

สำเนียงยิ่งจงนใหญ่ มองหลอมลำเจ้าอ้างที่เพื่อน
ชให้ดู “เอะทำไม”

“จะทำไมเสียอีกลอยเป็นเรือทิ้งไปพะอยู่ที่โปะทิ้ง
สายทิ้งใบมิตคเมื่อไหร่ละ แล้วลำที่สวนไปเมื่อกันะ เจ้าเสือ
ฉนั้นจำได้ทีเดียว”

“เอะ” สำเนียงสะตุงใจ “ฉนั้นไม่ทันสังเกตหรอก”

“อายรุ่งมาด้วยชนาย” เจ้าแปลงสอดคำหน้าตาตน
“อายรุ่งที่อยู่บ้านระยำ นั้นแหละยื่นเป้าเขาป่าของมน้อย
บนกระโตงเรือ”

“คนนั้นนะ” เสียงก้าวไกลมาที่เจ้าแปลง รูปโฉม
ของรุ่งเจ้าคนนิยายในความคิดของเสียงก็ติดตาปรากฏอยู่
เมื่อกี้ แล้วหันไปมองสาวทั้งสองและพ่อแปรกับพวกที่
เพิ่งกลับจากบ้านระยำ “ก็ไหนว่าตายถูกตาเสือฆ่าตายยัง
ไงล่ะ”

ตาแปรครางขึ้นมาเฉย ๆ นึกเสียงเขาเมื่อกี้และเมื่อ
คึกท้วงแทบล้มประดาตาย นึกไปถึงเขากวางมาแลกร้าว

แล้วแกก็เคืองว่า อ้ายรุ่งนข้างเจ้าเล่ห์เจ้ากลและซ้ามาซุก
หลุมพูนดินไว้หลอกแกอีก

จำบักยืนย่นอีกคนว่า “จำได้แน่ว่าอ้ายรุ่งเพราะอยู่
ตัวยกันมาตั้งแต่เล็กมันจะยื่นแอบกระโดงก็เถอะ แต่ไต่กั๊ง
นึ่งท้ายนะน้ำเสื่อแน่—”

“เอ—ยังงั๊งกันนี้” สำเนียงบ่นเปรย ๆ นึกไปถึง
สมบัติบ้านระย้าและตัวไปถึงแล้ว หากกลับมาเสียจึงพูดกับ
เพื่อนเป็นนัย “ถ้างนอ้ายที่ระย้าที่เราไปคงจะอยู่ ไม่เจ้า
เสื่อคงไม่ทำฉลอมอีกหรือ”

อรุณพยับกหน้า แต่ความคิดทั้งหลายสับสนกันทั้ง
เชื่อไม่เชื่อ แล้วสำเนียงก็ไต่สวนเรื่องฉลอมเจ้าอาจ

“แล้วฉลอมแกเป็นงั๊งละอาจ ถึงไต่ล่อยไปพะโป๊ะ
และพ่วงเขามา”

ไต่กั๊งหนุ่มกั้มหน้า ความผิดทั้งหลายก็สารภาพหมด
ซ้าเล่องคู้หน้าเจ้าแปลงเกรงจะพุดง่ายเหมือนพ่อ ถึงเรื่อง
ที่ตาวนึ่งคู้ยอยู่ตักเรื่องพลอยก็หัวนใจ

“ฉันหลับสนิทไปและหลับกันเสียทุกคน เพราะตั้งใจจะตื่นรูกปลาเข้ามิด มารูตัวเอาถูกมันโยงออกหน้าลิกไม่รู้ทิศทางแล้วมันก็ตัดเชือกปล่อย”

“ใคร” สำเนียงซัก “ใครโยงไปปล่อย-อ้อ”

“ไม่ทราบเลย พอสว่างก็เห็นฉลอมจะพะไปะสมอ และสายใบมันตัดขาดทั้งหมด ใบมันก็กริดเสียใช้ไม่ได้”

อรุณชะงอกหน้า “ฮะ ไม่รู้ว่าใครทำอู๊วะ แล้วนี่ไปะมิปั้นหมกร ปลาผักมันมิดไปกินหมดกรรมัง”

สำเภายนเงียบฟังตั้งถูกมนต์ก็สลดใจ กระถินหน้าเผือกขาวและสองใจของหญิงนั้น คิดอยู่แต่ที่เจ้ารุ่งถึงฝมือที่ทำแกฉลอมก็เห็นจะไม่พินเสือน้ำเจ้ารุ่งแต่คนอื่น ๆ คิดระแวงไปแปลกไม่เหมือนกัน

“เจ้าเสียเสียกรรมังก็ไม่รู้” บุตรชายของขุนเจริญ

มีความเห็นซ้อ ๆ “เพราะมันออกไปก็เคืองใจสำเนียงอยู่มากไม่ไซร์”

“เอ-พิกล” สำเนียงตรองพยักหน้า แต่ความผิด
 ของเจ้าอาจและลูกเรือทุกคนนั้นเคืองไม่หาย “อายคนของ
 เรามันเหลวมากไปเอง นอนกันยั้งโง่เป็นกองสองกองให้
 เขาพ่วงไปปล่อยไว้ได้ ตมมันไม่แทงคอเสียก็นับว่าเป็นบุญ
 นึก แต่เราหาพยานไม่ได้ชื่อว่าเจ้าเสือ อ้อ สำคัญ
 อายนี่สำคัญไปไต่ฉลอมที่ไหนมารู้ไหม”

“ฉลอมบ้านท่าน” เจ้าอาจตอบ “ฉันจำได้แน่เทียว
 เพราะเมื่อก่อนเคยเห็นทอคอยู่หน้าบ้านเฒ่าแกฮั่ว”

“อ-นี่ฉลอมตาฮั่ว” อรุณหันมาทางเจ้าอาจแล้ว
 พยักกับเพื่อน “ตละถ้าเป็นฉลอมเจ๊กฮั่วฉันจะให้พ่อไปพูด
 เองเพราะกลับมาแล้ว”

สำเนียงพูดขรัมๆ “ดีเหมือนกัน แต่สักครู่พอสายๆ
 หรือสักเพลเมื่อสิ้นธุระแล้วเชิญมาที่เรือนหน่อยเถอะ เรื่อง
 นั้นมันจะต้องไปกันใหญ่เสียแล้ว”

คำกล่าววนนของสำเนียง คงมีเข้าใจความหมายกัน
 เป็นส่วนน้อยลำพังเพื่อน แต่ที่แน่รู้กันทั่วๆ ไปก็คือเจ้า

ฉลอมเร่ได้ถูกสงสัยว่าบุกรุกเข้าป่าเขาควนเอาปลา อันเป็น
ทรัพย์สินในน้ำที่เขาลงทุนไปอย่างออกอาจ และก็สารพัดที่
เป็นเรื่องผิดร้ายยิ่งชนิดอื่น เพราะฉลอมล่าเจ้าอาจจะใช้อีก
ไม้ได้จนกว่าจะเปลี่ยนใบทั้งตะกูดหางเสือเรือ

แล้วมิตรทั้งสองก็แยกหนทางกัน ฉลอมล่าโยงลด
ใบแจวกระทุ่มน้ำไปจอดถัดเขตบ้านสำเนียง ถึงปลาจะได้
มากก็เสียราคาเพราะมั่วโยงล่าเจ้าอาจมาถึงสาย แต่ส่วน
ใต้กึ่งเจ้าอาจกับลูกเรืออื่น ถูกเรียกไปบนเรือหนายเซ็ง
หมดเพื่อซักถามปากคำและความผิดของตัวเอง แต่อีกสอง
สาวบ้านระย้า เมื่อจะแยกกันถึงจะเคื่องใจทะเลาะกันอยู่
ความในใจที่ต่างซุ่มซ่อนกันไว้นั้นก็ระลึกลงไปต่าง ๆ

กระถินเดินตามนายสาวหวังหัวใจประหม่าไปตลอด
ทางมองเห็นสุขที่คิดไว้แล้ว ข้างหน้ากำลังจะเกิดเป็นทุกข์
ใหญ่หลวง แต่สำเภาแม่เพื่อนกลับว่าเรื่องสีหน้าอึมเดินตาม
สองพ่อเต่าเลียบหาดจะกลับทับ กระหึ่มใจว่ามันข้ามพ้น

ทะเลหลวงมาแล้วอยู่บ้านค่าน สิ้นทุกข์เรื่องข้าวและอาหาร
ที่จะอดตาย แง่เมื่อค่านึงไปถึงความสุขเล่า ท้องฟ้าหรือ
ลมแล้งและหาคของผิงเมืองหินโขด และพงไม้ที่จะโลด
เป็นอิสระแก่ตัวได้ร้องรำทำเพลงเป็นเจ้าของบ้านทับอาศัย
ระย้าบ้านเกาะกลางน้ำโน้นยังน่าเสียตายนัก

๕ ...

ครบหนึ่งเดือนวันนี้ แสงตะวันดาวรุ่งโผล่พ้น
ทะเลจนฉายจับเมฆเบื่องอसानโน้นแล้ว

ชีพของเพื่อนประมงอินไต ที่ขัดสนมาก่อนค่อย
แจ่มใสขึ้นเพราะสินน้ำ อันได้จากจำนวนปลาซึ่งเจ้า
ของโประหรือฉลอมแจกให้ เป็นเงิน เมื่อขึ้น ตลาดแล้ว
ถึงส่วนได้จะเพียงเล็กน้อยไม่คุ้มเหนื่อยเพราะ ความ
เอาเปรียบของนายจ้างเจ้าของกิด แต่เมื่อเจ้าหนุ่ม

เพื่อนประมง เป็นผู้ขยันงานไปทุกเที่ยว ก็ไปะและ
 ฉลอมตอวนก็พอจะจับผลสมไว้ได้มาก เสื้อผ้าที่ขาดวินหรือ
 เครื่องแต่งตัวและหนังสือ ไต่ก็พอได้ ผ่อนและซื้อหาเปลี่ยน
 ใหม่มาอีก

และก็ชววันเว้นวันตลอดครึ่งเดือนมาแล้วนับแต่
 เข้าไปะ ของ นายเซ็ง คราวแรก ที่ จุงฉลอม ไปทิ้งไว้ กลาง
 ทะเลลึก การออกฉลอมของนายเสือไต่ก็มีความเป็น
 เช่นนั้นเสมอมา ฉลอมหาสินใต้น้ำและเข้าไปะของผู้ลงทุน
 อื่น ๆ ก็มากครั้งบ่อยเข้าเพราะมีเจ้าคนหน้าหัว ใจบังอาจประ
 จำเรือ แล้วความออฉวกระฉ่อนอยู่ทั่วไปนั้น ทั้งบ้าน
 ตำนตลอดไป จนถึงไปะบ้าน ปากน้ำ แหลม สิ่ง บรรดาเจ้า
 ของไปะก็ล้วนแต่ถูกตีชิง จุงฉลอมเรือเฝ้าไปทิ้งไว้ทำนอง
 เดียวกันทั้งสินจนเกิดเป็นเหตุเลื่องลือหว่นหวาดกันอยู่ทั่ว

กระทั่งวันนั้นเข้าจะครบ ๑๕ ที่จากบ้านเกาะมาแล้ว
 จากระย้าบ้า เปลี่ยวที่ผูก เกิดขึ้น ลับตาคน อยู่กลางน้ำอันสุด
 ตานอกเมืองโน้น กำลังเป็นเพ็ญกลางเดือนที่พระจันทร์เจ้า

จะเต็มดวงบริสุทธิ์ในคืนนี้ และเมื่อเป็นวันที่ฉลอมจะออก
กลางคืน ถึงแม้จะ ผิดธรรมเนียม นิยมของ ฉลอมเร็ว แต่เมื่อกำลัง
ปลาซุกและราคาดีทั้งเหตุอื่นก็จำเป็นที่ ฉลอมล่าเร็ว ของนาย
ฮิวซึ่งไตกึ่ง เก่าได้ ว่า ไวก็ จะต้อง ออก ตาม กำหนด คืน วัน
เว้นวัน

ยิ่งกว่าเหตุอื่นก็คือ เมื่อภายหลังที่ขุนเจริญได้มาพูด
ขอเรื่องแล้วถึงเรื่องฉลอมที่จะเข้าเสียเอง ไม่สำเร็จแต่อัน
ที่จริงก็เพื่อจะรู้ความเรื่องพลอยอันเป็นสมบัติ สลัดและ
นิยายเก่าแก่นมนานนั่นเอง วันครึ่งเดือนนั้นก็เลยเป็นวันนัด
ช้อขายพลอยในระหว่างไตกึ่ง และแม่สาย ของ เจ้ารุ่งคนหน้า
ที่มี จำนวน พลอย บ้าน ระย้า อยู่มาก กับ ขุน เจริญก็เป็นกำ-
หนดชน และตรงกับวันฉลอมจะออกไปเร่ปลาตามกำหนด
สัญญาว่าเข้า จึงแต่เพียงเพลาสาย

สองแม่ลูกก็ได้พบกันอย่างปลื้มปิติ แม่สายจึงพา
เจ้ารุ่งไป หลบตัว อยู่บ้าน ระย้ากลางน้ำ โนนมาแต่ เล็กและ
ลูกก็สู้ ปฏิบัติมา จนแก่ หายป่วย ดีแล้ว จนค่อย สุขสบายขึ้น

โฉมเจ้ารุ่งก็เปลี่ยนจากคาคาตผ่านุงเตียว มาเป็นคล้ายกับ
 คนฝั่งเมืองด้วยการทำมาหาได้จากรับจ้างเป็นคนน้ำประจำ
 ฉลอมก็ผิดตาจากเจ้าคนยากหนุ่มบ้านเกาะเมือก่อน ด้วย
 ความชำนาญ น้ำและ ทะเลทั้ง คลนลมหรือ กำหนด ปลาเข้า
 ฝั่ง และน้ำมากน้อยที่เคยเมืออยู่บ้านระย้า รุ่งก็ชัดเจน
 ในเร็ววันเพราะความรักใคร่ของเจ้าของบ้านไต่กึ่งผู้ยังหวัง
 สมบัติไต่หน้าอีกที่ระย้า และความทะนงหัวใจบังอาจกล้า
 หาญของเจ้ารุ่งก็กิน ตำแหน่ง ไต่กึ่ง ในวันนี้แทน เพราะน้ำ
 เสือกกับแม่จะนำพลอย ไปขาย แก่เจ้า ของเงินที่บ้านปากน้ำ
 แหลมสิงห์ตามทีคนมาส่งข่าว

แกแต่งตัวเรียบร้อยตั้งผู้ใหญ่ที่เคยมั่งมีภริยาแม่สาย
 ที่หายป่วยสนิทนั้นเข้มขันจนลูกชายเหลือจะดีใจ จนรุ่ง
 ให้ระเริงขึ้นไปอีก มันจะเทียบที่ใกล้หาดหลังคากระเบื้อง
 แดงถึงจะอย่างไรชาวกระถิน หรือแม่ เพื่อนทุกข์ นางสำภา
 ก็คงจะได้รู้เรื่องมั่ง เมือเห็นแม่และไต่กึ่งกับภรรยาแต่งตัว
 พร้อมแล้ว เจ้ารุ่งก็กรากตรงมาลาตามนิสัยเคยเหมื่อนอยู่

บ้านระย้าจะจากไปกลางทะเลลึกและขอคำพร

“ถ้าไปถึงชายเสร็จตกกลางแล้วขอให้แม่คอยช้ำก่อน”

เจ้ารุ่งผู้รักแม่ดังทารกอายุน้อยตรงมากอด และคำหลังที่
กระซิบส่งกันเป็นรบบรรู้กันแต่เพียงสองเท่านั้นว่า “แม่ดูชาย
ให้คิดเถิดจะได้แบ่งมากน้อยครั้งนั้นเท่าไรหรืออย่าเกียจเขาเลย
ของเรายังมีอีกแยะ”

“ใช่— ยังมีอีกแยะ” แม่สายทักขึ้นเสียงจางน “อะไร
ยังมีอีกที่เอ็งว่า พลอยนะหรือ”

ลูกชายพยักหน้า “นั่นแหละ เพราะงั้นแม่อย่าเกียจ
เขาเลย”

แกเฟ่งหน้าลูกชายอย่างสงสัย ธรรมดาเมื่อเขาอื่น
มองกันทั่วไปแล้วลูกชายเจ้ารุ่งก็โง่หลายอยู่นัก แต่ความ
นัยเหล่านี้อันแอบอยู่หลังนิสัยก็มีอยู่แต่เพียงแม่เท่านั้น แต่
ก็ไม่ว่าความจริงและแห่งหนจึงถามเสียงค่อยไปอีกกว่าเดิม

“อยู่ที่เอ็งหรือรุ่ง เอาช่อนไว้ไหนเล่าต้องระวัง
หน่อย เพราะโลกของคนนั้นยากจะไว้ใจเชื่อได้” แกให้สติ

และความหลังที่ทุกขียากจนขยาตมาแล้วนั้น กับความสุขซึ่ง
 จะมองเห็นเงาฉายขึ้นข้างหน้า ทั้งแค้นและปลื้มก็ทำให้แม่
 สายน้ำตาคลอ “นั่นแหละลูกของแม่เอ๋ย เพราะสมบัติ
 ของเราเอง เพราะแค้นของแม่และกตัญญูใจในเรื่องลาภเรื่อง
 สมบัติถึงได้หอบเอ็งข้ามน้ำไป เมื่อว่าพลอยจม ไต้หน้านั้น
 เป็นสินในเงอมมือเรา แล้วยกต้องรักษาไว้ดี ลูกเอ๋ย เรา
 จะรับสุขแล้วแต่หันต่อไปหากว่าพลอยนั้น ยังไม่รู้แต่เอ็งคน
 เดียว”

รุ่งเช้าไปเพราะสงสาร และรำลึกถึง ความยากหน
 หลังนึกเบอระย้าบ้านเก่าแต่ความ ตื่นใจ เมื่อนึกถึง คำเตือน
 ของแม่สายก็แทบจะเล่นจลอมข้ามน้ำทะเล คืบไปสู่ระย้า
 เสียวนั้น เมื่อมองไปรอบเห็นไต้กึ่งกับลูกเมียยังอยู่ห่าง ก็
 กระชิบให้แม่สายรู้

“ข้าดำชนมมากเกือบจะไม่เหลืออีกทีเดียว แต่ก็ฝัง
 ไว้บ้านระย้าบ้านเราโน่น ฝังไว้หน้าทับลิกเกินหลุมอาย
 นกลงไปอีกต่อ ถ้าเมื่อเรื่องที่จะไปนี้สำเร็จแน่ ข้าก็จะลา
 ไประย้าเอาคืนมาอีก”

“อ้าว—แล้วกัน” แม่สายพลั่งปากที่เพิ่งรู้ความจริง
 “ยังอยู่ระย้าโน่นหรือกร—เออ ถ้าจะต้องย้อนไปอีกก็คง
 จะเอิกเกริกอ้อฉาวกันไปอีก”

“นั่นไว้ธุระตัวเอง” รุ่งพลอบใจ “เดี๋ยวนี้ฉลอม
 ซ้ำก็เอาออกใช้ฉนวนได้ถึงต้องย้อนไปก็คงสะดวกนัก แม่
 อย่าห่วงเป็นทุกข์เลยเชื่อข้าเถอะ ว่าแต่เดี๋ยวนี้หากกลับไม่
 ทันท้าจะเอาฉลอมไปรับพอตีปลาเสร็จก็กลับพร้อมกันเสีย
 ที่เดียว แต่ทว่าคนซอสนั้นเขาจะแน่หรือ”

แกคงแบ่งรับ แบ่งสู้ ตอบ ลูกชายตาม ที่รู้จาก ใต้กิ่ง
 และนึกตกใจไปอีกว่าเมื่อพลอยที่จะไปขายได้วันนี้ หากว่า
 เป็นจำนวนพอมีเงินมากที่จะกลับไปบ้านเก่าจันทร์บูรณ์ จะ
 พาโฉมเจ้ารุ่งไปประจัญหน้าพ่อแท้ของตนเอง เมื่อวาสนา
 เจ้ารุ่งกับพ่อยังผูกกันอยู่ที่เขา จะรักใคร่เป็นลูกจำนวน
 พลอยที่รุ่งยกซ่อนไว้ระย้าโน่นก็เป็นผลงายตาย ไม่อ้อ
 ฉาวหรือต้องแบ่งปันเฉลี่ยส่วน ไปอีกกับ ใต้กิ่งเจ้าของบ้าน

และก็ต่อแต่นั้นชีวิตลูกชายเจ้ารุ่งก็คงนับวันจะได้รับสุข สด
ไสตลอดไป

จนนายเสือไต่กิ้ง กับ ภรรยา ซึ่ง แต่งตัว เสรีเจินมา
คอยอยู่หน้าห้องตรงประตูกันฝา ความนี้ของสองแม่ลูกจึง
สงบไป เป็นความลับอยู่ในใจ เมื่อตกลงปากคำกันดีกันเป็น
ตำแหน่งที่แน่เมื่อจะเอาโฉมไปรับแล้ว คนบ้านขุนเจริญ
ที่ส่งมารับ พร้อมด้วยไต่กิ้งพวกเจ้าของพลอยก็กระซิบกัน
เมื่อจะจากเรือนแยกหนทาง

“เอ็งอย่าเพิ่งวางใจนะรุ่ง” นายเสือกระซิบที่ใกล้
ลูกชายเจ้าของพลอยที่เกมอบอำนาจเป็นไต่กิ้งเรือ “ตา
ขุนเจริญกับลูกชายมันนั่น รู้เรื่องของเราดี อยู่มากเพราะงั้น
ถึงเอ็งจะออกทะเลเมื่อ กลางวันนี้ จะพบ ปลาซัก ก็หมิ่น ก็ฝูง
ก็อย่าเพิ่งดีเลย เอ็งต้องไปจดฟังข่าวเรื่องของเราที่บ้าน
ปากน้ำนี่ก่อนให้ได้”

“รู้หละ” เจ้ารุ่งรับคำค่อย ๆ พอได้ยิน “ว่า
แต่นายเสือต้องให้หวังแม่ชามากสักหน่อย ฉลอมมันถึงยัง

“งี้ก็คงจะเข้าหาคนทันท้ายทั้นเย็นแน่น้ำ คอยฟังเขาซัก
แล้วกัน”

“ขอให้ไว้ใจเสียเถอะ” นายเสี้อรับรองซำว่าพัน
ความจำเป็นให้ฟัง “อันที่แท้นะรุ่งเอ๋ย ซำไม่อยากจะ
ไปขายไกล อย่างงี้ หรอกและ พีสายแกก็ต้อง ไปพลอยรับลำ
บากตัวเปล่า ๆ แต่ถ้าจะไม่ไปด้วยกันเรื่องขายมันก็จะไม่
บริสุทธิ์และจะหาคน ซ้อหมดคอย่าง ขุนเจริญแล้ว กว่า เราจะ
ต้องเรไปขายได้หมดทุก ๆ บ้านเรื่องมันก็ต้องฉาวชน
รูกันแซ่ทงเมือง และขอให้เอ็งนึกไว้อย่าลืมเสียว่าเรามี
สมบัติติดไปเป็นราคามาก และซำก็ต้องไปตัวคนเดียว
ถึงยังเกรงภัยอื่นที่จะเกิดขึ้นอีกมากหลายหนทางนั้ เอ็ง
ต้องรีบไปคอย อย่าไกลเสียเพราะพลาดพลั้งยังงี้ก็จะได้
ช่วยกันทั้น”

รุ่งหัวเราะชนลอย ๆ ขนบธรรมเนียนจากระยาบ้าน
เกาะที่เคยถ้อมมาอย่างไรก็คิดว่าเหมือนกันไปอย่างนั้น แล้ว
พูดเหมือนไม่ใช่เรื่องสำคัญ

“พลาตยั้งไง น้ากลัวว่าจะพลาตให้เขาแย่งไปกิน
 เฉย ๆ ึ่งนี้รี ฮี ถ้าว่าเขาถ้อยงั้นใครจะไปยอมบอกกรง ๆ
 ว่าถ้าทำหน้าฆ่าแม่ฆ่าถึงยั้งนี้ ผังเมืองก็ต้องเบนไฟไหม้ป่า
 จริง ๆ ฆ่าเป็นเผาเสียหมดแน่แล้วก็ข้ามไปอยู่ระย้าบ้าน
 เราอีก”

แม่สาย คง รุกิริยา และ น้ำใจ ลูก ชายทั้ง ภรรยา และ
 ตัวไตกั้งเองและเจ้านาคผู้บุตรที่จะ ร่วมทาง ไปเป็น เพื่อนก็
 นึกสรรเสริญน้ำใจกล้าและคำพูดที่ไม่รู้หนักรู้เบาหนักแล้วจึง
 จากเรือนมาพร้อมกันข้างล่าง พวกชาวเรือยังอยู่กัน
 พร้อมคอยฟังข่าวเพราะทุกคนก็ ล้วน มีส่วน จะได้ แบ่ง จาก
 ราคาขายเมื่อสำเร็จ

ถึงจะเป็นที่คุ้นเคยกันอยู่ทั่วแล้ว นายเสือไตกั้งก็
 บอกกล่าวให้รู้กันตลอดไปว่าขอให้ถือคำเจ้ารุ่งเหมือนคำแก
 ขอมอบอำนาจที่เพื่อนเรือเคย นับถืออยู่ ให้เป็น อำนาจของ
 เจ้าคนหน้าต่อไปแต่เมื่อแล้วนายเสือกก็แยกออกท้ายหมู่บ้าน

ไปหนทางบก เพราะหลอมจะต้องออกสายหรือเที่ยงไป
อีกต่อเมื่อลมตีและพบกัณฑ์โน้น

เมื่อหาดใกล้จะร่ม ตะวันทั้งดวงตกขอบฟ้ากำลัง
จะจมน้ำภาคทะเลแดงจัดทางโน้น เรือเบ็ดเรืออวน
และลากแหนั้น ขวักไขว่ ทั้งเข้า ผัง และ เตรียมออกทะเลเล็ก
ในคำ ผืนกระแซงและอวนตากกำลังม้วนบรรทุกหลอม
เสียงสังเรียกหา เสียงสังบังคับงานของนายจ้างตะโกนกัน
ต่อ ๆ

แล้วบ้านประมงชายหาดปากน้ำ ก็แลสลอนอยู่ด้วย
ทิวเรืออันสืบสนต่าง ๆ กัน มุ่งหน้าจะเอางานทั้งปรองดอง
และแข่งขันกัน เพราะหวังด้วยลาภที่เป็นทรัพย์สินเกิดอยู่
ในน้ำทะเลเขียว หมู่บ้านที่เรียงระกะมา หมู่คนที่ทำงาน
กำลังแบกขนตลอดมาตามหาด และแหลมดินตรงเขตตน
กระทั่งบ้านขุนเจริญตรงโน้น ถัดมาก็ทางร่วมทางเดิน
สำหรับขึ้นไปตลอดที่แบ่งเขตอยู่กลางและเมื่อถัดมาอีกอัน

มีทับปลุกกล่อมอยู่ซ่งหว่างกลางคอ เรือนหลังคากระเบื้อง
 แดงของนายเซ็งเจ้าบ้านที่เคยอพยพคนจ้างไปอยู่บ้านระย้า
 ให้เฝ้าตาลและป้ามะพร้าวแล้วหวนมาท่อมเทเงินทำไปะอีก
 เกินห้าดขึ้นไปทางร้านตากผืนอวนที่เก็บเรียบร้อย
 แล้ว เกินทางเดินไปเข้าเขตกระท่อมที่ปลุกทรายอยู่รอบ ๆ
 ข้างซ้ายนั้น ให้ทับหลังสุดของพ่อแปรซึ่งมีอยู่แต่สาวหนึ่ง
 นางเดียวที่หนึ่งทำงานอยู่หน้าทับ กำลังง่วนถักตาแห่น้ำ
 ตันที่ขาดชำรุดอยู่จะเร่งให้เสร็จเสียเร็ว ๆ เพื่อจะทันตีปลา
 เล็กในค้ำและในเข้มัด เมื่อปลายเข้าฝั่งกินชุ่น มือก็บังงาน
 ของสาวนั้นถึงจะเพลิดเพลิดไปเองแต่ส่วนน้ำใจสาวสำเภา
 ก็นั่งกังวลร้อยแปดเสียอกน้อยใจอีกเป็นเอนกที่เกิดมาเป็น
 หญิงระย้าเช่นกินแต่ความเสมอหน้าเพื่อนนั้นไม่มีเลย ทั้งพี่
 และพ่อแม่ต้องถูกขึ้นไปรับใช้ บนเรือน ในครัว นางกระถิน
 สาวซึ่งเห็น ๆ ก็นึกมาคิดหยามมันได้แต่เมื่อคิดไปอีกก็สมน้ำ
 หน้าพ่อกับพี่ชายซึ่งปากพูดง่าย ๆ ไม่ได้เอง

แล้วสาวก็คิดเบอบานฝังเมองน เบอนางกระถินแม่

เพื่อนที่ตงเบนนายชนเมื่อเร็ว ๆ ๗-๘ วันนี่เอง และก่อน
 ๒๕ วันโน้นถัดขึ้นไป เมื่อแรกได้เห็นชลอมเฉียดหาดเห็น
 โฉมบนกระโดง เสาวเรือ และ ฟังเสียง เขาถึง ใครจะ ตะโกน
 ถ้วยปากอีกสักร้อยบอกว่าไม่ใช่ อ้ายรุ่งระยาก็ ไม่เชื่อเพราะ
 พยานที่เห็นทุกคนแต่ชลอมน้ำชายลำนนั้นก็ ไม่เวียนมาอีกเลย
 ถ้ามั่นมาอีก รู้สึกไปอีกว่า กระถินที่ร้องให้สังหาตครึ่ง
 โนนบนหน้าเป็นอื่นไปแล้ว สำเภาจะมีอีกดวงใจหนึ่ง
 ที่ได้เป็นเพื่อนคิดคู่กันว่า สุขใดอื่นทั้งหลายไม่มีอีกนอก
 จากระย้าแห่งเดียว บ้านระย้าเก่าที่พันหุพันตาสิ้นรำคาญ
 หมตนายจะมาเคียวเซญหนึ่งบังคับงานและก่อนว่า

จนถักไปอีกจวนจะแล้ว สาวแม่ เพื่อนของ กระถินก็
 ต้องวางมือ เลยไปจ้องมองตามเสียงเรียกข้างหน้านั้น

“ตะเภา, อ้อเองอยู่” พี่ชายกระถินหนุ่มระย้าที่
 เป็นคนกันเองมาก่อนกำลังยิ้มแย้ม “นั่นเองทำอะไรร้อ
 ถักตาแห”

สำเภา หลบและ ค้อนให้แล้ว ก็หลบตาดู งานเสียอีก

ถึงจำปีมันจะแปลงเพศเป็นชายทมสุชแล้ว เสือผ้าและ
 เครื่องแต่งอันสวยสะอาดเพราะนายจะอุปถัมภ์ เป็นพี่เมียมี
 กิริยาและท่วงท่าจะสูงไปทำนองนาย แต่ก็นักอนเสียเถิด
 หวังอันเสียยังจะดีกว่า ที่ตะเภายอม ถ่อมหัวใจ สม่ครกับ
 เจ้าบคนที่เคยยากด้วยกินมาแล้วทำเป็นลมเมื่อยาก

จนพี่ชายกระถินนั่งลงที่แคร่หน้าทับเคียง ๆ แม่
 เพื่อนน้องก็ทำไม่รับรู้ซากระเถิบหนี

“เอ็งส่งมาให้พี่ช่วยมั่งซี ตะเภา” จำปียื่นมือไปจะ
 ช่วย เมื่อสำเภากลับหนีและหุดมือก็หัวเราะ “เอ็งโกรธ
 ซ้ำมาก รอยบิแล้ว ซีตะเภา, ข้าไปทำอะไรให้ระถึงโตปิง
 ไปเช่นน้อยยากจะรูนก”

“จะมาทำอะไรให้ข้า” เจ้าตอบสะบัดเสียง

“อ้าว, ก็แล้วทำไมถึงไม่เห็น พุดจา ด้วยดี เหมือน
 ก่อนที่อยู่ระยาละ” จำปีเอ่ยความหลังชนและก็ไม่วายจะอ้าง
 ยกกำนัลปากชนมากกล่าวตรง ๆ “เอ็งกรุ่นนะว่าเราคนบ้าน
 เคียวกันใครจะลืมเสียได้ ข้าเน่าจำไว้เสมอคิดไว้เสมอ นาน

หนักแล้วว่าถ้าได้สุขเมื่อใดก็จะไม่คิดลืมเอ็งเลย เดี๋ยวนี้
นายเขาก็คิดอุปการะข้าค่อย ได้สบายขึ้นมาก ก็อดคิด ถึงตะ
เภาไม้ได้เพราะเก่าแก่มาด้วยกัน”

สำเภามองหน้าแสรว्हั่วเราะและนิสัยปากของสำเภา
นั้นเมื่อไม่ชอบใจแล้วเป็นชัตค่อจึงพยักหน้า

“พูดให้โขมงต่อไปเถอะยะ ข้าจะฟัง”

จำปีกระตาคและนิกเคื่อง ๆ “ฮี้, เอ็งมันยังงเสียนี้
ข้าณะพูดจริง ๆ สบถสาบานที่ไหนก็ได้ เรื่องนี้ข้าให้กระถิน
บอกกับนายเขาแล้วและกัรบปากกันถึงลุงแปร กะบ่ากรูอยู่
ดี” เจ้าหนุ่มที่เปลี่ยนความยากมาได้สุขพูดเปรยแล้ว บอก
อันซึ่งยังเป็นเรื่องลับให้เหมือนจะเตือนสติ เพราะความ
ปรานีแก่หญิง “เอ็งนะยังไม่รู้อะไรหรอก ถึงลูกแปรกะ
เจ้าแปลงก็ไม่รู้อะไรข้าสงสารนัก แนะตะเภา, เอ็งกะพ่อ
แม่ทั้ง เจ้าแปลง ค้วยอีก คนนะ กำลัง ไกลจะลำบาก อยู่ละรู้
มยเพราะหน้าเสือกเป็นญาติกะเอ็ง เจ้าแปลงก็ไม่ค่อยจะ
สำนึกตัวจน กระทั่งเดี๋ยว นพอ พบเห็น กระถินก็ พูดจาเสียต

แทงไปถึงนายเขาทุกทีมันก็รู้ที่อยู่กะใจ อ้อ, นี่แหละมันจะ
 พลอยให้คนอื่นเดือดร้อนไม่ได้อยู่ที่นั่น และเขาก็เห็นอยู่กะ
 ขาที่เคยพูดกันไว้ถึงเรื่องตะเกา แล้วก็ตะเกายังจะไม่เห็น
 ใจข้า—แล้วกั”

“เออพอที, ๒ ก็แล้ว ๓ ก็แล้ว” สำเภาซัดคอหนัก
 ยิ่งขึ้นไปอีก “พูดกันเรื่องอันมั่งคั่งกว่า”

ชายกลับพูดซึ่งซึ้งเคืองใจ “ข้าเตือนนะรักหรือ
 เพราะถึงยังไงก็คิดอยู่เสมอว่าเอ็งกะข้าไม่ใช่คนอื่น ไกลแต่เมื่อ
 จะออกไปเช่นนั้นก็ตามทีเอ็ง”

สำเภาร้องฮือซ่าเลื่องมอง เมื่ออยู่ระย้าโน้นจำบมัน
 พูดเสียงอย่างหนึ่งไม่มีแรงอนถือสา แต่เดี๋ยวนี้ สำเนียงของ
 เจ้าบ เกิดมีถือ ไว้ตัว จะเป็น นายและ พูดจาอ้าง อำนาจ นาย
 มาเชิงปลอบเชิงขู่

“ก็แน่ละ” เจ้าว่า และคำของสาวที่ตอบก็จงใจที่
 จะให้ขวางไม่เข้าหูชาย “จะยังไงมันก็ต้องตามที่ข้าอยู่
 วันยังค่ำเพราะ มันตัว ของข้า แต่เมื่อ อุตส่าห์ มาบอก ให้รู้ก็
 ขอบใจ”

“งั้นเองก็ต้องเชื่อคำขามังซตะเกา”

“จะให้เชื่ออย่างไรกันอีก”

“อ้อ” จำปีถอนหายใจก็ลำบากที่จะพูดตรง ๆ แล้วเลยอ้อมค้อมไปเสียก่อน “เมื่อจะเชื่อกันนะมันไม่ยากหรอก ข้าก็รับปากกะนายเขาไว้แล้วว่าลำพังเอ็งกะลุงแปรและบ้านะไม่มีเกี่ยวข้องด้วยเลย ถึงน้ำเสือกก็คนละส่วน นั่นแหละตะเกา, เอ็งมันโตะมากจนคิดอะไรคิดได้เองแล้ว คนเกิดมาก็ต้องคิดหาสุขด้วยกันทุกคนกูแต่กระถิ่นมันเกิด ถ้ามันยังหลงอายรุ่งอยู่ระยาแล้วจะสบายยิงรทั้งพ่อแม่ตลอดหมดแล้วเจ้าแปลงยังจะทำเป็นพาลไม่เข้าเรื่อง เออ, ข้าจะให้เขาจัดแจงให้สมหน้าที่เดียว เพราะข้าคิดจะเลี้ยงเอ็งจริง ๆ”

“อู๊ยะ” สำเภาร้องเอ็ด “พูดอ้อมไปเสียออกเป็นไกลแล้วมาลงเอาใกล้ๆแค่บ้านเอง—ฮือ นี่เพื่อไปแล้ววรีง”

สุขบัญญัติจำปีที่จะอธิบายรักได้อีก ที่รักก็เป็นแค่นั้น และ อาย ใจ นั้ก จึง ลุก หุน หนึ่น ยืน นึก ฝาก ๆ ไว้ในใจว่า

แล้วเกิดตะเกา แล้วเองจะต้องร้องไห้ยอมมาง้อข้าเอง
ทีหลัง

ไม่ทัน จะออก ก้าวเดิน จาก ตะเกา ก็เห็น แปลงเจ้า
เพื่อนลงมาจากเรือนเดินหน้าบังทมึงตรงมาพูดกับน้องสาว

“เกา นายเขาเรียกข้างบนเรือน” แปลงพูดไม่มอง
หน้าเพื่อน “ลองขึ้นไปฟังเขาคุย”

“ข้ากำลังทำงานถักตาแห” น้องสาวตอบตาม
ตรงแล้วถามบ่น ๆ “จะเรียกหาทำไมกันนะ”

จำปีแซงขึ้นว่า “ไปหาเขาคุยก่อนซีตะเกา คงจะมี
ธุระกระมังถึงได้เรียก” แล้วเจ้าเพื่อนได้ติดตามน้อง
ก็หันพูดกับเพื่อนเป็นกันเอง “วันนี้เองจะไปโปะไม้ใช้
รูแปลง”

เพื่อนแปลงพยักหน้า “ฮือ, แต่คงจะตึกเพราะนาย
เขาจะต้องไปธุระที่บ้านโน้นก่อน”

“เขาจะไปเรื่องอะไรกันนะ”

“ข้าไม่รู้” แปลงสั่นหน้า เสียงพูดก็สั่นไม่สนิท
เหมือนก่อน และก็ไม่ทันจะได้ตอบรู้ความกันตลอดไป

แม่เสียง ลูกสาว นาย บ้าน ก็แต่ง ตัว สวย ลง จาก เรือน ตรง
มาถึง

“ตะเภาไปเป็นเพื่อนกันหน่อยเถอะ” นายสาวเอ๋ย
ชวนขัน “จะชวนกระถินเขาก้ไปตลาดกะพีสำเนียงเสีย
แล้ว ฉันท้ให้แปลงมาตามคอยอยู่เห็นหายเงียบที่เดียว
ไปเถอะ ไปส่ง เป็น เพื่อน ฉันท้หน่อย แล้วถึง กลับมา ทำงาน
ก็ได้”

สำเภาวางมือจากงาน ถึงจะไม่กล้าโต้เถียงหรือ
ปฏิเสธแต่สีหน้าของสาวระย้าก็ดูเรื่อย ๆ ไม่เต็มใจนัก
เจ้าแปลงกะจำปีพลอยไม่สบายใจ และเสียงนายสาว
ก็บ่นรำคาญไปถึง นายอรุณ ที่ให้คน มาตาม ไม่รู้เรื่อง และก็
ใกล้กับแสงตะวันจะลับสำเภาจึง ไม่ทัน จะได้ เปลี่ยนเสื้อผ้า
ใหม่อีกก็ต้องเร่งตามไป

จนใกล้ปากทางจะไปตลาดและเป็นทางแบ่งเขตบ้าน
ทั้งนายและสำเภา ก็พบพอดีกับ กระถินและ สำเนียง ซึ่งกลับ
จากเที่ยวตลาดมาประจวบหนทางกัน

“อ้าว—นี่เสียงจะไปไหน” พี่ชายถามแต่กระถินซึ่ง
ยืนเคียงหน้ากลับลดลงบ้าง หลังเพราะ แสงตา ของ แม่เพื่อน
สำเนียงจึงเหลือวหา “อ้าว, กระถินล่ะ”

เสียงชะง่อนหน้าคูดอบพี่ชายตาเหม่อไปทางต้นห้อง
ซึ่งจากห้องไปอยู่เรือนแล้ว”

“อ้อ—ไปเป็นเพื่อนฉันหน่อยเถอะกระถิน จะไป
ธุระบ้านพี่รุธน้อยไม่รู้ให้มาตามทำไม นั่นช้ออะไร
มาด้วย”

ทั้งสามคนตั้งแต่สำเนียงและตะเกาตลอดจนกระถิน
เจ้าตัวเอง ก็มอง ของพระรุงพระรังในมือ แล้ว สำเนียง ก็ตอบ
เสียเอง

“ของช้อมาแต่ตลาดทั้งนั้น อ้อ, ส่งให้ตะเกาเอา
กลับไปก็ได้นี้กระถินแล้วจะได้ไปหาอรุธด้วยกัน”

แล้วสองสาวแม่เพื่อนก็พบปะตากัน เพื่อนหนึ่งที่
จาก ระย้า มาก่อนกำลังยืน หอบ ของให้เยียง นาย แต่ส่วน

แม่เพื่อนผู้รับนั้น ถึงใจจะไม่ ยอมเป็น ทาสแต่ กิริยาจำเป็น
ทยนมอรับ และต่อ หน้านาย ที่จ้อง ก็จำเป็นอยู่ ที่ต้องระย่อ
ตัว

“เอ็งเลยไปส่งให้พี่จ่าบหรือแม่ก็ได้” กระถิน

ส่งเสียงเปร่า ๆ “ระวังหน่อย, ในห้อมมีหลายอย่าง
จะตก”

“เออ” สำเภาตอบตั้ง ๆ ซ้ำพยกหน้าและก็ตอบแต่
เออคำเดียว

แล้วสำเียงก็สวนคำขึ้น “แกต้องหัดพูดเสียใหม่
อย่าหัวสูงไปนัก”

สำเภากลับสูแสงตานาย คิดไม่ออกประสาใจว่า
เหตุใดปากของผู้เป็นนายจึงก้าวร้าวมาว่าก่อนออกมารับแทน
กระถิน และ สี่หน้าแม่ เพื่อนสาว ก็ดู จะสม น้ำ หน้าตัวแล้ว
สำเียง ก็ชวน กระถิน ออกเดิน ตาม น้องเลี้ยว ทางไป ด้วย
ความรู้สึกที่เกิดซ้ำขึ้นอีกครั้งหนึ่งว่า คราวพ่อแปรหน้าวัน
แต่จะมุ่งหน้ามาเป็นศัตรูขึ้นทุกวัน

แล้วนางหญิงทาสก็ได้แต่ยืนซ้ำใจตัวเอง เพื่อน
 สาวมัน เป็นอื่น ก็เพราะเหตุหนึ่ง แต่วันหนึ่ง เห็นฉลอมแร่
 เฌียงเข้าฝั่ง เพราะนายรู้ นายกลัวนางกระถิ่นมันจะเขว
 เป็นอื่น ไปด้วยคำฟ้องของพี่แปลงจึงได้รวบรัดจัดการ และ
 และก็สมใจแล้วที่กระถิ่นมันทำเสียสมหน้าสมใจตลอดหมด
 ทุกคน

เมื่อ พวก นาย เลี้ยว ทาง ลับตา สำเภา กำลัง จะหวน
 กลับ เมื่อแรกสิ่ง ที่เห็น ก็ธรรมดา เพราะ เป็น ฉลอม
 เบนเข้าฝั่ง และอีกครู่หนึ่งที่ใบเรือแลลบขนานมาตาม
 ทาดและเสียง แว่วเพียง เขาฉลอม ธรรมดา นั้น ก็จริงสาวสำ
 เภา ก็ไม่อาจเดินต่อไปตลอดได้อีกเพราะเสียงมันแหลมจี้หัว
 ใจก็หยุดตะลึงดู

ตะวันจวนจะค่ำ ฉลอมจากบ้านด่านเที่ยวเร่ทะเล
 เพิ่งมาถึง ตั้งแต่ไกลจนใกล้หาดเฉียดเข้ามา โดยเจ้าปูน
 เป็นต้นทางซบอกและหลังคากระเบื้องแดงที่จำได้วัน ใต้กิ่ง
 เก่าบอกรั้วนั้นเจ้าคนบังคับฉลอมก็เรือเบน หัวใจลอยอัน

มิได้ตั้งใจเลยก็เบาเขาขึ้นเตือนเสียงไปบอกถึงจะไม่เป็นคำ
เรียกดังเคยแต่อยู่เขาปีศาจ นัย่อม จะแปลกกอยู่ เสียงเดียว ที่
สองสาวคงรำลึกได้ด้วยกัน

แล้วหลอมก็เทียบโยนสมอติ่มถึงดิน เวลานั้นของ
แม่และไต่กึ่งเก่าคงจะมาถึงแล้วได้ ๆ กัน จึงสั่งให้ลดใบ
กวักมือเรียกเจ้าปุ่น

“เอ็งมานี่ปุ่น มาเร็วเถอะจะคำจุดไฟอยู่แล้ว”

เจ้าคนพินบ้านปากน้ำ อยู่มาก่อน เมื่อผูกใบเรือเสา

ต้นเรียบร้อยก็กรากถึง

“จะชนบกเลยนร โนนแหละบ้านขุนเจริญอยู่ถัด
หลังคากระเบองแดงนี่เอง”

“ฮ้อกระเบองแดง” รุ่งทองได้ยินอยู่คนเดียวสะกิด
ใจถึงคำบอกของหน้าเสื่อ “เอ็งเคยอยู่บ้านไหนมาก่อนกะ
หน้าเสื่อ”

“ทับเหล่าโน้นที่ปลูกเรียงไปนั้นแหละ” ปุ่นชนว

จาระในควมอย่างชัดเจน “แล้วพวกกระยาที่มาก้อยู่กัน
แถบหนองสน”

“๘๗ ๒ ๗
ก็ทหน้าเสือเขามากะแม่นั้นไปทางไหน”

“๒
ต้องเดินกันไปอีก ไม่ไกลอะไรหรือกชั้นปากทาง
นี่ พอเลี้ยวหน้อยก็ถึงแล้วไปออกตลาดได้ เออ ชั้นแวะไป
เที่ยวตลาดเสียก่อนใหม่ละ” เจ้าคนเก่าชวนหวังจะให้รู้
ความชำนาญทางของตัว “๒ ๑ ๗ ๒ ๘
ข้าว่าพี่รุ่งได้เห็นตลาดคนมากมาย
แล้วจะไม่อยากกลับเอาละนาผู้หญิงสวย ๆ เยอะแยะ”

รุ่งพยักหน้า “๒ ๓ ๑ ๒ ๘
อายชั้นนะต้องเป็นแน่ละเพราะจะไป
คอยรับแม่กะหน้าเสือตามที่เขานัด แต่จะไปกันหมดไม่ได้
ต้องอยู่เฝ้าฉลอมมั่ง เพราะถ้าเราแปลกขึ้นทิ้งไปเสีย
หมดเดี้ยวก็ของหายเท่านั้น”

ตกลงให้อยู่เฝ้าฉลอมเพียง ๒ คน เพราะนึกถึงคำ
เตือนของไต๋กังว่าเกรงขุนเจริญจะหักหลังก็ร้อนใจและคน
เรือลวนแต่หนุ่มที่เคยสถานแถบนี้อยู่ด้วยกันทั้งสินจึงปล่อย
ให้ชั้นเที่ยว มีสัญญาเขาเป็นทสังเกตแล้วต่างก็ไต่จาก
ฉลอมลุนนำมาชนถึงหาด

เจ้าปุ่นเดินเคียงลำอยู่หลังสองคนกับเจ้าของทรัพย์
ทะเลและผู้เฝ้าบ้านระย้าเมื่อก่อน นอกนั้นรีบรุกชิงกันจะ
ให้ถึงตลาดเร็ว ๆ เพราะมีเวลาน้อยที่จะได้ขึ้นเที่ยว ถึง
หาดทรายและพินกรวดที่เดินย่ำมานี้จะไม่สะอาดเหมือนบ้าน
ระย้า ไม้มีโชคและกรวดสีสวยหรือหมู่ไม่งามก็จริงแต่หมู่
บ้านที่เห็นแทนหมู่ไม้ก็ทำให้รุ่งรำลึกเปรียบเทียบไป ถ้า
เป็นบ้านระย้าที่บัพก็จะต้องไปอยู่ลับ ๆ โน้น ทางท้ายเกาะ
กระเบื้องหลังคาแดงนั้นกระลิกให้เบ็นต้นไม้พยอมเหนือทับ
กระถิน ถัดไปโน้นที่ทับปลุกเรียงหลังคาจากมุงใหม่ก็แม่
เพื่อนตะเภา

รุ่งตามผลอตามทางที่เจ้าปุ่นนำและช่างพูดช่างเล่า
ไปตลอดหนทางจนลูกเรือลับขึ้นพินหาดไปก่อน ตัวก็เพิ่ง
จะขึ้นปากทาง ตะวันขมุกขมัวใกล้ค่ำและตรงหนทางข้าง
หน้าจึงได้เห็นสาวหนึ่งกำลังอุ้มของหอบเต็มอ้อมมนนั้นไป
ถึงกิริยาพ่อแปรที่อุ้มเขากวางแล้วก็คิดขึ้นแต่สาวที่อุ้มของ
กลับไม่เดินไปหรือเดินสวนมาคงยืนอยู่กับที่แลดู

พอใกล้เห็นกันชัดถนัด ตาชำเลื่องมองไต่กิ่งใหม่ก็
พบตาสาวตลอดหน้า มันหยุดสะดุ้งชะงักเท่าทันใจไม่คิด
เกรงจะถูกผิดเป็นอื่นนอกจากชะงักจ้อง สาวก็จ้องต่าง
ไม่แนกกันเพราะล้วนแต่งตัวไม่เหมือนเก่าแล้วยิ่งนานครุ่น
เข้าของที่ชอบอยู่ในมือสาวก็ปล่อยร่วงพรู

เจ้าโผพรวตมา “พี่รุ่ง, ไช้ดีกว่าเพื่อนนาย”

“ตะเกา—ฮื้อนี่ยังงักกัน” รุ่งอ้าแขนรับ เสียงเจ้า

เกาสะฮื้ออยู่เหมือนเต็ก “ไช้ตะเกา, นี่เอ็งอยู่ไหนจะไป

ไหน เอ็งอย่าร้องไห้ซี”

แต่สำเกากลับร้องไห้ใหญ่ ฮื้อเป็นพักเป็นตอน
ไม่ขาดเสียงได้เลย เจ้าปุ่นนั้นกิริยาตื่นเหมินไปเหมินมา แล้ว
เลี้ยงไปยืนอยู่ต้นทางเหมือนเป็นต้นทาง บอกฝูงปลา และช
ฝั่ง ตะวันก็จมน้ำพลบไปแล้ว มีดขมัว ดวงใจของรุ่งและ
สำเกาที่เต็นอยู่ ระริกซิด กันนั้น เหมือนจมน้ำอยู่หาด มีดบ้าน
ระย้า

“คิดถึง” สำเภากล่าวลอย ๆ “เห็นชลอมผ่านวัน
ก่อนนั้นก็กว่าใช่แล้ว ข้าคอยคุณมาอีก คอยดูทุกวันนี้ไม่เห็น
เลยเพราะยังนึกว่าจะตายอยู่หลุมระย้า”

นำค่านางเพื่อนชวนสงสาร ตะเภาเจ้าเนื้อคงซุบ
มือผิดไปบ้างและยิ่งมาโพร่องให้กล่มคิดถึงอื่น

“พื้คิดถึงเอ็งไม่วาย ตะเภาเอ๋ย, นิ่งเสียเถิด พื้ข้าม
น้ำไ้แล้วสนทุกขเสียเถิด เออ, คิดถึงเอ็งนั้ นั้กระถิน
เขาอยู่ตัวด้วยกันหรือ”

สะกิดใจสำเภาเหมือนถูกปลายเข็ม มันมัวแต่เพื่อหา
มัวแต่เพื่อ หัวใจ กระถิน หอม จะเป็น ดอกไม้ชื่น อยู่เหมือน
ก่อนก็ได้แต่สนหน้า

“เปล่า—เขาอยู่อน”

“อยู่อน” รุ่งทองซำคำ อยู่ไหนเล่า, เอ็งบอกที่
มันจะได้ไปเยี่ยมเยียนสักครู่”

ความปลื้มของเจ้าสาวเนื้อค้อย คลายลง เป็นน้อยใจ
คนที่คิดถึงไม่ขาดและใจซ้อยนั้นแอบอยู่นั้นกลับตามไปอื่น
ก็จะพุดเสียให้สะใจมันจะได้รู้ไปเองแล้วจะเห็นน้ำใจตะเภา

แต่ ชายกรู กิริยา รู ดวงใจ ลึกซึ้ง ของ สาวเมื่อ ราลึก ถึง กาล
หลัง แต่อยู่ระย้าจึงถามไถลเสียอีกอย่าง

“นั่นของอะไรของเอ็งละตะเกา ทั้งตกเกลื่อนอยู่
เก็บเสียก่อนเถอะพี่จะช่วย”

เจ้ามองของตกของนางที่ยกตัวเป็นนาย มองเทียบ
มากับเจ้าคนยื่นแล้วก็บอกตามตรง

“กระถินเขาฝากเข้าไปเก็บ”

“กระถินฝากเอ็ง เอ้อ, แล้วนี่กระถินมันอยู่ไหน”

“โน่น—” สาวชี้ไปทางทิศมืดที่เจ้าปุ่นยื่น “เขาไป
บ้านขุนเจริญโน่นกะนาย อยากจะพบใหม่แล้วจะพบก็ไป”

เจ้าคนเคย ฟังข่าว และน้ำ มือหารู ไม่ว่าจะสาว ประชด
เสียงสน ของ ตะเกา ก็ คงทำ ให้รุ่งคิดว่า มันเพียงจะ หยุดร้อง
ให้จึงก็ช่วยเก็บของถือไปเอง ของกระถินในห่อไม่

รูอะไร กอดของรำลึกเหมือนเจ้าของและก็ในชั่วครู่

นี้แล้วพี่จะพบเอง ชั่ว ๓ เดือนที่ จาก เหมือน จะนานสัก

ร้อยปี เหมือนเกาะระย้านั้นลมน้ำไปนานและย้อนผูก

มาอีก แล้วทั้งสามก็พากัน ออกเดิน โดยเจ้า ปุ่นที่ขึ้น
 ไปหน้า นนกลับตมาอยู่หลังเดินสงบปากเงียบแล้ว
 ตามไป

บนเรือนหลังใหญ่แสงตะเกียงสว่างจ้า จุดตั้ง
 อยู่ตระเบียงกำลังรับแขก ผู้ค้าพลอยทั้ง ๓-๔ คนคือ
 ไต่กังบ้าน คำนกับ ภรรยาและ เจ้านาค ลูกชาย กับ หญิงเจ้า
 ของพลอยอีกคนหนึ่งทีกระวนกระวายใจ คอยผู้ช้อชุน
 เจริญซึ่งไปบ้านภรรยาทีในเมือง เพื่อเอาเงินมาช้อตง
 แต่เห็นทีมาถึงจนบ้านนียงไม่เห็นหน้า ยิงคิดใจยิงหวาด
 ไปในเชิงทุจริตของผู้นัดหาจะช้อ แต่ลูกชายเจ้าของ
 เรือนนนตงแต่แรกแม่สาย เมอย่างมาถึงแกแทบจะร้อง
 ทำว้า เป็นเจ้า ลูกทุงทุก ทีท่าของ ลูกเจ้า ชุนเจริญ ไม่ผิดกัน
 เลยเท่าใดจนแม่แต่ผู้หายบ้วย นีกระแวงไปถึงอีกคน
 หนึ่งทีเป็นชุนเจริญผู้สนใจจะช้อพลอยนี้

เสียงกำลังชมเพลิน แต่ความชำนาญของสาวรุ่น
 ไม่อาจรู้ได้ว่าพลอย นั่นก็แล้วเพียงใดและก็เหมือนกับ
 ทุก ๆ คนที่ไม่รู้จึงได้แต่ตงตากอยเจ้าของบ้าน ส่วน
 กระถินนั้นหัวใจเหมือนไม่ติดกับตัว มิ่งขวัญหวาดไป
 ต่าง ๆ นานา เมื่อทักทายกับแม่เฒ่าบ้านระย้าที่พบกันอีก
 อย่างไม่คาด แม่ถึงแก่จะไม่เอ่ยเลยถึงเจ้าคนกลางสัก
 คำเดียวเพราะ พอจะ เต่าท่า ทางกระถิน และสนิท สนมของ
 ชายที่มา ด้วยกัน ได้แต่ ก็ยากใจนักที่ กระถินจะ รอสู้ หน้า
 แกไปอีกไหว

สำเนียงไม่ค่อยจะชอบกิริยา แม่สายทรูแล้วว่า เป็น
 แม่เจ้ารุ่งต้นความ ซ้ำกิริยาของนายเสือที่เคยชอบน้อมก็
 ดูสงหยิ่ง ๆ จึงพูดขึ้น

“กลบรยงละเสียง” พี่ชายอารมณ์ไม่ค่อยดีชวน

น้องสาวแล้วบ่นอีกหลายเรื่องต่อข้างจำเป็น “พี่หว้าว

เหลือเกินเพราะไปต้ง แต่เย็นและ ประเดี่ยวยังจะต้องจัดคน
 ให้ไปโปะอีก กระถินละกลบรยง”

“กลับก็กลับ” กระถินรีบตอบแล้วก็อ้างขึ้นมาบ้าง

“ฉันไม่ค่อยสบายเลยวันนี้ปวดหัวเหมือนจะเป็นไข้”

แต่อรุณกลับท้วงว่า “อะไรจะรีบกลับเร็วหนักละ
สำเนียงไม่เลือกซื้อไว้ให้กระถินมั่งร”

“ไม่ละ” เขาตอบแล้วซ้ำเลื่องดูไต่กึ่งที่ไล่ออกและ
พูดไม่เกรงใจ “ซื้อเมื่อไหร่ก็ซื้อไต่กะอัสสมบัติพลอยถ้าเรา
มีเงิน”

พากันมองสำเนียงทุกคน เจ้านาคหัวใจหนุ่มก็อด
เลือตร้อนในคำมิไต่จึงตอบไปบ้างลอย ๆ

“ถ้ามีเงินจะซื้อเพชรหรือซื้อทะเลก็ไต่ แต่ถ้าไม่มี
ก่อนกรวดก็คงจะไม่ไต่ซื้อ”

“อะแล้วกัน” สำเนียงเอ็ดแหวขึ้นมา “เอ็งดูถูกข้า
งนร ตาเสือ, นิลูกชายแก่นะสั่งสอนไว้มั่งรเปล่า”

ไต่กึ่งกลับยิ้มตอบใจเย็น “ฉันคนจนมัวแต่ทำมาหา
กินไม่ค่อยจะได้สอนมัน นายละ, พ่อแม่มีเงินอยู่บ้าน
สอนกันมั่งหรือเปล่า”

“อาอายเสื่อของห้องนี้” สำเนียงช้หน้าลูกพรวด
 พรวดนี้ก็ไม่ถึงว่า ลูกจ้างที่เคยเคารพ จะกล้าดูหมิ่นต่อ
 หน้าคน

เจ้านาคก็ชมาม่งแทนพ่อว่า “อ้างสำเนียงก็จง-
 หอง ดูถูกคนมิ่งวิเศษยิ่งงี้”

“เสียงร้อง “ตาย—เจ้านาค, เนอะฟังจงหองช้”
 แล้วคนละคำ สองคำ ที่แย่งพูด ก็เลย กลายเป็นเซ็ง
 เซ้งทั้งกระถิน และเมื่อการกลับเอะอะขึ้นเป็นทะเลาะ
 กันเพราะลูกจ้างมา สบหลู่หมัด ย้ำเกรง ตลอดจน กระทบเจ้า
 ของบ้าน นายอรุณก็ขัดใจเย็นตะโกนตั้ง ๆ อยู่หว่าง
 กลางว่า

“บ้านฉันตาเสื่อ—นี่ บ้านฉัน จะมาถือ เป็นถนนทาง
 เดิน ดูถูกกันเล่นไม่ได้ ห้ามตี ๆ ไม่เชื่อก็ต้องไปให้พัน
 เดียวนี้ไม่ต้องการเลย ถึงพ่อแกมาก็คงไม่ต้องการจะช้อ
 หรือให้เปล่า ๆ ก็คงไม่ต้องการ”

เจ้านาคจึงโตรวบพลอย แต่ไต่กึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่
 สติเยือกเย็น กับหัวเราะกับแม่ สายตามเหมือนไม่มี
 เหตุเกิด

“ว่าไงพี่สาว”

แม่เจ้ารุ่งมองทั่ว ๆ ทั้งภรรยาไต๋กั้งที่มาเป็นเพื่อน
ยังเห็นผู้คนและบ่าวใช้มาขึ้นล้อมก้อบอายหนัก แล้วแม่สาย
จึงตอบไปเป็นกลางแก่ทุกคน

“ตามใจ—แต่เมื่อขุนเจริญนัดมา แล้วกลับถูกไล่
เช่นนั้นก็เสียใจสักหน่อยที่ไม่ได้พบผู้ใหญ่”

“อ้อ—จะพบใครนั้นไม่รู้ แต่เมื่อมาถึงก็ถูกลักกันไม่
เลือกที่เกรงใจละก้อ—” อรุณพูดต้ง ๆ ตากวาดไปพวกคน
ในบ้านที่เป็นลูกจ้างชาวไต้ “นี่ก็บ้านฉัน ขอบอกตรง ๆ
ว่าจะมาไว้อำนาจไม่ได้”

เจ้านาครื่อง “เออ—ก็เก่งอยู่ในบ้านเถอะ”

เพียงคำเดียวของเจ้านาคก็อบจะมีเรื่องเพราะพวก
เหล่านั้นเจ็บร้อนแทนนาย ต่อการก็สงบไปเพราะแม่สาย
กับแม่เจ้านาคซึ่งสงบไว้และกล่าวรำลาทำไม่รู้ซู้ ทรัพย์สิน
ทะเลซึ่งหอบมาแต่ไต้ธาระยาแสนลำบาก ก็ต้องหอบกลับ
เหมือนก้อนกรวดซึ่งไม่มีคนซ้อแล้วลงกระโถิเรือ

แต่สินความเพียงนั้นก็เปล่า ความเจ็บใจของเพื่อน
 หนุ่มทั้งสองว่าถูกคนใช้ตระกูลตำมาหยามถึงเรือน ยังมีอีก
 มาก และชาวโง่คนในบ้านก็พากันแค้นเคืองตำว่าตะโกน
 ไปแทนนาย จึงมีคำทำจากเจ้านาคตะโกนตอบมาบ้างเพียง
 พันกระโตเรือนยังไม่ถึงประตู จึงเป็นอันแน่ว่าคนบนเรือน
 กรูลง กระถินกับเสียงก็ต้องลงตามยุคยอพี่ชายและคนรัก
 ที่หัวใจหนุ่มทั้งคู่กำลังวิ่งออกหน้าคนใช้ จะกวัดไปรับมือ
 เจ้านาค

มันแอบอยู่นอกประตูข้างรวกำลังเห็น ชายบ้าน
 ระยำเจ้าของสินน้ำที่อุตสาหให้เพื่อนสำเภานำมาเยื่อน กระ-
 ถินชุ่มตุ้วยตาเองตั้งแต่แรกนั้น น้ำใจแทบจะแห้งเหมือน
 ไมยันทาย ยิ่งชักสำเภาก็ยิ่งบอกจะแจ้งไปทุกคำหมด น้ำใจ
 กระถินที่คลุมเครืออยู่เหนือเมฆมันปิดฟ้าไม่มีด ความจริง
 มันเวงกว้างเหมือนฟ้า ถึงจะมีเมฆมืดอยู่ก็คงจะเห็นฟ้า
 สักวันหนึ่งเสียงใจกระถิน

จนเสียงทะเลาะกันเห็นโฉมตัวของนางกระถินลูกยี่น
 และเพื่อนบ้านเจ้าของเรือนกชหน้าอายนาค คุณแคลนไต่กิ่ง
 และแม่สาย แต่พอลงเรือนก็กล่าวคำถากถางแล้วพากันวิ่ง
 กรูตามมามันเห็นตลอด แม่สายดูต้นตระหนกแล้วควย
 ความกลัวภัยวิ่งอยู่ลนลาน อ้อ ผงเมืองมันเป็นอย่างนี้ อยู่
 ระยำแต่เล็กจนโตมาบ้านนี้ หัวใจก็มาถูกเขาขยำเสียที่ผง
 เมืองนี้เอง ก็อย่าอยู่ให้ซ้ำไปอีกเลย ระยำไหนและจะเป็น
 ที่สุขเมื่อหน้า

รุ่งเห็นจับสองแขนตะเกาที่ยื่นตกใจเต็มไปทั้งกาย

“ตะเกา—มึงกลับทับเสียเร็ว—กลับเดี๋ยวนี้—บอกว่าให้กลับ”

“โธ—แล้วพี่รุ่งจะทำยังไงนี่นะ”

“ฆ่าไม่เลือกชีวะ มึงเห็นไหมแม่สาย โธ แม่
 สาย” แล้วรุ่งก็ส่งเขาเจ้าเพื่อน “อายปุ่น ไปเบาเรียกมา
 ให้หมด”

สำเภาโตคยุดไว้ “พี่รุ่ง โธไม่เชื่อเลย”

“ข้าไม่เชื่อใครทั้งนั้น กูบอกคำเดียวว่าเกลียดเมือง
จะกลับไปประจำ”

ก็พอเจ้านาคจูงแม่สายกับแม่ตัวเองรอดมาถึงประตู
เสียงเขาเจ้าปูนไปวิวกอยู่โน้นแล้ว เจ้ารุ่งก็โผนเข้ากัน
แม่ไปข้างนอกตัวกรากขวางประตู ใต้กึ่งเก่ายังเดินถอย
หลังหันหน้าระวังตัวจึงตะโกนบอก

“อย่าถอยหน้า ไม่ต้องถอยเดินมันเข้าไปอีก ข้า
อายรุ่งมากทั้งคนเมืองจะตายก็ให้มันรู้ อีกระถินอยู่ไหน
มาคุดหน้าสักหน่อย”

เสียงแปลกแปร่งไปนี้ห้ามให้คนในบ้านหยุดเพราะ
ฉงน พอนายเสือถอยมาต่างก็เห็นอีกชายหนึ่งแซงขึ้นมา
ยื่นเค้น หน้าและหน้าเสียงดังมาแต่ป่าไม่รู้จากบ้าน และ
อำนาจธรรมนิยม เมื่อได้ยินประกาศว่าเป็นเจ้ารุ่งแล้ว
กระถินก็หลบหน้าเซไปกอดนายสาว

สำเนียงได้ยินถนัดชัดเจนเมื่อรุ่งตะโกนเรียกกระถิน
ตะโกนบอกชื่อแก่ใต้กึ่ง กระถินก็มีกิริยากลับแปลกไป

แล้วน้ำใจของสำเนียงที่ระแวงหึ่งสากเหล็กระงับอีก และ
ไม้คึดอย่างอื่นนอกจากเป็นอายุรุ่งธรรมดาคนที่รู้ผิดชอบล้า
มาในบ้านจึงวิ่งตรงแรไป

เขาชะงักเหมือนถูกใครกระชาก เพราะโฉมอายุรุ่ง
ไม้คึดอรุณหากแต่กำยำล่ำสันเกินกว่า อรุณก็วิ่งปราดไล่ๆ
กัน

สำเสียงถามว่า “ใครเรียกกระถิน—เรียกทำไม”

“ข้าเรียก” รุ่งตอบกซตัว “อายุรุ่งนี้แหละมันเรียก
อีกคนบ้านระย้าหัวใจคด—อยู่ไหน”

เสียงกระถินร้องไห้และกลับส่งเสียงเรียกคนอื่น

“น้ำ—น้ำสายปากกลับเสียเถิด”

แต่รุ่งกลับหัวร่อรำล้นไป “ชะ—กระถินเอ๋ย เมื่อ
ก็เองก่อนคนไล่แม่สาย เดียวนี้มาเรียกหาแม่สาย ไม่พูด
กะอายุรุ่ง มึงลืมทับไตไม้พุงสูงแล้วหรือ เอ๊ย อีกระถิน
มาลืมขาดเสียแล้ว นะ มึงฟังเขาหอนที่อายปูน จำเสียง
ไต่ไหม”

คงไม่มีใครรู้ นอกจากจะเดาว่า กระถินคงมีลับเป็น
 แผลชวอยู่ก็บรู้งผู้ล่าเล็ก แล้วความอับอายแค้นใจก็พลุ่งขึ้น
 จนนายสำเนียงเหลือจะกลั้นได้จึงวิ่งเข้าผลัก

“ออกไปให้พ้น—ไปเชิญอ้ายคนป้ามาแต่ไหน”

นั่นกลับเพิ่มความป้า และแค้นเคืองแค้นหนักยิ่ง
 ขึ้น คิดเขวไปเสียว่า กระถินหนึ่งให้ชู้พพอใจมากดูแล
 แล้วก็ตอบสำเนียงด้วยมือแทนคำจะพูดด้วยปาก ทั้งตบตี
 และรุกรไธถือใจ ผู้คนในบ้านก็มัวตะลึงกว่าจะได้ทันเข้าช่วย
 ชาวเมืองหนุ่มก็คลุกคลานล้มกลิ้ง

เสียงอีกกระถินอยู่เสียไหนยังกู่หาตัวอยู่เรื่อย ๆ คัง
 เสียงสัตว์ขู่ ลูกบ้านก็รุมล้อมหนักเข้ามาจะจับให้มันมัดส่ง
 ไปเมือง แม่สายก็ส่งเสียงห้ามเรียกร้องไปจนสุดกำลัง
 สำเกานันล้มอันเสียหมด แม่นายที่อยู่พร้อมหน้าก็จะล้ม
 เกรง นอกจากช่วยแม่สายตะโกนเรียกและวิ่งเข้าปะปน

รู้งคงสู้อย่างสุดฤทธิ์สุดฝีมือ หัวใจป้าไม่ยอมเคารพ
 อะไรที่เป็นธรรมเนียมบ้านไม่ยอมเกรงมนุษย์ต่อมนุษย์ มีด

ก็ขาววาวกวัดแกว่ง จนยากที่ใครจะกล้าเข้าจับแล้ววิ่ง
แหวกเตลิดมา พอผ่านสำเภาก็ฉวยข้อมอรงหลบแสงไฟ
บนเรือนนำออกทางหลังบ้าน พวกฉลอมที่มาตามเสียงเขา
เบา สำคัญว่าจะออกเรือจึงมาถึงพร้อมกัน และได้ช่วยเข้า
ห้อมล้อมพาแม่สายกับภรรยาและไต่กิ่งรีบหนีมุ่งไปหาด

จนใบเรือชนพร้อมพร้อมแล้ว ไต่กิ่งและคนอื่น ๆ
กำลังลุดนํามารับแม่สายและส่งชนฉลอม ไม่มีใครเหลือที่
หาดอีกแล้ว สำเภาก็เจ้าคนก่อเหตุร้ายหลบหนีพวก
บ้านหลบมาถึงปากทางใกล้หาด นึกหวังตะเภาก็มีคุณ นึก
แก่นกระถินและซุชชายต่าง ๆ แต่ฉลอมที่กำลังจะออกนั้น
ยิ่งหวังกว่าเพราะมีแม่สาย

“ตะเภ่า ข้าลาก่อน” รุ่งฟูตรีบร้อน “ขึ้นอยู่เมือง
ไปอีกข้าคงจะตาย ระวังโน้นแห่งเดียวที่ข้าจะคิดอยู่ เออ
ตะเภ่าอย่าร้องไห้ เอ็งไม่ต้องร้องไห้ ข้าเชื่อมั่นว่าจะร้อง
เพราะมันคิดผิด เอ็งอยู่จำเวณเถิดตะเภ่า คุณเอ็งข้ายังไม่
ลืม”

“แต่ข้าคงถูกเขาเขี่ยนตาย” แม่เพื่อนที่นำทางหนี
กลับปรับทุกข์ให้ฟัง “นายเขาเห็นจำได้ กระถินมันก็เห็น
ข้าจูงมือพี่รุ่งหนี โธ่ ข้าคงตาย พ่อแม่คงลำบาก”

“ฮือ—จะทำไง” มันถอนใจ ตาแลไปที่ฉลอม
กำลังยกสมอสาวพื่อน้ำ “ข้าหวังแม่ในฉลอมโน่นเท่านั้น
ฝั่งเมืองนกมีตะเกาอยู่อีกคนเดียว เอ็งก็มีแม่และพ่อแปร
จะต้องหวัง เออ ข้ามันไม่ควรเลยนะตะเกา ไม่ควรจะ
เชื่อสมบัติพลอยไต่หน้า จนชวนชวายมาให้ยากหัวใจเลย
อยู่ระย้าของเราโน่นสุขเหลือหลาย ปลาทะเลก็จับแต่พอ
กิน ไม่ต้องมาแก่งแย่งขายซอกกันเหมือนที่เมืองนี้—ฮือบ้าน
ระย้า”

“ข้าเบื่อเมืองจนอยากจะตาย” สำเภาสะอื้นเพราะ
ความบึงคับในใจที่เหลือจะบอกได้ “ถ้าไม่หวังเห็นแก่พ่อ
และชีวิตแม่ข้าก็จะไปอยู่ระย้า”

ฉลอมกำลังกระเพิ่มน้ำจะเหออก รุ่งก็หักใจกล้า
กางสองแขนออกรับ

“ตะเภา ขอให้เข้าไ้ได้ลา เภาเอ็งมานี้”

สาวเพื่อนทุกข์โผไปอย่างง่ายตายล้มคิด รุ่งก็อ้อม
แขนรัดไว้จับผมตะเภา แม่เพื่อนทุกข์ถอนใจสะอื้น

“อยู่ก่อนเถอะตะเภาเอ๋ย อยู่คอยปลุกพ่อแปรและ
แม่แล้ว บอกเจ้าแปลงมันเสียให้รู้ เมื่อเขาไม่สมัคร เอ็ง
ก็มากอยพ้อยู่ที่หาดนี้ ฮือ กูแก่นักตะเภา ก่อนรุ่งนี้ก็จะ
เข้าไปไ้ปะอีก ไ้ไ้ไม่ได้ก็ต้องซึ่งมันให้สมแก่นแล้วจะย่อน
มารับ คอยเถิด”

สำเภาส่นทั้งกาย ทั้งทุกข์และปีติปะปนกันไปหลาย
อย่าง

“ข้าจะคอยจนกว่าจะสิ้นใจตะเภา คอยตรงนี้ ข้าขอ
คอยอยู่ตรงนี้ ถึงจะทนอยู่ภายในบ้านให้เขาเขียนตอกกบ
ก็เดือนก็จะคอยตรงนี้ทุกคืนเมื่อใกล้รุ่ง”

“แม่ระย้าของข้า เภาเอ๋ย เอ็งกับพี่เป็นโสดแก่
หัวใจแล้วทั้งสอง ยังแต่กายเรามาหนักอยู่เท่านั้น คอยเถิด
คอยยามใกล้สว่างเมื่อดาวรุ่งมันขึ้นบอกเพลาพี่ก็จะถึงหาด”

สำเภาทันใจด้วยความปลื้ม แต่แล้วกลับเหงา
 ว่าเหวเมื่อมองไปกลางน้ำจึงซึ้งดู “โอ้ ฉลอมออกแล้ว
 ฉลอมกำลังออก”

รุ่งแลตามใจหาย เวลาแต่เพียงน้อยที่ได้พบสาว
 ไม่พอแก่การ ไม่คุ้มคุณของสำเภาที่สร้างดีให้ทันจะตอ
 แทน แล้วรุ่งก็ยกมือชนเป็นเครื่องหักใจ

“ต้องลาเอ็งละตะเภา ข้าจะอ่อนวอนน้ำเสียให้ย่อน
 มารับจนได้ไม่ล้มค่าเลย เออ ทันท่อไปก็เห็นแต่เอ็ง”

สำเภายกมือไหว้หน้าตาชุ่มหน้า “พี่ไปดีเถิด อย่าง
 ไรข้าก็จะตั้งหน้าคอยทุกเพลานี้”

รุ่งกล่าวด้วยคำสะอื้นได้แต่เพียงน้อยคำเดียว “เอ็ง
 อยู่จำเวรญเถิด พี่ลา”

ขาดคำ จวบกอดของหนุ่มระยาก็พลอยห่างขาดจาก
 สาว สองแขนที่ต่างคลายก็รู้สึกอยู่เช่นกันว่าเหมือนน้ำใจ
 จะแห้งจากออกแล้วล้มตายเสียพร้อมใกล้ ๆ กัน

รุ่งลุยลงน้ำลึกชลอมก็เรื่อยออกจากที่ตะกุ่ม ยิ่งลึก
 พอมีคหัว สำเภาผูกนมองชะเง้อกร้องไห้ปิดหน้า เผยตุ๋น
 ครึงก็เห็นเจ้าคนชำนาญน้ำว่ายปราศกวตชลอมไปเกาะขึ้น
 ข้างท้าย มันไปแล้ว มันมุ่งหนีไปอื่นเพราะการเอิกเกริก
 เกิดความ และจะย้อนมาอีกในเมื่อสงคยามรุ่งมันจะย้อนมา
 รับหนีฝั่งเมืองที่เจริญ หนีแก่งแย่งกันหากินและโลกหลาย
 ในสินน้ำไม่รู้จักบของใจมนุษย์ แล้วระยำโน้นที่อุคมพลอย
 และปลาทะเลอื่นไม่รู้หมด ก็จะเป็นที่สุขนักรสำหรับผู้ข้ามไป
 อยู่เฝ้า ครองชีพด้วยเนื้อสัตว์ปลาทะเลหาสุขกันตลอดไป
 อีก

สาวแม่เพื่อนที่นำทางยังคงยืนหัวใจว่าแห้ว แล
 ชลอมที่ทิ้งฝั่งไปแล้วด้วยความเหงา ดวงใจจะหลับจะตื่น
 ปนกัน รุ่งจะย้อนมาอีกตามนัดที่คิดมันอยู่เมื่อแรกก็กลับ
 ลังเลไม่แน่ และหากมันไม่ย้อนมา หากตรงนี้ก็จะเป็น
 สถานที่ให้เกิดสงสัยมายืนคอยทุกวันไม่อาจอยู่ทับได้

จนเสียงอีกตกข้างหน้า แสงคบและไฟเพลิงจุดสว่าง
 มาจากเขตบ้านผู้เป็นนายซึ่งได้ยินเสียงอึ่งคะหนึ่งสู้กัน และ
 เสียงเขาฉลอมเป่าเราจากเจ้าปุ่น คนในบ้านทั้งหมดจึง
 คุ่มกันมาหวังจะช่วย เพราะคงจะสำคัญว่าเกิดเหตุร้ายปล้น
 สะคม และข้างหลังถัดสำเภาไปโน้นแล้ว บ้านขุนเจริญ
 ก็จุดไฟส่องคบเที่ยวค้นหาตัวเจ้าคนก่อเหตุที่จากไปแล้ว
 มันจากไปและทิ้งบาปไว้ให้สำเภาที่จะต้องกุดฟันสู้แต่คน
 เดียว

พ่อแปรนำหน้าถือหอกยาวที่ติดมือมาจากบ้านระย้า
 ถัดไปพ่อพยอมของกระถินและลูกชายกับคนในบ้านรวมทั้ง
 ลูกเรือคนไปะอีกร่วมจะ ๒๐ คน พอแก่เห็นคนยืนตะคุ่มที่
 ปากทางก็ชูคบส่องสูงเงื่อหอกจะพุ่ง

“ใคร—เฮ้ย บอกเสียนะว่าใคร” พ่อแปรตะโกน
 เต็มเสียงขู่ว่า “ใครยืนอยู่ที่นั่น ชนซ้ำอ้าองพ่อพุ่งทะลุหลัง
 เดียว”

“ข้าเอง” สำเภาตะโกนตอบ “พ่อ—นี่ข้าเองอี
 ตะเภา”

“ฮะ—อีเการ” แกล่สายคบบ้องแสงเพลิงมาทางลูก
สาว “อ้าวอีเกา มายืนเอาไก่อะไรอยู่มิด ๆ ยั้งล่ะ มัน
ปลิ้นกันที่ไหนรูมัย”

สำเภากงต้องนิ่งเพราะไม่รู้จะตอบอย่างไร พ่อแปร
ซึ่งหยุดชะงักเมื่อแรกก็เป็นคนนำหน้าเดินต่อมาอีก เจ้าพี่
ชายแปลงก็ชนเสียงถามเมื่อมาใกล้ตรงหน้า

“แล้วเอ็งมายืนอยู่ทำไม กะแค่นีช่างไม่ได้ยินเสียง
มึงเลยร”

“ถึงว่าเถอะวะ” พ่อพยอมออกปากบ่น “ซ้าอยู่ถึง
บนเรือนยังได้ยินถนัด แล้วนี่นางกระถินกะนายเขาไปไหน
ล่ะรูมัย”

“อยู่ที่เรือนขุนเจริญโน้น”

“อ้าวแล้วทำไมเอ็งว่าไม่รู้” จำบิกรากเข้าซักความ
เอง “ก็มันเสียงตักันในบ้านขุนเจริญไม่ไซร์ เอ ตะเกานี่
มันจะพิลึกเสียใหญ่”

พ่อเฒ่าแปรซึ่งไม่เคยเข้าข้างผิดกับลูกสาวเลยก็ซ้ำ
สั่ง “บอกว่าเถอะวะบี มันจะบ้าก็ไม่บ้า ไปกันเถอะไป
เร็ว ๆ เข้า มัวช้าพูดกับคนอื่นบ้านนี้อยู่ก็จะไม่ได้เรื่องไปซีไป
ควยกันอีเภา”

“ข้าจะกลับ”

“อ้าว—เอ๊ะ นิ่มนยงใจวะ พ่อจะไปมึงจะกลับเขา
กำลังเกิดเรื่องเกิดราวกันนะมึงจะกลับไปทำไม”

“ฮึ” สาวออกนึกเคือง “ข้าไปจะช่วยอะไรเขาได้
ล่ะ”

“ไปซี นำทางไปหน่อย อ้ายข้าไม่เคยไปสักที่บ้าน
อยู่กะแก่นแหละ หน้าตาเจ้าของบ้านก็ยังไม่รู้จักเลย แล้ว
จะเรือดือหอกเข้าไปในบ้านเขายังไง”

จำปีเลยรุนหลังพ่อพยอมเพราะเห็นว่าชนช้าพูดกับ
สำเภาก็จะไม่ทันการ

“ไปเถอะ นายกะกระถินก็อยู่นั้นทุกคน เร็ว ๆ เข้า
เถอะบ้านนี้จะยังงัยกันบ้างก็ไม่รู้ อ้อโน่น ไฟจุดออก
แดงสว่างจ้า”

แล้วคนทั้งหมดก็พากันยกไป พ่อเฒ่าที่เคยคู่ใจกัน
 มาแต่อยู่ระย้าซึ่งนำเมื่อแรกก็ร่นมาอยู่กลางชบวน ยิ่งใกล้
 ทางใกล้บ้าน ยิ่งใกล้เสียงที่ไต่ยีนเอะอะกันอยู่พวกที่ยกมา
 จากบ้านนายเซ็งก็พากันใจคอไม่ดีขึ้นทุกขณะ คิดกันไป
 ต่าง ๆ ตามรู้มารู้อย่างน้อยจากต้นเรื่องมาแต่ตอนเย็นว่า ชุน
 เจริญนต์ช้อขายพลอยกับไต้กึ่งเก่า แต่ที่ไม่รู้เรื่องพลอยก็
 วิดกกันไปอย่างเตา ๆ

เวลานั้นในบ้านสว่างตั้งกลางวัน เสียงโจษขานอึง
 ไปราวกับเป็นเวลาตัดตลาดจะช้อขายปลาจากโป๊ะ ทุก
 แห่งหนส่องไต้ส่องไฟ เพื่อหาตัวเจ้าชายกล้าที่บังอาจล้ามา
 ในบ้านด้วยกิริยาบุกรุก กระทั่งพบช่องรั้วไม้ข้างหลังเรือน
 ถูกหักพังออกจึงสนส่งสัยกลับมาตั้งประชุมกันอยู่ทีลาน
 ดินและแถวร้านตากผืนอวนหน้าเรือน

บรรดาคนใช้และอรุณยังล้อมหน้าหลังบุตรชายเจ้า
 ของบ้านโน้น แม้สำเนียงจะไม่ได้รับเจ็บปวดมากมาย
 อย่างไร แต่ผู้ที่ไม่เคยจะได้รับความเจ็บปวดจากรายก็ดูเป็นเรื่อง

ใหญ่โตหนักหนา ทั้งสองข้างแขนคงมีน้องสาวและกระถิน
แม่ต้นห้องนั่งประคองอยู่ที่เชิงบันไดกำลังจะพาขึ้นเรือน

เจ้าร้องให้ตลอดเวลาประคอง ชุ่มน้ำมาจกซึ่งชุ่ม มัน
ข้ามน้ำมาก่อความยากให้แก่กระถินอย่างไม่นึกถึงความหน้า
ความหลังเสียเลย ทั้งกล่าวคำอาฆาตมาร้ายต่าง ๆ หัวใจ
ที่เคยห่วงและรักใคร่มันก็แทบจะไม่มีติดหัวใจอีก นอกจาก
เรื่องแค้นและก่ิเลยนึกเคืองไปถึงนางเพื่อนตะเภา กระถิน
คิดว่าแน่หนักที่เป็นตัวก่อเรื่องก่อความพามันมาเห็น

เมื่อเป็นที่เห็นว่าเจ้าคนก่อการร้ายหนีพ้นไปได้ อรุณ
จึงช่วยประคองเพื่อนเพราะเข้าใจว่าจะได้รับเจ็บมาก

“ขึ้นไปบนเรือนก่อนเถอะสำเนียง เจ็บมากกร” เขา
ค่อยกระซิบถามและปากก็พรั่า แค้นตลอดเวลา “เจ็บใจ
นัก คนอย่างเจ้าเสียกล้าย้อนมาตุถูกได้ อย่าเสียใจเลย
สำเนียงแล้วมันกับเราคงได้เห็นกัน”

เพื่อนหนุ่มคงไม่ตอบอะไรเลยกระทั่งขึ้นถึงเรือน
ความคิดของสำเนียงหม่นหมองไปเรื่องกระถินมากกว่า

การเจ็บปวดเพียงเล็กน้อย พอนั่งราบที่พื้นยังรู้สึกอยู่

เขาชำเลืองดูสาวนางต้นห้อง

“ทรงให้ระยงก็คิดว่ามันไม่รับ ไปด้วยงั้น”

สำเนียงถามเสียตลึงด้วยความแค้น “ถ้าฉันรู้ว่ากระถิน

เป็นคนขงแล้วก็ไม่ปรารถนาเลย เพราะนี่ระยงน้อยอาย

เท่าไร”

กระถินต้องก้มหน้า คิดแต่เพียงว่า เป็นกรรมเก่าตัว
เองที่เกิดมาอยู่หว่างกลาง ถ้าเจ้ายังอยู่บ้านระยงถึงจะมาอีก
ถึงจะ เสนยาก ลำบากก็ คงจะ สุขใจ ไปอย่าง หนึ่ง เช่น เมื่อ
ก่อนหรือไม่เคยอยู่บ้านระยงเลย ไม่เคยรู้จักหน้าและร่วม
ใจกับเจ้าคน บ้านเกาะมา เป็นคน เมืองเสีย ที่เดียว ทุกข์ยาก
หนักคงจะไม่เกิดขึ้นได้

“นายดำไปเถิด” เจ้าตอบทั้งร้องไห้ “ถึงผิดนี้จะ
ไม่ใช่ ของฉัน แต่กรรมยังเป็น ของฉัน ก็ไม่รู้ จะตอบยังไง
ฉันก็นึกว่าอยู่ฝั่งเมืองนี้จะสุขแล้ว ปลงใจแล้วกับนาย
ไม่เคยจะนึกเป็นอนเลย แต่เมื่อเขาตามมาเองเช่นนี้ฉันก็
ไม่รู้เห็นด้วย”

เสียงเป็นผู้ช่างไตร่ตรองและ รุกกหญิง ด้วยกันและ
 เมตตาปราณีของเสียงนั้นยังมี ตอนาง ต้นห้อง อยู่มากจึงพูด
 ไกล่เกลี่ยชะลอใจพี่ชาย

“ ค่อยพูดกันดีกว่าพี่สำเนียง เพราะการนี้จะว่า
 กระถินผิดก็ใช่เชิงที่เดียว ใครจะยอมว่ามันมีนิสัยบ้าไร
 ความคิดว่า ถ้ากระถินจะยังคิดอยู่เช่นพี่ว่าก็ไหนแล้ว
 กระถินจะปลงใจทางพี่”

“ นนนะซี่สำเนียง ” ชายเจ้าของเรือนช่วยปลดอบ
 อีกคนหนึ่งและแก้ตัวให้กระถิน “อย่าเพิ่งคิดมากไป
 เลย ที่จริงเรื่องนั้นะมันร้ายขึ้นเพราะปากเจ้าแปลงใช้
 ไหมแล้ว สำเนียงก็รู้ว่าเจ้าแปลงมันชอบพอกกระถินมา
 ก่อนเมื่อไม่สมคิตมันก็แก่งต่าง ๆ และนางน้องสาวก็เป็น
 ตัวการอยู่ เมื่อก็นึกก็เห็นเข้ามายุ่งมาตะโกนห้ามแล้ว
 หายไปไหนไม่รู้”

สำเนียงค่อยสงบใจลง ที่จริงผิดถูกหนหลังของ
 สาวงาม ก็เขา ย่อมรู้ อยู่ ก่อน และก็ ได้บัก ใจ แล้ว ที่จะ รัก

กระถินโดยไม่ประหลาดกับเรื่องใด ๆ ทั้งสิ้น ยิ่งกว่านั้น
 ทั้งชื่อและกายเจ้ารุ่งก็ยังคงคิดว่าตายไปแล้ว ที่เกาะระย้าไม่มี
 สิ่งใดจะมาก็ดหัวใจอีก แต่ส่วนที่พูดไปเช่นนั้นเป็น
 เพราะความหม่นหมองหัวใจซึ่งเกิดขึ้น ชั่วขณะ และครั้นจะ
 พุดจา กับ กระถิน ชักถาม ความแน่ ในใจที่ยัง ระแวง อยู่อีก
 เวลานั้นก็เห็นว่าเป็นเรื่องไม่สมควร เพราะต่อหน้าผู้คนอื่น ๆ
 ยังยากที่จะฟังคำของกระถินที่จะคาด คั่นกันอีก เป็นส่วนตัว
 สองต่อสอง

แล้วความคึกก็แล่นไปหาตัวผู้รับผิดชอบทางอื่น อีกตาม
 ที่เพื่อนกล่าวให้ฟัง

“ครว้ตาแปรทั้งหมดเห็นจะเป็นศัตรูกับฉันเสียเป็น
 แน่” เขาพูดขึ้นมาลอย ๆ “ถ้าหากไม่เกรงว่าเงินพ่อจะสูญ
 เพราะตาแปรมีค่าตัวอยู่และ เสียไป มากมาย แล้ว ตั้งแต่ ให้
 ไปทำตาลที่เกาะฉันจะไล่ให้หมด อ้ายเสือกก็เป็นตัวการ
 ทรมนสำคัญที่เดียว”

“ถ้าจะให้ด้อยอมสูญเสียเงินเสียดีกว่า” อรุณออกความ
เห็นทันที “ยอมสูญเสียเงินเสียหนเดียวก็เท่ากับตัดอายุสั้น
เรื่องเดือดร้อนให้หมด”

กระถินค่อยคลายใจแต่ยังกังวลไปถึงครวนางเพื่อน
ที่จะต้องเดือดร้อนเพราะตัว ตรีรายสำเภาก็ยังเคยเป็น
นางเพื่อนคู่คิดเมื่อ ยามทุกข์ยาก ครังโน้น หากแต่พี่ชายมัน
ไม่ประมาทตัว เจ้าแปลงมันริษยาใจผิดคนมาแต่ครัง
ชายแรก

แสงคบ ที่สว่าง ช่างสว่าง เรือน ทางประตู และฝูงคน
มากหลายนั้น กำลังยืน ออกัน อยู่จนเจ้า ของเรือน ยังสำคัญ
ผิดว่าจะ เป็นพวก หลอมที่ หนีไปเมื่อ สักครู่ จะคุมกันมาอีก
กระทั้งคนใช้มาบอกว่านายเซ็งให้ พ่อแปรกับพ่อ กระถินมา
สืบความดู

สำเนียงก็ชะงอกเรือนไปตะโกนทันที “ตาแปรขึ้น
มานี้เร็ว ๆ พ่อพยอมนด้วยทั้งสองคนนั่นแหละ”

สองพ่อเฒ่าบึ้งหูฟังไม่ได้ยินคำเรียกนอกจากเห็น
แต่মনายกวกก็อยู่บนเรือนจึงยืนลงเลอยู่

“มาซี มานี่เร็วๆหน่อย” อรุณตะโกนซ้ำอีกตั้งใจ
ไว้ว่าจะชักเอาความให้ได้ถึงนางลูกสาว

พอแกมาถึงเมื่อได้ยินเรียก หอกยาวก็วางลงเกะกะ
แล้วยกมือไหว้ ร้องทักอย่างประหลาดใจที่เห็นสำเนียง
หน้าตาฟกซ้ำ

“อ้อ—นายอยู่, เอ๊ะเป็นอะไรนั่นหน้าตาเขียว สี
เมือกก็ได้ยินเอะอะเหมือนจะตกันที่รนาย”

“อย่ามัวพูดมาก” สำเนียงเอ็ดพ่อเต๋อจนแกสะตุง
เพราะไม่มีเรื่องแล้วถามซ้ำไปอีกอย่างแกไม่คาด “ลูก
แก่นะไปไหน—อยู่รึเปล่า, ฉันทปากของไปให้เก็บนะพบร
เปล่า”

“เอปากของ—” พ่อแปรพิมพ์้าสงสัยแล้วก็ตอบไป
ตามข้อ ๆ “ไม่เห็นอีเกาเอาอะไรไปเลย แต่มันยืนอยู่
เมื่อตะกี้เอง มันยืนอยู่ปากทางที่หาด”

“งั้นดีละ, ลูกสาวแกสำคัญมากตาแปร”

พ่อเต๋าร้องเอะจงใจ “มันเป็นอะไร”

“เดี๋ยวก็คงรู้หรอก” เสียงเป็นคนตอบ “ตะเกา
ของแก่นะแหละที่ก่อเรื่องนี้ พาเจ้านายรุ่งนายอะไรเข้ามา
อาละวาดไล่ทำร้ายผู้คนถึงไหน”

“ตายโหง” พ่อบ้านระย้าสาบานแก่ตัวเอง ความ
ดีที่แกตั้งใจมากก็เกิดเป็นความผิดร้ายแรงอย่างไม่นึกเพราะ
ลูกสาวเลยทำให้พ่อแปรอะอะใหญ่ ทั้งชื่อเจ้ารุ่งก็เข้ามา
ปรากฏขึ้นตั้งปีศาจก่อความเดือดร้อนให้อีก “นี่มันไปมา
ยังไงกันเจ้ารุ่งถึงได้โผล่มานี้ ตายแน่, อีเกาทำพ่อแม่
เดือดร้อนแล้ว ฉันไม่รู้เรื่องด้วยเลยจริง ๆ”

จำปีใจหายวาบ เพียงชื่อเจ้ารุ่งที่ได้ยินเอ่ยว่ามา
ผูกพันอาละวาดที่ฝั่งเมือง อีก และยุ่งเกี่ยวกะ สำเกา ก็ ใจคอ
ไม่ดี และซ้ำใครจะเดาความให้ตลอดไปถึงเรื่องน้องสาว
ของตัวที่ยังเห็นนั่งร้องไห้ พ่อเต๋ापยอมนั่งพลอยหน้าเสีย
นั่งหลับ ๆ แต่ส่วนเจ้าแปงซึ่งตามมานั่งอยู่ท้ายนั้นนึก
สนใจนางต้นห้องสาวกระถิน

เมื่อมีผู้คนจากบ้านมาพร้อม มากมาย ไม่เป็นที่เกรง
แก๊ยกอื่นอีกเสียงจึงชวนพี่ชายกลับ และด้วยความกังวล
ตั้งใจที่จะรีบ กลับ ถึง บ้าน เพื่อ เอา ตัว สำเภา มาซัก ความ
สำเนียงจึงรีบลา แต่ความเกรงใจเพราะเพิ่งได้คิดว่าเหตุ
ที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากตัวเอง ที่พูดเถียงกับไต๋กั้งเก่าจึงพูดแก้
เพื่อนด้วยความวิตก

“ถ้าหากอากาศกลับมารู้อเรื่องและไม่ได้ ซอชาย พลอย
คงจะเคืองฉันทก็ไม่รู้”

“อ้อ, ไม่เป็นไรหรอก” อรุณรับรอง “ฉันทจะช
แจงกับพ่อเองให้เข้าใจความ และทำไงเสียเรื่องนี้จะหยุด
กันง่ายไม่ได้เพราะมันถึงในบ้านอย่าวิตกเลย”

“พ่ออรุณต้องช่วยพูดให้ด้วยดี ๆ” เสียงกำชับอีก
คนหนึ่ง “เพราะการที่เจ้าเสื่อมากเป็นฐานะทางหนึ่งของ
ผู้ใหญ่แล้วมาเกิดเรื่องเสียฐานะเพราะเรา

อรุณหัวเราะเป็นกันเอง “นั่นนะถูกละเสียง, แต่อยู่
ดี ๆ ก็เข้ามาค้าความถึงในบ้านใครมันจะไปยอมเถอะนะ,
ฉันทรับรองเอง”

แล้วพากันลงจากเรือซึ่งอรุณตามไปส่ง เหตุร้ายที่
 เกิดย้งวนเวียนอยู่ในน้ำใจสาวกระถินไม่วาย คนอื่นก็พอ
 จะไม่รู้ใจเขาคือแต่สันดานชายเจ้ารุ่งนั้น ประจักษ์มา แล้วนึก
 ต่อนัก ฐเห็นมานานว่ามันมีเพียรและก็คงจะเพียรมาอยู่
 ไม่หยุด ความดีและผิดถูกทั้งหลายอันมนุษย์อื่นเขารู้ มัน
 ก็คงจะยังไม่รู้ด้วยถือนิสัยและธรรมเนียม ของบ้าน ระย้าเจ้า
 หวาดไปทุกฝีก้าวที่พ้นจากเรือน ยิงฟันเขตพ้นบ้านนาย
 อรุณและมีผู้คนในบ้านตามห้อมล้อมระวาง อยู่ตลอด หนทาง
 กลับ ความพรนของกระถินก็ติดใจอยู่ตลอดทาง

๒...

ในวันรุ่ง เมื่อคืนลอมทั้งบ้านนายเซ็งมิได้ออก
ไปเพราะยังพากันตระหนก ตื่นใจ ในเรื่อง ที่เกิด เมื่อ
ตอนหัวค่ำแลการ ชักถาม จาก สาว ตะเภา ก็ค้าง ไว้จน
ตลอดมาถึงเช้า ทั้งสามคนพ่อลูกคร่ำตาแปรซึ่งเคย
เป็นที่ไว้วางใจของ เจ้าแก้วเซ็ง จึง ถูกเรียก ตัวมา อิกบน
เรือน

สำเภาหนึ่งนั่งอยู่หว่างกลาง นิ่งอยู่ตรงหน้านาย
เซ็งพ่อบ้านและลูกชาย ถึงความคิดจะมามากทุกข์จะ

เกิดมากเพียงไรสาวซึ่งมีน้ำใจดีก็คงคิดหักไปเสียอีกอย่าง
หนึ่ง เพราะมุ่งอยู่แต่คำหนักซึ่งเมื่อคืนไม่อาจบอกแก่พ่อ
และพี่ชายได้แต่ก็คงจะวันหนึ่งที่จะได้พบเห็นมันอีก

เสียงนั่งฟังซุกอยู่ห่าง ๆ และสังเกตพอจะรู้นิสัย
ลูกพ่อแปรที่หนึ่งไม่ตอบได้ดี จึงปลอบใจว่า

“เล่าให้พ่อฟังชี้ตะเกา อย่าคือเลยเล่าไปตามตรง
เถอะว่าพาเขาไปหรือเปล่า”

“พา—” เจ้าเกาตอบหัวน ๆ และเป็นคำแรกที่ตอบ
ซึ่งทำให้พ่อแปรใจไม่ดี

“อ้าวรับแล้วเรอะ” สำเนียงถามเครือ ๆ “ถ้าถึงก็
คิดอยากจะให้มันเกิดเรื่องนะซี อัจฉากระถินงันนร”

สำเกาชำเลื่องดูหน้านายและเพื่อนสาวซึ่งกลายเป็น
เพื่อนไป

เจ้าก็ตอบตรงว่า “ไม่คิดว่าจะมีเรื่องเพราะเมื่อกระ
ถินส่งของให้ข้าพพอจะกลับเขากันมาที่หาด”

“แล้วยังงี้”

“เขาถามหาบ้านขุนเจริญเพราะจะมารับแม่สายของ
เขาก็พาไปเพราะไม่คิดว่าจะมีเรื่อง”

“ก็ยากอยู่” นายเซ็งพูดเป็นกลาง แต่ความคิดของ
นายเซ็งนั้นระแวงไปคนละเรื่องถึงเท่าแก่ฮั่วคู้แข่งยิ่งกว่าจะ
คิดอื่นเหมือนลูกชาย และโປ้ะที่ถูกแย่งปลากับเรือฉลอม
ซึ่งถูกโยงไปทิ้งก็ยิ่งเข้าใจว่าเป็นรายเดียวกัน

และพ่อแปร ก็เป็น คนเก่า ที่เคย วางใจ มอบธุระมา
หลายอย่างจึงพูดกับลูกชาย

“สำเนียงอย่าเพิ่งสงสัย ตะเกา มันเลยเรื่องนี้ คงเป็น
เพราะตาฮั่วมาก่อน เพราะเจ้าเสือเข้าฉลอมตาฮั่วไม่
ไซร้”

ลูกชายแบ่งรับแบ่งสู้แทน ๆ “เห็นเจ้าอาจบอกว่า
เป็นฉลอมตาฮั่วฉันก็ไม่ทันได้เห็น”

“แล้วที่ขุนเจริญไปถามตาฮั่วเมื่อก่อนเขาว่าไง”

“เพิ่งมาถึงเมื่อคึกนี้เอง ประเดี๋ยวอรุณกลับจากไปะ
คงจะไถลมาเป็นแน่”

พ่อบ้านชำเลื่องมองกระถินกับลูกชายซึ่งไม่มีใครจะ
รู้ใจแท้จริง ๆ ว่า ถึงหญิงนั้นจะสวยงามน่าเมตตาปราณี
อย่างไรแต่ผู้ใหญ่ย่อมจะต้องการ อย่างอื่น สำหรับหญิงที่จะ
มาเป็นสะใภ้มากกว่าความสวย และยังมากเกิดเป็นต้นเหตุ
ร้ายแก่สมบัติเช่นนั้นก็ไม่ว่าจะพอใจนัก

และก็สมจริงตามคำของสำเนียงที่กะเพราะระหว่าง
ที่พากันนึกไปถึงเรื่องเจ้ารุ่งและไต๋กั้ง ขุนเจริญก็ขึ้นเรือน
มาพร้อมกบลูกชายซึ่งมาเยี่ยมฟังข่าว

“อ้อเชิญ” เจ้าของบ้านดีใจ “กำลังนึกพูดถึงอยู่
เดี๋ยวนี้ที่เดี๋ยว เชิญท่านขุน”

ผู้เฒ่าซึ่งเป็นมิตรบ้านใกล้เรือนเคียงซึ่งผิดคาดหมาย
ในเรื่องพลอยที่กะไว้ในใจมองกวาดตาไปทั่ว ๆ นึกสงสัย
ที่เห็นนั่งกันอยู่พร้อม ๆ และมีหญิงรุ่นอยู่ตรงหน้า

ฉันก็นึกอยู่เหมือนกันว่าจะมาเยี่ยมพี่สาวสักหน่อย”
 ขุนเจริญผู้เฒ่าปรารภเมื่อนั่งเรียบร้อยตรงหน้า “เรื่องราว
 มันยังงัยกันถึงไปใหญ่ไปโต ingsพ่อสำเนียงมันยังงัยกัน”

สำเนียงยิ้มหน้าจืดเล่าความไปบ้างอ้อมแอ้มเพราะ
 สังเกตสีหน้าพ่อไม่ค่อยดี ขุนเจริญก็พูดไปอีกเป็นเชิงเสียใจ

“ที่จริงฉันไม่เห็นว่าเจ้าเสอมันจะเป็นคนร้ายกาจยัง
 งั้นเลย และเจ้าเต็กที่เข้ามาออกความในบ้านนั้นก็ไม่น่าจะ
 เป็นไปได้”

อีกผู้เฒ่าหนึ่งที่นั่งฟังและแลตาอยู่ตั้งแต่แรกก็สงสัย
 ใจนัก พ่อแปรซึ่งเคยสมบูรณ์มาก่อนและจากไปทำตาล
 เกาะระย้าให้นายเซ่งแกนั่งพิศดูขุนเจริญไม่วางตา ๒๐ กว่า
 ปีถึงจะไม่เห็นกันเลยเค้าเหลือก็ยังอยู่ พ่อจะให้รำลึกจำ
 ชนมาเป็นรางวัล และถ้าเป็นจริงอย่างแกคิดแล้วเรื่องขุน
 เจริญอยากซ้อพลอยก็คงไม่แปลกอะไร แต่อายุรุ่นมันจะ
 เป็นคนเคราะห์ที่ไปก่อวิเวทขึ้นเสียก่อน

ท่านขุนชำเลื่องมาสาวตะเกาที่ถูกรเรียกตัวมาซักแล้ว
 ถ้ามสำเนียงว่า

“นี่หรือที่ว่าเป็นหลานเจ้าเสือต้นเหตุ”

ลำเนียงยิ้มรับแล้วชี้ไป พ่อเฒ่าบิดาที่นั่ง ตาจ้องขุน
เจริญอยู่

“ลูกตาแปรนั่งอยู่โน้นและคุณอา, ตาเสือเป็นน้อง
เมีย”

เจ้าของโปะบ้านเคียงมองไปอย่างธรรมดา แต่ชื่อ
แปรกับดวงหน้าของตาเฒ่าที่เห็นนั้นไม่ธรรมดาเสียแล้วยัง
เห็นแกจ้องและท่าจะยิ้มก็นึกออกราง ๆ

“เอ๊ะ, ชื่อแปรรี เอ, จะเคยรู้จักกันกระมัง”

แกเลยหัวเราะลั่น หัวเราะได้รู้จักพบเห็นคนเก่าแก่
มาด้วยกัน หัวเราะว่าขุนเจริญที่ตั้งตัวได้เพราะพลอยของ
สลัดที่ตีปล้นครึ่งเกาะนมสาว ชันไปอีกมากอย่างที่เมีย
จะเอาพลอยมาขายผ้า ลูกมันเข้ารังควานคนในบ้านพ่อ

แล้วพ่อแปรก็ยกมือไหว้ “ใช่ซี, ฉันทัก ๆ ออก
พอจำได้ ใช่แน่ละพ่อเจริญไม่ใช่รี”

ขุนเจริญมิได้ถือสากลับตอกตีใจลูก ไปจูงมือพ่อเฒ่า
บ้านระย้ามานั่งใกล้ ๆ บอกกับนายเซ็ง

“บ๊ะโธ่! ตาแปรนรุจกกันมาเก่าแก่ทีเดียว เออ, ทั้ง
๒๐ กว่าปีแล้วสูญเงียบไปเฉย ๆ นึกว่าตายเสียแล้วอีก
นี่ยังงี้ถึงได้พลัดมาอยู่นี่ละ”

พ่อแปรตอบแทงใจคำตามนิสัยเจ้าเล่ห์ของแก “เพิ่ง
มาจากบ้านระย้าเมื่อสักเดือนนี่เอง ไปจมอยู่โน้นหลายปี
ตึก”

“เอ๊ะ, ไปอยู่ระย้า” ขุนเจริญชะงักถาม ตา
กวาดมองไปคนอื่น ๆ แล้วความหลังของขุนผู้เฒ่าก็ผุดขึ้น
รำพึงกับพ่อแปรค่อย ๆ เป็นนัยว่า “ได้ข่าวสายมั่งรึเปล่า,
เพราะเมื่อวันหนึ่งนั้นชอบหนึ่งสี่กะลูกสูญไปฉันสงสัยว่าจะ
อยู่นี่”

ผู้เฒ่าเห็นพ่อแปรเจ้าเล่ห์พยักหน้ายิ้ม ๆ ปลื้มใจ
แกเองที่เป็นคนรู้นเรื่องต้นความแล้วตอบค่อย ๆ

“ที่มาจากชายพลอยเมื่อคืนนั้นแหละ”

เห่งอกก็ผูกเต็มหน้าขุนเจริญ ภรรยาที่ตกทุกข์ได้ยาก
 มาด้วยกันและแกพล้งปากไล่ไปด้วยโทโสนั้น ยังมีชีวิตอยู่
 และชะตาเมียที่คลาดกับผิวเพียงไม่กี่ชั่วโมงเมื่อคืน ชะตา
 ลูกชายที่แกรู้ว่ามาก่อเรื่องชนตองแคล้วไป ไม่พบเห็นกัน
 อย่างหวุดหวิด ก็ทำให้นิ่งตะลึงและเรื่องพลอยก็ปลงใจ
 เชื่อเป็นอันแน่วว่ามีผู้พบเห็นจริงคือทั้งลูกและเมียรัก

แต่ถึงจะมีพิรุณอย่างไร ขุนเจริญก็ได้ชักถามพ่อ
 แปรให้เล่าเปิดไปอีกต่อหน้าคน นอกจากจะส่งกระซิบบ
 ค่อยๆ ว่าให้แกไปหาที่เรือนอีก แล้วก็พูดถึงธุระกับเจ้าแก
 เข็งและรับรองจะเป็นผู้ไปหานายฮั่วเจ้าของฉลอม ขอไถ่
 เกลี่ยความเรื่องนี้ให้สงบเลิกแล้วกันไป

ไม่เฉพาแต่กระถินเท่านั้นที่ประหลาดใจว่าขุนเจริญ
 กับพ่อเฒ่าคุ้นเคยกันมาก่อนสถานเพื่อนถึงคนอื่น ๆ กระทั่ง
 สำเภาเองก็แปลกใจ และเป็นคนได้ยินชัดถนัดในคำที่พ่อ
 ตอบ หากจะเป็นปัญหาคลุมเครือให้สงสัยก็ตาม คำของ
 พ่อซึ่งกล่าวแก่ขุนเจริญว่า ที่จะมาขายพลอยเมื่อคืน ก็ทำ

ให้สำเภาได้รำลึกไปถึงแม่เจ้ารุ่งแต่ความเมื่อคืน ก็ซบซ้อนกันหลายจึงคิดว่าพ่อคงจะพูดถึงสาเหตุที่วุ่นวิวาทกันนั้นมากกว่าจะเป็นเรื่องลับใด ๆ

พ่อแปรเฒ่ากลับเป็นผู้มีหน้ามีตาขึ้นอีก ในการที่ได้เป็นคนคุ้นเคยกับขุนเจริญและความผิดร้ายของลูกสาว ซึ่งน่าจะเป็นเหตุเดือดร้อน แต่เมื่อแรกถูกเรียกมาซักความก็กลายเป็นสาเหตุเล็กน้อยธรรมดา และขุนผู้เฒ่าสหายเก่าของตาแปรก็ช่วยขอร้องไกล่เกลี่ย และรับจะไปหาเจ้าของฉลอมให้เรียกตัวลูกเรือไปว่ากล่าวให้เลิกแล้วกันไป และเพลามาเมื่อกลับยังชวนพ่อเฒ่าแปรไปเป็นเพื่อนคุยที่เรือนเพื่อทราบความนั้นอีกเพียงสองต่อสอง

มอสาวยสนไปจนถึงเที่ยงและตะวันบ่าย ฉลอมซึ่งหลบล้าไปซุ่มอยู่ในแม่น้ำ ไม่เทียบหาดเช่นเคย ทุกหน้าทุกคนประจำฉลอมก็พลอยหลบอยู่เรือน เพราะเกรงความผิดที่ก่อไว้เมื่อคืนมาด้วยกัน นับแต่เหตุวิวาทบนฝั่งในเขตบ้าน และเมื่อขาล่องจะกลับโป๊ะของนายเซ็งก็ถูก

ลอบเข้ากว้านเอาปลาอีก เพราะไม่มีคนไปอยู่เฝ้า มัวแต่
ระวังเหตุเสียทางบ้านนั้น

ลามที่อยู่ใกล้กำมือซึ่งยังไม่สิ้นสงสัยนั้น แม้ว่าจะเกิด
ความเสียแล้ว กับบ้านขุนเจริญ และหมกผู้ที่จะรับซื้อ
พลอยต่อไป พลอยที่เหลืออยู่เป็นของกลางก็ยิ่งทำให้ไต๋กั้ง
ซุ่มซ่อนหัวใจหวังร่ำรวยอยู่เสมอ ฉลอมและแหอวนที่เข้า
แบ่งมา จึงทอดธุระให้แก่เจ้ารุ่งและลูกชายเป็นผู้เฝ้าหา
ฝูงปลาต่อไป

ทั้งเขตพลอยแหวน และไปจับบุรุษในเมืองนั้น
ทั้งไต๋กั้งและแม่สายซึ่งเคยอยู่มา และพอรู้จักคนกับผู้ซื้อ
หาโดยส่วนมาก และพอเมื่อมือบ้ายที่เตรียมกันพร้อม เพื่อ
จะไปเมือง แม่สายกับภรรยาไต๋กั้งซึ่งต่างห้วงลูกอยู่ด้วยกัน
ก็หันกำซับ

“ระวังตัวให้มากหน่อยเถอะรุ่ง” แม่สายเตือน
เสียงเศร้าด้วยความห้วงและพูดลอบน้ำใจ “กระถินมันก็
คิดอย่างอื่นไปแล้วเอ็งก็หักใจเสียดีกว่า” หญิงอื่นนั้น

มีหลาย ถึงมันจะสวยรูปแต่น้ำใจมันก็เสียไปแล้วอย่าไป
 พะวงอีกเลย แม่จะไปนี้ห่วงเอ็งนักเอ็งต้องให้สัญญาแม่
 เด็ด”

รุ่งจ้องแม่น้ำตากลอ ๆ คิดไปเมื่อก่อนรุ่งเมื่อกันที่มี
 ได้แวะรับสาวตามนัดที่สัญญา ก็เพราะห่วงเกรงแม่จะ
 พลอยเดือดร้อนตระหนกตกใจอีก ก็ยอมเสียสัญญานัดแก้
 ตะเภา เมื่อกันแต่คำมารุ่งถึงจะแค้นและคิดสละใจแล้ว แต่
 เมื่อข้ามรุ่งมาสว่างน้ำใจก็รวนเร ความหลังย้อนมาเตือน
 ให้รำลึกถึงอีก แอ้งน้ำชะงอกผาหรือชายหาดเตี้ยบ้านเก่า
 กลางน้ำ ทับไตไม้พุงและคันทันตักยั้งคดียังเห็น กลิ่น
 ลมพัดและเนอสาวต่าง ๆ นานา มันจำได้ดี

แต่ก็จำผนรับปากเพื่อให้แม่ได้สินห่วง “แม่ไปดี
 เด็ดข้าจะจำคำแม่ ข้าจะเลิกยุ่งไม่คิดอีก”

“๘๘ ๑” แกว่า มือก็ลูบผมเจ้ารุ่งที่มันชบหัว
 อ่อนเมื่อใกล้แม่ไม่รู้จกโตสั่งสอนด้วยเสียงเศร้า “เอ็งก็ไต่
 เห็นแต่แม่ รุ่งเอ๋ย เพื่อนทุกข์ของแม่ที่ไต่เห็นอยู่คนเดียว

จงรักษาตัวอย่าให้เกิดภัยเลย เอ็งอย่าทะนงว่าเราหาญ
เพราะลงตัวคนเดียว พวกน้อยแล้วก็ต้องแพ้เขา คำนึงไม่
ควรออกก็อยู่บ้านไปก่อนพรุ่งนี้แม่จะกลับ”

“แต่ปลาคงจะซุ่มนั้ก” รุ่งตอบเมินๆ ไม่อยากสบตา
ด้วยความสะดวกแล้วมันก็แข็งสินน้ำที่จะได้มาเลี้ยงชีวิต
และก่อร่างสร้างตัว “ที่จริงก็ไม่อยากจะออกหรอก แต่
ฉลอมมันทอต่ออยู่เฉยๆ เสียเวลา และข้าส่งเกตมาแต่บาย
ลมมันก็จริง เมซมก็จัดสี่เข็มแดงปลาคงจะข้ามฝั่งมากถึงคิด
ว่าคำๆ จะออกเร็วสักพัก”

แกรีบตักคอกห้ามเสียก่อน “อย่าเข้าควานโป๊ะเลย
เจ้ารุ่ง เชื่อแม่เถิดเพราะเรามันจะไม่หากินเป็นบริสุทธิ์มัน
บาปกรรม และยิ่งพลาดพลั้งลงไปเจ้าก็จะมีโทษลำบาก
บ้านฝั่งเมืองนี้ เขาไม่เหมือนธรรมดาเนียมอย่างระยำที่เคยอยู่
เขาไม่ยอมที่จะให้ใครถือใจคอทำได้ทำเอา”

รุ่งนั่งฟังอธิบาย ยิ่งฟังยิ่งคิดก็เบื่อหน่ายฝั่งเมือง
มากขึ้นแล้วคิดไปตามใจว่า แห้งใดไหนแล้วจะสุขเหมือน

บ้านระย้า จะสบายใจสินกรรมเนี่ยมบังคับเหมือนปลาหอย
ก็หาแต่พอกินเมื่อเหลือปากก็ปล่อยลงน้ำ

แล้วก็รับคำตามใจแม่ไปอีก “แม่อย่าห่วงเลยข้า
เชื่อแม่ทั้งสินแล้ว ขอแต่ให้ธุระที่ไปสำเร็จเถิด”

เมื่อลูกชายรับคำมั่นเหมาะแก่ก็ค่อยสบายใจ แต่
แม่หอมซึ่งทั้งปลอบชูเจ้านาค ค่ายรู้นิสัยที่ติดจากพ่อที่
ยังระแวงอยู่อีก ถึงแม่เจ้านาคจะรับคำเช่นเดียวกับรุ่ง
ภรรยาไต่กังซึ่งไม่ยอมรับรู้ในนิสัยลูกเสียเลย ก็หันไปก่อน
แล้ว

“แกช่างไม่กำชับเจ้านาคเสียมั่งเลย ดีแต่จะนั่งคิด
รำรวยเป็นเศรษฐีอยู่ในใจนั่นแหละ”

“บ้านหอมเอ๋ย” นายเสือหัวเราะนิกขันทงเมียและ
แม่สายของเจ้ารุ่ง “มันกรูแล้วทั้งคู่ว่ามีศัตรูแล้วจะต้องไป
คาดคั้นอะไรมัน ฮือ ฮือ ผู้ชายให้เป็นคนขลาดนี่แหละข้าซึ่ง
หน้าหน้าจริง”

“แกมหนักดีแต่ให้ท้ายอายุนาคนะซี” แม่หน่อมว่า
และหวนเอาเรื่องเมื่อกันมาพูดอีก “ที่ต่อง่อไปถ่อมานี้นะ
ไม้เพราะอายปากลูกชายเกอดหาเรื่องไม้ไ้ตรี เมื่อกันถึง
ไม้เป็นผลสำเร็จ”

“อย่าโทษมันเลยหน่อม ก็ที่ปากเจ้าลูกชายเถ้าแก่
เซ็งนะเง” สามีกลับแก้ตัวแทนลูกชาย แล้วก็ขยิบตากับ
เจ้ารุ่งและกำชับไปอย่างซื่อราคาญเสียไม้ไ้ตรี “อายุนาค
เอ็งก็หยุดเสียมั่งเถอะอายเรื่องเกะกะนะ ซ้ายิ่งจะไปหาลาภ
หาสการอย่าต่องให้เกิตทะเลาะกันซัดลาภเลยวะ แล้วนี่จะ
ออกฉลอมกันเมื่อไหร่ละ”

“สักครูให้แตกลับพอยื่นไปอีกสักหน่อยก็จะออก”
รุ่งตอบรับหน้าแทนเจ้านาค และก็น้ำเสือกที่แกไม่เหมือน
ใจพ่อคนอื่น ๆ แล้วตอบแก่แม่หน่อมเสียเอง “น้ำไปตีเถอะ
อย่าห่วงเลย เจ้านาคมันคงไม้เป็นไปไ้ตรีหรรอกเพราะฉั้น
ก็อยู่”

“ก็เอ็งอยู่นะซีอายุนาคถึงไ้ตรีสนุกใหญ่”

“ไปเถอะนะอย่ามัวเถียงซัดลาภอยู่ทำไมนะ” ใต้กิ่ง
 เถื่อนแม่หนอม ส่วนเจ้านาคลูกชายคนเดียวที่มันเกิดมา
 ถูกใจแก่นักหนากำลังอ้อมยิ้มคงจะซันแม่มากกว่า

แล้วต่างคนก็ต่างฝาก แม่สายพร้ากับเจ้านาคว่าขอ
 ให้ระวังเถื่อนอย่าให้เจ้ารุ่งมันหาเรื่องเป็นพาลและแม่เจ้า
 นาคก็กลับหันมากำชับเจ้ารุ่ง ฝากลูกชายที่ชอบเกเรนั้น
 ไปด้วย ส่วนผู้รู้แท้ถึงน้ำใจหนุ่มคือใต้กิ่งเท่านั้นก็นึกอยู่คน
 เดียวไปเชิงสนุก ๆ ที่ว่า แล้วมันก็คงปรึกษาหาเรื่องไปด้วย
 กันทั้งคู่ไม่มีใครจะเหนียวรังใจใครให้เป็นคนคิดดีไปได้

เมื่อผู้ใหญ่จากเรือนไปหมดแล้ว รุ่งกับเจ้านาคลูก
 ใต้กิ่งก็หันปรึกษากันถึงการที่จะเอาฉลอมออกเรือปลามาเป็น
 ค่าเรือและอวนก่อนแล้วจะคิดถ่ายเทไปอย่างอื่นตามประสา
 หัวใจหนุ่มที่คิดคล้ายตรงกันและเนื้อความที่เป็นในใจของ
 รุ่งแท้นมรุ๊กนั้นก็แต่เพียงสองกับเจ้านาคว่า เมื่อคืนก่อน
 รุ่งมันคลาตสัญญาทั้งสาวไว้ที่หาดให้หลงคอย มันยังคิด
 ก็สงสารหน้าสาวกระถินเสียตายรูปและความหลังอีกนานา

ประการอย่างทรนทราย คิดถึงนายหนุ่มของกระถินที่นาง
ตะเกาชแจงก็กลุ้มใจนัก

แต่ส่วนเจ้านาครำพึงไปทำนองหนึ่งทีเกรงว่า หาก
จำนวนพลอยเมื่อขายไม่สำเร็จแล้วฉลอมที่เช่า ถ้าแก่ก็จะ
ต้องเสียเวลาไป แต่ถ้าจะเอาแร่ไปแล้วอย่างเคยมากน้อยก็
จะต้องได้มาเป็นสมบัติแก่ตัวบ้างตามส่วน แต่ก็ยังไม่ไวใจ
แน่ เพราะเรื่องเกิดเมื่อคืนของพวกชาวบ้านปากน้ำนั้น

ในคืนที่สองหันหน้าปรึกษากัน เจ้าปุ่นซึ่งเปลี่ยนให้
คนอื่นอยู่เผาฉลอม หลบอยู่ในลำน้ำก็รีบมาฟังข่าวสองคน
กับเจ้าเที่ยง กิริยาย่องและเหลียวรอบ ๆ ดังผู้ร้ายของเจ้า
ปุ่นนั้นยิ่งขึ้นถึงเรือนเห็นเขากำลังปรึกษากันซุบซิบก็ยิ่งระ-
แวงใจ

“อะไรนะพี่ปุ่น” นาคถามด้วยสงสัยกิริยา “ใคร
อยู่เรือละ อ้อ, พี่เที่ยงขึ้นบนเรือนซี”

เที่ยงเป็นคนอยู่มาเก่ากับไต่กั้ง และกล้าชำนาญเรือ
กว่าเพื่อนอื่น ๆ รุ่นกัน แต่ที่พลอยต้องย่องตามเจ้าปุ่นด้วย
กิริยาคล้าย ๆ ก็โดยฟังคำวิตกของเจ้าปุ่นมาก่อน

“มันมาหรือเปล่า” ปุ่นถามกระซิบกระซาบเมื่อนั่ง
กระเียบมาจนชิด “พวกบ้านตาเซ็งมันไปแจ้งให้อำเภอมาร
จับหรือเปล่า”

เจ้านาคแกล้งทำหน้าที่ให้สนิทเหมือนเศวราเป็นทุกข์
“จับไปจนเรียบไม่เหลือละ ทั้งพ่อและบ่าสายแม่เมื่อมันจับ
ไปเกลี้ยง”

“ฮะถึงงั้นเทียวรี ตายโหง แล้วนี้พวกเราจะทำกัน
ยังไง”

“ว่าจะออกฉลอม หลบ ๆ มันอยู่ตามทะเลไปก่อน
ไม่ก็คิดจะไปซุ่มอยู่ระย้ากันสัก ๒-๓ เดือน”

ปุ่นครางอยู่ในคอ กิริยาของเจ้าคนสาวใบและบอก
ทางฉลอมทำงานจิปาตะ เช่นเจ้าปุ่นนั้นมีทั้งกล้าทั้งฉลาด
ปุ่นกัน แต่สังเกตกิริยาเจ้านาคดูมันพูดเมิน ๆ นั้ ก็ไม่เชื่อ
สนิทใจจึงถามเจ้าไต่กั้งระย้าที่หนึ่งขริม

“จริงงั้นรีฟรุ้ง จริงอย่างอายนาคว่างั้นรี”

รุ่งลมทุกข์ไปชั่วขณะ เพราะชั้นเจ้าปุ่นที่อยู่เรือมา
นานให้เจ้านาคแตกกว่าหลอกล่ออย่างสนุกสนานจึงอดหัวรอ
ไม้ได้

“ถ้าจริงอย่างอายนาคว่าแล้ว อายชาท่งอยู่นั้นจะ
จะอยู่ไ้ไ้”

“อัยนาค” ปุ่นก่อนตาคว่า “มึงพูดพล่อยไม่รู้
จริงรู้เล่นเสียมั่งเลย”

แม่เจ้าเที่ยงนั่งอยู่ขริมๆ ตามนิสัยก็อดสนุกไม้ได้เลย
ขยายความจริงของเจ้าปุ่น

“อัยปุ่นกล้าชะงัดนัก อยู่เฝ้าเรือด้วยกันตั้งแต่พอ
เอาปลาชั้นล่างเรือเสร็จ โน่น มุดนอนอยู่ใต้ท้องข้างท้าย
เรือเงียบไม่มีใครเห็นหน้าเห็นตา”

“ง่วงนี่หว่า”

“ถึงแสนง่วงก็ยากหลับวะ” เจ้าเที่ยงพูดรู้ทัน “ปลา
ชั้นหยกๆ เหมือนคาวปลาเหมือนจะตาย”

“ฮือ พูดเรื่องธูระเถอะวะอัยเที่ยง” ปุ่นห้ามอายๆ
และยอมรับตามตรง “อัยอินทรนพนแพงกันนะข้าไม้กลัว

หรือก อ้ายถูกเขาจับไปใส่โซ่คุกตารางนี้แหละมันไม่ดี เออ
แล้วเรื่องนั้นมันไม่สำเร็จ”

“เรื่องอะไร” รุ่งย้อนถาม

“พลอยนะซี น้ำแกจะคิดยังไงต่อไปอีก ข้าณะ
อยากจะให้สำเร็จขายได้เร็ว ๆ พวกเราจะไต่ค้อยังชั่วชน
มิ่ง”

เจ้ารุ่งจึงชี้แจงถึงเรื่องไต่กั้งเอาพลอยเข้าไปเมือง
แล้วมอบธุระเรื่องฉลอมไว้ทางนี้ให้ทำกันไปก่อน แต่หน
ทางหากินก็นับจะแคบเข้ามามากแล้ว ถึงหากจะอยู่ทะเลกว้าง
และรุ่งก็ปรารถนาให้ฟังทงเจ้าเที่ยงเจ้าปูนถึงเรื่องศัตรูวิตกใน
สินน้ำ ซึ่งจะไม่พอเพียงแก่ค่าฉลอมและเหนื่อยยากในเมื่อ
หาได้ไม่พอเถาแก่เจ้าของก็จะเรียกเรือคืน

ก็เป็นทรูกันทั่วสำหรับพวกประจำเรือว่า ตงแต่ฝั่ง
บ้านค่านไปบ้านแหลมปากน้ำใครอื่นไม่มี พวกไม่มีเงินมาก
หลายเท่าขุนเจริญกับนายเซ็ง ซึ่งร่วมคิดกันและยังเกิดเป็น
ศัตรูกับคนทั้งสองเสียอีก หนทางที่จะทำกินในย่านทะเล

ก็แคบเหมือนอยู่ในอ่าง แต่คนเดียวเจ้ารุ่งเท่านั้นที่ยัง
 นึกทะนงไม่กลัว ไม่เคยจะรู้จักความแคบของทะเลที่จะ
 เกิดได้เพราะอำนาจของเศรษฐกิจ ยิ่งนึกหวนเอาสาวบ้าน
 ระย้าซึ่งอยู่ในมือชายอื่นในบ้าน เกรงที่เคยมีอยู่แต่ส่วน
 น้อยก็สิ้นเกรงไปเสียทีเดียวเมื่ออยู่ระย้าเขาก็รวมหัวกันทั้ง
 บ้านเกาะ เห็นอยู่แต่หน้าสองสาวที่เป็นมิตรอุปถัมภ์ กระจ
 ่นอายรุ่งก็ยงทะนงไม่ต้องจะง้อการฝีมือใคร ก็น้ำขามมา
 เมืองแล้ว ผู้คนก็พอจะมีเป็นพวกร่วมคิดแล้วยังจะเกรง
 อะไรไปอีก

ความในใจอันมากหลายของเจ้ารุ่งก็ผูกอยู่ที่ละอย่าง
 ให้คิด หมึงเป็นเบื่องแรกของคนหนุ่มไร้ประสาซึ่งเสียตาย
 ก็ยังเกิดแก่น จะขอเห็นหน้าได้พูดให้เต็มปากสองต่อสอง
 แต่เสียงของแม่เพื่อนตะเภาเตือนให้รำลึกบ้านระย้า เสียง
 ปลอบของแม่ที่มีอยู่บ่อย ๆ กระจทั้งจะจากไปเมือง รุ่งก็
 เหมือนคนเพิ่งตื่นจากหลับไหลมาเป็นเวลานานสำนึกในใจ
 อยู่ว่า ลางที่จะได้ข่าวพ่อ ลางที่เจ้ารุ่งที่เคยอยู่เปลี่ยวแต่

บ้านระย้ากลางน้ำแห่งนี้จะได้พบเห็นรู้จักหน้าพ่อ หรือรู้ชื่าว
เมื่อวันพรุ่งนี้ขณะแม่กลับจากเมืองไปขายพลอย

แล้วน้ำใจสังหรณ์ของคนระย้าก็แปรไปต่างๆเฉลี่ยว
ถึงเจ้านายบ้านที่เกิดเรื่องเมื่อกัน และแม่ก็ปรารถนาให้ฟังว่า
เหมือนหมั้นเป็นคน ๆ เดียว เหมือนดังพี่น้องที่จะเกิดมา
ร่วมพ่อแต่เขาเป็นลูกขุนที่ชอกกละม้ายใกล้ ๆ กัน หากเป็น
ได้จริงเช่นนั้นแล้วมันก็จะพ้นความยาก ด้วยพลอยในหลุม
อายนุกโน้นจะกลับเป็นประโยชน์ขึ้นอีก และหัวใจก็เกิด
ผลุนผลันที่จะรู้ความแท้นั้น นึกถึงพ่อแปรซึ่งน่าจะรู้เรื่อง
ละเอียดก็คิดจะถือไป ถึงผิดถูกอื่นจะเกิดเป็นเรื่องเป็น
ความก็ไม่เกรง แล้วความค้ำหนิงต่าง ๆ ของรุ่งซึ่งยากจะมี
ใครรู้ได้ก็กำหนดออกเรือในบ่าย ต่อเย็นถัดจากครุ่ปรึกษา
กันไปนั่นเอง

ลมคำพัดเข้าฝั่ง ในลำน้ำแจ่มหนูบ้านค่านัดไป
ลิกเรือปลายังจอดเทียบอยู่ตามหน้าท่าเจ้าของ แต่ที่ออก

ลำสู่ทะเลแล้วก็มีมาก บ้างไปโปะคอยเวลาน้ำเอื่อยจะเข้า
ตีปลา แต่กลางลำก็เร็วทะเลและกุดอบน้ำลึก

ที่เรือนรันทาของนายฮั่วเป็นชานกว้าง เจ้าของ
เรือนเป็นที่รู้จักทั้งสนในหมู่เพื่อนบ้านว่าอารมณ์อ่อนหนัก
เพียงสำแดงนอกหน้า แต่หน้าใจนายฮั่วยากใครจะวางใจได้
ในเรื่องคบเป็นมิตรทำมาหากิน ซึ่งแม่ลูกจ้างฉลอมหรือคน
ในบ้านเองก็ต้องออกปาก เพียงประโยชน์ส่วนน้อยที่จะ
ได้เปรียบแก่ลูกเรือหรือฉลอมเช่า ถ้าจะคิดเป็นราคาปลา
แม่ปลาห้วมือที่จะให้เป็นที่กำนัลแก่คนลูกจ้างไปสู่ลูกเมียกิน
เพียงปากท้องมือหนึ่ง ยังไม่สู้จะได้ปลาดีและเต็มจำนวน
แบ่ง

แขกที่มาถึงเมือเย็นยงหงสนทนาอยู่ ชุนเจริญซึ่ง
มากับพ่อแปรผู้เฒ่าเพื่อนเก่า นั้น เป็นความเข้าใจของนาย
ฮั่วว่าคงจะมาพูดเรื่องฉลอมขอเช่าอีกเช่นครั้งก่อน และก็
คิดจะให้อยู่ เพราะประโยชน์ที่ได้จากไต่กังบ้านดำนนั้นไม่
สู้คุ้มและกำไรน้อยนัก แต่ครั้นรู้ว่าชุนเจริญมาเยี่ยมอีก

ครึ่งหนึ่งไม่ใช่เรื่องขอเช่าเรือ การสนทนาของเจ้าบ้านก็ไม่สู้
จะเต็มใจนัก และคนที่ให้ไปตามไต๋ก่งตามอ้วนของ
ขุนเจริญก็ยังไม่กลับมาถึง

ผู้เป็นแขกย่อมจะรู้กิริยาและน้ำใจเจ้าของเรือนอยู่ดี
และก็เคยรู้จักพ่อเฒ่าแป้วว่า นายเสื่อเคยเอาพลอยมาฝาก
เป็นประจำเรือที่นี้ ถึงจะไม่มีลาภอื่นขุนเจริญก็เลี้ยงไปทาง
ลาภที่แกมอยู่

“ถ้าหากถ้าแก่คิดว่าพลอยที่เจ้าเสื่อมาวางเป็นประ
จำเรือไว้จะหาที่ขายลำบากและอีกนานละก็ ขายนั่นก็ได้”
ขุนผู้เฒ่าเอ่ยขึ้นล่อใจ

นายฮ้วนทนทนที แล้วก็คิดเป็นกำไรเสร็จไปในตัว
และไม่ยอมจะพลาดในภายหลังแกจึงย้อนถามว่า

“ท่านขุนจะค้าพลอยอังก่งนี้หรือ”

“ก็ไม่เชิง แต่ฉันไปมาในเมืองบ่อยๆ ไม่ใช่จะ
คิดค้าขายอะไรหรอก แต่เมื่อถ้าแก่ว่าเก็บพลอยไว้ไม่รู้จะ
ขายให้ใคร ฉันก็จะช่วยรับซื้อไปอีกต่อ”

“มันลำบาก” ผู้คิดกำไรละเอียดยทำกริยาไม่อยาก
จะขาย “พลอยนี่ของเจ้าเสียมันให้ประกันสำหรับเอา
ฉลอมไปเท่านั้นไม่รู้ราคายังไง แต่ถ้าท่านขุนต้องการฉัน
จะต้องถามมันก่อน”

พ่อแปรแต่มาถึงจะไม่สู้คนกับเรื่องคาก็ยังมองเห็นว่า
นายฮั่วคิดกำไรไว้แล้วที่จะถามราคาจากน้องเมียแก่ก็เลย
หัวเราะขันทุดไม่สู้จะเข้าหู

“ถ้ายังงั้นประเทียวเจ้าเสียมัน มันก็พุดกับมันเสีย
เลยสะดวกกว่า”

“ตามใจล่อ, แต่เจ้าเสียมันไม่ใช่คนโง่” นายฮั่วตอบ
ไม่มองหน้า “คนอื่นพุดนะลำบากนะ นี่ฉันคิดค่าเช่า
เรือมันอยู่ยังไม่ค่อยจะยอม” แล้วนายฮั่วก็คิดต้นทุน
กำไรที่จะได้จากขุนเจริญอีกเป็นต่อๆ “ยังงั้นไหมละท่าน
ขุน, อ้ายเรื่องพลอยนี่อย่าพุดเลยเอาเมื่อไหร่ก็ได้
และฉันก็ไม่คิดจะเล่นพลอย คิดอย่างเดียวแต่ค้าปลาเท่า
นั้น เรื่องเรือที่ท่านขุนมาพุดไว้เมื่อก่อน นั้นนะ ตกลงเสีย
แล้วพลอยก็ได้ยกด้วย”

“ฉันก็แย่งทางหากินเจ้าเสือ นะซี น่าเกลียดแยะ”

“แล้วเมื่อก่อนท่านขุนไม่คิดแย่งร” เจ้าของบ้าน

ย่อนถามอย่างเกรงใจน้อย “เมื่อวันก่อนที่ท่านขุนมา

พูดนะก็คิดแย่งเจ้าเสือเหมือนกัน”

ขุนผู้เฒ่าหัวเราะและก็เดินรอยนายฮั่ว “แล้วทำไม
ไม่ให้เวลานั้นละ นี่ฉันก็ได้เรือแล้ว เรือเก่าก็พอจะมีอยู่

อีกประการฉลุอมเก่าแก่ก็หนักเปลืองแรงคนเหลือเกิน”

เก่าแก่บ้านดำนก็ตอบตามเคย เมื่อจนแก่คำถามอีก

“ตามใจ, แน่ะท่านขุนฉันจะบอกให้รู้ตรง ๆ เจ้าเสือ นะ

ถ้ามันจะไม่คิดจะหาปลาจริง ๆ หรือก ถึงไม่ค่อยจะได้ปลา

นี้สองคนแล้วจะสามคนนยงไม่เห็นหน้าเจ้าเสือเลย ถ้าม

เข้าบอกไม่ได้ไป แล้วพลอย ประจํามัน ก็เป็น พลอยไม่เป็น

เงินมาจะให้ฉันทำยังไง แต่ฉันรู้ว่าเจ้าเสือมันมีมากถ้า

ท่านขุนเข้าเรือไปเสีย มันก็ต้อง ขายพลอย กินถูกแพง มันก็

ต้องขาย แล้วเราจะได้ประโยชน์ด้วยกันไม่ดีกว่าหรือฉันจะ

พูดให้”

พ่อแปรมองตานายฮั่วกระพริบไม่หยุดหย่อน แกชม
 บัญญาหาเงิน ของเจ๊ก มาหลาย คนแล้ว ตั้ง แต่ ซ้ำมา อยู่
 เมืองและเห็นทีราคาปลาที่ตลาด แต่บัญญัติหาเงินชอก
 แซกไปทำนองนี้แก เพิ่งจะ เห็นก็ นึกคร้าม ไปถึง นายเซ็งที่
 บ้านซึ่งบัญญัติเงินเหมือนกัน

แต่ขุนเจริญผู้ตั้งใจมุ่งมาครั้งนี้ ไม่ใช่จะแย่ง เข้าเรือ
 เช่นก่อนที่นายเซ็งวานมา หากความประสงค์อันแท้นั้นมี
 อยู่เพียงเมื่อพบนายเสื่อแล้ว ภรรยาอันนานปีกับขุนเจริญ
 ได้คิด ลูกซึ่งเป็นหนุ่มใหญ่ตามปากพ่อแปรเล่าและแกก็
 เล่าไปอย่างพิสดาร ถึงเรื่องพบ ตำแหน่ง ของ สมบัติ ที่หลง
 ซ่อนอยู่นอกต่างหากหาใช่เรื่อง อันตั้ง ที่นายเซ็ง อธิบายมา
 ไม่ แต่การจะพูดออกไปเสียจะทำให้ผู้โลกเช่นนายฮั่วหมด
 หน้าใจและบอกออกไปมั่งก็จะเลยไม่ได้ธุระกัน

จึง ตอบ แบ่งรับ แบ่งสู้ เหมือน ชอบ ความ คิด นั้น
 “อย่างเถาแก้วที่อยู่ที่นั่น แต่ขอฉันตรองก่อนสักวันสองวัน
 ได้ไหม”

“ต้องตรองอะไรอีกนะท่านขุน” จินที่พ่อแปรนั่ง
 ชมบัญญัติอยู่หัวเราะ “ถ้าไรเห็น ๆ จะต้องตรองอะไรอีก
 จินช้ไม่ได้ทำไรเพราะเมื่อท่านขุนเข้าก็ได้แต่ค่าเช่าท่านน”

“เอ๊ะ, จะไม่มีทำไรเสียมั่งเลยเชียวยริยะเถ่าแก่” พ่อ
 เฒ่าระยำถามขึ้นคอ ๆ สงสัยหรือแสรังตัวแกเองก็บอกไม่
 ถูกนอกจากลมปากจะพาไปเอง

นายฮ่วมองนึกเดียวแล้วก็ เมินเสีย ไม่อยาก ตอบตา
 แปรขุนเจริญคงยังยื่นคำแบ่งรับแบ่งสู้เช่นเดิม

“ไม่ตรองเงิงได้เถ่าแก่, พลอยเวลานี้ราคาตกและ
 ฉนักก็เลิกค้ามาเป็นนมมาน รับ ๆ เข้าไว้เพื่อพลาตละมิแยร์
 คอยสัก ๒-๓ เวลาเถอะนะ”

นายฮ่วกลับถามเอารวบ ๆ “จะเอาก็ล่า, จลอมฉนั้น
 อยู่เปล่าเดียนั้น ๒-๓ ล่าทั้งเจ้าเสือ คอย ๓-๔ วันน่ะง่าย
 นึกเดียวจะเช่าทุกล่างนร”

พ่อแปรยังปากไม่ทันร้องขึ้น “ฮะเย”

นายฮั่วกรองตาเขียว “อ้าววะแล้วกัน, ทำไมจะ
แย่นี้เพิ่งเดือน ๙ ได้หาปลาอีกเป็นนาน”

พ่อเฒ่าบ้านระย้า ดูเหมือน จะเห็นนิสัย เจ้าของบ้าน
ปรุโปร่งดีกว่าขุนเจริญเพราะนิสัยนายฮั่วก็ตรง ๆ อยู่กับแก
จึงมองเห็นกัน และก็ไม่สู้จะชอบเสียงขุ่นเขียวของผู้นั้นนัก
แกจึงถามเสียงแข็งชนบ้าง

“ก็ในเวลาทำกินอีกนานทำไมถ้าแกจะให้เขาเช่าเสีย
หมดล่ะยะ”

“อวมเรือให้เช่า”

“อ้อ”

“แต่ขุนเจริญสะกิดพ่อแปรห้ามไว้แล้วก็พูดไถ่เกิ้ล
ไปในเชิงที่ไถ่ความตกลง จนเจ้าของ บ้านค้อย คลายเคื่อง
ตาแปร อีกครู่เดียวคนใช้ของนายฮั่วเป็นชาวจีนก็ถือ โคม
หิ้วกลับมา

“อาเสื่อไม่อยู่” เขาบอกลอย ๆ เป็นภาษาจีน
พ่อแปรฟังออกแต่คำอาเสื่อก็เป็นผู้วนตามแทน

“อาเสื่ออัยรุ”

ลูกจ้างนายฮั่วก็ตอบคำไทยชัด ๆ “ไม่อยู่หรอก,
ใคร ๆ ก็ไม่มีอยู่ที่เรือนเงียบปิดหมด”

พ่อแปรบ่นขึ้นเบา ๆ แก่ตัวเอง “บ๊ะโฮ้, พุดไทยได้
ออกชัด” แล้วมองขุนเจริญถามว่า

“ทำยังงี้ละเจ้าเสื่อก็ไม่อยู่—มีไม่ได้”

ขุนเจริญเขยิบตา เพราะตาเฒ่าเพื่อนเก่ามักจะพุด
สิ่งไรเตลิตมากไปอยู่เสมอไม่ค่อยคิดและเกรงว่าเมื่อเก่าแก่
ฮั่วรู้ ความจริง ในเรื่อง ที่มา เสีย แล้วแก ก็จะไปเสีย
เพราะจากนี้ไปหนทางบ้านใต้ก่งหนักก็ไกลไม่มีใครอีกจะรู้จัก

และก็เป็นความจริงที่เจ้าของบ้านนี้พึ่งอย่างสงสัย
ในคำของพ่อแปรจึงถามขึ้นตรงไปตรงมา

“ท่านขุนจะพบเจ้าเสื่อมีธุระตัวยงนร”

“กิมบ้าง” ขุนเจริญตอบอ้อมแอ้ม “ที่จริงก็
ไม่ใช่ธุระสำคัญอะไรนักหรอก มุ่งมากก็เพราะธุระอื่นแล้ว
เลยนึกขึ้นไต่ก็ไกลมา”

“จะสั่งฉันไว้มั้”

“ขอบใจเถ่าแก, แต่จะลำบากเปล่าๆ กระทบ้ง ถ้า
ไ้ก็ช่วยบอกหนทางไว้ให้ฉันรู้ก็ได้เผื่อวันหลังจะได้ไม่ต้อง
กวนอีก”

“อ้อไม่เป็นไรหรอกย้งน” เจ้าของฉลอมบ้านด้าน
หัวเราะเป็นกั้นเอง “เพราะท่านชุนกับฉันก็ย้งจะมีเรื่อง
ต้องพบหากันอีกจะลำบากอะไร บ้านเจ้าเสื่อนะหายากนัก
ท้งเดินไปก็ไม่ใช่ จะไกลเลย ลำบากที่เดียว เพราะอยู่ไปพื้น
ปากน้ำเลยตลาดไปอีก”

ผู้มาหวังธุระอย่างหนึ่งก็อดอดใจ ครั้นจะนึ่งไม่ตอบ
เสียเล่าผู้ที่สงสัยสิ่งไรง่าย ๆ เช่นนายฮั่ว ก็คงจะย้งเพิ่ม
ความสงสัยหนักมากไปอีก แต่ครั้นมาคิดว่าจะพูดเป็น
เรื่องไปทำนองอื่น โดยความเก๋าก็คงจะไม่ลำบากแก่ธุระใน
วันข้างหน้า

“ที่จริงก็ไม่มีอะไรหนักหรอกที่จะสำคัญ” ชุนเจริญ
เอ่ยความที่เล่า “เรื่องนั้นะมันนานมานักแล้วตั้งแต่เจ้า

เสื่อยังอยู่บ้านปากน้ำกะถ้ำแก้เก่าเขา และเกิดมีเรื่อง
 ทะเลาะเบาะแว้งไม่ถูกกันจนกะพวกเรือ แต่เจ้าพวกนั้น
 มันเด็ก ๆ และเคยเกรงกันอยู่ก็เกรงไปว่าเจ้าเสื่อจะคิด
 ร้ายผูกอาฆาต ถึงได้ขอให้ฉันมาพูดจาปรองคองเท่านั้น
 เอง”

นายฮวกลับร้องอ้อ เห็นช่องทางที่จะคิดบดตีกิ่งเก่า
 ให้พ้นไปง่ายขึ้นอีกเพื่อเรียกเรือคืน

“เจ้าเสื่อเกะกะ” นายฮวซ่าชนเลย “เรื่องพรรคิน
 ฉันได้ยินเข้าหูอยู่บ่อยแล้ว ยังตกใจอยู่เดี๋ยวนี้ที่เขาถือ ๆ
 กันว่ามันชอบเข้าโปะปลาคนอื่นควานเสียหมดจดแล้วมาโก
 หกกับฉันตายโหงซีต่างน้อแยะ เพื่อเขาจับได้ฉันทำไ
 มิพลอยไปด้วยรี ไม่พลอยก็เรือต้องถูกจับไปหลายวันกว่า
 จะรู้เรื่องก็เสียเวลาทำกิน เห็นจะต้องเอาออกเสียแล้ว
 อ้ายเจ้านมเกะกะ”

“ฮ้อ” พ่อแปรรวณูส่ายหน้าเอาต่อหน้าคนพูด ทั้ง
 เปรี๊ยวทั้งเค็มของมะขามกับเกลือผสมกัน พ่อเฒ่าก็ยังคิดว่า
 เห็นจะน้อยกว่าบุญญาเงินนายฮวแน่

ตกลงผู้เดินทางไปตามไตกิ่งที่ยืนฟังอยู่นั้นถึงแม้จะ
ซักถามอย่างไรก็คงตอบตรงไปไม่ได้ และก็โดนมากมั่ง
ส้นหัวส่ายหน้า เพราะทุก ๆ ครั้งที่จะตอบมักจะต้องเพ่งตา
ดูนายเสียก่อนเสมอไป บางครั้งก็พูดตอบแทบไม่รู้เรื่อง
ในภาษาซึ่งพ่อเฒ่าแปรจงหนัก เพราะคนนั้นก็พูดเสียง
เกือบชัดเป็นไทย แต่บทจะตอบเอาเป็นการงานก็กลายมา
เป็นคนพูดไม่รู้เรื่อง

แล้ว การเจรจา กันนั้น ก็ล้วนแต่ เป็นเรื่อง ยอกย้อน
เอาเปรียบระวังเปรียบที่จะได้และเสียไป ทั้งปิดทังบังความ
เท็จจริงแก่กัน แบ่งรับแบ่งสู้อย่างไรไม่รู้จบแต่ก็เป็นอัน
เห็นว่าทั้งสองฝ่ายจะต้อง พบเห็น ไปมาหาสู่ เกี่ยวข้องกันอีก
ในธุระเรื่องนี้แล้วผู้เป็นแขกก็บอกลา

พ่อเฒ่าแปรรอดจากเรือนมาก่อน ถึงแก่จะไม่ได้ประ
โยชน์สมประสงค์ที่พาขุนเจริญมาไม่พบ แต่พ่อเฒ่าซึ่ง
เกรงผิดลอบไปจนมนุษย์ก็คิดเห็นว่า แก่ได้ประโยชน์ใน

นิสัยและปัญญาหาชั่วไว้มาก ถ้ายิ่งใต้อยู่ใกล้ชิดเข้ามา
อีกแกก็คงจะเกิดฉลาดมากมายพอจะคิดคำนวณ หรือทำ
ไปซะเป็นนายคน

กระทั่งขุนเพื่อนเก่าจากเรือนตามทันทีทำ พวกบ้าน
ซึ่งแจวเรือเข้าแม่น้ำยังไม่กลับจากชน ซอของกิน กลางทาง
กลับ สองเพื่อนจึงต้องลงไปคอยอยู่ก่อนในเรือแล้วความ
วิตกกของพ่อที่ต้องการจะพบเห็นรูเรื่องบุตรภรรยา ก็กลายเป็น
เป็นเรื่องไม่ค่อยจะอยากเชื่อว่าจริงเพราะมองนิสัยพ่อแปร
ที่แกเกิดประจำอยู่ตั้งเต็กชอบพูด

แล้วความหม่นหมองเศร้าใจก็ทำให้เกิด คิดต่าง ๆ
แก่ขุนเจริญ คิดถึงภรรยาซึ่งแยกกันไปแต่เมื่อยังสาว กระทั่ง
ลูกชายเพิ่งเกิดสอนพูดจาจนบ้านนี้และกิริยาจากพ่อแปรว่าชื่อ
เสียงของลูกนั้นแม่สายได้ตั้งให้ตามชื่อ และก็เหมือนจะมี
สังหรณ์เคลใจที่ขุนเจริญ ตั้งชื่อบุตรมาเพี้ยนไปกับชื่อของ
เมียเก่าแล้วลูกเล็กอีกคนเดียวจึงไปพ้อง ใกล้นาม กับพี่ชาย
มันเป็นความไปอย่างเดียวกัน

พ่อแปรยังเงียบซึมอยู่หัวเรือ แต่เมื่อเห็นเพื่อนเก่า
เงียบแกกัชวณคุษ คัดหาแต่สิ่งที่เพลนถูกใจมาเอ่ย

“อายรุ่งเมื่ออยู่ระยำนะมันจกาทเหลอละ — ผ่าชีชุน
เอ่ย, มันชะล่าว่ายตามฝูงฉลาม ชะล่าวไปมพลอยเมื่อน้ำ
ยังเงียบ ๆ ก็ได”

“ยังงั้นนะช่างเถอะ” ชุนเจริญตอบและถามไปรวด
เดียวอย่างไม่แน่ใจ “แต่อายเรื่องทีตาแปรพูดเมื่อกินว่า
แม่สายเขาไปที่เรือหนะใช่แน่จริงรึ

“บ๊ะโธ่ชุนแล้วกัน, ให้ตกนรก—เออนะ” พ่อเฒ่า
สาบานตบเข้าตัวเองผัวะใหญ่ แล้วกระเถิบจากที่นั่งมา
จนเกือบจะชิด “จะว่าฉันโกหกละก็อ ฮี, พยานก็มี
พลอยเก่ารุ่นทีพ่อเรณู ไต่แต่ยังไม่เป็นชุนนะ ยังอยู่ในไถนี้—
หนึ่งละ แล้วก็แม่สายฉันรู้จักดีทำไมจะมาเกิดผิดตัวไป
เสียละ—สองแล้วซี แล้วอายรุ่งก็—โอยเหมือนเจ้าลูกชาย
พ่อชุนเสียไม่ผิดเลย แล้วมันก็เออ, โกหกมดเท็จนะเป็น
หนึ่งเทียว เขากวางตกอยู่แต่ครั้งไหนก็ไม่รู้มันปลอมไป
หลอกเอาข้าวฉันเสียเป็นก่ายกอง—ใช้นะเชื่อเถอะ”

ขุนเจริญกลับถามไปอีกคนละอย่าง “แล้วนี่ทำไมถึง
จะได้พบรูเรื่องราวกันล่ะ เพราะฉันดูท่าทางกิริยาตัว
แกจะพูดแต่เรื่องประโยชน์ของแกฝ่ายเดียว จะตามไปที่
บ้านก็ไม่รู้เจ้าเสือมันอยู่ไหน”

“โฮ้ย, ตามมันลุ่ม ๆ ไปก็คงจะรู้เองไววันหลังเถอะ
ไว้ธุระฉันเองมันจะยากอะไร เอาอายุแปลงหรือเกามาด้วย
ก็เป็นต้องสำเร็จ”

เจ้าของโปะบ้านค่านคงสายหน้าอย่างอ่อนใจตาแปร
“พรรคินนี่นะจริงละตาแปรแต่ว่าพรงันหรืออย่างซาก็มธรัน
ฉันต้องกลับจับทบูรณและตาแปรไม่ได้ยนิรทีเถาแกฮัวคิด
จะเรียกฉลอมคินจากเจ้าเสือแล้วทีนเราจะไปสืบความได้ที
ไหนอีกล่ะ วันนี้จะมาก็มวแต่โอเอ้อยู่ไม่กี่คงพบกันแล้ว”

พ่อแปรคงพ่อนสนพ่อนยาวถนอมน้ำใจเพื่อนอีกจน
ใจร้อนของขุนเจริญค่อยสงบลง และความสำนึกตัวต่าง ๆ
ที่ไม่สู้จะลง รอยกับ พ่อเฒ่า พยอม เพื่อน เก้าแก้วบ้านระย้าที่

มักจะตีห่างกับแกเพราะลูกสาวมาได้ดี ลูกต่อลูกมันก็ใส่
 ร้ายกัน เมียต่อเมียมันก็เกิดแต่แง่อวคมีอวดจนกันขึ้นมา
 ซึ่งแกเป็นฝ่ายแพ้อาบ และความ รู้สึกตัวว่า จะไม่อยู่ ยึดของ
 พ่อแปรก็ทำให้แกชวนชวายเป็นต้องคิดฝากตัวกับขุนเจริญและ
 ทาบตามมาแล้วจนสนิทสนมเพียงใดคุยกันที่เรือน

กระทั่งคนเรือกลับจากซื้อของตลาด เวลาหัวค่ำที่
 เพิ่งลงจากเรือนนายฮั่วก็ล่วงมาเกือบอีกชั่วท่มจึงได้ออกเรือ
 เป็นฉลอมเล่นใบเล็ก ไปมาเร็ว สำหรับ ออกไปะตรวจ เรือ
 ขโมยและไปมาในที่ใกล้ไกลเมื่อเวลาธุระจำเป็น พ่อเฒ่า
 แปร คงได้รับ สุขสบาย ที่ไม่ต้อง แจวออก แม่น้ำ คงนั่งเป็น
 เพื่อนหาเรื่องคุยไปอย่างเดียว ถึงจะไม่เท็จเกินไปนักก็ไม่
 สู้จะมีจริงเท่าไรหรือเพลลินๆ กระทั่งเรือออกปากแม่น้ำสาว
 ไปขึ้นรับลม

แรกข้างแรม เดือนครึ่งคืนเพียงก่อนฟ้าไปยังไม่
 ตกเมฆต่ำจากจันทร์พัดฉิวตามลมล่องไปทางตะวันตก

ข้างใต้ทิศบ้านท่าน . และด้วยเมื่อเวลาเย็นที่เลยมาจนถึง
บ้านนี้เกิดลมฝนลมแดงเหมือนจะปนมรสุม ชาวบ้านปาก
น้ำเจ้าของโป๊ะจึงต่างเตรียมที่จะออกเรือไปทะเลเพราะเป็น
ที่สังเกตได้แน่เมื่อฟ้าแดงมอเย็นและลมล่องมาแล้วฝูงปลา
จำนวนหมื่นแสนมากหลายจะเข้าสู่โป๊ะเป็นสินน้ำสมบัติตน

ด้วยความเกรงจะมีผู้ลักลอบ เข้าโป๊ะ ความปลาไป
เสียอีกตั้งก่อน ถ้าแก่ซึ่งนายบ้านซึ่งลงทุนไว้มากปลุกโป๊ะ
น้ำล็กอยู่ไกลตาจึงจัดผู้คนลงฉลอมส่งกันไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่
หัวค่ำ ทดแล้วกลับล่าสวนมาอีกและไปอีกสับสนและกึ่ง
เกรงไปถึงฉลอมร้ายที่ออกเรือปลา ของนาย เสือผู้ เป็นอริกัน
ความหวังทรัพย์สินและหวังแหนก็ยังมีมากจนเป็นธรรมดา
จึงฉลอมล่าท้ายที่จะออกในค่อนดึกเพื่อไปคุมพวก
ก่อนและตรวจตรานายสำเนียงจึงต้องลง ประจำไปเอง แต่ก็
เป็นธรรมดาเองที่สาเหตุทั้งหลายซึ่งเกิดอยู่แล้วเมื่อค่อนก่อน
นั้นยังไม่ล้มเสียได้ ความหม่นหมองและกังวลยังติดอยู่ใน
ใจเสมอเพราะความรักและกึ่งเพียงเริ่มแรกย่อมจะเหมือน

สายน้ำที่ตัดไม้ขาด ชั่วครู่หนึ่งยามเดียวที่เอามัดกรีดน้ำ
แล้วก็จะไหลรวมกันอีกสนิทสนม

แล้วหนุ่มสาวก็เดินคู่กันมา เจ้าของทับและกระท่อม
อาศัยตาม เขตบ้าน พากันลง จลอม ไปโปะะ หมดที่ เป็นชาย
ส่วนที่จะออกไปอีกเป็นลาที่สุดนผู้คน ก็ยังเตรียมกัน อยู่บน
เรือน แลวทับก็เจียบไฟมืดไปตลอด และหน้าทับเล็กต้น
ทางนั้นไม่มีคนอยู่เพราะเจ้าปู่ออกไปนานแล้วคงมีแต่กระ
ท่อมอาศัยว่างเปล่า และเพิ่งจะคืนคืนเมื่อค่ำที่สาวหนุ่ม
ซึ่งหมองใจกันมาแต่เมื่อคืน จึงชั่วเวลาจะห่างไปโปะะนี้แม่
จะเพียงอีกครั้งคืน กระถินก็ยอมจะรู้เล่ห์ในน้ำใจว่าควร
จะปลอบถนอมเขาผู้ทคิดเลียงคูเมตตาเจ้าตลอดพ่อแม่และ
พี่ชายจึงตามมาส่ง

จึงหน้า ทับว่าง ของเจ้าปู่ นั่นเอง ที่เขา ชวนหนึ่ง
แสงจันทร์ก่อนทะเลไปทางโปะะน้ำลึกโน้นเห็นหาดเพียงตะคุ่ม
ไร ๆ สาวคู่หนุ่มหนึ่งเคียงกันสู่หน้าไปเห็นจันทร์และธรรมดา
นี้ไม่ว่า หญิงชาย ชาวใด ก็ยอม จะรับ ชอบ ย่อม จะ เพิ่ม สุข

เมื่อสุข ยิ่งทุกข์เมื่อทุกข์ที่เห็นเดือนกลางฟ้า แล้วสำเนียง
ก็ถอนใจใหญ่

“กระถินตอบอีกสักคำได้ไหม” เขาถามซนลอย ๆ
เมื่อตายังเหม่อและหันมาเรียกสัญญา “ตอบฉันให้แน่
อีกสักคำหนึ่งว่าไม่รักใคร่ใดต่อกับเจ้าคนบ้านเกาะระย้า”

“สาบานก็ได้” กระถินพูดแน่นหนา หัวใจกระถิน
ตัดขาดแล้วจากอารมณ์หลัง ๆ เจ้าเกลียดป่าเกลียดเขา
และชะงอกหินถ้ำน้ำก็ เพราะชายที่มัน ข้ามมา ยังถือ นิสัยป่า
ไม่รู้ ธรรมเนียม หักหาญให้ได้อาย และ ก็วอน ฝากตัว หวัง
ความเมตตาไปยังขึ้นไปอีก โดยรู้อารมณ์เขา “พ่อแม่และ
ตัวฉันสุขก็เพราะนายเมตตาสงสารรับมาเลี้ยง ถ้าฉันจะ
คิดยังใจ ก็รักชั้ว และ ลำบาก แล้วก็ไม่ ข้ามมา อยู่ เมืองเลย
นายดูตัวเองเสียก่อนในกระจาก ดูบ้านเรือนและ คนอาศัยใน
เขตบ้านแสนสบายเสียก่อนแล้วถึงนึกมาใจฉัน ถึงคิด
ใจเมตตา และรู้อารมณ์ไม่ ร้ายเหมือน เขาที่วัง กระหน้า
เข้าบ้านเหมือนคนบ้านนั้นฉันหรือจะไปชอบกับคนที่ไม่รู้จัก

ไม้เมืองเดิม

๔๖๕

ธรรมเนียมคน แต่เรื่องหลังที่อยู่ระย้านนกรูจกคุณเคย
เพราะเห็นกันอยู่ทุกวัน”

ถึงกระถินจะแข็งแรงยังไม่สู้สนิท แต่คำบอกน้ำใจ
สาวที่ช่างตรองและสังเกตสภาพมนุษย์ เปรียบเทียบความ
เป็นอยู่และน้ำใจนางกับเจ้ารุ่งที่ถือนิสัยอันดีกว่าสัตว์ก็เพียง
พูดจาได้ แล้วคำสาวที่จาระไนนั้นก็สบอารมณ์ สิ่งหมอง
ในน้ำใจที่เคยขุ่นก็ฟ่องชน ความสุขค่อยผุดชนตามแสง-
เดือนที่ลอยกระจ่าง

เขาเบียดสาวให้หลบไปทางชายคาจากพอพื้นแสง
เดือน ยิ่งเข้ามืดขมัวกระถินก็ยิ่งงามนัก แขนชายก็แอบ
ตัวไว้

“ฉันเชื่อคำกระถิน เมื่อตอบเป็นที่ชื่นใจยิ่งแล้ว
ใครเล่าจะไม่เชื่อ” นายชายของนางต้นห้องกระชิบจาก
กระชิบเขาจูบกระถินที่ซ่อนหน้าฝากตัว และยิ่งกระชิบเบา
ไปอีกเมื่อกระถินอายุ “เมียแท้ของฉันต้องเป็นคนดี ๆ คิ
ถูกและรู้ใจผิวแล้วเราก็จะอยู่ครองผัวครองเมียกันจนตาย”

“พลีกันท์” เสียงสาวบ่นพึมพำเพราะน้ำจืดระแวง
 ข้ามน้ำไปเมื่อครึ่งอยู่ระย้าคั่นฝนตกใหญ่ คำพัวเหมือนนลาก
 คมมีดผ่าเนื้อผ่านในดวงใจที่สำนึกว่า สองคำนี้ชายพูดมัน
 คนละคน คำละคนที่เจ้าได้ฟังแล้วคิดไปต่าง ๆ

“นายชอบพูดพัวเมียอยู่เสมอ ไม่พูดเสียไม่ได้
 ยิ่งไง”

ลำเนียงหัวเราะระร่วน ชอบอายกรรมิตกระเมียน
 ของสาวรุ่นที่เคลียอยู่ก็บอกแล้วก็เข้าไปด้วยความสุข

“จะให้เฉยยิ่งไงได้ - ฉันกำลังรู้สึกตัวว่าประเสริฐ
 ในบ้านแหลมยิ่งเสียกว่าใครหมด ได้กระถินเป็นเมียฉัน
 เป็นผู้กระถินเออ—ใครเล่าจะมีบุญเหมือน เมียใครบ้าง
 เล่าจะได้ชอกกระถินเพราะ ๆ เพียงหลับตาใครก็เห็นรู้จัก
 ว่าดอกไม้กระถินเหลืองหอมอ่อน ๆ แม่เอ๋ย ฉันได้ทั้งชอ
 ทงตัวงงแล้วทำไมจะไม่อวดเขาได้”

“ก็เห็นจะชวทมื่อหอมหรือก เมื่อดอกไม้อนบาน
 และถึงมือหอมเขามั่ง กระถินก็คงจะเป็นดอกไม้เก่าใช้ไม่
 ได้”
 สาวต้นห้องชคคอและยังมีคำเปรียบแย่งไปอีก

“ดอกไม้มันมีมากหลายพรรณชนิด หอมหลายร้อยและทั้ง
ดีและสวยกว่าดอกกระถินก็เหลือจะนับแล้ว นายจะชอบอยู่
เพียงไรไม้กระถินเท่านั้นหรือ จะปลูกไม้อย่างเดี่ยวหรือ—
เออ—แล้วก็คงจะเบียดจุกสักวันหนึ่ง”

นายหัวเราะพนาใจ อุ่มสาวขึ้นให้หนึ่งเสมอตัว “นี่
แหละเบือ”

เสียงหลบร่วมหัวเราะของกระถิน ยิ่งหลบยิ่งกวน
หัวใจเขา “แล้วก็เบือ—ยิ่งบ่อยยิ่งจะเบือเพราะบ่อย ๆ
นี่แหละ ตุ๊ไม่คิดอับอายมั่งเลยเดี่ยวใครมาแอบเห็นจะทำ
อย่างไร”

“ใครจะมาเห็น” สำเนียงคงยืนคำ “ในเขตบ้าน
เราจะมีใครมากล้าด้อมมองเรื่องพรรคินอยู่ และอีกสัก
ชั่วโมงฉันทันก็จะไปโปะแล้ว”

“กะชั่วเวลาไปโปะจะสักก็อดใจเชียว”

“ว่าไตรี” สำเนียงพูดตักคอหล่อ ๆ “ก็เผื่อชั่วเวลา
ฉันทันไปแล้วกระถินอยู่ทางนี้ถ้าหากมันจะย่อนมาแล้ว”

“ใครจะย้อนมา” กระถินก้อนให้ “ใครจะมากี่
ข้างใครปะไร”

“คนอื่นนะเขาคงไม่อาจนึกหรือก อ้ายสินใจของ
กระถินนั่นแหละมันหูหนวกไม่รู้ประสาคนนั่น”

“อ้อ—” สาวร้องพยับหน้า “พูดกันอยู่เป็นนาน
สองนานนายก็ยังไม่รู้เสียอีก—ยากใจจริง”

“รู้” เขาพูดคำเดียว “เชือกยิ่งเสียกว่าเชือก
แต่ฉันกลัวใจเจ้านั้นหรือก ไม่ใช่จะว่ากระถิน ว่าแต่พอ
ฉลอมออกกริบขึ้นเรือนเสียก็แล้วกัน พอใกล้ ๆ สว่างถึง
ค้อยตื่นไปรับ มานี่นะเสียงต้นหรือเปล่า”

“นายเพิ่งจะกลับได้สักครู่เท่านั้น เพราะเห็นบันไม่
ค้อยสบายตั้งแต่เมื่อคืนที่กลับจากบ้านขุนเจริญ”

“เสียงคงตกใจที่อ้ายบ้านนั้นเข้าไปก่อเหตุ” สำเนียง
คะเนตามความเข้าใจ

และครู่ที่สนทนากันอยู่นั้น ชาวเรือ ๓-๔ คนที่
เตรียมจะออกฉลอมต่างก็แบกแหอวนทั้งแจวและเคื่องมือ

ไปโป๊ะตามกันมาเป็นกลุ่ม และอีกหมู่หลังนั้นมีเจ้าอางที่
 นายเชิงหมายความผิดไว้แต่ครั้งก่อน ที่เอาฉลอมไปหลับ
 เผลอจนเสียที เดินเหลียวหน้าเหลียวหลังเหมือนจะหาใคร
 สำเนียงจึงพากระถินลงจากแคร่หลบขึ้นไปทางทับ
 ที่อยู่ถัดค้อยสังกระชิบ

“เขาจะออกกันแล้ว แน่ๆเหมือนเจ้าอางมันจะ
 เทียวกำลังตามหา ฉันจะไปละแต่กระถินต้องหลบอยู่ก่อน
 ที่นี่ย่าเพิ่งออกไป”

“ใครจะออกไป ขายหน้าเหมือนจะตาย” กระถิน
 พุดงอนๆ กระดากใจ “ไปก็รีบไปเถอะเดี่ยวเจ้าอางจะ
 เหลียวมาพบเข้าก็อายมันแยะ”

เขาหัวเราะเสียงค้อย ไม่ครึกครื้นเหมือนเมื่อสักครู่
 เลยเหลียวดูรอบๆ นึกระแวงไปเอง

“ขืนเรื่อนนอนเสียนะกระถิน หลับพักเสียให้สบาย
 พอสว่างๆ ฉันก็คงจะกลับจะได้ทันค้อย”

“แล้วยังห่วงอะไรอยู่อีกล่ะ” สาวหลบแก้มแสรัง
 รำคาญแล้วผลักใส “ไปเถอะรีบไป มัวชะล่าอยู่ยงงเสมอ
 เดียวก็ไต้งามหน้าหอรอก”

นั่นแหละสำเนียงจึงพ้นไปได้ เขาเดินหลบไปตาม
 ชายคามืดแล้วตัดออกทางท้ายทับเป็นเชิงมาจากปลายหาด
 โน้นแล้วส่งเสียงเรียกเจ้าอาง เรียกพวกเรือให้ประชุม
 พร่อมแล้วพากันลุดน้ำไปไต่ขึ้นข้างลำชลอม และยามตึก
 ถึงจะพูดค่อยเพียงไรเสียงพูดก็ยิ่งได้ยินชัดถนัดมาถึงกระถิน
 แแทบทุกคนทุกคำ

จนชลอมสาวโบพันหาดไปแล้ว ห่างฝั่งเหออกน้ำ
 ลึกไปรับแสงจันทร์แฉลบเป็นริ้วลม น้ำใจสาวที่ยืนชุ่มมิด
 อยู่คอยให้ชลอมพันลับตานั้นยังคิดไปอีกต่าง ๆ คิดสุขคิด
 ปลื้มข้างหน้าแต่กาลเบื้องหลังของสาวแต่ครั้งก่อนนั้นยังคิด
 คิดหัวใจอยู่ร้าง ๆ แล้วยกิตตัวเอง ชั่งน้ำใจตัวเองที่คิดไม่
 แน่แล้วก็แสลงหัวใจ หากมีกระจกส่องเวลานี้ หน้าสาว
 ของเจ้าก็คงจะยิ้มเยาะใจเอง สองฝ่าที่กระถินรักจริง ๆ
 ไม่ใช่แสรัง เมื่อก่อนอายรุ่งก็เหมือนดวงใจกระถิน นึก

ชมชอบความกล้าและน้ำใจทรหด ปากมันพร้ารักให้ฟัง
นั้นเห็นจริงไปทุกคำ และก็นั่นเองที่เจ้าชายอยู่
เกาะเป็นหัวใจดวงแรกของกระถิน

แต่เดี๋ยวนี้แล้ว สิ่งที้งแล้วมาแต่เมื่ออยู่บ้านเกาะกลาง
น้ำโน้นวิปลาสไปเสียหมด หมากไม้และหมู่ตาลกรวดชาย
หาดหรือชะงอกหิน และถ่านาเย็นที่เคยอาบคูดเป็นของป่า
ไปสิ้น พากับน้ำและมรสุมแม่ลมกลับเป็นสั้ร่ายน้ำกลัว
แก่คนเมือง กระถินย่อมรู้แล้วแก่คำตและคำชัว เครื่อง
นุ่งห่มพันกายอันมิตชิด และสะอาดของชาวฝั่งเมืองนั้น
เพลันตา ทับที่เคยสะอาดอาศัยนอนมาก่อนนั้นถ้าจะหลับ
ตานึกเดี๋ยวนึกก็เห็นไม้เกินครัวไฟที่นี้

แล้วก็หลับตา ให้สิ่งเหล่านั้นเป็นความหลับใฝ่ฝัน
เช่นความร้ายในฝัน แล้วก็เบิ่งลมแห่งหน้าตุจันทร์
กระถินเกิดใหม่แล้ว ตันแล้วจากหลายร้อยหลายพันคืน
ที่หลับใหลอยู่บ้านระยาที่ฝันร้ายแล้วออกก้าวเดินจากที่ยืน
เห็นหน้าทับเจ้าปุ่น นึกกะตาคอายหน้าทับและกระท่อมร้าง

ที่นั่งพะนอกกันอยู่เมื่อกี้ นึกหวาดว่านางตะเกาที่ไม่ได้ไป
ไปะจะเป็นคนแสบคอยด้อมคอยมอง แล้วยกแสบเสนอกำไป
ให้เจ้าคนอาศัยน้ำนีสัยป่า

“อ้อ—นายกระถินของข้า” เสียงคิกกระร่วนและกาย
ของนางหญิงที่โผล่จากในทับว่างของเจ้าปู่ตนเอง

นางต้นห้องกระโดดสุดก้าว ตกใจเป็นล้นพันยิ่งกว่า
เห็นผีปิศาจ พอรำลึกมันก็โผล่มาเสียทุกครั้งคราว

“อเภา” กระถินเรียกชื่อผีเสียงตัวให้ปกติและทำ
ไถลถาม “นั่นเองเข้าไป—เออ อยู่ทำไมในนั้น”

“ข้าแอบดูเองเป็นนายข้านะซี” สำเภาตอบตรงๆ
แล้วนีสัยเต็มที่ได้จากพ่อแปรงก็พูดเรื่อย “ข้านะไม่ตั้งใจ
หรือก แต่ได้ยินเสียงกุกกักในน้เมื่อแรกนึกว่าคนจะเข้าเฝ้า
ถึงมาดู ก็พอดีเองมากะนายข้าก็ต้องหลบเงียบอยู่ แต่ข้า
มันก็พิกลทอดจะอยากรู้ไม่ได้”

นางเพื่อนเก่าที่ฝากชู้ไว้สนทงตัวเหลืออับอาย และ
แก่นค่านางหญิงระยำที่ไม่รู้จักทงพยศเลย

“เอ็งคิดเป็นศัตรูกับข้าอยู่เสมอ—ตะเกา ข้าถาม
จริง ๆ เถอะว่าข้าไปทำเจ็บข้าหัวใจอะไรให้เอ็งมั่ง”

“อ้อ—เอ็งก็แปลก” สาวแม่เพื่อนที่จำต้องถ่อมมา
เป็นบ่าวพริกหน้า ลอยหน้าสัวแสงพระจันทร์เหมือนจะอวด
ตัวที่ไม่ผิดพิรุณ “เอ็งมันร้อนใจไปกระมังกระถิน เอ็ง
คิดไปเองว่าข้าเป็นศัตรู บ้า—เอ็งเอ๋ย ข้าจะคิดยั้งงั้นได้
ลงคอ โธอเพื่อน อ้ายข้าพลอยต้องร้องไห้ไปกะเอ็ง
เมื่อฝาก—โอย อย่าให้พูดเสียเลยดีกว่าแม่นายกระถิน”

“แล้วเอ็งจะต้องย้อนเอาเรื่องชนมาพูดทำไม—ข้าก็
รู้อะอือเกา” นางต้นห้องแสวงหัวเราะใส่หน้ามิ่ง “รู้อยู่
เต็มอกเต็มใจหรือกะวะ ที่เป็นตัวการจูงมือไปหาเหตุอยู่
เมื่อคืนวานนี่ไม่เพราะจะคิดประสงค์หรือกร”

“โอ้ยกระถิน ถ้าว่าอือเกาหัวใจไพร่นี้มันจะประสงค์
สะก้อ—หนอย” ลูกพ่อเต้าแปรเลือดชนหน้าเมื่อถูกย้อน
มาตรงใจ “แน่ะยะนาย—แม่เมียนาย เมื่อฝากนี่ ถ้าหาก
หัวใจอือเกาจะกว้างเป็นน้ำทะเลแล้ว ปลาเห็นน้ำร้อนจะ

จะออกได้ ปลามันกำลังเกลือกออกกเกล็ดแห้งแล้วจะ
 ประสงค์น้ำ คิดดูเสียให้ดี”

กระถินตอบไปพอให้ทันควันไม่มีความหมาย “ข้า
 คิดแล้วชีวะว่ามันไม่ดี”

“เห็นจะจริง เพราะว่าพื้งมันมีแต่เตี่ยวติดตัว
 เสื่อผ่านุงหมอนมันหายากลำบาก อ้อ เพราะงเองแหละ
 ะ”

กระถินต้องร้องไห้ เจ็บน้ำคำเจ็บใจสารพัดที่ฟัง
 เพื่อน ยิ่งเถียงยิ่งพ่ายแพ้ความกำก้นของนางตะเภาซึ่งไม่
 คิดว่าจะเกิดมาแข่งเป็นศัตรู มันร้ายตั้งแต่แรกเมื่ออยู่ระย้า
 แข่งศึกกับเจ้ารุ่ง และก็ตามเป็นจ้าวหัวใจจนข้ามน้ำพัน
 ระย้ามาแล้วก็ไม่วาย

แล้วก็เกิดน้ำใจอาฆาตตอบช้หน้าว่า “อเภาข้าเห็น
 แก่เหตุหลัง ๆ นิดเดียว เห็นกะลุงแปรและบ้าหอรอก”

สำเภากลับย่นหน้าพยักถาม “อินายจะทำไม้อีตะเภา
 ถึงจะนายก็ยังเป็นอชอนหน้าหลบเขาอยู่หอรอก”

เมื่ออยู่ระย้าโน้น กระถินเคยแต่จะพูดจะเป็นเหนื่อ
 ใต้เสมือนผีเพราะอายุเกินกว่า เคยกรากแร่เข้ารับมือทองคำ
 ว่า แต่ครั้งนเสียงคำว่าของกระถินไม่สู้สำเร็จกลับถูกเถียง
 และยื้อนยอกให้เจ็บใจและหากจะขึ้นถ้อยมานะตรงเข้ารับมือ
 อย่างแต่ก่อนอยู่อีกเสมอ นางตะเภาก็คงไม่ยอมลดละอีก
 แล้วก็สะบัดหน้าหนี ทั้งสำเนียงเจ็บใจทั้งร้องไห้
 ผากไว้แก่นางเพื่อนให้คิด

“ขอบใจมึงละตะเภา เออ เมื่อเอ็งแน่ว่าจะไม่คิด”
 แม่เพื่อนแสรังเค้นเสียงหัวร่อ “คอยดูไปอีกก็เห็น
 อีก แต่เมื่อกี้ไม่ตั้งใจจะดูอีเภาที่ยังได้ดู—เชิญเถอะแม่”
 เสียงถุกถมรดหัว เสียงคำพึมพำของกระถินที่เดิน
 จากที่พ่อแม่เฒ่าพัดเกตุออกมาเรียกลูกสาว กระถินจึง
 โลงใจไม่ร้อนหูอีก ตะเภาก็ถูกแม่รังตัวเข้ากระท่อมไป
 คำขรมเพราะลูกตนหนีมา แต่อันแท้จริงของลูกสาวพ่อ
 แปรนั้นนั่งซุ่มดูจันทร์อยู่ก่อนเมื่อกระถินกับสำเนียงจะมาถึง

และเมื่อรุ่งที่แล้วเจ้ากนกน้อยเพลารุ่งอยู่หน้าทบนเองจนฟ้า
สว่างกับตา

เมื่อพ้นเงาทบออกสู่แจ้ง หนทางคดเคี้ยวที่จะอ้อม
ไปเรือนนั้นสว่างไสวด้วยพระจันทร์ส่อง เมื่อสักครู่สิ่ง
เหล่านี้ย่อมเป็นสุขแก่กระถิน และต้องลมเสียเพราะน้ำคำ
เสียดสีก่อนว่าของนางเพื่อนตะเกาที่แสนร้าย และยังไม่สิ้น
วิตกต่อไปอีกก็ในข้อที่เกรงว่าลมปากของนางเพื่อนจะเป่า
ประจานในสิ่งที่มันเห็น ให้รู้กระฉ่อนอิงคะหนึ่งไปจนได้ยิน
ถึงหูเจ้ารุ่ง แล้วเจ้าชายทถอนิสัยเดิมบ้านระยาก็จะมาก่อ
เคอกร้อนอีกเป็นแน่ จึงมีหนทางเดียวที่สำคัญคือเล่าให้
ชูหนุ่มซึ่งจะกลับจาก ไป่รู้ความนี้เสียในเมื่อสว่างที่เขา
มาถึง

พระจันทร์เข้าเมฆอยู่ก่อนแถบทะเล กระถินเดิน
เดินมาตามทางสูง เบื้องล่างเป็นหาดลาดไปจดน้ำทะเล ซึ่ง
ยังเขียวปราศ เห็นฉลอมลิบ ๆ กำลังลดใบเสาต้นก็คิดว่า
เป็นเรือบ้านขุนเจริญจะกลับจากไป่ แต่ห่างจากฉลอม

ในฝูงคลื่นที่กลิ้งมานั้น ถ้าสังเกตของกระถินมีอยู่เช่นนาง
 สาวสำเภาซึ่งเคยนั่งเฟื่องอยู่เสมอแล้ว ก็คงจะเห็นกายที่มุด
 ก่อนคลื่นแล้วผุดขึ้นมาว่ายฝ่าคลื่นมุ่งมาเข้าฝั่ง และก็ใช้จะ
 เป็นฉลามตัวร้ายสิ่งไร ใช้คนงมหอยหรือดำกู่ลอบปลา
 ทงสน แต่นางต้นห้องกลับเหม่อไปดูฉลอมลอยลำเฉยเสีย
 เหม่อชมพระจันทร์ที่ฉายแสงจับใบฉลอมซึ่งมีสีคล้ำ ประ
 หลาดและยังสำคัญเสียอีกว่าเป็นฉลอมเร็วเขาจะลงอวน

คลื่นซัดซอนกันมาอีกดังทิวภูเขาหน้า เมื่อขึ้นสูงก็
 ขาวไปกับแสงเดือนส่อง เมื่อทรุดลงเป็นเหวลงตามทำนอง
 คลื่น ร่างซึ่งแหวกว่ายมาก็พลอยมีตกลงไปกับน้ำลุ่ม แต่
 ถึงหากเจ้าตัวมันจะคิดว่าห่างว่ายน้ำมาสักเกือบเดือนนับแต่
 จากบ้านระย้า จากถิ่นน้ำอันเคยดำผุดลงเล่นทะเลดำตัด
 กัลบึงหา ดำลอบและล่องไปหมู่แก่งรังนกควานหาพลอย
 กิติ อันการชานาญน้ำที่ห่างมากมิได้ถอยกำลัง หากที่เจ้า
 พวกบนฉลอมบอกว่ายังไกลลิบลับสำหรับเขากลับเห็นชั้น

เพราะเห็นอยู่ว่า แคนไกล้ ๆ นั้นเอง หากฝั่งเมืองที่ซอ
 ทั้บกระท่อมมุงจากใหม่ซุ่มสาวระย้าไว้ในห้องหับเล็กใต้
 หลังคากระเบื้องแดง และให้มันไกลไปอีกกว่าสิบเท่านี้ก็
 จะวายให้ถึงประเดี้ยวเดี้ยว

เดี้ยวก็ถึง—แล้วเจ้าไต้กึ่งที่สละเรือก็พิมพ์แก้ตัวเอง
 อีกว่า เดี้ยวก็จะถึงเพียงคลื่นส่งท้ายเข้าฝั่งอีกสักพักเดี้ยว
 และเมื่อลงสู่หน้า นิสัยเคยแต่ครั้งอยู่บ้านระย้าก็เกิดประจำ
 แสงเดือนก็จะโผล่เมฆให้สว่างอีกฝั่งนั้นยังไกลนัก แล้ว
 ก็ผิวปากวอนแม่ลมเรียกคลื่น แม่ทะเลจงบันดาลคลื่น
 ให้หนุนมาเถิด แม่ลมพัดจิ้วมาเถิดเห็นแต่ฝั่งกับฟ้าทอ
 ไกล พระจันทร์ก็อย่าเพิ่งโผล่เมฆให้กระจ่างจนคนเมือง
 เขาเห็น—แม่ลมเอยฮือมาเถิด แล้วร่างนั้นที่วายก็ดำลง
 หลบแสงจันทร์ ผุดวายปราศตั้งจะแข่งปลาและก็ดำไปอีก
 กระทั่งถึงหาดหน้าตน

มันลุนน้ำจากตนมาชนปากทางเดิน ตรงนั่นเองที่
 ตะเภามันย่นส่งและรับสัญญาณจะคอยตลอดชีวิต และเลี้ยว

ไปโน่นก็ทับตะเกา ทางถัดมาก็เป็นกระเบื้องหลังคาแดง
แต่ทำไมจะเข้าไปสู่ได้ แม่เอ๋ยกระถินของพี่คงเจ็บช้ำน้ำใจ
คงหลับน้ำตาลานองหมอน แค้นอายรุ่งวาก่อร้ายกล่าวล้าเลิก
ความหลัง ตื่นเถิดอายรุ่งก็มาแล้วมุงมาขอโทษคืนตั้งอเจ้า
ถ้าพบเจ้าก็จะวอนขอโทษเยี่ยงเดียวกับเมื่อวันกุดอบเข้าที่
บ้านระย้า ในลอบที่ถูกหีบปลาแก้มช้ำส่งให้แม่อาบ
และเจ้าก็ถือโทษว่าเสียตีสี่ประจาน แต่เราก็กินเคืองกัน
เพียงนั้น สำเภาไปอยู่เสียไหนเล่า บ้านนี้สำเภาคงจะหลับ
สนิทไม่ออกมาพบ ไม่อาจมาช่วยชี้ตำแหน่งห้องทับนอน
ของกระถินได้เหมือนก่อน แล้วมันก็ทรุดกายลงนั่งเหงา
สิ้นปัญญา

จนคนเดินมาใกล้แต่จะเลี้ยวเสียก่อนแยกไปจากเรือน
เสียงตันทันมือเปาะดังทุกนิ้วก็จะหลบแฝงกายพระจันทร์พัว
เมฆแล้ว เรือนใต้ถุนก็เห็นถนัดดินเป็นกลุ่มหรือขีดขึ้น
เป็นคอน กรวดหรืออะไรอีกที่เล็กไปยิ่งกรวดยังเห็นถนัด
แล้วโคมที่จะเลี้ยวก็จำเห็นได้แม่น

มันลุกถลาวิ่งไปสุดฝีตีน มือกวักและส่งเสียงเรียก
“กระถิน, เอ็ง หยุดคอยพี่”

สาวชะงัก ลั่นแต่ใจตลอดกาย ยักษ์มารข้ามน้ำ
มาอีก และคร้งนคองถูกมันประหารฉีกเนื้อเล่น “พี่รุ่ง
—ตายจริง” กระถินประณมมือ แต่สีหน้าที่เคยรับจันทร์
ของรุ่งเมื่อมาถึง ทงอ้าแขนด้วยกิริยาเคยอยู่เดิม ๆ ดูไม่
ร้ายเลย “นี่ยังงี้ นี่มายังงี้”

“พี่ว่ายน้มาจากชลอมโน่น” รุ่งชี้ไปทางทะเลลึก
ที่เห็นชลอมทอดตะคุ่ม เสียงที่สนพราว ไม่ผิดวันที่จะต้อง
แยกแลกกัน “โอ้กระถิน, น้ำใจพี่เอ็งอย่าเพิ่งถือเอาเป็นผิด
กันเลย กระถิน พี่มาหาขอโทษอ้อเอ็ง มาซี มาหา
หน่อย

กลัวพิฆาตเพราะนิสัยร้ายของมันนั้นสิ้นไป แต่อื่น
ที่จะมีผู้ใดเห็นหรือได้ยินบนเรือนนั้นก็อีกมาก ตัดใจสละ
มันอยู่หยก ๆ เมื่อสักครู่ก็หวนลงเลือก มันมาน้ำคาด
เดี่ยวชุ่มเม็ดไว้ที่เอวไม่ผิดธรรมเนียมบ้านระย้า คนหนุ่มอยู่
ในนิยายฝันที่จะตัดใจสุมก็ผู้ต่อมาอีกเหมือนเป็นตัวกรรม

“พรง” สาวกระถินเดินสืบเท้ามาใกล้และกระซิบ
“พูดเสียงเบาหน่อย—และจะอยู่ที่นี้ไม่ได้”

“โอ้กระถิน,ทำไมเล่าจะไล่พี่ไปเสีย” รุ่งถามเศร้าใจ
เองโดยสำคัญว่าเขาคงจะยังถือโกรธ “โน่นพี่ว่าจาก
ฉลอมโน่น เหนื่อยและพักเหนื่อยมากะคลื่น กระถินเอ๋ย,
แล้วเอ็งจะไล่พี่กลับ โอ้หัวใจเอ็ง”

“เปล่าหรอก” ชูเดิมเจ้าตอบไม่ทันคิดสิ่งไร “ไม่
ใช้ใส่ไข่ชั้บหรอก แต่ยนที่นี้เดี๋ยวนายหรือใครลงมาเห็นก็
จะเกิดความยากแก่ข้า ลำบากแก่ข้า”

“ใครเล่าจะถือใจเช่นนั้น พี่ก็อยู่ทั้งคน อ้ายรุ่งมัน
อยู่ละก็เอ็งเอ๋ย สักสิบก็จะสู้ สักร้อยก็จะสู้ขอแต่ให้มันทำ
เอ็งต่อหน้าพี่เถอะ”

เจ้าถอนใจใหญ่ มันพูดไม่คิดถึงธรรมเนียม และ
ประสาที่มนุษย์เขาถือกันเลย เชื่อนักละว่ามันต้องสู้เสียทั้ง
สิ้นไม่เลือกหน้า แต่ใครเล่าจะปล่อยให้มันทำไปเล่นตาม
สนุกเช่นนั้น ใครเล่าจะเป็นผู้ได้รับเสียหายอับอาย

“ไม่เห็นนั้นหรือพี่รุ่ง เขาเป็นนายเราก็ต้องเกรงกลัวเขาให้มาก”

รุ่งกลับท่องย้อนคำของกระถิน “เขาเป็นนาย เอ กระถินเอ็งมีนายบังคับ ถ้าฉันมิสุขสรวะยาบ้านเรามีได้หรือ มีนายอ้อ ก็แล้วจะทนอยู่ ให้เขาคอยบังคับเราไปทำไมกันอีก กลับอยู่ระยาของเราโน่นจะดีกว่า”

สาวนางต้นห้องมิได้ตอบอะไร จะขึ้นเรือนเพลานี้ทิ้งไปเสียหรือมันก็จะติดตามขึ้นไปแน่ แล้วอลหม่านก็จะเกิดขึ้น คนป่ามาเมืองใครเล่าจะไปห้ามนิสยป่าครั้นจะย่นที่นั้นก็ไซ้เชิงจึงเหลืออีกทางเดียวที่เดินหลีกตาหลีกเสียง ซึ่งจะส่งไปถึงเรือนนาย

รุ่งคงติดตามกระซนทุกฝัก้าวเหมือนจะเกรงกระถินหนีขึ้นไปเสีย แต่สาวผู้เดินชนหน้ากึ่งเลตรองไม่ตกว่า จะไปย่นแห่งใดดี จะย่นนานหรือรีบเร็วก็ยากจะตกกลางแก่ใจตัวได้ กระทั่งถึงหนทางแพรงที่จะแยกไปบ้านขุนเจริญก็หยุดอยู่ เตือนหลบเมฆไปแล้วอีกครั้งหนึ่งและก่อนไปขอบฟ้าใกล้จะตก สีหน้ามันที่ตามมาหยุดใกล้ ๆ นั้นหมองคล้ำไม่รันทะเล็นเหมือนอยู่ระยาเมื่อก่อนเลย

“เอ็งจะไปไหนเล่ากระถิน” รุ่งถามเสียงอ่อนใจ

“อย่าเพิ่งหันข้ากลับนะกระถิน เอ็งกับพี่ต้องพูดกันให้เข้าใจเรื่องก่อน”

“จะพูดอะไรกะข้าอีกก็พูดเสียเถอะ” เจ้าเร้งน้ำเสียงยังไม่หมดเกรง “ข้าเหลือเวลาน้อยที่จะพูดแล้วเพราะนี่นี่เขาลงมาเดินชั่วคราวเดี๋ยวเท่านั้นก็ต้องกลับชนเรือนนอนและข้าก็อยากจะเตือนพี่รุ้งเสียให้รู้ตัวไว้มั่ง”

“เตือนพี่ เอ็งจะเตือนว่ายังไงก็พูดให้ฟังเถอะ”

สาวถอนใจใหญ่ ถ้านึกถึงความหลังเมื่อจะจากแล้วหรือก่อนนั้นก็สงสารนึกแต่พอดคิดถึงคนเมือวานที่รุ้งถือเอาแต่ใจ กรากเข้าก่อร้ายถึงในบ้านทุบตีสำเนียงผู้อุปการะให้เจ้าเกิดความสุขแล้วก็ถอยความสงสารไปอีกถนัด

จึงเอ่ยอ้อม ๆ ถึงสาเหตุอันไม่งามนั้น “เตือนเรื่องเมื่อก็นวันวานนะซี รู้ตัวใหม่ว่ารุ่งทำไม่งามเลย และเขาก็โทษชดมาฉนั้นคนเดียว”

“รู” เจ้าผิวตอบเสียงเสียใจค้อยกว่าเดิม “ข้ารู้ว่าผิดถึงได้ตามมารับผิด”

“นั่นแหละเป็นเรื่องสำคัญ ผังเมืองนี้ไม่เหมือนกับ
ระย้าบ้านเรา เมื่อผิดแล้วจะเฉยไปเสียไม่ได้เขาจะต้อง
คอยจับกุมตัวไปทำโทษอีก”

“จับไปทำโทษ” รุ่งคงท่องตาม นึกได้ถึงคำแม่
บอกเตือนไว้ถึงเรื่องถูกจับทำโทษยิ่งแปลกใจใหญ่ แต่
ความไม่ค้อยถูกอารมณ์ก็เกิดมาอีก คิดแค้นต่าง ๆ “ใคร ๆ
จะมากอยจับ เออ กระถินเอ๋ย อยู่เมืองนี้มันลำบากแท้
แล้วก็ไม่รู้แล้ว นี่เขายังจะคิดจับข้าย่อยอีกหรือ”

“ก็ต้องเป็นแน่ละซี เพราะนายที่พี่รุ่งทูปตีไล่เข้าไป
ในบ้านนั้นเขายังเคืองอยู่มากนัก เขาเจ็บเขาอายแก่ผู้คน
อื่น ๆ น้อยไปเมื่อไหร่”

“จับข้าย่อย” มันตอบง่าย ๆ ความคิดและอารมณ์
หมองฮึดฮัดไปพิกัดและกึ่งง่วงงายเอาอย่างใจ “อย่าอยู่นี่
เลยกระถิน อย่าอยู่มันเลยที่เมืองนี้ลำบากนักกลับบ้านระย้า
เราอย่างเก่าจะสุขกว่า—”

“อ้อ—พี่รุ่งพูดอะไรยงงนี่” กระถินตกใจและห้วน ๆ
ไปอีกว่า “ถ้ามันได้รู้เห็นความจริงในเรื่องตัวเจ้ากับนายชู้ที่
จากไปไ้ปะแล้วก็น่าจะเกิดเหตุใหญ่

“เอ็งมาหลงผิงเมือง—” เจ้าคนระย้ารำพันต่อไปอีก
“โอ—กระถิน เอ็งมาหลงสวयงามแก่ผ้าผ่อนมาหลงทับใหญ่
หลงสีสวยจนลืม—เออ ไปเถอะกระถินเอ็งกลับไปอยู่ระย้า
กับพอกเถอะ”

“ไม่ได้หรอก ข้าจะทำตามให้เหมือนพี่พูดนะไม่ได้
พ่อแม่เขาก็สมัครอยู่นี้กันสินทั้งนั้นข้าจะไปอย่างไร”

รุ่งเช้าเรองตา สาวกระถินมันเปลี่ยนสำเนียงเสียงพูด
เสื้อผ้ามันก็เปลี่ยนหุ่มกายใหม่ตั้งนางสวรค์ที่ใดเห็นแล้ว
แต่ยังสงสัยดวงใจมัน อนที่รำลึกได้ทีละซอกก็เกิดขึ้นในใจ
ตั้งปลาพูดน้ำมากหลาย

ก็ถามเอาซึ่ง ๆ “เอ็งเป็นเมียนายเขาหรือเปล่า”
แม่ระย้าที่รวมอาบนำตากบมันเมือกอนสะตุงเสียสุด
ตัว ใจก็หวิวปลิว ถ้ามันรักก็ต้องแน่วเป็นยามร้าย และเมื่อ
จะบิตเสียมิให้รักต้องเป็นหญิงเท็จน้ำใจ ตานที่ทรยศมันแต่
ก็เหลือสิ่งเดียวที่จะพาตัวรอดยอมเท็จ พระจันทร์ที่เจ้าเงย
หน้าอวด และเซยชมเมือกก็หลบเมฆไม่อยู่จับเท็จแล้ว

“ถามอะไรยังงั้น” กระถินทำเสียงขุ่นเสียงงอน
ถืออุบายเดิมแต่อยู่ระย้าบ้านเก่า “พี่รุ่งกรูใจเข้ามาหานรัก

ชอบกันมานาน ที่ถามยงงนี่เข้าเคืองมาแล้วก็หนแล้วหรือ
เห็นว่าเข้าเป็นคนใจง่ายเลวหลาย”

“เปล่าหรือกระถิน” รุ่งตอบเสียงเกรง ๆ คนเคย
ข่มหน้าใจกันมานั้นถึงอย่างไรก็ไม่สิ้นเกรง “พี่ถามเอ็งนี่
เพราะห่วงเหลือเกิน ข้าเห็นเอ็งสนิทกับนายเขาเมื่อคืน
วันวานถึงได้กลุ่มใหญ่ เอ็งไม่ได้เป็นเมียเขามิใช่หรือ”

กระถินเลยชิงพยักหน้า เสียงโกรธก็ปนไปกับงอน
“ถ้าไม่เชื่อก็คอยาคบข้าอีกเลย ข้าจะเป็นตายอย่างไรก็อย่า
ต้องมาห่วงไม่ต้องมาเห็นหน้ากันอีกและมาตำว่าให้ข้าใจ”

“โธเอ็ง—” รุ่งตกใจสับสนเข้ามาจ้องถือสนิทเป็นเมีย
รักกันเองเช่นก่อนจับแขนกระถิน “เอ็งอย่าให้กระถินเอ็ง
อย่าร้องไห้เลย โธ ข้าก็พูดตามแต่เพียงคำใช้จะตำว่าเอ็ง
เช่นนั้นเมื่อไหร่ นิ่งเสียเถอะกระถินแล้วข้าจะไม่พูดอย่างง
อีก คำนี้ข้าจะถือเหมือนน้ำลายถมไปแล้วไม่เก็บมาอีกได้—
เอ็งนิ่งเสีย”

ความจริงกระถินให้เพราะเศร้าตัวเอง มันเป็นเพื่อน
สุขตาสำราญใจเมื่ออยู่ร่วมระย้า แต่เดี๋ยวนี้บอกไม่ได้ว่า
มันเป็นหนามแหลมคอยยอกดวงใจเพียงไรร้อยหนามไม่ยาก

เลยจะบ่งออก แต่ชีวิตอันจำเวิญของรุ่งอีกนานปีข้างหน้า
นั้นแสนยากที่จะไม่คอยเหน็บแนมใจ และยิ่งวันก็จะยิ่งกลัด
เป็นหนอง เพราะใครเล่าจะสมัครคืนไปอยู่ระย้าบ้านเศร้า
นั้นอีก

แล้วกระถินกึ่งหนึ่งตามคำจะเหลือสะอื้นบ้างเพียงเล็ก
น้อย เดือนตีกกกลดลงขอบฟ้าชะมุกขมัว เมื่อเดือนยงรุมต
ในข้างแรมจะสาอะไรกับคนที่มิสุขแล้วจะไม่ทุกข์ ชายที่
สละฉลอมข้ามท้องน้ำมาแล้วก็เคลิ้มไปเพียงใต้ใกล้ กอด
กระถินหอมตั้งแต่เสื่อผ้าจนกลิ่นเนือ แต่กระถินที่เคยหนึ่ง
ให้รุ่งเสนอประคองแต่ก่อน ๆ ก็ต้องกลิ่นหายไปแล้วเพราะ
กลิ่นน้ำหอมที่เคยจนคุ้นจุมจากชุนายกลับมาเป็นกลิ่นแดด
กลิ่นลมและมกเหม็นเหม็น

“โฮย” สาวถอนใจใหญ่เพราะทนรังเกียจจุมกตัว
เองที่สุดกลิ่นนั้นอีกไม่ไหว “จะเป็นลม—กลบรียงละซา
ง่วงนอนเหลือทนและเป็นไข้มาตั้งแต่เมื่อคืน นายผู้หญิง
ที่ซาอยู่กะเขาก็ไม่สบาย”

“อีกสักครู่คุยกันนาน ๆ หน่อยไม่ได้ไร”

“อย่าเลย เดี๋ยวจะเกิดความช่นลำบากแก่ข้าอีก”
 กระถินแคะมือนั้นและก็เพื่อจะหลีกเลี่ยงความอึดอัด จึงพูดเพียง
 ขอไปทีให้พ้นตัว “ตักแล้ว เดี๋ยวฉลอมเขาจะออกก้นอีก
 มาพบเข้าจะเกิดความไว้วางใจหลังตักว่า”

“แหมกระถิน พอยู่ถึงบ้านท่านและกลางที่กตองค่าง
 ทะเล” รุ่งบ่นอย่างเสียดายแต่เมื่อสาวชแจ่งให้ฟังอีกพอล้อ
 ใจมันให้พ้นไป รุ่งจึงเห็นจำเป็นว่าเพียงได้ลอบมาพบถึง
 จะนานครั้งนานหนกยิ่งตักว่าให้เกิดความ กระถินถูกกักตัว
 หรือเขาจะส่งแยกไปไว้อันตามคำ

แต่ก็ยังเรียกถามเอาสัญญาว่า “สักมะรินมะเรื่อง
 ใน ๓ วันนพจะมากอีก เอ็งมากอยเหนื่อยได้ไหมล่ะ เพลา
 อย่างคนวันนแหละ”

“อ้อยาก อย่าเพิ่งให้ซำรับค่าเลยเพราะเผื่อจะลงมา
 ไม่ได้ เผื่อนายเขาอยู่หรือไม่ไปโปะจะทำยังงไรรอ ๆ ไป
 ก่อนจะตักว่า”

“สักเมื่อไหร่เอ็งกันตพมาเถอะ”

สาวนึ่งตรองสัญญาเรียกกำหนดวันของรุ่งเหมือนจะ
 กำหนดเวลาตายไว้ชัด ๆ แต่ก็ต้องเอาตัวรอดไปพอกิจการ

ก่อนและเพียงแลเห็นเคื่อนตก สติปัญญาของกระถินก็พอ
จะเกิดให้ปดมันได้สนิทสมจริง

“นี่เพิ่งจะย่างข้างแรมยังมีเคื่อนหัวค่ำ และตกก็ตก
นัก ไร่แรมแก่อีกสัก ๘-๙ วันละก็สะตอกเพราะมีตหน้อย”

ชายมันตบมือหัวเราะต้องใจ “เหมาะนักเขี้ยวกระถิน
แรมแก ๆ มันพอเหมาะที่ฉลอมพีจะออกตีปลา เออตกลง
สักก็ค่าดีละ”

“๑๐ คำ” สาวตบส่ง ๆ ไป แต่ก็ต้องเวียนท่อง
๑๐ คำเสียจนชื่นใจอยู่เสมอ เพื่อรำลึกที่จะหาอุบายเลี้ยงมิ
ให้เพลอในวินั้น “ไปเถอะ พี่รุ่งกลับไปเถอะ ๑๐ คำ
มากแล้วกันชาจะรีบชนเรอนเดียนแหละ”

รุ่งก็อยากจะดูสาวเมอชนเรอนเพื่อจดจำตำแหน่ง
และทางเลี้ยวทางเดินให้แม่นใจ เพราะคิดลำบากไปว่า
กระท่อมเรอนฝั่งเมืองนี้ใหญ่โตลดเลี้ยวแสนลำบากที่จะจำ
แล้วกลับไปพยกหน้าตอบแก่กระถิน

“เอ็งกลับไปก่อนเถอะ พี่จะคอยดูเอ็งเสียก่อนอย่าหวัง
เลย ฉลอมพีทอดอยู่กะแค้นเองอาศัยคลื่นไปพุกเดียวก็ถึง”

สาวนางต้นห้องฟังอ่อนหัวใจแทน ทะเลน้ำมดแล้ว
 กว้างว่างออกกลับตากว่าจะถึงฉลอม ชายใดเล่าที่ฝั่งเมืองจะ
 บังอาจว่ายน้ำเล่นมาเยือนฝั่งและกลับไปอย่างไม่รู้สึกรู้หาย
 ไม่เกรงภัยน้ำสารพัดเช่นเจ้ารุ่งแล้วสาวก็ออกเดิน ถึงอยาก
 จะให้พินม่นเสียเร็วอย่างไรแต่พอหวนมาคิดว่า กระถินจะ
 ต้องทิ้งมันเสียด้วยคำหลอกล่อจึงอดจะหวังไม่ได้ อดสมเพช
 ไม่ได้ เพราะรู้สึกเป็นทำนองเดียวกับวันที่จะจากบ้านระย้า
 พระจันทร์มัวอับแสงหนีขอบฟ้า ทิ้งทะเลไปมือที่ประจวบ
 กันพอคืนคล้ายจะเกิดสัญญาให้รู้ว่า เจ้ารุ่งชาน้ำจะต้อง
 วิเวกอยู่ตงทะเลที่พระจันทร์หนีแอบชนฟ้า แล้วก็เหลียว
 มาดูอีกเหมือนขอดูโฉมอีกสักครั้งเดียวที่จะได้ดู หากสำเภา
 แม่เพื่อนม่นยังเบงกันเอง และอยู่ด้วยเดี๋ยวนี้ก็จะได้ฝากรุ่ง
 ไว้ให้สำเภามันปลอบน้ำใจ พอสุดเลี้ยวสุดตากระถินก็ต้อง
 ปล่อยสะอันทกลน เวลานานนักให้สะอื้นเต็มเสียงแล้วอย่างชน
 เรือนเงียบ

จนสาวลับตาแล้ว รุ่งก็ยงรำพึงยืนอยู่คำ ๑๐ คำ
 ของกระถินนัดท่องจนจำได้แม่นยำ ที่จริงใจสมัครจะยื่นหาตน
 ให้นานไปอีกจนก่อนสว่างเห็นดาวรุ่งและก็จะคืนคำเสียแก่

สำเภา มันเพื่อรำพันกับสำเภาคนก่อนนั้นก็เพราะกำลังเมื่อ
 ใจหงุดหงิดโทโส เพราะใจหวงสาวที่เห็นเสนอน้ำกับชาย
 อนทิดูแคลนแม่กับไต๋กั้งซึ่งเขามักดู แต่เดี๋ยวนี้กระถินมัน
 ยังเป็นหญิงซอจกไม่ซอตอบแล้ว จักไปถือสัญญาแก่สำเภา
 อิกก็เหมือนเป็นชายเที่ยวลวงแม่เพื่อนยามทุกข์ให้หลงเชื่อ
 คำไปไม่เหมาะะ และก็คิดว่าจะยืนนานอยู่เหนือหาดทาง
 เดินนอิกไม่เหมาะะ ด้วยฝั่งเมืองมีเขตบ้านเขตหวง ไม่
 เหมือนระย้าอันไรเจ้าของจะยืนสักกรุงก็ได้ แล้วก็คิดเกรง
 ไปแรม ๑๐ คำ ที่สาวบอกอยู่ว่า แม่เกิดเหตุเกิดความ
 ซนอิก แต่เพียงครึ่งจึงแน่นักหนาที่จะถูกเขาแยกกระถิน
 ส่งไปอื่นแล้วรุ่งก็กลับใจ

ขอบฟ้าดำแดงวิปริต แดคแดงและพายูร้ายที่

ชาวโปะสังเกตอยู่แต่เย็นจากอีสานบ้านด่าน คอยต้อนรุก
 ผุงปลาที่ตามพายุนั้นปากน้ำบ้านฝั่งเมือง จึงเป็นทางพายู
 เมฆกนฟากบนามตสนิทไม่เห็นกันอิก มรสุมในอ่าวบัวน
 ให้ทะเลบ้า คลื่นสูงตั้งภูเขาน้ำก็โจนโผนเข้าฝั่ง

ฟ้าแลบแล้วทางโน้น แล้วก็มืดไปอีกเมื่อเสียงพายุ
 กระหึ่มทั่วสารทิศแทบไม่เห็นถนนที่ว่าทะเลหรือฟ้า บัดใจ
 เจ้ารุ่งทายนพิเคราะห์ทะเลบ้ำรำลึกใจถึงคนตกเพลาเดียวกัน
 แต่ครึ่งก่อนมรสุมมัน โหมบ้านระย้าคงจะล้มเป็นฤกษ์ยาม
 ประเสริฐเมื่อโน้น แต่ในชั่วครู่เดียวกันเมื่อกระถินทิ้งจาก
 ไปด้วยค้ำหนักก็เกิดมรสุมอีกประหลาดนัก

และอีกครู่ ไฟทะเลลุกขึ้นให้เห็นที่ละดวงดุจดิลิบบๆ
 จากไกล-ใกล้และเฉลียงไปตามทิศต่างๆ สายแสงบอกเหตุ
 เสียงเขามันกู่โหยจากทะเลเรียกช่วยสำเนียงต่างๆ ต่ำ-สูง
 และสนบ้างก็สนเสียงหาย เห็นไฟสายแวบใบฉลอมจะทวน
 ลมก้าวเห็นตะแคงแล้วมืดเหมือนน โคมตะเกียงจมน้ำ

เสียงกาหลตลอลดไปทั้งฝั่ง ไต้และคบไฟจุดขึ้นสว่าง
 คบบังเพลิงหรือโคมตะเกียงต่างหิวจากเรือนกันชุลมุนตาที่
 หาดกวัดแกว่งบอกทางฉลอม บ้างผ่านและกลางคนชะงัก
 มองเมื่อผ่านชายทายนลิ่งเลใจจะหนีฝูงคน มันนุ่งผ้าคาดเดี่ยว
 กระชับหลบหลีกจะลงชายหาดให้พ้นแสงเพลิง ซึ่งส่วนมาก
 เป็นหญิงและแม่เฒ่าอยู่เรือน

โคมเก่าบ้านระย้าของพ่อเต๋า ซึ่งยังไม่กลับจากบ้าน
 คำนกับขุนเจริญก็จุดขึ้น ตั้งแต่แม่เรียกหาคืนเข้ากระท่อม
 จนบ้านนี้แล้วสำเภายังไม่หลับเลย คิดต่างๆ นานา ทั้งประ-
 หลาดในน้ำใจนางเพื่อนกระถิน จนเสียงเอะอะของชาวบ้าน
 ตื่นมรสุมจึงปลุกแม่แล้วจุดโคมขึ้น

“พ่อก็ยังไม่กลับ” สำเภาพูดสำเนียงตื้นวิตก “จน
 บ้านนี้แล้ว เออ จะทำไงนี่”

แม่เต๋าสันเพิ่มไปหมด ห่วงลูกชายเจ้าแปลงที่ไป
 โป๊ะและห่วงพ่อแปรนนก็เหลือหลาย

“อ้อ—จะทำไงไร” แล้วแม่พึดก็ประณมมือสั่นตลอด
 ตัวสวดมนต์ แต่ไม่ทันจะได้แค่นั้นก็ถูกลูกสาวรังมือ

“ไปหาดเถอะแม่ บ้านนี้เขาอยู่หาดกันหมด และ
 จะได้ออยตุณลอม”

แกลูกกระฉับกระฉ่างตั้งเป็นสาวแข็งแรงเพราะตกใจ
 สำเภาก็ส่องโคมจูงมือแม่ทั้งวิ่งทั้งเดินจนเลยทับเจ้าปูน ซึ่ง
 นางกระถินมาชมชู้ อิกเลยวักเห็นแสงโคมหัวจากเรือน

“ใครนั่น—ตะเพาร” เสียงถามตะโกนมา

สำเภาชูโคมสูง “ข้าเอง—นั่นใคร”

“นี่”

“อ้อเสียงนาย” สาวลูกพ่อแปรที่อยู่ทบเป็นเพื่อน
แม่พัดพัดเร็วพลันแล้วจึงมาถึง “อ้อ ทำไฉนกันนี่พอกยังไป
ถูระกับขุนเจริญไม่กลับ พี่แปรไปโงะไม่มีใครอยู่หมด”

เสียงสองโคมไปรอบๆ หน้ากระถินที่ยืนเคียงกซัด
แทบจะสิ้นเลือดแล้วตัวเองก็ถามอย่างสิ้นปัญญา

“ตายจริง ผู้ชายไม่มีใครอยู่กันเลยไปโงะกันหมด
ฉันท่วงพี่สำเนียงเสียจริง—โธ”

ไม่ขาดคำก็ต้องหลับตากันหมด ฟ้าแลบแสงแล่น
ผ่านแวบไปแล้วเปรี้ยงซ้อน พวกอยู่ตันทาคเป็นหญิงก็
หวัดหวาดส่งเสียงเรียกคุณพระให้คุ้ม เสียงเซ็งแซ่ที่กู่ส่งไป
ฉลอมล่าแท่งที่ลอยอยู่เห็นถนัดสำคัญว่ากลับจากโงะ แล้ว
ในช่วงขณะนั้นที่แสงฟ้ามแลบ ชายหนึ่งที่ยืนโดดเด่นอยู่กาย
พันผ้าสันคาคเตียวกระชบย่นหันขวับก็เหลียวมา

ทั้งสำเภากับนายและนางหญิงต้นห้องต่างเห็นพอ
เหมาะพร้อมกัน รุ่งก็เพ่งอยู่ในที่มืดต่างคนต่างจำกันได้

“ฟุ้ง—” ตะเภาตะโกนก่อนเป็นคนแรก ซ้อน

สะอื้น

มันขานรับสวนควัน “พี่เอง—ตะเกา^{๕๖}รนน^{๕๗} ตะเกา
เออ^{๕๘} กระถินอยู่^{๕๙}ด้วยหรือ”

เพียงขาดเสียงขาน รุ่ง^{๖๐}ก็วิ่งปราดมาถึง สองสาวที่
เป็นนายและนางหญิงต้นห้องถอยหลังกรูด เพราะกิริยา
มองรอบของชายหน้านั้นไม่เป็นที่วางใจแก่เสียงผู้จำได้ถึงคืน
ก่อนเลย

“กระถิน—” เสียงกอดนางคนสนิทต้นห้องไว้แน่น
สำเนียงสั้น “กลับเถอะกระถิน^{๖๑} ฉันทกลับ^{๖๒}เถอะ”

แต่สำเภากรากเข้าเกาะแขนตามไปอีกเรื่อง “พี่รุ่ง
มายังไง^{๖๓} จลอมลม^{๖๔}มร”

“เปล่าตะเกา” รุ่งสั้นหัว ยังมองกระถินที่เพิ่งจาก
ไปก่อนหน้าเกิดทะเลบัวและนายสาว “จลอม^{๖๕}ช้ำ^{๖๖}อยู่โน่น—”

ก็พอเสียงออกเขาจากจลอมเรียกมา เจ้าปุ่นเบา
ตะโกนเราเสียงถี่^{๖๗}ห้วน ๆ แต่อีกเสียงนั้นโหยมาไกลถัดไป
แสงโคมหลายดวงก็ส่ายมาฝั่ง

นายสาวของกระถินนั้น^{๖๘}ก็จำได้^{๖๙}คิดว่าจลอม^{๗๐}ทางบ้าน
ของพี่ชายที่ออกไปเป็นลำ^{๗๑}ท้าย^{๗๒}กร่อง^{๗๓}ตกใจ

“เสียงลำเจ้าอาวของพี่สำเนียง โธ่ โนนตุโนน”
 เสียงซม่อไปกลางทะเลลึกไกลถึงเรือลำที่ทอดหนึ่งโดดคลื่น
 เห็นซัดเมื่อฟ้าแลบถนัดตา เสากำลังโค่นลง เพราะใบตึง
 ลมเกินไป และอีกแลบหนึ่งของฟ้าก็เห็นฉลอมที่เพิ่งกลับ
 หนีพายุดองหมุนบินไปตามพายุ ลอยชนยอดคลื่นแล้วยุบ
 หายลง โผนชันอีกตามคลื่นหนุนและโจนน้ำ เห็นวังปล่าน
 ก้นทั้งลำและแกว่งโคมไฟเมื่อจมลงอีกครั้ง

แต่ไม่เห็นแสงไฟจากเรือนนี้อีก นายสาวของกระ-
 ถินก็ร้องเอ็ด

“ลมแล้ว—โธ่พี่สำเนียง กระถิน ฉลอมพี่สำเนียงลม”
 นางระย้าต้นห้องตกใจสิ้นพิน ฉลอมลม สำเภา
 ปลาล่มจมจะจุดชีวิตผู้อุปการะและชูช่อนของกระถินไปต่อ
 หน้าจนมลิมสำนักอื่น ๆ

“พี่รุ่ง—ช่วยเถอะ เอาฉลอมไปออกช่วย”

เสียงก็ลมกลัวในความแปลกหน้าเป็นศัตรูของมัน
 สิ่งเดียวที่เสียงคิดคืออายุของพี่ชาย

“ออกช่วยตัวช” เสียงกรากเข้าพูดตรง ๆ “มี
ฉลอมออกช่วยชีวิตไว้ด้วยเถอะ”

“เอ๊ะ—” รุ่งเหลียวรอบ ๆ ไม้รู้ใครที่ร้องกันแน่
แม่เฒ่าพึดก็เพิ่งจะนึกและจำมันได้ “ไปสิรุ่ง ไปไว
เข้าหน่อย ไร่อ้ายแปลงอยู่ในนั้นเอ็งอย่าถือโกรธมันเลย”

“ไปเถอะ” อีกสาวหนึ่งน้องเจ้าแปลงศัตรูร้ายกราก
เข้ามา “พ่อไปบ้านด้านก็ยังไม่กลับ โน่นไฟเรือใครต่อใคร
ไปเถอะอย่าลืมพี่แปลง”

มันครางอ้อ พยักหน้าส่ง ๆ ไปด้วยความตะลึง แล้ว
หญิงไม่เคยรู้จักที่เป็นนายของกระถิน ก็ตรงจับแขนเขย่า

“ไปสิ—ไปช่วยสิ”

มันเบิ่งหน้ามองมรสุม มองสาวมองนางไปทั่ว ๆ
ที่กำลังตระหนกตกใจ แต่ชีวิตคนที่กำลังจะตายได้คลื่น
ถึงอย่างไรรุ่งก็รู้สึกสงเวช ใจคนยังห่วงคนถึงอ้ายแปลง
จะเคยร้ายมาก่อนก็ยากจะนิ่งคุ่มันตายต่อหน้า เสียงขอวอน
ก็สะท้อนอยู่ที่ละคนตลอดทุก

รุ่งเห็นมองอีกหนหนึ่งพยักหน้าท้วง ๆ “เออ จะเอา
ฉลอมออกช่วย”

แล้วพากันแลบตลอคทะเล ฉลอมล้าเคราะห์นั้นต่าง
เห็นกันทุกคน ท้ายจมดิ่งเสาะใบหัก ก็เซ็ดขึ้นทางหัวเห็นเป็น
เสาะและพากันร่นชนหัวยังไม่ยอมกระโดดทะเล มือกวักมา
ฝั่งและแกว่งโบกต่างโคมที่สูญน้ำไปแล้ว

รุ่งขยับผ้าคาดเตี่ยวให้มันแล้วออกวิ่งปราดลงถึงหาด
มันวิ่งไปไม่เหลียวกระทั่งลุยน้ำ คลื่นตีฝั่งปะทะหน้าจนเซ
ชะงักแต่มันก็ลุยไปอีกพอเพียงเอจ ก็ดำมุดหลบคลื่นให้ข้าม
พ้นหัว เสียงนั้นวิ่งเล่นจนลึมใด ๆ ลึมกระถินและสำเภา
ที่จูงแม่วิ่งเฟื่องตามมาถึงชายน้ำพร้อม ๆ กัน

ต่างยืนประณมมือหัวหัวใจ ห่วงชีวิตทั้งหลายถัด
ไปโน้น หัวใจเราเราจ้องดูชายชาญ กระถินก็พิมพ์้ำให้
วอนด้วยคำเจ้าเองต่าง ๆ เร็วเถิดพี่รุ่ง เร็วให้เหมือนว่า
อยู่ระย้าเล่นคลื่นทะเล ส่วนสำเภาแม่เพื่อนใจหายวับทุก
ครงที่เห็นรุ่งหายมุดคลื่น กระทอนเมือถูกตกลับแต่มันก็

คนกลิ่นไปอีกทั้งปราศใส่แล้วก็นักวอนแม่ทะเลที่ศกตสิทธิ์
 อย่างกลิ่นมันให้สูญชีพเพราะอาสาแก่เขาเลย ให้ถึงเถิดฟุ้ง
 โน่น เห็นกายโจนอยู่ตามยอดคลื่น

เสียงออกท่าออกทางเอาน้ำใจช่วย ชาวระย้าบ้าน
 นิยายเก่า หนุ่มรุ่งที่เพิ่งเห็นหน้าถนัดงามส่วนด้วยกิริยาชาย
 งามไม่ผิดอีกชายที่เหมือนกันแต่หน้าตลอดข้อ แล้วก็นัก
 ท้อถอยแทน จะสิ้นแรงเสียกรรมงแล้วเพราะจมนคลื่นหายไป
 พ่อเอ๋ย โผล่อกแล้ว ว่ายปราศไม่รู้เห็นอยู่ตั้งพ่อทะเล เรียว
 แรงทั้งกำลังทรงสมคำพ่อแปรที่อวดนัก สมคำกระถินและ
 ตะเภาว่าชำนาญว่ายทั้งปลาอยู่น้ำ จมไปอีก พ่อรุ่งที่นี้กรู
 โฉมว่าควรจะเป็นหนุ่มในนิยายเล่ามากกว่าจริงเสียแล้ว

ตะเกียงสายจากชลอม แสงแวบของตะเกียงทำให้
 สาวทั้งสามให้ร้องลืมหาย

ตะเภาแผ่นออกหน้าตะโกนไปเหมือนจะคิดว่า มัน
 คงไต่ยีน

“ถึงแล้ว ใครมั่งจะว่ายถึง ออกเถอะฟุ้ง”

กระตืนใจสะอื้นด้วยความยินดี เสียงนนดังจะเป็น
 นายแต่ความปีติทำให้มีกิริยาตั้งสาว สำเภาจึงกรากไปยื่น
 เคียงพุดเต็มเสียง

“ไปดีเถิด พ่อรุ่งจงไปดี—ช่วยสำเร็จ”

แต่ที่เพิ่งว่ายนํ้าถึงและไต่ชนฉลอมนน ถึงจะไม่ได้
 ยินคำสรรเสริญเบื้องหลังจากหากก็ส่งเต็มเสียง

“สาวไบเต็มเรือ” แล้วเจ้ารุ่งผู้หวังชัพมมนุษย์ยืน
 ตามวิสัยเพื่อนมนุษย์ก็ช้ออกทศทะเล “ฉลอมลุ่มโน่นโอ้ยๆ
 กำลังจมจะลิวตามนํ้า เอ้าออกอ้ายปุ่นเจ้านาคมาถือตะกุก
 ข้าจะไปอยู่เส้าหัว”

เพียงรุ่งชวนส่งความ ฉลอมเร่ก็กางไบเต็มสองเส้า
 หมกแล้วพวกที่หากซึ่งไม่รู้ความจึงต่างประหลาดใจ เพราะ
 มรสุมกำลังปั่นททะเลบ้า ทุกลำที่ไปไต่มีแต่มุ่งหน้าเพียร
 จะเข้าฝั่งแต่ลมโกล้อบปางเสียแล้วมิ่ง ที่โกลจนยากจะมา
 ถึงแต่ลำโกลที่กางไบกลับทิ้งมิ่งออกทะเล สองเส้าติดลม
 สะเทือนทุกขณะก้าว สับคลื่นแหวกนํ้าบักหัวเหมือนจะดำ
 เลย แต่แล้วก็โผล่โผนชนตามคลื่น โจนเหปราคาเข้าห้วงนํ้า
 ที่กำลังสุบเรือเล็กที่เส้าไบบั้นไปแล้ว

ไม่เห็นทิศเห็นทางเลยนอกจากเมื่อฟ้าแลบ ทุกคนกำลังทอดชีวิตให้แก่แม่ทะเลก็ตรอกแต่เพียงช่องน้อย ในเมื่อจะเกิดบุญวาสนามาช่วยไว้ สำเนียงเกาะไม้เสากระโดงหักครึ่งไว้พุงแรง แต่ฉลอมที่ยังกลิ้งไม่จมสนิทเพราะคลื่นไถ่น้ำหนุนก็พอปะทะงชีวิตอื่น ๆ ของลูกจ้างเรือให้อยู่ครบไม้กระจัดกระจาย

“อาน—เจ้าอานอยู่ไหน” สำเนียงกู่ไปด้วยเหน็ดเหนื่อย กำลังรักของสำเนียงและจะจากมาเสียชีพทำให้เขาสำนึกไปเศร้า ๆ “ใครอยู่มั่งอาน”

“อยู่หมดทั้งหน—นายร” เสียงตอบของเจ้าอานหอบอยู่ข้างหลัง “ฉลอมหนักปลาที่บรรทุกเหลือเกิน ถ้าไม่กลิ้งเทปลาไปเสียก็เห็นจะจมแล้ว”

“สักประเดี๋ยวก็จะจม” เสียงครางจากแปดง “นั่นหากคลื่นมันถีนหนุนข้างไตอยู่ ไม้ก็จมแล้ว”

“อ้อ โธ่บุญวาสนาช่างไม่ช่วยเลย” เสียงสนเหมือนจะร้องให้ของจำปีและครางขึ้นใกล้ ๆ เพื่อน “แปดง—เอ็งกะขาเพื่อนรกกันมานาน เราจะรอดไม่รอดเท่ากันเอ็งอย่าถือสาก่อน ๆ ของข้าเลย”

เสียงพวกเรือพากันบอกว่าปากเจ้าบีพุตเป็นกลาง และ
ถึงจะเป็นพี่ชายกระต๊อนเคยเกรงใจ สำเนียงก็อดจุ่นไม่ได้จึง
ร้องห้าม

“แล้วกันจำทำไม่ถึงพุตงั้นแล้ว พากันใจเสียไป
หมด—”

พอฟ้าครุ่นนแลบและเสียงเป็รียง อีกเป็รียงเห็นตั้ง
ลงน้ำแล้วก็เล่นปราดเป็นทาง ลูกบ้านแตกก็พากันส่งเสียง
พร้อม ๆ บอกให้นายตุ

สำเนียงตะโกนด้วยความดีใจ “ฉลอม—เออฉลอม
ใครกำลังมาทางนี้ เร็วทางนี้”

เจ้าแปงตะโกนต่อเติมเสียง “เจ้าประคุณทางนี้
เร็วหน่อย”

ฝนทะเลยิ่งกระหน่ำหนัก แสงแปลบปลาบของฟ้า
แลบลงน้ำหลายทิศตลอดเวลายิ่งเห็นเรือเสาะใบคู่ไกล้อีก
ทั้งนายโคมไฟบอก สำเนียงก็ให้พวกเรือรวมกันกู่ชน
พร้อม ๆ เจ้าคนหัวนั้นได้มาอยู่กราบมือบ้องหุ้บเสียงและ
ถือโคมสายอยู่เรื่อย

เสียงก็เรียกพร้อม ๆ กันและแข่งกันบ้างแหบบ้างใส
และเครื่องสนของผู้ใหญ่คอยได้ยินถนัดเมื่อฟ้าแลบก็เห็นฉลอม
กลิ้งตามยอดคลื่นและกลิ้งลงลึกผ่านหน้าเรือเจ้ารุ่งที่ชนอา-
สาจึงวิ่งมาข้างข้างท้าย

“ปุ่นเอ็งกลับตามน้ำ โน่นเห็นไหมฉลอมแตก คน
ทงหนเกาะกันเป็นแถวเดี่ยวก็คงจม”

เจ้าปุ่นเหตะกุดข้างท้ายให้เบน ถึงทุกคนในลำคุ่น
ติดกับทะเลและมรสุมแต่ก่อนจะใกล้สว่างนี้ เป็นคืนร้ายที่ไม่
ค่อยได้พบเห็นเพราะผิดหน้าเบนทะเลบ้ามากกว่า พอตั้ง
ลำได้ทิศเบนหัวทางเดียวกัน ฉลอมที่ออกกู่ชีวิตคนก็ก้าว
ข้ามคลื่นสับน้ำปราศ ใกล้เสียงวอนหนักได้ยินถนัดดังผู้อยู่
หว่างคลื่นจะได้เกิดใหม่อีกหนหนึ่ง

ลมตืดตึงใบฉิว รุ่งหนักว่าเช็ดสายส่งปลายเชือกวิ่ง
ไปหัวเรือ

“เฮ้ย—ลมใบวิ่งฉิวจะชนหน้าเสียแล้ว เร็วอายนาค
ลมมาหลังลตเส้าใหญ่ เทียงกะเจ้าคลื่นมาช่วยข้างนี้”

เสียงแซ่จากฉลอมกลิ้งน้ำข้างล่าง “เร็วเถิด—จะจม
—ฉลอมจะจมเดี๋ยวนี้”

รุ่งทอตเชือกปราดบ้องปากกู่ลงไป “เกาะซีเร็ว
 อ้าววิ่งเลยเสียแล้ว เฮ้ยโง่ลตไบหน้อยซี คนกำลังจะตาย
 หมด โง่อายนาค”

“เสร็จเสียสิ”
 เสรีจเคียวน

ไบหลังลตชะลอลงแล้ว เชือกสายส่งที่ทอตไปให้
 กตงมอเกาะได้เป็นแถวที่ไขว่คว้ายังจับไม่ได้อีก และลอย
 หนีไปก่อนยังตะโกนอยู่ แต่คลื่นข้างเรือกระหน่ำเข้ามา
 จลอมล่ำลุ่มก็กระเพื่อมมากับคลื่น

“ปุ่น อ้ายปุ่นเบน” รุ่งซึ่งอยู่กราบตะโกนตกใจ “เบน
 เปลี่ยนทางเร็ว ประเดี้ยวกระทบแตกด้วยกันตายหมด”

เกือบไม่ทันการเพราะจลอมที่ช่วยชีวิตขนาดเขื่อง
 หน่อตอานัก พอเจ้าปุ่นเหตะกุดเปลี่ยนทางได้คลื่นก็ยก
 จากใต้น้ำหนุนล่ำลุ่มโจนไล่หวัด ๆ เจ้านาคลูกใต้กั้งเจ้าเที่ยง
 และลูกเรือคนอื่นช่วยกันสาวมอรับขึ้นทีละคน

ใต้กั้งเรือแตกจำใต้ก่อนใคร ๆ “อ้าว—พี่เที่ยง เอ๊ะ
 พวกเราเอง เร็วซีช่วยเร็วหน้อยนายยังลอยคอออยู่ตามน้ำ
 ไปโน่น”

“อ้อ อ้ายอาน” เทียงได้สติจ้องหน้าไปทั่ว ๆ
“อ้ายแปลงรี เออทำไงล่ะ—ฟรุ้ง”

แล้วเสียงเรียกรุงก็ประดังพร้อมกัน อึงคะนึงเราให้
ช่วยเพราะฉลอมลุ่มมุดน้ำไปแล้ว กระโถงเสาหักกับคน
เกาะลิวตามน้ำตะกุ่มเหมือนเศษไม้ตกลงหลุมคลื่น น้ำเวียน
ตีฟองฟองเจ้าปูนส่งโคมให้ไต่ก้าง เจ้าอานสายแสงไฟเห็น
สำเนียงผลุบโผล่ลนลาน

“ช่วยฉันด้วย” แว่ว ๆ ของคนใกล้ตายร้องเต็ม
เสียงด้วยความกลัวเพราะลูกจ้างเรือคนอื่น ไต่ชนหมดแล้ว
รุ่งวิ้งปราดมา “ใครนั่น—เหลืออีกคน เออปลาย
เชือกส่งเข้าเร็ว”

เจ้าแปลงถือปลายเชือกตึง เจ้าศัตรูเก่าบ้านระย้า
ก็จองล่างชีวิตกันไม่ลดละ แต่แล้วก็มากชีวิตกันเอง

“ใครถือเชือก” รุ่งหันมาอำมรับ “อ้าว—อ้าย
แปลง—จำปี โธ—เออ ชำดีใจจริงที่ทนมาช่วยบ่ากะตะเกา
มันคอยอยู่ฝั่งและกระถิน—เร็วส่งเชือกมาเถอะ”

แปลงกระโดดถึงตัวส่งปลายเชือกสายส่งที่ตัว ไต่มา
เป็นคนสุดท้ายที่สุด

“เร็วเถอะรุ่ง—นั่นนาย—โอ้ย—จมนจะสิ้นแรงแล้ว”

พอรับปลายเชือกก็ผูกคล้องข้อมือสั้นหลัง “เกาะมา
คงไม่ไหวหรือจะโชนทะเลไปช่วย พอเชือกตึงก็สาว
ที่เดียว”

ขาดคำรุ่งก็วิ่งบนกราบฉลอมแล่นไปตามยาว สุก
หัวลาก็โชนลิวลงทะเล ร่างคนยังผลุบโผล่รอแรงแเสียงเรียก
ช่วยกำลังจะสิ้นอยู่แล้ว จะสิ้นทั้งแรงเรียกและพยุงตัวเอง
เพราะกระโถงเล็กไม้ครึ่งท่อนจมน ๆ ลอย ๆ ไม่ทานตัวหนัก
คนเกาะได้

เห็นคนจะตายต่อหน้ายิ่งเร่งสองแขนมันให้เร่งขึ้น
ถึงฉลอมใบตึงลม พอคลื่นกราบปะทะหน้าเจ้าคนดำพลอย
และผูกติดกับง่ามที่ดำมุดน้ำรอดไป อีกโผล่ก็เข้าถึงตัว

“เกาะเชือก—เฮ้” รุ่งตรงเข้าพยุงแขนแต่สำเนียง
ใกล้จะสิ้นสติและความรู้สึกนึกคิดว่าจะตายมากกว่าและรู้สึก
อีกอย่างหนึ่งก็ยังมั่นอยู่กับเสาใบนั้น จึงไม่ยอมปล่อยมือ

“เกาะซี—ปล่อยเสาหักเสียเถอะเดี๋ยวมันก็พาพุ่งลง
มุดคลื่น”

แต่เมื่อผู้กลัวตายไม่ยอมสละเส้าหัก ที่คิดว่าจะพุง
ชีวิตไปได้อีก รุ่งก็จับแขนกระซางจนมือที่ใกล้จะสิ้นแรง
นนหลุดจิงสอดเขารกแร้วรวบไว้ทั้งตัว เชือกสายส่งยังอยู่
อีกเหลือยาวหนักกว่าจะตึง มันก็พาว่ายนํ้าลืงติดคลื่นไปเพื่อ
ให้สุดปลายเชือก

ชุกระถินที่เป็นนายร้องสุดเสียง รู้แต่ว่าถูกกระซาง
มือหลุดและก็ตามนํ้าเร็วปราดไปลิบ ๆ

“ตายแล้ว—ตาย”

“ไม่ตาย—เอ็งไม่ตาย” รุ่งปลอบใจเขย่าแขนที่หนีบ
ลำเนียงไว้ “ใจดีหน่อยซี—ไม่ตายหรอก”

“ฮึ—แล้วทำไมลอยลี้วยังงี้—ใคร—นี่ใครพาฉัน—อุม
ฉัน”

เสียงมันตอบห้วน “อายรุ่ง—” แล้วรุ่งก็เห็นคนที่
กลัวตายเงยหน้าพ่นนํ้าจองตัวมันเองก็แปลก พิศวงเพราะ
เจ้าคนที่เขาเรียกนายลือว่าชุกรักกระถิน และเกิดวิวาทก็เจ้า
นายในแขนหนีบนี้เอง แต่มนุษย์ทั้งชีวิตที่ช่วยไว้แล้วเพียง
จะอ้าแขนปล่อยทะเลก็จะกลืนเสียสบายสิ้นห่วงหัวใจ สิ้น
ทางที่กระถินจะห่วงฝังเมือง และสิ่งอื่นอีกเพียงมันกลับชน

เรือบอกช่วยไม่ทันแต่หัวใจระย้อเกรงบาป เจ้านายในแขน
 กักอดแน่นตัวสนิทงนกในมือจับได้ เมื่ออยู่ระย้าเล่าหาก
 ปลาถูกลอบเหลือกินก็ยังไม่ปล่อยสู้หา กระต่ายตงหรือกวางเล็ก
 หลงแม็กเคยได้ปล่อย นิ่มนุษย์มันพูดได้ มนุษย์ที่เกิตมา
 รักชีวิตด้วยกันทั้งสนิทเหลือจะสงสาร

“ผู้หญิงมันให้เข้ามาช่วยเอ็ง—” รุ่งบอกลอย ๆ

“กระถินมันก็บอกข่าวว่าเรือเอ็งลม”

“กระถินบอกกงนร” สำเนียงทนใจ ยิ่งกลัวหนักขึ้น

ไปอีกเมื่อไฉนเจ้าตนเหตุเอ๋ยชอกกระถินก็อ่อนวอน “รุ่ง
 ช่วยฉันเถอะ อย่าถือเรื่องที่เราทะเลาะกันเลยฉันหมดแรง
 แล้วปล่อยคงจมน้ำตาย”

แปลกใจเจ้าคนระย้านัก ที่ผู้ชายยังหนุ่มแน่นอ่อน
 วอนเกรงตาย เมื่อยงงแล้วหากอยู่ระย้าเป็นคนยากเช่นมัน
 ก็คงจะอด จะต้องอดตายเสียเปล่าทำกินกลางน้ำไม่ไหว

“ช่วยซี—” รุ่งตอบหอบๆ อีกแขนคงจ่าน่าจะให้รีบ

สุดปลายเชือก “ไม่ช่วยข้าจะเอาฉลอมออกให้ลำบากทำไม
 ข้าจะโจนทะเลมาทำไม” แล้วใจคิดอีกอย่างก็พูดขึ้นมันจะ

สิ้นสงสัยครึ่งหนึ่ง จะรักมันหรือซึ่งสาวเพราะรู้ว่าใจชวักครึ่งหนึ่ง
จึงย้อนถามชายที่ฝากชีวิตไว้อย่างสำเนียงก็ไม่คาด

“เขาว่าเองเป็นพวกกระถินหรือ”

ชู้เมืองสะอึ้งใจหาย ถึงผู้ถามจะเป็นคนยากต่ำที่ไม่
มีราคาอย่างไร ไม่ควรเกรงอย่างไรแต่ในพริบตาหนึ่ง และ
ต่อๆ กระทั่งไต่ชนเรือมันก็เป็นชายประเสริฐสูงที่จะบันทาล
คนให้มีชีวิตอยู่หรือตายในชั่วอึดใจที่ปล่อยมีทางเดียวที่ต้อง
ใช้คำปด คำโกหกที่ใช้เมื่อคราวเหมาะจะจำเป็นแล้วก็ได้
ประโยชน์สูงเหมือนคำจริง

“เปล่าเลย น้องสาวฉันเขาสงสารเห็นลำบากก็เอา
มาเลี้ยงไว้ รุ่งอย่าไปเชื่อเขา”

แล้วคำปดของสำเนียงนั้นก็ได้ประโยชน์ตั้งใจคิด
รุ่งยับแขนแน่นมาอีกเหมือนจะเกิดความระมัดระวังเพิ่ม
ขึ้นเพราะเกรงสำเนียงจะหลุดมือ

“ข้าไม่เชื่อใครหรอก” มันพูดสำเนียงแจ่มใสและ
ประสาซื่อ “ผู้หญิงข้าก็ไม่ค่อยจะเชื่อ แต่เองบอกมาจาก
ปากนี้แหละเชื่อนัก เกาะ ๆ ตัวข้าไว้มังซเดี่ยวจะสิ้นหลุด
ไปลำบากนัก”

เพียงฟังคำชายเจ้ารุ่ง หนุ่มที่ไต่เท็จเป็นประโยชน์
เมื่อจำเป็นก็โล่งใจเห็นคเห็นอยแทบหายไปสิ้น นอกจาก
รำพันชอบใจและบุญคุณซึ่งฟังรู้งและไม่รู้แล้ว สำเนียง
ยังไต่คิดว่าควรจะย่อนรอยเดิมเจ้ารุ่งเพื่อประโยชน์แก่ความ
สุขเจริญตัวเองเบื่องหน้า

เขาเกาะต้นแขนตามคำและช่วยรุ่งกระทุ้งหน้าให้เร็ว
เนื้อแขนหนาหนาหนาหนักกลมที่ทรงกำลังเหลือนิสัยและ
น้ำใจเดิมโดยกำเนิดก็อดคิดไม่ได้ กระถินสวยนั้นเป็นคน
ระหงแบบบางควรจะเหมาะแก่เขาเอง ถ้าผิดคู้มาเป็นของ
รุ่งก้นาเสียตายนัก

“ฉันรู้ว่าเป็นเมียรุ่งเสียด้วยซ้ำไป” สำเนียงพูดขุ่น
ลอยๆ และย่อนถามอีกด้วยเล่ห์ฉลาดว่า “จริงยังงั้นไม่ใช่ไร”

มันก็สะอึกทำนองเดียวกับเขา แต่มิใช่จะเกรงตาย
อย่างสำเนียงเมื่อถูกถาม หากแต่ว่าเมื่อคนฝันและมรสุมจะ
ล้มระย้ากลายเป็นคนตลกนั้นใครเล่าจะรู้เห็นระแคะระคาย
เรื่องไรเล่าจะพูดพล่อยให้เป็นประจักษ์หนึ่ที่กำลังไต่สุข
เรื่องไรเล่าจะแยมคำให้ไปถึงหูกระถินจนย่อนมาต่อว่าเพียง
ก้านล้มพลอยสำเภายังเกิดเป็นเหตุใหญ่ เพียงคำเดียวบอกว่า

ปลาแก้มช้ำกระถินยังร้องไห้เศร้าตลอดคืน ถ้าคำเดียว
ตอบว่ามันเป็นพวกเป็นอันแน่จะกระถินจะต้องตัดมัน และ
หลบซ่อนมิให้พบหน้าเห็นอีก สิบคำที่นตก็จะคอยสว่าง
เปล่าไม่พบจนเงาตัวสาว

“เปล่า” รุ่งตอบหัวน ๆ ใจระแวงไปลูกชายพ่อ
แม่ “ใครบอกเองเล่าว่าข้าเป็นผัว อ้ายแปลงละซี”

“อย่ารู้ตัวเลย มันหลายต่อหลายคนนี่”

“มันก็โกหกกันทุกคนนะแหละ อ้ายพวกมัน
เกลี้ยขมั้นอีกข้าตงแต่อยู่ระยา”

โล่งใจหนักหลังนี้ไม่ผิดกับเมื่อแรกเลย กระถินของ
เขาคงผูกฝ่องสมหน้าที่จะเลี้ยงดูให้เบ็ดแผยไปอีก จึงแสวง
ตอบไถลไปคนอื่น

“ฉันก็เชอรุ่งเหมือนกัน ดีแล้วจะได้บอกน้องสาว
ฉันให้รู้ความจริง”

ก็พอสุดปลายเชือกสายส่งทงเข็ดที่ล้ารองมา และรุ่ง
ก็เหนื่อยมากจนเมื่อเชือกกระชากตึงหันกลับนนแทบ ล้า
เนียงจะพลัดจากแขน แล้วสองชายก็ถูกลากทวนน้ำอูเขยิบ
ตามจิ้งหะวะของลูกเรือช่วยกันสาวไถลไปทุกที เมื่อคลื่นตี

ปะทะหน้ารุ่งก็พามุดคลื่น เสียงส่ำล็กเมื่อไหล เจ้ารุ่งก็ต้อง
 เป็นครูสอนผุฉลาต่อน ผิงเมืองให้รู้ธรรมคาทะเลว่าต้องดำ
 มุดยอกคลื่นให้ข้ามหัวผ่านเสียก่อน แล้วอีกลูกไต้หน้าจะ
 หนุนเมือกคลื่นถอยเป็นสงท่ายเบาแรง

สำเนียงไต้คิดว่าตัวเงจริงในเรื่องนี้ เจ้ารุ่งซื่อนรู้
 ในเรื่องธรรมคาทะเลเพราะความชำนาญที่เคยมา เมือกคลื่น
 ยกยอกสูงมันจึงพามุดคลื่นอีกและเขาประพฤติตามทำนอง
 สอนก็สมจริง เมื่อไหลลอยตัวก็ถูกท้ายคลื่นถอยส่งลิวไป
 ยิ่งกว่ากำลังว่ายหลายส่วน กระทั่งถึงฉลอมพวกชาวเรือ
 ลูกบ้านต่างให้ร้องยินดีช่วยกันสาวเชือกจับผู้เป็นนายที่รอด
 ชีวิตช่วยนำมือชาวบ้านเกาะที่เขาระแวงใจ

จน ๕ คำ มรสุมเมื่อคืนตกเลยแล้วได้ ๗ วัน
ถึงจะเป็นเพียงน้อยผิดฤดูไม่ถึงเดือน ๑๑-๑๒ โปะ
ลมแต่บรรดาเรือ เล็กและ ฉลอม ตีวน ก็พากัน รับเสีย
หายลมจมลำบากแก่เจ้าของด้วยกันมากรายแต่เมื่อถัด
พ้นคืนทะเลบ้านนั้นแล้ว ทงฝั่งเมืองตลอดไปจนท้าย
บ้านหมอนนับแต่แหลมสิงห์ บ้านด่าน ตลอดเกาะเปริด
และจุลาภิสงบคลื่น

ลมเขายิ่งสุ่งช่วยแรงฉลอมที่กลับจากโปะมา
ตั้งแต่รุ่ง ลมอ่อนส่งหลังใบอยู่เรื่อย ตามหาดและเชิง

เล่นกำลังเรียกขาน กำลังกู่กันให้ช่วยถ้ายและชนปลาทั้งแม่
หญิงและเจ้าคน หนุ่มอื่น ทงหลาย ที่เพิ่ง กลับจาก โป๊ะหรือ
ฉลอมไปน้ำลึก เหล่านายก็จากเรือมากอยคะเนจำนวนที่
ราคาปลาและบ้างช้อขายกะทันหัน

ลำท้ายของเถาแก่ เซ่งนาย บ้านเพิ่ง ชนเสร็จ ตีราคา
แล้วช้อขายที่ต้องเร่งร้อนให้สำเร็จธุระในไม่ช้านักด้วยธุระ
อื่นของสำเนียงยังมีอยู่และ อยู่ห่าง ไปนั้นก็ถึง ในเมือง เขาจะ
ต้องรีบสู่เมือง เพราะวันนั้นจะครบ ๕ ที่ส่งกระถินกับครัวพ่อ
พยอมไปแล้ว จะต้องสู่หากระถินเพราะเวลาว่างที่มี อยู่
เฉพาะ วันหยุด ไม่ไปโป๊ะ และสิ่งที่ยังเกี่ยว ด้วย ธุระสำคัญ
อีก

เมื่อพ้นหาดขึ้นทางเดิน ร่างชายที่มาโน้นเบื่องหน้า
และกวักมือให้คอยทำให้จงใจ จนมาถึงตัวสำเนียงก็ยั้ง
เพิ่มจงนหนักชนเมื่อเห็นกิริยาตื่นร้อนของเพื่อน

“เอะอรุณ, ไม่ได้ไปโป๊ะหรือกร” สำเนียงถาม
เรื่องต้นเสียก่อน “แล้วนี่จะไปไหน คงมีธุระร้อนแน่”

“แน่—” อรุณพยักหน้า “อยากพบเหลือเกินแต่
รู้ว่าไม่อยู่ถึงโตมาตักเข้า ไปบนเรือนเถอะจะปรึกษาความ
อะไรสักหน่อย”

สำเนียงคงเดินงออะงะตามไปด้วย หัวใจ สนแต่ใน
กิริยาเพื่อนกระทั่งชนเรือนอรุณซึ่งแยกอยู่ต่างหากกับน้อง
สาว อรุณนั้นเหลียวตรวจตาไปรอบ ๆ ผิดกว่าธรรมดาที่
เคยมาเรือนนั้นนับครั้งถึงจะเป็นรอยก็ไม่ถวน

“ไม่มีใครอยู่อีกไม่ใช่”

“เปล่าเลย” สำเนียงพลอยตอบเสียงค่อยทั้งที่ไม่รู้
อะไร “แต่เดี๋ยวเจ้าอาจคงจะขึ้นมาเพราะฉันสั่งไว้ให้มา
เฝ้าเรือนว่าวันนี้จะไปเมืองทำไม, อรุณคงมี....”

ถามไม่ทันจบอรุณ ซึ่ง กำลัง มีเรื่อง ร้อน ในใจก็เล่า
แซงขึ้นมา

“ฉันกำลังเจอใครนั่นเชียวสำเนียง และก็ป็นราย
เดี๋ยวใกล้ ๆ กับสำเนียงเหมือนกัน” อรุณถอนใจยาว
เหมือนจะผ่อนให้เบาได้ชั่วคราวพัก สันหน้าอย่างสำเนียงไม่
เคยเห็นเขาเคยทุกซ์ครั้งไหนจะมากเท่า

“เอ๊ะนั่นไม่เข้าใจ, และจนเดี๋ยวนี้ก็ยังมืดหมทไม่
รู้อะไรเลย รายเดี๋ยวอะไรกัน”

“อายรุ่นนะซี, สำเนียงก็เรื่องอายรุ่นนี้ไม่ใช่รที่ตอง
รีบแยกกระถินส่งไปอยู่ชอนถึงในเมือง”

เหมือนเพิ่มความสงสัย และหวน หนักขึ้น อีกเมื่อได้
ยินชื่อเจ้าคนที่เคยช่วยชีวิตตัวเอง และกำลังจะทำลาย
สุขของตัวเอง ตามที่ กระถิน เล่าสู่ ให้ฟัง แล้วขอ ให้ส่งคร้ว
ย้ายเสีย จาก ผังเมือง ไป ให้ พัน เขต น้ำ ฉลอม มัน จะเร็ว มา
ถึงและถือน้ำใจกล้าเช่นเก่า ธรรมเนียมเดิมของบ้านกลาง
น้ำ แต่เมื่ออรุณซึ่งไม่เกี่ยวข้องเลยขึ้นมาได้รับเคียด
ร้อนพลอยไปด้วยก็ประหลาดใจ

“ถูกละ ฉันทส่งกระถินไปเพราะเจ้าน” สำเนียง
ตอบไม่ปิดบังและเล่าความจำเป็นให้ฟัง. “ในชั้นแรก

ที่ฉันรู้ว่าสาเหตุเพราะนางตะเภาเป็นต้นความ เป็นสื่อ

ตั้งแต่ อยู่เกาะ ระย้า แล้ว และฉัน แกล้ง ตาม เจ้ารุ่น เมื่อกัน

พายุนั้นมันก็บอกเปล่า แต่กระต๊อนกลัวว่าเจ้านี่จะถือนิสัยบ้า ๆ อะไรที่ไม่ค่อยรู้ ประสาคน เวียนไป เวียนมา ที่นี้กลัวจะมีเรื่องขึ้นอีกเลยต้องรีบแยกให้ไปเสียเท่านั้น”

อรุณยังนั่งเฝ้าฟังเรื่องราวและคอยหาช่องซ้ำเติมให้เป็นทำนองเดียวกัน แล้วปรับทุกข์ของตัวเองเสียงเครือแหบแห้งกว่าเก่า

“ฉันยิ่งร้ายกว่าสำเนียงมาก จำได้ไหมละเมื่อคืนเกิดพายุที่พ่อไปบ้านท่านกะตาแปรนั่นแหละ พอกลับมาแล้วตาแปรก็เป็นคู่คิดสำคัญทีเดียว ปากแกใคร ๆ ก็รู้สันดานดีก็เกิดขึ้นกับพ่อว่า อ้ายรุ่งนี่แหละเป็นลูกของพ่อที่แม่ฉันเล่าว่าไล่ไปทิ้งแม่ทิ้งลูกตั้งแต่ยังเล็ก ๆ พ่อเองก็ไม่รับ เพราะ สงสัยว่า จะเป็น ลูกชู้แต่ เดียวนี้แก เกิดอาลัย สงสารขึ้นมาและเชื่อคำยืนยันของตาแปรว่าเป็นลูก กระทั่งคิดปรึกษาหารือจะแบ่งปันสมบัติพิสดานของฉัน ให้กะ อ้ายรุ่งทั้งที่แกยังไม่เคยเห็นหน้าปะตัวมันเลย”

สำเนียงพลอยตื่นประหลาดใจ ชาวกลับตั้งหน้ามือ
มาเป็นหลังทำนองนั้นซึ่งตัว เห็นว่า แปลก ตั้งเรื่อง นิทานเล่า
สู่กันฟัง

“เอ๊ะถึงขั้นเทียวรี-อ้อ, ไม่น่าเชื่อเลย จริง ๆ
อรุณ, อย่าว่าแต่ปากของคนอย่างตาแปรเลย ถึง
พระอินทร์จะเหาะเหี่ยว ๆ มาบอกฉันก็ไม่เชื่อ”

“นั่นนะซี” อรุณรับถูกใจ “แต่พี่ฉันลุ่มหลง
เสียงจริง ๆ เคราะห์ยังดีที่เมื่อไปบ้านด้านนั้นไม่พบทั้งนางแม่
และเจ้าลูกจนบ้าน น้า พบ แล้ว แก เป็นคน ใจ เร็ว อยู่ด้วย
ทรัพย์สมบัติคงจัดการแล้วเป็นแน่”

“แล้วอรุณจะคิดอย่างไรล่ะ” สำเนียงถามความ
คิดและเตือนว่า “จะช้าไม่ได้นะเรื่องนี้นะ ขอโทษเถอะ
อย่าว่าฉันเป็นพวกฟ้องเลย จริงละถึงรุ่งจะเคยช่วยชีวิต
มาแต่—เออ, เราเป็นเพื่อนรักใคร่กันมาก่อน อีกอย่าง
มันต้องการประจบฉันเพื่อ จะได้ ไปมาหา ภาระถิ่น ได้สะดวก
เท่านั้น”

“พูดไปเถอะสำเนียง, ฉันไม่ถือสาอะไรหรอกถ้าไม่
เชื่อหรือไว้ใจแล้วจะมาปรึกษาทำไม”

“มันเหมือนนอรุณมากที่สุดทีเดียวนะ” เขาพูดตรง ๆ

“เหมือนเกือบเป็นคน ๆ เดียว หรือ ใกล้จะ ผาแฝด ก็ว่าได้
ข้อนี้แหละที่จะทำให้คุณลุงเชื่อ แล้วยังมีตาแปรปากอยู่

ไม่สุข คอยประจบประแจงและสอพลออยู่เสมอเรื่องจะ
ยิ่งไปกันใหญ่ ฉะนั้นจะขอให้บอกมาเถอะว่าจะให้ช่วยยัง

งมงัฒ้เต็มใจทงนั้น”

เพื่อนที่หอบทุกข้มาปรับให้ฟังค้อยหายว่าเหวเพราะ
ได้คู้คิด

“เมื่อแรก ฉัันยัง เข้าใจผิด อยู่ เหมือน กัน สำเนียง”

อรุณไม่มองหน้าและเสีียงพูดบอกความเสีใจ “แต่สำเนียง

อย่าเพ็งโทษฉัันนักเพราะความจะเข้าใจเช่นนั้นฉัันจะคิดว่า

สำเนียง จะ คิดถึง บุญคุณ มันถึง ไม่กล้า บอก กระทั่ง รู้เรื่อง

กระดินต้องเคือตร้อน จึงมาหาตั้งใจว่าจะให้สำเนียง

ไถลไปที่บ้านแกล้งชวณฉัันไปธุระเป็นเพื่อนก็ได้แล้วฉัันจะ

ไปเมืองถั่วเพราะทำงเสีย เรื่องนี้ ก็ต้อง ธิบบอก ให้แม่แก

รู้เร็วที่สุด”

“แน่ละ, เป็นฉันก็ต้องบอกใครจะไปยอม” สำเนียง
เห็นคล้อยด้วยจริง “อยู่ ๆ อ้ายคนป่าจากไหนก็ไม่วู
จะพลอยเข้ามาเป็นเจ้าของแบ่งทรัพย์มรดก”

“สำคัญที่ปากตาแปรคนเดียว แกเล่าอะโรมันมัก
จะเกิน ๆ จริงอยู่เสมอ” อรุณพูดท้อใจตัวเอง “และ
พ่อฉันก็ไม่ควรเลย, มีอย่างที่ไหนมั่งเรื่องก็เกินเลยมา,
แล้วถึง ๒๐ กว่าปีเพิ่งจะย้อนไปเชื่อ และข้อที่หนักชน
ไปอีกก็หลงเชื่อตาแปรเรื่องสมบัติพลอยบ้า ๆ อะไรที่ว่า
ยังหลงอยู่อีกนั่นเท่านั้น”

สำเนียงหนึ่งตรองทบทวนต้นเรื่อง และข้างปลายนั้น
เหตุผลและอันแท่ที่จริงความสำคัญใด ๆ ที่รู้กันเองหว่าง
น้องสาวกับอรุณ นั่นก็เป็นเวลานานนักแล้ว และถ้าหาก
เมื่อสมบัติทั้งหลายซึ่งจะตกเป็นของอรุณ จะต้องถูกแบ่งสิน
ขาดไปอีกเพียงครึ่งหนึ่งเป็นของเจ้ารุ่ง จึงเกิดเสียตายแทน
ที่ไม่ควรจะให้สูญเสียไปเปล่า

แล้ว ความคิดก็ผุดขึ้น กะทันหัน เมื่อ นึกถึง นิสัยพ่อ
แปรได้จึงย้อนปรึกษาความเพื่อน

“ฉันว่าตามตาแปร ให้มาแล้วแล้วซักความเอาดีกว่า
เพราะตานี้จะพูดอะไรก็พล่อยไม่สู้จะบีตบงนัก เห็นเป็น
อย่างไร”

เหมือนใจตรงกันกับอรุณซึ่งกำลังคิดอยู่ “เอ๊ะ, ทำ
จะดี” เขาเห็นฟ้องสมควร “เราทำใจดีพูดยกยอตาแปร
ฟังเสียงแกดูก่อนก็คงจะรู้เรื่องราวสำคัญอีกมั่งเป็นแน่”

“นั่นสิ”

ก็พอเจ้าอาจได้กังวลลอมล่อมมาถึงสำเนียงจึงให้ย้อน
ไปตามพ่อเฒ่าที่ทับอาศัยให้รีบมาเร็ว ๆ และหว่างนั้น
สำเนียงกับอรุณก็กระซิบปรึกษากัน เป็นความลับสองต่อ
สองถึงความที่จะหลอกถามพ่อเฒ่าแปรและกะการเรื่องเจ้า
รุ่ง

แต่เมื่อเจ้าอาจพ้นลอมมาหนแรก แหวนทองหลาย
หมอบให้พ่อแปรเป็นผู้จกตก และตรวจตราที่ว่าเมื่อขาด

หรือซำรุดแล้วส่วนเสียนั้นพ่อแปรกับคนทั้งครัว ซึ่งเคยแก่
หน้าทักจำต้องรับธุระเสร็จ และการซึ่งอวนกางแกก็ยัง
เกาะกะกันอลหม่านอยู่

พ่อบ้านระยาผู้เฒ่าเมื่อก่อน กำลัง เป็น ผู้กระหยิ่มใจ
ต่อสิ่งต่าง ๆ อันเกี่ยวด้วยทรัพย์สิน ที่ขุนเจริญล้นคำไว้ว่า
จะเกื้อหนุนแก่สำหรับ ความดีชอบ ทั้งหลายที่ ขุนเจริญ ได้รู้
จากผู้เฒ่าระยานเป็นส่วนมาก แต่เมื่อความจำเป็นที่แก่
จะต้องเป็นผู้สงบปาก ปิดปาก เรืองราวทั้ง หลายนี้ โดยถูกกำ
ซักกัด ถึงเช่นนั้นนิสัยที่อดพุดมิตได้ก็มักจะเผย ๆ อยู่
เป็นนัยอยู่เสมอแก่บรรดาลูกเมีย

เสียงทวาดอยู่แหว ๆ ของพ่อเฒ่าตลอดเวลาตาก
อวน ตรวจตราหาที่ขาดจะต้องชุนทั้งเอ็ดตะโรลูกสาวผู้
เปลอสติเป็นคนใจลอยอยู่ตลอดเวลาเสมอ

“มิ่งนี่แหละจะเป็นลูกที่ไม่รักหน้าพ่อแม่” พ่อเฒ่า
เอ่ยลอย ๆ ไม่มีหมายสำหรับแก แต่ที่ผู้อื่นเช่นสำเภา
ลูกสาวนั้นสะอึกใจพิกลแล้วแกก็พุดมากอกตลอดไป “มี

อย่างรื้ออะไกร, มิ่งนะเกิดมาเป็นลูกและก็เป็นลูกผู้หญิง
— ฮือ มิ่งเอ๋ยอ๊ะไกร, มิ่งนะมาจำความได้เมื่อคุณยาก
เสียแล้วก็เลยคุณเสียใหญ่”

“พลกแล้วพ่อ” สาวผู้มีอารมณ์หงุดหงิดไม่สบาย
เถียงท้วงจิตใจ “อยู่ ๆ ก็งัดเอาเรื่องเอากำเนิดอะไรมา
พูดก็ไม่รู้ละ— ฮือพิกล”

“นี่แน่ะพิกล” พ่อเฒ่าชูผ้าเท้าแกอยู่ร้อน ๆ “มิ่ง
นะแหละพิกล, เกิดมาที่หลังก็มาติดกันเสียแล้ว มิ่งรู้
มยละว่าเพลานี่— ฮือ— กูขี้เกียจจะพูดหรืออ๊ะไกร”

“จะต้องขี้เกียจทำไม— ฮือ”

“อย่าฮือ— มิ่งอย่าฮือ” ทั้งตวาดทั้งชหน้าของพ่อเฒ่า
อีกมือก็เกิดกิริยาเจ้ายศเท้าสะเอว แล้วก็ อ่างเรื่อง ตลอดไป
เป็นแถว “มิ่งมยละอ๊ะไกร— ฮืออ๊ะไกร, เวลานี่มิ่งรู้
เรื่องอะไรอยู่มั่งใหม่”

“รู้ว่าจะอด —— ทับนอนก็จะไม่มีอยู่ในวันสองวันนี่
แหละ”

แกะตะโกนแอ๊ด “อ้าว—อเภา—อะแน้, อีลูกคน^๕
จะไปเสียใหญ่ละซี อย่าเว้ย, อย่าเพิ่งตุกแต่เพียงพ่อ
ของมึง เออ, อีแม่อีลูกก็จะเกิดไม่สำนักกะลาหัวไปเสีย
๕ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ |
ควยกันทงนชมยละ แน่อเภา, ชุนเจริญนะยังเบ็นเกลอ
๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ |
เบนมิตรอยู่กะกุนามิงนา เทานรूरยง”

สาวเจ้าหัวเราะคิก ถึงไม่แกล้งจะเยาะก็เหมือน
เยาะพ่อตัวเองที่พูดอวดออกมา มือที่ขึงผิดอวนให้ตังหรือ
๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ |
ตาสายตรวจรอยขาดก็ชะงักลง

“๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ |
ขากรแล้วว่าเป็นเกลอเบนมิตร แต่กว่า” สาว
ยั้งคงหัวเราะอิกเหมือนแสนซ้นหรือแสรัง ก็ยากจะรู้หัวใจ
๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ |
ได้ “แต่ที่พ่อเบ็นเกลอกะเขานั่นนะ เราได้สุขได้สบายสิ่ง
๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ |
โรชนมามิง”

“๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ |
อ้าวมิง” พ่อเฒ่าก็วางมือจากริมขอบอวนข้าง
โน้น “ยั้งโง่ละก็จะยั้งหยิงเสียชมยละ อ้อ, มิงฮีไม่สมกะ
๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ |
จะเกิดเบ็นลูกกุเลย แน่อเภา, เมื่อพ่อเจริญเขาบอกอยู่
๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ | ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖ |
ไต้ง ๆ ว่าข้านี้หละเออ ตาแปรพ่อมิงนี้หละมีคุณแก่เขา

อยู่มากจะคิดซุบเสียงแล้วมึงจะว่าไง เฮ้อะ, อีตาขุนเรีญ
 จะ^{๒๒}ได้^{๒๒}รู้^{๒๒}ความ^{๒๒}ก็^{๒๒}เพราะ^{๒๒}ก^{๒๒}นี้^{๒๒}คน^{๒๒}เดียว^{๒๒} ฮือ, พะผ่าเสียดะวะ
 อีตะเกา ขุนเรีญที่^{๒๒}แก^{๒๒}จะ^{๒๒}ได้^{๒๒}รู้^{๒๒}จ^{๒๒}ก^{๒๒}ล^{๒๒}ก^{๒๒}ร^{๒๒}จ^{๒๒}ก^{๒๒}เม^{๒๒}ียน^{๒๒}นะ^{๒๒}เพราะ^{๒๒}ใคร^{๒๒}
 กัน”

ถึงสาวที่ยงถอแค้นเรื่อง เจารุ่งซึ่งยังละเมอหลงแม่
 เพื่อนต้นห้องอยู่แต่วันต้นข้างแรม เมื่อกันมรสุมเกิดทะเล
 วิปริตไปจะจงนในคำพ่อนึงคิดอยู่มั่ง พ่อเฒ่าเองก็เกิดได้
 คิด^{๒๒}ซ^{๒๒}น^{๒๒}แล้ว^{๒๒}ว่า^{๒๒}ปาก^{๒๒}ตัว^{๒๒}นั้น^{๒๒}ออก^{๒๒}จะ^{๒๒}เปล^{๒๒}อ^{๒๒}พ^{๒๒}ุด^{๒๒}ก^{๒๒}ำ^{๒๒}เก^{๒๒}ิน^{๒๒}ไป^{๒๒}ถึง^{๒๒}ความ^{๒๒}ที่^{๒๒}
 ถูก^{๒๒}ห^{๒๒}ำ^{๒๒}ม^{๒๒}เป็น^{๒๒}เต^{๒๒}ต^{๒๒}ชา^{๒๒}ด^{๒๒}จาก^{๒๒}ข^{๒๒}ุน^{๒๒}เรี^{๒๒}ญ^{๒๒} และ^{๒๒}ก็^{๒๒}ล^{๒๒}ำ^{๒๒}ไป^{๒๒}ม^{๒๒}ั่ง^{๒๒}หล^{๒๒}าย^{๒๒} ๆ
 คำ^{๒๒}หา^{๒๒}ก^{๒๒}ยัง^{๒๒}ได้^{๒๒}คิด^{๒๒}อยู่^{๒๒}ว่า^{๒๒} ล^{๒๒}ูก^{๒๒}สาว^{๒๒}แก^{๒๒}นาง^{๒๒}ตะ^{๒๒}เก^{๒๒}า^{๒๒}น^{๒๒}ั้น^{๒๒}โง^{๒๒}่^{๒๒}หล^{๒๒}าย^{๒๒}คง^{๒๒}
 จะ^{๒๒}ไม่^{๒๒}ท^{๒๒}ัน^{๒๒}ส^{๒๒}ง^{๒๒}เก^{๒๒}ต

ที่^{๒๒}จ^{๒๒}ริง^{๒๒}ก็^{๒๒}เรี^{๒๒}อง^{๒๒}ถู^{๒๒}ก^{๒๒}หา^{๒๒}คร^{๒๒}ำ^{๒๒}น^{๒๒}ง^{๒๒}า^{๒๒}น^{๒๒}เป็น^{๒๒}ขอ^{๒๒}แร^{๒๒}ก^{๒๒} แต่^{๒๒}การ^{๒๒}พ^{๒๒}ุด^{๒๒}
 นั้น^{๒๒} เรี^{๒๒}อง^{๒๒}เป็^{๒๒}อย^{๒๒}เป็น^{๒๒}นิ^{๒๒}ส^{๒๒}ย^{๒๒}ของ^{๒๒}ม^{๒๒}น^{๒๒}ุ^{๒๒}ษ^{๒๒}ย์^{๒๒}เช่น^{๒๒}พ่อ^{๒๒}แบ^{๒๒}ร^{๒๒}เอง^{๒๒}ความ^{๒๒}ที่^{๒๒}พ^{๒๒}ุด^{๒๒}
 จึง^{๒๒}เรี^{๒๒}อย^{๒๒}เป็^{๒๒}อย^{๒๒}แยก^{๒๒}ให้^{๒๒}ความ^{๒๒}ค^{๒๒}ิด^{๒๒}ของ^{๒๒}ล^{๒๒}ูก^{๒๒}สาว^{๒๒} บ^{๒๒}ัง^{๒๒}เก^{๒๒}ิด^{๒๒}ไป^{๒๒}ใน^{๒๒}ข้อ^{๒๒}
 ต่าง^{๒๒} ๆ^{๒๒} กระจ^{๒๒}ิน^{๒๒}แม่^{๒๒}เพ็^{๒๒}น^{๒๒}ก^{๒๒}ี^{๒๒}บ^{๒๒}อ^{๒๒}พ^{๒๒}ย^{๒๒}พ^{๒๒}ทั้ง^{๒๒}ถ^{๒๒}ิน^{๒๒}เก^{๒๒}า^{๒๒}และ^{๒๒}ไม่^{๒๒}ยอม^{๒๒}จะ^{๒๒}
 เผ^{๒๒}อ^{๒๒}ปาก^{๒๒}ถ^{๒๒}ิง^{๒๒}ถ^{๒๒}ิน^{๒๒}ใหม่^{๒๒}ที่^{๒๒}ต^{๒๒}ัง^{๒๒}ใจ^{๒๒}ไป^{๒๒} เจ้า^{๒๒}คน^{๒๒}ละ^{๒๒}เม^{๒๒}อ^{๒๒}เพ็^{๒๒}อ^{๒๒}บ้า^{๒๒}เป็น

ชาวเกาะก็สมน้ำหน้าทมิฬกลับค้ำง่าย เหมือนนลมปากนั้น
 ไม่มีสัตย์ความจริงของชายเลย และแต่นั้นต่อไป ก็อย่า
 หวังเสียเลย นี่จะหันหน้ามา เพื่อบนียดตะเกานี่เป็นเพื่อน
 ทุกข์ไต่อก เพราะเพียงนางกระถินต้นห้องมนัตระหลบลิน
 เสนอ และร้องไห้เอาหน้าตาเข้าข่มก็เชื่อแล้วเสียง่ายตายสนิท
 จนสัญญาเก่า ที่หาต ถึงจะ ยังไม่ ปราบกฎ เป็นจริง แต่ ควรจะ
 นานกว่านี้สักหน่อยหนะ เจ้าฟรุ้งทูกาเกินสำเภาแล้วก็มา
 พลิกเปลี่ยนไปเสียง่าย ๆ

สาวคองหนึ่งฟังบ่นฟังเพื่อ ของพ่อตัวออกที่ยังพิมพ์
 เหลือลาภและสุขไปอีกต่าง ๆ จนไต่กิ่งเจ้าอางผ่านไปเมื่อ
 แรกและครูเดียวที่เจ้าอางเดินยิ้มละไม กับเจ้าไป ทาง เรือน
 นายแล้วก็กลับมามีตัวทำทักกริยามันพลิก

“ลุง—” ไต่กิ่งฉลอมลมตะโกนตั้งแต่เพียงย่างมา
 หัวเลี้ยวยังไม่ถึงดี “ลุงแปร, เอ้อเฮอทำไมถึงหูหนวก
 ยงงนละ”

แกเหลียวไปขวับ กำลังที่ใจคิดปลมอยู่ต่าง ๆ ก็ยม
 แยมกับเจ้าอาง

“อ้อ—อางรี, เออเอ็งอดนอนเก่งแท้ เมื่อคืนไปทะเล
อดนอนอยู่ทั้งคืนยังไม่่วงอีกกริ จะไปไหนละนั่น”

“หุประเสริฐนักพ่อลุงเอ๋ย” เจ้าอางกลั่นหัวเราะไม่
“พูดกันเรื่องกี่ยอนมาถามเสียอีกเรื่อง—เอาพูดไป”

สำเภาเกลียดไม้ค้อยชอบหน้าเจ้าอางแต่เมื่อแรกอยู่
ระยำทรูว่าเป็นคนลงมือตเจ้ารุงและยิงมากินตำแหน่ง ใต้ก่ง
แทนหน้าชายเจ้าที่ออกไป แล้วกิริยาเจ้าอางก็ยกตัวสูงผิด
เคย จึงไม่สัพพอใจยิ่งได้ยินพูดจาเลียนคำล้อ ๆ พ่อแปร
อีกเช่นนั้น สำเภาจึงถามชนอย่างไม่เกรงใจ

“แล้วทำไมจะต้องมาก่อนคนแก่ พิลิกนัก รว่าจะ
ถูถูกกันก็อยากจะรู้”

ใต้ก่งเรือ ล่มคน ใหม่ นั้น เข็ดปาก สำเภา มาหนักต่อ
หนัก แล้วจึงไม่ค้อยจะกล้าซำหนักไปเสียอย่างอื่น ถึงไม้ตรีที่
เจ้าอางซ่อนแอบไว้ในใจจึงเลยเสเป็นหัวเราะพูดสนุก

“เอ็งช่างเคืองง่ายเสียจริง ข้าพูดเย้าหยอเย้า
ก็ออกรับแทนที่เดียว”

พ่อแปรไม่เอาเป็นอารมณ์กลับตุ๋นตุ๋น ลูกสาวแแกเอง
แล้วถามเจ้าอาง

“ทำไมอาง, เอ็งมาว่าไง”

“นายให้ลุงไปหาที่เรือนนะซี ไปเดี๋ยวนี้แหละเขา
กำลังคอยกันอยู่”

“เอ๊ะ จะตามไปเรียกเอาวิมานอะไรจากข้าอีกล่ะ”

แกบ่นอย่างรำคาญ “เอ็งรู้ไหมว่าเขาตามไปเรื่องอะไร”

ไต๋กึ่งสั้นหัว “เปล่า, พอไปถึงไม่ทันจะได้นั่งเขาก็
ให้มาตามคงจะถูกระรอน กระทบง เห็น นายเรือน โน้นลูกท่าน
ซุนก็อยู่ด้วยนี่ลุงไปเร็วก็แล้วกัน นี่อายแปลงมันไปเสีย
ไหนล่ะตะเกา”

“ข้าจะไปรู้เขารึ” สาวตอบแหวะๆ “ไม่ได้คอยมา
นั่งคอยเผ่าจะดูใครไปใครอยู่ทำไมจะบอกถูก”

เจ้าอางเลยไต๋แต่หัวเราะเก้อ และพ่อแปรระย้านน
ตังแต่กลับจากถูกระกับซุนเจริญแล้ว ผ้าใหม่เสื้อใหม่ก็มี

เพิ่มขึ้นอีกเพราะได้ กำหนัดและถึง จะเป็น เพียง ฐานะ แค่นี้ ไกล
แกกกลับเข้าทับเปลี่ยนผ่าน่งสวม เสื้อใหม่ ของ กำหนัด เสรีจ
ไม้ชั่วแต่เจ้าอาจหรือกที่ขบชั้นแม่ สำเภา ลูกสาว ก็ไม่วายจะ
นึกชั้นละอายใจ

“หัวเราะอะไรระอาน” พ่อแปรถามเสียงจุ่นเพราะ
เดากิริยาเจ้าหนุ่มคราวลูกฐิติ “มึงมองกูแล้วก็หัวเราะนี่มัน
เรื่องยังงี้กัน”

“เปล่าหรือหน้า” อาจไกลเกลียดและชมเชยไปทาง
หนึ่ง “ลุงแต่งชุดนี้สำคัญ, สวยเป็นนักเรียนเก่า ๆ ผู้ใหญ่ดี
จริง”

แกกมมองตัวเอง ผ่าน่งตัวเองแล้วก็รับคำชมนั้น
“สินกขลาปนี้ข้าชอบมาแต่หนุ่มแล้ว ก่อนๆ เมื่อริ
นักเลงอสนีไม่ขาดตัวเลย ผ่าเถอะวะ, อ้ายรุ่น ๆ เตียวนี้
ที่จะรินะแต่งเนื้อแต่งตัวมันไม่ได้แหวเหมือนก่อน ๆ เขา
หรือก” แล้วพ่อเฒ่าก็รวบผ้าขาวมาพาดไหล่เดียว “ไปสิ,

มิ่งไปหน้า ลางที่ข้าจะเลยไปเรือนคุณกะพ่อขุนเขาสัก
 หน่อย”

“แล้วก็จหมมากรุกเสียอีกวันหนึ่งซะ” ลูกสาวขัด
 คอชนเฉย ๆ

“แตกกลางปล้องชนมาอีกแล้วอ้อเวร”

“ทำไมจะไม่แตกอวนขาดรุบะเรื่อนี้ใครจะถักล่ะ”

“มิ่งแหละถัก, ีจะไม่มี—” แกรี่มาท่าทางกะปรี่

กะเปร่า “กูฟัง ๆ หมูนุจะเล่นใบเปิดเสียใหญ่หนามิงนา
 อีเกา”

“ไปนะลุง” เจ้าอางเห็นชักช้า และที่จริงไม่ใช่จะ
 เกรงเกิดเรื่องพ่อลูกตีกัน แต่หากขึ้นช้าจะกลืนหัวเราะแก่ง
 ของพ่อแปรไม่ได้”

จนเสียงหัวเราะก็มาข้างหลัง “ตาแปร, อะไรกัน
 แหมมแต่งตัวสวยจะไปไหนแต่เช้าที่เดียว”

“อ้อ” แก่เหลียวไปหัวเราะเจื่อน ลดผ้าพาดไหล่
ลงถือ “นายผู้ชายท่านเรียกยะไม้ทราบธุระอะไร แหม
อีเกามันยั่ว โทโส เสียจริง ตั้งแต่เข้ามาแล้ว คงโดนตีสักวัน
หนึ่งละยะนาย—อันต้องโดนมือฉันสักวันจริง ๆ”

เมื่อแกพูดทำซงซงนั้ก เสียงบุตรสาวนายบ้านที่เพิ่ง
จากเรือนไกลเลียวจะมาหาสำเภาก็ร้องห้ามปรามถึงเช่นนั้น
กว่าพ่อเฒ่าจะไปได้ก็ค้ำรามแล้วค้ำรามอีกซึ่งเข้าไปด้วยกัน
ทั้ง ๓ คน

คงเหลืออยู่แต่สองสามกับนายหญิงบ้านระย้า ทั้งคู่
ถึงจะเคยห่างเหินไม่สนิทสนมกัน เหมือนอีกหญิงหนึ่งนาง
ต้นห้องที่แยกไปแล้ว แต่ข้อประหลาดที่ชวนคิดอยู่ไม่หาย
เหมือนเป็นสิ่งจูงให้อยากใกล้ชิด กันเพื่อ ไต่ถาม ในสิ่งที่กัง
วลใจอยากจะรู้

แล้วความรำลึก ของคืน ฝนตก และมรสุม ลมฉลอม
ก่อนตกที่แล้วมานั้นก็ผูกคล้องลอยอยู่ในหัวใจ สำเภา

พลอยปลื้มที่เห็นหนุ่มชาวระย้า กลั่นเกล้า ได้ช่วยชีวิตตลอด
 ลำทุกคนแต่มีกลับไปหลงปล้ว้นพะนอแต่กระถินที่ชมเชย
 กล้า เสียงผุยน้อยอยู่เคียงวันก็ชมชอบแต่ว่าเจ้าผู้หลงมนัน
 เช่นจนไม่รู้เลยว่านาง กระถิน ปลิดดอก จากขั้ว ไปเป็นของ
 เขาอื่นหายไปแล้วสมน้ำหน้า

นายสาวคิดไปอีกประการหนึ่งต่างหากที่รู้ระแคะระ
 คายอยู่บ้าง เห็นหน้าลูกสาวพ่อแม่เดี่ยวอีกก็ยิ่งจำกิริยา
 งอนใส่เจ้ารุ่งคนนั้นได้

“ยังไม่เสร็จอีกหรือสำเภา” เสียงถามไถลตาจับที่
 ผืนอวนขาด “คนเดี่ยวเมื่อไหร่จะถักจะชุนเสร็จแล้ว”

“ว่าจะตากเสียก่อน พอสายๆ หรือกลางวันถึงจะ
 ให้แม่กะพี่แปลงช่วย”

“อ้อ, งั้นมานั่งคุยกันก่อนเถอะ” นายสาวพยักเรียก
 และตัวเองนั่งที่รานทับหน้าสำเภา “มาซิสำเภา, จันมี
 เรื่องจะถามอะไรสักหน่อย”

สาวเหลียว พบตานายและสีหน้าปราณีมแย้มด้วย
จึงเดินไปนั่งราบข้างล่าง

“อ้าว, ชนหนึ่งข้างบนแค่นี้ซี” เสียงกัมมายุคเขนรวง
สำเภาชน “นั่งเถอะ, นั่งตามสบายคุยกันแก้รำคาญ แหม
ฉันเหงาเหลือเกินตั้งแต่กระถินเขาไปอยู่ในเมืองเสีย”

สะกิดใจนางหญิง เพื่อน ที่เพิ่งรู้ ตำแหน่ง ว่ากระถิน
แยกไปอยู่เมือง แต่ก็ไม่รู้ซึ่งไปว่าเพราะเหตุต้นเหตุปลาย
อย่างไร ยังซ้ำคิดตำหนิไปอีกว่า นายหญิงน้ำใจดีถึง
อย่างนั้นนางกระถินยังจะคิดมีผัว แยกไปอยู่อื่นต่างหากเสีย
อีก

แล้วเสียงก็คิดความซึ่งยังซับซ้อนกันอยู่มาลำดับตาม
สาวเอ๋ยชนต้น

“เออ, ตะเภา, ฉันว่าจะถามอยู่หลายหนแล้วกลมเสีย
สนิท พอพูดถึงกระถินก็หนักขึ้นมาได้ ตะเภากะกระถินนะ
โกรธกันงั้นหรือ”

ลูกพ่อเฒ่าตกใจที่ถูกถามอย่างไม่คาด และยั้งนึกอยู่
ว่าชะชะรายนางกระถินแม่เพื่อนคงจะเล่าฟ้องความแก่ลูก
สาวนายแท็กก็ตอบอีกอ้อ

“ก็ไม่ได้มีเรื่องจะโกรธอะไรกันนะ” เจ้าแบ่งรับ
แบ่งสู้ “เขาไม่ค่อยจะได้ลงมาพบกันก็ห่างกันไปเอง”

เสียงกลับยืนยันว่า “ฉันนี่กว่าโกรธกันเพราะสัง
เกต ๆ คุณเห็นไม่ค่อยพูดกันเลยและเถียงกันอยู่เสมอมาไม่
ค่อยสนิทเหมือนก่อน”

นางอาศัยเขตเรือนเช่นทาสคงได้แต่หนึ่งอึ่ง ใครเล่า
จะบอกความนี้ให้ชัดไปได้เพราะมันเป็นเรื่องซับซ้อน เกี่ยว
ไปถึงคนระย้าบ้านเก่าที่หลับตาโง่ และแต่ต่อไปมันก็จะ
ต้องได้รับทุกข์แทนสมกับคำที่พูดไว้ไม่มีจริง มันล้มคุณ
น้ำมือ ล้มข้าวล้มน้ำที่ตะเภาเคยอุปถัมภ์ห่วงใยและก็อย่า
ได้หวนมาง้อกันอีกเลย

“พูดตามตรงเถอะสำเภา, กระถินก็จะไม่กลับมาอยู่
กะฉันอีกแล้ว” เสียงหวานล่อมพูดปลอบให้สนิทยิ่งไป

อีกและยำความเก่าให้เป็นที่มั่นใจ “คงไม่มาอีกแน่นอน
 จริง ๆ แต่กระถินรีบไปครั้งนี้เกิดพิรุณหนัก ฉันสงสัยว่าจะมี
 เรื่องทะเลาะกะสำเภาก็ และพ่อรุ่งที่เอาเรือออกช่วยพี่สำ
 เนียงแล้วคงจะมีอะไรกันอีกมากอย่างนั้น ถึงได้รีบเหลือ
 เกินและเขาก็รู้กันแต่เพียงสองกับพี่สำเนียง นี่ตะเภาก็ ฉัน
 ถ้ามจริง ๆ เถอะและตอบตรง ๆ อย่าซัดกันนะ กระถินนะ
 เขาเคยรักกันกะรุ่ง”

ตกใจของสาวที่ถูกถามเพิ่มขึ้นอีกเป็นลำดับ แต่
 ก่อนนั้นเจ้าไม้รู้อะไรที่สูงยิ่งลึกซึ้งไปกว่านางกระถิน มันรัก
 ใครเจ้าคนดำกัลปังห่านักหนาก็ตอบไปตามจริง

“เมื่ออยู่ระยำเขารักกันจะนาย แต่เดี๋ยวนี้ยังงั้น
 ไม้รู้อะไร”

“อ้อแปลก” นายสาวบ่นพึม ๆ “เมื่อคืนพายนัน
 สำเภาคิดแปลกมั่งใหม่ล่ะว่า พอเราลงหาดก็พบชลอมของ
 รุ่ง”

“เอ, จริงสินาย”

“นั่นแหละฉันแปลกใจนัก” เสียงจับความต่อไป
 และค้นต้นเหตุต่าง ๆ ขึ้นมาพูด “ฉันนึกว่ากระถินคงจะ
 นึกแฉะกันไว้แล้วมากแล้วเกิดเรื่องขึ้นอย่างวนนั้นเพราะตัว
 ได้เสียกับพี่สำเนียงแล้วก็เลยชิงหนีเสียก่อนแล้ว ตะเภา
 ใหม่ว่ารุ่งนะเป็นลูกใคร”

สำเภาตอบตามชื่อ “ลูกน้ำสายที่ไปรับทอดทำป่า
 ตาลเมื่ออยู่ระย้าจะนาย”

“พ่อเขา นะ”

“เอ—” สำเภาเอียงหน้าจงหนอย่างไม่รู้แต่เพียรจะ
 นึกถึงคำพ่อแปรที่จับนิยายเล่าเมื่อคืนรุ่งนำเขากวางไปแลก
 ข้าวและกำนัลเม็ดพลอยแกมมือ “ฉันไม่รู้จักและเคยเห็น
 หน้าเลย พ่อจะจำความใดก็แต่ ฟุ้งนี้ และเขา เป็น หนุ่มอยู่
 ที่ระย้ากะน้ำสายสองคนเท่านั้น แต่พ่อแกเล่าว่าฟุ้งเขา
 มีพ่อเป็นคนร่ำรวยอยู่ในเมือง เพราะค้นได้พลอยของสลัด
 ที่ปล้นไปตะเภาแตกบ้านระย้า แต่ชื่อจำไม่ได้”

นายสาวตงอกตงใจฟังเรื่องอันซอห์นไว้เป็นเงอน และ
 นิยายสลักที่ตปปล้นเกาะนมสาวและอ่าวตอกสลัก สำเภาผู้
 เล่าตามคำเพื่อนนั้นจำได้แม่นยำหมดจด แล้วเสสรังรำ
 ลึกเคำหน้าขุนเจริญเมื่อยังหนุ่มและท่าที่ของอรุณ ถัด
 ไปอีกหนึ่งคือรูปโฉมของผู้ดำกลบงหาหนุ่มในนิยาย ตลอดจน
 ท่วงท้อองอาจกระทั่งช่วยชีวิตพิศว ไวเอง เมื่อดัน ข้างแรมนี้
 แล้วคำปรับทุกข์ของอรุณก็น่าจะเป็นเรื่องสมจริงและอย่าง
 หนึ่งน้ำใจสาวที่วางเป็นกลาง เห็นแก่ยุติธรรม ก็อด สลดใจ
 ไม่ได้ เจ้าคนหนุ่มนั้นทำคุณไปด้วยโง่สำคัญผิดตัวเพราะ
 คงจะรักเชือก้า กระถิน แทนาง ต้นห้อง ก็หนีปลีกตัว ไปเสีย
 แล้ว

แต่ก้าเป็นหนักที่เสียงจะต้องเฉยในเนื้อความตัวรู้มา
 เป็นเรื่องสนเท่ห์อื่นไม่อาจแพร่พรายเตาไปได้ ยิ่งคิด
 ความเมตตาที่เคยมีต่อกระถินก็คลายลงกลับเห็นสาวลูกพ่อ
 แปรเป็นคนช้อและด้วยน้ำใจหญิงด้วยกัน นายสาวจึงพอจะ
 รู้ในกิริยาของตะเภาคินนั้นว่า คงจะมีสิ่งไร แอบอยู่ เป็นเคำ
 ในใจเป็นแน่

“นี่—ตะเภา, ตาแปรทไปบ้านด่านกะขุนเจริณวันนั้น
 นะ—” เสียงอ้อออกมาหาต้นเรื่องซึ่งตั้งใจไว้ “วันที่เกิด
 พายุคืนนั้นนะกลับมาเล่าเรื่องอะไรมั่ง แก่รู้จักกับขุนเจริณ
 แต่เมื่อไหร่รู้ใหม่”

นางเพื่อนเก่ากระถินชำเลื่องตา ถึงจะแปลกที่อยู่ๆ
 นายมานั่งซักจะเอาความก็บอกไปอย่างทรู

“พ่อแก่เล่าให้แม่ฟังฉันได้ยินแล้วๆ แต่ว่าไปหา
 เจ๊กฮิวเจ้าของ จลอม เพราะ อยาก จะพบ หน้าเสอกกับ แม่พ่อรุ่ง
 เรื่องพลอย”

“แล้วพบหรือเปล่า”

“เปล่า, แก่ว่าขุนเจริณคิดจะไปอีกในวันสองวัน
 แต่ก็ยังไม่เห็นไปจนปานนั้น”

เสียงได้ความจริงมาอีก จากปาก สำเภา ในข้อที่ขุน
 เจริณคิดเพียรจะไปบ้านด่านอีก และถ้าสมหมายหญิงชรา
 ที่นำพลอยมาขายคืนนั้นเป็นภรรยาขุนเจริณจริง อรุณกับ
 รุ่งก็ใช่จะเป็นอื่นไกลเสีย แต่อรุณ ตงข้อ รุ่งเกี้ยว นักรักเพราะ
 เกรงมรดกทรัพย์ทั้งในเมืองโปะปลา ซึ่งพ่อลงทุนรอน
 ไปมากจะถูกแบ่งเป็นสินให้แก่รุ่งที่ไม่รู้ตัว

คำสุดท้ายของเสียงยังมีอยู่อีก เมื่อสังเกตตะเกาว่า
พูดจนเพลินเพลินแล้วเป็นกันเองจึงถามอย่างกันเองดักคอ

“สำเภาก็สนิทสนมกับรุ่ง ถามหน่อยเถอะว่ารุ่ง รั้ง
หรือที่กระถินเป็นเมียพี่สำเนียง”

“เอะ—” นางเจ้าเนื้อตกใจ ทุกข้อที่นายถามมา
แล้วตงเตตนั้นเหมือนตงจกมาไว้ถาม ทละข้อ ที่สำคัญทง
สิน “เห็นจะไม่รู้หรือกนาย เพราะไม่เห็นเขาพูด”

นายแสรังหัวร่อ “ถ้ารู้เขาคงจะเสียใจมากและคงจะ
เคืองกระถินมาก”

“คงจะเป็นแน่ละสินาย เพราะว่าเขารักกันนัก”

นางทาสตอบปราเสียงไม่ค่อยได้ยินถนัด “ดูแต่คินนั้นเกิด
ยังก่อเรื่องขึ้นเลย ใคร ๆ ก็ยังพากันโทษว่าฉนั้นอีตะเกานี่
เป็นคนยุทงสนบปปากเปล่า ๆ”

“แต่ฉนั้นไม่เชื่อ” เสียงสินหน้า “เพื่อนรักใคร่กัน
แล้ว ทำไมจะไปแก่งเขาเล่าจริงไหม”

“นั่นสินาย, ฉนั้นยังช่วยปิดเสียด้วยซ้ำ”

เป็นอันว่าถึงคำที่เสียงต้องการ จะพูดอยู่ มาถึงแล้ว

“สำเภาคณ ดีจริง ๆ และ คราวนี้ ก็อย่า พูดไป อีกนะ เพราะ

เดี๋ยวจะเกิดเรื่องร้อนใจถึงพ่อเปล่า ๆ และพี่สำเนียงก็ลำบากด้วย ไหน ๆ กระต๊อาก็ไม่คิดจะมาอยู่นี่อีกและถึงหากเขาจะมาไต่ถามก็ควรบอกบ๊อดไปเสียว่าไม่รู้เรื่องได้ไหม”

เกิดความอึดอัดใจแก่สำเนาที่สุดเพราะความตั้งใจที่คิดไว้หน้อยอยากจะแนะมันให้รู้พอสะใจสมน้ำหน้าเจ้าคนหมดสัตย์แต่ครั้นนายมาเรียกสัญญาาก็เลยเสียความตั้งใจเต็ม

“เขาคงไม่มาหรอก” ลูกพ่อแปรเสตอบไป “ถึงมาก็ไม่พบใครจะรู้ไต่ยังงี้”

“อ้าว—เขาคงจะพบสำเนาฝั่ง”

“โอ๊ย—ฉันไม่ขอพบหรอกเกลียดชังหน้า”

เสียงนางคำท้ายสั้น ๆ ทำให้นายสาวประหลาดใจ

“เอ๊ะ, ก็เห็นพูดคุยและเคยชอบสนิทสนมกันอยู่ไม่ใช่ไร”

“เปล่า ๆ” เจ้าสั้นหัว “คนพรรคนั้นจะไปสนิทด้วยอย่างไร ไม่ค่อยจะคิดหน้าคิดหลัง อะไรก็ทำอย่างใจ พี่แปลงเขายังห้ามคบตั้งแต่อยู่ระย้ามาแล้ว”

นายที่หนึ่งพึงยังอัครรรยไปต่าง ๆ ชาวระยาไม้ชั่ว
แต่มีพิสดารในชีวิตตั้งนียายอย่างเคียวซ่า มีซบซ้อนให้
เรื่องกลายเป็นผู้พลอย โง่ฉงนไปด้วย

แสงแดดอ่อนทั้งลมสะอาดเมื่อเช้า ค่อยสาย ไปตาม
เวลาเหตุพูดคุยของสองสาวนายกับทาสนั้นยิ่งสนิทสนมกัน
จนทุกที เสียงยิ่งรู้เห็นไปที่ละข้อในความหลังของกระถิน
จากปากสำเภาที่เปลวไปเอง บางทีรำพันคิดถึงบ้านระ
ยา บางครั้งก็เก็บเรื่องสาวกระถินกับเจ้ารุ่งหนหลังมา
กล่าวเผยไปบ้าง เอียดงไม้และหมู่ตาล แต่เมื่อครั้ง
เจ้ารุ่งล้มเจ็บและ เป้าเขา เรียก แปล เป็น เสียง สำเนียง แต่
แล้วก็ยังบอกยีนคำว่าเคียวนี้เล็กคอบกับมันแน่

เสียงนั้นเป็นผู้ฉลาดรู้กว่า ถึงจะพูดปลงไปบ้าง
นางเพื่อน สนทนาก็ ไม่ทัน สงเกตจำ ถ้อยคำ อะไรได้ แต่ถึง
เช่นนั้นก็พูด พ่อแปร ก็ยังจับ สำคัญอีก ได้ว่า จำปีเจ้า คนชู้เก่า
ยังไม่สิ้นเพียรในเรื่องนี้ หากหัวใจสำเภา นั้นคิดเจ็บคิด
จำเสียแล้วว่าชาติอายุหนุ่ม มักจะล้ม คาง่าย เหมือนกันหมด
ทุกคน

คุยกันเพลินกระทั่ง แสงตะวัน ช้าม หลังคาทับมาจับ
 ผืนแหและอวนที่ตาก สองสาวนายบ้านและสำเภานาง
 ทาสอาศัยเรือนจึงต่างแยกกันไป เรื่องเล็กน้อยอันเป็น
 เค้าที่เกิดจากกระซิบกระซาบ รู้กันแต่ เพียงสอง ก็ทำให้นาย
 บ่าวสนิทสนมกันยิ่งกว่าเดิมครึ่งไหน ๆ และเสียงนั้นเพียง
 จะรู้แต่บัดนี้ เองว่า ลูกสาว พ่อแปรนั้น ถึงจะ ช่างพูดช่างคุย
 อยู่สักหน่อยแต่คำสำเภา ล้วน แต่ซื่อ พูดกัน ไปตรง ๆ ไม่มี
 ลับหรือปิดบังเป็นเงื่อน เยี่ยงเดียว กับกระถิน ที่จากไปแล้ว
 เรื่อง อาลัย นางต้น ห่อ้ง ที่กลายเป็น สะเภา ช่างพี่ ก็ห่าง
 คลายและกลับมาเกิดเมตตา แก่นาง เพื่อน อาศัย ใช้สอยพอ
 รู้หัวใจกันและกว่า จะแยก ไปได้สาว ตะเภา ก็ต้อง เดินคู่ไป
 ส่งกระทั่งเรือน

๓...

ฤดูหนาวของพวกบ้านทะเลชาวฝั่งสมบูรณ้อยู่
ทุกคน นายจ้างที่มีโประหรือฉลอมอวนนั้นยอมได้
มากเป็นของแน่จากสินน้ำที่ออกทุนไป แต่บรรดา
ผู้รับจ้างออกแรงต่างทุนก็ได้รับแลกเปลี่ยนจากสินจ้าง
ที่ตัวหาด้วยกำลังเรียวแรงถึงจะไม่มากมาย เพียงพอ
ปากพอท้อง สำหรับ เลียงคร้ว นั้นยัง นับว่าดีกว่าฤดูอื่น
ที่มรสุมจะเยี่ยมทะเลเปลี่ยนฤดูให้อาชีพอดคัด

พอ ๑๐ กำตั้งแต่เช้า ไบเรือแลลอนฝรั่ง ชาวตั้ง
 นนร้อนลมโอบน้ำไกล ๆ ไกลเป็นเรือเบ็ดเรือเหและ
 อวนน้ำตื้น เรือถูกลอบเพ็งกลับก็เสียตขนาผ้งแต่กลาง
 ลำที่ไปวางลอบไกลสว่าง เพ็งจะ กลับนั้น แม่พวก กันเองได้
 เห็นแล้วยังอคงงนมได้ด้วย สีเปลี่ยน ของ ไบเรือ ผิดไปเสีย
 ตั้งคนละลำ ไบชาวกลายเป็นสาครและบ้างก็ปะคล้ำชาต
 จนไกลจึงนึกขึ้นมาได้แล้วก็พยักหน้าอ้อ มันต้อง เปลี่ยน ไบ
 เพราะเจ้าเรือขโมยที่จะตามไปแอบ ถูกลอบ กินแรง ข้างหลัง
 นั้นจึงสังเกตอยู่ แต่เมื่อถึงลอบแล้วเปลี่ยนไบลดเก่า
 เสียเอาใหม่ขึ้น เปลี่ยนทางกลับเจ้าเรือฉลาดหากิน
 ด้วยเล่ห์สำคัญผิดเป็นคนละลำ ที่สังเกตหมายตาไว้
 หรือตามไปห่าง ๆ คะเนทิศและกลุ่มเมฆกลางฟ้า ปลาย
 เงามเขาสุดผ้งจึงเลอะเลือนจึงสำคัญผิดกว่าเรืออื่นกลับแล้ว
 ลอบที่เขา แอบทั้ง และจะ สะกด ทางไป ลอบ ถูกลอบขโมยก็
 เลอะเลือนไม่สำเร็จ

ชายหาดเลยยังสืบสนอยู่อีก หมึงบ้านด่านทั้งสาว
 และที่เบนแม่เรือนแล้ว หากขยันคิดหาไฟอื่นถึบกระ
 ดานกันอยู่เป็นแถว เก็บหอยปูและลากแร้วปลิงทะเลอวน
 ตาถึลงลากกึ่งเล็กไว้ทำเยอเคย สารพัดสัตว์ที่อยู่ชายฝั่ง
 และน้ำลึกซึ่งเมื่อติดมาเป็นอาหารมนุษย์ ได้สิ่งใดสิ่งนั้นก็
 เป็นราคาเงินพอเลี้ยงชีวิตอันนับว่าเหล่าสัตว์ได้เป็นสินน้ำ
 ที่ทำให้เขาเริงใจเพราะสมประสงค์

บ้างร้องเล่นด้วยคำเพลงสำราญหัวใจเพื่อให้เพลิน
 แก่งาน บ้างร้องไปเองด้วยใจตัวลอยไปอันสำหรับคู่ที่ไฟ
 รักกัน แต่ผู้ว่างมือจะกลับบ้านหรือยืนคอยเพื่อนอยู่ต้น
 หาดแล้วก็จำต้องจับตามองคนแปลกหน้าที่วางคนรู้จักผู้
 เฒ่าชุนเจริญก็มีอยู่หลายตงแต่อย่างลงจากชลอมเล็ก ที่มาแต่
 ฟ้าในเมืองพร้อมด้วยลูกเมียและอีกพ่อเฒ่าหนึ่งตาแปรคน
 สอผู้รู้ความระยำและประวัติเก่าของหมู่บ้านอาศัยเกาะ

เป็นด้วยคำเล่าของพ่อแปร ซึ่งถูกสำเนียงกับอรุณ
 ชักถามเมอวานนทงหวานล่อมและเย็นยอแกกัเปลออริบาย

เป็นผู้ละเอียดทุกประการ แล้วความชอบจึงรู้ต่อไปอีกถึงนาง
 สุกแม่ของอรุณ จึงแสรับบอกอาการป่วยมาแต่เมืองเพื่อ
 ให้ขุนเจริญไปพบ แต่เมื่อเรื่องประจักษ์ขึ้นแล้ว ขุนเจริญ
 ก็ย่นคำแล้วแก้บุตรภรรยาว่าหากเป็นแม่สายกับลูก ชายแก่
 จริง ก็จึงต้องเลี้ยงดูไว้เป็นการทดแทนล้างเขลาของแกเอง
 แต่หนหลัง ๒๐ ปี ก่อนโน้น จึงมีหนทางเหลืออีกประการ
 เดียว ซึ่งสองแม่ลูกต้องเลือกไว้คือของร่วมทางมากับขุน
 เจริญจะปรองดองกับแม่สาย และรับคืนไปเลี้ยงดูให้ครอง
 บ้านอีกตามเดิมเท่ากับตัดกังวลของขุนเจริญในเรื่องอาฆาต
 กันเก่าที่ล่วงกาลสมัยมาแล้วนั้นให้สิ้นไป

พ่อเฒ่าต้นเรื่องนั้นปลื้มเต็มตัว แก่เคยอยู่ระย้ายาก
 จนด้วยเสื่อผ้าเก่าทงอาหารการกิน แต่เดี๋ยวนี้วาสนาหลัง
 ตามทันให้แกทำคุณไว้แก่เพื่อน ทงเสื่อผ้าก็ผ่องใสเปลี่ยน
 จากสำรับเดิมแทบทุกวัน ยิ่งเสียงกระซิบของอรุณลูกชาย
 เพื่อนที่เคยหยามแกตั้งทาสก็จะโอนเอนมาข้างพอใจสำเภา
 เสียอีก แก่จึงคิดว่าเห็นจะสิ้นเคราะห์คงจะร่ำรวยใหญ่ใน

เร็ววนนเบนแน เจ้าอังก์บอกตำแหน่งบ้านห้องเมียไว้
เป็นที่สังเกตว่าพอชนหาด ก็เห็นทางเดินเมื่อพ้นกตตันจึง
เลี้ยวซ้าย

“เห็นจะโน่นละพ่อขุน” พ่อแปร์ชเอะอะเมื่อเลี้ยว
ซ้ายขึ้นปากทางแล้วบ่นพึม ๆ “บ้านเรือนและหนูลู่หนทาง
มันเปลี่ยนไปเสียมากยั้งใครจะไปจำมันได้ สัก ๒๐ กว่า
ปีละคระมั่งเพิ่งจะได้มาเดิน”

“ก็อายุอรุณนะแหละที่ตั้งแต่พี่แปร์ไปจากฝั่ง” แม่
สุกกรรยาเกาะเตา ๆ “แล้วไม่ได้ข้ามมาเลยที่เดียวไม่ใช่”

“ก็มาเหมือนกันและยะแม่สุก แต่ว่า ๒๐ ปีดูเหมือน
จะได้ข้ามก็สัก ๔-๕ หนได้กระมัง แล้วก็ข้ามทางนี้เสีย
เมื่อไหร่ เออ ๕ ปีข้ามหนจะเอาอะไรมาจำกันได้ ดูเรืออะ
เด็กเล็กออกเป็นหนุ่มเป็นสาวโตไปแล้วตาม ๆ กัน อีภา
ฉันเมื่อเกิดถึงจะยังอยู่ที่เมืองข้ามตามไปที่หลังกะแม่มันนะ
ก็ได้ ๑๗-๑๘ เข้ามาแล้ว”

อรุณตื่นเคียงเมื่อเช้าเลื่องมาไม่ได้ ถึงจะเคยไม่สู้
 พอหุฟ้งคำพ่อแปรก่อนอยู่มาก แต่ก็มีนกชนเดี้ยววันที่แก
 พุดเพื่อเปื่อยไปอยู่เสมอ สาวระยาลูกพ่อเฒ่าหนึ่งงามจริง
 เหมือนดอกไม้มิได้ตบแต่ง แต่ถ้าจะติดนิสัยพ่ออยู่บ้างใน
 เรืองพุดก็น่าระอา

ยิ่งใกล้ พ่อเฒ่านายโป๊ะเจ้าของเรือนที่เดินนำหน้า
 เจียบไม่ปริปากเลย ก็ยังตื่นกระตือรือร้นหัวใจ เลี้ยวคด
 มาแล้ว แลเห็นหลังคาเรือนอยู่ข้างหน้านั้นแทบจะรีบก้าว
 ให้ถึง นึกไปตลอดทุก ๆ ก้าวว่า ลูก ๓-๔ ขวบที่จะได้
 พบเมื่อเป็นหนุ่มใหญ่มาอยู่ต่อหน้า เมียที่หาผิดไม่ได้ต้อง
 จากไปรับลำบากยากแค้นคงจะไม่อาจให้กลืนน้ำตาได้ เมื่อ
 เห็น

“หลังไหนกันล่ะตาแปร” ชุนเจริญหยุดหันถาม
 เพื่อนเก่าล่งเลเพราะหมู่เรือนข้างหน้านั้นปลุกระกะคล้าย
 คลึงกันไปหมด “ลองเข้าไปถามเขาดูรี เอ้อ อรุณไปช่วย
 กันกะตาแปรสิ”

“ไปสิ—ไปด้วยกัน” พ่อเฒ่าผู้นำทางพยักหน้าปาก
ก็ยิ้มไกลไปถึงลูกสาว “โอ๊ย ถ้าอ๊อเภามาละก็ไม่ต้องเหนื่อย
คนอื่นเลย มันเข้าไปสืบเสาะพักเดียวก็รู้ว่าอยู่ที่ไหน”

“ฮือ—” อรุณถึงแก่คราง ไม่ว่าจะพูดคำอะไรเรื่องไร
ตาเฒ่าแกจะต้องจูงปากไปลูกสาวอยู่เสมอกรุ่นหลัง ให้ออก
เดินตัดบท “ก็เดินสิ ตาแปรขนไปหน้าเถอะฉนั้นจะตาม
หลังเอง”

แกพรวดขึ้นหน้าเหมือนชำนาญทาง ถ้ามระทั่วไป
ทุกคนที่ผ่านทางและสวนหลีกกับแก แต่จะหาสักคนเดียว
ที่รู้จักแม่สายตามพ่อแปร ถ้ามก็ไม่มีแล้วพ่อเฒ่าก็เลยไปอีก
ธรรมชาติบ้านระย้านนึ่งติดอยู่มาก ก็ตะโกนเสียงเข้าไป
ตามบ้านเรือนและกระท่อมเล็ก เมื่อถูกหมาดุโหยกพ่อเฒ่าก็
โดดถอยมาหาเพื่อนร่วมทางทุกครั้งไป

แล้วบ่นติเตียนไปถึงเจ้าอางใต้กิ่งคนบอก “มันพูด
ยังงใจของมันนะผ่าเถอะ อ้ายอางบอกกะฉนั้นนะเป็นแน่แท้
พ่อพอขนทางพันคตมาแล้ว เลี้ยวอ๊อชายนแหละเบนเห็น

หลังคาเรือน เห็นนะจริงของมันละแต่ว่าหลังคาออกน้บสีบ
 ยั้งงจะของใครเขามั่งทีไหนเราจะรู้่ออ อ้ายนี้พูดพล่อย ๆ
 ไม่เคยพบเลย—กลับเถอะรี”

“ฮะ แล้วกัน” อรุณมองตาโพลง “ยังไม่ทันได้
 ธุระจะกลับเสียยังงักันพอกก็เอ็ดฉนั้นนะซี ลองถามเขาดูใหม่
 เถอะนะ”

“นั่นแน่ะ ใครจะไปถาม” พ่อแปร์ชีสูนซ์ใหญ่ที่ยัง
 จ้องขู่แกอยู่

อรุณจุกกิกทีแกคุยไม่สมคำแก่ง “บ้า แล้วกัน
 กลัวกระทั่งหมา”

“อ้าว—เฮอ แยะนาย” แกตอบตาเขี้ยวเคื่อง ๆ ขึ้น
 มามั่งแล้วถกขาให้ดูพยาน “น้องนี่งไม่เพราะแก่งกะหมา
 เรือะ และก็เพราะนางสายคนนแหละเมอครึ่งอยู่ระยำ มัน
 บอกให้ไปหาแล้วอายนกหมาเจ้ารุ่งก็พึดเข้ามันจุกจนเดิน
 ไม่ไหวแล้วจะไม่ให้เข้าเซ็ด”

ลูกชายเจ้าของโป๊ะถอนใจ พุดกะแกคำเดียวนิยาย
 เก่า ๆ มักตามมาจบเรื่องทุกครั้งไป

“๕๕ กิ่งจะทำไง มิไม้ไต่เรื่องเรือะ ที่ถามๆ มาเมื่อ
๕๕ ก็นะเอาชื่อใคร”

“๕๕๕ ก็ชื่อนางสายเขานะ๕๕ จะถามชื่อใคร”

“๕๕๕ ฮือ—” อรุณพยักหน้าได้ความซัดเข้าใจในสาเหตุ
“เรามาหาขายสายนะจริงละ แต่ว่ามันต้องถามชื่อเจ้าของ
๕๕ เรือนเขา๕๕ คนพันบ้านเขาถึงจะรู้จัก”

แกหนึ่งเพราะไหวติงของเด็กหนุ่มเข้าใจกว่าแก เมื่อ
๕๕ จุปากหมาที่นอนขู่ในรั้วและกิดมือเปาะพอเป็นกันเอง แล้ว
๕๕ จึงบ้องปากตะโกนลอยเข้าไป

“๕๕๕ ช่วยไพล่หน้ามาคุดหมาด้วยเถอะบ้านนั้นนะ ใครอยู่
๕๕ กันมั่ง”

เสียงเห่ามาอีกและจุปาก ทั้งตวาดห้ามของเจ้าบ้าน
“๕๕๕ เออ—นั่นใคร หาใคร”

“๕๕๕ นางสาย—อ้อ ผิดไม่ใช่ บ้านเจ้าเสือเขาอยู่ทาง
๕๕ ไหนร่มย”

“๕๕๕ ฮือ—หาใคร นั่นใครเล่า”

“ตาแปร—นี่ชื่อตาแปร” พ่อเฒ่าชั้วตัวแแก่เองทงท
ยังไม่เห็นโฉมหน้าเจ้าของเรือนโผล่มาเลย

“บอกว่าให้เอ๋ยชื่อเจ้าของบ้านชั้ว” อรุณเตือนเอ็ด
อยู่ข้างหลัง “มัวบอกชื่อคนโน้นคนนั้น ยิ่งตัวแแก่เนะไม่มี
ใครเขารู้จักหรอก”

“ขามาหาเจ้าเสื่อ” แกจึ่งตะโกนตอบไปอีก “เรือ
เจ้าเสื่อเขาอยู่หลังไหนรุ่มย”

ทันใดคนในเรือซึ่งได้ยินแ่วว ๆ เมื่อแรกจิงโผล่
หน้าต่างมาชะโงกมองพอเห็นหน้าแแก่กริบหลบแวบ

“นั่นแน่อายปุ่น” พ่อเฒ่าชั้วมอเอะอะชน “อย่าหลบ
อายปุ่นอย่าหลบ เบ็ดประตู่เร็วหน่อย นายจะมาหาเจ้า
เสื่อ”

เสียงและที่ท่าใหญ่เกินงานของพ่อแปรนั่นเอง เจ้า
ปุ่นซึ่งเฝ้าอยู่เรือนข้างในกลับคะเนผิดกว่าเรื่องเก่าๆ เห็นจะ
พ้นเป็นความขื่นมาอีกจิงไม่กล้าโผล่หน้า และเพราะเจ้าปุ่น
กำลังเป็นไขไม่ได้ไปฉลอมจิงอยู่กับบ้าน ซึ่งมีผู้หญิงลูกเมีย
เจ้าของบ้านกับแม่สายเท่านั้น

ภรรยาได้กังวลใจคอไม่สู้ดีเมื่อรู้จากเจ้าปุ่นว่าพี่เขยข้าง
 ฝั่งมาตามถึงเรือน แต่ก็จำใจเยียมหน้าต่างมาถาม ส่วน
 แม่สายกับเจ้าปุ่นนั้นหลบฟังอยู่

“อ้อ—พี่แปร เชิญข้างบนเรือนซี ธุระอะไรไรมา
 ถึงนี้ เชิญขึ้นมาก่อน”

แกพยักหน้า “ฮือ—หนอม เอ็งยื่นเชิญอยู่บนนั้น
 นะกว่าข้าจะได้ขึ้นถึงเรือนก็เห็นจะนองขาด ลงมารับหน่อย
 ซึ่ ขุนเจริญเขาก็มาอยากจะธุระสักหน่อย เจ้าเสื่อเขาอยู่
 ว่าง”

“ไม่อยู่หรอก” นางหนอมตอบพาซื่อ แม่สายที่
 แอบฟังได้ยินเอ่ยชื่อขุนเจริญก็ยิ่งประหลาดใจใหญ่ และนึก
 ไปว่าคงจะเป็นตัวเรื่องพลอย

พ่อเต่าแปรก็เร่งให้อรุณย่อนทางไปรับขุนเจริญกับ
 แม่ แล้วบอกกับสะไกข้างเมีย

“เอ็งลงมาเปิดประตูรับหน่อยซีหนอม อายนี่ถ้า
 มันคุกเอาการ เออหนอม อายที่หลบแอบเป็นขโมยไปข้าง
 หน้าต่างเมื่อกันะอายปุ่นไม่ใช่”

นางหนอมก็มองตำสินหน้าตาที่เจ้าปูนนั่งแอบ
แต่ก็ไม่พูดประการไร และความจำเป็นซึ่งยากจะหลบได้นั้น
จึงลงจากเรือนมาเปิดประตูรับ พ่อคืออรุณพามาแม่และขุนผู้
เฒ่ามาถึง พ่อแปรถือเบ็นกันเองทำเดินเคียงกับนางหนอม
สะใภ้ข้างเมีย แต่หากหัวใจแก่นันคิดฟังแม่หนอมเจ้าของ
สุนัขตุมากกว่าอื่น

เจ้าปูนคนบอกทางเรือที่จับไขมาแต่คืนพายูร้าย
เพราะกรำฝนนัน ก็รีบเลี้ยงไปด้วยยังเกรงถึงเรื่องเก่า
ที่เป็นผู้เป่าเขาเรียกพวกเรือจนเกิดเหตุขึ้น นั่งหลบ ๆ
หน้าแอบบานประตูเรือนเห็นตลอดท่วงทีของขุนเจริญและ
ลูกชาย ทั้งพ่อเฒ่าบ้านระย้าซึ่งแต่งกายใหม่ผิดตาขึ้นตั้ง
หนุ่ม แต่แม่สายยังนั่งสงบเฉยอิงฝาอยู่ใกล้หน้าต่างเพ่งตา
ตะลึง

“นั่นไง” พ่อเฒ่าแปรชี้ให้ขุนเจริญดูแม่สายปากแก
ก็สนุกถล่อ ๆ ไป “ต่างคนต่างแกไปนี้สายนี้—จำได้ไหมล่ะ
ไม”

ขุนผู้เฒ่าสั้นทั้งกาย น้ำตาพรากมาเองไม่รู้สีกแม่ลูก
เมียทยน่อยข้างหลังกลมไปชั่วขณะนั้น

“แม่สายรี—แม่สาย นี่จำฉันได้ใหม่นี้”

แม่เจ้าเต็กที่ถูกหาเป็นลูกชู้เมื่อโน้นเหลือจะกลน
สะอื้น ๒๐ กว่าบทแกต้องหอบเอาลูกข้ามน้ำทะเลกว้างไป
จนเติบโตเป็นคนเกาะตงยังรำลึกได้

“ฉันนะจำพ่อเวิญได้หละ—” แม่เฒ่าอาศัยทับใต้
ร่มตงตาลล้มบ้วยเมื่อก่อนร้องให้ตอบตรง ๆ เป็นนัย “แต่
เจ้ารุ่งคงจะไม่รู้จักพ่อ”

“โธ—ลูก—” ขุนเจริญกลืนสะอื้นตากราคไปเจ้าปู่
และรอบ ๆ เรือน “นี่ลูกของฉันอยู่ไหนชื่อไหร”

“มันชื่อรุ่ง”

แล้วแม่เฒ่าก็กมหน้าร้องไห้อย่างฝืนอีกไม่ได้แล้ว
พ่อเฒ่าซึ่งมีความหลังก็กระเถิบนั่งใกล้เมีย ตาแปรสะอื้น
และโศสมอนนอกอยู่ข้างหลัง ซ้ำช่วยปลงทุกซัดังเป็นเรื่อง
ทุกซัดังของแกเอง

“โอ—อายรุ่งไม่ได้พบกะพ่อ นี่ไปไหนวะอายปุ่น”

เจ้าปุ่นตาแดง ๆ ไม่ค่อยจะรู้เรื่องอะไรถนัด ยิ่งเห็น
พ่อแปรร้องไห้และซักถามมาเจ้าปุ่นก็ยิ่งเงอะใหญ่

“ไปทะเลออกตีปลา”

เมียไต๋กึ่งนั้นเข้าใจความเก่าดี เพราะแม่สายเคย
เล่าสู่ให้ฟังตามประสาเพื่อนหญิง จึงหลบไปนั่งเรียงแถว
ทางเจ้าปุ่น พ่อแปรเข้าต้นแถวถัดเจ้าปุ่นไป แก่เมิน ๆ
สะอื้นเมื่อเห็นเขาร้องไห้ถึงความหลัง ซึ่งแกร่งละเอียดจึง
อดผลสมร้องด้วยมิได้

ขุนเจริญกวักมือภรรยา กับ ลูกชายแล้ว ช้างแจงกับแม่

เจ้ารุ่ง

“เมื่อแรกฉันพอรู้จากตาแปรก็มาหาหนหนึ่งแล้วแต่
ไม่พบ พอแม่สุดกะลูกรู้ก็เลยขอตามมาด้วย สายเอ๋ย เราก็ค
แก่เต๋มาลงไปด้วยกันแล้ว ลูกเต๋าก็โตแล้วมาเข้าใจกันเสีย
ใหม่เถอะ”

มารดาที่บอรรุณคลานมาถึง นางสุดเป็นหญิงอายุ
ถึงจะใกล้กลางคนก็เยาว์กว่าแม่สายและเคยเป็นเมียน้อยคน
ในบ้านจึงยกมือไหว้ก่อน และเห็นกิริยาแม่สายโอนอ่อน
พอจะพูดกันได้จึงอ่อนวอน

“เรื่องแล้วหลังๆ มาพี่สายอย่าได้ถือโทษเลย นึกว่า
สงสารพ่อขุนและลูกดีกว่า นึกฉันก็มีคนเดียวเท่านั้น”

อรุณนั่งขบฟันเหมือนจะให้หัวใจตัวเองทนทานต่อ
สิ่งต่างๆ ที่จะต้องประพฤติ พอแม่ชมอมาอรุณก็ยกมือไหว้
ชาวเกาะระย้าที่เคยรังเกียจ

แม่สายกางสองแขนประคองขึ้น ใจแท้นั้นเปลี่ยน
หมดจากอาฆาตเค็มเพราะหลายสิ่งหลายประการ แม่สาย
เช็ดความยากแค้นลำบากที่ตัวเองแทบจะเอาชีวิตทิ้งเสียที่
บ้านระย้าประการหนึ่ง อีกประการลูกของภรรยาน้อยเกิด
ที่หลังนี้ ก็เหมือนดังคนเดียวกับเจ้ารุ่งลูกรักที่เกิดมาก็มี
แต่ความยาก และประการหลังที่สุดแล้ว ทั้งสามและเมียน้อย

ก็สนพยศร้ายแล้ว เจ้ารุ่งก็เติบโตใหญ่มาแล้วสมควรจะได้
รับความสุขและทรัพย์สมบัติมั่ง ทังความอับอายที่เกิดมา
จะไร้พ่อนั่นคงจะสิ้นสูญไป

“น้องชนเถอะลูก” แก่พูดกับอรุณอย่างสนิทสนม
“เมื่อวันไปขายพลอยที่เรือนก็สงสัยอยู่นักแล้ว เออ เหมือน
กันนัก เหมือนพี่เขาไม่มีผัดคังฝาแฝดร่วมท้องกัน”

อรุณใจหมองซุ่นไปทุกอารมณ์ เขาเกิดมามีผู้คน
นับถือยกย่องตลอดบ้านแหลม ในเมืองก็ล้วนผู้ดีมีเงินและ
รู้จักแต่คนเชิดชูหน้าทางสิน แต่อายุคนเกาะมาแต่หนไกล
ป่าเถื่อนไม่รู้ประสาและธรรมเนียมกลับจะมาเป็นพี่ แต่ก็
สิ่งเดียวเท่านั้นที่อรุณจำต้องนั่งเก็บไว้

พ่อแปรก็เลยหัวร่อต่อกระซิกกับเจ้าปุ่นเมื่อเห็นเขา
คินตักกันได้ แก่คุยสารพัดความดีของแก่ในเรื่องนี้ เจ้าปุ่น
ก็แทบจะหายใจลุกโลดซันตีปลีกปล้มแทนเจ้าใต้กั้งและคน
หน้า

ส่วนขุนเจริญนั้นโล่งใจตั้งฝันร้ายตกเหวแล้วตนเสีย
 ทันในกลางฝัน แม่หอมผู้ให้อาศัยเรือนและหยูกยามค
 หมอรักษา ได้รับความชอบใจบุญคุณอีกมากหลายตลอด
 ไปถึงผิวซึ่งจะต้องได้รับแทนคุณ

แล้วความในใจของขุนผู้เฒ่าที่ตั้งไว้ จึงบอกเล่าให้
 แม่สายฟังละเอียดต่อหน้าลูกเมียว่า จะรับแม่สายให้กลับ
 ไปอยู่ร่วมกันที่บ้านในเมือง เพื่อได้รับความสุขสบาย
 และจะอยู่ใกล้เป็นเพื่อนทุกข์สุขร่วมกันกับแม่สุดและอรุณ
 และความคิดของสองแม่ลูกที่ขุนเจริญเห็นชอบด้วยนั้น ก็
 คือเจ้ารุ่งที่คนลือว่าเก่งน้ำชานาญทางนี้ นับตั้งแต่คน
 มรสุมลมเรือบ้านนายเซ็ง จึงคิดจะให้เป็นผู้ครองบ้านที่
 ผังเมืองสำหรับคุมโปะปลาเป็นกำลังของขุนเจริญอีกต่อไป
 สิ้นน้ำที่ขาดแคลนได้ไม่คุ้มเสียเพราะผู้ค้าแข่งดีกันอยู่ก็จะ
 ค่อยเจริญขึ้นเพราะชานาญของเจ้ารุ่งตั้งกำสรสรรเสริญ

สิ่งอื่นใด ๆ นั้นตกลงกันเสร็จ ชั่วแต่คอยนายเสือให้
 กลับจากทะเลก่อนเท่านั้น เจ้าปู่หนึ่งจึงฝาคิดกะการใน
 ใจไม่น้อยกว่าแม่หนอมเลย เจ้ารุ่งคงมอบให้มันเป็นที่กึ่ง
 เรือประจำไปไ้ปะ คงได้เงินมากและไปอยู่บ้านใหญ่ของ
 อรุณ สาวในบ้านนายซึ่งที่เจ้าปู่หมาย ๆ ตาไว้นั้นแยะ
 นั้ก็มีใครก็ใครคงจะสำเร็จสักคนหนึ่งแน่ ส่วนพ่อเฒ่าระย้า
 ก็กะการไว้เช่นกัน ตะเภามันคงจะเลือกได้ชายดีเป็นหัว
 พ่ออุ้มหน้าพ่อเยี่ยตาพยอม ถึงผิดอรุณเป็นอายุรุ่งมันก็ลูก
 ชุนเช่นกัน ฝาห้องเรือนแกต้องขอประดับเขากวางไว้ก่อน
 หนึ่งที่เจ้ารุ่งแลกให้ จะดีเก็กพอเป็นเขาที่ดูไกล ๆ มันก็ยัง
 ประหลาดเพราะมาจากบ้านระย้า หมากรุกตัวงาและกลอง
 บรูฟังเม็ดพลอยที่เจ้ารุ่งให้กานัลอีก แล้วพ่อเฒ่ารำพึง เออ
 -สิ่งไรเห็นจะเป็นอายุรุ่งไปเสียทั้งสิน แล้วมาสะดุดใจเอา
 ตรงนี้กว่า อ้ายชโง่งบ้านระย้าจะมาเกิดเป็นเขยแข่งฉลาด
 ชุนกับแก

ขณะค่ำ ลานดินหรือร้านไม้ยกเป็นแคร่สูงในเขต
 บ้าน หน้ากระท่อม ทับ หรือ ชานเรือน พวก ประมง
 บ้านปากน้ำหากจะคุดจากทะเลนอกฝั่งไปแล้ว แสงไฟจุด
 ของหมู่บ้าน ชาวเรือ ที่วน อยู่ กับงาน คำนั้น ก็แลเห็น แสง
 พราวสว่างลึบ ๆ ไปตลอดฝั่ง แกะเนือหอยอันถ่าย
 กองไว้ชนร้านตากแห้งบ้าง ผ่าแหวะเนือปลิงทะเลอย่าง
 ไฟและบ้างถักตาแห ชุนอวนขาดและเตรียมฝืนอวน
 มากองแวะสนทนากับ เพื่อนหนุ่ม หรือ สาวเพื่อน บ้านใกล้
 เรือนเคียงคอย เวลา ลมฝั่ง จะ พัดออกไปสู่โป๊ะ เขา
 สรวล และ เฮฮา ล้อเล่น ด้วยใจ สำราญ สิ้น ทุกข์ กังวล อันก็
 เพราะ ข้าวกล้า อันเกิด แต่ แผ่นดิน โน้น พอเพียงแก่
 เหล่าเขามีใช้ข้าวยากหมากแพง ช้าอันอีกเล่าที่ยังหวัง
 จะได้ จาก ทะเล ครึ่งคืน ที่ออก เรือน ปลา ทะเล กุเลา
 อินทรีทั้ง ผุ่งเรือ อ้ายหมง กับ เบญจพรรณ ซึ่ง เข้าโป๊ะและ
 ตัดอวนอัน เป็นสิน ได้จาก หน้าเมือ จำหน่าย ชนตลาด ตีราคา
 แล้ว

จนอีกขณะหนึ่งเมื่อเกินค้ำอย่างมายามสอง ครั้น
 แลจากทะเลเล่า ผังเมือง กลับ มีคัมภีร์ศนิต ไม่เหมือน เมื่อค้ำ
 ลานดิน สังกั ้วย เสียง สรวล สำรวล ในทับกระท่อม
 แม่แต่ชานตลอดเรือนก็เงียบแล้ว ้วย สำเนียงเหล่านนั้นแม่
 หึงเสร็จงานที่อยู่เหยาก็หลับศนิต คอยงานอีกเพลารุ่ง
 แต่เมื่อมองจากฝั่งไปหาทะเลโน้น แสงไฟฉลอมและไฟ
 นกท่งทูนเมื่อตอวนแลพล่างทะเล ตั้งจะแข่งจำนวนดาว
 สนุกสนานทั้งหลายกลับไปอยู่ตามลำฉลอม และเรืออื่นที่
 เล่นใบออกท่องทะเลคั้นฝูงปลา

แต่ครั้นคนลมจะเปลี่ยน ลมในกำลังพัดออกฝั่งเพราะ
 ตีจากหัวเขาสมมุข สระบาบและเขาสอยดาวข้างตะวันตก
 ตกเฉียงก็หวนสู่ทะเล ซ้ำลมทะเลก็ล่องเลยบ้วนไม่ได้ทิศ
 ได้ทาง จึงฉลอมเรือที่ออกตามปลาทั้งอวนมาแล้ว ๒ เที้ยว
 เพียงฝูงเล็ก ๆ ก็เริ่มมาจอดคอยลม และเป็นคืนสุดข้าง
 ท้ายที่เจ้าของเรือจะเรียกคืนไม่ให้เช่าอีกต่อไป งานปลา
 คืนนี้จึงจะต้องคิดกันว่ากันให้คุ้มค่าราคา แต่เหตุที่ฉลอม

ของใต้กังบ้านดำนมาจอกหลบลมอยู่แถบบ้านนี้ ก็เพราะ
 เสียอ่อนวอน ไม้ใต้ ของเจ้า คนน้ำ ที่จำกำหนด ๑๐ กำได้
 แม่น และก็เพื่อจะสืบสาวเอาความจากกระถินว่าพ่อแปร
 กับขุนเจริญไปหานายช้วนนั้นจริงอยู่หรือ จึงเรียกฉลอมคืน
 แล้วพวกเรือกก็พักกำลังหลับ เอาแรงคอย เจ้าคนที่ มานะว่า
 มาสู่ฝั่งจะกลับตามกำหนด

ถึงเหนือหากจะแสนมืดเพราะ ข้างแรม แก่แล้วแสง
 คาวอันสว่างอยู่บนฟ้านั้นยังส่องให้พอเห็น หญิงงามแต่งกาย
 สวยเรียบหนึ่งกับชายหนึ่ง เป็นชาวเรือยืนจ้องกันอยู่
 หญิงเจ้าสำแดงกิริยาถือตัวมากด้วยยศใหม่งอน และแค้น
 เพราะความหลังก่อน และจะคิดให้สาแก่หัวใจแค้น จะ
 พูดด้วยหรือตอบคำก็ผิดกับเมื่อครั้งอยู่ระย้ายังคนละคน

ชาวเรือที่มานะว่านำมากแต่ฉลอมเข้าสู่ฝั่งนั้น ยิ่ง
 พังยิ่งเวียนหัวตั้งไม่เคยทะเลเมาคลื่น เพียงชั่วครบบวัน
 ๗-๘ เป็น ๑๐ คำนับแต่คืนมรสุมนั้นสาวช่างเปลี่ยน
 กิริยาและน้ำใจไปได้ จะคิดเป็นว่าเพราะแต่งกายสวยผิด

มันเมื่อก่อน เพิ่งเห็นจากเรือหนายมาหยก ๆ เพราะ
สนิทกับนายถึงแก่จะล้มอายุรุ่งนาก็ผิดไป

สาวมันคงแสรังแน่ มักจะล่อน้ำใจเพราะนานพบ
เสียกรรมัง จึงความมคตนเองรุ่งกยนมอคว้ามอสาวอีก
ปากก็ชะโงกถามฝันให้หัวเราะเป็นคนสนุกเหมือนยืนคุยกัน
อยู่ต้นหาดที่ระย้า

“เอ็งมันจะเปิดเสียใหญ่แล้วละวะตะเกา เออ, สติ
เอ็งนี่เมื่อไหร่จะเปลี่ยนก่อน ๆ เสียสักที”

สำเภาซึ่งกลับจาก เรือหน นาย สาวจะ ไปนอน สะบัด
แขนเต็มแรง กระจากมาจนหลุดแล้วเงอ

“เดี๋ยวแม่ะ - อย่างะบอกว่าย่าเป็นตองอย่าที่เดี๋ย
ข้าไม่นั่งยอมให้เหมือนอกระถินหรือ” เจ้าพูดเสียงสั้น ๆ
และกียาถอยแน่นคำ “เพราะสติข้าเปลี่ยนแล้วซึ่งถึงไม่อยาก
จะคบ”

“มึงมันกบ่าเท่านั้นเอง” รุ่งยังหัวเราะร่วน ยังถือ
เป็นรักใคร่กันเองเหมือนสำเภาแต่ก่อน จึงกางฝ่ามือเออ

ครอบเบ็นบนหัวแล้วเขย่า “อเภาเอ๋ย มิ่งนี่นะมันสวยกว่า
กระถินก็อตรงเมื่อไกรธนี่แหละ ออ-อหวอ-อหนอยงอ
มือจะตบฟงนเระอะ”

สำเภาบ้ตแรงยิ่งกว่าครั้งก่อน คำเปรียบคำรักของ
มันนั้นมักจะไปอังกุกระถินอยู่เสมอบ่อย ๆ แทบทุกครั้ง
และแสดงใจมานานนักแล้ว ผมที่หัวเรียบเพราะผมอนาย
ตบแต่งให้ก็กระจายยุ่งตามนิ้วและฝ่ามือขย

“ฟรุ้ง-” สาวลูกพ่อแปรช้หน้าชายและตัวเอง
สะอื้น “ข้าจะพูดอีกคำเดียวเชื่อไม่เชื่อกก็ตามแต่ คิดเถอะ
ข้าบอกฟรุ้งตรง ๆ ว่าไม่ชอบ ไม่อยากพูดอยากพบอีก
เลยจริง ๆ ทีแล้วมา-ออ” แล้วสาวก็หยุดคิด สะอื้นเก้ายิ่ง
กลายเป็นเพิ่มเสียใจขึ้นอีก “เมื่อก่อนเราคบกันชอบกัน
ข้าลมหแล้ว บาปกรรมข้ายกให้และอย่ามาตุถูกหยามข้า
เล่นอีก”

“เอ๊ะตะเภา-” รุ่งเกิดระแวงได้สติคิดในคำสาวที่พูด
มานนทงเสียงสะอื้น “เอ็งเคื่องข้าจริงรึน, มายกบาปยกบุญ

อะไรซ้ำไม่รู้เลย ตามเอ็งตี ๆ ว่าลงมาจากเรือนหะกระถิน
มันอยู่ไหน เอ็งไม่พูดไม่ตอบและใส่ถอนอายพิ๊กนิกกว่าเป็น
กิริยาเก๋าของเอ็งแล้วกลับเป็นยงง—เอ๊ะตะเกา, เอ็งบอก
พิให้รู้สึกคำเถอะว่ามันเรื่องยังไงกัน”

“ยงงยงงไม่มีจะบอกทงนน” หน้าเสียงสะบักมา
จากสาวเพื่อนทุกซ์แต่ก่อน “ซ้ำมีจะบอกอยู่อย่างเดียวว่า
ต่อไปอย่าได้มายุ่งเกี่ยวอะไรกะซ้ำอีก อย่าเป็นคนรู้จักกัน
อีกเลย”

ยงยงยงแน่ว่าสำเกาโกธร สะอื้นของสาวกระชั้นชน
จนเป็นร่องไห้

“อ้อ พิกล” รุ่งถอนใจและบ่นเปรี้ยบเปรย “อยู่ ๆ
มาโกธรกันซ้ำก็แปลกนัก เถอะตะเกา, บอกซ้ำสักคำเดียว
ให้รู้ว่ามันมีเรื่องมายังไง หรือคำไหนของซ้ำเคืองใจเอ็ง นี่
ซ้ำไม่รู้จริง ๆ ริว่า—เออ, ยากใจจริงเหวยตะเกา เอ็งกรูเรื่อง
หลังของพิกับกระถินอยู่เต็มอกแล้ว เอาเถอะซ้ำจะบอกเอ็ง
ก่อนเป็นความที่จริงทีเดียว ๑๐ คำคินนเพลานแหละกระ-

ถิ่นเขานัดเข้ามาเข้าถึงใต้ถามเอ็ง เมื่อไม่บอกซำก็ไม่วูจะไป
ถามใครใต้เอ็งคงจะเคื่องเพราะว่า—”

ไมยอมให้พูดจบตะเภาก็แกล่งหัวร่อชนด้วยเสียงร้อง
ให้มัน ถึงหัวร่อของตะเภาก็สนักแหบพ้งไต่ว่าจงใจนักที่
จะให้มันเป็นเยาะเย้ยเต็มประดา

“โอ้ยพ็รุง—ฮะ, นิมเข้าใจอีตะเภานนะถอเคื่อง
เพราะพ็ไม่รัก หิง—เฮ้ออะ, นีพ็เห็นจะเข้าใจว่าอีเกานอีจฉา
นางกระถินยังงั้นกระมังหือ ไธ, คนเราเอ้ย” แล้วสาว
ก็แหงนหน้าหัวร่อมอเท่าเอว ข้อความต่อไปที่คนมาพูดก็
จงใจนักหนาที่จะให้แสงลงหน้าใจ “คนเราเขาถึงว่าสักแต่มี
ปากก็พูดพล่อย มีหัวใจก็นึกเสียว่าซำจะคิดเป็นสนุกตาม
ชอบหัวใจซำ—ฮะ, นีวีใจคน แนะพ็รุง, ที่พูดที่คิดนะเมื่ออยู่
ระย้าละก็เห็นจะพอพ้งเพราะมันไม่มีคน มันมีแต่เทวดาพ็
รุงอยู่คนเดียวก็ยกตัวให้สูงได้ ไช้ย, คุณเอาเรอะที่พ้งเมืองน
นะมันชายก็ร่อยถึงจะมาเผยอพูดเอาตามใจ คิดเสียใหม่
เข้าใจเสียใหม่เถอะอีตะเภานนะถ้าจะคิดแล้วอย่างทีพ็คิดละ
ก็อถมไปจะเลือก”

“อ้ออ้เกา” โมโหพลุ่งขึ้นหน้าจันรุ่งตบมือฉาดแจ้ง
 น้ำใจ อ้อเกาแล้วว่า เคือง และ คงจะ มีแก่นอื่น ที่คอย คิดแก้
 ยิ่งนึกใจรุ่งยิ่งเขวระแวงไปอีกหลายต่อหลาย ตะเกา มาริดู
 ถูกไปอย่างไม่ว่าคาคเช่นนี้ก็เพราะน้ำใจคงจะแอบชั่วไว้นักจึง
 ส่อนำคำพิรุณออกมา ทงเยยและกล่าวคำหยันที่จะเลือก
 ชายไต้ง่ายเหมือนกับหยิบกรวด และหินที่มันเดินเหยียบ
 อยู่หากระยำ

แล้วก็ชวนเฉียดๆหน้าตะเกา “อ้ออ้เกา, ขอนหรือก
 รัทแกล่งแวงมาเคือง เพราะเลือกได้ไว้แล้วงั้นหรือมึง ฮะ
 อ้อตะเกา, กูแจ้งน้ำใจมึงประเดี่ยวนเองก็จะมัวเลือกให้เสีย
 เวลาทำไมละตะเกาเอ๋ย ชาวเมืองก็ร้อยที่มึงอ้างยกคำมา
 ข่มอายรุ่งนะกรับมันไว้เสียให้หมดปะไร เพื่อว่าลางที่ที่
 เลือกไว้มันจะแพ้อายรุ่งมึงเพราะงั้น ก็ถึงควรรับมันไว้เสีย
 ให้หมดดีกว่าจะต้องมายกพูดข่มกันให้เจ็บใจทำไม”

ลูกพ่อแปรสะอื้นซ้อนนๆเพียงความทรมานจากผู้อื่นและ
 กิริยาเก่าของมันก็แค่นอยอยู่แล้วสาหัส มันหลงโง่แก่นางอยู่

ห้องจนเขาทิ้งไปแล้วก็ยกเพื่อหา พนอนจนล้ม ล้มหลังล้ม
 คุณและน้ำมือ ที่สู้หนึ่งไม่บอกก็เพราะเกรงมันจะเสียน้ำใจ
 มันลึกลับไม่เอาใจ นินทาเก่าให้นางกระถินฟังจนต่อปาก
 จากนางกระถินถึงหูอื่นให้อายก็พออยู่นักแล้ว แต่หนนั้น
 ย้อนไต่ย่นแก่หูเจ้าเองก็ต้องพอกันแน่

“พอกันที” สำเภาโบกมือ “ไม่ต้องมาย้อนว่ากัน
 ให้เจ็บใจหรอก ต่างคนต่างอยู่อย่าพูดกับซ้ำอีก”

“ตามใจมึงซื่อเภา” รุ่งตอบเสียงแห้ง ๆ จับตาดู
 เครื่องแต่งกายสำเภา เห็น ล้วนแต่ ของสวย ของใหม่ ทั้งสิ้น
 ถึงจะคับและตึงตัวเพราะตะเภาเจ้าเนอกว่ากระถิน แต่ได้
 เสื้อผ้า จาก นายจะ ไม่สู้ เหมาะ ตัวมึง ก็ยัง เพิ่มสวย เพิ่มงาม
 แล้วรุ่งก็สงหรณ์ใจตัวพิกลเหมือน ลาง ในใจ จะเตือนตัว ให้
 รู้ว่า สวยงามและกำนัลบำเรอต่าง ๆ ที่ฟากเมืองนั้นมันคงจะ
 เปลี่ยนชาตินางตะเภาและกระถินไปเสียด้วยกันแน่

ถึงจะนิ่งย่นมิได้พูดกันอีก รุ่งก็ยังไม่อยากที่จะกลับ
 เรือในเดียนั้น ยิ่งตรวจดูกลางใจยิ่งว่าเหว่เศร้าใจ และ

ถัดหลังรุ่งตัดทางไป โนนถ้ำ เป็นสติ เหมือน เมื่อก่อน ไม่ใจ
 ลอยทั้ง ตะเภา และรุ่ง ก็น้ำ จะ เห็น สอง ชายเดิน ตาม เกือบ
 จะ คู่ ไหล่ กัน มา และ ที่แท้ นั้น ใช้ใคร อื่นเลย เพราะ
 คนหนึ่งคือเจ้าแปลงซึ่งถูก พ่อแปร เรียกไป เพื่อบ้านและอีก
 คนหนึ่งก็เป็นลูกนายบ้านขุนเจริญที่แยกกลับมาก่อนเพราะ
 พ่อแปรกับขุนผู้เฒ่าและภรรยาทั้งสองนั้น ไปที่บ้านในเมือง
 อรุณจึงต้องกลับมาอยู่เฝ้าทางนี้เพื่อจตุคนให้คุมกันไปไ้ปะ
 คนเรานี้มีทั้งบาปและวาสนาประจำตัว เจ้าแปลงนี้
 เคยเป็นคนบาปมาแต่อยู่ระย้า เคยตกอับตำวาสนากว่าจำปี
 เพื่อนเกลอซึ่งได้สุขสบายเพราะน้องสาว จึงมีวาสนาเกิน
 เจ้าแปลง แต่เคยวนคิดตงแต่เมื่อวันวานที่นายเข้าไปเมือง
 กับลูกขุนเจริญ และ เมื่ออรุณ กลับ จาก ชุระซึ่ง ตัวเอง ไม่รู้
 แห่งรู้หนเพราะพ่อแปรปิดเป็นการลับแล้ว กิริยาและน้ำ
 เสียงที่เคยเป็นเพื่อนของนายก็ผิดไป ถึงอรุณจะยังพูดปิด
 บังลูกชายพ่อเฒ่าระย้า ก็พอจะนึกเดาออกว่าครว้เขาและตัว

เองน่าจะได้อีกเต็มหน้าเพื่อน เพราะนางตะเกาเยี่ยงเดียว
กับกระถินนางเกาะระย้า

อรุณถึงจะนาน ๆ พุดเพราะระวังปากคำและความ
ในใจ หากเมื่อพุดมาแต่ละคำแล้วย่อมนเวียนอยู่ในเรื่อง
บ้านระย้า เรื่องสำเภาสวยและเจ้ารุ่งที่ตัวเองเรียกกระตาค ๆ
ปากว่าเป็นชายไม่ดี ชายทรยศต่อนาย เสือน้ำชายของเจ้า
แปลงเองซึ่งเขารูมา และกัณฑ์เดียว ซึ่งเจ้าแปลงต้อง
กล่าวซ้ำเติม

ก็พอสุดหนทางเข้าเขตเรือนนายเซ็ง สองชายซึ่ง
เดินคุยกันมาจึงแทบจะโตนเจ้ารุ่ง ข้างหลังด้วย มัวเพลินคุย
ตรงหัวเดียว สำเภาก็อยู่ตรงหน้ารุ่งจึงเห็นก่อน

“พี่แปลง” เจ้าเรียกเมื่อจำได้และเพื่อสำแดงตัว
บริสุทธิ์จึงวิ่งไปเกาะแขนพี่

“เอ๊ะตะเกา” แปลงเกาะแขนน้องสาว จ้องไปเจ้า
รุ่งซึ่งมีกริยาเหมือนคนเพิ่งตน “นี่เองร้องไห้ เป็นอะไรถึง
ร้องไห้”

สาวลูกพ่อแปรกลับสะอื้นติด ๆ อีกชายหนึ่งที่เป็น
 เพื่อนของนายและสำนักตัวว่าเป็นน้องจึงได้คิดว่า กระนั้น
 เองมีน้ำเล่าจึงไม่พบที่บ้านท่าน นี่หรือลูกขุนเจริญที่เกิด
 ก่อนมีศกตกมาเป็นพี่

เจ้าคนไม่รู้สิ่งใดคงยืนตะลึงดู ที่ท่า ของ ศัตรู เก่าแต่
 ครองอยู่ระยำและอีกคนหนึ่งเจ้าของ บ้านถ้า จะนับ ก็อีก ศัตรู
 หนึ่งส่วนแปดงนนเมื่อพยานยื่น ประจักษ์ อยู่ต่อหน้าหลีกไม่
 พิน แล้วจึงถามอย่างไวกล้า

“นี่อะไรกันเหว่ยรุ่ง เกิดอะไรกันตะเกามันถึงร้องให้”

“ก็เอ็งถามมันดูซิ” รุ่งกลับย้อนบอก “เอ็งถามข้า
 นะถึงจะบอกเอ็งก็คงไม่เชื่อเพราะงั้น ก็ถาม ตะเกามัน ดูเอง
 เถอะ”

แปลงแก่นหัวเราะและ เมอรุ่ง ตอบ เสีย เช่นนั้น จึง
 จนใจ ต้องถามจากน้อง

“เอ็งบอกพี่ชะวะเกา มันยังงั้นเอ็งต้องบอกให้พี่รู้”

แต่ตะเกานันรู้ดีทุกประการ รู้ตั้งแต่หน้าใสใจจริงของ
 พี่ซึ่งฝันแก่ง รู้หน้าใจรุ่งละเอียดถ่องแท้ว่าจะหนีไหนก็หนี

นั่นในเรื่องกล้าและกำลังเพลาหน้าเล่า กำลังที่หน้าใจพาลยัง

คุในหัวอกมันถึงจะมีชายกลายเป็นเพื่อนพลอม มัน อักสั

๑๐ คน รุมกันฆ่าแกงทำร้ายอย่างไรนั่นรุ่งก็คงยากจะหนี

เลยตอบไปคนละเรื่องเพื่อตัดบทเสียว่า “ไปทับ

เราก่อนเถอะถึงค่อยรู้จักกัน อย่าให้ข้าพูดเวลานี้เลย”

“อะไม่ได้ซีตะเถา” อรุณเอ๋ยซนลอย ๆ ไม่มองใคร

ทงสน ยิ่งกว่านั้นเขากวากเข้าถอกกันเองจับมือสาวปลอบ

ถามซนอีก “ผิดถูกอย่างไรมันต้องพูดกันเสียต่อหน้าซีไม่

แล้วจะเสียชอลับหลัง”

“ถูกของนาย” เจ้าแปลงเห็นชอบทันที มันไม่ใช่

หัวคำหรือกลางวิกกลางวัน นมหนักเกินครึ่งคืนมาแล้วและ

เอ็งก็เป็นลูกผู้หญิง ต้องพูด, ต้องบอกนายเสียกรง ๆ”

รุ่งหัวเราะลั่น เสียงเจ้าแปลงถามและเปรยต่าง ๆ

นานา นั่นไม่รู้ประสาเลยว่าต้นความมันอย่างไรจึงพูดแหวะ

กันตั้งจะชวนวิวาท

“แปลงเว้ย—” มันเรียกเจ้าคนที่จะตายกลางน้ำและ
 ช่วยมาหยก ๆ เมื่อกินหลอมล่อม และเรียกคนที่ตั้งใจเป็น
 ศัตรูเพราะทราบกำเนิดมัน “แน่ะเจ้าแปลงอ้อ, เอ็งรเป็น
 นาย บ๊ะ, เอ็งพูดกันแต่ละคำนะข้าฟังๆ ถ้าผิดก็ยกโทษข้า
 เสียเถอะ ดูเหมือนเอ็งสองคนจะหาเรื่องว่าข้ารังแกตะเภา
 ไซ้ไหม”

“อ้าวอายนี่” อรุณโทโสพลุ่งเกิดมาไม่เคยได้ยินใคร
 จะข่มขู่ข่มเอ็งเอาเลย ยิ่งสำนึกที่เก็บไว้ในใจว่าเจ้ารุ่ง
 เป็นศัตรูสมบัติที่ผูกพันเป็นก้างในเร้ววันนี้แล้วกลืนกล้วใน
 เหตุวิวาทเสียทันที “ข้าถามตะเภา ก็เพราะตะเภาเป็นคนใน
 บ้านเพื่อนก็เหมือนบ้านตัวเอง เอ็งมันมาจากไหนเล่า วัน
 ก่อนก็ครึ่ง หนึ่งยก ให้นี้ จะมา อาละวาด รังควาน ทำแก่ง อีก
 หรือ”

“รุ่งกลับขออนถามเพราะไม่เข้าใจ “เอ็งยกอะไรให้
 กะข้า—อี—เสือก”

“อะอย่าว่าเสือก” อรุณช้หน้าเสียงทรวงห้ามมานาน
 คังเกือบจะตะโกน “เอ็งนะแหละเสือกที่เข้ามาอยู่ในบ้านกิน

“วันนี้ถ้าหากจะไม่ยกโทษ ให้แล้ว มึงจะ เกราะห้ร้าย แล้วนี่
มึงรังแกอะไรตะเกา”

“อย่าเสือกมาถาม” รุ่งโบกมือและขึ้นพูดคำเดิมอีก
“มึงใช่จะเป็นนายคนตลอดมาถึงกูก็เปล่า เพราะงั้นอย่า
เสือกยุ่งอีก เอ้าอายแปลงเอ็งเป็นพี่จะถามอะไรก็ถามมา
เถอะ”

สำเภาตะหนักตกใจยิ่งกว่าเดิมอีกหลายส่วน คนทั้ง
หลายที่อยู่ในเขตบ้านนี้ถึงหากอรุณ จะ มิใช่ เป็น นายแท้แต่
ใครก็ยอมยำเกรงทั้งสิ้นเหมือน กับนาย และ กิริยา ห้ามเถียง
ของอรุณนั้นก็ เป็นฝ่ายข้างเจ้า แต่ครั้นจะเข้าห้ามขอวอน
ต่อรุ่งก็ เป็นคน โกรธแค้นกันเสียแล้วจึงยากใจนัก

ตะเกียงโคมจุดส่องมาจาก หน้าต่าง เรือน สว่างเห็น
หน้าซัดทุกคน และอีกครู่เดียวผู้ส่องแสงไฟก็หิ้วโคมรีบ
ลงมาข้างล่างที่กลุ่มคนยังยืนจ้องกันถมึง สำเภาจึงรีบ
กราบไปหา

“นายช่วยห้ามด้วยเถิด” ลูกสาวพ่อแปรกระซิบ
เสียงต่ำ แสงโคมจับหน้าให้เห็นเผือกด้วยสีเลือดเพราะ
ความเหลือกแล้ว

นายสาวผู้เปลี่ยน เมตตา จาก กระถิน มาเป็น ลูกสาว
พ่อแปรนั้นทั้งจงนและแปลกใจในสาเหตุต่างๆ กันอรุณนั้น
ย็นหลบๆ หน้า แต่อีกคนหนึ่งกลับย็นประจัญหน้าไม่หวาด
ไหว ก็ด้วยประการใดเล่าคนสองชายนี้จะกลับมาเป็นศัตรู
กันเสียงยิ่งคิดเกินไปอีกว่าเพราะเหตุใดอรุณผู้รู้ความรู้ประ-
สาเป็นคนที่จึงไม่กล่าวความจริงนั้นให้รู้

จึงต้องถามขึ้นเป็นคนกลาง “พ่ออรุณ, นี่เกิดเรื่อง
อะไรกันขึ้นอีก”

“เรื่องนั้นมันมีละเสียง” อรุณตอบอ้อมแอ้ม “พ่อก
ไม่ดีกว่ามันจะมีเรื่องได้เพราะเดินมา กะเปล่ง ตั้งใจ จะแวง
ถามสำเนียงไปโปะหรือ เปล่าวัน นี้ก็ พอพบ สำเภา ย็นร้อง
ให้ พอถามว่าถูกทำทายนุกแล้วจะให้ทำยังไง”

“เอ- ก็พ่ออรุณเป็น-” เสียงตอ้งย้งคำเพราะเห็น
เขาโบกมือห้าม

“ขอทีเสียง อย่าพูดเรื่องเหลวไหลนี้ให้รำคาญหู
 หน่อยเลย” อรุณพูดเบนนัยลับ ๆ พอรู้กันชั่วแต่เสียง
 “เรื่องราวมันยังไม่ทันจะแน่นอนอะไรขึ้นพูดขึ้นก็จะเกิดออก
 ฉาวลือกันไปต่าง ๆ ถึงไม่จริงก็เหมือนจริง ขอที ถ้ารักพี่
 แล้วต้องเลิกพูดเรื่องนี้ ถึงเรื่องอื่นที่ปรึกษาด้วยเสียงจะไม่
 เห็นชอบกับพี่แต่เรื่องนี่ก็ต้องขอให้สงบอย่าพูดขึ้นมาอีก”

เป็นครั้งแรกที่เสียงไม่ค่อยพอใจ เคยผิดใจกับอรุณ
 เก่าก่อนเพียงเล็กน้อยกันเอง แต่เข้าใจของอรุณหมุนท์
 สำแดงมาให้เห็นรู้สึกน่ากลัว รู้สึกว่าอรุณพูดที่ไร้มักจะแรง
 มากกว่าที่เคย

“จะเป็นไรมีเล้า” เสียงตอบน้อยใจ “เมื่อไม่ประ-
 สงค์ให้พูดฉันก็ต้องตามใจ แต่เพราะนี้กว่ารู้กันดีแล้วหรือ
 นะฉันถึงได้พูด”

ผู้อันแม่เจ้าแปลงลูกของพ่อเฒ่าและตัวรุ่งเอง ซึ่ง
 เป็นต้นเรื่องหรือสาวสำเภาคงฟังไปโดยไม่รู้เรื่องรู้ความ

แต่ก็นับว่าเป็นเคราะห์ดีอย่างหนึ่งที่เสียงกับอรุณมาเกิดที่ม
 เถียงกันเสียเอง หาไม่เรื่องทะเลาะเก๋าก็น่าจะรุนแรงถึง
 วิวาทของชายทั้งสองฝ่ายและความฉุนเฉียวของอรุณที่เกิด
 เพราะความหงุดหงิดในใจชั่วเล่นนั้น พอสำนึกตัวจึงได้
 คิดหันเข้าพูดจาง่องอนกลบเกลื่อน แต่เป็นการยากอยู่นัก
 ที่จะให้เสียงหมดความน้อยใจได้ในเวลาเร็ว ๆ เหมือนใจนึก
 และเมื่อเป็นความนึกของเสียงบ้าง ความคิดก็ยิ่ง
 ก้าวไกลออกทุกขณะ เสียงเกือบไม่เข้าใจเลยว่าคนรักที่มี
 ตระกูลและท่วงทีดีมาแต่ก่อนนั้น มีหัวใจซ่อนอยู่ด้วยดีด้วย
 ร้ายประการไรบ้าง เพราะเขาเคยปรึกษาปรับทุกข์เรื่องน
 ให้ฟัง เคยเล่าความเห็นอุปายทั้งละมุนละม่อมและโหดร้าย
 และเดี๋ยวนี้ก็เห็นอยู่ถนัดว่าเขาแสวงไม่รู้จักเจ้าคนเกาะแทน
 ที่จะไปไปกอดคอ

แปลงนั้นโล่งใจถนัดที่เรื่องวิวาทนั้นแคล้วไปเสียได้

จึงลนลานที่จะกลับกระท่อมก็ชวนน้องสาว

“กลับกันเถอะระตะภา นึกตักนุกแล้วเคี้ยวเข้ามิด
ซ้ายยังลางที่จะต้อไปโปะอีก”

“กลับก็กลับ” สำเภาหัวใจตรงกันเพราะอยากจะคิด
หลบหน้าหนีไปนอนคิดอะไรต่ออะไรคนเดียวให้หลับไปเสีย
เอง “ททบกมแม่อยู่คนเดียวเท่านั้นเงียบหมดตลอดแถว”

อรุณสบช่องก็ถามสวนคนรักบ้างเช่นเจ้าหนุ่มแปลง

“เสียงละกักรัยัง พี่จะไปส่ง”

“ไม่ต้องหรอก” เสียงตอบเป็นธรรมดาหันมองไป
ที่กระโตเรื่อนกะตาคูผันหัวเราะตั้งขึ้นเพราะรู้เท่า “สัก
๕ ก้าวได้กระมังถ้าจะกระโตคักก้าวเดียวถึง ไม่ต้องส่งหรอก
เพราะตักแล้วบนเรื่อนไม่มีใครอยู่เลย”

เจ้าแปลงไม่รู้เรื่องอะไรที่เขาปิดบังกัน และก็ด้วย
ความคิดฉลาดของตัวที่จะฝากฝังน้องสาวให้สนิทจึงพูดขึ้น
ต่อหน้ามันทั้งเป็นเชิงอวดและเย้าหัวใจ

“กระถินเขาไม่อยู่เมื่อนายไม่มีเพื่อนก็ให้ตะเภามัน
ขึ้นไปนอนด้วยซีททบไม่เป็นไรหรอก เพราะฉันจะกลับ
เดี๋ยวนี้”

เสียงใจหาย เจ้าคนที่ยื่นเงียบลงเลื่อยนั้นเหมือน
ถูกเขย่าปลุกเกลียวมาเบิ่งหูฟัง แต่เสียงรีบกลบเกลื่อนเสีย
ทัน

“ข้างเขาเถอะ เพียงคืนสองคืนฉันอยู่ได้ กว่าเขาจะ
กลับ”

เจ้าแปลงกับน้องสาวยังงงหนที่ไต่ย็นว่า กระถินจะ
กลับมากอีก หากอรุณไหวทันในกิริยาสงสัยของรุ่งที่ตั้งใจจะ
ฟังเรื่องจริงรีบท้วงเจ้าแปลงและพูดปะปนไปเรื่องอื่น สำ-
เภาจึงรู้เชิงรีบรังพิชายชวนกลับกล่าวคำลาแก่นายสาว บอก
อรุณพอเป็นพิธีธรรมเนียม แต่สักค่าน้อยที่จะกล่าวแก่มัน
บ้างนั้นไม่มีเลยนอกจากค้อนให้ ทังบัวนและถุยน้าลายลง
พน ซึ่งเป็นเหตุให้เจ้าแปลงใจคอกหายเพราะสำเภาจะก่อ
เรื่องอีกก็พูดไกลเสียงดังบอกลาแล้วรีบรังสำเภากลับ

แต่รุ่งไม่ยอมกลับคงยืนเฉยเมย ถึงจะมีเรื่องซุนซ้อง
ใจกัน เสียงก็พยักหน้าแก่อรุณให้รู้เชิงให้รีบกลับเสียก่อน
แต่ถ้าจะกลับชนเรือกันเสียหมด ใครเล่าจะรู้ได้ว่ารุ่งจะยืน

และนั่งเฝ้าหรือเดินตระเวนไปทั่ว ๆ เขตภาคเขตบ้านนอก
 สกกชวทุม มันจะก่อร้ายหรือก่อดีอะไรอีกบ้าง จึงควรจะ
 เฝ้าตาคูมันแล้วปลอบโยนพูดเบี่ยงให้กลับฉลอมเสียดีกว่า

เพียงเข้าใกล้กระชิบ ๒-๓ คำชายรักก็กลับง่ายตาย
 เพราะยิ่งสำนักอยู่ว่าเจ้ารุ่งกำลังคิดเป็นอริ เสียงส่องแสง
 โคมชูพลางใจสงสัยก็ถามตัวเองเสมอว่าเจ้ารุ่งมานี้ด้วยเรื่อง
 อะไร กระถินรีบหนีหน้าไปก่อนจะเป็นเพราะเรื่องนี้หรือ
 ไร กระทั่งอรุณเลี้ยวทางเข้าเขตบ้านไปแล้ว

เจ้าคนว่ายนํ้ามาชนฝั่งนั้นคงยืนเหงาอยู่ ความมุ่ม
 หวังอย่างไรช่างผิดเสียหมดสิ้นทุกประการ กระถินก็ล้มค้ำ
 น้ด ๑๐ ค้ำแล้วหายไปเสียไหน ตะเภาไม่เคยกระหนเลยก็
 มาเป็นไปกระหนมนเรื่องอย่างไรจึงช่างดูซับซ้อนนัก ฝั่งเมือง
 ที่แม่เล่ารำพันแต่อยู่ระย้าและคร่ำครวญถึงฟ้าแล้วตั้งเมือง
 ทิพย์เมืองสวรรค์ ตลาคกลางย่านคนอันเป็นชนบทค้าขาย
 ก็เคยขนตลาคไปเที่ยวได้แลเห็นตลอดหมด เปลาเลย ฝั่ง
 เมืองมันมีมากแต่สนุกสนานเพราะคนมาก ได้คบหากันเป็น

เพื่อนสบาย เพราะไม่ต้องคอยแลกข้าวพวกฉลอม ชาย
หมื่นหญิงมากที่สวยงามด้วยเสื้อผ้าแต่งตัวเท่านั้นเอง แต่
มันก็ไม่รักใคร่เป็นพวกเดียวกันไปได้หมดหมื่น ประสา
อะไรกับกระถินและตะเภาแต่เพียงสองที่เพิ่งมาเหยียบฝั่ง
เห็นเมืองจะไม่เคลิ้มหลงไป

จึงนับได้เป็นครั้งที่สอง ความคิดครุ่นเกิดเป็นหน
สองให้รุ่งรำลึกถึงบ้านระย้า ฉลอมซึ่งดับไฟมีตะเภาเพื่อม
อยู่น้ำลึกลงจะหลอนตามันเล่น มองฉลอมเป็นรูปร่างของ
บ้านเดิมไปแล้ว เป็นเกาะระย้าผูกชกชวन्ह่วงใจระโตง
เปล้าก็ชำเลืองว่าไม้พยอมสูง ไบลดลงม้วนกองตะกุ่มอยู่แล
ตั้งหลังคาทับและรุ่งก็เคลิ้ม ๆ ผื่น ๆ มาติดต่อเมื่อไต่ย็น
หญิงถามร้องเรียกชอตั้งคนรู้จักคุ้นกันมา

“รุ่งออกฉลอมที่ปลาหรือวันนั้น”

จึงเหลียวมารับคำ “อ้อ มาตงแต่ยังไม่เที่ยงเที่ยว

ไปหลายแห่งเพิ่งจะจอดคอยลมเมื่อสักครู่นี้เอง”

เสียงค่อยหายใจหายคืบไปได้เพราะท่วงทีของรุ่งสงบ
ลงเป็นธรรมดา แต่ก็แก่งไม่รู้ว่าพูดอ้อมเป็นกันเองแล้ว
ย่อนถามอีกภายหลังว่า

“ตั้งแต่นั้นพายนั่นแล้วก็หายเจ็บไปคงจะงานมาก
กรรมัง นี่ถ้าจะมีธุระช่วยถึงได้ว่ายข้ามมาหาคนเดียว”

เจ้าของกลบงหาขาวเหมือนถูกสะกิดใจ มันคิดตรอง
ต่าง ๆ อ้ออั้งแต่กร้อนใจอยากรู้เรื่องที่มีมันมืดเป็นที่สุด จึง
พยักหน้าพูดเล่าไปตามชื่อตามจริงทั้งสน

“ทั้งวันไม่ได้หยุดเลย ปลายก็หลบพายุและหนีฉลอม
เข้าไปโปะหมด พรุ่งนี้นายมันก็จะเอาฉลอมคืนไปแล้ว ชื่อ
ได้มากินนอกหนเดียวแล้วก็ไม่มีเรือเลย แวะขนมานักจะ
เยี่ยมกระถินกะอาพยอมและนายคนที่เข้าช่วย ถ้าไม่มากินนี้
ก็คงไม่ได้มาอีก”

“กระถินไม่อยู่หรอก เขายังไม่อยู่” เสียงรีบบอก
ตัวเองจะตีใจหรือพลอยเศร้าบอกไม่ถูก เมื่อรู้ว่ารุ่งจะสน
พาหนะในพรุ่งนี้ แต่เมื่อจะได้ฟังความจริงจากรุ่งที่พูด
ตรง ๆ แล้ว เสียงก็ถือโอกาสนั้นทั้งเปรยและถามต่อไปอีก

“ก็พบกับสำเภาแล้วไม่ใช่รี ทำไมกระถินไม่รู้หรือกร๊ว
 รุ่งจะมากินนั่นนะ”

“หือ—” รุ่งสะทุดใจ มอง ๆ หญิงฝั่งเมืองเห็นยิ้ม
 แยมอารมณ์ดีไม่เหมือนผู้ชายผู้หญิงมึนพิศกันไกลลิบ ยังสาว
 สะอาดท่วงทิดังผู้ใหญ่ ยิ่งนุกยิ่งออกกว่าเมื่อคนพายร้าย
 หญิงนี้และโคมไฟดวงนี้ชูส่องดูหน้ามัน และเกาะแขนเร่ง
 เราให้ออกฉลอมช่วยชีวิตคนอื่นก็ประหม่าใจ และเกรงใน
 ความดีของนายกระถิน

เสียงผู้ส่งเกตุกริยานนุกยิ่งแนใจนุกจึงถามอีกแรงจะ
 ให้ได้ความ

“กระถินไม่รู้หรือกร๊วจะมา เออ แล้วเมื่อตะก
 ทะเลาะเรื่องอะไรกัน”

รุ่งถอนใจ หัวเราะฟัน ๆ ก้มหน้าตอบเหมือนจะบ้าย
 เบี่ยงหากำไม่ทัน

“มันรู้ แต่กลางที่มันจะล้มกระมัง แต่กระถินก็กัด
 กะข้าเองว่า ๑๐ คำให้มา พอชนจากหน้าพบแต่โอภาตาม

มัน ๆ ก็เลยชวนทะเลาะอันนี้แปลกไปเสียจริงๆ ข้างอ้าย
แปลงกะเจ้านายบ้านโน้นมาถึงพอเห็นตะเกา ร้อง ให้มัน ก็
หาว่าชำ่มเหงตะเกา พิลึกแท้ละ, ข้าคนบ้านเดียวกันจะ
ไปกุมเหงอะไรสันดานอีเกามันงั้นเอง”

สำเนียงแปร่งพูดตรงไม่มีถ้อยคำที่ประติษฐ์ให้เพราะ
ทั้งคำอ้ายคำอีของเจ้าคนพูด ทำให้ลูกสาวนายบ้านเล็งเห็น
ก้าเนิศธรรมตา แทนที่จะคิดถึงอย่างคนอื่นเสียงกลับเห็น
เป็นสิ่งที่น่าควรจะเมตตา คนอยู่ตงนั้นพอจะมีทางไปอื่น
ได้รู้ได้เห็นหรือคนไปถึง แต่ตงเหนือระย้านั้นจะไปไหน
ได้อีก

และก็ไม่ทันคิดว่าเจ้ารุ่งจะถามเอาซึ่ง ๆ ว่า “กระ-
ถินเขาไม่ได้อยู่กะนายหรือกร”

เสียงตอบต้ง ๆ “อยู่ แต่เขาไปธูระในเมือง”

“อ้อ สักเมื่อไหร่เล่ามันถึงจะกลับ เมื่อเข้ามาถึง
เที่ยวเดิน ๆ ก็ไม่พบพวกครวมันสักคน ไปกันหมดเที่ยววิ
อาพยอมนักไม่เห็น”

เสียงละอายใจอยู่เป็นนานที่ต้องปกคนเช่นเจ้ารุ่ง แต่
 ความจำเป็นก็ต้องหาเรื่องพูดปกไถลไปต่าง ๆ เพราะแน่ใจ
 อยู่แล้วว่ารุ่งนั้นหมดโอกาสจะมาได้อีกแน่นอน นับแต่
 เวลาพรุ่งนี้ มันก็ราพันคำปิด ๆ บัง ๆ เสียหายที่จะไม่ได้
 มาอีก ต่างคนก็ต่างจะเพิ่งไถลสังเกตุกันถนัดได้พูดจากัน
 มากคำ ชีวิตคนละเลห์กำเนิดทรูสกรูสูงสักต่ำเหมือนจะต่าง
 คนต่างคำไปคิด รุ่งก็เห็นว่านายกระถินน้ำใจดี พูดก็ไม่มี
 คำขัดค่างอนตลอดจนสีหน้ายิ้มอยู่ตลอดเวลาพูด แต่นาย
 สาวของนางต้นห้องซึ่งลวงเอาความแท้ได้แล้วกลับเห็นซึ่ง
 ยิ่งนั้นไปอีกมาก กลับบ่งหาชาวที่เป็นกำไลสวมมือเตือนใจ
 ระลึกแต่สภาพของรุ่งว่าไม่ผิดสำเนียงนกกา ไม่ผิดนิยาย
 เล่าโบราณว่า คนกำเนิดอยู่ตั้งนั้นเป็นจำฝูงของสัตว์ถึงจะรู
 แล้วเต็มใจว่าผูกหมันเป็นหนุ่มลูกขุนเจริญที่แท้ แต่กิริยา
 ท่าทาง และกลับบ่งหาไถ่หน้าทีสวมอยู่ เกาะระย้าที่เสียงเคย
 ไปเห็นจนกระทั่งอ้อมที่บรัางของรุ่งยิ่งทำให้สนใจชีวิตมันนัก
 จำบ้านระย้าที่สนโทษ จำฝูงของหมู่ปลาเกาะโน้นมีชีวิต
 ตั้งนิยายโบราณมาขึ้นอยู่แล้วเพียงตรงหน้าตัวเอง

แล้วรุ่งก็อ้อลา ฝากถ้อยคำถึงกระถินด้วยใจยังหลง
เชื่ออยู่ ฝากถึงสำเภาว่ามั่นคงจะไม่มีกำหนดได้มาอีก

“นายบอกเขาค้วยเถอะว่าเข้ามาแล้ว” รุ่งส่งก้ม ๆ
อาย ๆ ซ่อนหน้าและบ่นแก่ตัวเอง “มันขลิบเสียจริง แต่
ไหนมาแล้ว ถ้ามากเลยบอกให้รู้ว่านายมันจะเรียกเรือคืน
พรุ่งนี้ข้าคงไม่ได้มาเยี่ยมมันอีก อ้อ อีเภาอีกคน ว่าจะ
บอกให้มันรู้เหมือนกันแต่ไม่ทันจะพูด มันก็หาเรื่องทะเลาะ
เสีย นายช่วยบอกมันแทนข้าค้วยเถอะอันพรุ่งนี้คงจะหาย
โกรธ”

“แล้วจะบอกให้” ลูกสาวนายบ้านซึ่งกลับมาต้อง
เป็นคนรับคำฝากตั้งคนใช้เจ้ารุ่ง และด้วยความสงสารที่
มันไม่รู้ตัวก็พูดเกลี้ยกล่อมปลอบใจ “อย่าห่วงเลย แล้ว
ฉันจะบอกเขาทั้งสองคนนะแหละ ที่หลังเมื่อใดเรือก็มา
เที่ยวอีกซี”

รุ่งชอบคำชอบใจ “ข้าชอบใจนาย ดีแล้วเมื่ออนุ-
ญาตหากเข้าได้เรือก็จะมาเยี่ยมอีก ข้าลานายก่อนละ”

เสียงย่นองตุกิริยานั้นของรุ่ง ชาวป่าชาวน้ำที่หน้า
 เหงาใจแทน นาน้ำเหว่สังเวชโดยไม่รู้ภัยรอบตัวที่ใกล้จะ
 มาถึง และแล้วรุ่งก็ลงหาดไปต่อหน้า ลุยน้ำเขียวแตกเป็น
 พรายเงินวาวอยู่ กลางมืดและก็ออกโผแหวกว่ายโดยมิเกรง
 สิ่งใดเหมือนเดินอยู่บนฝั่งบก เห็นลิวจนห่างไปลิบ ๆ สุดตา
 เข้าน้ำมืดที่ฉลอมทอดหลับไหลกันอยู่

ตั้งแต่ย้ายจากบ้านด่านมาอยู่ท้ายตลาดบ้านเดิม
 ซึ่งผิดแผกไปกว่าเมื่อ ๒๐ ปี โฉน่มากมายนักด้วยแล้ว
 ความหนาแน่นของหมู่เรือนชาวบ้าน ซึ่งอพยพมาจากที่
 ต่าง ๆ แม่สายผู้ที่มาอยู่ร่วมกับสามีดั้งเดิม ได้ประจบเตือน
 พอดีกกลมเจ็บอีกด้วยโรคเช่นเก่า ซึ่งยังไม่หายและระหว่าง
 บัวยนั้นแก่กล้าฟังถึงแต่ลูกชายไม่วายเกิดหวัง ในนิสัย
 ของเจ้ารุ่งที่เกิดแปรไป มันเคยเรียบร้อยว่าง่ายสอนง่าย
 เคยเชื่อแม่ทุกคำไม่ว่าจะสอนสิ่งไร แต่เดี๋ยวนี้คำสอนเตือน

เมื่อลูกได้พบหน้ากัน แม่กลับได้แต่ขำรูงว่า มันเปลี่ยน
เป็นร้ายกาจ เพื่อนบ้านใกล้เคียงได้รับความเดือดร้อน
ลูกจ้างชาวเรือพากันกล่าวโทษฟ้องอยู่แทบทุกวัน จนขุน
เจริญเกิดระอาใจ

ใช้แต่เท่านั้น โปะปลาซึ่งขุนเจริญลงทุนไปมากมาย
และมอบให้ดูแลแล้วก็กลับไม่ได้คุ้มเสีย เพราะมันไม่ใฝ่ใจ
คนเรือเก่าอยู่มานานทนต้องวิวาทกับคนของนายเสือที่รูง
รับมาเลี้ยงไว้บ้าน อีกสารพัดข้อฟ้องต่าง ๆ นานาที่อรุณ
กลับจากบ้านปากน้ำครั้งหนึ่งคราวใด ก็เป็นต้องเดือดร้อน
เสียทุกครั้ง จนถึงพี่น้องใกล้เคียงวิวาทกันและพ่อแปรก็เป็น
พยาน อรุณอีกทั้งคนและพยานอื่น ๆ อันเป็นเพื่อนบ้าน
กระทั่งต้องเรียกตัวว่ากล่าว

และก็เป็นวันเดียวกับไซ้แม่สายทรุดหนัก อาการ
เมื่อคืนตลอดมาจนเช้ารุ่งสว่าง ไม่ผัดกับครึ่งอยู่บ้านระยำ
เลย บางครั้งนึกสังหรณ์ใจว่าการกลับบ้านเดิม ซึ่งทิ้งไป
ถึง ๒๐ กว่าปีนั้นคงจะกลับมาตายที่บ้านเก่า อันเป็นอนิจจัง

ของมนุษย์ก็ว่าได้ กระทั่งประตูเรือนเปิดแสงแดดสว่าง
และร่างชายก้าวข้ามประตูทำให้หนักถึงบ้านระย้าเมื่อเจ้ารุ่ง
กลับจากกุ่มลอบ

แกะชะเง้อมองเพียงศีรษะพนั้หมอน “รุ่งรี มาถึง
เมื่อไหร่”

“ฉันเอง—ไม่ใช่หรอก” กลับเป็นอรุณลูกเมียน้อย
ของแม่สายเค็นตรงเข้ามานั่งใกล้ ๆ และจนบ้านนี้แล้ว
อรุณก็ยังเรียกรุ่งไม่ค่อยสนิทปาก “เขามาถึงนานแล้ว
แหละบ้าง แต่ยังไม่แหวะที่เรือนใหญ่อยู่เพราะพ่อเรียกนี่ตาแปร
ให้ฉันพามาจะเยี่ยม”

“อ้อ—พี่แปรรีมา”

พอดีพ่อเฒ่าก้าวเข้ามา พอเห็นรูปร่างของแม่สาย
ที่ผอมผิดตาแกก็สะตุงหวาด ๆ และนั่งห่างอยู่ทางหนึ่ง

“เป็นไงมั่งสาย—” พ่อเฒ่าแปรปราศรัย และถาม
อย่างโกหก “คงไม่ค่อยยังชั่วช่นมากช่นะสาย เออ ไม่ค่อย
ได้พบในหมู่ ๔-๕ วันนี่เข้าคูล้วนถ้วนผิดตาช่นที่เดียว”

คนเจ็บฝันหัวเราะ ถึงจะรู้ว่าคำทักทายของพ่อแปร์
นั้นเป็นไปตามธรรมเนียม ที่จะพูดให้เป็นกลางดีปลอบน้ำใจ
อย่างไรก็คงเป็นถ้อยคำที่ต่อแหลจึงไม่คิดจะเอาเป็นอารมณ์
สิ่งไรเลย นอกจากห่วงไปถึงลูกชายที่ถูกกล่าวหา และ
เรียกตัวมาไต่ถามว่ากล่าว

จึงถามไปอีกอย่างหนึ่งในเรื่องฐานะนั้น “พี่แปร์มา
ถึงแต่เมื่อไหร่ แล้วพี่เจ้ารุ่งยังอยู่ที่เรือนรึ”

“อยู่ที่เรือนนะซี พ่อคุณกำลังซักถามอยู่นานนัก
แล้ว—เฮ้ยยาก” แกดอนใจใหญ่ชำเลื่องหน้าอรุณเห็นเขา
พยักให้แล้วทำไม่รู้ไม่ชี้เมินเสียทางอื่น พ่อเขม่าก็คะเนใจรู้
จึงเริ่มความต่อไปอีก “ข้าไม่ค่อยอยากจะทำบอกให้เองรู้
เลยสายเอ๋ย แต่อายข้านั้นเป็นผู้ใหญ่แล้วจะนั่งเสียก็ดูกระไร
มันร้ายนักเว้ย ลูกเอ็งมันร้ายกาจเอาการทีเดียว ข้าเห็น
เอ็งกำลังเจ็บไข้อยู่สบายถึงไม่อยากจะพูด บอกให้รู้”

“พูดเสียเถอะพี่แปร์” แม่สายกลับร้อนใจในจะรู้ใน
คำเจ้าเล่ห์นั้น “ผิดถูกอย่างไรพูดไปเถอะดีกว่าที่จะนั่งไว้

พลอยให้ข้ากลุ้มใจเปล่า ๆ มันลูกหลานแท้ ๆ จะเป็นไรไป
เพราะข้าก็ฝากฝังให้พี่แปรว่ากล่าวมันได้แล้ว สักประเดี๋ยว
มันคงจะมาน้ำจะสั่งสอนมันเอง”

พ่อแปรสายหน้ายิ้มไม่ค่อยเต็มใจ “ฮือ มันรู้เขาก็ค
จะตาเขวะซ้ำเข้าอีกละนา ผ่าเถอะวะสาย อ้ายรุ่งนี่มันเกะ
กะเออาการผิดกะที่ข้าคาดไว้ทีเดียว สำหรับเรื่องก่อน ๆ
นี่เองก็พอจะรู้อยู่มั่งแล้ว แต่หนท้ายที่หนักไปกว่านั้นอีก
เป็นเรื่องผู้หญิงยิ่งเร็วไม่บังควรจะให้เกิดขึ้นเลย”

“เอ๊ะ—เรื่องผู้หญิง—” แม่สายปลงคำอย่างไม่นึก
ว่าลูกชายแกจะเกิดเรื่องเพราะก่อมาจากผู้หญิง “อายนีจะ
ชั่วเสียใหญ่ สบายแล้วไม่รู้จักสบาย”

“กินนั่นะซี” แกส่ายมือ และก้มกับอีกชายหนึ่ง
พยักไปทางอรุณ “ถามนายเขาคุณเถอะ เมื่อครั้งอยู่
ระยำ ก็หนหนึ่งแล้วที่เกิดวิวาทถึงตีมแทงกันกะเจ้าเสือก็
เพราะผู้หญิงนางกระถิน มาอีกครั้งนี้ยิ่งหนักกว่านั้น

สักร้อยเท่าเพราะมันรู้ว่า นาง กระถิน ได้เสีย ก้น กับลูก ของ
 นายข้าก็อาละวาดใหญ่ แล้วเลยมาถึงอตะเกา ฮือ, มัน
 ก็หมดเกรงข้าเท่านั้นเอง เอ็งคิดดูเรื่อว่าอเภาลูกสาว
 ข้าคนเดียว แล้วก็ใคร ที่ไหนละ นาย ทนง อยู่ไหน นะก็ น้องมัน
 แท้ ๆ-ฮือ” แทะหยุดก็เพราะใจกระตาคที่จะพูดถึงสาเหตุ
 แต่แล้วก็พูด

“ตะเกานะ, ก็รูกันอยู่แล้วว่ามันชอบพอกะทางนี้
 อ้าย รุ่ง พลาด โน่นก็ หวน มาอเภา ไม่คิด หน้า คิด หลัง เลย
 เกิดวิวาทชนกะอ้ายแปลง ๊วะ, มันเพิ่งมาอยู่บ้านสัก
 เดือนหนึ่งได้ กระมัง เรื่อกก็ ตามมา เป็นทาง แตก เหา เถอะ
 เพราะเรารักกันเองพอจะพูดจาได้ ที่มันเกิดเจ้าชู้ไปเสีย
 ชั่วเว่ยสหาย เออแนะมันสำคัญอยู่เอาการ เสือกบิน
 เรือนขึ้นหาลูกนายหวุดหวิดเขาจะจับได้ทีเดียว แล้วมัน
 ไม่รับและนี่นายสำเนียงกะเถ้าแก่เขาฟ้องมา โอ๊ย, อึก
 สารพัด โป๊ะปลาของใครมัน ชอบใจ ก็เข้าฮือ เข้าขโมย
 อ้ายข้าพอเอ๋ยปากเตือนมันก็ดำเสียแหลกหมดทงทำทาย”

“ข้าตายแน่, ข้าคงตายในเร็ววันครึ่งเอง” แม่
 สาย ปรับ ทุกข์ ถอนใจ ใหญ่ เพราะคำของ ผู้มีอายุ นั้นแหละ
 เป็นที่ไว้วางใจของสามี และ การที่ ได้มา รับสุข ครึ่ง
 ๕๕ เพราะพ่อแปรจึงเชื่อนิทิต ถึงจะรักใคร่สงสารอยู่มาก
 แต่ก็มีแก่นเกิดชนมมากในการกระทำที่โหดของเจ้ารุ่ง”

แกคงรำพันความเสียใจอีก ต่อหน้า พ่อแปร และลูก
 เลียง

“เหมือนมันจะแกลงให้แม่ตายตรง ๆ คุณเอาเถอะ
 พี่แปร ถ้า เมื่อ ก่อน อายรุ่ง เป็น ยิงง แล้วข้า ไม่ น้อย ใจ เลย
 เรื่องกระถินนะข้ารู้มานานแล้วตั้งแต่อยู่บ้านระย้า แต่
 ตะเภาเพิ่งจะรู้แหละ อายนี่ทะนงใหญ่เกินตัว มันหา
 ความร้อใจให้ชัด ๆ ที่เที่ยวที่บนเรือนชนหาลูกนายเซ็ง”

พ่อเต๋าซ่าเสียอีกว่า “มันรู้ด้วยนะว่านายเสียงเขา
 ก็รักใคร่กันอยู่กะนายเซ็งกัน แต่ว่าข้างนี้เขาพอใจนาง
 ตะเภาเพราะเห็นเป็นกันเอง อ้อ, อายลูกเอ็งคนนี่—”

“ฉันนะไม่ว่าหรอกบ้า” อรุณเพิ่งเอ่ยเป็นคำแรก
 ทั้งเสียงและกิริยาบอกหนักใจมากกว่าอื่น “อายเขาก็

ไม้ใช้คนอื่นไกลเป็นพี่แท้ ๆ ทำไมจะไม่อยากให้ดี แต่ฉัน
เห็นว่าพี่รุ่งเป็นคนเพ็ง มาอยู่ไม้รุ่งก็ ขนบธรรมเนียม ก็คอย
แนะนำแต่กลับคิดว่าต่อหน้าผู้คนลูกจ้างถือใจ - โอ้ย, กิริยา
ไม่มีเปลี่ยนเป็นผู้ดีให้สมกะเป็นลูกพ่อเลย”

“ชายหน้าจริง ๆ” แม่เจ้ารุ่งคล้อยตามไม้เข้ากับ
ลูกชาย “มันบ้าเถื่อนไม้รุ่งก็จบจกสิ้น แม่ก็บอกเล่า
ตักเตือนหนักแล้วว่า เรามา อยู่เมือง ต้องถือ ระเบียบ กิริยาที่
เขาประพฤติกัน ต้องคอยดูคนอื่นเขามั่งว่าประพฤติไป
อย่างไรถึงจะควร”

“ข้านะเห็นจะเข็ดแน่ไม่กล้าเตือนมันอีกแล้ว” พ่อ
เฒ่าแปรทำกิริยาเหลือเบื่อถอนใจดังผู้จะเป็นลม “เฮอ,
มันร้ายจริง ใจคอก็ดูร้ายผิดกะเอ็งไกลนัก พ่อขุนก็บ่น
พึมพำจะสนศรทธาอยู่—อ้อ—อ้าว”

แล้วพ่อเฒ่า ก็ร้อง อ้าวอีก คำหนึ่ง เปลี่ยน เสียงเป็น
หัวเราะและสีหน้าก็จืดจาง เหลียวดูคนนั้นคนโน้นกระเถิบ
จากที่นั่งเก้าแล้วเสียงก็เงียบเพราะ

รุ่งมื่นยืนเท้าสองข้างประตุ ชะโงก เข้าม่า ครึ่งตัวถึง
 จะตกแต่ง ร่างกาย สะอาด ด้วยเสื่อ ผ้าใหม่ ผิดคน ละคน กับ
 เจ้ารุ่งเมื่อ ก่อน อยู่บ้าน กลางน้ำก็ จริงแท้ สีหน้า หม่นหมอง
 เศร้าคล้ำและซุบไป ผิดตา ที่ตรงข้าม กับใครจะ นึกว่า ได้รับ
 ความสุข มองพ่อเฒ่าที่อำปากค่างนินทามองไปที่หนุ่มผู้
 เป็นน้องชายโดยกำเนิดร่วมพ่อ แม่เพียงเห็นหน้ามันก็สะ
 อึ้นน้ำตาไหลพรากมาทันใด

แล้วก็ก้าวเข้า พ่อแปรยมแหยจิต ๆ แล้วหลบออก
 ประตุเอาตัวรอดไปก่อนแล้วอรุณจึง ลุกตาม โดยมีได้พุดจา
 กันเลยสักคำเดียว แม่สายก็ตะแคงمينหน้าหนี

“แม่—” รุ่งนั่งลงใกล้ข้าง ๆ เอื่อมฝ้ามอวางที่แขน
 แก “ข้าเพิ่งจะรู้ว่าแม่ไม่สบายไปอีก เป็นอะไรหรือถึง
 ร้องไห้”

แกยังสะอื้นอยู่เมื่อหันหน้ามาสู่ “เอ็งจะแกล้งฆ่าแม่

แล้ว”

“เอ๊ะ—” รุ่งร้องตกใจเพราะไม่เข้าใจ “แม่พูด
 ยังไง”

“เอ็งหาความร้อใจให้แม่นะซี พ่อเขาเรียกมาว่า
 ยังไงมั่งละ ข้าเจ็บครวงหนักหนักอยู่เพราะโรคมันกลับแต่เอ็ง
 กลับทำให้ไซหนักขึ้นอีกดูเหมือนจะเร่งวันตายให้แม่ยิ่งเสีย
 กว่าเกิดโรค รู้กรูว่าเอ็งไซจะเป็นลูกเขาคคนเดียวเมื่อไหร่
 เอ็งไม่เจียมตัว เสียมั่ง เลยหา แต่เรื่อง ร้อใจให้ เขาฟ้องอยู่
 ไม่หยุด ถึงยังงไรระหว่างนี้ก็ขอให้ข้าได้ตายสบายใจหน่อย
 ไม้ไ้หรือ”

แล้วลูกชายก็หวนเอาคำที่ได้ยินพ่อแปรพูดนินทาไว้
 ค้าง ๆ มาประสมกับที่ได้ฟังคำแม่สาย นึกประสมกับที่ได้
 ยินพ่อตำว่าตาม คำเขา ฟ้องมา ฝ่ายเดียว เมื่อ สักครู่ ก็พอจะ
 นึกเตาออก

“ข้าถูกเขาฟ้องอีก” รุ่งบ่นลอย ๆ เหมือนจะถามจะ
 บอกสาเหตุนั้น แล้วเล่าตรงไปตรงมาไม่ต้องให้แกซักถาม
 “ข้าเพิ่งจะรูตัวหรือกนะแม่ว่า ถูกเขาฟ้อง เมื่อครู่ พ่อเขาก็

คำว่าไม่ยอมถามซ้ำเลยจนคำแต่ไม่เป็นไร ช่างฟังเขาว่า
เป็นเรื่องราวต่าง ๆ ซ้ำก็ไม่รู้เรื่องอะไรจนเดี๋ยวนี้แล้วแม่ก็
จะทำไมบอกให้ซำรูก

“เอ็งรีบากแข็งโกหกเก่งเสียใหญ่แล้ว” แม่สายซ

หนานิกซังคำลูกชาย “เอ็งเสียน้อยอยู่หรือครึ่งนึ่งไม่รับ
เอ็งเอาเรื่องผู้หญิง มาเป็น อารมณ์ นกจัน ทะเลาะ เบาะแว้ง
กับเพื่อนบ้าน เอ็งรักลาออกอาจเป็นเรือนชนหาลูกสาวเขา
น่าจะว่ายังไง นางกระตั้นก็เหมือนกันเพราะนางกระตั้นไม่
ไซร์ที่จวนชีวิตจะไม่รอดเพราะเกิดวิวาทกะเจ้าเสือนะจะแก้
ตัวว่ายังไงกัน”

“เอ๊ะแม่” ลูกชายเปล่งเสียงหน้าตาดังคนตนนอน
ไต่ข้าวเปลือก “อะไรกันนี่ ใครเป็นเรือนใคร กระตั้นที่
ไหนซำตงแต่มาอยู่ เมืองยัง ไม่เคย เห็นหน้า กระตั้น มันเลย
พบแต่โอภาเป็นกลางครึ่งก็ไม่ได้พูดกัน”

“เอ็งอย่าโกหกแม่, เอ็งเป็นเรือนชนหาลูกสาวพ่อ
ซัง เขาเกือบจะจับได้นะว่ายังไง”

“ตายโหง” รุ่งลันสาบานตกใจ “ใครว่ายังงั้น
ใครเป็นคนว่าเป็นฉัน โธ่ข้าตายแน่, มันปั่นเรือกันเมื่อ
คืนวานซืน ใครก็ไม่รู้แล้ว นางเกามัน นิ่งคอย ลุงแปร ยังไม่
นอนเห็นเข้ากรองเอะอะไล่กวตกันหนีมาทางเรือหน้า อ้อ,
แล้วนี่เขามาฟ้องว่าเป็นช่างนรี ใคร, บอกหน่อยเถอะว่า
ใครมันเป็นคนมาอ้างตัวเป็นพยานเห็นนะ”

แม่สายกลับเพิ่มแค้นเคืองซนอีกที่เห็นกิริยาและสำ
เนียงเจ้ารุ่งไปข้างพาลจะก่อวิวาท

“เอ็งมันก็แต่จะคิดก่อเรื่องทะเลาะ วิวาท หากความ
ร้อนใจแต่เรื่องเกะกะเท่านั้น พยานเขามีมากมายทั้งเรือน
แต่ที่เขาไม่แจ้งอำเภอบุ เขาคนมาจับ นะดี เท่าไหร่ เพราะเขา
เห็นแก่หน้าพ่อหรือกรูสำนักไว้มิ่งเถอะ และนางกระถินนะ
ผิวเขาก็มี จนจะ ตงทอง มีลูก ด้วยซ้ำ แล้วเอ็ง จะไป ลุ่มหลง
เที่ยวรังควานก่อความเดือดร้อนหาเรื่องอีกทำไม เอ็งมัน
อยากให้แม่ตายเร็ว ๆ เท่านั้นถึงได้ประพฤติกเสียไปยั้ง”

รุ่งหน้าซัดเผือด เพิ่งรู้เพิ่งได้ยินอยู่จากปากแม่เดี๋ยวนี้
 เองกระถินมีผิวตงครรภ เป็นสุข แก่เขา คนอื่น แต่ทุกข์ และ
 ความร้ายนั้นกลับสมมาเป็นโทษ ของมันเอง แสงแดด และ
 ตะวันที่ ส่องลอด หน้าต่าง ประตู ก็แล มีคตอ ทบทมไปหมด
 กระถินมีผิวแล้ว กระถินทิ้งไปหลอกนกตงแต่กินแรม ๑๐ คำ
 จนบ้านนี้เกินเดือนมาอีกเกือบค่อนยังไม่พบหน้ากระถินแต่
 ขาวร้ายกลับมาสู้ หัวใจนั้นสนแทบเร็วแรงจะสิ้นแล้วก็
 ชบหน้าลงข้างแม่

“ไม่จริงเลยแม่” รุ่งซ่อนเข็ดน้ำตาจนแห้งแล้วจึง
 กล่างยขนเล่าความ “ข้าไม่รู้เรื่องเลย, เงอ้อกระถินก็ยังไม่
 เห็นไม่พบจนบ้านนี้ แล้วที่เขาพาฟ้องว่าข้าก่อเรื่อง
 ไร้คาญข้าก็จนใจแม่เอ๋ย ข้าเองนะไม่อยากจะพูดหรือ
 เพราะเห็นแก่สุขของแม่ เพราะแม่ก็เจ็บและเมื่อมาได้อยู่
 เรือนสุขสบายมีหมอมียาไม่เหมือนก่อน ข้าก็พอ จะสิ้นหวัง
 แล้ว แต่คนเขาหมกนหมนระยาเสียเหลือเกิน ข้าอยู่ผิง
 โนนวันหนึ่งจะได้อยู่เรือนก็ ทังยาก ไม่ไปะ ก็กลางน้ำทะเล
 แทบทุกวันพอกลับเรือน อายน้อง เขาก็ ตงแง ไม่พูด ไม่จา

ลางที่เขาเสียนี้ ๓-๔ วันไม่บอกกล่าวข้าก็ตองทิ้งไปะ
 มาอยู่เรือน แล้วทางไปะก็ทุกขโมยปลา แหวนถูกแกลิ่ง
 ชาติบั้นไปก็มี ถ้าข้าจะพูดมันก็มีละเรื่อง อายนายเพื่อน
 หนุ่มมันข้าเคย ไ้ช่วยพัน ตายมาแล้ว กะมอ เมอ จลอมลุ่ม
 กลางทะเลมันยังไม่คอยนึกถึงคุณ-ก็ทีแล้ว -” แล้วรุ่งก็
 น้ำตาไหลไปเองระหว่างพูด บางทีหัวเราะตั้งคนจนสติ
 ไ้กลับ ลางครังกก็เช่นฟังชบพันตัวเองด้วยคิดไปต่าง ๆ

“ข้ารู้ว่าโง่กว่าเขา” รุ่งพูดต่อไปอีก เสียงหัว
 เสียงลิกด้วยเจ็บใจ “คิดนึกเดียวว่าแม่ของข้า-แม่ของ
 อายรุ่งเกลียดระยาเบือลำบากต่าง ๆ อยากมาอยู่เมืองข้า
 ก็เห็นชอบ คนอนสกกก็รอยกสบถึงพ่อแท้ของข้าก็เดอะ
 ไ้ใครโกรธได้เกลียดได้ก็แล้วแต่เขาไม่ทุกซ์เลย สมบัตอนที่
 เป็นเรือนอยู่บก ไปะกลางน้ำล่อปลาที่จะยกแบ่งให้นะข้า
 ไม่เอาของเขาหรอก ข้าไ้ยีนค้ำเมือกนะพอแล้ว แต่แม่
 คนเดียวมาเคื่องข้าเชอคำคนอื่นเสียใจเหลือเกิน”

แกรื่องให้ตามลูกชาย แม่คำเจ้ารุ่งจะเผย ๆ บัง ๆ
 อยู่ก็ยงทำให้สติแม่สายไ้คิด ลูกคนละแม่อันเป็นธรรมดา

ที่พอมังมควยสมบัติก็ยอมจะเป็นไปตามธรรมดาของอำนาจ
 สมบัตินั้น และเจ้ารุ่งก็โง่หลายอยู่กว่าเขานัก ชีวิตนั้น
 จ่อมจมอยู่กลางน้ำและบ้านเถื่อน ไม่รู้เล่ห์และประสาตลอด
 ๒๐ ปีเกินและเพิ่งจะมา เพิ่ง ได้พบเห็น ผู้คนในเมืองเจริญ
 เพียงชั่ว เวลานั้น สัก ๓ เดือน นั้นยอม จะ แพ้รู้ คน ที่เคย
 ฉลาด

แม่สายคิดไปอีกถึงเมียน้อยคิดไปถึงกิริยาประจบที่
 เมื่ออยู่ต่อหน้าขุนเจริญทั้งแม่ลูกและอื่น ๆ ย้อนหลังคิดไป
 ถึงคราว เมอ ยาก อยู่บ้าน ระยาก สองมือ เจ้ารุ่ง กับเรียวแรง
 มันเท่านั้นที่หาเลี้ยงแก่ คำโง่คำซอไม่เคยจับเท็จ ได้และ
 เปรียบกับนิสัยเท็จ ของ พ่อแปร และคำ พุดเพื่อ ว่าอรุณรัก
 ชอบลูกสาวแก่ก็ยังไม่สบายใจใหญ่

“เอาเถอะรุ่ง, แม่จะเชื่อคำเอ็ง” แกเปลี่ยนคำเป็น
 ปลอบใจ “ใครเขาจะฟ้องร้องว่ากล่าวอย่างไรก็ตามที่
 เถอะแต่เวลานี้แม่เจ็บอยู่มาก เออ, นี่ไว้เถอะนี้กว่าเอ็ง

เห็นแก่แม่ ถ้าต้องเดือดร้อนแล้วย้ายไปอยู่อื่นเวลานักก็เห็น
จะไปตายกลางทางแน่แท้ เพียงเจ็บอยู่ธรรมดาเดียวหนัก
สักที่ว่าหนักอยู่—จะไม่รอด”

“แม่อย่าพูด” รุ่งห้ามเสียงกึ่ง เพราะรูปกายที่
แห้งผอมไปกว่าครึ่งจนผิดทานักทำให้ใจรุ่งหวน ๆ อยู่นัก
แล้ว “แม่อย่าเพิ่งท้อใจไปเสียก่อนเลย เอาเถอะข้าจะ
หนึ่งให้สารพัดแล้วแต่เขา แต่ขออยู่ว่าเมื่อใครเขาจะมาฟ้อง
หรือเล่าให้ฟังสิ่งไรก็อย่าเพิ่งเชื่อเลย แม่ต้องเชื่อซาซ, ซ่า
ยังดีใจเลยว่าแม่ไม่โกรธข้าคนเดียว แม่รักข้าคนเดียวก็
พอดมไปแล้ว อยู่ระย้าโน้นเขาเกลียดข้าทั้งบ้านแต่แม่รัก
ข้าก็อยู่ได้สบายกว่าที่เมืองนี้เสียอีก”

แกค่อยปลื้มปีติใจ ความหวังกังวลก็คลายลงมาก
มายและเนื้อความต่าง ๆ ที่อรุณ กับ พ่อแปร มา บอก กล่าว
โทษก็เก็บเงียบไว้มิเล่าให้ฟังด้วยเกรงจะเกิด ร้อนใจ แก่ลูก
อีก และเนื้อความต่อมาที่แม่สายค่อยเกลี้ยกล่อมใจก็ด้วย
เรื่องกระถิน แก่ไม่รู้ชื่อน้ำใจลูกผู้ชายนั้นรักฝังอยู่แน่น

หนา น้ำใจถือว่ามันเป็นตัวกระถินและยังจำคั้นพายุร้าย
 นั้นได้ติดใจ แม้ว่าคำปลอบโยนคำหวานล่อมให้มันหักใจ
 ลมกระถิน สละรักเสียจากใจค่อยสอนอ้อมมาที่ละน้อยที่
 รุ่งหนึ่งฟัง แต่ถึงอย่างไรเจ้ารุ่งก็มีดวงใจที่เกิดกาหลวุ่นวาย
 ไม่สงบได้ ถึงหน้าตาจะแหงอยู่เพียงเบองหน้าภายนอกแต่
 ส่วนซึ่งภายในที่เหลียวยากจะหยั่งเห็นนั้น ถึงแม้ปากจะรับ
 คำสัญญาสาบานเองให้ แก่แม่ว่ามัน จะสละ ถวาย ให้แก่แม่
 ส่วนหัวใจมันนั้นร้องไห้แล้วไปเอง

 สิ้นกระถินแล้ว โลกกระยาที่เคยใฝ่ฝันว่าเป็นแดนสุข
 เป็นที่เกิตรักไม่ลมเหมือนเป็นเกาะลุ่มไปเพราะมรสุม นับ
 แต้นักเหมือนคนระย้าตายสูญไปคนหนึ่งถ้าแก่น้ำเย็น จะสิ้น
 คนอาบเป็นเพื่อน โชคมันจะเป็นหินโชดเย็นชะง่อนน้ำไม่
 เห็นเงากระถินกลับไปนั่งอยู่อีก ซอกซอนในถ้ำ อันเป็นธาร
 น้ำเซาะทะลุได้ก็ไหลไปแต่หน้าเปล่าเกิด กระถินมันไม่
 กลับไปเดินลอคเล่นอีกแล้ว หลับและซอกถ้ำมันจะไม่ย้อน
 ไปแอบซ่อนกายสนุกตั้งแต่ก่อน กระถินเอ๋ย, เสียงกระ

ถิ่นในเขาเป้าที่ถูกเรียกเมียกู แม่ลมก็จะทะหลบเอาขึ้น
ฟ้าสูงไม่หอบเสียงมาฝากได้ กลับบ่หาจะตัดให้ใครอีก ไบ
ไม้จะเป้าเพลงสู่ใครฟังอีก ชายผ้าที่เคยเช็ดน้ำตาปลอบ
กระถินจะเป็นชุ่มน้ำตาปลอบกูเอง

แล้วรุ่งก็หัวเราะจนสะท้านหัวใจแม่ที่เห็นน้ำตานัน
ปะปนอยู่กับหัวเราะแต่คำเจ้ารุ่งยืนแน่นหนาว่ามันได้
แม่ผู้ประเสริฐมาเป็นเครื่องชนะศึกในใจ หัวร่อไปตลอด
เวลาคุยทั้งไปะปลาและร่ำรวยสิ่งอื่น พลอยอันเหลือหลาย
ที่ฝังอยู่ใต้หลุมลึกบนเกาะระย้ามันจะไปสู่ เอาคืนเมื่อแม่
หาย คุยก็อ้างว่าถึงจะไม่มีฉลอมไม่มีพาหนะเรือแต่เพียง
ไม้ขอน ท่อนเดียวก็ จะเกาะ อาศัย คลื่นไป จนถึงระย้าได้ไม่
ยาก กระทั่งเวลาพอดได้บ่อนข้าวแม่อีกเป็นหนท้ายนับ
แต่จากระย้ามาเมื่อโน้นซึ่งทำให้รุ่งต้องหยดน้ำตาลงแขนแม่
เมื่อคิดถึงทุกมอบบ่อนข้าวอันเป็นความหลัง

๑...

ครั้นถึงกลางเดือน เค้ามรสุมจากอ่าวอื่นผ่านมา
ประปรายแล้ว กลางวันก็มักจะเกิดเมฆฝนเขียวอยู่
ขอบฟ้าบอกฤดูใกล้กำหนดอายุโปะจะล้มและพอบ่าย
ลมกลางที่พัดจากทะเลก็สิ้นไป กระทบเย็น จึง เลยสงบ
และเป็นปลาย ฤดูโปะซึ่ง เจ้าของ จะต้อง เราร้อนชวน
ขว้ายกำไรหรือส่วนทุน ที่ลง ไปแล้ว นั้น ให้ได้คืน ก่อน
กำหนดจะถึงปลายเดือนโปะล้ม

จึงพอบ่ายมากเพลาย่ำมาถึง เสียงอุคเขาเซ็งแซ่
 ไปตลอดหาด ไบเรือขวกไขว่สาวขึ้นออกเล่น ออกทะเล
 ดึงไปน้ำลึกมุ่งทางไปสู่ทิศอันตั้งโป๊ะของนายที่ตีแล้วเต็มกำ
 ลังเรือก็ชักไบล่องกลับแล้วเปลี่ยนชุด คนประจำไปอีก
 ใหม่ ๒ เที้ยวและกลางที่ ๓ เที้ยวทั้งที่คางนอนเป็นอย่างดี
 เพื่อ เร่งเวลา กวาดกว้าน ปลา ในน้ำชั้น ขายจ่าย เป็น ทรัพย์
 สิ้นต่อไป

เมื่อตะวันลตกฟ้าลงเห็นตำจ่อมทะเล ยังส่งแสง
 แสศอีกเพียงครึ่งดวง วันนั้นชลอมจะระดมกันออกโป๊ะ
 ไปทะเลหมด แหวนเตรียมอยู่พร้อม ลูกเรือก็พร้อม
 พร้อมหน้าอยู่ที่หาดแต่ถึงจะร่วมหาดและใกล้ ๆ กันชาว
 เรือซึ่งผูกอาฆาตริษยาซึ่งต่างคน ต่างยืน เปรียบเปรยกันอยู่
 นายต่อนายจะซุบซิบพูดกันเป็นเรื่องลับกิติ ลูกจ้างกลาง
 คนจะรักใคร่เป็นกันเองก็แต่ก็เหลืออีกกลางคนที่ชำเลื่องกัน
 ด้วยท่วงทีที่มันหมายน้ำใจไว้

จนเสียงประทัดจุดตามธรรมเนียมของลำที่ถือ แต่
 รูปนั้นเริ่มจุดแล้วทุกลำด้วยเป็นเพลอาอาทิตย์ตกหมดดวงใต้
 กิ่ง และคนหน้าประจำบายหน้าไหว้แสงตะวันสูญแล้วเล่นไป
 บักรูปทางหัว ที่กระโถงและบ้างก็บักร์ที่นั่งใกล้ใต้กิ่ง และ
 ฉลอมลำใหญ่เรือขุนเจริญนั้นคนหน้า กับลูกชาย เจ้าของ เป็น
 คนเดียวกันกำลังถือรูปประนมมือ

เมื่อไหว้ตะวันที่อ่าลาโลกชั่วคราวแล้ว รุ่งก็รำลึก
 คุณแม่ทะเล กำเนิดของแม่ทะเลที่มีฤทธิ์เป็นนางหญิง
 งามมีผืนดั่งเป็น ทิพย์ว่าได้ ช่วยพ่อ และพี่ ผู้ไปทะเลต้อง
 มรสุมเรือแตก และ ฤทธิ์ ผืน นน ก็เป็น สม จริง จน เลื่องลือ
 เคารพกันมาบัดนี้ที่ใจเจ้ารุ่งรำลึก แม้ว่าจะนานเกินผู้อื่น
 ลำอื่นใด เจ้าหนุ่มที่เสรำเหงามาเกือบครึ่งเดือนเมื่อรู้
 ความจากแม่ก็ต้องนั่งสงบเพื่อเสียงน้ำใจตัว หากจะเกิด
 มรสุมต้องแลกชีวิตกันแล้ว ก็ขอให้ชีวิต แม่นั้น คงอยู่ ราบสุข
 แต่รุ่งผู้นับวันจะไม่มีอะไรเหลืออยู่ให้ ได้คิดว่า จะสุขสมบูรณ์
 อีกจะขอสูญเสียกลางมรสุม

กระถินก็เบือนอื่นไปแล้วตามคำไต่ยินจนบ้านนี้ไม่พบ
หน้าแต่ด้วยน้ำใจอธิษฐานขอเพียงแม่ทะเลได้คลไกรกระถิน
ให้รู้ หนไหนที่กระถินอยู่จะใกล้หรือแสนไกลก็ขอแม่ทะเล
จงคลให้มาได้พบ

เสียงเขาลำอื่นเรียกชาวเรือให้ลงฉลอมจึงทำรุ่งรู้สึก
ตื่นจากใจอธิษฐานขออำนาจแม่ย่านางทะเล ขอชีวิตปลา
ตามกำหนดในลาภของตัวที่เป็นวาสนาจะได้เองมิใช่คร่า
ชีวิตสัตว์โดยผลการ แล้วรุ่งก็จากเรือก้าวลงลุยน้ำขึ้นสู่
ฝั่งและสวนกันกับชาวเรือพวกบ้านนายเซ็ง ซึ่งเตรียมจะ
ออกไปโปะทิ้ง ๓ ลำ

คำเคาะก่อนและเสียงเซซบล่ออยู่สนุกนัก เจ้ารุ่ง
ก็แสรังไชหุ ตัดแม่อยู่นิดเดียวหาไม้คำเฮและค้อนเย้ยกัน
เล่นนั้นก็คงจะได้ไต่ตามกันคุ่มง มันก็มีหน้านี้กตลอดมา
กระทั่งเงยพบอหุฉิ่งที่ท่ากลายเป็นอื่นกันจึงหน้า

“ฟรุ้ง” คำแรกในเกือบจะอีกครบเดือนของสำภา
เพ็งไต่เรียกเดยวัน “หยุดก่อน มีธุระจะพูด”

“ฮึ—” มันชะงักมองแต่หน้าตลอดจนตื่นสำเภาทที่ยืน
เหยียบดิน ไม่เอ่ยปากอะไรอีกได้เพราะเหลือจะสนเท่ห์
และเข้าใจนางตะเภา

“ข้ามีธูระจริง ๆ” สำเภายืนคำเดิม หลบตาไม่อาจ
มองได้สนิท “แต่ธูระนี่ก็เป็นของพี่รู้งเอง เป็นความข่าวที่
ข้าได้รับมาจะบอกอีกต่อหนึ่ง”

“ถ้าธูระข้าก็ไม่ใช่ไรหรือกตะเภา” รุ่งก็พูดไม่ยอม
มองเช่นกัน “ธูระข้าก็ช่างมันเถอะไว้วันหลังก็ได้เพราะจะ
รีบไปไ้ปะ”

“พี่รู้งอย่าไปทะเลเลยวันนั้น” สาวพูดลอย ๆ เกือบ
๒ เดือนที่โกรธไม่ได้พูดจากันนั้น บาปกรรมต่าง ๆ ของ
พี่รู้งที่ต้องทนรับแต่ผู้เดียววันนี้ยิ่งคิดก็เกิดสงสาร “พี่รู้งหยุด
ออกฉลอมไปไ้ปะ—เชื่อข้าเถอะ”

“เชื่อเอ็ง—เฮ้ะ” มันงุนงงไปเพราะคำห้ามอันประ-
หลาดแล้วของสาว “ทำมาหากินนี้จะหยุดเสียเฉย ๆ อย่าง
เอ็งว่าได้ยังไง ไหนธูระอะไรถึงกะจะต้องหยุดลงว่าไป
ให้ฟังคู้ทร”

สำเภากลับถอนใจ กิริยาอันเคยห่างเหินถือตัวนั้น
ดูหงอยและตาเหม่อเหมื่อนคนเศร้าเจ้าทุกข์

“ข้าพูดไม่ได้หรือเรื่องนี้ แต่ที่รู้มาก็ได้แต่ห้าม
ว่า—คินน้อย่าออกฉลอมเลย—เคราะห์หนัก พี่รุ่งเคราะห์
หนักหนาขอให้เชื่อเถอะ”

“ฮือ—ตะเภา เอ็งเกิดมาเป็นหมอลายเคราะห์ข้า
ก็จนใจจะเชื่อเอ็ง เขาออกหากินสินน้ำกันอยู่กลุ่ม ๆ เกลื่อน
ทะเลแล้วข้าจะหยุดเสียยังงี้ เมื่อมันจะเคราะห์ด้วยทะเลบ้า
พายุร้ายก็ใช่จะเป็นเคราะห์คนเดียวเมื่อไหร่”

“โอพี่รุ่ง—” สาวลูกพ่อแปรร้อนอนอย่างรุ่งไม้
เคยคิดเคยเห็น แต่ครั้นจะเล่าความหรือสารภาพใจ
อย่างไรก็ยากจะบอกเล่าออกมาได้ด้วยความจนใจ จึงอ้าง
ไปถึงอีกผู้หนึ่งที่รุ่งเคยเชื่อเคยเกรง “กระถินสั่งข้ามาอีก
ต่อหนึ่ง เขาสั่งให้ข้าห้ามไม่ให้พี่รุ่งออกทะเลทั้งวันและ
วันต่อ ๆ”

กลับเป็นเรื่องที่เพิ่มความอัศจรรย์หนักขึ้นยิ่งยวด
เมื่อได้ยินเอ่ยชื่อกระถิน ชาวกระถินที่ส่งมาบอกไม่เห็นตัว
และแหวเคราะห์ต่าง ๆ นานา

“กระถินส่ง-ชื่อพิกล” รุ่งทองทวนซ้ำคำและย่อน
ดูหน้าสำเภาก็เหมือนจะสังเกตอย่างไร “แล้วกระถินอยู่
ที่ไหน - ส่งมาจากไหนเอ็งพบรึ”

“เขาอยู่เมือง แต่ครั้นจะมาบอกเองก็กลัวพี่รุ่ง
และ—”

“กลัวผัวมัน” รุ่งพยักหน้าต่อคำด้วยเสียงดูซ้ำ
หัวเราะอย่างสำเภาไม่เคยได้ยิน “จะส่งมาอีกทำไมกัน ถึง
เอ็งก็ไม่ต้องไปถือคำส่งมาบอกซ้ำหรือ อ้อ ธุระท่านเอง
ແหละหรือ คงเสร็จธุระเอ็งละซีซ้ำจะได้ไปธุระซ้ำมั่ง”

“พี่รุ่ง-เดี๋ยวฟังข้าก่อน” นางเพื่อนเคยร่วมทุกข์
ร้องเรียก ถึงจะรู้เต็มใจที่ว่ารุ่งแค้นตัวมากแต่เจ้ารุ่งก็ไม่รู้
ตัวเสียเลยว่ายอายุมันจะสั้นไปก่อนแม่กลางน้ำเขี้ยว จึงแย้ม
เนอความนั้นให้ฟังอ้อม ๆ ธุระเอง

“กระถินจะมากับนายถึงนี่ในค่อนดึกก่อนสว่าง แต่
 มันก็เกรงไม้ทนการและเกรงพรุ้งนัก ถึงได้ส่งกำซาบซาเซอ
 เถอะพรุ้ง ความเก่าความหลังนั้นถึงอย่างไรเราก็ม่ากันไม่
 ลง ซาบอกตรง ๆ ว่าถ้าพรุ้งชนออกจลอมคินน-ต้องตาย
 กลางทะเล”

รุ่งกลับพยักหน้า “ออกก็แปลก-ฮะ คินนนะระจะสน
 ชีวิตอายุรุ่ง อีกระถินจะตามมาเยี่ยศพซากะมังกิตซเหวย
 ตะเภา เอ็งก็อีกคนหนึ่งละที่คงสบายใจ เออ ซาร์แล้ว ซ่า
 ขอบน้ำใจเอ็งที่อุตสาหะบอกกลางทนายเคราะห์” แล้วรุ่งก็
 ประสานมือคัตนวนลนกรอบตลอด ทุกข้อเหมือนปลดทุกข
 ในใจ คำข่าวของกระถินที่ให้สำเภาเตือนนั้นก็สะกิดใจให้
 นึกเตาไปอีกกลาง ๆ วันนั้นเจ้าพวกจลอมเฮฮากันนักทงเยี่ย
 ทงค่อน แต่ชุมนุมกันผิดสังเกตเห็นคงจะแน่ที่กูอายุรุ่งจะ
 ต้องเคราะห์ และเมื่อเกิดเป็นชาย เกิดเป็นคนที่จะต้อง
 ตายร้ายหรือดีแต่อย่างหนึ่งจะเลือกไม่ได้ จะกะอายุอยู่คู่ฟ้า

กำหนดเอาเองมิได้ว่าเท่านั้นเท่านั้น ซึ่งแล้วแต่กำหนดชะตา
เกิดตัวเองส่งไว้ แล้วจะมานั่งเกรงสินน้ำที่จะทำมาหากินนี้
ก็เป็นบริสุทธฺไม่เหมือนก่อน แมื่กั้หนักมิใช่ทรุดลงทุกวัน
หญิงเขาก็เป็นอื่น อะไรอีกเล่าที่จะเหลือให้เลือกสำหรับ
อายุรุ่ง และเมื่ออายุแม่สิ้นเสียแล้วก็อายุรุ่งกันบว้นตัวคน
เดียว พ่อหรือ อีกลูกหนึ่งน้องศตรุกียังมเป็นทรกฝากผีแก่
เขา—ก็คิดแล้ว—ก็อายุรุ่งจะขอตายก่อนแม่

แล้วก็ตอบสำเภา “ข้าเชื่อว่าคำเื่งจริง แต่ข้าไม่
เชื่อหรือกที่จะอยู่บ้านไม่ออกฉลอมเพราะใครอื่นทงพ่อเชื่อ
และเพื่อนร่วมทำกินใครเขาจะมาเชื่อ แต่ก็ชอบใจเื่งไม่
หาย แน่ะตะเภา ข้าณะไม่ล้มคุณเื่งหรือกแต่ข้ารู้ว่าเงา
หัวข้าไม่มี อยู่ระยาเขาก็เกลียดหมด เออ ผังเมืองนี้คนก็
น้อยอยู่รมนน่าจะมีรกมถึงจะนึกหน้อย ไม่ถึงครึ่งของคน
ซึ่งก็เถอะ แต่มันก็กลับเป็นคนถูกเขาเกลียดเช่นเดียวกับอยู่
ระยามันก็บาปข้าเอง ข้าไม่ไ้เคยจะทำให้ใครซ้ำใจเลย
เมื่อเขายังรุมกันเกลียดก็จะไปให้เขารุมกันฆ่าเสียรู้แล้วจะ

ได้สมคิดเขา เอ็งคอยบอกกระถินตัวยเถอะว่าข้าชอบใจ
แต่ข้าเต็มใจจะตาย ถึงจะไม่ไต่กลับระย้าเมื่อเป็นคนก็ขอ
ให้ไต่กลับเมื่อเป็นผลอยน้ำไปถึงเองก็สบใจข้าแล้ว เออ
คำแล้ว ข้าลาเอ็งละตะเกา”

เมื่อรุ่งหวนกลับออกเดิน สำเภาก็สะอินตามหลัง
เห็นใจมันที่มานะคือเพราะตั้งใจจะตาย จะเห็นชีวิตมันเดิน
ไต่เป็นคนอยู่เพียงครู่และคืนนี้ คำกล่าวที่หวังบ้านระย้านน
แต่ไหนมาแล้วไม่ช้าเดี่ยวนั้นเลย จะคิดช่วยเล่าก็ไม่รู้จะช่วย
ประการไร เจ้าแปลงพีแท็กคนหนึ่ง นายน้องแท้ของมัน
ที่ปลอบตะเกาว่าจะรักใคร่เลี้ยงดูอีกคนหนึ่ง แต่ที่เขาไม่
อาจเป็นไปไต่ก็เพราะเจ้ารุ่งอยู่กิดหน้า ถึงตะเกาจะแสรัง
โกรธเคืองตรอนไม่พุดกันอย่างไร พีแปลงและจำบักย็น
คำว่าเจ้าเคยถูกจับไต่ว่าอุปการะมันด้วยใจรัก

อีกคนหนึ่งที่เคยไม่ออก ถึงแม่พ่อเฒ่าแปรจะเป็น
คนรู้ห่าง ๆ ไม่ลงไม้ร่วมมือด้วย แต่แกก็ชอบความคิดมัน
จึงเหลือแต่เพียงเจ้าเองกับกระถินเท่านั้นที่หวังชีวิตมันและ

ก็สิ้นอำนาจแล้วที่จะให้รุ่งเชือหรือยาเกรงโน่น มันเดินไป
โน่น หายเข้ารวบ้านเพียงครู่เดียวก็ถ่อออกเขากลับออกมา

รุ่งลุยน้ำไปต่อหน้า เพียงอีกสักค้ำมันก็ไม่พูดด้วย
เลย และเพียงอีกชั่วครู่ไบจลอมก็สาวชนรับลม สาวสาย
สมอจนเรือลอยอยู่เทิงแห่งนเขาหอนชนแล้ว ลูกเรือทั้ง
เพื่อนตายและศัตรูที่รุ่งไม่รู้ว่าจะเป็นใครก็ร่วมอยู่ในลำ
จลอมนั้น ยังเห็นรูปแสงแดง ๆ บุษามแม่ทะเล จนจลอม
เบนหัวออกให้ท้าย

เสียงเรียกหาจับใจ เขย่าหัวใจที่หลับไปแล้วนานนัก
เพิ่งไต่ยีนอก แหลมสนไฟผัดกับออกจลอมล่าอนทางผงเมือง
พังกเป็นสำเนียงภาษา ะยาเอย กระถินเอยเอ็งลมบ้าน
ระยาแล้ว และสำเนียงบอกลาเมอท้ายก็เอยชอสำเภา เอย
ตายจะขอลอยน้ำกลับไปเฝ้าเกาะระยาผู้เดียว

เจ้าก็อ่อนใจ ยากใจที่จะพูดกับใครให้รู้ได้เพลาที่
มีตสนิท แล้วกำหนดเขาม่าก็ก้าวไกลต่อมาทุกขณะที่จะถึง
ครึ่งคืนนี้ มันจะถูกอวนอินตีครอบเมื่อโจนน้าลงต่อนปลา

ให้เข้าวนหรือปลดตีนวนที่ป้ายไปติดบนตอกกับหิน ใต้น้ำ
ใครเล่าจะไปนั่งใต้น้ำดูเจ้ารุ่งสำลักขาดใจนอกจากคอยสลับ
ข้าวเมื่อสว่างฉลอมกลับ แล้วสำเภาก็อ่อนวอนแม่ทะเลให้
กุมชีวิตเจ้ารุ่งผู้บาปไม่รู้ตัว

ลมทะเลกลางดึกยังกระพืออยู่ ลมบนพัดเมฆ
เป็นกลุ่มเคลื่อนที่ บังแสงดาวเป็นหวังแต่ละก่อนก็บังมด
อยู่นานกว่าจะพ้นเลยไป แต่ไม้ปลายโปะที่ล้อมบักล่อฝูง
ปลาที่เคยไหวตามสายน้ำสน้อย เมื่อหัวค่ำค่อยอยู่หนึ่ง น้ำ
อ่อนแล้ว กำหนดจะเอาฉลอมเข้าแล่นรอบ ๆ รุกปลาตอน
น้ำเอื่อยกำลังจะถึง

๓-๔ ชายยังคงนั่งชุปชิบระวังภัยเพราะรู้ตัวดี ถึง
ลูกเรือยังหลับสนิทอยู่ตามใต้เสาใบและข้างหัวและท้าย
ใกล้ ๆ แต่เจ้าปุ่นต้นหนทางชำนาญทะเลก็หนึ่งกระเถิบซัด
มาทางเจ้ารุ่ง เพราะกลัวกันเองในหมู่พวกลูกเรือที่หลับ
เพราะเป็นคนใหม่ส่งมาแต่เมืองใต้ ๔-๕ วัน เจ้านาคลูก

ไต๋ก่งเก๋ เจ้าเที่ยงก็กระเถิบชะโงกพังกำสั่ง มีดวงเช็ด
หน้าตัก

“ข้าจะบอกตามตรงเสียพ็รุง” เจ้าเที่ยงที่เคยอยู่
ตำแหน่งเสาไบหน้าเมื่อฉลอมเก่ากระชับขึ้น “หากเห็นผิด
ท่าทางละก็เบ็นจำเสียก่อนแน่ ๗”

“ข้ากลัวมันจะไม่จริงไม่กล้าเหมือนพูดเท่านั้นแหละ”
ลูกไต๋ก่งยังพูดใจเย็น ๆ “ถ้ามาแน่แล้วตน ๆ อยู่ยงนี้ระ
มันก็ศพได้ล่อยทะเลไปด้วยกันเท่านั้นเอง”

“อย่าเพิ่งประมาทเขา” รุ่งให้สติ เสอผ้าที่เคยสวม
เป็นชุดใหม่หันเปลืองออกหมดเหลือแต่กางเกงสั้นซ้าคาด
เตี่ยวกระชับ มีตชุกหลังเห็นบช่อนไว้มิตชิดลับตา “แต่
ข้าจะเมอตินงลมตาอยู่ยงกนกเหมือนอย่างเอ็งเหมือนกัน
ทำไงได้เล่าหากเหวย เมื่อกรรมตามกู่ทันจะถูกเขาปล้น
หรือแกล่งทำเข้าปล้นจะฆ่ากันเล่มมันก็ตเองสุละ”

“แต่พ็รุงไม่บอกข้าเสียเลย เมื่อฉลอมจะออกจะได้
เตรียมเนื้อเตรียมตัว” เจ้าปุ่นพูดปากสั้น มันแทงนฟ้าดู

สังเกตดาวและทางลมที่พัดเมฆด้วย ชำนิ ชำนาญไม่สมกับที่
ขลาด

“เตรียมตัว—เฮ้อะ” เจ้าเที่ยงหัวเราะ “ถ้ารู้เสีย
แต่อยู่ฝั่งนะรี เตรียมหลบกระมังว่าอายปุ่น”

เจ้านาคเออมนมือไปคลำหน้าอก “ไหนดูหัวใจที่
เถอะ—เอ้อเฮอเต้นพริก”

“อาย—” ปุ่นบัตมือถอนหนุน ถึงจะกำลังใกล้ภัย
ก็อดหัวเราะกันไม่ได้ อีกคนหนึ่งจากลั่นที่หนึ่งซุ่มอยู่หัวเรือ
คนเดียวคอยสังเกตกิริยาหลับของลูกเรือที่มาจากเมืองอ่าง
คำสังขุนเจริญนั้น เจ้ากลั่นกำลังเหงาไต่ย็นหัวเราะก็กราก
มารวม

ถามขึ้น “อายปุ่นห้าแต้มอะไรขึ้นมาอีกละเสียง
หัวเราะให้เกรียวใหญ่”

เจ้านาคยังงอหายใจเมือกกลั่นแล้วก็ขแข็งทำท่าให้กลั่น
ดูและพูดบ้องปากค้อย ๆ กับกลั่น

“พี่ปุ่นเชื่อว่าถ้าวรื่องนเสยเตทผงละก็จะได้เตรียม
 ทั่ว พี่เที่ยงว่าเตรียมหลบ อ้ายข้านะสงสัยถึงเอามือไป
 อัง ๆ คล้ำคู้ทอก แม่เจ้า หัวใจเต็นจนกระทบมือแล้วเขา
 กีบคอะอะอะ”

“อ้า-อ้ายปุ่น” เจ้ากลืนชะโงกหน้าเข้ามาเกือบ
 ซิคหน้าปุ่นแล้วแหกตาหลอก ลินกแลบยาว “มิงกลัวกู
 บ้างไหม”

“วา-พี่กลืน” นิสัยเดิมของพวกประมงทะเลนั้น
 อยู่ข้างจะกลัวผีที่ไม่เคยเห็นก็จริง แต่เจ้าปุ่นนั้นกลัวเกิน
 กว่าเขากลัวกัน หน้าดำตาขาวของเจ้าคนเคยประจำใบคู
 กันและแลบลิ้นเข้าใกล้จนเลียถูกหน้านั้น ถึงจะรู้ว่าเจ้า
 เพื่อนกลืนก็เป็นการเขย่าขวัญซึ่งกำลังหวาดกลัวอยู่แล้วไม่
 สู้เหมาอะ

พอผลักหน้าเจ้ากลืนเบน เหลียวมาพบอีกผีหนึ่ง
 เจ้านาค อีกผีหนึ่งเจ้าเที่ยงคนหน้าเกาทกเจ้ารุ่ง

“เล่นบ่ากันใหญ่แล้วไว้อ อ้ายพวกผีทะเลทงนน”

“๘๘ กษัตริย์นะซี”

เจ้านาคตัดเสียงให้หัวผัดไป

“๘๙ คนและผีทะเลมันจะมากอยจกชีวิตคนตาย—ฮือ”

“อาย—”

“เออ นี่แหละหา” เจ้าฟักไผ่ล่อออกจากใบฉลอม
ที่ม้วนคลุมตัวนอนซิดหลังเจ้ากลุ่ม แลบลั่นและกอดเอวไว้

เลยแผ่นสุดตัวมึงขวัญแทบบินเพราะไม่รู้เลยว่าเจ้า
ฟักแอบนอนอยู่ในนั้นแต่เมื่อไหร่ แล้วก็ทับไปบนตักเจ้ารุ่ง
ที่มวแต่หัวเราะพวกผี

“โอ๊ย—อายปุ่นตัวหนักนัก ...”

“๙๐ มาตักชากได้” เจ้าเที่ยงรงแขน “มาซี ...”

“๙๑ รตกขา

“๙๒ ตักชากได้พี่ปุ่น”

เสียงอนุญาตนั่งตักกันทุกคน แต่เจ้าปุ่นไม่สมัคร
เลือกจนคนเดียว ช้ากว่าคำขอบใจให้เป็นสนุกแล้วหัวร่อ
กัน ถึงจะกล้าจะฉลาดแต่การร่วมทุกข์สุขเคยกันมานานก็หนา
ก็ไม่ทำให้เขาคลายรักลงกันได้ กลางคิกและหว่างทะเล
อันสุดตามคเว้งเห็นแต่ดาวประดับฟ้า นอกจากหน้าเพื่อน

ก็ไม่เห็นหน้าใครอีก ยามมรสุมหรือทะเลบ้าก็ต้องร่วมกัน
ตาย และจะต้องร่วมกันสู้ไปอีกแน่ถ้าหากใครที่รุ่งบอกให้
รู้ตัวกันไว้นั้นจะมาถึงเข้าจริง

เสียงเขาลอยถามมา เบ้ากระชั้น ๆ เสียงหนึ่ง—อีก
เสียงหนึ่งทำนองเดียวกัน

“เฮ้ย...ฉลอม” รุ่งขยับตัว กำลังเปลื้องจิ้งขยับมีด
ตกใจอยู่ทุกคน

เจ้าปู่บอกกล่าว “อย่าทิ้งขา”

“อ้ายบ้า” เจ้ากลิ่นมุกทะเลลูผลก้อายปู่หนึ่งออกจุน ๆ

“ไม่เห็นใครจะทำบ้า เดียวพ่อจำเสียเอง”

“โธ...กลิ่น...”

“อย่าโธ—” เทียงรังแขนกระซอก “ไม่ต้องอ่อน

วอน มึงมันฉลาดเสียเกินดี กลัวจนกระทั่งเสียงเขาควายเป็น
—มึงไม่เคยเห็นเขาควายนี่”

เสียงถามกระชั้นมาอีก เจ้ารุ่งก็คิดว่าเขาที่วางข้าง ๆ

“รับชวะ มันจะได้รู้เรื่องเสียเร็ว ๆ”

“เฮ้าเป้า” นาคลูกชายโตกั้งที่กลุ่มใจอยู่ยเลย “ถ้า
มันเฉียดมาถึงทำเฉยซ้ำทำเอง”

ปุ่นคราง “อย่าหาเรื่องเลยนาคเว้ย”

แต่เจ้ารุ่งหอนเขารับไปแล้ว แหลมปรีตรุกเสียง
กระชั้นพวกในเรือที่ทงหลับจริงและแสรังลุกตึงตึงอีก ๔ คน
ไม่งวเงยซ้ายนเขากลุ่มเป็นหมู่เป็นพวก

เจ้ากลืนแทบจะกลายเป็นบ้า เจ้าเที่ยงแผ่นดินเคียง
กระหนาบเจ้ารุ่งชหน้าพูดเอาจ้ง ๆ

“อย่าก้าวมาอีก—มึงต้นเข้าแถวกันทำไม—อย่านะ
อีกคนละก้าวเดียวกูแทงตายหมด”

“อ้าวซ้ำจะไปรู้เรอะ” คนหนึ่งที่ผู้ใหญ่กว่าเพื่อน
ตอบหัวเราะ ๆ “เสียงรับเขาซ้ำกันกว่า จลอมอนเขาเรียก
ช่วยล้อมปลาแล้วจะออกจลอมกันนะซี”

“โกหก” เจ้ากลืนก้าวสวบสืบเท้าไปชิด “ในโป๊ะ
เรามีมังกูแล้ว จะเอาจลอมไปชนข้างขอแบ่งปลาใครกัน
อีก—ใส่ศุกรมึงจะได้แทงเสีย”

“อะแล้วกันพี่น้องเรา” อีกคนหนึ่งร่างกายขนาด
ไล่เจ้ารุ่งทำตกใจ “นี่เข้ามางานของนาย คำสั่งนายแล้วทำ
ไม่จะต้องทำกัน—”

“หยุดปาก” รุ่งเหยียดเต็มแขนห้าม “กูไต่กิ่งห้าม
กูก็ปากนายห้ามต้องหยุด”

“อะนาย—แล้วกัน”

“มึงอย่าอะ” รุ่งเคียดหัวใจพล่าน ปลดมีดที่เหน็บ
หลังข้างเต็มแระ “อำนาจนายกูจะไม่พูด แต่นี้ไต่กิ่งอายรุ่ง
อย่าเถียง มึงอย่าเถียง กูจะเอากรรมเนี่ยมทะเลฆ่ามึง ไต่กิ่ง
จะฆ่ามึงถ้าชดคำ ๔ คนนั้นพอมือกูแล้วว”

เจ้ากลิ่นสะออนจนไต่ย็น เจ้านาคปลืมน้ำตากลอ ๆ
เสียงขบฟันกรอดจากคนน้ำเจ้าเที่ยงไต่ย็นถนัด เพื่อนตาย
ที่ข้ามน้ำมาแต่ระยำมันकुสมหัวใจ ถึงเจ้าปู่จะใช้การไม่ได้
ทำนองนแต่เมื่อ ๔ ต่อ ๕ แล้วถึงจะตายศพน้ำก็จะต้อง
ลอยเป็นแปดเมื่อจับคู่คนต่อคน

แต่ ๔ คนใหม่หนักกลับต้องเงยไปเพราะคำขาดและ
อำนาจไต่กั้งเรือ ต้องนั่งสงบเฉยๆอยู่เพราะผิดคาดที่นึกว่า
มันจะพากันหลับไหลสนิทคอยกำหนดรูกปลา แต่ยังอยู่
อีกกำหนดหนึ่งที่จะต้องคอยตามคำเขาสั่ง จึงในชั่วอึดใจ
ฉลอมที่บ้านทั้งสองลากก็โกล้เข้ามาและ จุดโคม สายแสงกระ
ทั่งถึง

สำเภาที่เทียบผูกกับเสาโປ้ะนั้น ไต่กั้งคือพ่อเจ้านาค
เองซึ่งถูกเรียกมาลงเรือไม่รู้ตัว พร้อมด้วย เจ้าอรุณ เจ้าน้อง
ที่รุ่งประหลาดใจนักแต่ก็มีได้ปริปากพูด และพออีกลำ
หนึ่งเข้ามาเทียบอยู่ชิด ๆ ตั้งแต่ไต่กั้งและตัวนายตลอดลูก
เรือล้วนเป็นผู้คนเขาอื่น เจ้าอางและเจ้านายผัวนางกระ
ถินโฉนมาร่วมกัน ไต่กั้งที่หาปลาอยู่คนละ โປ้ะและรุ่งก็รู้ว่า
กระถินมาถึงบ้านปากน้ำแล้วบ้านนี้กระถินคงจะได้ข่าวแว่ว
ที่นางตะเภาว่ามันสมควรมาตาย

เสียงอรุณตะโกนให้กระถินเรือเข้ามาชิด แล้วบ้อง
ปากร้องถาม

“รุ่ง—น้ำก็เอื่อยแล้วเป็นนานเข้าคูตีปลามังแล้วรยง”

“จะมัวช้าอยู่ทำไมเล่า” เสียงน้องไว้อ่านาจมาอีก
 “ถาลงมือบ้านนักรวมสำเร็จไปแล้ว ปลตเรือเข้าโปะซี่ช้า
 จะช่วย—อุตสำหรับขอยืมเรือสำเนียงเขามาอีกทั้งลา”

ก็พอเรือเข้าเทียบกันสนิท เจ้า ๔ คนโดดแผ้วไป
 ลำโหนดจากกระชับ ถึงจะมีดและลำโหนดมีผู้คนมากจ่อ
 แจเจ้า ๔ คนก็ไม่ห่างตาพินสังเกตของรุ่งและเพื่อนร่วม
 กอดคอกันตายไปได้ แล้วอรุณก็โดดข้ามมาที่รุ่ง
 เขารูธรรมเนียมตทั้งพุดจา แต่เมื่อรุ่งชินกับธรรม
 เนียมระยาทไม่วุ่น อรุณก็ทำไม่วุ่น

“คนเรือเขาฟ้องว่าขู่อะไรเขาอีก—ช้าเบือเสียจริงที่
 มาถึงก็ตองรับฟ้อง”

รุ่งจุกก็โบกมือเลย “เอ็งเบือเอ็งกลับ ผู้คนของ
 เอ็งก็ชนกลับไปให้หมด ข้าทำของข้าเองก็ได้”

“อ้าวรุ่ง เอ็งมันจะพาลเสียใหญ่”

“ว่าพาลก็จะพาล” รุ่งตอบตรง ๆ เหลียวรอบแล้ว
 เพื่อนตายก็ยืนอยู่ไม่ห่างเลย

แต่สำเนียงกับนายเสือที่กระโดดมาภายหลังเห็นที่ท่า
จะไม่บังควรก็กรากเข้าห้ามคนละฝ่าย สำเนียงนั้นกระซิบ
เตือนสติอย่าให้เพื่อนใจร้อน แต่ได้กึ่งนายเสือสัญญาเจ้า
รู้งว่าแม่จะตายด้วยกันกลางทะเล ก็ต้องสมัคร ขอแต่ ให้วาง
ใจคอยเชื่อฟังคำแก่เท่านั้น

เรื่องเป็นปากเสียงจึงสงบไปด้วยกันทั้งสองฝ่ายแม่
น้องซึ่งรังเกียจพิด้วยประการต่าง ๆ และเจ้ารู้งจะเดาที่ทำ
ของผู้คิดร้าย พอรู้ว่ามิใช่ใครอื่นแต่ก็วางใจเสียอย่างหนึ่งที
ตัวมิได้หลับไหล และพังกำหนดร้ายมาแล้วจึงสูสงบ
ใจไม่ ก่อ เรื่อง ให้ ยึดเยื่อ ลุก ลาม ต่อไป มัน คว่า สาย
เชือกทั้งดิ่งลงน้ำคะเนว่าเอื่อยอ่อนพอจะเข้ารูกปลาได้ ก็สั่ง
ให้ลูกเรือแก่เชือกผูกจากเสารว แล้วแจวคู่ ทงกลาง และหัว
ฉลอมก็กระทุมน้ำเข้าปากชนาง

“ ล่าอนที่สำเนียงกับอรุณกุมมากก็ตามติดเรียงกัน กระ
ทงลวงเข้ารอบใน คนทง ๔ ของอรุณที่ส่งมาจากเมือง
ประจำอวนซึ่งกลับมาประจำงาน แล้วก็คอยสังเกตกิริยา

นายและพังส่ง แต่ก่อนตกถึงทะเลสงตคณนแตกมตสนิท
 นักจึงได้ยินแต่เสียงตะโกนจากลำที่นายเสือเป็นไต่ก้ง

“ตไ้แล้วกระมังรุ่ง อย่าช้าเลย”

รุ่งจำเสียงน้องไ้ถนัด และประหลาดใจนักที่เอา
 จลอมเลยปากชนางเข้ามาให้เกะกะอีกเปล่า ๆ ต้ง ๒ ลำ
 รือรอไม่ทำประการใดเลย จึงกระซิบเจ้าเที่ยงและเพื่อน
 สนิทคู้ใจที่ยืนอยู่ชิต ๆ

“เอ็งต้องระวังตัวให้ค้หน่อย เพราะข้าส่งเกตมันผิด
 กิริยากันอยู่นัก”

เจ้าท้ง ๓ คนพยักหน้ารับ ตายด้วยกันท้งหน”

เจ้าเที่ยงกระซิบเสียงสั้น “ข้าบอกแล้วว่าหากผิดท่าล้า
 เข้ามาเป็นไม่วไ้ใครท้งสน”

ก็พอเสียงเขาเร่งมอีก ถึงอย่างไรคำสั่งบังคับของ
 อรุณซึ่งเป็นนาย และเท่ากับเจ้าของโดยตรงก็ตองมีคนเชื่อ
 รุ่งจึงสั่งให้นาคกับเจ้าปุ่นให้ไปเข้าแจวกู้หัว เจ้ากลืนกับ
 เที่ยงเข้าคูกกลางถดมอีก ทุ่นหรือไฟนกกก็จุดรูปบักพอท้ง
 ไฟเจ้าคนอวนก็เอาเชือกหน้าอวนผูกติดไฟนกกเป็นที่สงเกต

ฉลอมออกเดินเลาะไปแล้ว ลูกหินถ่วงตีนมานานก็ตั้ง
 ลงลึกกันทะเล แต่ด้วยมีตนักหนาถึงฉลอมจะกระทุ่มแจว
 เคล้าอย่างไร เร็วฉิวอย่างไรก็ไม่ทันฝูงปลาตีนที่วิ่งนำอวน
 เสียงแยมและหลบหน้าซ่าเป็นฟองกระเซ็นขาว แต่มิใช่ประ
 การสำคัญเพราะเมื่อบรรจบรอบก็ยอมจะหนีไม่พ้นไปได้

อีกลำที่แอบขวางกักปลาตัดปากชนางมานั้น เจ้า
 อางไต่กึ่งเรือล่มกับผู้เป็นนาย ยืนเกาะมือกันใจเต็นระทึก
 กำหนดเล่ห์จะพิฆาตเจ้าคนบ้านระย้า ไกลเข้ามาทุกขณะ
 หายใจ จึงพอฉลอมวิ่งไต่กึ่งรอบ เจ้าเส็งคนน้ำเก่าของ
 นายเซ็งก็ถูกฉุดมากระชิบ

“ลุงซีเซ็ง—แอบลงกราบ ซ่าง หลัง น้อย่าให้มันเห็น
 แล้วผูกตีนมานติดโคนเสาให้แน่น—เร็ว”

ขาดคำกระชิบของนาย ลูกจิ้นล่าส้นคนน้ำประจำก็
 หมอบตัวแอบแล้วไต่กราบลงสู่หน้าเงียบเชียบ คำคังมุ้ง
 ไปทางไฟนกทันอวนแล้วสาวมือไต่ปราดเปรียวราวปลาอยู่

หน้า ชั่วครู่เดียวตื่นอวนก็ถูกเจ้าแสงมันรวบแล้วโยนเชือก
ไปมัดเป็นเงื่อนตายติดอยู่โคนเสาโป๊ะ

พอลุกมือคู้คิด ไต่หลอมกลับ ขึ้นมา ตัว เบียด ชุกหนึ่ง
แอบหลังนายสงบฟังอยู่ ก็เสียงเจ้าคนอวนที่มาจากเมือง
ตะโกนบอกอรุณ

“ติดก้างเสียแล้ว— อวนติดคอก้างไม่ก็ตื่นมานคงไป
พันเกี่ยวอะไรเข้าแน่”

อรุณแสรังส่งเสียงแหว “ตื่นอวนอะไรของมึงเล่า—
ชื่อ ไม่เคยรี—รุง” เขาตะโกนเรียกพี่เสียงสั้นยากจะระงับ
ได้ แต่เมื่อนึกถึงการพันหุพันตาเป็นที่ตั้งทรัพย์มรดก
และทุนรอนที่พ่อลงไว้หวังสนจากร้านไป คำกำไรจะเป็น
ส่วนแต่ตัวผู้เดียวก็พอหัวใจให้กล้าได้

“งါเล่า—ช้ำอยู่ไต่” ก้องตะโกนเร่งไปอีก “อวน
ไปติดอะไรไม่รู้ ปลาก็ตนนอกหมด บ้าเร็วซี ลงปลด
เร็ว ๆ

เจ้าคนพึ่งประหลาดใจ มาไปะนี่จนเกือบจะสอง
 เดือนแล้วอย่าเอาถึงตอกังจะติดอวนเลย แม่ขหินจะหา
 เกิดไต่หน้าตรงนสกกอนกทั้งยาก แต่ก็เอาไปด้วยบริสุทธิ์
 ว่าถึงในเขตไปะก็ยงเป็นทะเลกว้าง กินเนื้อที่ซึ่งมันอาจ
 ความไม้ทั่ว หาไม้ก็ล้าลกกยงจืดหรือฉลอมวิ้งเฉียด
 ไปะเกินไปประการใดประการหนึ่ง

“อย่าเลยพริ้ง” เจ้าเพียงคนหน้ากรากมารังแขนห้าม
 ไว้ “ชาคุม่นออกพิกลเสียแล้ว พริ้งอยู่เถอะข้าลงเอง”

“แต่เขาเรียกข้า”

“ช่างหวม่น ข้าตะหากเป็นคนน้ำ, ไต่กังไม้ต้องพึ่ง
 ไครทงสน”

เสียงของน้องก็ตะโกนมาอีก “งใจแล้วกันม้ว
 ชักเข้าไปได้ประเดี่ยวอวนก็ขาดฉิบหายหมด ริว่ายน้ำไม้
 เป็น”

เลือดขนหนามนระอวนวบ พงเอาหรือม่นหยามให้เจ็บ
 ใจบอขายแก่คนอื่น ชะ อ้ายคนระยารว่ายน้ำไม้เป็น และ

ก็ด้วยโทโสแค้นคำเขาแล้วเจ้าคนโง่ในอุบายก็ผลักเจ้าเที่ยง
หลีกไป ตะโกนว่า

“ใครว่าอายรุ่งวายน้ำไม่เป็น มาแฮ้ย มาวายชม
ทะเลกะกุกันสักคนก็เอา รี้จะดำทะเลกอดคอกันใต้น้ำ
ก็มา”

“อย่ามัวคุยโต จลอมรุ่งอรอนตั้งจะขาดอยู่แล้ว”

ถ้าชนจะต่อคำเถียงกันไปอีกก็ต้องวิวาทกันเองเมื่อ
คลำมีตเห็นบรังเห็นอยู่แล้ว รุ่งก็โผนตุมข้ามลูกกะสงปาก
อรอนทลอยอยู่เหนือหน้า ปักหัวตึงถบลงลึกถ้ามพนนชนต่อ
ก็อยากจะเอาสองมือเปล่าจับปลาไหลไปอวดมันให้รู้ฤทธิ

บนพินน้ำมัวจับตาตูกันอย่างเปลอสติ สำเนียงซึ่งกัน
อยู่ปากชนางกับคนในเรือ ก็พูดกัน เอะอะ กลบเสียง ฟังเอา
ศัพท์ไม่ได้ว่าอะไร เจ้าเที่ยงได้ยินเลอะๆ แต่ว่าอรอนมัน
ปลดเข้าจนปลาจะแตกหนีเสียหมดแล้ว ก็เห็นจลอม กระทุ้ม
น้ำแจวออก เจ้าปุ่นผู้ชำนาญและสังเกตอยู่เห็นผิดกิริยา
นักกร็องชนไววาย

“อ้าว ตีทำไมนั่น หยุดชี่ จลอมหยุดจะเดินรอบ
ตามมาทำไม คนน้ำยังไม่ขึ้นเดี๋ยวนี้ติดอวนตายโหง”

เจ้ากลิ้งได้สติก็ตะโกนต่อไป “เฮ้ยหยุดชี่นั่นหยุดชี่
จะฆ่าคนหรือ”

แต่จลอมเจ้าอางกลับรีบแจวชนหนกมือ อวนก็ทิ้ง
เป็นทางเห็นลูกกะสงลอย ถึงแล้ว—สวนทางกับเจ้ารุ่งที่
มัวหลงคำปลตอวนอยู่ใต้น้ำ เจ้า ๔ คนในลำนี้ก็ทรยศจน
เห็นชัดโดดเข้าแย่งแจวเจ้าปุ่นกระทุ่มน้ำ จะย่อน ตอบอวน
กลับไม่ให้รุ่งหนีรอดไปได้

“ฆ่าตายหมดเดี๋ยวนี้” ขาดคำเจ้านาคก็วิ่งปราคมืด
พกชักจากเอวโดดไล่จ้วงเป็นปลว้น เจ้ากลิ้งผู้มู่ทะเลกับ
เที่ยงคนน้ำก็เร่งเข้าถึงตัว ไล่จ่า ไม่ปราณี ปราศรัยคน ที่ขลาด
เยี่ยงเจ้าปุ่นนั้นก็ได้แต่ช่วย ไปตามมี ตามเกิด เพราะเส้นทาง
จะหนี จึงปากตะโกนตำแล้วกอบหินก้อนใหญ่สำหรับขว้าง
เคล้าปลาเหวี่ยงเป็นอาวุธไกลไปลำโน้นจน ไม่เป็น อันแจว
ตลบอวนกันไว้

๔ คนที่มาจากเมืองไม้ทันทังตัวเมื่อถูกจับก็โตหน้า
หนีเจ้าเพียงสังเกตอวนปานโน้นเขย่าวนตลอดสาย

“เฮ้ยโตหน้า” เพียงหันมาบอกทุก ๆ คน “ตื่นแล้ว
พื้รุ่งคงติดอวนมันถึงตื่นใหญ่”

เจ้ากลิ่นตะโกนลอย “ไปตายลำนโน้นไม่ก็ตายเสีย
กลางอวนพร้อมกันทั้ง ๔”

ลูกโตกั้งแล่นออกมา “ขาก่อน—ขอตายก่อน”

แล้วเสียง ๓ ตุมลงน้ำซ้อน ๆ กัน เว้นแต่เจ้าปุ่นซึ่ง
นับว่าเป็นกำลังที่ช่วยเหลือได้ประโยชน์มาก มันขวางถึง
ไม่แก่งก็ถูกมึงผิตมึง ขวางควบกันไปหมดทั้งสองลำจะถูก
ใครนั่นแล้วแต่หลบคล่องไม่คล่องและก็ขวางไปจนสิ้นหิน
ครึ่งกอง อีกครึ่งกองก็ยังคงจ้องกราดหน้าเจ้าคนปลตแจว
คอยกระทั่งเพื่อนจนเจ้าเพียงตายปราดชนท้ายตะกูดหางเสือ
เป็นคนนำ

พรายน้ำพลงชนมา อวนที่เขยาก็นิ่งสนิทและไม้ทันทัน
เจ้านาคจะโตโตชน รุงก็ผูกชนเหนือน้ำ ไหลและแขนยัง
มีเศษอวนขาดติดเป็นรวตามรอยมีดที่มันควานออก แต่เมื่อ

การเปิดเผยเกินจนหลวมตัวแล้ว อริในหน้าของน้องชายก็
ไม่ปิดบังอีกเพราะยังเหลืออีกสถานเดียวเท่านั้นที่เลือกเสียง
ตามอุบาย

“ทอศเร็วอ้าง—ทอศคลุมหัวเลย โนนอยู่โนน”

อ้างไต่กังกำลังจ้องคอยที่ แหปาก ๓ วาในมืออีกไกว
คอยระยะอยู่ และเจ้ารุ่งก็ดูท่าจะเหนื่อยกำลังกระเดือกจึง
เหวียงไปครอบหัวพอตรวมกันติดแหงคูกับนาค

นายเสือซ่งทงตะกุดข้างท้ายกรากมาร้องลั่น

“อายเนรคุณ—อายอ้างเนรคุณกู ไปมั่งเถอะมึง”

พอเหลียวเจ้าอ้างก็ถูกไต่กังกังกรูและเสือเก่าชกเต็ม
รักจนพวาลงน้ำหนักเชือกต้นแหที่ติดมือ แต่เมื่อแกะชะงอก
มองอรุณก็ซ้อนแกทำนองเดียวกับเจ้าอ้าง ที่ร่อนลง มาก่อน
และปลดหว่งเชือกต้นแหว่ายหนีขึ้นไปลำเจ้าปูนโนน

หากทะเลลึกในขอบโ้ปะนี่เป็นย่านคนก็จะอิงคะหนึ่ง
กันใช้น้อย ถึงกระนั้นทะเลที่สงัดคลื่นและในยามก่อนมา
สว่าง ก็ต้องไปด้วยความอลหม่าน เสียงน้ำนินาศที่ฟองของ

พวกที่ต่างเห็นกันว่าคนละฝ่ายเป็นศัตรู แหกที่ทอดคนติดทั้ง
 คุ่นนขาตสะบันหมตด้วยคมมิตกระทั้งชนเรือได้

รุ่งแผ่นผางมุ่งไปห้อง “มิ่งคิดฆ่ากู—โธ, มิ่ง, นี้
 หรือน้องชายอายรุ่ง อย่าอยู่เลยตายเถอะ”

ถึงจะใจทมิฬ แต่เมื่อต้องประจัญหน้ากับความตาย
 อรุณก็เหมือนนมชีวิตและความรู้สึกเพียงครึ่งคนเท่านั้น จึง
 ถอยกรูดไปสะดุดคอกองหินขว้างปลาข้างหลังและก็หงายหลัง
 ให้รุ่งรวบคอถนัดมือ

แต่เพียงเงอมือจะจำ อรุณก็หลับตาคนร้องเต็มเสียง

“โธ—จะฆ่าห้อง พี่รุ่งจะฆ่าห้อง”

“ฮือ—” มันเงอค้าง เพียงน้องคำเดียวรุ่งก็สลบใจ
 ไปถึงพ่อ—ไปถึงสัญญาและคำสอนของแม่ตัวเอง “แต่ห้อง
 ไม่รักกูอายรุ่งเลย—ห้องคิดฆ่ากูก่อน”

“ฉันทิต—” อรุณยกมือปิดป้องไขว่คว้า “ขอโทษ
 ลกที พี่รุ่งต้องเห็นแก่พ่อมิ่ง”

“ฮือ—กูฆ่ามิ่งก็ตาย นงชนไหวกูเสีย”

จลอมล้ำสำเนียงสาวเชือกออกปากชนางไปแล้ว มีด
 ที่เงือง่าเหมื่อนจะบอกกำหนดอายุเลยสิ้นอายุ น้องก็ไหว
 พิศวยความเหลือกลัวแต่แก่นนนนนักหนามากมาย รุ่งก็
 กว่าตัวน้องมันเองเหวียงตุ้มลงน้ำ

เป็นกรรมของเจ้าปู่ที่อยู่คนเดียวลำโหนด เมื่อเจ้า
 อางได้กึ่งผวาจากจลอมล้ำ นตกน้ำ และว่ายตรงจะ ไปขึ้นลำ
 เจ้าปู่ หินก็หมดเกลี้ยงไม่มีเหลืออีกเลย แต่ที่เจ้าอางจะ
 ปลออยให้หน้าवलนนไวใจไม่ได้ จึงจำเป็นที่เจ้าปู่ทนทน
 ต้นทางต้องรีบสละเรือให้เจ้าอางวิ่งตามกราบเต็มผัดิน โผน
 ข้ามหัวตุ้มลงน้ำว่ายหลบทางไป จ้งหน้าเข้า กับอรุณ ที่ปลิว
 มาเองซึ่งเป็นเคราะห์ของเจ้าปู่อีก ซึ่งถูกชกในน้ำเลย
 เปลี่ยนทางเบนหนี ครนพินมาจะชนจลอมเล่า บนเรือ
 จลอมก็ราวกับมวยหมู่ ตะลุมบอน ไม้รู้เขารู้ใคร จึงต้องเลย
 ไปอีก อาศัยเกาะเสาไม้ไผ่คอยสังเกตแพ้วและชนะของคน
 อื่นต่อไป

พักเดียวเมื่อรุ่งขึ้นเรือได้ ^๑หน้าเสื่อซึ่งตกหน้าก็ตาม ^๒ชน
 มาติด ๆ ^๓เป็น ^๔๕ ทังเจ้าเพื่อนตาย ^๕๓ คนก็ฮึกหัวใจตะลุย
 ใหญ่ คนละแผลที่ฝากหรือ ^๖๒ และ ^๗๓ แผลได้รับไปทุกคน
 เจ้าเพียงคนหน้าที่อยู่กับชายมุกทะลุ ^๘เจ้ากลืน ^๙โชคเลือด และถูก
 มากกว่าคนอื่น ^{๑๐}แต่ถึงกระนั้นก็นหลังอิงกระโตงสู่ตาย
 ไครกรากเข้ามากก็ต้องถอยไปเพราะคมมีด ^{๑๑}แล้วก็ลวงหน้า
 ตกหลอมไปที่ละคน ^{๑๒}ใต้กิ่งเสื่ออายุเข้าเขตชรา หากแต่ร่าง
 กายแข็งแรงก็บุกบันไม่เลือกกระทั้งโดดน้ำไปแล้วหมดลำ

ตกลงเท่ากับเปลี่ยนหลอมกันครองคนละลำ ^{๑๓}แต่มี
 ห่วงอาการของเพียงและกลืน ^{๑๔}ซึ่งหมดแรงต้องเข้าประคอง
 เพราะเลือดยังไม่หยุด ^{๑๕}หลอมเปรี้ยวลำเก่าที่เจ้าปุ่นเต็มใจ
 สละมาก็ลอยลำอยู่ปากชนางและนางคนที่หนีเอาตัวรอดไป
 ก่อนกับลำสำเนียงก็ไปไกลแล้ว ^{๑๖}ที่เหลือจึงชนได้หมดทั้ง
 แหวนคงทังให้เป็นสมบัติทะเลที่ ^{๑๗}ใช้ไม่ได้แล้วก็สาวไบแล่น
 หนีเข้าทะเลมืด

คงเหลือแต่เจ้านาคที่เป็นหัวแรง ^{๑๘}แบกแจวมาไล่หลัก
 หลอมลำเชือกกว่าเก่า ^{๑๙}มากมาย แทบจะ ^{๒๐}สิ้นปัญญาแจว ใต้กิ่ง

พ่อเจ้านาคก็เข้าประคองกลืนตลอดเวลา เที่ยงอยู่ในอ้อม
แขนรุ่งสลับไม่สมประดี

เสียงจากเสาเรียกมาโหยจะร้องให้

“นาคเหวย—นาคเอ็งอย่าทิ้งข้า คอยก่อนซี ไร่แล้ว
กัน”

เรื่อยยังแก้ก้งเลาะเสาไปะที่ฟังจะเลียบ เข้ายึด สาวไป
ไ้ จึงไม่กล้าปล่อย แต่เจ้านาคก็ไ้ยินเสียงตะโกนเรียกอีก

“เอาเข้าไปช่วยแจวอีกคนซีนาค”

“ใครนั่น”

“อ้าว—ไร่, มึงช่างไม่นับคนดูเสียมั่งเลยยังจะมา
ถามไ้”

นาคเพิ่งเฉลียวใจ แต่ก็นึกไปถึงเจ้า ๔ คนไ้ศึก
นั่นก่อนจึงนึกออกอีก ก็ตะโกนถามซ้อมไปว่า

“พี่ป็นรึนั่น”

“ไร่ ไ้ใครเสียอีก เอ็งนะอายนาคใจคอช่างเหลือ
เกิน”

“อ้าว” นาคหัวเราะ แม่ไ้ก้งและรุ่งที่กำลังใจคอ
ไ้ดีหวังชีวิตเพื่อนในอ้อมแขนก็ตองหัวเราะ

“ว่ายนํ้ามาเร็วเข้าซี— ข้ายึดไม่ไหวแล้ว” นาค
ตะโกนบอก และก้เสียงกระทุ้มตะลิตะลานของเจ้าปู่รวด
เร็วจนชนเรือ

“ไปอยู่ไหนมาละนั่น” รุงอดถามไม่ได้

ปู่ยังหอบซมื่อ “เสาโป๊ะโน่นซี แหมชกกะอ้ายอาง
โอย มันขึ้นไปหลายนักนี่ใครจะไปอยู่เลยต้องเผ่นหนี”

เชื่อไปตามกันเพราะเหตุชุลมุนและ ก็เดากัน ว่าเจ้า
ปู่คงจะ สู้อย่าง จนตรอก แต่ก็นับ ว่ายังดีที่ เจ้าปู่ เริ่มต้นสู
คนขึ้นมาแล้วต่างก็ชมเชยหนุนน้ำใจ เจ้าปู่ก็คุยจนหาย
หอบที่ว่ายนํ้ามา พอค่อย ยิงชว เหนื่อยจึง แบกแจว ใส่หลัก
ท้ายคอยกระทุ้มนํ้า ช่วยแรง และ คัดวาด ให้นาค สาวมือไป
ตามโป๊ะ บางครั้งก็หลับตาเมื่อเห็นเที่ยงครางและเลือด
สาตเต็มตัว กระทั่งลวงทะเลเกินปากชนางแล้วสองแรง
ชายที่เหลือจึงช่วยกันสาวไปขึ้นเสาฝ้ามืดสู่นํ้าลึก เจ้า
ปู่ ชำนาญ ทางก้ สังเกต ทางไถ ของกลุ่ม ดาวคัต ตะกูดรับ
หน้าที่ไต่ก้งฉลอมที่ยึดไว้

๗...

คำโคมปากทางจะเข้าบ้านก็จุดแล้ว บนเรือน
ใหญ่ทุกหลังทั้งหลังแฝด และต่างหากกระจ่าง ด้วยแสง
ตะเกียงและโคมแขวนแม่กระทิงทำน้ำ ที่เรือ จอดเรียง
รายก็มีโคมแขวน สว่างผัด เช่นเคย ชาวบ้าน ใกล้เคียงเรือน
เคียงและตำบลไกล ๆ ที่ชอบ พอกันสนิทสนมกับบ้าน
ขุนเจริญก็ไม่มีใครเว้นจะมาเยี่ยมเยือนเลย ทั้งข้าว
ของช่วยยั้งบรรทุกอยู่เพียบในเรือ ผู้ที่อยู่ถึงปาก
คลองน้ำใส ต่อ น้ำทะเลก็ รวมกัน มาด้วย นลอมเล็ก

บ้างเรือเบ็ดและประทุนแจวเตรียมมาค้างคืน ถึงแม้ว่าผู้
 ตายจะไม่รู้จักมักคุ้นใดเคย เห็นหน้า ก็จริง แต่ด้วย ความนับ
 ถอรักกันสนิทกับ ชุนเจริญ และก๊วย ทราบว่า ผู้สน ชีวิต เป็น
 ภรรยาที่เพิ่งเสียเมื่อคนกลางตก งานนิจ เป็นงานศพ ที่เอิก
 เกริกชนหน้า

แขกเต็มบ้าน ทั้งไปและ กลับ บ้างช่วยอยู่ประจำจน
 เสร็จงานสวด ๓ คืนนั้นก็หลาย เรือนที่ตงศพนั้นเล็กต่าง
 หากเพราะเป็นเรือนของผู้ตายแต่ดั้งเดิม เคยอยู่มาแต่ก่อน
 ๒๐ กว่าปีโน้น และด้วยคับแคบไปหน่อยอย่างหนึ่ง
 เพราะผู้ตายไม่คุ้นกับใครอีกเป็นประการหลัง บรรดาแขกที่
 อยู่บนเรือนตงศพ จึงมีพ่อบ้านระย้าเฒ่าแปรที่สนิทสนม
 กับลูก ๆ เมีย ๆ พ่อเฒ่าพยอมทงครวเรือนพร้อมด้วย
 กระถินซึ่งมีความหลังเกี่ยวของกับผู้ตายอยู่หลายเงื่อน

สองครวที่เคยลำบากมาด้วยกันรวมทง ผู้ตายเมื่ออยู่
 บ้านระย้า เพิ่งจะมา พบ กันอีก ใน วันศพ แม่สาย ครั่งน
 เหมือนจะหนักเกิดและมีกำหนดจำนวนคนไว้เท่า ๆ และถูก

คอกันจึงต่างคนต่างจับคู่ตามอัธยาศัย เจ้าเพื่อนหนุ่มที่
 เคยต่างแก๊งน้องสาวไว้แลกกัน และถึงเจ้าแปลงจะหลุด
 มือไปแล้วก็หันคุยกับจำปีไต้สนิท สองแม่เฒ่าปลงอนิจจัง
 ผู้ตายว่าบาปหนาพอจะพบสุขก็เสียชีวิตอีก คู่หนึ่งสองนาง
 ที่ไต้ขาวเมื่อกัน ยังอุตสาหหนึ่งปรบทุกซัดกัน

แต่—สองพ่อเฒ่าหัวหน้า ครวเรื่อน กำลังเอา รัดเอา
 เปรียบกัน กำลังหันหน้าเข้าแข่งกันยั่วเยาเพราะจำนวน
 เงิน ๑ บาทที่แลบออกมาครึ่งหนึ่ง และกระดานทับไว้

“เร็วหน่อยซี บะกรีกกรองอะไรน้กันนะมันถึงไต้นาน
 เหลือเกินน้ก”

“แล้วกันพี่แปร” พ่อเฒ่าพยอมจูนๆ เพราะตา
 แปรเพิ่งเสียไปเพียงบาทเดียวก็ชักจะมีเสียงเกเร แล้วก็
 ยกม้าไซก “เอ้า—ทีน้แกละ ต้องเดินเร็วอย่างขำมังนะ
 จะบอกให้”

“อูวะตาพยอมน้แกมันจะยังงิงเสียแล้ว ฮือ พุดเป็น
 บ้าไปไต้ไม่ใช้เล่นเขกเขากันอย่างเต็กน้หนา เงินแท้ ๆ

เอ้า—ปั้งเข้า, เออ—แกจะไปประตูไหนล่ะอีทั้น อ้อไม่
ไหวหรือกลัวว่าเรือจะแตกมันไม่ไหวเสียเลยไหน, นั้นแก
จะขึ้นใบไปบ้านระย้าอีกงันร

“อย่ายาว” พ่อพยอมค้อนตาคว่า “ถ้าไประย้า
อีแกก็ต้อไปกะเข้าด้วย จะได้ปลัดพะองตกลงมาเสร็จ
เสียอย่างนาง”

“อ๊ะ—” ตาแปรเสียงขุ่นซ้ำเลื่องไปที่ตงศพที่ปลัด
ตกจากพะองตาล “พูดอื่นเถอะนะอยู่ ๆ จะไปยาวให้มัน
คะนองหน้อยเลย”

แต่้มคูหมากรุกและชั้นเชิงของการเดินนั้น ความ
จริง พ่อเฒ่าแปร ไม่สู้ สันทัดเลย แต่หากพ่อเฒ่าของ
กระถินจะอ่อมมือแกล้งปลั่ง ๆ พลาด ๆ บ้าง ก็ยังเห็น
กว่าอยู่นั่นเอง แต่หากแกสันทัดยัวให้เกิดโมโห มือ
คว่าโน่นนี่ไม่เป็นตัวแน่กว่าจะเดินได้ก็ชวักไซว้ เหมาะ
เมื่อแผลอกก็เลอนตาเอาเองตามชอบ จึงกระดานสอง
เลยเสมอกันไป

แต่กระดาน ๓-๔ พ่อพยอมก็วางมือ เพราะเวลา
 ร่วมมานาน พระก็สวดไปตั้ง ๒-๓ จบจึงโขกเอาตา
 แปรหน้ามีด ๒ บาทก็ลอยน้ำไปแล้ว และบาทที่ ๓ ซึ่ง
 แก่แพ้วมาแล้วรวดเร็วจนเป็นกระดานที่ ๕ ก็เสียงเอะอะชน
 ค้าง จนลูกเมียเหลียวชะเง้อรำคาญเสียง ยิ่งพูดพ่อ
 แปรก็ยิ่งเปลอสุนุกปากได้เสียไม่ว่า พ่อพยอมแกล้ง
 เปลอ

ตาแปรคว้าตัวขุนเงื่อโขกเต็มแรง ปากก็ร้องเต็ม
 กำลังแก “ขุนเจริญรุกชีวะ เอา”

“ตายโหง” พ่อพยอมผงะหน้า วงคุดทั้งสามและ
 มีแขกอื่นบ้างตลอดจนพระสวดที่รู้จักขุนเจริญเจ้าของบ้าน
 ดีด้วยกันต่างแตกตื่นเพราะลำพังหมากขุนรุกไม่ได้ยังไม่ผิด
 เหมือนเรียกชื่อเจ้าของเรือน แม้ตัวพ่อแปรเองเมื่อได้
 สติก็อดหัวเราะไม่ได้

แกแบ่งรับแบ่งสู้ว่า “เปลอปากไปหน่อย หมาก
 กำลังมันเสียด้วยซี”

“สินตานปาก” ยายพั๊ดสอดคลองมา “เล่นแต่
 ตัวก็ไม่ได้พลิกแท้ละ ตาพยอมช่วยแตกเสียให้หมด ๆ ที่
 เกอะ”

“เอ—” พ่อพยอมเบิกตาโพลง เมี่ยมันว่าผัว
 กลับมากกระทบถูกแกให้แตกไม่เพราะเลย ก็พาลนึกไปว่า
 ยายพั๊ดคงจะเคืองจึงบอกกำหนด “สินกระดานหน้าก็จะ
 เลิกละ”

“อะตาพยอม เล่นเป็นเด็กงั้นไม่ไหวซี ได้แล้ว
 เลิกนี่มันจะยังงใจอยู่นา”

“ไม่งั้นหรอก พระเจ้าท่านจะได้สวดอ้ายเรามาไม่รู้
 ไฉนแล้วต้องมีความคิดมั่ง”

พ่อบ้านระย้าถอหมากเงือกข้าง “อู่วา—แกมันเล่น
 มีความคิดเอาเมื่อฆ่าเสียมันไม่เหมาะเลย เอาเข้าเดิน
 ละนะ—ไปก เอารุกอีก”

“ใครละสิน” แม่พั๊ดเมียสอดปากเข้ามาอีก พวก
 ที่คุณกหวเราะดังทไม่คุณกบดปากเมินไปหวเราะ

และยังคง ขยับเคี้ยว กันไปอีก จนสิ้น กระตาน ซึ่งพ่อ
พยอมแกล้งแพ้ให้หวังจะเลิก เมื่ออุบายเอะอะก็แล้ว
อ้อวอนนาก็ใช้แล้วพ่อพยอมก็ขอเลิกอยู่นั่นเอง ครั้นจนบัญญัติ
ญาติเข้าตาแปรก็สะกิดเข้าเพื่อนกับปากพูดค่อยๆแบบมือ

“กินให้ช้าบาทเถิดนะ แกเอาบาทเดียว ถ้า
แกไม่เลิกช้าก็ไม่ขอหรอก”

“ใครจะนั่งเล่นจนตายคากระตานวะตาแปร” พ่อ
พยอมย้อนถามนึกเคืองเต็มทน “ใครมันเล่นใครมันก็
ต้องเลิกกันทั้งนั้น”

“ก็สู้ให้มันถึง แก่นเสีย หน้อยซี — — เถอะนะ คินช้า
เถอะ แกก็ร่ำรวยแล้ว บาทเดียวค่าฝีมือแกก็งามอยู่แล้ว”

เมื่อหวังซื้อรำคาญพ่อพยอมก็กินให้อย่างเสียไม่ได้
ตาแปรยัดเงินคิน ใส่กล่อง บุหรี่ หน้าตาเฉย และแกล้งไถล
เป็นการงานถามทั่วๆ ไปว่า

“นจนบ้านนแล้วอายุรุ่งยังไม่มาอีกรี— — อายนี่
มันยังวันก็ยงร้าย และนายเอ็งเขาไปไหนละตะเกา”

“ถ้าจะอยู่บนเรือใหญ่” ลูกสาวตอบเสียไม่ได้
และหลบ ๆ ตา กระถินนี้ก็ กระตาค คำเพื่อ เจอของ พ่อเลย
กระเถิบวงคุดหนีออกไปห่าง

กระถินกลับซุ่มค้างเอาไว้ “ถ้าใดก็เป็นบุญเอง
นักตะเภา ข้าเต็มใจจริง ๆ รจะเลือกข้างพี่”

“เอ็งอย่าบ้าหน่อยเลยกระถิน เอ็งซีเลือกข้างพี่
มาก่อนข้า”

“แน่ตะเภา เอ็งเห็นข้า”

“แล้วเอ็งเห็นข้างนซี” สาวสำเภาย้อนถามซ้ำ

เลื่องไปหีบศพ แม้จะเห็นมาตังแต่เห็นก็คิดว่าแห้วแทนมัน
ไม่ได้ สิ้นทั้งรักและสิ้นแม่ช้าเมื่อคืนอายุมันเองก็แทบจะ
สิ้นเสียกลางทะเลมืดและถ้อยความก็ยังติดตัวมาเป็นคนถูก
ฟ้องทางพ่อ แล้วสาวก็นึกถึงอกตัวเองหากเป็นเช่นนั้น
บ้างก็น่าจะเป็นคนบ้าเสียสติเป็นแท้ ยิ่งหวนตรองถึง
นิสัย นาย น้องมัน ที่อ้างว่า รัก ใคร่ และ ตรองซึ่ง ไปอีก ถึง
หัวใจแท้เขาที่ท่ากับรุ่งได้ลงคอแล้วก็กลุ่ม

“ข้าไม้สักหรือกกระถิน” สำเภาพูดมาลอย ๆ ตรง
 เนื้อความ “ข้าไม้สักไม่เชื่อ เสียเลย ว่าเขา จะเป็น อย่างงั้น
 เว้นแต่พูดเล่น ๆ นายห้องสาวผู้เอ็งเขาก็อรักใคร่กันมาก
 และมีเงินเหมือนกันแล้วทำไมจะมามุ่งข้าไม้สักไว้ใจเลยจริง ๆ
 ข้าไม้สักวางใจตั้งแต่เรื่องฟุ้งมาแล้ว”

พอสำเภาเอ่ยชื่อไคยีนอีก และเรื่องราวอันถูกปอง
 ร้ายก็เกิดสลดใจ ศพที่ตั้งต่อหน้าก็เป็นพยานเตือนให้
 คิดถึงบ้านระย้าอยู่ไม่วาง คิดถึงอายุคนและความเป็นไป
 ของคนที่ต่าง ๆ กัน

“จริงของเอ็งตะเภา ถึงผู้ข้าก็ออกจะใจร้ายใจดำ
 มากอยู่หน่อย แต่ถึงข้าจะชั่วแล้วอย่างไรก็ยังมีใจอยู่
 หรอกที่ไคยีนบอกให้เขารู้ตัวพอได้ทำความดีไว้มั่ง ข้าจะ
 เตือนเอ็งสักอย่าง เอ็งน่าจะระวังตัวหน่อยเพราะเมื่อคืน
 ที่เอ็งยืนพูดกะฟุ้งนะมีคนเห็นรูใหม่ นี่แหละแล้วร้ายมัน
 จะมาถึงเอ็ง”

สำเภาเพียง จะได้ ความเดียว น้เอง เจ้านี้กร รวมความ
และกิริยาของอรุณที่พบเมื่อเช้านั้นเขาเห็นไม่เห็นเหมือนคน
โกรธกันและตั้งแต่มานี้ก็พบหน้าบ่อย ๆ ๓-๔ ครั้งไม่เห็น
เขายิ้มแย้มด้วยเลย

“ข้าคิดตามแต่เรื่องเสียหมดแล้ว” สาวลูกพ่อแปร
ทอคอาลัย และ ยังอยาก จะซักเอา ความจริง ให้รู้ จึงถามอีก
“ใครเขาเห็นข้าเองรู้ตัวไหม ช่วยบอกหน่อยเถอะเพราะ
สงสัยจริง ๆ เมื่อคืนเขาก็ไปฉลอมกันหมด”

“นายเสียงนะซีจะใครเสียอีก เขาเยี่ยมหน้าต่าง
เห็นเองกำลังยืนคุยกะ พี่รุ่ง และ เพราะ โกรธ กันมานาน ตั้ง
เกินเดือนเพียงจะมาพูดกันทำไมเขาจะไม่สงสัย”

สำเภาหน้าสลดลง ยิ่งคิดก็ยิ่งเห็นบาปเก่าตามติดมา
เป็นเงา เพียงจะแก่งให้มันสาใจเมื่อแรกกลับเป็นโกรธ
กันจริง นายน้องมันที่เข้าประจบพ่อและตัวสำเภาเองก็คง
จะหวังให้ช่วยในสาเหตุนี้ยิ่งกว่าอื่น

จนพระเริ่มสวดอีกหนหนึ่ง เสียงเย็นชวนหัวใจ
เหงา ชวนเศร้า และนี่ก็ไปได้ต่าง ๆ นานา แก่ผู้ฟัง

สำเนียง และทำนองสวดพระอภิธรรมพร้อม ๆ กันของสงฆ์
 ท่านนั้นได้ยินถนัด ไปจน ถึงท่าเรือใหญ่ ริมน้ำจน ชายที่รีบ
 ร้อนมาถึงหัวใจสั่นตลอดกายตัว มันเพิ่งกลับจากทะเลถึง
 เมื่อสายกรูขาวร้ายนจากเสียง ก็แทบจะหัวใจ ต้อง ตับวับไป
 เดียวนน

พอชนท่าพื้น ไถ ๔-๕ ก้าวได้ยินเสียงสวด รุ่งก็ทง
 วิ่งตงเดินมุ่งมาเรือนศพก่อนอื่น ผู้คนมากหน้าหลายตาไป
 หมดกระทั่งก้าวเข้าประตูแล้วก็ยังไม่รู้ว่าใครเป็นใคร กราก
 ตรงไปที่หีบศพทางปลายเท้าร้องไห้เสียเต็มพัก

“โอแม่ข้าตายแล้ว” รุ่งพูดรำพันเหมือนผู้เป็นผี
 จะได้ยิน “แม่ตายหนีข้าไปเสียก่อน ใครเล่าที่นเขาจะรัก
 ข้าอีกคนแม่”

รุ่งยังสะอื้นอยู่ปลายเท้าศพ แซกอื่นที่ชำเลื่องมอง
 เมื่อรู้ว่าบุตรผู้ตายก็เกิดสังเวช บางคนรู้ซ่งไปประวัติเดิม
 เพราะพ่อแปรกระซิบก็แทบจะผลสมร้องไห้ด้วย และรุ่งก็ยัง
 พึมพำพันไปอีกคนเดียว สิ้นแวรแม่แล้วเหลือแต่ข้าคน

เดี๋ยว แม่ข้างไปสวรรค ก็ไปคอยเป็นแม่ข้างอีกในชาติหน้า
หนนั้น

นิสัยเอาธุระผู้อื่นและเหลือ ที่จะอดได้ พ่อแปรจึงลุก
ไปนั่งปลอบข้าง ๆ ให้สติ

“นี่เสียเถอะวะรุ่ง ใครมันจะหนีตายได้พ้น ถึงเอ็ง
ถึงซากต้องตายด้วยกันทั้งนั้น”

รุ่งชำเลืองเห็นพ่อเฒ่าแล้วแค่นอยุ่ไม่หาย แต่คุณ
ของแกก็มีมากที่นำมาได้พบพ่อจึงรู้สึกสะกดใจ

“กรุละลุง แต่ข้ามกันสองคนแม่ลูกเท่านั้นละแกตาย
ซากไม่อยู่เห็นใจ”

“ก็เอ็งไปไหนเสียละ”

“ไปโปะนะซี—เออ แม่ตายแล้ว”

“ก็มันตายแล้วนะซี จะร้องให้มันฟื้นมานะไม่สำเร็จ
หรือก ถ้าสำเร็จพ่อแม่ข้างต้องฟันหมด ไปเถอะไปคุยกัน
ทางโน้น ตะเภากระถินมันก็คุยอยู่โน้นทั้งนั้นเจ้าแปลงเจ้า
บีเขาอยู่พร้อมกันทั้งคู่ไปเถอะ”

รุ่งคงไต่ย็นเพียงครึ่ง ๆ กลางเพราะหุ้ออหมต แม่
 ซอกระถินและสำเภาจะสะตุใจแต่อารมณ์รุ่งเทียนนี้และสติ
 เทียนข้างเคลื่อนลอยไม่โยค ถ้าเมื่อก่อนยามเศร่าที่เอ่ย
 นามแล้ว ทงคูนก็พอจะปลอบใจได้มั่งแต่ ๒๐ ปีในช่วอายุ
 ที่เกิดก็ได้เห็นแต่แม่สาย เป็นธรรมดาใจที่มีสองคน และ
 ตายไปเสียคนหนึ่งในกะทันหันรวดเร็ว แล้วอีกคนหนึ่งก็
 ต้องว่าเหวและเศร่าถึงอย่างพูดไม่ถูก

จึงไม่ตอบคำพ่อแปรหรือจะลุกเดินตามแกไปอย่าง
 คำชวน นอกจากจะเสียดายแม่แล้ว หมดแม่นั้นเป็นที่พึง
 และเพื่อนทุกซ์ แล้วรุ่งยังสำนึกตัววิตกในเหตุเมื่อคินนี้อก
 มากมายนัก มาไหวศพแม่ครั้งนั้นก็เท่ากับมาฟังคำสั่งพ่อ
 ด้วยในเวลาเดียวกัน แล้วต่อไปนั้นก็แล้วแต่การของบาป
 บุญที่ทำไว้ พอเหลียวดูตาแปรซึ่งเดินไปก่อนก็เห็นสองแม่
 ลุกกำลังยืนจ้องตามึง

“มานี่แน่ะ เอ็งลุกมานี่เดียว” ภรรยาใหม่ขุนเจริญ
 พยักหน้าเรียกเสียงขุ่น “ท่านขุนบอกให้ขึ้นไปหาบนเรือน
 เทียนแหละ”

รุ่งมองไม่หลบจนอรุณต้องหลบตาไปเอง คิดถึงเมื่อ
คืนที่สองจิตใจสองใจจำเสียแล้ว หวนคิดนึกหนึ่งว่ามันก็
ร่วมน้องร่วมพ่อ

“มาซึ้ง” น้องชายกลับเปลี่ยนนิสัยเหมือนเคยเมื่อ
อยู่ต่อหน้าแม่และผู้ใหญ่อื่น ๆ “พ่อเรียกยังไงเล่า เรียก
ให้ขึ้นไปพร้อม ๆ กันเดี๋ยวนี้แหละ”

รุ่งก็อยากให้รู้แล้วรู้รอดได้ สั้นเรื่องเสียที่ จึงเดินไป
หาเขา กวาดตาแลผู้อื่น อ้อเจ้าแปลงจำปีมาอยู่กันออก
พร้อม อโห—นางกระถินน้ำใจหลายมันลอบชำเลื่อง คน
ชำเลื่องมันมักจะส่อพิรุณหัวใจ แต่นางตะพานนัสหน้า
แล้วหลบมันก็เป็นอยู่ทำนองกัน เจ้าน้องมันทำที่วาร์กนาง
ตะพานนคังจะคิดลวงอะไรเสียสักอย่างเบนแน่แล้วรุ่งก็หึก
ใจเมินหนี ถ้าชนจะมัวพินิจหน้าสาวบ้านระย้าอีกแล้วน้ำใจ
ที่ตัดขาดก็จะเกิดกังวลขึ้นอีก จึงเดินก้มหน้าตามเขาไป

จนเกินยามสองเมื่อพระสวดกลับวัดหมด เขกที่มา
งานก็พากันกลับไปมากจนเหลือแต่พวกกันเอง ที่อยู่เป็น

เพื่อนเหงา ที่เรือนไว้ศพนั้นเหลือแต่โคมจุดพอเห็นแสง
 เพียงดวงหนึ่ง อีกดวงหนึ่งก็ตะเกียงตั้งอยู่หน้าศพสว่าง
 สลัว ๆ คนเฝ้านั้นหลับไปแล้วตามกัน แต่อีก ๒ คนพ่อลูก
 ยั้งนั่งไต่ถามในคำมั่นสัญญากันอยู่

“เอ็งจะคิดยังไงต่อไปอีก” ขุนเจริญชก ลูกชายที่แก
 คิดว่าเหลือจะเลี้ยงอีกได้ “แต่เอ็งก็ตายไปแล้ว หากเอ็ง
 ไม่ก่อเรื่องเกะกะเหลวไหล ก็พอจะอยู่เรือนหลังนี้ต่อไปได้
 เพราะเป็นเรือนของแม่สาย แต่เดี๋ยวนี้ข้าก็ลองดูนักแล้ว
 เห็นเอ็งมีแต่จะหาเรื่องรอนใจให้พ่ออย่างเดียว น้องเอ็ง
 ยังทำเสียบ่ปีไม่เกรงใจ เอาเถอะข้าจะให้เงินไปคิดตั้ง
 ตัวเอาข้างหน้าดีกว่าเมื่อขาดแคลนก็มาขอได้ที่หลังอีก”

รุ่งสะอื้นดังเด็กแดงที่แม่ทิ้งไป มองหีบศพหน้าตา

พรากสองแก้ม

“ข้าคิดอะไรไม่เป็นหรอก” มันสั่นหน้า “กวนก็ไม่
 กวนอะไร แม่แกก็ตายไปแล้วข้าตัวคนเดียวเท่านั้น เมื่อ

มาพ่อก็ตามมาเอง แต่ข้าไม่เคยจะผิดสิ่งไรเลย น้องคิดจะ
 รุมฆ่าเสียอีกข้ายังไม่ฆ่าน้องได้”

พ่อเฒ่าสลดใจ แกฉุนเฉียวอยู่ชั่วพักชั่วครู่ที่เขา
 ฟ้องแต่เมื่อสังเกตกิริยาและถ้อยคำนั้นมันโง่หลายนัก โง่
 กว่าน้องและคนอื่นเสียแทบจะทั้งเมือง แต่ก็จุนใจผู้เฒ่า
 เป็นที่สุดเพราะหากขึ้นจะรับไว้แกก็มองราวๆ ว่าอายุเจ้า
 รุ่งจะสิ้นตามแม่เพราะพี่น้องไม่รักกัน และเมียน้อยแกเองก็
 รุนสยออยู่ดี

“เอาเถิดพ่อจะให้” ขุนเจริญพูดเสียงเครือ “เงิน
 ทองก็พอจะมีอยู่หรือสำหรับเอ็งจะเอาเท่าไร”

รุ่งคงยืนคำ “ไม่เอา, ข้าไม่กวนพ่อหรือ ขอเสีย
 ผ่าที่ขอให้ใหม่ นั่นเป็นของข้าก็แล้วกัน”

“เอ็งอย่าตอกกะพ่อ, พ่อให้เอ็งต้องเอาเพราะทั้งแม่
 สายและเอ็งพ่อไม่ได้เลี้ยงมาเลย บอกมาว่าจะเอาเท่าไร
 หรือเอาอะไร”

เป็นธรรมดาของสายเลือดที่สืบกัน ถึงจะเพิ่งพบปะ
 และคุ้นเคยเป็นเช่นไร รุ่งก็ยิ่งรักพ่อมากกว่าคนอื่นวัน
 เสียแต่แม่สายซึ่งสิ้นชีพไปแล้ว พ่อให้มันเลือกมันตราคา
 และก็จะได้ขอครึ่งหนึ่งทีเดียว สิ่งที่รุ่งรักและปรารถนาทุก
 หายใจคือบ้านระย้า ถึงจะร้างผู้คนแต่เมื่อได้บ้านระย้าแล้ว
 ก็เหมือนมีเพื่อน แม่ก็เหมือนจะมีชพอยู่เป็นเพื่อนอีกกึ่ง
 หนึ่ง ถาน้ำและหาดสวย พลอยได้หลุมอายนงและอื่น ๆ
 ทั้งสมบัติและความหลังคอยอยู่บ้านระย้าทั้งสน แต่ฤทธิ
 ไครเล่าจะแบกระย้ามาให้ นอกจากมันจะชวนชวายหา

รุ่งยกมือไหว้ “เมื่อพ่อให้เลือกข้าขอฉลอมลำ
 เดียวเป็นพอ ลำเล็กนั้นกะข้าวพอกินไปสักเดือนหนึ่งเท่า
 นั้น”

ขุนเจริญหลากใจที่มันขอแต่ฉลอมสิ่งเดียว จึงย้อน
 ถามอีกว่า “ลำใหญ่พอกก็ให้เองได้ ข้าวสักร้อยถุงกิน
 ๕-๖ ปีก็ได้ แต่อวนกับแหเองไม่ขอแล้วจะทำกินยังงี้”

มั่นใจได้ของ ถึงจะอยู่ระยะยาวก็สบาย
 แล้วไม่อดตายทั้งแหวน เมื่อซัดก็มีฉลอมข้ามน้ำมาแลก
 พลอยไปเป็นข้าว จึงกราบลงรับสมบัติอันจะเป็นเครื่อง
 ทำกินสินน้ำ เป็นครั้งแรกที่รุ่งได้กอดเท่าพ่อตัวเองใกล้ชิด
 ชนผู้เฒ่าก็เหลือจะกลืนน้ำตาได้ ลูกที่เกิดมาอยู่ร่วมพ่อแต่
 เพียง ๒ - ๓ ขวบแล้วสูญไป กิตติศัพท์ว่าม้นหาเลี้ยงแม่
 ตลอดมาจนจะสิ้นชีพแล้วรุ่งก็จะไปอีกและสูญตลอดอายุ
 เมื่อขุนเจริญกลับขึ้นเรือนใหญ่ไปนอน รุ่งลูกชาย
 กลับตื่นตาไม่่งวง นึกคุยกับแม่ไปตามประสาที่เคยเชื่อ คิด
 ลังเลจะหากินทางฉลอมแต่ก็คงสักรวันหนึ่งจะต้องเกิดเรื่อง
 อีกเมื่อหักใจไม่ไหว ไร้คาญหูไร้คาญตาทั้งหัวใจก็จะได้
 รับสุขประการใดเลย แล้วเจ้าคนคิดก็สะดุ้งใจหาย
 “พรุ่ง” เสียงเรียกของหญิงร้องให้ “ข้ามารับผิด
 แต่ขอให้ฟังคำข้าสักหน่อยเถิด ใจข้ายังไม่ลืมพรุ่ง ข้าลืม
 ไม่ได้แน่ตลอดอายุข้า”

“ออกกระถิน” รุ่งไม่รู้จะพูดประการใดถูก ถ้าน้ำ
และบ้านระย้าที่กำลังรำลึกเหมือนมาลอยในหัวใจให้เห็น

“พี่โกรธก็ถูกของพี่ แต่เห็นใจขำมั่งเถิดเป็นใครมั่ง
ก็ต้องคิดว่าพี่ตาย พ่อแม่ก็ลำบากเหลือเกินก็ต้องเป็นไป”
แล้วสาวก็เหลียวมองประตुरะวังคน ไม้มีแล้วก็ก้มลงกราบ
จนซิคเท่า “ผัวข้า—ชาติอื่นเถอะเราคงสุขร่วมกัน ข้าจะ
ทำบุญตลอดอายุไปทุกวัน”

แล้วกระถินก็ร้องไห้ไม่หยุด น้ำตาอุ่นที่เคยเสมอ
แก้มก็ตกกลงหลังเท่า ถึงจะเจ็บแสบและซาหัวใจเพียงไหน
น้ำตาหญิงและความหลังที่มารับผิดนั้น น้ำใจรุ่งก็เหมือน
โซกอยู่ด้วยน้ำตาสาว ชั่วดีที่เคยได้เสียกันด้วยรักแท้ กระ-
ถินเคยทำคุณแก่ชีวิตให้นางเพื่อนไปส่งข้าว หาไม้ชีพเจ้ารุ่ง
ก็คงจะสูญอยู่ในปากอวนสิ้นชีวิตอย่างปลา

แล้วจับสองแขนไม้สนิทสนมเหมือนก่อน “อย่า
กระถิน ผัวเอ็งมีอย่าทำยงกชะข้า เขาเห็นเขาจะหมองน้ำใจ
เสียเปล่า หนึ่งชนเถอะ เอนหนึ่งชน”

เมื่อกระถินเงยหน้าชนกกกลับเห็นน้ำตารุ่ง เสียงพูด
มันสั้นและแห้งอยู่ในอก

“เอ็งอยู่จตุเถอะกระถิน บุญข้ามันมีอยู่แค่นี้
กำหนดที่ระยำ เอ็งอย่าร้องไห้ เอ็งรักพี่เอ็งอย่าร้องไห้
เอ็งรักพี่เอ็งต้องมีเขาแต่ผิวเดียว พรุ่งนี้หรือมะรินพี่ก็จะ
ลาเอ็ง”

“พรุ่ง” กระถินร้องดังกว่าเก่า “ทุกคำซ้ำจะจำ
ทุกคำพี่ซ้ำจะส็กเนื้อไว้ด้วยปลายมีดเป็นเครื่องหมายพี่จะลา
พรุ่งนี้แล้วไปอยู่ไหน”

มันเกือบพูดไม่ออก คำเดียวว่าระยำแสงตลอด
หัวใจที่จะตอบต่อหน้าเจ้าของโชดหินน้ำเย็น กระถินก็เร่า
ถามอีก

“พี่จะลากระถินพรุ่งนี้—ไปอยู่ไหน—ต้องบอก”

“ระยำ”

แล้วน้ำตาก็พรูพร้อมกัน ระยำต่างคนต้องเรออยู่
ในดวงใจ ต่างนึกต่างเห็นรูปร่างของเกาะเหงาที่ผูกอยู่โดด

ไม้เห็นผิง ไ้อระย้า บ้านเก่าตีนหาดนั้นมึกรวดงามต่างสี
 มีชะงอกผาเอื่อมบังแสงตะวันเมื่อร้อน ถ่าน้ำใสช่อนอยู่
 หลังโขดลับแล ระย้าเอ๋ย ข้างบนพื้นเกาะนั้นเล่า ป่าตาล
 และมะพร้าวเป็นแถวเป็นตงคอกไม้หอมหลายอย่าง พยุง
 สูงที่เคยบังตะวันให้ร่มเหนือทับกระถิน มะขามเตี้ยต้น
 หวานคงจะยังอยู่แล้วก็พากันทิ้งระย้าเสียหมด จะมีเหลือ
 กลับไปครองระย้าอีกเพียงคนเดียวเท่านั้น นับแต่พรรุ่งนี้
 หรือวันมะรืน

ลมรุ่งฮืออยู่กระห่ม ไม้ไร่ทั้งดงมะพร้าวและป่า
 ตาลที่ร้างเจ้าของไปนานนักแล้วหลายเดือนล้มระเนตังแต่
 ก้อนสว่าง และจนท้องฟ้าสว่างเห็นตะวันขึ้นแล้วทางลม
 แม่พายุที่เพียงผ่านปลายไม้ลงทะเลก็ยั้งพองตีพอง ระย้า
 เหวงอยู่ตลอดกาลของพวกเจ้าของกระถิน ซึ่งทิ้งไปอยู่ผิง
 ทิ้งกระท่อมทับไว้แต่กองเถาแลตอไม้อันเป็นซากพยานเท่า
 นั้น เว้นเสียแต่หลังหนึ่งถึกรมมะขามเตี้ยต้นหวานท้ายเกาะ

ฉลอมเล็กเปรี๊ยะที่จากพรากทุกอย่างมาแล้ว ได้
 ร่วมเดือนเกยอยู่ในแอ่งทรายต้นต้นหาดต่ำจากกระท่อม
 แต่เจ้าของที่พาเรือเล็กนี้ เทียวทะเลมาสู่เกาะระย้ากระท่อม
 เก่าอีกนั้นกลับมาง้ออยู่เสียที่แหลมดิน ซึ่งมีพุ่มไม้เข็มเกิด
 เอง กระถินเหลืองบานตลอดกิ่ง ล้นทมต้นเองสูงผิตตา
 ไปถนัด

ตะวันเรือง ๆ ที่เห็นถึงจะมีพายุลูกพัดแรงด้วยต้น
 มรสุม แต่บ้านระย้าคงเป็นสถานที่พำนักช้วนใจอยู่เหมือนสุข
 สบายของเจ้าหนุ่มหนึ่งทีซามฝั่งมาอีก ซ้ามมาเพราะเบือ
 ฝั่งทะเลโน้นอันแสนกลมมนุษย์ ถึงจะลวนเป็นผู้ฉลาดแต่ก็
 ยากใจที่จะไปอยู่ร่วมด้วย แล้วจึงเลือกใบไม้เขียวริมใบ
 สะอาดเบาเป็นเสียงไปตามอารมณ์คำนึง เม้มเน้นริมใบไม้
 ด้วยริมปากฟังสุดแต่จะซัดเป็นเสียงใดคำใดของตัวเอง

บางครั้งก็หน้าอ้มสเลือกเมื่อคำนึงด้วยเสียงใบไม้ว่า
 แปะดและ สิบ ขวบ สิบสอง ขวบ เมื่อ รู้ความ ครังอยู่
 ระย้าที่นี้ ไต่ตาลขนยอดสูงได้รับเพลงผิวปากจำอย่างนก

น้ำทะเลเอ๋ย—เคยว่ายออกไกลนั้น เมื่อครบ ๑๕ เล้า ๑๘
 และ ๒๐ เล้า หญิง ๑๖ นางกระถินรุ่นหนึ่งงามดังแม่ไม้
 บนเกาะสูงก็ยังไม่รัก เมื่อกลับจากงานน้ำก็หุงข้าวไว้คอย
 แม่ ๒๐ เลยแล้ว แม่ก็ล้มป่วยให้สนองคุณแล้ว หญิงหรือ
 ก็รักเต็มใจสนิทใจ โอ้กระถินเมียพี่

แล้วสีหน้าก็เศร้าลง เสียงใบไม้ก็แหบตามลมที่พัด
 จากดวงใจสะอื้นออกมา กระถินดูว่าพรากไปฝั่งแล้ว
 หากสำเภาแม่เพื่อนทุกข์ได้อุปการะด้วยน้ำมือ แต่แล้ว
 สำเภาก็จากไปเสียอีกคนพร้อมแม่ ครั้นเมื่อข้ามน้ำไปพบ
 หากก็เกิดกรรม กระถินที่สวดยมาแต่บ่อย รักใคร่ได้เสียกัน
 นนกลายเป็นดอกไม้ประหลูชายอื่นไปเสียสิ้น ตะเภาก็มาล้มพี่
 แม่ล้มหัวเขาและลมพัดทะเล ไม้ไร่ทั้งหลายอันมากพรรณ
 บนระย้าน แม่ตายแล้วแกข้ามจากระย้าไปตายอื่นที่เรือน
 แหล่งเดิม ข้าก็ข้ามมาแหล่งสุขสถานเดิมบัดนี้และจะอยู่
 เป็นเพื่อนระย้าตลอดไปตราบสิ้นชีพของอายุรุ่ง

ที่จริงรุ่งนั่งมองทะเลอยู่เต็มตา หากแต่สติมันเปลอ
 เหม่อ ใจก็ลอยไปตามองข้ามไปขอบฟ้าจนเสียงพายุลูกเข้า
 โหมหึ่ง ทะเลก็เกิดคลื่นหนุนท้องน้ำสับสนตีฟอง คลื่น
 เล่นชนคลื่นเพราะลมหลายทิศป่วนให้เป็นบ้า แล้วเสียง
 หวนฟังไม่ค่อยได้ศัพท์ก็ปลิวมากับลมจนรุ่งผู้เฝ้าระย้าอยู่คน
 เดียวต้องตื่นใจ ยิ่งฟังยิ่งถนัดแน่ว่าเสียงเขาเบา โอยแน่
 แล้วเขาฉลอมมันเบาเรียก

ฟังสุดเสียงเขามันใจรุ่งก็ลุกยืนบึ่งออกไปกลางน้ำเห็น
 ขาวตึงปีกนกเล่นลมสักเท่าฝ่ามือ ไกลมาอีกเพียงผืนผ้า
 เล็ก จนใกล้ถนัดตาที่สุดเห็นลำฉลอมลอยอยู่ยอดคลื่นยวบ
 หายตั้งจะดำลงให้ถึงบาดาลใต้น้ำ พอโอดพันก็ได้ยินแต่
 เสียงอุตเขาควายสนกระชั้นเร่งน้ำใจ พายุก็ตีต่ำปลายไม้ลง
 หนักหนานัก

มันไม่คิดอื่นผิดฉลอมหลงทาง เพราะหลบมรสุม
 ไกลรุ่งจึงวิ่งกลับไปแอ่งทรายตีนกระท่อม น้ำเอ่อสูงชัน
 กว่าเก่า จนลอยลำก็เข็นออกเองด้วยเรียวแรงที่ตกใจ

กำลังรีบ สาวใบและสาวสมอพ่นน้ำพอกินแก๊งก็เบนสู่ทะเล เขาเสียงแหลมนั่นเป่ารับปลอบใจอยู่ตลอดทาง เป็นเรือใบเบามีใบบรรทุกข้าวน้ำสิ่งใด และเล็กเปรี๊ยะ จึงวิ่งแข่งแข่งพายุแต่ก็เพียงเกือบจะ ๓ เส้นใกล้ถึงฉลอมเคราะห์หลงทางลำนนั้นก็ถูกพายุตีสาย เรียวขาดผึง ใบสะบัดลมเพียง ๓-๔ กลับใบมันเองก็ขวางลม กว่าลำฉลอมมันเอง

รุ่งเองก็ใจหาย มนุษย์ปลิวติดคลื่นสลอนไม่รู้ใคร รุ่งนั้นจึงคว้าเชือกเช็ดที่ติดอยู่ในเรือถลอกอยที่ เบนตะกูดให้หัวตามคลื่นตามคน แล้วขว้างเชือกเชือกให้ทอดตามน้ำ เกาะได้คนหนึ่งแล้วอีกคนหนึ่ง พอเชือกหนักเพราะคนเกาะถ่วงไว้ก็ยึดกัน ได้หมดวันแต่ก็อีก ๒ คนเป็นหญิง

ครุ่นนั้นเองรุ่งก็ตะโกนตื่นตื่นใจ “น้ำเสีย เออ นาคเกาะไว้ เร็วซีเจ้าเที่ยงซันมาเร็ว อ้ายปุ่นเจ้ากลิ่นก็ซันมาเร็วจะได้ถือตะกูด โน่นใครลอยลิวติดคลื่นไปโน่น”

“แม่” เจ้านาคที่ไต่เชือกมาถึงก่อนตอบเสียงแหบร้องให้ “พี่ตะเภาลอยกะแม่”

“เอ้า—อายนาคถือตะกูด แล้วเบนตามเข้าไป”

พอเจ้านาคเข้ากุมตะกูด รุ่งก็วิ่งปราดเรื่อยลงน้ำ
มันว่ายเต็มพื้มือกว่าครึ่งไหน ๆ หมด ถ้าจะแข่งกับปลา
ร้ายก็เป็นสิ่งน่าดู น้ำหอมก็มีคุณเหมือนแม่ช้ำเคยมีคุณ
มาแก่แม่ เออตะเกาเป็นไหนถึงข้ามน้ำมาคนเดียว ยิ่งเห็น
ร่อแร่ของสองหญิงและมือกว่ากุมคุดคลื่นโผล่คลื่นเขน เจ้ารุ่ง
ก็เร่งจ้ำอย่างฉกาจ

เล่นรวบเข้าถึงตัวแม่หอมของเจ้านาค “น้ำสติ
ดี ๆ ข้ายูนีอายรุ่งช่วยยูนี อ้าวอ้เกาแล้วกันไร—”

สำเภากุยกยอคคลื่นทับเต็มหน้าหายไปนาน ก็พอเจ้า
นาคเบนฉลอมมาถึง ใจรุ่งค่อยมาเป็นกองที่ฉลอมตามคลื่น
มาทันจึงส่งแม่หอมแล้วคว่ำปลายเชือกที่ชนกันสิ้นแล้วทุก
คน สำเภาโผล่ตามน้ำไปนูน

รุ่งดำดิ่งไปตามน้ำหลบแถวคลื่นที่ปะทะกันอยู่ผิวหน้า
เพียงโผล่เดียวก็ไถลสำเภาซึ่งหน้าซัดทงสำล็กเหลืออกจึงจ้ำ
ไม่คิดชีวิต

“ตะเกา อย่ากอดให้แน่น เตียวให้เรือเขาลากเสีย
ก่อน ใจดี ๆ ซึ นี่พี่นะ—อายรุ่ง”

สาวกำลังจะเสียชีวิตไปตามคลื่นเพราะเหน็ดเหนื่อย
และสำลักน้ำเค็มเมื่อรู้สึกว่ามีอคว่าจึงกอดแน่นกระทั่งได้
ยिनเรียก

“ฟรุ้ง”

“เออพี่เอง” แล้วรุ่งก็โบกมือให้เบนฉลอมพอรุ่ง
เชือกตึง นายเสอจึงเข้าคุมตะกุดเองค่อยเบนอ้อมตาม
ทางลมจนเชือกตึงลากอุทวนน้ำจะสาวเร็วก็ไม่ไวใจเกรง
เชือกขาดจนใกล้ฝั่งระยาก็พอชนถึงเรือและเรือก็ถึงระย้า
พอดี

เบนอันว่าครวไต่กิ่งและพวกลูกเรือเก่าต้องเหลือแต่
ผ้าเสอเพียงติดตัวเท่านั้น และก็เพิ่งจะรู้ว่าทุกคนสมัคร
ใจข้ามมาฝากชีพไว้บ้านระย้าจนตาย เพราะอรุณเป็นผู้กล่าว
หาจะเอาเป็นคดีว่าปล้นฉลอมมาแต่คืนนั้นและกั่มแล้ว
กลางทะเลเมื่อครู่ สำเภานั้นสิ้นแรงหลับไหลอยู่บนแคร่เก่า
ที่เคยเอนตักมันนอน ผู้นั้นก็กระนั้นไม่สู้จะร้อนใจสิ่งใด
แต่เจ้าปูนเป็นทุกชั้นนักที่ถุงผ้าเปียกจึงย่องไปท้ายทับตากผ้า
แล้วชุ่มตัวอยู่ในพุ่มไม้ทึบ

เจ้าหน้าควีนหัวเราะคิกคักชอบผ้าเปียกมาซุกแอบไว้
เสียงวอนเสียงขอโอดครวญของเจ้าปุ่นต่าง ๆ นานา และ
รุ่งออกอยู่ไม่ได้ก็ต้องถือไปส่งให้ พ่อสวมเสร็จก็กรากมาช
หน้าเจ้าหน้าคอยู่อิงคะนึ่ง

เจ้าของเกาะคงไต่ลงมาตามลาดดินและชะงอกของ
ไม้ตายมาที่หาดแล้วบินชนฉลอมเอาสมอเหวี่ยงไปพื้นทราย
มือกึ่งวนม้วนใบเรือ ปากร้องเพลงเรื่อยเปื่อยคนละต่าง
หากกับใจคิดแล้วนั่งถอนใจใหญ่อิงเสาฉลอม

สาวแอบไต่สะกตรอยมาทุกฝีก้าว แต่เพียงมันเปลอ
ก็โดดไปนั่งเคียงยัมสนิท และล้มจะตายเมื่อครู่เข้าเสียสนิท

“อ้าว-ตะเกา”

“ก็ขานะซี” สำเภากระเถิบเบียด “ไม่ถามอะไร
ขามังเรืออะ”

รุ่งฝนหัวเราะ “จะถามว่าเอ็งทำไมมาระย้าคนเดียว”

“ใครบอก เรือล่มออกเป็นก่ายกองหลายคน”

รุ่งทำสีหน้าซึ่งจริงจัง “ไม่ใช่ นะตะเกา ข่าถาม

จริง ๆ ว่าทำไมเอ็งถึงติดฉลอมมาคนเดียว พ่อแม่เขาก็ไม่
ไต่มา”

สำเภาก็มหัน่า ถึงจะไม่สู้ร้องให้เก่งเหมือนกระถิน
แต่สำเภาก็ตอบน้ำตากลอ

“ข้าคิดถึงบ้านระย้า”

“อ้อ เอ็งตอบฟังยาก” รุ่งชำเลื่องดู หัวใจมันที่
เคยคิดว่าผู้ชำเลื่องอื่น ๆ มักมีพิรุณในใจและรุ่งก็พิรุณจริง
แล้ว

แต่สาวสะอื้นแล้ว “พี่รุ่ง ข้าเพิ่งคิดได้เดี๋ยวนี้เอง
เมื่อกี้เสียตายชีวิตแต่เดี๋ยวนี้เสียตายทะเล”

“หือ—เอ็งพูดยังงี้วะเภา เสียตายทะเลยังงี้”

“ถ้าได้ตายกลางทะเลเมื่อกี้ บ้านนี้ก็คงสิ้นทุกซ์
หัวใจ—”

“อ้าว—”

“ไม่อ้าวหรอก—” แล้วสำเภาก็ปิดหน้าร้องเต็ม
เสียงสนอาย “ข้าพูดไปแล้วก็ทำได้จริงอย่างพูดเหมือน
กัน”

ถึงจะรู้กิริยาอยู่ แต่รุ่งก็นิ่งดูว่าสาวมันจะทำประการ
ใด กระโดดแผ้วจากฉลอมลงน้ำตุ้ม—เพียงเอวแล้วเพียง
อกแล้วสำเภาก็กว่ายมุงหน้าจะออกคลื่น

“ตะเภา” รุ่งตะโกนตกใจ “แน่ะ คุณแน่ะนี่”

แต่สำเภาก็คงว่ายลิว แล้วเจ้ารุ่งก็ใจคอหายวิงจาก
กราบฉลอมโศกคลิว ว่ายลิวไปรังแขนมาจนเข้าหน้าตน

“มึงจะหาที่ตายรึ”

“ก็จะหาที่สำหรับตายนะซึ่งถึงได้ว่า เคียววนซำรัก
ทะเล”

“ก็แล้วเลือกซำมาทำไมกัน”

“ซำมาตายต่อหน้าจะได้สิ้นบาป”

รุ่งอุ้มชนพินน้ำกะทันทัน “อยู่กะซำเถอะเภา เอ็ง
อย่าเพิ่งตายเสียเลย อยู่เป็นเพื่อน—เออ”

“หมดโกรธตะเภามั่งหรือยังล่ะ”

“เภาเอ๋ยพี่โกรธเอ็งนะ มันก็เหมือนพายูผ่านไปชั่ว
เล่นไม่เห็นหนหรือก แต่รักมึงเหมือนน้ำทะเลเขี้ยวต้อง
แลเห็นอยู่ตลอดชาติ เชื้อหรือยังล่ะ”

สำเภากลับรำพันว่า “ซาอยากให้ครวน้ำเสือกะคน
อื่นกลับเสียให้หมด”

“อ้าวทำไมล่ะ”

“เราจะได้อยู่สองคนแสนสบาย”

รุ่งหัวเราะก้มจูบสาวอยู่ข้างฉลอมใกล้ ๆ

“เอ็งช่างพูดไม่สมกะเป็นคนเจ้าเนื้อเลย นี่เราก็อยู่
กันเพียงสองคนแล้วไง”

“ใครบอก” เจ้าปุ่นแสวงทำเป็นชะงักมาจาก
กราบฉลอม “ขอให้ข้าอยู่สักคนพอเป็นสามหน่ออย่าไม่ได้”

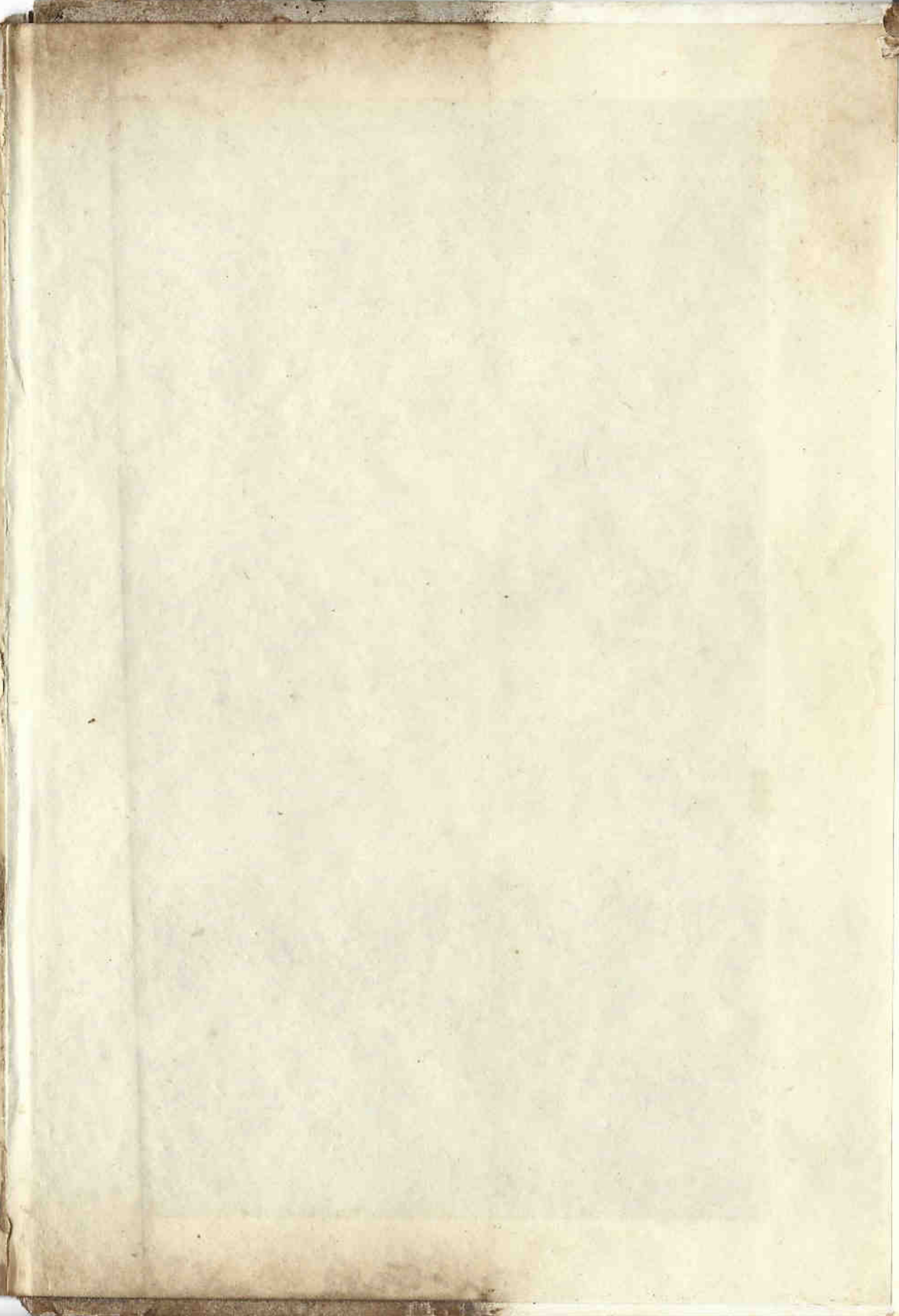
รุ่งหัวเราะเก้อ สำเภาแสนอายเจ้าปุ่นหนักก็ม้วนหน้า
แอบแต่ปากยังถามให้เจ้าปุ่นได้ยิน

“พี่รุ่งเลยอย่างไรถึงได้เหมือนคนนะ”

“ให้กินแต่น้ำข้าวอย่างเคี้ยวเท่านั้นและ-ตะเภาเอ๊ย”

แล้วเจ้าคนชะงักก็หลบไม่มีเสียง ชายก็อุ้มสาวไต่
ขึ้นตามลาดเหนียวชะง่อนและก่อไม้ขึ้นทางพุ่มเตี้ยที่เคยนั่ง
รักใคร่กันเมื่อก่อนโน้น แล้วมรสุมที่บ้วนทะเลก็สงบไป
เหลือแต่ลมอ่อนกล่อมใจอีกครั้งหนึ่งนำเสียงแหลอมของ

สาวเจ้าเนื้อ ^{๗ ๕} กรองเพลงรำพันงามของบ้านระย้าคู่กัน
 คลอกับใบไม้เป่า ^{๘ ๗} มันจักอยู่ร่วมรักกัน ณ ^{๖ ๕} สถานทน
 ตลอดไปไม่คิดจะเดือดร้อนชวนขวยขามฝั่งเมืองคำ
 พลอยไต้^{๗ ๕}น้ำหรือรับจ้างฉลอมแร่หาฝูงปลาอีก ^{๖ ๕} ตัดหวัง
 จากฝั่งเมืองและโลกเห็นทรัพย์สินในน้ำเหมือนเขาอื่น
 อีก.

ชุดอมตนิยาย ของ ไม้เมืองเดิม

ที่พิมพ์ออกจำหน่ายแล้ว

นางห้าม	ราคา 38 บาท
หนามยอกหนามบ่ง ลมตะเภา หน้าไถ	ราคา 38 บาท
ชายสามโบสถ์ ค่าน้ำนม กุ้งเผาถ่าน	ราคา 38 บาท
หม่นซ่อง คนละถัน เรือเพลง เรือเร่	ราคา 30 บาท
สาวชะงอก เสือข้าม โป๊ะลุ่ม	ราคา 30 บาท
บ้านนอกเข้ากรุง สำเภาลุ่ม	ราคา 30 บาท
กลางเพลิง วิว้าหลุ่ม ล้างบาง	ราคา 30 บาท
ชุด ของ ศุภร บุนนาค	
เกลียวทอง (2 เล่มจบ)	ชุดละ 80 บาท
แผ่นดินยังกว้าง (2 เล่มจบ)	ชุดละ 80 บาท
ฟ้าใหม่	ราคา 35 บาท
ทรก	ราคา 35 บาท
ชุด ของ คึกฤทธิ์ ปราโมช	
อเมริกาในเอเชียอาคเนย์	ราคา 38 บาท
สงครามเวียดนาม	ราคา 38 บาท
สงครามฝิ่น	ราคา 38 บาท
คนของโลก ชุด 1-2	ชุดละ 70 บาท

สำนักพิมพ์ บรรณาการ

236 เวงนครเขษม พระนคร โทร. 27796